

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS
ÉRTESITŐJE.

XIII-^{IK} ÉVFOLYAM.

1891.

KIADÓTULAJDONOS:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

BUDAPEST.

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE KÖNYVNYOMDÁJA.

1892.

TARTALOM.

Vezérezikkek.	Oldal	Oldal
Íráky Béla gróf	1, 2, 3	
soproni X. orsz. tűzoltó-congressus és tűzoltó-szerek nemzetközi kiállítása. <i>Bárány N. Ernő</i>	17, 18	
budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése 1890. évről	33, 34, 35, 36	
«gyület» vagy »testület»? I. <i>Bárány N. Ernő</i>	49, 50	
«gyület» vagy »testület»? II. <i>Bárány N. Ernő</i>	73, 74	
«Ferdinánd» Ferencz	95, 96, 97	
«Egy munka. <i>Bárány N. Ernő</i>	117, 118	
«Szappantartás a soproni napokra, a kritika szemüvegén át. <i>Reményi S.</i>	133, 134	
magyarországi tűzoltó-szövetség közp. választmányának leg-sürgősebb feladatai a közel jövőre való tekintettel. I. <i>Bárány N. Ernő</i>	153, 154	
«nti» címmel II-ik közlemény. <i>Bárány N. Ernő</i>	167, 168	
«nti» címmel III-ik közlemény. <i>Bárány N. Ernő</i>	179, 180	
Hivatalos rész.		
csász. és apostoli kir. Felsége adományai különböző községek tűzkárosultjainak és több önkéntes tűzoltó-testületnek	3	
apszabály megerősítések	3	
jérvármegye alispánjának hivatalos intézkedése tűzrendészeti ügyekben	18	
lhívás a tűzoltó-szerek kiállítása ügyében a Sopronban augusztus 15-én tartandó közgy. alkalmából	18	
gyelmeztetés a szövetséget érdeklő levelek és pénzküldeményeket illetőleg	36	
«Ferdinánd» Ferencz gépgyáros alapítványi levele, melylyel az ország. segélyalapnak 500 frtot ajándékozik	36	
«Ferdinánd» meghívó az osztrák tűzoltó-szövetség V-ik közgyűlésére	36	
«Ferdinánd» mutatás az orsz. t. o. szöv. tagdíj-hátralékairól	36, 37, 38	
«Ferdinánd» meghívó az 1891. évi máj. 24-iki közp. választmányi ülésre a napirenddel	50	
«Ferdinánd» óf Szapáry belügyi miniszter leirata, melylyel a X-ik orsz. közgyűlés és t. o. szer kiállítás céljaira 500 frtot engedélyez	50	
«Ferdinánd» lügyi miniszteri leirat, melylyel az orsz. t. o. szövetségnek 1000 frt államsegély kiutaltatik	50, 51	
«Ferdinánd» hivatalos óvás az ö. t. testületekhez Tiller Mór és testvére iránt	51	
«Ferdinánd» szegényeknél egyenruhák megrendelése tárgyában	51	
«Ferdinánd» soproni tűzoltó-szer-kiállítás rend. bizottságának felhívása	51	
«Ferdinánd» fejevármegyei tűzoltó-szövetség meghívója a Sz. Fehérváron 1891. május 10-én tartandó választmányi ülésre a napirenddel	51	
«Ferdinánd» Budapest fővárosi önkéntes tűzoltó-testület szolgálati viszonyai 1891. év I. negyedben	51	
«Ferdinánd» budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának felhívása az »országos tűzoltó-szaktanfolyam» látogatására	74, 75	
«Ferdinánd» magyar orsz. t. o. Szövetség meghívója az 1891. június 29-én tartandó közp. választmányi ülésre a napirenddel	75	
«Ferdinánd» országos tűzoltó-segélyalap meghívója 1891. június 28-án tartandó választmányi ülésre a napirenddel	75, 76	
«Ferdinánd» soproni közgy. rendező-bizottság felhívása az ünnepi tárgyalással az augusztus hóban ott tartandó X. orsz. közgyűlésre	76, 77	
«Ferdinánd» A budapesti önk. tűzoltó-testület által kiírva, tűzoltói zakművekre	77	
«Ferdinánd» osztrák tűzoltó-szövetség által Teplitzben tartandó V-ik orsz. közgyűlésre szóló felhívás	77, 78	
«Ferdinánd» mutatás az orsz. szöv. pénztára állásáról 1891. január 6-tól május 23-ig	78	
Belügyminiszteri leirat, a melylyel a budapesti önk. tűzoltó-testület által rendezendő országos tűzoltó szaktanfolyamhoz miniszteri biztosul Bulyovszky Aladár miniszteri titkár kúldetik ki	97	
Jegyzőkönyv a magyar orsz. tűzoltó-szövetség központi választmányi által 1891. május 24-én tartott ülésről	97, 98, 99	
Belügyminiszteri körrendelet a törvényhatóságokhoz a budapesti önk. tűzoltó-testület által rendezendő országos tűzoltó szaktanfolyam érdekében	99	
A fejevármegyei tűzoltó-szövetség meghívója a Moórott 1891. júli. 26-án tartandó választmányi ülésre a napirenddel	99, 100	
Belügyminiszteri körrendelet a törvényhatóságokhoz a tűzoltó-testületekről összeállítandó statisztikai kimutatás érdekében	100	
A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének értesítő körlevele a X. országos közgyűlés tárgyában	118	
A Sopronban 1891. évi augusztus hó 15-én tartandó X-ik országos tűzoltó-közgyűlés napirendje	118	
Az országos tűzoltó-segélyalap elnökségének meghívója a Sopronban 1891. augusztus 14-én megtartandó rendkívüli közgyűlésre	119	
Jegyzőkönyv a Fejevárm. tűzoltó-szövetkezet választmányi által Moóron 1891. július 26-án megtartott ülésről	119, 120	
«Ferdinánd» Ő Felsége pénzbeli adományai és alapszabály-megerősítések	120	
Belügyminiszteri leirat, mely szerint Ő Felsége sajnálatát fejezte ki a felett, hogy a soproni X. országos tűzoltó-közgyűlésen és kiállításon meg nem jelenhet	134	
Szöv. elnökségi figyelmeztetés a szolgálati érmek tárgyában felküldendő kimutatást illetőleg	134	
«Ferdinánd» Ő Felsége pénzbeli adományai az önkéntes tűzoltó-testületeknek	135	
«Ferdinánd» Kimutatás az orsz. tűzoltó-szövetkezet tagdíj-hátralékairól	135, 136, 137	
«Ferdinánd» Közgyűlési jegyzőkönyv a Sopronban 1891. augusztus 15-én megtartott X. országos szövetkezeti közgyűlésről	155, 156	
«Ferdinánd» Ő Felsége adományai és alapszabály-megerősítések	156	
Meghívó és napirend az orsz. tűzoltó-szövetkezet központi választmányi által Budapesten 1891. decz. 6-án tartandó ülésre	168	
Meghívó és napirend az országos tűzoltó-segélyalap igazg. választmányi által 1891. decz. 6-án tartandó választmányi ülésre	168	
Jegyzőkönyv a Sopronban 1891. augusztus 14-én tartott orsz. tűzoltó-segélyalap közgyűléséről	168, 169	
Jegyzőkönyv a Geitner és Rausch gyárban 1891. nov. 2-án Hódásgh. bácskai megyei nagyközség részére szállított kocsifecskendő szakértői vizsgálata tárgyában	169	
Kispest község előjáróságának köszönő irata a budapesti önk. t. o. testület parancsnokságához nov. 8-ki tűzvészhez Hérmán önk. oszt. par. vezénylete alatt kivonult segélyért	170	
A triestzi általános biztosító társaság átirata, melylyel a Gregerson G. fatelepén 1891. október 4-én volt tüzeset alkalmából a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által szolgáltatott segélyért 100 frtot küld	170	
«Ferdinánd» Ő Felsége adományai és alapszabály-megerősítések	170	
«Ferdinánd» Kimutatás az orsz. tűzoltó-szövetkezet tagdíj-hátralékairól	170, 171, 172	
Jegyzőkönyv a Sopronban 1891. augusztus 14-én megtartott központi választmányi ülésről	180, 181, 182	
Kammermayer Károly főv. polgármester levele a budapesti önk. tűzoltó-testület 8000 örsége alkalmából	182	
Geitner és Rausch gyár tulajdonosának levele a budapesti önk. tűzoltó-testület 8000-ik örsége alkalmára, midőn egyuttal 100 frttal a testület alapító tagjai sorába belép	182	
A kassai m. kir. gazdasági tanintézet köszönő levele a kassai önk. tűzoltó-testülethez, az intézet majorjában 1891. nov. 8-án történt tüzeset alkalmából nyújtott segélyért	182	

Általános rész.

Az orsz. tűzoltó-segélyalap közgyűlése Budapesten 1891. január 4-én ...	3, 4
A falusi tűzoltás és a tanító (Egy lelkész) ...	4, 5
A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség bálja Fejérvárott, 1891. január 24-én, mely alkalommal Cziráky Béla gróftól elbucszott ...	5
Nyíregyháza rendezett tanácsu város szabályrendelete a városi tűzoltóság szervezéséről ...	5, 6, 7
Tűzoltói reorganizáció ...	19, 20, 21
Nyíregyháza rendezett tanácsu város szabályrendelete a városi tűzoltóság szervezéséről (Vége) ...	21, 22, 23, 24
Tűzoltói reorganizáció ...	39
Martinengő Nándor (félszázados jubileuma alkalmából) ...	52, 53, 54
Walsér Ferencz ünnepe (a 10 000-dik fecskendő elkészülése alkalmából) ...	54, 55
A londoni tűzoltó-brigade évi jelentése ...	55, 56
Épületek tűzbiztonsága ...	56
Szabályrendelet Fejérvármegye területén létező tűzoltó-testületek felügyelete és a községi tűzrendszert ellenőrzéséről ...	57
A pályázat eredménye (a budapesti önk. tűzoltó-testület által szakművekre kiírt pályázatról) ...	78, 79, 80, 81
Az egri önkéntes tűzoltók ünnepe ...	81
A tanítóképezdeknél alkalmazandó tűzoltó-szaktan kérdéséhez ...	81, 82
A magyar országos tűzoltó-szövetség alapszabályai (Módosítási tervezet) ...	101, 102
A közp. választmány ülése 1891. június hó 29-én ...	102, 103, 104, 105
Megadóztatott önk. tűzoltó-testület (Reményi főp.) ...	120
A magyarországi tűzoltó-szövetség Sopronban tartott X-ik nagygyűlése ...	138, 139
A II-ik orsz. tűzoltó-szaktanfolyam ...	139, 140, 141
A zalavármegyei tűzoltó-szövetség köréből ...	141, 142
Részlet: »A tűz és annak oltása« és »A csövezetés« pályanyertes műből ...	142, 143, 158, 159
»Nincs többé vízhiány!« (Közlő Fándly József székelyhídi önk. tűzoltó alp) ...	157, 158
A Róth-féle tömlőkapsolók ...	153, 160
A budapesti önkéntes tűzoltó-testület »szolgálati szabályrendelete« ...	173, 174, 183, 186, 187, 188, 189
Mentő-egyesületek a tűzoltó-testületek körében (Dr. Major Ferencz, Székes-Fehérvár) ...	182, 183
Az orsz. tűzoltó-szöv. közp. választmányának ülése 1891. decz. 6. ...	183, 184
Az orsz. tűzoltó-segélyalap választmányának ülése 1891. decz. 6. ...	184

Testületek köréből.

A rákos-palotai önk. tűzoltó-testület tisztí választó közgyűlése s ennek emlékére tartott ünnepély ...	7, 8
A csáktornyai önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	8, 9
A csurgói önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	9, 10
A pástói önk. tűzoltó-testület közgyűlési jelentése ...	10, 11, 12
A budapesti önk. tűzoltó-testület rendkívüli közgyűlése ...	25
Az alsóthi önk. tűzoltó-szakasz évi jelentése 1890-ről ...	25
Az újpesti önk. t. testület parancsnokának jelentése 1890. évről ...	25, 26
A gödöllői önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	26, 27
A somogy-nagybajomi önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	27
A gyulai ö. t. testület főparancsnokának jelentése a közgyűléshez ...	40, 41
A mosony-sz. jánosi önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	41
A bajai önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	41, 42
A zentai önk. tűzoltó-parancsnokság jelentése ...	42, 43
A fővárosi önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	57, 58
A kiskomáromi önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	58, 59
A zala-lövői önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	59, 60
A lugosi önk. t. testület főparancsnokának jelentése 1890 évről ...	59, 60
A szécsényi önk. tűzoltó-testület évi közgyűlése ...	60, 61
A szolnoki önk. tűzoltó-testület alakuló közgyűlése ...	61, 62
A szepes-bélai kötelezett tűzoltó-testület évi jelentése ...	62
A zala-egerszegi önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	62, 63
A moson-halászi önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	63, 64
A győri önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	82, 83
A zala-szent-gróti önk. t. testület főparancsnokának évi jelentése ...	83, 84
A sárospataki önk. tűzoltó-testület évi jelentése ...	84, 85.

A debreczeni önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	85,
József főherczeg Egerben ...	105,
A gyulai önk. tűzoltó-testület ünnepélye ...	106,
A székelyhídi önk. tűzoltó-testület parancsnokságának 1891. évi jelentése ...	120, 121, 122, 143,
A csákvári önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	...
Figyelmeztetés és kérelem a tagdíj-hátralékok ügyében az országos tűzoltó-szövetségtől ...	122, 123, 124,
A II-ik orsz. tűzoltó-szaktanfolyam elméleti és gyakorlati része és tanórái és tanérok beosztásai ...	126,
A csáktornyai tűzoltó-testület mászóházának felavatása ...	...
Tűzoltó-ünnepély Nezsideren ...	144,
Tűzoltó-zászlószentelés Tallóson ...	...
A brassói önk. tűzoltó-testület közgyűlése ...	160,
A fővárosi önk. tűzoltó-testület 8000-dik éjjeli őrsége ...	189,

Hírek.

12, 13, 27, 28, 43, 44, 64, 65, 66, 86, 87, 107, 108, 109, 145, 161, 162, 174, 175, 190, 191, 192.

Irodalom.

Tűzoltói útmutatások községi hatóságok, előjárók, jegyzők és tűzoltók számára. (Irta Breuer Sz.) ...
Emléklap a gyulai önk. tűzoltó-testület éremosztási ünnepélyéről
Ünnepi lapok. A Sopronban 1891. auguszt. 14—17-én tartott X. orsz. tűzoltó-közgyűlés alkalmából. (Szerk. dr. Gaár Vilmos) ...
»A tűz és annak oltása« és »A csövezetés« pályanyertes mű. (Irta dr. Szily József) ...

Tüzesetek.

Budapesten 1891. január 31-én a Michel-féle építőasztalos-gyár égése
Raktártűz a debreczeni »István«-malomban 1891. június 8-án ...
A debreczeni »István«-gőzmalom raktárának égése 1891. jun. 8-án ...
A Gregersen-Guilbrand-féle ácstelep és faraktárak égése 1891. október 4-én ...

Vegyések.

Felbívás Weinmann Beda malmi tűzoltó-főparancsnok síremlékére való adakozásra ...
Új tűzmentesítő folyadék. — Melegtől óvó burkolatok. — Tűzálló tető- és falvakolás ...
Tűzpróba Monier-féle gipszpallókkal. — A petroleum finomításnál visszamaradt salaknak lokomotívok fűtésére való felhasználása ...
A villámhárítóknak a gáz- és vízvezetékekhez való csatolása. — A telefon veszélyessége viharban. — Géprészek tisztítása. — Öngyulladás. — Házi villanyos berendezések. — Égési sebek ...
Tűzoltás gőzzel. — Új mozdony-fűtőanyag ...
Daimler-féle gáz- és petroleummotor. — Tűzmentes építési anyag. — Az elektromos vezeték tűzveszélyessége ...
Elektromos világító-berendezések tűzbiztonsága ügyében. — Az új német elektromossági törvény. — Az aszbesztről ...

Nyílt tér.

A simmeringi gép- és vaggongyár részv. társ. önk. tűzoltó-testülete levele Thursfield V. E. mérnök- és gyárosnak Bécsben ...
Versenyárgyalási hirdetés Szabadka városa tűzoltói távirat-hálózatának kiegészítése iránt ...
A berettyó-ujfalui önk. tűzoltó-testület nyilatkozata az 1891. július 10-iki tüzeset alkalmából a »Szabadság« című nagyváradi napilap cikkére ...

Hirdetések.

13, 14, 15, 16, 29, 30, 31, 32, 44, 45, 46, 47, 48, 67, 68, 69, 70, 72, 90, 91, 92, 93, 94, 112, 113, 114, 115, 116, 128, 129, 130, 132, 148, 149, 150, 151, 152, 162, 163, 164, 165, 166, 176, 177, 179, 180, 194, 195, 196, 197, 198.

telen, hogy mindezeknek még előnyösebb kifejlődése és átalakulása ugyancsak az ő magas személyéhez kell, hogy fűződjék.

Ha jól vagyunk értesülve, nekünk még sem lesz okunk ő méltósága távozása felett való szomorúságra és aggodalomra, mert országos tűzoltó szövetségi elnökségi tisztéről ez ideig le nem mondott, sőt azt még ott a távolban is megtartani kívánja, s az ő saját szavaival élve: megtartani kedves kötelességének ismerendi. Így tehát mi őt el nem veszít-

jük, megmarad intézményünk élén, mint annak feje és éltető lelke, vezetni kívánja édes hazánk tűzrendszete és önkéntes tűzoltó intézménye nemes ügyét a nála megszokott odaadással és buzgalommal, megkezdett művét nem akarja félbe hagyni; szíven hordotta, tehát tőle megválni nem kívánsága.

Ime ez a vonás mutatja, kit vesztett Fejérvármegye és Székes-Fejérvár városa, s kit birunk mi tűzoltók gróf Cziráky Béla urban, kit a jóságos Isten sokáig éltesse!

HIVATALOS RÉSZ.

Ö császári és apostoli királyi Felsége Apáti községnek az ott 1890 évi szeptember 23-án pusztított tűzvész által károsult lakosai segélyezésére 500 frtnyi összeget; *Bezine* község tűzkárosultjainak ugyancsak 500 frtot, *Nyírlugos* községnek 500 frtot, *Babót* község tűzkárosultjainak 500 frtot. *Rozsnyó* városa tűzkárosult lakosai felsegélyezésére 1000 frtot, *Fobbágy-Ujfalu* község tűzkárosultjainak 300 frtot, *Nyitra-Bodog* község tűzkárosult lakosainak 300 frtot, *Hühalom* község tűzkárosultjainak 800 frtot, segélyképen magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ö császári és apostoli királyi Felsége: a *ruskabányai* önkéntes tűzoltó-testület részére egyszáz, a *sásonyi, bácsfai és szépelki* önkéntes tűzoltó-testületek részére egyenkint nyolczvan, s végre a *stotsingyi, rétfalvi, stodrai és fraknói* önkéntes tűzoltó-testületek részére egyenkint ötven,

összesen ötszáznegyven forintnyi segélyösszeget méltóztatott magánpénztárából legk. adományozni.

A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszter ur a *türkösi, hosszufalusi, lébenyszentmiklósi, papolczi, halápi, kisterennei, nemtői, visszlási, kemenes-mihályfalvai, pálmalfai, nagydemeteri, salámihályfalvi, sopornyai, udvard-perványi, lánzséri, szinnai, farkasdi, nagyécs-hármási, deronyai, simonyi-i, alsó-pulyai, sátoralja-ujhelyi, tiszta-ujlaki, hidasai, császárfalvi, bánfalvi, borbolai,* önkéntes tűzoltó-testületek alapszabályait megerősítette.

Rendkívüli közgyűlés A budapesti önkéntes tűzoltó-testület 1891 évi február hó 8-én d. u. 3 órakor a belvárosi községi főreáliskolában rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya: az *alapszabályok módosítása.*

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az országos tűzoltó-segélyalap közgyűlése 1891. évi január hó 4-én.

A közgyűlésen, melyet *Follmann Alajos* szöv. elnök, mint a segélyalap elnöke vezetett, megjelentek: *Szalay Ödön* elnök a pozsonyi, *Bárany N. Ernő* főparancsnok a budapesti önkéntes tűzoltó-testület képviselőjében, *Boczko Samu* főpar. a debreczeni, *Suda János* elnök az erzsébetfalvai, *Rösch Jenő* a soproni, *Pauer Ferencz* a selmeczbányai, *Bátorfi Lajos* a nagykanizsai, *Lang Ferencz* a szegedi, *Schöber Károly* az újpesti, *Breuer Szilárd* a budapesti Zellerin-gyári ö. t. testületek, *Vida Pál* a fejérvármegyei t. o. szöv. képviselőjében, továbbá *dr. Szily József* h. titkár és *Tomcsányi Béla* pénztárnok.

Elnök az ülést megnyitja s bejelenti, hogy eddig 36 testület jelentette belépését az országos segélyalapba 2655 taggal, valamint az egész fejérvármegyei tűzoltó-szövetség, továbbá, hogy alapítványokat tettek: a budapesti, mezőturi, kapuvári, lévai, pozsonyi, selmeczbányai önkéntes tűzoltó-testületek, a volt Dunántúli kerületi t. o. szövetség és *Várady Ferencz* német-sági esperes plébános; végül, miután az alapszabályok kívánta határozatképességre a képviselők nem jelentek meg kellő számban, már most előrebocsátja, hogy új közgyűlés lesz egybehívandó, s most ajánlja, hogy az egybegyűlték értekezletté alakuljanak, mert kívánatos az egyes dolgoknak megbeszélése és azok felett való eszmecsere.

A jelenvoltak az elnök ezen indítványát készséggel elfogadták, valamint azon indítványt is, hogy a tárgya-

landó s illetve módosítandó alapszabályok tervezetének előkészítésére egy szűkebb körű bizottság küldessék ki, melybe beválasztva lettek *Follmann A.* elnök és *dr. Szily J. h.* titkáron kívül *Szalay Ö.*, *Bárany N. Ernő*, *Vida Pál* és *Breuer Szilárd*; az új közgyűlés napja pedig február 1-ére termináltatott.

Az értekezletté alakult közgyűlésen jelen volt testületi megbízottak ezután a lényegesebb pontokat vették tárgyalás, illetve megbeszélés alá; így vitatkozás anyagául szolgált a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség ama ismert indítványa, mely szerint nem a névszerinti, hanem számszerinti való bejelentést ohajtanák az egyszerűbb eljárás kedvéért, ezt azonban az értekezlet sem találta elfogadhatónak, hanem megmaradt a mellett, hogy névsoros kimutatás terjesztendő be minden egyes csatlakozó testület részéről, sőt nem is egy, hanem két példányban, melynek másika a segélyalap elnöksége által láttamozva az illető testületnek visszaküldetik. — Felvetetett a kötelezett tűzoltóságok csatlakozásának kérdése is, mely azonban egyelőre elejtett, mert ez az ország. t. o. szöv. alapszabályainak módosításával szoros kapcsolatban állónak tekintetett. Styláris módosításokon is vitatkozott az értekezlet, így volt a ki az «alap» szó helyett «egylet» vagy «szövetkezet» kifejezést ajánlott, de az értekezlet helyesebbnek találta az «alap» kifejezést. — Midőn még a pénztárnok bejelentette, hogy az «országos tűzoltó-segélyalap» tényleges vagyona: 500 frt értékben és 2099 frt 20 kr készpénzben, az értekezlet déltájban feloszlott.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának ülése 1891 január hó 6 án.

Gróf Cziráky Béla országos tűzoltó-szövetségi elnöknek hivatalos ügyben Bécsbe kellvén utaznia, a közp. választmányi ülésén való elnöklésre maga helyett *Follmann Alajos* szöv. alelnököt kérte fel. A választmányból jelen voltak. *Martinengó Nándor* pozsonyi, *Bárány N. Ernő* budapesti, *Szmig Rezső* kalocsai, *dr. Kék Lajos* apatini ö. t. főparancsnokok. *Lukács Gyula* kp. vál. tag. *Szalay Ödön* kir. tan. orsz. képv. mint pozsonyvármegyei, *Boczko Samu* mint Hajdu várm. szöv. elnökök *dr. Szily József* h. titkár. és *Tomszanyi Béla* szöv. pénztárnok s *Vida Pál* fejérvárm. szöv. titkár.

Elmaradásukat bejelentették: *Kempelen Imre* Fejérvárm. *Mezey Mihály* nagyváradai és *Rösch Frigyes* sopronvármegyei szöv. elnökök.

Az elnökség ügyforgalmi jelentésének tudomásul vétele után

a szolgálati érmek öntömintájának megszerzése végett tárgyalás alá, hogy ennek folytán netáni visszaélések kikerültesse; többek hozzászólása után

határozatilag kimondatott az öntömintának a szövetség pénztára költségén leendő beszerzése.

Az «országos segélyalap» tárgyában f. hó 4-ikére összehívott közgyűlés határozatképeség hiányában megtartható nem volt s így február 1-ére új közgyűlés hívatik egybe, az elnökség ezen jelentése

tudomásul vétetik.

Tárgyalás alá vétetvén az állásáról lemondott volt szöv. titkár *Goreczky Zs.* azon írásbeli kérelme, hogy a jan. 5-ikére kitűzve volt nála lévő szöv. iratok átadására nagymérvű elfoglaltsága folytán el nem készülhetvén, e célra egy havi halasztást kér; többek hozzászólása után

a választmány a volt titkár ezen halasztó eljárása felett rosszalását fejezi ki s elrendeli, hogy a szövetség iratai úgy a mint vannak nevezettől átveendőek.

A Székes-Fejérvárt f. hó 24 megtartandó vármegyei tűzoltó-szövetségi bála küldött meghívó

köszönettel tudomásul vétetik.

A *verseczy* önkéntes tűzoltó-testület azon panaszkodik, hogy az ő környékükön lakó önkéntes tűzoltók polgári foglalkozásukat is a tűzoltó egyenruhában teljesítik, ezt az egyenruha lealacsonyításának tekintik s erre nézve orvoslást kérnek,

A közp. választmány beható tárgyalás után ajánlja a folyamodó testületnek figyelmébe a tűzrendészeti kormányrendelet 19. §-át és a kihágásokról szóló büntető törvény 45-ik §-át.

Tárgyalta a választmány a *szeredi* önkéntes-tűzoltó testület esetét a szolgálati érmek ügyében, mely szerint panaszos jelentésükben elmondják, hogy «*Tiller Mór* és testvére» budapesti egyenruha szállító czég az árjegyzékében hirdetett szolgálati érmek megküldésére kerestetett meg általuk, küldött is nevezett czég busás árakon, de nem az országos tűzoltó-szövetség által elfogadott érmeket, hanem attól egészen elütöket, úgy hogy az ünnepélyükön megjelent *Szalay Ödön* pozsonyvárm. t. o. szöv. elnök ur azok feltűzését megtagadta.

Többek beható hozzászólása után a központi választmány határozatilag kimondja, hogy miután a «*Tiller Mór* és testvére» czég ellen törvényesen ezen ügyben fel nem lehet lépni, óva inti az országos tűzoltó-szövetség tagtestületeit, nehogy a szerediekéhez hasonló lépésre határozzák el magukat.

A «budapesti gyári és magán tűzoltó-testületek szövetsége» azon kérdésére, hogy a főváros területén létező 4

testület még hozzá be nem lépett, holott ezek az országos tűzoltó-szövetségnek tagjai, ezek a gyári szövetségbe állandók lesznek-e?

A választmány tárgyalás után határozatilag kimondta, hogy nem érzi magát hivatottnak arra, miszerint a budapesti gyári és magán tűzoltó-testületek szövetségének belépését elfogadja: fentartja azonban annak lehetőségét, hogy az orsz. t. o. szöv. alapszabályok módosításánál a szövetségre tekintettel legyenek.

Új tömlőkapcsolót talált fel a medgyesi önk. tűztestület szertárnoka. *Dengl Frigyes*, melyet a közp. választmány figyelmébe ajánl,

a választmány felhívja nevezett feltalálót, hogy tömlőkapcsolóból több példányt küldjön fel s ezek kiértékelésére és véleményezésre céljából a budapesti önk. tűztestületnek adassanak ki.

Trogmayer Gyula ujvidéki gyáros ajánlatot küldött nagymélt. m. kir. belügyi miniszteriumtól, melyet ez a szövetség véleményezés végett leküld,

a közp. választmány, miután *dr. Kék Lajos* apatini főparancsnok nyilatkozata szerint, ki nevezettnek gyári ügyeiről elismerőleg nyilatkozott, *Torontál* és *Tolna* megyékben valamint a *Bácskában* már számos megrendelést kapott s csak elismeréssel szólhatni gyártmányáról, ez értelemben fog nyilatkozni.

A pénztárnok abbéli jelentése, hogy a szövetség pénztár maradványa 1774 frt 12 kr, tudomásul vétetik.

Az alapszabályok módosítására illetve annak vezete elkészítésére felkért *Teuffel M.* közp. választmány tag felhivatik, hogy a tervezetet most már egy hó leforgása alatt mutassa be.

Az alapszabályok határozománya szerint a közgyűlés *tűzoltó-statisztika* volna terjesztendő,

ez a kérdés behatóan tárgyalatván, kimondta, hogy statisztikai kérdőív minta fog készíttetni, melynek elküldetése és hivatalos pressió útján való beküldése a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium kéreseként.

A legközelebbi ülés ideje május havára tűzvetvé a választmányi ülés befejezést nyert.

A falusi tűzoltás és a tanító.

Elismert tény, hogy az 1888. évben 53888. sz. kelt tűzrendészeti kormányrendelet által a magyarországi tűzoltó-ügy lényegesen elősegítettett, ámbár nevezett rendelet keresztülvitele még sokféle nehézségekbe ütközött.

Tűzoltó-ügyünk 25 éves fennállása óta édes hazánkban a városokban és nagyobb helyeken tűzoltó-egyesületek alakítottak, melyek mindenütt áldásos működésről tanusítanak az emberiség javára. Máskép van ez kisebb faluhelyeken, ahol többnyire földművelők laknak, ahol továbbá könnyen meggyulható anyag van összehalmozva, ahol az építkezési mód is nagyon tűzveszélyes, ott sajnos legtöbb helyen nélkülözzük ezen fontos tűzoltói intézményt. Azért is ezekre megy a kár, mely faluhelyeken tűzoltók által okoztatik és az illető károsodottak úgy annyira támaszkodnak, hogy kénytelenek a tengeren túl keresni maguknak új hazát és megélhetési forrást. Ily falusi tűzveszély mindig az az okoskodás, miért nem alakíttatnak faluhelyeken is tűzoltó-egyesületek? Egyszerűen azért nem, mert legtöbb faluban a lelkesen és tanítón kívül alig van ember, aki képes lenne egy tűzoltó-egyletet szakszerűen vezetni. Az adminisztratív vezetést ugyan szívesen elvállalja a lelkész, de az egylet fontosabb technikai vezetését a tanító elvégeztetheti, mert többnyire nem ért hozzá, erre őt a tanító képezdében nem oktatták. Az illető tanítót pedig

tűzoltói tanfolyamra küldeni, arra neki nincs ideje, a szegény községnek pedig nincs pénze.

A tátravidéki tűzoltó-szövetség e tekintetben buzgóan fáradozik ugyan, de ez sem tehet mindent.

A felsorolt bajokon a jövő időre nézve leginkább úgy volna segítve, ha a leendő tanítók már a tanítóképezdékben tűzoltói oktatásban részesülnének.

Azért tisztelettel felkérem tek. szerkesztő urat és mindazon mérvadó tisztelt köröket, kik hivatva vannak a nemes tűzoltó-ügyet előmozdítani: *hassanak oda teljes erővel, hogy a magas kormány rendelje el a tűzoltói oktatást a tanítóképezdében.*

Ha ez megtörténék — a mit a mostani kedvező kultuszminiszteri viszonyok közt reményelni lehet — akkor a leendő fiatal tanítók nemcsak népnevelési munkájukat fogják teljesíteni, hanem egyuttal hivaik vagyonát is megmentik a tűzvészől azon jellegével: Istennek dicsőségére, felebarátaink segítségére.

Tátraalján, 1891 január hó.

Egy lelkesz.

Fejérvármegye és Székes-Fejérvár szab. kir. város leikes közönsége s minden szépért, jóért és nemesért lelkesedni tudó fejérvármegyei önkéntes-tűzoltók vetélkedtek az őszinte tisztelet, szeretet és ragaszkodás kifejezéseiben, mikkel *gróf Cziráky Béla* urnak és magas családjának adózni kívántak azon alkalomból, hogy uralkodónk böles akarata másüvé szólította főispáni székéről, melyhez annyi sok és kellemes emlék fűzi őt, s általánosan nagyra becsült és szeretett személyéhez a vármegye és város polgárságát.

Fényes és megható volt a vármegye közönsége által rendezett bucsúünnepély, nemkülönbben megragadó volt a város közönségének hivatalos elbucuszása, miket az önkéntes tűzoltóké követett a január 24-én a székesfejérvári színházban rendezett bál, melynek fénypontja a lelkes tűzoltó *gróf Cziráky Béla* országos tűzoltó-szövetségi elnök, lovasberényi tűzoltó-főparancsnok, és a budapesti önkéntes tűzoltó-testület tiszteletbeli főparancsnoka volt neje szül. *Eszterházy Marita* grófnő-vel együtt, ki ezuttal a bálanya tisztségét viselte.

A fényes és bizonyára igen sokáig emlékeztes bál lefolyásáról következőkben adjuk tudósításunkat, melyben csak azt van okunk igen sajnálni, hogy lapunk hívatása nem lévén, a megjelent diszes hölgyközönség névsorát nem közölhetjük.

A bál a színház-épület belsejében, t. i. a színpadon és az ezzel egy színvonalra emelt nézőtérén tartatott meg, mely ez alkalomra igen szépen volt díszítve délszaki növényekkel és tűzoltó-jelvényekkel. A színház teljesen ki volt világítva. A lady patronesse részére diszes emelvény lett készítve, mely dusan volt virágok és növényekkel környezve.

Esti 9 óra után lépett a terembe *gróf Cziráky Béláné* bálanya diszes kíséretével, a zenekar háromszoros tussal fogadta, s a rendezők sorfalat képezték. A szövetség nevében remek rózsák és kameliákból készített csokrot nyújtottak át, melynek tartója a vármegye színeit képviselő szalagcsokorral volt körülveve.

A grófnő leereszkedő nyájassággal köszöntötte a jelenvoltakat, majd suitjével az emelvény felé tartott. Itt adták át a lady patronessenek a művészi kivitelű tánczrendet. A táblája fehér chagrin bőr, kék selyem béléssel, emaillozott sarkokkal, előlapján bal oldalon a város, a jobbon a megye címere, mely együttvéve a tűzoltó-szövetség jelvényét képezi, hátlapján pedig a bál napja van aranyos betűkkel beróva.

Néhány percnyi cercle után *gróf Cziráky Béláné*

Seidel Lajos főparancsnokkal megnyitotta a tánczot. Erre általánosan felcsapott a tánczkezd, mely reggeli 6 óráig szakadatlan tartott.

A négyeseket 50—60 pár tánczolta. Az elsőt *Huszár Dezső*, a másodikat dr. *Major Ferencz*, a harmadikat pedig *gróf Cziráky Béla* rendezte. Ez utóbbi közel egy óráig tartott, annyira fel volt cifrázva mulatságos figurákkal.

Jelen voltak a bálon: *gróf Cziráky Béla*, *gróf Zichy Jenő*, *gróf Cziráky Antal*, *gróf Eszterházy Andor*, *Andrássfy Gyula* altábornagy, *gróf Zichy Aladár*, *gróf Eszterházy Béla*, *gróf Zichy János*, *gróf Festeticz Bennó*, *Sárközy Aurél*, br. *Trauttenberg Frigyes*, br. *Miske Kálmán*, *Mannó Gyula* főhadbiztos, *Sönser Nándor*, *Bernolák Károly*, *Farkas Sándor*, *Kunze Frigyes* és *Tóth Béla* ezredesek, *Bibiti Horváth József* hadbiztos, *Lajtós Géza*, *Papp Mihály* őrnagyok, *Békássy János* tengerészkapitány, *Lits Gyula*, *Meszlényi Lajos* és *kellemesi Melzer Géza* orsz. képviselők, *Meszlényi Pál*, *Szüts Arthur*, *Tóth Aladár*, *Kolozsváry Miklós*, *Huszár Ágoston*, *Heinrich Lajos*, *Fittler Béla*, *Kenessey Kálmán*, *Fiath Imre*, *Szüts Jenő*, *Kovács Sándor*, *Daróczy István*. — Az országos tűzoltó-szövetség képviselőjében: *Follmann Alajos* szövetségi alelnök és *Lukács Gyula* közp. vál. tag. — A budapesti önkéntes tűzoltó-testület részéről: *Bárany Nándor Ernő* főparancsnok, közp. választm. tag, *Hermann Ödön* oszt. par. és *Walser Ferencz* tűzoltószer gyáros. — A megyei tűzoltó-főparancsnokok közül: *Seidel Lajos*, *Báró Jenő*, *Felmayer Károly*, *Halász Mihály*, *Huszár Ágoston*, *Kócsi Mayer Gyula*, *Lorberer György*, *Námessy János*, *Verebi Vég István*. A megyei szövetség képviselőjében megjelentek: *Vida Pál* titkár, dr. *Major Ferencz* és dr. *Böröndy Béla* pénztárnok.

Székesfehérvár bálkrónikájában a tűzoltó-szövetség ez elsőrangú elite-vigalma, mely a kitűzött célra mintegy 1200 frt. jövedelmet hozott, kétségtelül a legdiszesebb helyek egyikét foglalja el.

Nyiregyháza rendezett tanácsu város szabályrendelete a városi tűzoltóság szervezéséről.

1. FEJEZET.

Általános rész.

1. §. Nyiregyháza városa az 1886. évi XXII. t. c. 136. § a és az 1888. évi augusztus hó 1-én kibocsátott 53888. számú m. kir. belügyminiszteri tűzrendészeti kormányrendeletben gyökerező jogánál fogva, tűzvész esetére, annak elfojtása, helyhez kötése, illetve eloltása, a tűzvész által veszélyeztetett épületek, tárgyak, esetleg emberek megmentése tekintetében a gyalog és szekeres-erőnek rendszeres és a célnak megfelelő beosztása, kirendelése, felhasználása végett a városi tűzoltóságot, melynek hívatása tűzvész idején, a városunkban fennálló és működő önkéntes és annak vezetése alatt álló városi fizetéses tűzoltóságot támogatni és közreműködésével annak segítségére lenni — az alábbi szabályok mellett szervezi és felállítja.

2. §. A városi tűzoltóság czime: «Nyiregyháza városi tűzoltóság.»

3. §. A nyiregyháza városi tűzoltóság nyilvántartás, működési és műszaki beosztás, kiképzés, vezetés és intézkedés tekintetében a m. kir. belügyminiszterium által 1884. évi ápril hó 30-án 26005. sz. alatt jóváhagyott nyiregyháza önkéntes tűzoltó-testületi alapszabályok és önkéntes szolgálati szabálya értelmében alakult, jelenben is fennálló és működő önkéntes tűzoltó-testület nagy gyűlése választmányra, elnökségre, főparancsnokra, vagy helyettese kirendelése alatt áll.

4 §. Nyiregyháza városában lakó minden férfi lakos az alábbi szakaszokban jelzett kivételek figyelembe vételével, életkorának 20 évétől 40 évéig városi tűzoltó.

5 §. A városi tűzoltói kötelek alól addig, míg a felmentési ok meg nem szűnt, felmentetnek:

a) a kik a városi orvos által igazolt oly mérvű elmebeli fogyatkozás, vagy testi épség, egészség és erő hiányában szenvednek, hogy a városi tűzoltói teendők teljesítésére egyáltalában alkalmatlanok;

b) minden feletkezeti lelkészek, azok segédei, továbbá a kántorok és azok segédei, nemkülönb a templomszolgák, harangozók, sirások és temetőőrök;

c) gyakorló orvosok, gyógyszerészek, azok segédei és nélkülözhetlen szolgálói;

d) póstai, távirdai, vasuti és dohánybeváltó hivatalbeli hivatalnokok, azok segédszemélyzete és hivatalbeli szolgálói;

e) hatóságok mellett alkalmazott hivatalbeli szolgák, a nyilvános állami, törvényhatósági és városi épületek őrzésére rendelt hajduk, őrök, szolgák, kapusok, küldönczök és fegyőrök;

f) szintén felmentetnek azok is, a kik már eddigelé a nyiregyházi önk. tűzoltó-testületnek alapító tagjai lettek és ebbeli fizetési kötelezettségüknek meg is feleltek; valamint azok is, a kik legkevesebb 20 frt alapítói tagsági díjjal ezután lépnek be a fent hivatolt testület alapító tagjai közé, ezen alapító tagsági díj 2 év alatt egyenlő előleges félévi 5 frtos részletben az önk. tűzoltó-testület pénztárába fizetendő.

6 §. Nem véglegesen, sem hosszabb időtartamra, hanem csak a nap bizonyos meghatározott óráiban, vagyis: április hó 1-étől október hó 1-ig reggeli 6 órától, esteli 8 óráig, október 1-től április hó 1-ig pedig reggeli 7 órától esteli 6 óráig, úgy azonban, hogy az említett órákon kívül előállandó tűzeseteknél és az alább meghatározandó időben tartandó évi két összegyakorlaton való szolgálattételre szintén kötelezvék, felmentetnek:

a) állami, törvényhatósági és városi hivatalnokok, ügyvédek, azok segédszemélyzete;

b) minden felekezeti nyilvános és magán tanítók s tanárok.

7 §. Bizonyos meghatározott évekre a városi tűzoltói kötelek alól azok is felmentetnek, a kik a nyiregyházi önk. tűzoltó-testületnek már eddigelé pártoló tagjai lettek és fizetési köteleiknek eleget tettek, vagy a kik a jelen rendszabály követelményéhez mérten magukat e célra vezetett naplóba legkevesebb 3 évi időtartamra pártoló tagokul két tanu előtt sajátkezüleg beírták.

A pártoló tagsági díj évi 2 forintban állapittatik meg, mely tagsági díj mindenkor félévenként 1 frtos előleges részletben a nyiregyházi önk. tűzoltó-testület pénztárába fizetendő.

8 §. A ki pártoló tagságról való lemondását az utolsó év utolsó havának első felében az önk. tűzoltó-testület főparancsnokához írásban be nem adta, az úgy tekintetik, mint a ki a nyiregyházi önk. tűzoltó-testületnek a követ. kezű 3 évre is pártoló tagja akar lenni, illetve maradni.

9 §. Ha valaki azért szűnik meg a nyiregyházi önk. tűzoltó-testület pártoló tagja lenni, mert arról az előző §-ban előírt módon, időben és helyen mondott le, azon esetben a 15-ik § értelmében részére kiállított törzskönyvi igazolványba jelzett minőségben helyét a városi tűzoltók százada, illetve szakasz-, vagy külön álló osztály-, illetve csapatban köteles elfoglalni, ha a szabályrendelet értelmében szolgálattételre kötelezhető.

10 §. Akár az alapító, akár a pártoló tagok, ha kötelezett tagsági díjajukat a meghatározott mennyiség, idő és

helyen be nem fizették, első sorban a már befizetett összeg az önk. tűzoltó-testület pénztára javára marad, másodszorban pedig a felmentés erejét vesztvén, törzskönyvi igazolványuk értelmében őket megillető helyüket a városi tűzoltók sorában ismét elfoglalják.

11 §. Az alapító és pártoló tagsági díjakon kívül beforduló bármily természetű pénzbiroság (nem fizetés esetében különbeni közigazgatási behajtás terhe alatt) a városi házipénztárba fizettetik, a honnan a befolyt összeg minden félév utolsó havának utolsó felében a város polgármestere által az önk. tűzoltó-testület elnökségéhez, a hivatolt testület pénztárába, szabályszerű kezelés végett által fog tételre kerül, mely összeg a meglévő tűzoltó-szerek jókarban tartására, újabb tűzoltó-szerek és azok közt különösen a városi tűzoltói kerületekben elhelyezendő újabb fecskendők beszerzésére, nemkülönb a tűznél való működés alkalmán megsérült, megkárosodott önkéntes, fizetéses és városi tűzoltók segélyezésére fog esetről esetre, mindenkor a főparancsnok, vagy helyettese előterjesztése folytán a választmány által fordittatni.

II. FEJEZET.

A beiratás.

12. A beiratás és azzal összefüggőleg a nyilvános tartás a városi tanács, továbbá az önkéntes tűzoltó-testület elnöksége és a főparancsnok által közösen megállapított módoszat és időrend szerint fog — az előbbi szakaszok megismeréséhez mérten — az önk. tűzoltó őrtanyán az önk. elhelyezett városi tűzoltói törzskönyvbe az összeíró küldetés által eszközöltetni.

13 §. A 12. §-ban említett városi tűzoltói törzskönyvben a 4-ik §-ban kijelölt életkorba eső minden városi férfi lakos részére külön-külön számozott és rovatolt törzskönyvi lap nyittatik, mely lapra az illető kora, vallása, születési helye, foglalkozása, állandó lakása a beiratás alkalmával, az illető kívánalmának lehető figyelembe vételével megállapított városi tűzoltói minősége, a század, illetve a szakasz, vagy önálló osztály, illetve csapat megjelölésével, nemkülönb később a választások útján nyert rangfokozat is kitüntetik.

14 §. Az előző §-ban jelzett törzskönyvi lapra az önk. bevezetetik, hogy a különben életkoránál fogva a városi tűzoltók körébe eső férfi mily természetű mentőokok, továbbá elvállalt kötelek teljesítésének czime és feltétele, valamint társadalmi állásánál fogva végleg, esetleg hány évre és napra mely óráira lett a városi tűzoltók teendői és azokhoz összefüggő szolgálattételek terhe alól felmentve.

15 §. Figyelembe vétele nélkül annak, hogy az illető városi férfi lakos akár mint feltétlenül működő városi tűzoltó, akár mint felmentett, lett a tűzoltói törzskönyvbe bevezetve — mindenki — városi tűzoltói minősítésének kitüntetése mellett törzskönyvi lapja számával ellátott igazolványt kap.

16 §. A beiratkozási határidő 15 nappal előbb a helyi hírlapokban közzéteendő és helyi szokás szerint közzéteendő s azon kívül minden érdekelt városi férfi lakos részéről vétív mellett külön is megidézendő.

17 §. A ki a beiratkozási elölő §-ban megállapított módon eszközölt megidézésre sem jelennek meg, ebbeli mulasztását az alábbi §-okban kiszabott határidőből nem igazolná, azontul minden meg nem jelenésért a 11. §-ban megszabott helyre és eljárás terhe alatt 5 forintig terjedhető pénzbiroságot köteles fizetni.

III. FEJEZET.

A parancsnokokról.

18. §. Minden a VI. és VII. fejezetben szám és minősítés tekintetében is megnevezendő városi tűzoltói századnak külön-külön egy az önk tűzoltók működő tagjai közül a parancsnokság által kinevezett század parancsnoka, illetve intéző főtisztje van, a ki a vezetésére bízott századbeli városi tűzoltók szolgálati ügyeit a főparancsnok, illetve a parancsnokság által meghatározandó mód és rend szerint önállóan vezeti ugyan, de intézkedéseiért saját alap- és szolgálati rendszabálya értelmében a főparancsnok, illetve a parancsnokságnak felelős.

19. § A század parancsnokokon kívül minden városi tűzoltói századnak és benne a szakaszoknak, nemkülönben az osztályoknak és benne a csapatoknak a következő tisztjei, illetve parancsnokai, osztályfőnöke és alosztályfőnökei és esetleg tisztesei lesznek:

a) egy század parancsnoki segédtsízt, b) egy segéd szolgálatvezető, c) négy szakasz parancsnok, d) tizenkét őrparancsnok, e) egy osztályfőnök és négy alosztályfőnök, f) szükséghez mért számú tisztetek.

IV. FEJEZET.

A rangjelzésről.

20. §. A városi tűzoltók egyenruhát nem viselnek, hanem ismertető jelül bal karjukon Nyirágyháza város színében 10 cm. széles világoskék posztoból készült karszalagot viselnek, melyre világos-sárga posztoból azon század száma lesz felvarrva, melybe az illető tűzoltó beosztatott.

21. §. A karszalagon való rangjelzés a közetközökben állapittatik meg:

a) a század-parancsnoki segédtsízt és a századbeli segéd szolgálat vezető, valamint a szakasz parancsnokok a 20. §-ban előírt karszalagot viselik egymástól 2 mm. távolságra helyezett 3 mm. széles két lapos aranyzsinórral körülkerítve,

b) az őrparancsnokok karszalagja szín- és méret tekintetében az előbbi pontokban nevezettek karszalagjával mindenben egyezik, csak hogy a karszalag szélétől, valamint egymástól is 2 mm. távolságban elhelyezett 1 cm. széles posztó szalaggal lesz körülkerítve.

(Vége a jövő számban.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A rákospalotai önk. tűzoltó-testület tisztválasztó közgyűlése s ennek emlékére tartott ünnepély.

Hízelgés nélkül el lehet mondanunk, hogy ritka önkéntes tűzoltó-testület az, melynek alakulása és fejlődése oly egészségesen indult meg, minő éppen a rákospalotai önkéntes tűzoltó-testületé, melynek székhelye a főváros tőzsomszédságában van.

Azt már hibának sem rójuk fel manapság, hogy a főváros tőzsomszédsága dacára a jó példa követéséhez két évtized kellett; mert ki tehet róla, hogy szem és fültanuk állítása szerint az alatt ott tűz nem is volt másutt, csak a konyhákban meg a kályhákban; de midőn most, a legutóbb lefolyt 1890. évben egyszerre csak 11 ház melléképületekkel, azután megint vagy 3, meg 2 lakóház légegett, siettek a tűzrendészeti kormányrendeletnek érvényt szerezni, s a község vagyonos és jómódu polgárságának önzetlen anyagi és erkölcsi támogatása mellett felkarolták az önkéntes tűzoltó-intézmény létesítésének eszméjét, ezt derekasan cselekedték s az eddigi hiányokat fényesen helyreütdötték azzal, hogy kellően felszerelték az intézményt s hogy egészséges alapokra fektették le.

Mert jóformán a mesék országába való, hogy midőn a rákospalotai önkéntes tűzoltó-testület a budapesti önkéntes tűzoltó-társtestület parancsnoksága által kiküldött gyakorlómester eme feltett kérdésére: tűzoltók akarunk-e lenni az urak, vagy csak tűzoltó-ruhába öltözködve mulatságokkal foglalkozni; ha az előbbit választanák, mindenki rang és korkülönbség nélkül a sorba kell hogy álljon, mert akkor itt legalább három hónapig senki tisztségre ne gondoljon, mindenki rekruta. Azt hinné az ember, hogy valami nehezen adták rá a fejüket, nem! «Éljen Hevesi szakaszparancsnok gyakorlómesterünk, mindnyájan rekruták leszünk, tűzoltók akarunk lenni!» hangzott fel a lelkes kiáltás, mintha egy szájból jött volna; s ugy történt.

A kinek volt alkalma többször látni a gyakorlatokat, tapasztalhatta, hogy teljes számban kivonult a testület, s szívesen hallgatták az oktatást, melyben részesültek; fogott is rajtuk, mert komolyan tanulni akartak.

Folyó évi január hó 4-ikén délelőtt a rákospalotai

önkéntes tűzoltó-testület választmánya, az ideiglenes elnök *Medveczky József* elnöklété alatt ülést tartott, melyen a délutáni közgyűlés napirendjére kitűzött dolgokkal foglalkozott. Délután 3 órakor volt az új kaszinó nagytermében a tisztválasztó közgyűlés, mely alkalomra az alapító, pártoló és működő-tagok, ugyszólván teljes számban mintegy 300-an megjelentek. — *Medveczky* ideigl. elnök tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melynek végén a saját s a vezetése alatt volt ideiglenes választmány leköszönését jelentette be, felkérve még a közgyűlést kor-elnök választására; a választás egyhangulag az ott általánosan nagyrebcsült és szeretett *Tóth János* községi bíróra esett, ki az elnöki széket rövid, de lelkes beszéddel foglalta el, s a kijelölő bizottságot választatta meg a közgyűléssel, melynek elnöke *Medveczky*, jegyzője *Beller János* lett; a bizottság félrevonult s a kijelölést megállapította, minek befejeztével a közgyűlés újból megnyitott s a választás következésképp ejtetett meg:

Választmányi elnökké lett: *Medveczky J.* községi jegyző, másodelnök: ifj. *Csikós János*, főparancsnokká közlekedéssel kikiáltott *Wagner Manó* főgymn. tanár, főparancsnoki helyettesé: *Thuróczy János* községi másodjegyző. Mászó-osztály-parancsnokká választott: *Beller János*, szivattyu-osztály-parancsnokká: *Tóth Kálmán*, I-ső mászó szakasz-parancsnokká: *Varga János*, II. m. szak. par. *Varga Lajos*, I. szivattyus szakasz par.: *Cselényi István*, II. sziv. szak. par.: *Mocsáry Lajos*, titkárrá: *Beller János*, szertárnokká: *Foó János*, ezeken kívül megválasztott 12 választmányi tag és 3 számvizsgáló bizottsági tag. — Elhatároztatott, hogy ezen tisztválasztó közgyűlés emlékére január hó 18-án ünnepély rendeztessék az új kaszinó összes helyiségeiben, a község társadalmi köreinek bevonásával.

Január 18-án a rákospalotai új kaszinó nagyterme meglepő csinnal lett feldiszipve *József főherczeg* ő cs. és kir. fensége, továbbá gróf *Széchenyi Ödön* és *Bárány N. Ernő* arczképeivel, virágok özöne, zászlók és tűzoltó-szerelvények és jelvényekkel.

Esti 7 órakor az osztr. magy. államvasut személy-

vonatán megérkezett a rákospalotai vasútállomásra s ott a főparancsnokkal élén a teljes tisztikar által fogadtatott a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága, mely ugyszólván teljes számban képviselve volt; megjelentek: Bárány N. Ernő főparancsnok, dr. Szily József főpar. h., Hermán Ödön m. oszt. par., Hevesi Zsigmond, Gorecky Zsigmond, Tomcsányi Béla (nejével) és Christe Loránd szakasz-parancsnokok és Köhler István szivattyumester.

Az egész társaság először Wagner Manó főparancsnok vendégszerető házához vonult, hol kedélyes beszélgetés és poharak ürítése között telt el az idő addig, míg az esti ünnepély ideje elérkezett.

Itt találkoztak a vácsi önkéntes tűzoltó-bajtársakkal, kiknek képviselőjében megjelentek: dr. Csányi János főparancsnok három tisztársával. — Az újpesti önkéntes tűzoltó-testületet Schöber Károly főparancsnok képviselte.

Esti 8 óra után valamennyien a házigazda-főparancsnok bájos nejével s a rokonsághoz tartozó több hölgygel együtt a kaszinóba indultak, hol a cigányok a Rákóczy-induló lelkes hangjaival fogadták őket. Ott már akkor nagy és díszes társaság volt együtt. Egyenruha, szalonöltözet, nők estély-toilette váltakozott kellemes látványt nyújtva a szemeknek. Mintegy 120-an lehettek hölgyek és férfiak vegyest, kik asztalhoz ültek, mire a kerület országgyűlési képviselője Bossányi László is megjelent. A kaszinó vendéglőse kitett magáért, s a jó bor s a kedélyes társaság, no meg a cigány zenéje felvillanyozták az egész társaságot. — Az első felköszöntést Wagner Manó főparancsnok mint házigazda mondta a legelső magyar tűzoltóra József főherczeg ő fenségére, melyet a közönség állva hallgatott meg s háromszoros dörgő éljennel erősített meg. Bossányi László országgy. képviselő tartalmas beszédben fejtegette a tűzoltó-intézmény hasznos és jelentőség-teljes voltát, s éltette a rákospalotai önkéntes tűzoltó-testületnek immár megválasztott tisztikarát s az egész tűzoltóságot; Beller kath. plébános poharát az önkéntes tűzoltó-intézmény felvirágzására üríti, s beszédje végén eljenzések között kijelenti, hogy a testület alapító tagjai sorába belép. Bossányi L. képviselő szép beszédben emlékezik meg gróf Széchenyi Ödön érdemeiről, miket az önkéntes tűzoltó-intézmény meghonosításával szerzett, s élteti a budapesti önkéntes tűzoltó-testületet s annak jelenlévő tisztikarát. Thuróczy János főpar. helyettes élteti Hevesi Zsigmond gyakorló-mestert s beszédje végén Bárány N. Ernő budapesti ö. t. főparancsnokot; Schöber K. újpesti ö. t. főparancsnok a szomszéd társ-tűzoltó-testületre emeli poharát; Bárány N. Ernő a testülete és tisztikara nevében első sorban köszönetet mond a meghívásért és a léptenyomon tapasztalt szívélyes vendégszeretetért, s midőn a tűzoltó-intézmény rendeltetésének fejtegetésébe bocsátkoznék, kijelenti, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület mindenkor kész a vidéki társtestületek szolgálatára állni, élteti Bossányi L. képviselőt, kinek mint törvényhozónak módjában áll a humanistikus intézményünk támogatása; Medveczky elnök poharát emel a fővárosi önkéntes tűzoltó-testületre és megjelent tisztikarára; dr. Csányi János vácsi ö. t. főparancsnok Rákospalota derék és lelkes polgárait élteti általános tetszés között; Tóth János községi bíró a hölgyekre üríti poharát szellemes beszéd kíséretében; — Wagner Manó főparancsnok Bulyovszky Aladár belügyminiszteri titkárra, a budapesti önk. tűzoltó-testület alapító tagjára emeli poharát, ki mindnyájunk őszinte sajnálatára közbejött akadályok miatt el nem jöhetett, de kiről meg van győződve, hogy gondolatával köztünk van; Gorecky Zsigmond ö. t. szak. par. titkár Wagner Manóra, mint a rákospalotai önk. tűzoltó-testület derék főparancsnokára üríti poharát; dr. Szily József főpar. helyettes beszédben

élteti a társtűzoltóságot s lelkükre köti, hogy a megkezdett alapon tovább fejleszszék intézményüket; Wagner M. köszönetet mond a község, a tűzoltóság és a tisztikar nevében Hevesi gyakorló-mesternek odaadó fáradságáért és ügybuzgalmaért; Bárány N. E. poharát ifj Csikós János testületi másodelnökre emeli, mire nevezett alelnök lelkes beszéddel válaszolt.

A vacsora befejeztével tánczra perdült a fiatalság s járta kivilágos-kivirradtig s bizony a szomszéd bajtársak is szégyenszemre világos nappal kerültek haza.

A csáktornyai önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a csáktornyai önk. tűzoltó-testületnek 1891. jan. 11-én tartott rendes közgyűléséről.

Elnök Sárosi. Jegyző: Alszegehy.

Jelen volt a tagok legnagyobb része.

Elnök üdvözlöi a megjelent tagokat, a közgyűlést háttározatképesnek és megnyitottnak nyilvánítja.

1. Elnök jelenti, hogy a választmány a folyó ügyek elintézése céljából a múlt évben 4 ülést tartott, melynek fontosabb tárgyai voltak: a) egy tavaszi multság megtartása, mely 55.55 frtot jövedelmezett; b) Körngast József tűzoltó-testületünk egyik alapítójának halála alkalmával választmány jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét; c) az 5 és 10 éves szolgálati érmeket a választmány megrendelte de minthogy azok a kellő időben be nem érkeztek, a választmány a beküldött pénzösszeget visszakérte s így a rendeléstől elállott; d) a működőtagok decz. 31-én soroslással egybekötött karácsonya-ünnepélyt rendeztek, melynek tiszta jövedelme a Csáktornyan megtartandó megyei közgyűlés ünnepélyének emelésére fordítandó költségek fődözésére szolgáland; e) testületünk működő tagjaival belépett az országos segélyegyletbe, a kimutatás és a tagosági díjak Budapestre küldettek.

Tudomásul vétetett.

2. Parancsnok jelenti, hogy a testületnek az 1890. év végén 39 tagja volt; évközben kilépett 2, kizáratott 4, el távozott 3, elhalt 1 s belépett 6 tag; a rendfentartó-osztály ez idő szerint 12 tagot számlál. Tartott 14 gyakorlatot s junius 5-én diszgyakorlatot, ez utóbbit tánczmulatsággal egybekötve. Testületileg kivonult Mária Valéria fenséges főherczegnő menyegzője alkalmával, Körngast József s Grész Jánosné temetésénél. Tartott 4 köz-, 6 választmányi és két segélyegyleti ülést. Kilencz tüzesetné vett részt: jan. 10-én Csáktornyan, jan. 13. 16 és febr. 5-én Dráva-Szt.-Mihályon, jan. 15 és okt. 20-án Dráva Vásárhelyt, jul. 17. és okt. 19-én Zala-Ujvárott és aug. 11-én Battyánon.

Tudomásul vétetett.

3. A számadások felülvizsgálására kiküldött bizottság jelenti, hogy a testület számadásait rendben és helyesen kezeltnek találta s indítványozza a pénztárnoknak a felmentvény megadását. Az évi számadás következő:

Bevétel

Pénztári maradvány 1889. évről	911 frt 60 kr
Csáktornyai takarékpénztár	50 » — »
Muraközi takarékpénztár	30 » — »
Tánczmultság	19 » 66 »
Gr. Festetich Jenő Ó méltósága	25 » — »
Tavaszi multság	55 » 55 »
Csáktornya mezőváros	120 » — »
Csakathurner Simon	5 » — »

Utalvány mellett	46	frt 11	kr
Tagsági díjak	36	» —	»
Különféle	24	» —	»
Tagsági-díj hátralék	64	» —	»
	1386	frt 93	kr

Kiadás

Tűzoltói szaklap	9	frt 15	kr
Tűzkar biztosítás	6	» 46	»
Egyleti szolgál.	120	» —	»
Utalvány mellett	46	» 57	»
Különféle számlák	370	» 32	»
Tagsági díj hátralék	64	» 90	»
Takarékpénztárban	770	» 43	»
	1386	frt 93	kr

Az évi számadások helyeslőleg tudomásul vétettek, a felmentvény megadatik s Deák József pénztárnoknak köszönet szavaztatik; a tagsági díj hátralék pedig behajtanti határozattal.

4. A segélyegylet felülvizsgált számadásai bemutatottak, mely szerint a segélyegylet vagyona 1790. decz. 31-én 2300 frt 84 kr.

Tudomásul szolgál.

5. Elnök bemutatja az egyesület szereiről felvett leltárt, melynek összes értéke 5772 frt 22 kr.

Irattárba helyeztetik.

6. A választmány határozatából elnök Prusázt Alajos eddigi buzgó szertárnokot, ki elfoglaltsága miatt lemondott, tiszteletbeli szertárnokká indítványozza megválasztani.

A közgyűlés Prusázt Alajos urat egyhangulag tiszteletbeli szertárnokká választja.

7. Elnök bemutatja az 1891. évre szóló költségvetést.

Bevétel:

Pénztári készlet 1890. évről	811	frt 37	kr
Csáktornya mezőváros adománya	120	» —	»
25 pártolótag à 4 frt	100	» —	»
Hátralék	64	» —	»
	1095	frt 37	kr

Kiadás:

Egyleti szolgál. fizetése	120	frt —	kr
Tagsági díj Budapest és Z.-Egerszeg	6	» 10	»
Tűzkar biztosítás	6	» 46	»
Működő-tagok ruházata	400	» —	»
Két szaklapra	6	» 10	»
Az egyl. képviselőjének hiv. utazásra	20	» —	»
Különfélékre	100	» —	»
Várható pénzmaradvány	436	» 71	»
	1095	frt 37	kr

Elfogadtatott.

8. Elnök felteszi a kérdést, akar e a közgyűlés a folyó évben táncvigalmat rendezni. A közgyűlés 18 szóval 15 ellen táncvigalom megtartását elhatározta s arra jan. 31-ét tűzte ki. A rendezőségbe bebeválasztja: Sárosi elnöktele alatt Morandini, Szeivert, Cvetkovics, Hanzsel, Köffer, Adelmann, Pulai, Szőke, Masztnak, Klein, Krizsán, Sztrahunya, Krampacs és Marinovics tagokat.

9. Olvastatik a következő indítvány:

Miután a tűzrendészeti kormányrendelet IV. fejezet 15, 17 és 18. §. értelmében csak azon községekben szervezendő községi köteles tűzoltóság, melyekben sem díjazott, sem önk. tűzoltóság fel nem állítható;

miután Zalavármegyének a tűzrendészetről kibocsátott szabályrendelete nem intézkedik eléggé világosan arról, mely községekben kell a községi köteles tűzoltóságot szer-

vezni, minek alapján néhány járás főszolgabírája oly községekbe is ráparancsolta a községi köteles tűzoltóság szervezését, hol a tűzrendészeti kormányrendelet szabványainak úgy fegyelem, mint szakszerű kiképzés tekintetében mindenben megfelelő önk. tűzoltó-testület létezik;

miután az ily intézkedések tűzoltói intézmény szabad fejlődésére bénítólag hatnak:

Kerestessék meg a zalamegyei önk. tűzoltó-szövetség elnöksége, sziveskednék az illetékes megyei (alispáni) hivatalnál a hivatkozott megyei tűzrendészeti szabályrendeletet pótló, illetőleg magyarázó rendelet kibocsátását kieszközölni.

Elfogadtatott.

10. A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Pálya és Cvetkovics tag urak küldetnek ki. Sárosi elnök. Alsószeghy, jegyző. Hitelesítjük: Pálya Mihály, Cvetkovits Antal.

A csurgói önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A csurgói önkéntes tűzoltó-testület f. évi január hó 18-án tartotta XVII-ik rendes évi közgyűlését.

Reményi Samu főparancsnok megnyitó beszédében röviden megemlékezik a lefolyt évben kifejtett tevékenységről, a testületi életben történt dolgokról, melyekből különösen kiemelendő azon óriási haladás, melyet a testület általtal mutathat fel, hogy őrtanyáját tetemesen átalakította, kibővítette, úgy hogy jelenleg czélszerűség, kényelem és csinosság szempontjából egyaránt megfelel és valószínűleg kevés kisvárosi testület örvend ilyen, sajátját képező helyiségnek.

Az őrtanya most következő részekből áll:

I. A szertár 72 □ méter térfogattal, II. az ülésterem 36 □ m., III. egy erkély 36 □ m., IV. istálló 4 lóra, V. kocsis-lakás, VI. szolgálakás, VII. egy bérkakás, mely jelenleg 50 frtot jövedelmez a testületnek. Mind a három lakás egyforma nagyságú és beosztású, állván 1 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra és 1 fakamrából. Az építkezés 1625 frtba került.

Tartatott a múlt évben 17 gyűlés és pedig 1 rendes évi, 5 rendkívüli közgyűlés és 11 parancsnoksági ülés; a hozott határozatok végrehajtottak.

Gyakorlat 12-szer tartatott, ebből 10 iskolaszereles és 2 jelképes tűztámadás, továbbá 4 elméleti előadás, melyeken kürtjelzés, szolgálati szabályok és a különböző tűznek mikénti oltása ismertetett.

Létszám 1890 decz. 31-én: működő tag 53, alapító 5, pártoló 56 és tiszteletbeli 2.

Sajnálattal emlékezik meg főparancsnok azon vesztéséről, melyet a testület Sulek János mászó-osztályparancsnok elhalálózásával szenvedett, egy hű és áldozatkész tűzoltót vesztett benne intézményünk.

Kizáratott 6 tag, fegyelmi vétség és kötelességmulasztás miatt.

Az őrszolgálat 3 hónapon át, jun., jul. és aug.-ban, 3—3 ember által teljesített.

Sérülést szenvedett tűznél 2 tag, gyakorlatnál 1 tag, mindhárman orvosí, gyógyszerári és egyik 50 frt pénzsegélyben is részesült az «első magyar» segélyalapjából.

A lefolyt évben 7 tűzeset volt, 6 helyben, és 1 a vidéken, mindegyiket sikerült idejekorán lokalizálni, de különösen a febr. 8-iki óriási tűznél fejtett ki testületünk nagy munkát, mert egy egész városrész elpusztulását sikerült ekkor megakadályozni. Nagyon czélszerűnek és hasznosnak bizonyult ez alkalommal a Geittner és Rausch czégtől 1886-ban vett 120 mm. mozdony-hydrofor, mely

könnyű kezelés mellett két fecskendőt bőven ellátott vízzel a 200 méternyre fekvő malomárokából. Kiállotta a tűzpróbát, az árát is kiegyenlítette a megmentett vagyonnal.

Pénztárnok előadja zárszámadását, mely szerint a bevétel 2858 frt 72 kr., a kiadás 2799 frt 43 kr. volt és így a pénztári maradvány 59 frt 29 kr.

A bevételek és kiadások következőleg oszlanak meg:

Bevétel:

Pénztári készlet 1890 január 1-én	173 frt 35 kr
Csburg város évi segélye	300 » — »
Alapító és pártoló tagsági díjak	136 » 09 »
Multságok jövedelme	110 » 15 »
Házbérből	43 » 55 »
Fuvardíjakból	412 » 50 »
Adományokból	88 » 53 »
Tűzrend. kihágás	26 » — »
Biztosító ügynöki jöved.	68 » 54 »
Felvett kölcsön	1500 » — »
Összesen	2858 frt 72 kr.

Kiadás:

Orsz. szövetségi tagdíj	6 frt — kr
Gyógyszertári és pénzsegély	11 » 88 »
Lótartás	614 » 99 »
Oltóeszközök tatarozása	43 » 37 »
Új eszközökre	52 » 27 »
Kamatokra	139 » 70 »
Tőketörlesztésre	400 » — »
Fűtés és világításra	16 » 80 »
Pósta és bélyegköltségre	6 » 72 »
Egyleti szolgának	30 » — »
Építésre	1455 » — »
Vegyeesekre	22 » 70 »
Összesen	2799 frt 43 kr.

Könyvtárak jelentése szerint a testület könyvtára jelenleg 141 kötetből áll; befolyt pedig kölcsöndíj 1 frt 20 kr.

A szertár gyarapodott 1 mászó-szerkocsi, 2 darab lajtsap, 1 drb viharlámpa és 1 drb szőrseprűvel.

Ezután a választás ejtetett meg. Megválasztottak: főparancsnok: Reményi Samu, mászó oszt. par.: Végh István, sziv. oszt. par.: Fördös Ferencz, orvos: dr. Barta Sándor, jegyző: dr. Nagy Sándor, könyvtárnok: Brichta Antal, szertárnok: Herdi József; bizottsági tagok: Nagy Sándor, Keulechner Frigyes, Petruzsálek Ferencz; pénztárnok: Kiss Lajos.

Végül főparancsnok buzdító szavakat intéz a tagokhoz, melylyel az ülés véget ért.

A pásztói önkéntes tűzoltó-testület közgyűlési jelentése.

Tisztelt közgyűlés! Hat éve már, hogy testületünk megalakult, s azóta folyton, — emberbaráti szeretettől áthatva, — munkálkodik polgártársai vagyonának az elemek pusztítása elleni megmentésén. Hat év alatt már két ízben fogadta kebelébe az új tagokat, kik mindenkor a legnagyobb odaadással iparkodtak az egylet jó hírnevét nemcsak fentartani, de emelni is; miről városunk t. polgársága testületünk fennállása óta, vagyis hat év alatt volt összesen 61 tüzesetnél tanúsított működésből fényes tanubizonyságot szerezhetett.

Most, midőn testületünk már a harmadik ciklusba lép, szintén azon szilárd kijelentéssel fog hozzá működéséhez

hogy ha a Mindenható végtelen kegyelme nem mentené meg városunkat az elemi csapásoktól, tagjaink mindig ott teremnek az elemi csapásoktól: sújtottak segélyére, s iparkodni fognak bátor és önfeláldozó munkálkodásuk által polgártársaink vagyonát, az enyészettől lehetőleg megóvni.

Mielőtt azonban testületünk ezen új korszakát megkezdene s működő tagjaink mint újabb három évre beállt önkéntes tűzoltók, önként elvállalt nemes kötelezettségeik teljesítésére becsületbeli fogadalmat tennének és saját kebelükből a parancsnokságot megválasztanák, köteleességünknek tartjuk a lefolyt évi sáfarkodásunkról, — eddigi szokásunkhoz híven, — számot adni.

Minden testület kellő működésének alapja első sorban az alaptőke, melyből a működése körüli szükséges kiadásokat fődözheti, mert kellő alaptőke hiányában azon eszközök megszerzésében is könnyen megakad melyek működésének kellő kifejtéséhez szükségesek. S különösen a tűzoltó-testületek azok, melyek kellő eszközök nélkül, bármennyi tagot számláljanak kebelökben, erélyes és hasznos működést ki nem fejthetnek. Mert az elemekkel való harcz, mely a tűzoltó-testületek feladata, sokkal nehezebb az élőlényekkel való harcznál; mert az elemek hatalma majdnem határtalan, mint ezt a lefolyt évben számos leégett nagy város sorsa igazolja. Éppen tehát az elemek e nagy hatalma teszi szükségessé, hogy a tűzoltó-testületek első sorban kellő alaptőkéről gondoskodjanak, melyből tűzoltási felszereléseiket beszerezhetik, fentarthatják s tökéletesbithetik.

Épen e szempontból kiindulva törekedtünk mi is, testületünk vagyonát lehetőleg szaporítani, hogy tűzoltó-felszereléseinket tökéletesíthessük; e célról áthatva, testületünk fennállása óta mindenkor találkoztak emberbarátok, kik hol mint alapító, hol mint pártoló tagok, hol pedig mint adományozók iparkodtak minket e cél elérésében előmozdítani. Ezen nemes emberbarátok száma az idő szerint és pedig az alapító tagoké 33, pártoló tagoké pedig 19, kik úgy mint kik testületünk felvirágzására közreműködő többi adományozókkal is ezen nemes adományaikért testületünk köszönetét s hallgassák meg összes polgárainkkal együtt a közjóra irányuló azon önzetlen kérelmünket, hogy támogatásaikat testületünktől jövőre se vonják meg; mert ha polgártársaink támogatása megszűnik, egyletünk felszerelése lassan elkopik, elromlik, s miután nem lesz miből újat venni s az elromlottat miből kijavítani, nem leszünk képesek az elemekkel megbirkózni, minek csak polgártársaink adnák meg az árát, vagyis testületünk iránti részvéltlenségük önmagukon és vagyonukon bosszulná meg.

Azért tehát újból kérjük városunk t. polgárait, hogy testületünket saját érdekekben továbbra is szíves pártolásokban részesíteni szíveskedjenek.

Hogy pedig meggyőződjenek, hogy eddigi adományaikat sem fecséreltük el haszontalanságokra, hanem iparkodtunk azok árán városunknak megfelelő tűzoltási eszközöket vásárolni, ezennel jelentjük, hogy a lefolyt év folyamán szertárunk egy kétkerekű fecskendővel gyarapodott, s így testületünk most három fecskendővel rendelkezik és egy új találmányu kézi fecskendővel.

Jelentjük továbbá, hogy a f. évi január 15-én felvett leltár szerint, a mikor a becsérték megállapításánál kopásra 10⁰/₀-kot, az értékből levontunk, tűzoltósági felszereléseink összes ez idő szerinti értéke 1575 frt, 85 kr.

Testületünk a lefolyt évben következő nagyobb adományokban részesült: városunk t. képviselő testületétől kaptunk 100 frtot, s az 1890. évi január 29-én rendezett multság tiszta bevétele volt 18 frt 72 kr. Nagyobb kiadásunk volt a lefolyt évben: a kétkerekű fecskendőért

Brezina Antal gépész-lakatosnak fizetett 70 frt; s bevételünk s kiadásaink többi kisebb tételeiről a t. közgyűlés a lefolyt évi pénztárnoki számadásaink felülvizsgálata által meggyőződhetik; itt csak általánosságban jelentjük, hogy az 1890. évi pénztári számadásokat a parancsnokság f. évi január 6-án, s a választmány f. évi január 10-én azokat tételről-tételre alaposan megvizsgálta, azokat helyeseknek találta s Halama János testületi pénztárnok urnak, a felmentvényt megadtni indítványozta; mely indítványt mi még azzal bővítjük, hogy Halama János pénztárnok urnak a sok kellemetlenséggel járó testületi pénztár díjtalan kezeléséért a t. közgyűlés által jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék.

A pénztári számadásokról lévén szó, egyuttal jelentjük, hogy a lefolyt évben pénztári bevétel volt

	332 frt 61 kr
kiadás	159 » 60 »
pénztári maradvány	173 frt 01 kr

mely összegből 150 frt a helybeli takarékpénztárban helyeztetett el gyümölcsötvetés végett, 23 frt. 01. kr. pedig testületi pénztárnoknál hagyatott a folyó kiadások fedezésére.

Jelentjük továbbá, hogy testületünknek tagsági díjában 61 frt kint levő követelése van s így testületünk vagyonának értéke 1809 frt. 85 kr.

Megemlítjük még, hogy a feloszlott pásztói kaszinó-testület is vagyonát testületünknek hagyta, melyet a lefolyt évi számadások bezártáig ugyan még át nem vettünk s így ezen összeg mult évi bevételként még nem szerepelhet; de minthogy azóta e vagyon már átvétellett, ezennel jelentjük, hogy az készpénzben kitesz 8 frt. 65 krt. s kint levő követelésekben 68 frt. 97 krt, vagyis összesen 77 frt. 83 krt, mely összeg az 1891. évi számadásokban fog bevételeként feltüntetetténi.

A testületi működések második főfeltétele a tagok kellő száma s különösen a tűzoltó-testületek azok, melyek kellő számu működő tagok nélkül, — habár mily vagyonosak is, — kellő működést kifejtteni nem képesek. Mert lehet a tűzoltó-testületnek sok tűzoltó eszköze, de ha nincs ember, a ki azokat kezelje és kezelni tudja, a tűzoltó eszköz haszontalanul fog heverni a vész színhelyén, vagy pedig működésbe akarnak hozni a szakavatatlan nem tűzoltók s azt rendesen elrontják.

Valamint tehát a tűzoltó-szerrek beszerzéséhez pénz kell, ugy azok működéséhez szakértő ember kell. E szakértelmet pedig első sorban a működő tűzoltók sajátíthatják el, mert ezek oktattatnak a tűzoltási szerek kezelésében. A működő tűzoltók képezik a tűzoltó-testületek lelkét, mert általuk élnek, illetve működnek a testület testét képező tűzoltó-szerrek. A lélek működése pedig nemes s tiszteletré gerjesztő. Működő tagjaink is nemes működésökért nem kívánnak anyagi hasznot, hanem csupán azon dicskőr után törekednek, mely a lélek működését körül övezi, vagyis nem vágnak más után, mint tisztelet s elismerés után, mit eddig t. polgártársaink túlnik meg se vontak s megvagyunk győződve, hogy emberbaráti fáradozásainkban jövőre is elismeréssel párosult segélyezésökben fognak részesíteni s azon szép egyetértés, mely tüzesetek alkalmával testületünk tagjai és t. polgártársaink közt eddig létezett, jövőre sem fog meglazulni, de még inkább szilárdulni.

Testületünk a lefolyt évben 82. működő taggal birt, kik közül egy, Balogh Sándor mászó az év folyamán jobb létre szenderült s ennek bajtársi kegyelettel megadtuk a végtisztességét.

Testületünkben a halálozási arány eddig igen kedvezőnek mondható, mert 6. évi fenállása óta csak 2 működő tag halt meg, mi annak a jele, hogy működő tag-

jaink csupa test-edzett egyénekből állanak. Adja az ég, hogy sorainkból a halál jövőre se találjon senkit s hogy jó egészségben, kedvvel munkálkodhassunk embertársaink javára. Hogy egy testület céljainak megfelelhessen, kellő mennyiségű vagyonon s elegendő számu tagokon kívül tapintatos és szakavatott vezetőkre is van szüksége, kik buzgalommal a testület érdekeit szem előtt tartva, igyekeznek a testület jó létét előmozdítani s a tagok között a bajtársi egyetértést fentartani. Hogy e feladatunknak mennyire feleltünk meg, annak elbírálását jelen jelentésünk közrebocsajításával a t. közgyűlésre bizzuk. Mi teljes lelki megnyugvással tesszük le kezeik közé bizalmuk által reánk ruházott tisztas hivatásokat s az újabb parancsnokság választásának küszöbéu, testületünk jövőbeni üdvös működése céljából arra kérjük a t. bajtárs urakat, hogy a választásoknál a személyes érdekeket hagyják figyelmen kívül, csupán testületünk iránti érdekem vezéreljék az új parancsnokság megválasztásánál.

Mielőtt azonban a t. közgyűlés e választások megejtéséhez fogna, rövid vázlatban közöljük lefolyt évi működésünk egyes fontosabb mozzanatait.

A lefolyt évben testületünk 6 tüzesetnél működött, mely tüzesetek egyike sem öltött nagyobb mérveket, mit tűzoltóink éberségén fölül különösen a Mindenható gondviselésének köszönhetünk.

Ezen tüzesetek közül júliusban és augusztusban volt egy-egy s október hónapban volt 4; kazal-tűz volt egy, s háztető tűz öt, nappali tűz volt 1, és pedig a kazal-tűz, s a többi 5, vagyis a tetőtűzek mind éjjel voltak. A kár, melyet a lefolyt évben e tűzek okoztak 3500 frt. A tűz keletkezési oka egy ízben sem derített ki.

Hogy testületünk hivatásának kellőleg megfelelhessen, már évek óta belépett az országos tűzoltó-szövetségbe s mint ennek tagja díjtalanul kapja a szövetség hivatalos lapját a «Tűzoltó Közlöny»-t. s hogy a tűzoltás körüli előhaladásokról mindenkor tudomást nyerjünk, előfizetünk a «Tűzrendészeti Lapok» című szakközlönyre, mely lapok az őrtanyán a tagok rendelkezésére állanak.

Hogy működő tagjaink a tűzvész körüli esetleges szerencsétlenségek miatt kárt ne szenvedjenek, a parancsnokság tervbe vette működő tagjainknak baleset elleni biztosítását, mely biztosítás részletei azonban még kidolgozva nincsenek; hanem e terv tüzetes keresztül vitele után az eredményről a t. bajtársakat értesíteni fogjuk.

Működő tagjaink mindeddig évenként, ugy a lefolyt évben is ápril 1-től október 31-ig éjjeli őrseget tartottak s ezen őrsegek száma a lefolyt évben 1078-ra nőtt.

A nyári hónapokban minden második vasárnap gyakorlatokra jöttek össze bajtársaink, mely gyakorlatokat felváltva a két segédtsizt vezette. E gyakorlatok után két ízben a parancsnokság 5—5 frtot utalványozott bajtársainknak barátságos összejövetelre azon 25 forintból, melyet Isaak Gyula tiszteletbeli főparancsnok ur, ezen állásra történt megválasztása alkalmával a tűzoltóknak ajándékozni sziveskedett. Ezen pénzből tehát még 15 frt. áll rendelkezésünkre, melyet Halama János pénztárnok ur számadásokon kívül külön kezel s az a parancsnokság által a f. év folyamán, bajtársaink közötti egyetértés növelésére, belátásához képest szintén felfogja használni

A lefolyt évben hirdettetett ki városunk tűzrendészeti szabályrendelete, mely bajtársainkkal gyakorlatok alkalmával több ízben közöltetett s az a parancsnokság által is tudomásul vétetett.

Testületünket működésében mindenkor az Istenben való hit vezérelte, s hogy e hitnek külső jelét is adja, fogadalmat tett, hogy a husvéti templomi ájtatosságoknál s urnapkor a bucsun testületileg vesz részt, mely fogadalmát

a lefolyt évben is teljesítette s úgy ezen alkalmakkor, mint nemzetünk újá ébredésének évfordulóján, márczius 15-én, testületileg jelent meg az isteni tiszteleteken.

Végre jelentjük, hogy a lefolyt évben 1 rendes évi közgyűlés, 2 választmányi gyűlés és 4 parancsnoksági értekezlet tartatott, melyeken összesen 28 határozat hozatott s azok mindegyike végre is hajtatott.

Ezzel a lefolyt évi működésünkkel beszámoltunk s

mielőtt a t. közgyűlést tárgysorozatának további tárgyalására felhívnök, kérjük jelentésünk tudomásul vételét, mindnyájan pedig menésszünk egy fohászt a Mindenhatóhoz, óvja meg városunkat az elemi csapásoktól, minket pedig városunk javára s polgártársaink hasznára bajtársi egyetértésben tartson meg jó egészségben! Éljenek! Kelt Pásztón, 1891. évi január hó 18. *Oláh Gábor* s. k. főparancsnok. *Kreith Gyula* s. k. I. segédtsit és jegyző.

H I R E K.

— **A fejevármegyei tűzoltó-szövetség** 1891. január 24-én Székes-Fejérvárott a színházban megtartott tűzoltó-szövetségi bálján fényes ovációkban részesítették gr. *Cziráky Béla* távozó főispánt, mint az országos tűzoltó-szövetség elnökét és nejét *Eszterházy Maritta* grófnét, mint a bál védnöknőjét, kinek a rendezőség pompás csokrot nyújtott át s azonkívül egy remek kivitelű táncrendet. A táncrend fehér chagrin bőrből készült, kék selyem-béléssel és emaille sarokkal. Előlapjának baloldalán a megye, jobb oldalán a város czimere és ezek fölött a magyar korona látható, melyek együttvéve a vármegyei tűzoltó-szövetség czimerét képezik. A hátlapján «Székesfejérvár 1891. január 24-én» olvasható. Ebbe a gyönyörűen kiállított táblába van beleillesztve a tulajdonképeni táncrend.

— **A fejevármegyei tűzoltó-szövetségi bálra** a budapesti tűzoltóság részéről ide érkeztek: az orsz. szövetség képviselőiben: *Follmann Alajos* szövetségi alelnök és *Lukács Gyula* központi választmányi tag; a budapesti tűzoltó-testület részéről pedig *Bárany Nándor* Ernő főparancsnok közp. választmányi tag és *Hérmán Ödön* mászó osztályparancsnok, valamint *Rösch Jenő* jute-gyári tűzoltó-parancsnok. Másnap megsejmeltek *Vida Pál* kalauzolása mellett a színház tűzbiztonsági állapotát s tűzrendőri szempontból azt kielégítőnek találták.

— **A lovasberényi önkéntes tűzoltó-testület** *Gróf Cziráky Antalné* szül. *Keglevich Róza* ő méltósága védnöksége alatt a «tűzoltó-örtauya építési alapja» javára 1. é. január 31-én az «olvasó kör» termeiben zártkörű táncvigalmat rendezett. A rendező-bizottság élén maga *Gróf Cziráky Béla* ur ő méltósága, mint a testület főparancsnoka állott; ez alkalomra a Grófné ő méltóságával és az aristokratia számos tagjával meg jelent, hogy kedves szülőhelyétől is egy időre elbucszúzzék. A multság fényesen sikerült.

— **Gödöllőn** az ottani önkéntes tűzoltó-testület saját pénztára javára az «Erzsébet királynéhoz» címzett szálló termeiben zártkörű táncvigalmat rendezett, mely igen látogatott s az anyagi eredményt illetőleg is kielégítő volt.

— **A jutegyári tűzoltók** Ujpesten 1891. évi január 31-én a «Colosseum» helyiségekben tartotta jótékony célú táncvigalmát, melyen a jute gyár tisztikara családjaikkal együtt s a közelben fekvő gyárak tisztviselői, valamint az újpesti önkéntes tűzoltók is megjelentek.

— **Pozsonyban** az ottani önkéntes tűzoltó-testület század pénztára javára a «Magyar-Király szállóban» tartotta meg táncvigalmát; a bálon, melyet igen nagy és fényes közönség látogatott, a cs. és kir. 72. sorsz. zenekara játszott.

— **Papalczon** a község háza nagy termében az ottani önkéntes tűzoltó-testület f. hó 31-én műszaki felszerelések beszerzése céljából jótékony célú zártkörű táncvigalmat rendezett.

— **Soroksáron** az önkéntes tűzoltó-testület a nagyvendéglőben f. é. január hó 24-én tartotta meg a tombolával egybekötött zártkörű táncvigalmát a soroksári 32 főből álló gyermekzenekar közreműködése mellett. A jövedelem, mely a testület pénztára javára fordított, meghaladja a 100 frtot.

— **Az egri önkéntes tűzoltó-testület** zártkörű táncvigalmát az ó-casinó termeiben saját pénztára javára 1891. évi február hó 7-ikén tartja meg.

— **A balassa-gyarmati önkéntes tűzoltó-testület** felszerelvényei gyarapítására január hó 17-én a «Balassa» fogadó termeiben zártkörű táncvigalmat rendezett, mely igen szépen sikerült s a jótékony célú tekintélyes jövedelmet hajtott.

— **A hevesi önkéntes tűzoltó-testület** saját pénztára javára a casinó termeiben f. hó 28-án tartotta meg táncmultságát, melyen az ottani és vidéki intelligencia teljes számban megjelent s a multság erkölcsi sikerén felül, annak anyagi eredményét igen nagy készséggel növelte.

— **Halálozások.** *Gulrich József selmeczbányai* kőfaragó mester, az önk. tűzoltó-testület volt mászószakas-parancsnoka és zászlóvivője f. év január hó 3-án 46 éves korában meghalt. A boldogult a tűzoltók régi gardájának egyik önfeláldozó, veszélyt nem ismerő lankadatlan buzgalmu derék tagja volt, ki testületünk felvirágzására mindenkoron kítartással, lehet mondani hévvel törekedett. — Már testületünknek 1873. évi alapításakor belépett mint önk. tűzoltó, s csakhamar csapatvezetőnek, majd szakaszvezetőnek, míg 1879. évben a mászó szakasz egyhangulag szakaszparancsnoknak választotta meg; 1880. évben pedig zászlóvivőnek. 1887. évben szélhűdés érte. A különben is erős testalkatu férfi e betegségből ugyan fellábadt, de fejszedelgés és belső fájdalmak miatt, — mint azt sokszor említé — a tűzoltóságnál tényleg már nem működhetett; ereje lassan bár, de folyton csökkent. Újév napján egy jó barátja házához estélyre volt hivatalos, a hová legvidámabb hangulatban készült nejével menni, a mikor is újból szélhűdés érte, mely életének január 3-án véget is vetett. Temetése a polgárság és a tűzoltó-testület osztatlan részvéte mellett ment végbe. Koporsóját számos koszoru fődte; közöttük a tűzoltó század és a mászó szakasz diszes koszorui. A század diszszáslaja — melyet a boldogultnak oly gyakran volt alkalma testületünk érdekében lelkesen fellobogtatni — fátyolozva vitetett a század előtt. Szám-talan jó barát, rokon, bajtárs és ismerősön kívül, özvegye és két árvája siratja gyászos elhunytát. Béke lengjen drága porai fölött. — **A tordai önkéntes tűzoltó testület** szomorúan tudatja, hogy *ó-tordai Weress Dénes* az önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka folyó évi január 24. éjjel, életének 47-ik évében megszűnt élni. Mélyen megrendítő e gyászos esemény a kunyhótól a palotáig a társadalom minden tag-

jára, de legérzékenyebben sujtja — övéi után — a tűzoltó-testületet, mely benne megteremtőjét, 16 éven át közszereget- és tisztelgetben álló, kipótolhatlan főparancsnokát, összetartó szellemét, életető lelkét veszti. A megdicsőültnek hült porai folyó hó 26-án, d. u. 3 órakor fognak az anyaföldnek átadatni. Kísérjük el utolsó útjára s dobjunk egy marok földet a koporsóra, mely legjobb barátunkat, legdrágább kincsünket zárja. A hálás emlékezet virasszon sirja felett!

Tüzesetek.

Budapesten 1891. évi január hó 31-én éjszaka jelentősegteljesebb tüzeset történt, ugyanis a VIII. ker. nagytemplom-utczában gyuladt ki *Michel* Alajos építőasztalos gyára, egy 1400 négyszögméternyi telken álló emeletes épület. A gyár tömve volt kész asztalos munkákkal és feldolgozatlan farészekkel. Szombat lévén, a munkások jóval korábban hagyták abba a munkát s hat óra után a gyárepületben már egy lélek sem volt. Ugy tíz óra felé járt az idő, mikor az egyik szolga nagy világosságot látott a gyár belsejében, a mit nyomban bejelentett a gyár tulajdonosának. Ekkor már nem lehetett a gyár belsejébe menni, mert az egész belső berendezés égett s mire a tűzoltók odaértek, már kicsaptak a lángok az ablakon és háztetőn is. Negyedóra alatt az egész gyár, a mellette levő deszkafélszerekkel együtt tüztengerben uszott. Oltani

lehetetlen volt s a tűzoltók összes erejüket arra használták fel, hogy a köröskörül levő házakat megmentsék mi szerencsésen sikerült is nekik. Egész éjjelig tartott küzdelmük a veszedelemmel, míg végre a tüzet helybirták kötni.

Nagy veszedelemben forgott *Engel* szobrász terme is, mely a futó-utca felől egészen neki támaszkodik a gyárnak, de mégis megmentették. Éjfélutáni órákban a nagy gyárnak már csak a falai meredeztek a levegőbe; belül azonban szüntelenül égett a rengeménységű deszka.

A tűzhöz kivonultak az összes tűzörségek, 40 kentes tűzoltó *Hérmán* Ö. oszt. par., *Tomcsányi* és *Ch* szak. par. vezénylete alatt, s a nagy templom-utca mindkét oldalán egy-egy század katona foglalt állást. Künn volt ezeken kívül a mentők két kocsija is. A mentőknek akadt is dolguk. A kis stáció-utczában ugyan VIII-ik kerületi tűzörség vizes kocsija a gyors vágás közben fölborult s *Szék* Mihály kocsis eltörte lábát a tűz mintegy 60,000 forintnyi kárt okozott. A gyár birtoka síva volt.

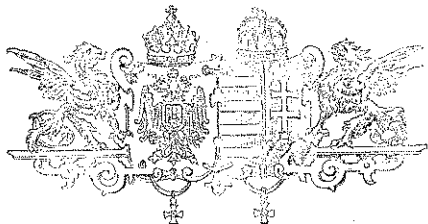
Hogy a veszedelem hogyan keletkezett, nem tudjuk valószínű azonban, hogy vagy távozásakor dobott el valamely munkás égő gyújtót, vagy pedig a kemenczék tüze nem oltották el egészen.

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

HIRDETÉSEK.

Alapított 1816-ban.

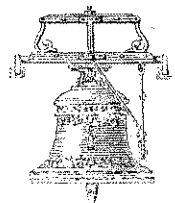

Hazánk legrégebbi tűzoltószer-, szivattyu- és kúrgyára, harang- és érczöntődjé

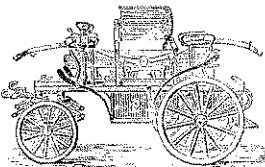
SELTENHOFER FRIGYES FIAI

Sopronban

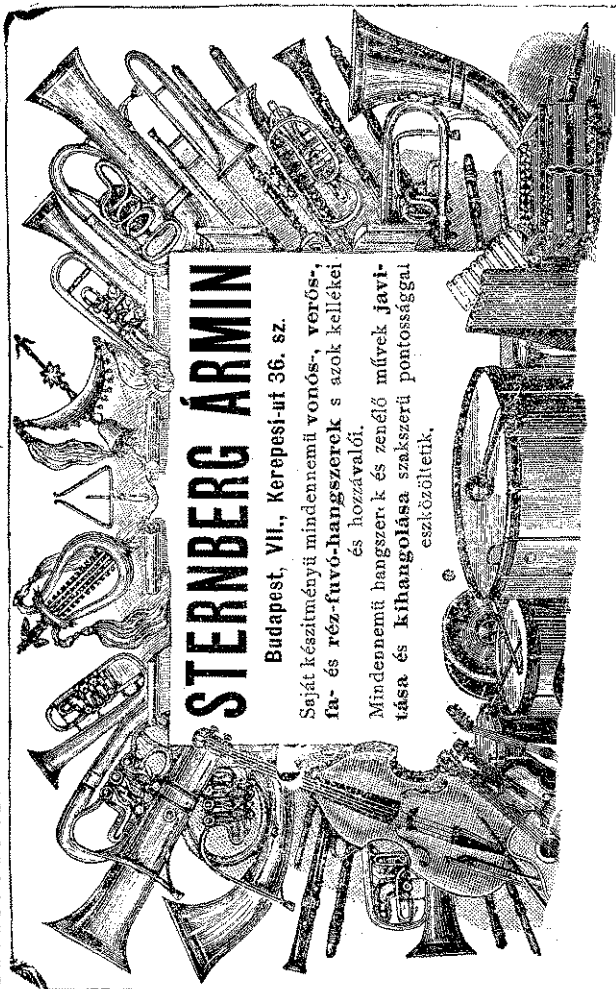
ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó-szereiket**, valamint kitűnő hangú **harangokat** s vasszerkezetű **harangállványokat**.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

STERNBERG ÁRMEN

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz.

Saját készítményű mindennemű vonós-, verős-, fa- és réz-fúvó-hangszerek s azok kellekai és hozzávalói.

Mindennemű hangszerek és zenélő művek javítása és kiharangolása szakzerű pontossággal eszközöltünk.

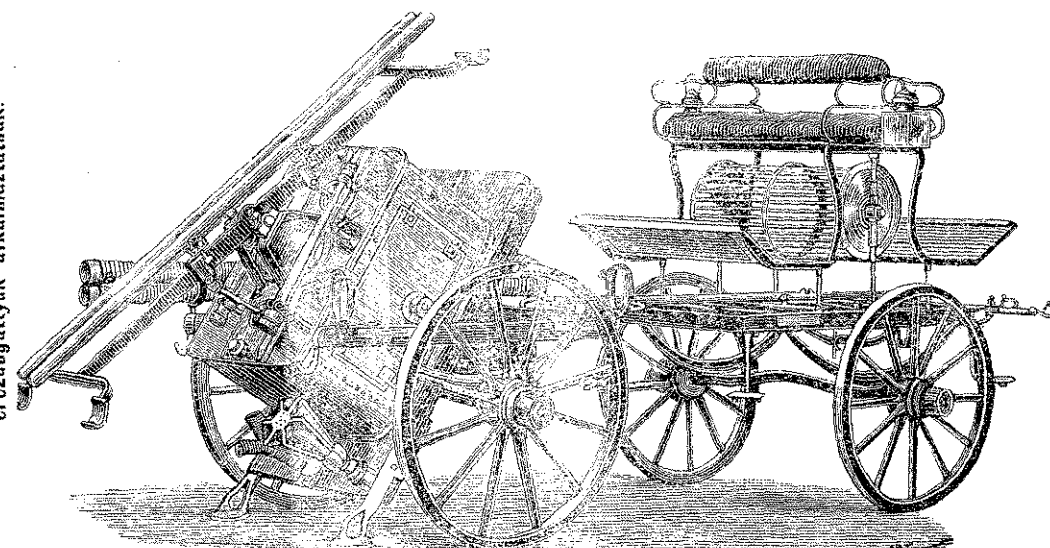
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű érmeikkel
kitüntetve.

GEITTNER és RAUSCH

Központi üzlet: Tűzoltószergyár:
Budapest, Andrassy-ut 8. Budapest, Nádor-utca 46.

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosa, a m. kir. belügy-
miniszterium által 52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskeknél csak érszelepek s becsiszolt
érszöggyűjtők alkalmazhatók.

Fecskeknél, saját új találmányainkon, fontos s
célszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányú szivattyuknak, ugymint: tűz-
oltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga és bakfecskeknél; — legjobb minőségű
mézga (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskeknél, saját új találmányainkon, fontos és célszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether Witte-féle szab. tömlő-
kapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle kapocsal
teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó- és
párkánylétrák a legkitűnőbb fémekből.**

== Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlőszállító tárgoneczák. ==

Közönséges és díszfelszerelések, tiszták és legénység számára; sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskezésre is alkalmas kutakat kiválóan szilárdan készítünk.

A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, színházaknak
ajánlunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan felszerelésére.

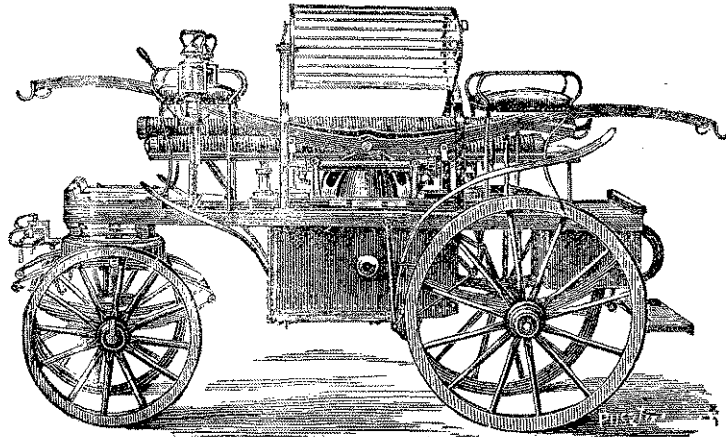
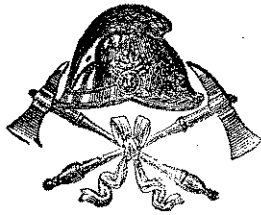
A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.

szetős feltételek.

III ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS

**5 évi
jótállás!**

**10 évi
részletfizetés mellett!**

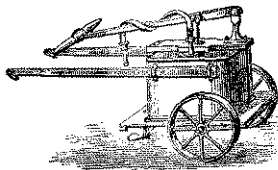

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magas kormány ^{82502/II.} _{888.} számú rendeletével ajánlt

gép-, tűzoltó-szer-, fecskendő-gyára és ércz-öntődéje

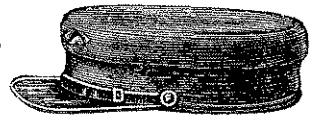
Gyárhelyiség: Külső váczi-ut 1527. **BUDAPESTEN** Iroda: V., váczi-körut 78. szám.

RAKTÁRAK:

Váczi-körut 78. sz. és Klotild-utca 17. szám.

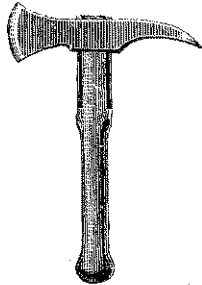
Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrende-
tőleg előírt méretekkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi fecskendőit, minden mellékszerelvényekkel, melyek úgy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és minden tekintetben a legújabb vívmányok magaslatán állanak

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

KIZÁRÓLAG HAZAI GYÁRTMÁNY.

Nemkülönben ajánlhatom kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőimet.

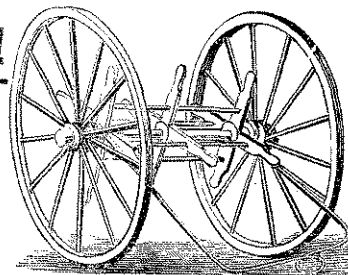
A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett!

BUDAPEST—BÉCS—BELGRÁD.A
HADI ÉREMHEZ.A
HADI ÉREMHEZ.**TILLER MÓR ÉS TESTVÉREI**

csász. és kir. és szerb kir. udvari szállítók

Budapesten, a Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, diszjsakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat poszlóból, valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardhojtókat, kezyüket, gallérokat stb. a legdusabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Ő cs. és királyi Fensége József főhg udvari szállítója.

Alapított 1858.

WALSER FERENCZ

Alapított 1858.

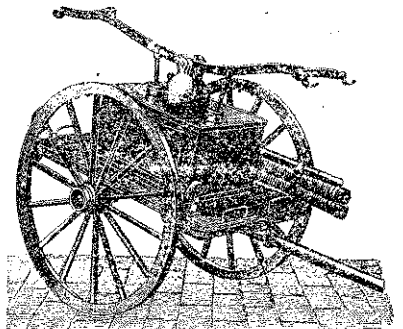
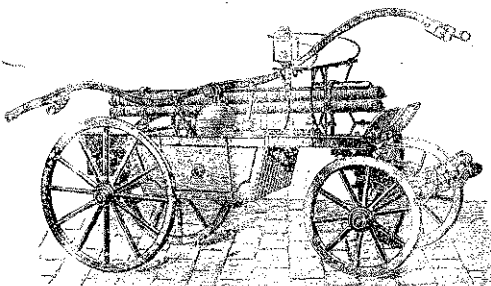
első magyar gép- és tűzoltószerek gyára,

harang- és ércöntődeje

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Szállít a nagyméltóságú m. kir. belügy-minisztérium tűzrendészeti magas kormányrendelete alapján összeállított és az előírt szerelvényekkel felszerelt

községi egységes vészvonatokat

továbbá községek és a szervezendő tűzörségek részére kocsis- és mozdonyfecskendőket, vízfordókocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzörségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszerelését a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő vízszállító könyökdarab beküldése kértik.

A gyár által mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 7000 darabnál több van használatban.

==== **Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.** ====

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületének díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz.
KIADÓHIVATAL:
VIII., Pál-utca 3. sz. III. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 forint 40 krajczár, félévre 1 forint 20 krajczár.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekékbe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 forint 20 krajczár.
Egyes példánynak ára 20 krajczár.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czimendők.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal által legutányosabbi árák mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes ár engedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM: A soproni X. orsz. tűzoltó-congressus és tűzoltó-szerek nemzetközi kiállítása. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész.* Tűzoltói reorganizacio. — Nyiregyháza rend. tan. város szabályrend. a városi tűzoltóság szervezetéről (vége). *Testületek köréből.* — A budapesti önk. tűzoltó-testület rendkívüli közgyűlése. Az alcuthi önk. tűzoltó-szakasz évi jelentése. Az újpesti ö. t. t. jelentése. — A gödöllői ö. t. testület közgyűlése. — A somogy-nagy-bajomi önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Felhívás.* — *Szerk. üzenetek.* — *Hirdetések.*

A soproni X. orsz. tűzoltó-congressus és tűzoltó-szerek nemzetközi kiállítása.

Lapunk hivatalos részében közöljük a soproni torna- és tűzoltó-testület, mint az országos tűzoltó-szövetség ez idei X. nagygyűlésének mandatarariusának felhívását a f. é. augusztus hó 14—17-ig Sopronban tartandó congressussal egybekapcsolt tűzoltó-szerek kiállítása tárgyában.

A felhívás első sorban hazai gyárosainknak szól, és joggal meg kell várnunk, hogy ők ez alkalommal is sietni fognak gyártmányaik tartalmas kiállításával a magyar ipar e téren való fejlődését és versenyképességét ad oculus bizonyítani. Mert tekintve Sopronnak a német tartományokhoz való közelfekvéségét és ez által a külföldi gyártmánynak nagyobb mérvben várható képviselőjét, fel kell tételeznünk, hogy itt nemcsak a concurrenzia helyes felfogása, hanem a hazafiság és nem kis mértékben azon öntudat is fog közreműködni, hogy Magyarország az utóbbi évtizedben tűzoltó-szerek, de különösen szivattyúk előállításában oly észszerű és páratlan ügyességgel gyakorlatilag megoldott fejlődést mutat fel, mely ma már a hazai ipar terén, mint gyártmány számot tevő, mint technikai tárgy pedig nagy tökélyre vall.

Hogy a kiállításban való részvét a gyárosoknak bármilyen áldozat mellett is nagyon érdekükben áll, azt több oldalról lehetne megvilágítani. Mondjunk azonban csak annyit, hogy Sopron ez alkalomból a vasuti zónarendszer folytán látogatottabb lesz az oda rándulók által, mint bármely eddigi országos nagygyűlés az volt, és hogy a tűzrendészeti kormányren-

delet, mely mindinkább kezd gyökeret verni, számtalan községi képviselőt fog oda csődíteni, hogy szemelátva és közvetlen érintkezésből tájékozást és utbizonyítást nyerjen, vagy összehasonlításokat tehesse mire megrendelésével tisztába jön.

Az előnyök tehát kecsegtetőek a gyárosok nézve, nemcsak ez oldalról, hanem amonnan is, hogy a kiállítást rendező bizottság sem helypénzt ne szed, sem pedig a kiállított szereket nyilvános verseny-próba által erőszakolt mérkőzésben bírálat a nem veszi. Ez utóbbit különösen egészséges gondolkodásának tartjuk és a rendező-bizottság azon életvalóságára enged következtetni, hogy gondosan kivánni kívánja mindazon a természetes concurrenz szülte ellentétek kielesítését, a melyek versenybírálatnál akárhányszor a külön érdekek és egyes személyeskedése folytán a pártoskodás leplezett néha leplezetlen modorával is, mint túrni tartozaklatás és kellemetlenség a kiállítót éri.

A versenybírálat helyébe, a gyárosok esetleg kívánságához képest, szakszerű kísérletek fognak tetni a szerek megismerhetése és képességük mérítelhetése szempontjából, mely alól egy gyáros sofogja magát kivonni, a mi által pedig több előnyket fog magának biztosítani, mint a párhuzamos bírálat hivatalból való megejtése által. A szerilyetén leendő bemutatása általánosabb lesz, az deklardés tágasabb körökre fog kiterjedni, valamely az ismétlése a gyakorlati bemutatásoknak kalmat fog adni minél szigorubb megfigyelésre, pedig a versenyképes kiállítónak feltétlen előnyválna; mert célja kell hogy legyen, miszerint czilvásárlására utalt vevőjének azt a legelőnyösebb dáról bemutassa.

A kiállítás gazdag tartalmára számithatunk a körülményből ítélve, hogy nemcsak specialis tűzoltó-szerek fogadtatnak el, hanem minden egyéb gyártmány is, mely némileg rokon fajtájú és szakmánk közelálló. Kívánatos volna, ha erre nézve a rendező-

bizottság nem általánosan, de személy szerinti kijelöléssel a gyártókat és kereskedőket a kiállításra egyenesen felhivná, sőt az esetben, hogy a tömege- sebb jelentkezés által több helyre volna szükség és ez által a költség is szaporodna, még azt sem tartanók elhibázottnak, ha ezektől, mint nem specialis tűzoltó-szerek előállítóktól helypénz vagy a költség- hez való egyéb hozzájárulás igényeltetnék.

Mindenesetre hiszszük, hogy az összülés elő- munkálataival foglalkozó bizottság által helyesen

felfogott viszonyok folytán ez alkalommal Sopron tervezett kiállításán sokat és érdekest fog nyujtan az odasereglt bajtársaknak, kik már eleve meg lehetnek győződve arról, hogy a bizottság élén áll férfit, Rösch Frigyes soproni tűzoltó-főparancsnok kit ugyis mint a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának lelkes tagját tisztelünk minden tőle lehető el fog követni, hogy a feladat mely nehéz és kényes, a legsikeresebb módon meg oldassék.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

770/k. i. 891.

A fejérmegyei tűzoltó-szövetség tekintetes Elnökségének Helyben

Mult évi október hó 21-én 156/8 szám alatt kelt megkeresése következtében a tűzoltóknak hatósági támogatásban leendő részesítésére nézve a járási főszolgabírák útján a községi előljáróságokhoz intézett rendeletem másolatát a tek. szövetségi Elnökséghez szives tudomás vétel végett másolatban áteszem.

Székesfehérvár, 1891. január 20-án.

Sárközy Aurél,
fejérvármegye alispánja.

770/k. i. 891.

A járási főszolgabíró uraknak!

A vármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége által panasz tetített nálam arra nézve, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet 20. §-ának téves értelmezése következtében a községi előljáróságok több helyütt, a tűzveszély idejét leszámítva, a tűzoltóságokat tűzrendészeti óvintézkedéseikben kellőleg nem támogatják.

Tekintettel arra, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet 20. §-a a szolgálatban levő tűzoltót közhatalósági személynek tekinteni rendeli, figyelemmel továbbá arra, hogy a tűzoltóság szolgálati működése és szerepköre nemcsak a tényleg bekövetkezett tűzveszély megszüntetéséből és a tűznek helyhez kötéséből áll, hanem ennél fontosabb és mélyre hatóbb azon működése, melyet a községi előljárósággal egyetértőleg óvintézkedésképpen a tűz kitérésének megakadályozása érdekében tesz. ennek folytán a főszolgabíró urakat felhivom, hogy a községi előljáróságokat utasítsák, hogy a tűzoltókat úgy a tűzveszély idejében, valamint ezenkívül is a tűzrendészetet érdeklő minden szolgálatban közhatalósági személynek tekintve, eljárásukban hatósági támogatásban részesítsék.

Székesfehérvár, 1891. január 20-án.

Sárközy Aurél,
fejérvármegye alispánja.

«Soproni Torna és Tűzoltó-Testület.»

Tűzoltó-szerek-kiállítása Sopronban.

A f. é. augusztus 14—17-ig Sopronban megtartandó X. országos tűzoltó-gyűlés tűzoltó-szerek nemzetközi kiállításának rendezését tervezi.

Legnagyobb készséggel fogadjuk e végre esen kiállítást mindazon szereket, melyek a tűzoltásnál közvetlenül alkalmazásba jutnak, vagy pedig a rendezett tűzoltás ügyével kapcsolatban állanak.

Ugyanazért megkeressük a tűzoltó-szerek s ezen szakirányú egyéb szerek t. cz. gyárosait és készítőit az iránt, hogy itt bemutatandó gyártmányaikkal részt akarván venni kiállításunkban, minket ezen szándékukról értesíteni sziveskedjenek ekképp lehetővé a kiállításra vonatkozó részleteket idejében köztudomásra juttatni.

Kiemeljük egyszersmind, hogy a kiállított szerekek semmi helypénz nem fog szedetni és hogy a nagyméltóság magy. kir. miniszteriumhoz folyamodtunk jutányos szállítási díjak közvetítése végett a vasuti és egyéb szállító társaságoknál az általuk ide szállítandó tűzoltó-főszágokért.

A hazai tűzoltás ügyének rendkívüli lendülete az utol- években s magának Sopronnak földrajzi fekvése is kecsge- az itt megtartandó országos tűzoltó-gyűlés nagymérvű látog- tásával, miért is a kiállítók nálunk biztos alkalmat a gyárt- gyártmányaiknak a legszélesebb körökben való ismeret- Ámbátor egyebiránt a kiállított gyártmányoknak a köz- által való megbízhatóságát s díjak általi kitüntetését vá- tunk; mégis kiállítási bizottságunk máli megkeresés- dik arról, hogy szakszerű kísérletet tegyenek a leg- sok kívánságához képest tenni sziveskedjenek.

Sopron, 1891. évi február 28-án.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Tűzoltói reorganizáció.

Elmult az 1890-ik év, mely a borzasztó sok tüzekkel több mint 16 millióm forint kárt okozott az országnak, hol van az megírva, hogy ahhoz hasonló, vagy még inkább is iszonyatosabb jövőnek nem nézünk-e elé?

Tüzek mindenfelé! Ez országszerte a rémitő jelszó. Minte megszokta már a közönség, mintha annak úgy kellett volna lenni. Az a statisztikai kimutatás, mely azt utatja, hogy az ország a mult évben 16 millióm forinttal lett szegényebb, valóban megérdemelné, hogy az ország tézói foglalkoznának a dologgal. Hiszen nem lehet monni, hogy társadalmi uton nem történik semmi, mert majd minden jelentékenyebb községben is alakultak önálló tűzoltó-testületek: ezek tesznek is a mit tehetnek, vált eleinte, mikor megalakul a testület; de bizony jaldalom, legtöbbsnyire hamar elhamvad a szalmaláng.

Mert, mi türes-tagadás, a mostani alapon szervezett tűzoltó-testületek vajmi kevés helyen felelnek meg a hitásuknak. E sorok írójának volt alkalma bőven tapasztalni, a mennyiben tizenkét éve hogy az élén áll egy testületnek mint főparancsnok, de bizony csak annyit mondhat, hogy jobb a semminél. A hol nincs meg a kellő figyelem az ügybuzgóság éppenséggel hiányzik, az majd csak úgy nem a komédiához hasonló. Első sorban ezen tűzoltó-testületről van szó, mely városnak 6000 lakosa van, ismerek sok, ennél még primitivebbeket is. Mint említem, a sorok írója 12 éve hogy a testület főparancsnoka mondhatja, hogy nem csekély feladatába került eddig azt, fentartani. Amde hogy? nem látni s nem hallani semmit, mint a himes tojással, úgy banni a tagokkal, természetesen tisztelet az igen csekély kivételnek, különben egy hónap alatt nincsen testület. Mulasztásokért birságot, nem létezik, az lehetetlenség, mert azonnal kilép a testületből. Nem csak az iparos-osztály nagyrésze érte: ily vád alatt, hanem maga az intelligenciából való zoltó is.

Ime 12 éve, hogy a testület fennáll, mind ez ideig nem volt arra vehető egyetlen egy segédtsízt, vagy titkár sem, hogy a központi tűzoltó-szövetségnek, melynek külső tagja volnánk, egy jelentést beküldött volna, akár egy évi közgyűlésről, akár pedig egy jelentékenyebb tüzettről, miből bőven kijutott az osztályrész; hát mi ez? média!

De legyünk őszinték; hogy is lehet egy kis városban kívánni, hogy az a szegény iparos-osztály, a mai érdeklődő és érdekes világban a közügyben annyi éveken ingyen szolgáljon. Ma, mikor semmiféle irányban, sehol sem tesz senki semmit ingyen, akkor ez a szegény iparos, kinek alig van annyi keresete, hogy a családjának a mindennapi kenyeret a szájába adhassa, az égesse el a háját, csizmáját, és áldozza fel az időt, egészségét és vakran az életét; bizony, mondom, nem igazságos köztetés.

Ha csak elismeréssel lenne a tűzoltó jutalmazva, de még az is ki van zárva.

A sok közül csak egy példát hozok fel. Az 1889-ik június hó 16-ikán a város alsó része borzasztó szélviharban teljesen leégett. Az oltásról szó sem lehetett, csupán az élet és más tárgyak megmentésére lehetett gondolni. Örtént, hogy egy leégett ház előtt jajveszékelt egy kétgyeese anya, hozzám rimánkodott, hogy ben a kamában van a két kis fiacskája mentsem meg az életüket

Az utcán levő nagy közönség mind lehetetlennek tartá a hozzáférhetést. Minthogy huszárok is voltak ott, így kiáltottam fel: «Huszárok! ki mer velem bemenni?» Vállalkozott egy elszánt katona és legott az égő és füstölő gerendák között behatoltam vele a roskadozó bolthajtásos kamarába s csakhamar kimentettük az egyik gyereket élve, míg a másik megszenesedve odaégett. Alig, hogy kíváncsizogtam és a friss levegőn lélekzetet vettem, a roskadozó bolthajtás leszakadt, és még hegyibe egy óriási nagy kémény is; ha egy fél perczel később jövök ki, menthetetlenül a romok alá vagyok temetve.

A város közönsége, a tűzoltó-testület és a város képviselő-testülete méltányolva ezen rendkívüli merész és sikeres cselekményt, elhatározták, hogy a huszárt a saját parancsnokságánál, engem pedig a közigazgatási és a belügyminiszter útján kitüntetés végett felterjesztenek. A hivatalos felterjesztés eljutott a járás főszolgabirájáiig, ott megrekedt és vagy négy hónapig indokolatlanul szunyádozott, míg végre több interpelláció után s főispánig jutott. Az előzmények után bizonyos volt, hogy az eredmény «semmi» lesz. Ugy is volt. A kitüntetés ime így szól: X. vármegye főispánja 858 sz. N. N. urnak, Örömmel értesitem arról, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur *meghagyta nekem*, miszerint f. év június hó 6-án dühöngött tűzvész alkalmával egy gyermek életének megmentésével tanúsított önfeláldozó nemes tettéért tek. uraságotnak *Ő excellentiája elismerését fejezzem ki*. Hazafui üdvözléttel 1889. nov. 15. N. N. főispán.

Az ilyen elismerés azért feltűnő, mert rendszeren az életmentőt, legyen az egy kocsis is, a legfelsőbb helyig juttatják, és ha onnan jön az elismerés, arra büszke az ember egész életén át. Míg én a polgári uton ilyen elismerésben részesültem, addig a huszár, kinek II-odrendű szerepe volt, ki lett busasan tüntetve.

No de nagyon eltértem magától a tűzoltóság reorganizációjától. Az a mult évi statisztikai kimutatás azt követeli, hogy a tűzkárokat elleni védekezést magának az államnak kellene átvenni, a mennyiben tényleg a mostani állapot fenn nem állhat, s ha így marad, az országnak előbb-utóbb anyagilag tönkre kell mennie. A ország anyagi létét bizonytalanságra fektetni nem lehet, s nem szabad.

Mindazok a tűzrendészeti szabályok s rendeletek, mint sok más üdvös rendeletek is, maradnak a papíron, de még ha foganatosítottak is — nem elégséges.

Az államnak kell határozottan a kezébe venni egy a tűzbiztosítási kérdést, mint a tűzoltósági szervezkedést is. Mondja ki a törvény, hogy az általános tűzbiztosítás kötelező. Szedessék be a biztosítási díj az állami adóval. Az államnak is lesz haszna, meg a községek sem pusztulnak el örökre egy nagyobb tűz alkalmával. A mi magát a tűzoltási organizációt illeti, feltétlenül katonailag kellene szervezni.

Már annak kifejezést adtam, hogy miképpen; semmi esetben sem fogadom el azt az állítást, hogy ez kivihetetlen. Mindent lehet, csak akarni kell.

Van minden kisebb város és nagyobb községben elég szabadságot katona és népfelkelő, ezekből kellene a tűzoltóságot alakítani, akár a fennálló testületek beleolvadásával, a kik a katonai fegyelemnek alávetik magukat. De a közigazgatásra, vagy a tűzoltó-testületekre bízni ily nagy kérdést, bizony az ország jólétének egy kissé gyenge alap.

Katonailag szervezett tűzoltó-testülettel lehet menni

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Tűzoltói reorganizáció.

Elmult az 1890-ik év, mely a borzasztó sok tüzekkel több mint 16 millió forint kárt okozott az országnak, hol van az megírva, hogy ahhoz hasonló, vagy még nál is iszonyatosabb jövőnek nem nézünk-e elé?

Tüzek mindenfelé! Ez országszerte a rémitő jelszó. Először meg szokta már a közönség, mintha annak úgy kellett volna lenni. Az a statisztikai kimutatás, mely azt utatja, hogy az ország a múlt évben 16 millió forinttal lett szegényebb, valóban megérdemelné, hogy az ország tézói foglalkoznának a dologgal. Hiszen nem lehet monni, hogy társadalmi uton nem történik semmi, mert majd minden jelentékenyebb községben is alakultak önálló tűzoltó-testületek: ezek tesznek is a mit tehetnek, vált eleinte, mikor megalakul a testület; de bizony fájdalom, legtöbbször hamar elhamvad a szalmaláng.

Mert, mi türes-tagadás, a mostani alapon szervezett tűzoltó-testületek vajmi kevés helyen felelnek meg a hitásuknak. E sorok írójának volt alkalma bőven tapasztalni, a mennyiben tizenkét éve hogy az élén áll egy testületnek mint főparancsnok, de bizony csak annyit mondhat, hogy jobb a semminél. A hol nincs meg a kellő figyelem az ügybuzgóság éppenséggel hiányzik, az majd csak úgy nem a komédiához hasonló. Első sorban ezen tűzoltó-testületről van szó, mely városnak 6000 lakosa van, ismeretek sok, ennél még primitívebbeket is. Mint említettem, a sorok írója 12 éve hogy a testület főparancsnoka mondhatja, hogy nem csekély feladatába került eddig azt fenntartani. Amde hogy? nem látni s nem hallani semmit, mint a himes tojással, úgy banni a tagokkal, természetesen tisztelet az igen csekély kivételnek, különben a hónap alatt nincsen testület. Mulasztásokért bírságot, nem létezik, az lehetetlenség, mert azonnal kilép a testületből. Nem csak az iparos-osztály nagyrésze érte: ily vád alatt, hanem maga az intelligenciából való tűzoltó is.

Ime 12 éve, hogy a testület fennáll, mind ez ideig nem volt arra vehető egyetlen egy segédtsízt, vagy titkár sem, hogy a központi tűzoltó-szövetségnek, melynek külső tagja volnánk. egy jelentést beküldött volna, akár az évi közgyűlésről, akár pedig egy jelentékenyebb tüzettről, miből bőven kijutott az osztályrész; hát mi ez? média!

De legyünk őszinték; hogy is lehet egy kis városban kívánni, hogy az a szegény iparos-osztály, a mai érdeklődő és érdeklős világban a közügyben annyi éveken ingyen szolgáljon. Ma, mikor semmiféle irányban, sehol nem tesz senki semmit ingyen, akkor ez a szegény iparos, kinek alig van annyi keresete, hogy a családjának a mindennapi kenyeret a szájába adhassa, az égesse el a háját, csizmáját, és áldozza fel az időt, egészségét és vakran az életét; bizony, mondom, nem igazságos kötelesség.

Ha csak elismeréssel lenne a tűzoltó jutalmazva, de még az is ki van zárva.

A sok közül csak egy példát hozok fel. Az 1889-ik június hó 16-ikán a város alsó része borzasztó szélviharban teljesen leégett. Az oltásról szó sem lehetett, csupán az élet és más tárgyak megmentésére lehetett gondolni. Értéktelént, hogy egy leégett ház előtt jajveszékelt egy kétgyermes anya. hozzám rimázkodott, hogy ben a kamrában van a két kis fiacskája mentsem meg az életüket

Az utcán levő nagy közönség mind lehetetlennek tartá a hozzáférhetést. Minthogy huszárok is voltak ott, így kiáltottam fel: «Huszárok! ki mer velem bemenni?» Vállalkozott egy elszánt katona és legott az égő és füstölögő gerendák között behatoltam vele a roskadozó bolthajtásos kamarába s csakhamar kimentettük az egyik gyereket élve, míg a másik megszenesedve odaégett. Alig, hogy kíváncsorigtam és a friss levegőn lélekzetet vettem, a roskadozó bolthajtás leszakadt, és még hegyibe egy óriási nagy kémény is; ha egy fél percczel később jövök ki, menthetetlenül a romok alá vagyok temetve.

A város közönsége, a tűzoltó-testület és a város képviselő-testülete méltányolva ezen rendkívüli merész és sikeres cselekményt, elhatározták, hogy a huszárt a saját parancsnokságánál, engem pedig a közigazgatási és a belügyminiszter útján kitüntetés végett felterjesztenek. A hivatalos felterjesztés eljutott a járás főszolgabírájához, ott megrekedt és vagy négy hónapig indokolatlanul szunyádozott, míg végre több interpelláció után s főispánig jutott. Az előzmények után bizonyos volt, hogy az eredmény «semmi» lesz. Ugy is volt. A kitüntetés ime így szól: X. vármegye főispánja 858 sz. N. N. urnak. Örömmel értesitem arról, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur *meghagyta nekem*, miszerint f. év június hó 6-án dühöngött tűzvész alkalmával egy gyermek életének megmentésével tanusított önfeláldozó nemes tettéért tek. uraságodnak *Ő excellentiája elismerését fejezzem ki*. Hazafiu üdvözléssel 1889. nov. 15. N. N. főispán.

Az ilyen elismerés azért feltűnő, mert rendesen az életmentőt, legyen az egy kocsis is, a legfelsőbb helyig juttatják, és ha onnan jön az elismerés, arra büszke az ember egész életén át. Mig én a polgári uton ilyen elismerésben részesültem, addig a huszár, kinek II-odrendű szerepe volt, ki lett busásan tüntetve.

No de nagyon eltértem magától a tűzoltóság reorganizációjától. Az a múlt évi statisztikai kimutatás azt követeli, hogy a tűzkárok elleni védekezést magának az államnak kellene átvenni, a mennyiben tényleg a mostani állapot fenn nem állhat, s ha így marad, az országnak előbb-utóbb anyagilag tönkre kell mennie. A ország anyagi létét bizonytalanságra fektetni nem lehet, s nem szabad.

Mindazok a tűzrendészeti szabályok s rendeletek, mint sok más üdvös rendeletek is, maradnak a papíron, de még ha foganatosítottak is — nem elégséges.

Az államnak kell határozottan a kezébe venni úgy a tűzbiztosítási kérdést, mint a tűzoltósági szervezkedést is. Mondja ki a törvény, hogy az általános tűzbiztosítás kötelező. Szedessék be a biztosítási díj az állami adóval. Az államnak is lesz haszna, meg a községek sem pusztulnak el örökre egy nagyobb tűz alkalmával. A mi magát a tűzoltási organizációt illeti, feltétlenül katonailag kellene szervezni.

Már annak kifejezést adtam, hogy miképpen; semmi esetben sem fogadom el azt az állítást, hogy ez kivihetetlen. Mindent lehet, csak akarni kell.

Van minden kisebb város és nagyobb községben elég szabadságot katona és népfelkelő, ezekből kellene a tűzoltóságot alakítani, akár a fennálló testületek beleolvasásával, a kik a katonai fogyelemek alávetik magukat. De a közigazgatásra, vagy a tűzoltó-testületekre bizni ily nagy kérdést, bizony az ország jólétének egy kissé gyenge alap.

Katonailag szervezett tűzoltó-testülettel lehet menni

tűzbe és vízbe, és az úgy fog tenni, mint parancsolva lesz, de a mostani tűzoltók, még ha a tűzhöz el is mennek, akkor is, mint fegyelmellen csapat, elforgácsolódnak a tűztől a 3-ik utczába is, mivel ott lakik a komájuk stb.

Az államnak az a haszna is volna, ha a népfelkelőket alkalmaztatná tűzoltóknak, hogy azok katonailag kiképeztetnének és komoly esetben kész katonák lennének. Nem kellene annak mindeniknek szolgálatban lenni, hanem megállapodás szerint bizonyos ideig, úgy, hogy felváltva behívandók lennének.

Feltéve, de meg nem engedve, hogy a tűzoltóság katonailag nem szervezhető, akkor legyen az egy fizetéssel ellátott testület: s akkor is lesz kivel rendelkezni.

Egy szóval, ajánlom az ügyet az ország intézőinek.

Egy vidéki főparancsnok.

* * *

A cikkíró meg fogja engedni, hogy ha az éppen elhangzott szavaira nyomban a magunk felfogásából hozzá szólunk. Nem kívánunk magunknak ezáltal döntő befolyást biztosítani mindazon bajtársakkal szemben, kik a felvetett témához hozzászólni hivatvák; a mért is kijelentjük, hogy szívesen fogjuk venni, ha bármennyien is tollat ragadnak nézetük fejtegetésére. Habár térszűke miatt lapunk ezuttal bővebben nem foglalkozhatik a tárggyal, mindazonáltal annyit amennyit, mégis megmondandók vagyunk.

Lényegében azt találjuk, hogy a cikk tulajdonképpen három részre oszlik. Az első: *a tűzoltó-testületek jelenlegi compositiójának minden létjogosultságát megtagadó, a kétségbeesésig, panaszó lamentáció.* Sok igaz szó, helylyel-közzel a valóságnak megfelelő, de mégsem annyira kétségbeejtő, hogy ezen ne lehessen javítgatni vagy változtatni. A tűzoltó-testületek belviszonyai, szakszerű kiképzésük, fegyelmertartás és a mindezek eléréséhez megkívánt az ügy mellett való komoly kitartás szemlátomást javul és ez napról-napra fokozottabb mérvben fog nyilvánulni, míhelyt az olyannyira szükséges központok létesítetnek, a melyek az egyes testületek összeforrasztását a közös érdek körül bevégezzendik. Ez iránt mindent el kell követni, hogy létrejőjön minél előbb és akkor beállandó a lendület is, mely úgy befelé mint kifelé meg fogja hozni üdvös hatását. Meg fogja szilárdítani és ébreszteni a szakszerű kiképzés körül kifejtendő munkálkodást, a mi által a testület önmagában való becslése, ezzel pedig fegyelmezettsége és harczképessége megteremtetik. Egyedül a tisztí karé lesz a dicsőség, ha ez irányban eleve már a tökéletesség felé való törekvés minél előbb eléretik; az pedig elérhető, csak legyen meg az akarat hozzá. De semmi esetre sem fogadjuk el azt, hogy a testületek jelenlegi szervezetével vagy az önkéntességgel ezt elérni ne lehessen, midőn országszerte, igaz hogy ez időszertint még kevés helyen, a tökéletességet elért testületek példája az ellenkezőt bizonyítja.

A második: *egy bátor és férfias elszántságból elkövetett tett után megérdemelt és megvárt, de méltatlanul kimaradt elismerés fölötti indignatio.* Nem pusztá bölcselekedésből állítjuk föl az örökké igaz mondatot, hogy «a világ nem haladatos!» Ugy tudjuk, hogy ez körülbelül megfelel az emberi világ forgásának és ebbe bele kell törődnünk. Hogy az elősorolt esetben a tűzoltóság buzdítására a hatóság több figyelemmel lehetett volna, a más országokban a «legmagasabb» elismerésben részesülő ily tettnek személye iránt, az bizonyos. Ha mindazonáltal meg nem hozta a várt eredményt, ez ne indíton bárkit arra, hogy nemeslelkű tettének öntudata mellett indignatiót tápláljon keblében, esetleg az ügy rovására. Nekünk tűzoltóknak, kik önként vállalkozunk a humanismus mezején egyike a legszébb intézményének szolgálatába állani, megvan egy vég-

telenül büszke és öntudatos jelszavunk, melynek végső arról szólnak: «s jutalmad ez legyen, betöltéd tiszteted. Habár a mai érdekhajhászó korszakunkban ez vajmi sovány vigasztalás, mégis elég az nekünk. Vajjon mivel lehet pótolni? kedves bajtársunk vigasztalódjék azzal, hogy a csülésben saját személye sokkal többet ér, mint bárhá hétköznapi emberé.

A harmadik, tulajdonképen a cikk kiinduló pontja *a reorganizáció nem éppen ismeretlen, de Magyarország szokatlan és társadalmi, valamint közigazgatási szempont. ez idő szerint majdnem kivihetetlen módja.* Az ezen kérdéssel összefüggésbe hozott állami tűzbiztosítással e hely foglalkozni nem akarunk. Csak annyit mondunk, hogy Magyarország legmagasabb kormánykörei «fáztak» akkor midőn valamely év nyarán a biztosító intézetek tűzoltó célokra fordítandó perzentualis megadóztatásáról szó volt. Ha már most a tűzoltók, az elhatalmasodott hazai biztosító intézetekkel szemben az állami általános tűzbiztosítást még talán téli időben proponálnák, meg lehet, hogy kormányköreink végleg megfagynak. Ezt pedig hazai érdekből sem kívánhatjuk. Ideig tehát, viszonyaink figyelmen vétele mellett, mostanában nem mehetünk. Cikkíró a templált reorganizációjához pedig igen sok szó fér. Először is úgy véli, hogy a tűzoltóság, mert jelenlegi szervezetébennézete szerint per absolute nem ér semmit, tonailag volna szervezendő. Az ellenmondást, mint ha kivihetetlen volna — úgy mondja — nem tűri. His katonailag szervezve van minden testület és mi csak nem tételezhetjük fel, hogy cikkírónak saját vezetése a testületében ez ne volna így. Ha már most a kellő gyelmezettség nem érhető el, akkor a renitenseket ki kell dobni onnan, vagy egyéb okának kell lenni, hogy ott ne legyen elérhető, mi másutt és szaz helyen igen szégyes és rendesen eléretett. A vád magában van, hogy t. i. sz testületében ezt nem érheti el és hogy ott tiszt meg seg tiszt és mindannyian nem engedelmességek, oly külön és oly ritka, hogy nem emlékszünk arra, hogy erről val egy vezér komolyan panaszkodott volna. Mi tehát ké telenek vagyunk hinni, hogy az ok egészen másvala keresendő. A tűzrendészeti kormányrendelet egyébir megadja a megoldás módját, csak tessék keresztülvinni. Ott, hol önkéntesen jelentkezőkkel a testület szervezése lehet nem jön, a kötelezett tűzoltóság hozandó be rendes besorozás útján, s ha az önkéntesek egymásután kidobattak, mert nem válnak, a rendelet értelmében meghatározott létszám kényszer által kipótolható. Itt azután lehet parancsolni a legarkangyalát . . . alkalmazni. Tessék azután daczoskodni. Igen valószínű, hogy a besorozás alkalmával adjonja le vezérnek, hogy a szabadságot katoná és a népfelkelők sorban besoroztassék. Ily értelemben mi is kívánatos tartjuk a testület létrehozatalát és alkalmazására való erőfeszítés fentartását, ha az az önkéntesen beálló elemmel sehogy sem volna elérhető. Ha tehát cikkíró ezt így contemplanja, akkor kár volt elárulni, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet idevágó pontját nem ismeri, mert ha ismeri, akkor alkalmában midőn hatalmában áll. És ez által a katonailag való reorganizáció meg volna oldva. További fejtegetéseiben pedig azt állítja, hogy ha a szervezés katonailag keresztül lehet, akkor fizetessék a legénység, mivel hogy fizetés egyénekből összeállított testületek, sokkal jobban fog szolgálni az ügyet, mint az önkéntesek. Megengedve, ha ez így volna és hogy egy fizetett testület tagjainak gelőben tartása könnyebb, mint az önkéntesek, ebbeli perspektívájánál a legnagyobb faktort felejtette ki, megped költségét. Mikor tehát ma még alig telik a szükséges rendezésre, mivelhogy a községek és városok nagy heket nem vállalhatnak el, hogy gondolja ez idő sz

ihetőnek azt, hogy csak fizetett tűzoltósággal megszervezték a tűzbiztonság országsszerte? Teheti a nagyváros, ól situált város és nagyközség, de az ország általánosi- ni nem fogja tudni. Mindig csak oda lyukad ki a dolog, gy az önkéntes és a fizetett tűzoltó egyaránt nem fog gfelelni a követelményeknek, ha a tisztikar nem önti lé a kelleket arra nézve, hogy kitaró, kötelességtudó főleg szakképzett legyen.

Szerk.

Nyiregháza rendezett tanácsú város szabályrendelete a városi tűzoltóság szervezéséről.

(Vége.)

V. FEJEZET.

A választásokról.

22. §. A városi tűzoltó századok az előző §-ban elő- rolt parancsnokaikat illetve tisztjeiket az önk. tűzoltó- stület elnöksége által, vagy annak akadályoztatása esetén főparancsnok által összehívandó s annak elnöklete alatt alábbi szabályok értelmében külön-külön megtartandó izad- és osztály gyűlésekben választják.

23. §. A század-gyűlések, tekintet nélkül a megjelent gok számára, határozatképesek, miből kifolyólag a hozott tározatok a jelen nem levők, vagy nem szavazókra is telező erővel bírnak.

24. §. A századok és osztályok választó gyűlési határ- eje és arra való meghívás azon kívül, hogy az önk. tűz- tó őrtanyán 15 nappal előbb kifüggesztendő, szintén leg- vesebb 15 nappal előbb a helyi lapokban közlendő és lyi szokás szerint kihirdetendő.

25. §. A század gyűlések határozata jegyzőkönyvbe glandó s a jegyzőkönyvet az elnök és század parancs- öki segédtsízt, mint jegyzőkönyvvezető írja alá és az elnök ánlátára választott 3 század gyűlésbeli tag hitelesíti.

26. §. A századgyűlés határozatai általános szótöb- bggel hozatnak, egyenlő szavazatok esetén, az elnök szava önt.

27. §. A szavazatszedő bizottság tagjai az elnök ja- slatára a közgyűlés kebeléből választatnak.

28. §. A választás hármás jelölés útján történik.

29. §. A választások foganatosítására egy 9 tagu jelölő bizottság alakíttatik, melynek elnöke a századgyű- s elnöke. Ezen bizottság áll:

a) az elnök, főparancsnok és a városi tanács kül- öttéből;

b) a századgyűlés által saját kebeléből szavazattöb- bggel választott 4 tagból

c) és az elnök által a századgyűlés tagjaiból kijelölt tagból.

30. §. A városi tűzoltói századok segédtsíztjei, segéd- olgálat vezetői, szakasz és őrparancsnokai szavazat útján öttöbbséggel választatnak.

VI. FEJEZET.

A beosztásról általában.

31. §. Nyiregháza város belterülete 4 kerületre és inden kerület 3 szakaszra, vagyis a 4 kerület 12 szakaszra sztatik be. Az alább megnevezendő század és az osztaly- eli városi tűzoltók ugy osztandók be, hogy minden tűz- tói kerületben működési minőségeik szerint lehetőleg yenyelő számarányban legyenek, vagyis, hogy minden vá- ösi tűzoltói kerületnek az önk. tűzoltósággal együttesen

működő és annak intézkedése alatt álló teljesen felszerelt és szervezett városi kerületi tűzoltósága legyen.

32. §. Az előző szakaszban említett városi kerületi tűzoltóság megalkotása tekintetéből kell, hogy minden városi tűzoltói kerületben, minden századból a kérdéses kerületben lakó városi tűzoltók sorából egy-egy szakasz és minden önálló városi tűzoltó osztályból egy-egy csapat alakíttassék, mely intézkedéssel összefüggőleg megállapít- tik, hogy minden városi tűzoltói kerületben minden század- nak 1—1 szakaszparancsnoka és minden városi kerületi szakaszban minden századnak 1—1 őrparancsnoka és min- den osztálynak 1—1 csapattja lakjék.

33. §. Minden tűzoltói kerület emberi erővel szállít- ható szívó, nyomó, lemozdonyítható négy kerekű fecskend- övel lesz ellátva, hogy így esetleg mielőtt a tűz jeleztet- nék, vagy az őrtanyai önkéntes tűzoltói őrség a jelzett tűzhelyen megjelennék, már az önkéntes és azzal a kerü- letbeli városi tűzoltóság a tüzet vagy még kitörésében elfojt- hassa, vagy annak tovaterjedése ellenében a kellő intéz- kedés vezette szakszerű működést minden esetre idejében megtehesse.

34. §. Annak elérése céljából, hogy az előállandó kisebb, vagyis egyelőre a mellék körülmények és az idő csendes voltánál fogva nagyobb veszélyű jelleggel nem bíró és így az összes önkéntes tűzoltóság és a városi tűz- oltóság egy része által is eloltható, vagy helyhez köthető tüzeseteknél, ne az összes városi tűzoltóság mozgósíttassék; megállapíttatik, hogy csakis azok lesznek kötelesek a jelzett tűznél megjelenni és ott utasítás szerint működni, akik azon tűzoltói kerületben laknak, ahol a tűz jelezve lett — illetve pusztít — ha azonban a tűzvész által a szomszéd kerület is veszélyezve volna, azon esetben az oltást ve- zénylő főtsízt a szomszédos kerületben a tűzjelt az önk. tűzoltó-testületi kürtös által megfuvatja, minek hallatára a segélyül hívott kerületbeli tűzoltók is kötelesek a tűz helyén megjelenni és ott alábbirt helyüket elfoglalva uta- sítás szerint működni.

35. §. A többi városi tűzoltói kerületben lakó városi tűzoltók csak azon esetben kötelesek a más kerületben ki- ütött tűznél megjelenni, ha a tűzveszély fenyegetőbb alakot kezd öltetni, mely esetben a tűznél vezénylő önk. tűzoltó parancsnok rendelkezése következtében minden felekezet- beli toronyban a nagy harangokkal kongatás azonnal ab- bahagyatik és egyedül a kisebb, illetve a vékonyabb hangu harangokkal fog a nagy veszélyt jelző kongatás mindaddig tartani, míg annak beszüntetése el nem rendeltetett.

VII. FEJEZET.

A beosztásról különösen.

36. §. A városi tűzoltók, tűzoltói minősítésükhöz mérten az alábbiakban megnevezendő századok, illetve sza- kaszok és önálló osztályokba osztatnak be.

37. §. Mentő-bontó század, mely század lehetőleg egyenlő számú taggal bíró 4 szakaszból áll, ugymint:

a) vasvillás szakasz, ezen szakaszbeli tűzoltók a tűz helyén már otthonjukról magukkal hozott vasvillákkal je- lennek meg, hogy annak segélyével a tűznél vezénylő tiszt utasításához mérten az égő épületekről lehullott, vagy ledobott, már elégett, vagy égő tárgyakat az égő, vagy a már elégett és megmentendő épületek alól és tájékaról eltávolítsák;

b) baltások szakasza, kik a tűz helyére már szintén hazulról magukkal hozott baltákkal jelennek meg, mely- lyel a vezénylő tiszt utasításához mérten az oltási műve- letet gátló akadályokat elhárítják, a kijelölt épületek te- tőzetét leverik stb.;

c) a vaslapátosok szakasza, kik a magukkal hozott vaslapáttal a már leégett épületek tetőzetét letisztítják és más netalán kijelölendő épületeknél utasítás szerint működnek.

d) horgosok szakasza, kik az önk. tűzoltó-testület szer-tárnoka által elismervény mellett kezükhöz szolgáltatott, lakásuknál elhelyezett tűzhoroggal a tűz helyén megjelen-vén, ott utasítás szerint működnek.

38. §. Tető-mentő század, szintén lehetőleg egyenlő számu tűzoltói tagokból álló 4 szakasz képez, ugymint:

a) ponyvás szakasz, melynek kötelessége a tűzvész által veszélyeztetett mellék, szomszéd, sőt esetleg a távolabb eső épületek tetőzeteit, egyéb éghető részeit és tárgyakat is az önk. tűzoltó-testület által kiszállított tető-mentő ponyvakkal és ha az elégtelen volna, az utcabeli és távolabbi lakosok-tól személyük megnevezése, illetve felelősség terhe mellett kívánt ponyvák, zsákok és darócokkal menteni, illetve be-fédni;

b) szikra-erő szakasz, ezen szakaszbeliek kötelessége az önk. tűzoltó-testülettől kapott s így a tűz helyre ma-gukkal hozott, vagy a tűzvész által veszélyeztetett utcá-és mellék utcabeli lakosoktól felelősség terhe mellett kívánt nyirfa és más seprőkkel, vagy más alkalmas esz-közökkel a mellék, szomszédos és igen gyakran távolabbi, esetleg több utcabeli épületek tetőzetére és egyéb éghető tárgyakra repülő tűzszikrákat esetleg üszköket elverve ár-talmatlanná tenni;

c) két vedres szakasz, akiknek kötelességük a már hazulról magukkal hozott, vagy a tűzhely környékén lakó polgároktól felelősség terhe alatt kívánt vedrekbe szállít-landó vízzel egyrészt, a tűzvész által veszélyeztetett mellék, szomszédos és távolabb eső épületek tetőzetét és egyéb égh-hető részeit, valamint más éghető anyagokat is — a meggyu-ladás veszélyétől megmentendő — lelocsolni; másrészt, hogy a védelmi okból felterített tetőmentő ponyvák és a szikra-erő seprők folytonos nedvességben tartására kellő mennyiségű vizet szolgáltatassanak.

39. §. A mentő, bontó és tető-mentő századbeli vá-rosi tűzoltók kötelessége közé soroztatik még az is, hogy az előállandó körülményekhez mérten nyert utasítás ér-telmében a tűzvész által veszélyeztetett tárgyak, állapotok, esetleg polgártársaik megmentése, illetve kihordása és biztos helyre való elszállítása körül működjenek. Hogy azonban ebbeli előállható munkálatukban akadályozva ne legyenek, műszereiket a szerfelügyelő szakasznál bizton-ságba helyezik.

40. §. Általában a városi tűzoltók az égő épületek falaira, tetőzetére — nagy veszély esetét kivéve — a tűznél vezénylő főtiszt által csak akkor vezényelhetők, ha ebbeli szolgálattételre önként ajánlkoznak; mely eljárással szemben azonban határozottan megállapittatik, hogy a vezénylő tiszt beleegyezése és utasítása nélkül az említett tűzvesz-lyes helyen senki nem működhetik.

41. §. Szivattyusok százada, a harmadik, vagyis sziv-attyús századbeli városi tűzoltók szintén 4 szakaszba vannak beosztva olyképen, hogy úgy a tűznél, valamint a gya-korlatnál való működés alkalmával is (a városi tűzoltói szivattyus század I. és II. szakasza az önk. tűzoltó-testület I. szivattyus százada legénységével, a III-ik és IV-ik szakasz pedig) az önk. tűzoltó testület I-ső és II-ik szivattyus szá-zada legénységével együtt működnek. A szivattyus század, illetve szakaszbeli városi tűzoltó kötelessége az előállott tűzeseteknél és gyakorlatoknál a szintén század-parancs-nokok vezénylete alatt álló önkéntes működő szivattyus század, illetve szakaszt, a mint a tűz helyére megérkeztek, azonnal felkeresni, azok körül sorakozni, és a nyert uta-sításhoz mérten, saját századuk felelővelje vezetése mellett

a kijelölt, már működő, vagy működésbe hozandó szivat-tyuk le- és felszerelése, huzása, tovaszállítása, valami azzal kapcsolatosan a szívó-nyomó tömiók összekötése vezetése körül óvatosan munkálkodva működni.

42. §. Rendfenntartó század, ezen század tagjai szint 4 szakaszba osztatnak:

a) I. és II-ik szakasz a rendfenntartók szakasza, kiknek kötelessége felelőveljük vezetése alatt lehető kimélet módon mindazokat, a kik a működő tűzoltók sorába né- tartoznak, a tűz helyéről visszatartani, nemkülönben szig-ruan felügyelni, hogy a tűzhely és környékéről kidobo- vagy kihordott tárgyakban kár ne essék, — és ha vala- intézkedésüknek ellen állana, a jelen levő hatósági köze- nek, vagy a tűznél vezénylő parancsnoknak azonnal jele- tést tegyenek, hogy az a kellő intézkedést megtehesse;

b) III-ik szakasz a szerfelügyelők szakasza, kik sz- kasz-parancsnokuk, vagy helyettese vezénylete alatt a mi- a tűzhelyre megérkeztek, felkeresik a létra; szer- és tör- kocsit, vagyis a működésen kívül álló tűzoltószer-ek köi- sorakoznak és pedig első sorban azért, hogy a még ha- nálatban nem levő tűzoltói szerekre felügyeljenek, más- sorban pedig azért, hogy úgy azon tűzoltó nevét, a ki felügyeletük alól valamely tűzoltószer elvitt, a tűzoltós- megnevezésével feljegyezzék, vagy legalább emlékükb- megtartsák, hogy így, ha a kérdéses tűzoltószer az ille- által vissza nem hozatik és a szerek összeszedése alkalmá- sem találhatnák meg, a leltári érték az illetőn bevehet- legyen; a szerfelügyelők elfoglalt helyükön maradnak min- addig, míg a sorakozó lefuvása után minden következhe- tűzeset alkalmára már előre kirendelt az önk. tűzoltók- egyetemben működő szer összeszedők őket fel nem va- tották, illetve míg azoknak a szereket át nem adták;

c) a IV-ik szakasz a tűzjelzők szakasza, melyn- minden tagja az önk. tűzoltó-testületi parancsnokok két- hangjelzőjéhez hasonló, de nagyobb méretű világosk- szalagon függő kúrttel vannak ellátva oly czélből, ho- ha akár a haranggalal tűzjelzésből, vagy bármi módon- tudomásokra esett, hogy tűz van, azt az ellátások alá ad- tűzoltó kerületi szakaszban a tűzoltóság és polgárság- domására hozzák.

A tűzjelzés következő módon fog eszközöltetni: m- denekelőtt a kettős hangjelző vastag hangjának egyid- való hangoztatásával a tüzet jelzik, minek elvégzése ut- kevés vártatva ugyancsak a kettős jelző vastagabb har- jával a kerületet, vékonyabb hangjával pedig a kerületb- szakaszt jelzik, folytatván azt (a város minden tűzoltói l- rülete, illetve szakaszában) mindaddig, míg a harang t- jelzés abba nem hagyatik; ezen szakaszbeliek, valamint- szakasz és őrpáncsnokok a tűznél megjelenni nem kö- lesek, ilyen tűzjelző minden kerületben 9 leszen úgy l- osztva, hogy minden kerületbeli szakaszban 3 legyen, vag- a város 4 tűzoltói kerületében összesen 36 tűzjelző vár- tűzoltó lesz.

43. §. Vizszállítók századát mindazon városi tűzolt- képezik, a kik az eddig elősorolt századokba és az ala- nevezendő szakaszokba, osztályokba beosztva nem lett-

Ezen századbeliek a század számához mérten 4, va- több szakaszra osztatnak, — és habár szakasz- és őrp- rancsnokaik a szakaszok számarányához mérten választat- is, mindazonáltal tekintet nélkül arra, hogy a vizszáll- több századot is képezhetnek, az összes vizszállító szá- nak csak egy század parancsnoka, egy segéd tisztje és e- szolgálatvezetője lesz.

A vizszállítók első szakaszát a kutfelügyelők szaka- képezik, minden tűzoltói kerületben 9 és így minden s- kaszában 3, vagyis összesen a város 4 tűzoltói kerületét- 36 kutfelügyelő lesz, kik is nagyfontosságú kötelemük

gyva tisztos címet viselnek, kötelességök lévén az önk. tűzoltó-laktanyán elhelyezett általános kutfelvételi kimutatóból szerzett előleges ismeret alapján a kezelésükre bízott üzkerületi szakaszokban levő kutakat megvizsgálni. azok helyisége és vízbőségéről pontos felvételt eszközölni, nemkülönben azon házak számát (és azok tulajdonosainak nevét) ahol a kutak használhatatlanok, vagy éppen hiányzanak, jegyzésbe venni és e téren szerzett tapasztalatukat, valamint a később előálló változásokat is századuk parancsnoka által kezükbe szolgáltatandó egyenlően rovatolt 2 arab kutfelügyelői naplóba pontosan bejegyezni, melyek egyike az önk. tűzoltó-testület irattárába elhelyezett kutfelvételi iratokhoz csatolandó, a másik példány pedig gyorsorlati használat végett az illető kutfelügyelőnél hagyatik. Ezen naplót a kutfelügyelők állandóan maguknál hordani, melyből valójuk kívánatára bármikor is előmutatni kötelesek. Ha ez nem találatnak rendben, a mulasztó szakaszbeli kutfelügyelő annyiszor, a hányszor az előbbi § okban meghatározott helyen és eljárás terhe alatt 1 frt pénzbírságot öteles fizetni.

Kutfelügyelők kötelessége továbbá: a tűznél, a mint tűzjelzést meghallják, a 31. §. intézkedése által meghatározott kerületekből megjelenni és ott a működésbe hozandó és működésbe hozott szivattyuk mellett helyt állani, hogy így a már — a szivattyuk első felállításánál — nemkülönben ha a működésbe hozott szivattyu által igénybe vett kutból a víz kifogyott, a szivattyut vezénylő parancsokat, vagy a szerelőket — szerzett tapasztalatuk alapján — lehető közelben eső, bőséges vizet tartalmazó kut, esetleg izes hordó, vagy kazánhoz vezethessék; sőt legalább megközelítőleg a kijelölt kutnak a tűz helyétől távolságát tudhassák, hogy így a nyomó-tömlők már kezdetben olyan méretben állíttassanak össze, hogy az oltási munkát hátráltató tömlő hosszabbítást lehetőleg elkerüljék, mely eljárás azért is szükséges, nehogy a csak meghatározott mélységi méretben dolgozó szívó-nyomó fecskendők olyan kuttál szereltessenek le, melyben a víz felszíne a föld színétől $7\frac{1}{2}$ méternél mélyebben fekszik, a mely esetben az az újabb leszerelés által az oltási művelet esetleg igen káros hátrányokat szenvedhetne.

Kötelességük közé soroztatik továbbá az is, hogy a kazánokban, hordókban, vedrekben, szóval bármily edényben a tűzhöz vizet-szállítókkal a legbiztosabb és legkönnyebb vizszerzési módot ne csak megismertessék, de ha kell, a szállítókat magához a vízforráshoz elvezessék.

A vízszállító századok többi szakaszai kötelessége utasításhoz mérten már hazulról magukkal hozott, vagy a kötelesség terhe mellett a városi lakosoktól beszerzett vellel oda, a hova rendeltetik, folytonosan vizet hordani, nemkülönben azok, a kik a vezénylő tiszt által arra lesznek rendelve, hogy a lovak által vontatott hordók és kazánokkal vizet szállítsanak, kötelesek azt mindaddig folytonosan teljesíteni, míg ellenkező utasítást nem nyertek, vagy a tűz eloltásával a sorakozó le nem fuvatott.

A vízszállító század parancsnokai, illetve helyetteseinek szoros kötelessége gondoskodni, hogy nemcsak a vizes hordók és kazánok szállításához kellő fogat álljon rendelkezésükre, de sőt nagy veszély esetén arra is felhatalmazták, hogy a lóval bíró lakosokat felkeresve, oda utasítsák, hogy saját edényükben a tűzhelyre vizet szállítsanak, mit, ha az illető városi lakosok minden elfogadható ok nélkül teljesíteni vonakodnának, arról az illetők megnevezése mellett a vezénylő tisztnek, vagy a rendőrségnek jelentésbe kell tenni, és az illető a fennálló állami tűzrendszabály, kormányrendeletek és a kihágási törvény által megszabott büntetés alá esik.

44. §. A különálló szolgálatot teljesítő IV-ik, vagyis

rendfenntartó század tűzjelző és szerfelügyelő szakasza, továbbá az V-ik század I-ső vagyis kutfelügyelők szakasza, valamint a két különálló s alább jelzendő őrtanyai tartalék őrségi és egészségügyi osztálynak kivételével, a századok többi szakaszainak tagjai a tűz eloltása, illetve a sorakozás lefuvása után, az alábbi szakaszokban meghatározott sorrend és szám szerint az eddig elősorolt tűzoltói kötelemeken kívül, még a tűzhelyen az önk. tűzoltókkal egyetemben szer. összeszedési és tűzhely őrségi szolgálattelepre is kötelezvék.

45. §. Az önk. tűzoltói őrtanyán az önk. tűzoltó főparancsnok, illetve a főparancsnokság határozata értelmében kifüggesztett és a városi tűzoltó századok századosaival kellő tudomásvétel és alkalmazkodás végett közölt beosztásban már előre megszabatik, hogy sorszám szerint közvetlen egymásután következő 10 tüzestnél, melyik század, illetve századbeli szakaszok és azok névszerint is megnevezett tagjai kötelesek (de csakis azon tűzoltói kerületben, a melyben laknak) a tűzhelyen szer. összeszedési és tűzhely őrségi szolgálatot teljesíteni.

46. §. Szer. összeszedők kötelessége amint a sorakozó megfuvatott, a szerfelügyelői szakaszbeliektől az önk. tűzoltó tiszt rendelkezése értelmében parancsnokok vezetése mellett a tűzoltó szerek feletti felügyeletet által venni, azontul a tűzhelyen és környékén levő tűzoltó szereket összeszedni, azokat maguk helyére rakni és ha már minden rendbe hozatott, azokat a tűzhelyi őrség részére ott hagyott tűzoltói szerek kivételével a tűzoltói őrtanyára szállítani és ott a tartalék őrség önk. tűzoltó parancsnokának, illetve helyettesének, az eltört, vagy elveszett szerek megnevezésével, jelentés tétel mellett által adni.

47. §. A tűzhelyi őrség kötelessége: a sorakozó lefuvása után az önk. tűzoltó parancsnokoló tiszt utasítása értelmében saját parancsnokuk vezetése mellett mindaddig, míg a helyőrségi parancsnok által a tűzhely őrségi szolgálat terhe alól fel nem lettek mentve, a kezelésük alá adott tűzoltó-szerekkel a netalán felújuló tüzet elfojtani, illetve eloltani, szóval a tűz helyén őrködni.

48. §. Mint külön álló osztály szerveztetik az egészségügyi osztály, mely 4 csapatot képez, hogy így, valamint az egyes városi tűzoltói századoknak minden kerületben egy-egy szakasza, ugy az egészségügyi osztálynak is minden városi tűzoltói kerületben egy-egy csapata legyen.

49. §. Az egészségügyi osztály tisztjei a következők:

1. egy osztályfőnök, mely tisztséget az önk. tűzoltó-testületi orvos viseli;
2. négy alosztályfőnök;
3. négy csapat-vezető, hogy így minden tűzoltói kerületben legyen egy alosztályfőnök és egy csapatvezető, aki az alosztály-, esetleg az osztályfőnököt is helyettesítse.

Általában az egészségügyi osztály tagjai fehér posztóból készült 10 cm. széles karszalagot viselnek, középen veres posztóból kivágott keresztrel ellátva. A főnök, mint önk. tűzoltó orvos, saját egylete szabályai által előírt karszalagot visel az őt megillető rangjelzéssel. A négy kerületbeli alosztályfőnök 10 cm. széles fehér posztóból készült karszalagot visel, középen veres posztóból kivágott keresztrel, mely karszalag 3 mm. aranyzsinórral lesz körítve. A csapatvezetők az alosztály-főnökök karszalagjához hasonló karszalagot viselnek, csakhogy az aranyzsinór helyett 1 cm széles, a veres kereszt színéhez hasonló veres selyem szalaggal lesz körítve. Az egészségügyi szakasz tagjai tűz esetén csakis a 34. §. intézkedésében megjelölt kerületből kötelesek a tűz helyén megjelenni és ott főnökük, illetve a tűz által érintett kerületbeli alosztályfőnök, vagy helyettesének vezénylete alatt tűzveszélytől mentes helyen sorakozni és a tűzoltói szerkocsin elhelyezett orvosi szertárt.

valamint a beteg-szállító kosarat is a szerfelügyelőktől átvenni. De legfőbb kötelességük az égő épületből vagy a tűzvész által veszélyeztetett épületekből kimentett beteg, megsérült, vagy ápolás tekintetében segélyre szorult embereket hordkosarakban biztos helyre szállítani és ápolni.

50. §. Őrtanyai tartalék őrségi osztály. Ezen őrség tagjai nincsenek az elősorolt századok egyikébe sem besztva, tehát mint különálló osztály, a parancsnokság által megbízott önk. tűzoltó főparancsnoki segédtsízt parancsnoksága alatt állanak és ezen 24 működő tagot számláló csapat a tűzoltói 1-ső kerületnek azon részéből soroztatik, amely a tűzoltói laktanyához legközelebb fekszik. Szakasz- és őrparancsnokukat a főparancsnok elnöklete alatt tartandó osztálygyűlésen, az előirt választási mód szerint választják, kiknek vezetése alatt tartoznak az önk. tűzoltó-tartalékőrség parancsnoka vagy helyettese utasítása szerint eljárni, ki is intézkedéseikért az önk. tűzoltó-alap- és szolgálati rendszabály értelmében a főparancsnok, illetve a parancsnokságnak felelős.

A tartalékőrségbeliek kötelessége :

a) a mint a tűzről tudomást szereztek az önk. tűzoltó laktanyán megjelenve, kötelesek magukat az önk. tűzoltó tartalék őrség parancsnoka, vagy helyettesének bejelenteni s a tűzoltói szereknek a tűzhelyre való gyors elszállítása körül segídeni;

b) a tüznelőnél az őrségen, illetve őrtanyán visszahagyott, a tüznelőnél okvetlenül szükséges tűzoltó-szereknek sürgős elszállítását eszközölni;

c) éjnek idején az őrtanyán tartalék készletben levő petróleum, rudas és kézilámpákat haladéktalanul a tűzhöz vinni s odaérkezve, azt a szerfelügyelő szakaszparancsnokának jelentés tétel mellett átadni, minek megtörténtével visszatérnek és az őrtanyára lett megérkezésüket az intézkedő tisztnek bejelentik.

d) ha a tűzhelyről bármily tekintetből is üzenet érkezik, annak értelmében a nyert utasítás szerint cselekszenek, különösen, ha a tűzhelyről azon megkeresés érkezik, hogy a vizes hordók és kazánokba való vízfordás céljára nincsen elegendő előfogat, azon esetben a parancsnokló tiszt a városháza, illetve az őrtanya udvarán tartózkodó városi hajdukat, a kirendelt városi tűzoltói tartalék őrség tagjaival egyetemben haladéktalanul a városba küldi, hogy a lovat tartó tulajdonosokat felkeresve, azokat felhívják, miszerint fogataikat a vízszállítás tekintetéből azonnal küldjék, a tűzhelyre illetve saját edényeikben a tűzhelyre vizet szállítsanak. Ha valamely lótartó gazda ebbeli kötelezettségének minden elfogadható ok nélkül eleget nem tenne, az e tekintetbeni eljárást a 43. §. szabja meg.

VIII. FEJEZET.

A működésről.

51. §. A tüznelői működés és egyéb ezzel összefüggő városi tűzoltói szolgálati tétel a következőkben állapítatnak meg.

Már az első szakaszban általánosságban ki lett mondva, hogy a városi tűzoltóság célja a tüzeseteknél az önk. tűzoltók vezetése és intézkedése értelmében segídeni, illetve a tüznelőnél való védekezésnél közreműködni; miből kifolyólag kell, hogy a mint a tűzjelzést meghallották, szerelvényeikkel azonnal a tűzhelyre siessenek és ott századukat felkeresve, a vezénylő századparancsnok, esetleg annak helyettesétől nyert utasításhoz mérten közreműködjenek mindaddig, míg az önk. tűzoltó-testület kürtöse által sorakozó nem fuvatott, minek hallatára minden városi tűzoltó külön-külön saját százada-, illetve osztályához

sorakozik és a midőn a jelen voltak századuk segéd szolgálatvezetője, osztály-, illetve alosztályfőnökük, vagy azok helyettese által névszerint szólítva s bejegyezve lettek, az «Oszolj» vezényszóra a tűzhelyet oda hagyva, elmozognak.

52. §. Minden évben kétszer és pedig május és szeptember havában az önkéntes tűzoltókkal egyetemben jelölt gyakorlat fog tartani; minek célja az, hogy az előálló tüzesetnél a helyes működés és beosztás módján nézve gyakorlati utasítással egybekötött tapasztalatot szerezzenek.

53. §. A megtartandó gyakorlatok határnappja órájáról már 15 nappal előbb az önk. tűzoltó laktanyán kifüggesztett parancsnoki határozatból minden városi tűzoltó értesítést szerezhet ugyan, mindazonáltal a gyakorlat idejéről, valamint az azt megelőző gyülekezés helyéről is nem csak hirdetményileg fognak értesítettet, hanem az önk. tűzoltó-testület által követett eljárás szerint a vétiv melle személyes értesítés is alkalmaztatni fog.

54. §. A gyakorlatok rendszerint vasárnap délután és pedig májusban délután 5 órakor, szeptemberben pedig d. u. 3 órakor, mindig az említett hónapok első vasárnapján fognak megtartatni. Ha azonban a kituzott gyakorlat bizonyos okból is a már megállapított és tudtul adott nap és órában megemíthető nem volna: azon esetben az a legközelebb következő vasárnap délután (és így tovább) fog a már előzőleg történt értesítés értelmében megtartatni.

55. §. Azon városi tűzoltó, aki tüznelő vagy a gyakorlatokon, habár azon időben a városban tartózkodott meg nem jelent és ebbeli mulasztását a megjelenhetőségi akadály megszüntetésétől számított 8 nap alatt sa nem igazolhatja, azaz százada segéd szolgálatvezetője, vagy annak helyettese egyáltalában nem, vagy elfogadható okokkal nem igazolhatja az esetben annyiszor, ahányszor — a már meghatározott hely, cél és eljárás terhe mellett — 50 krnyi pénzbírságot köteles fizetni.

56. §. Éjjeli és színházi őrségi szolgálatot teljesítő városi tűzoltók nem tartoznak, hacsak abbéli szolgálati tételre magukat — legalább egy évi tartamra — nem kötelezik, minek elismerése indokából az önk. tűzoltó őrtanyán e célra kitett rovatos naplóba sajátkezüleg, jelenlétében iratkozhatnak be. Ezen kötelezettség elvállalása esetében az önkéntes tűzoltó-testület alapszolgálati rendszabályainak ide vonatkozó határozatainak lesznek alávetve; ha azonban a gyakori tüzesetekből gyujtogatás gyanuja lenne következethető, az esetben régi szokásokhoz mérten a városi hatóság hatáskörébe tartozandó a városi tűzoltót az általa meghatározandó rendben és számban teljesítendő utca-, nappali vagy éjjeli tűz őrségi szolgálatra kirendelni s ezen intézkedésről az önk. tűzoltó főparancsnokot értesíteni.

57. §. Tűzoltói sorgyakorlatok megtartása, illetve tanulására a városi tűzoltók nem kötelezhetők.

IX. FEJEZET.

A büntetéséről általában.

58. §. Azon tüzeszetes és rendellenes cselekmények és mulasztások, melyek jelen rendszabály szakaszaiban nem említvők a büntető- és kihágási törvények, valamint tüzrendészeti kormányrendeletek ellátása alá esnek.

Kelt Nyiregyháza. 1890. évi márczius 28-án tartott képviselői közgyűléséből. Kiadta: *Májerszky Béla* főjegyző 240/1890. B. gy. Jóváhagyatott. Kelt Szabó csvármegyei közönségének Nyiregyházán, 1890. május 14-én tartott rendes közgyűléséből. *Nikecz Desső* aljegyző.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület rendkívüli közgyűlését, melynek egyedüli tárgya: az alapszabályok módosítása volt, f. év február hó 8-ikán délután 3 óraker tartotta meg a belvárosi reáliskola egyik földszinti tantermében.

A rendkívüli közgyűlésen *Bárány N. Ernő* ö. t. főparancsnok elnökölt, rajta kívül jelen volt *gyulafalvai Bulyovszky Aladár* belügyminiszteri titkár a testület alapító tagja; a testület parancsnoksága részéről: *Dr. Szily József* főparancsnoki helyettes, *Szidanits Ferencs* szivattyus osztályparancsnok, *Gorecky Zsigmond, Kálmán Géza, Tomcsányi Béla* és *Christe Lóránd* szakasz-parancsnokok, *Tabak Lajos* h. pénztárnok és *Köhler István* szivattyumester, valamint a legénységéből 49. szavazatra jogosított tag.

Miután az elnök megállapította, hogy a testületi működő tagok létszámából, levonásba hozva a szabadságot, felfüggesztetteket és az alapszabályok határozata értelmében szavazásra nem jogosultakat, 83 szavazatra jogosult tag marad, melynek kétharmada 56, jelen van pedig 58 tag. a közgyűlés az alapszabályok értelmében határozatképes, azt üdvözlő és rövid bevezető beszéddel megnyitottnak jelenti ki.

Felhívására a rendkívüli közgyűlés jegyzőjévé közfelkiáltással *Gorecky Zsigmond* választatott meg; jegyzőkönyv-hitelesítőkké, rendes tagokul *Kovács János* és *Kathy Imre* őrparancsnokok, póttagokul: *Németh István* őrparancsnok és *Zsigmond József* csövezető.

Minthogy az alapszabálymódosítási tervezet kellő időben az őrtanyára kifüggesztetett, sőt a testületi tagok között ki is osztatott, kérdi elnök a közgyűlést, vajjon a tervezetet általánosságban elfogadjá-e, s a részletes tárgyalása megkezdessék-e? mire a közgyűlés egyhangulag igenel válaszolván, elnök felkéri *dr. Szily* főparancsnoki helyettest, hogy a tervezetet pontonként olvassa fel, jegyző pedig a régi szöveget kísérve figyelemmel, az egyes szakaszokhoz hozzászólni kívánókat jegyezze fel.

A szakaszonként és pontonként felolvasott alapszabálytervezet valamely lényegesebb változáson nem ment keresztül, mint egyedül fontos változtatás, helyesebben pótlás volt *Köhler* azon indítványa, hogy a parancsnokság kebelében egy «könyvtáros és muzeum-őr» tisztviselői állás szerveztessék annál is inkább, mert a muzeum megállapítása küszöbön van, szükség lévén erre egyébként az országos szaktanfolyam tartása tekintetében is; az indítványt a közgyűlés általános szótöbbséggel elfogadta, s ennek a módosított alapszabályokba leendő beiktatását elhatározta.

Az ilykép 36. §-ra szövegezett testületi alapszabálytervezet letárgyaltatott és elfogadtatott, s azoknak magas megerősítés végett a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urhoz leendő felterjesztése határozatilag kimondatván, a közgyűlés esti 1/27 óraker befejezést nyert.

Az alcsuthi önkéntes tűzoltó-szakasz évi jelentése 1890-ről.

Ő császári és királyi Fensége *József főherczeg* ur, legkegyelmesebb főparancsnokunk magas rendelete folytán, van szerencsém a tekintetes központi választmányának fenti önk. tűzoltó-szakasz mult évi működéséről a következő jelentést tenni.

Az elmúlt év, országszerte megsemmisült emberi vagyontömegek árán ugyan, de éppen ezért kétségbevonhat-

lanul igazolta a tűzoltó-intézmény nélkülözhetetlen voltát és annak buzgó harcosaira ugyszólván hivatásszerű kötelmeket rótt, a mennyiben azok ügybuzgalma és fáradhatatlansága, az előbbi évekhez képest rendkívül gyakran igénybe vétetett. Ez idő alatt a szakasz 14 ízben vonult ki a működési köréhez tartozó területen; bár augusztus és szeptember hónapokban alig mult el egy éj a nélkül, hogy az őrségek a környéken tüzet ne jeleztek volna, melyek oltásához a nagy távolság miatt nem járulhattunk. Kivonulások történtek: Márczius hó 20-án Pusztá-Vásonyra, április hó 21-én Felcsuthra, május 18-án Alcsuthra, július 3-án Alcsuthra, július 8-án Felcsutra, július 30-án Száar-ra, augusztus 2-án Felcsuthra, augusztus 18-án Alcsuthra, szeptember 27-én Váal-ra, október 16-án Acsá-ra. Ezek közül 7 tető- és 3 kazaltűz volt.

Augusztus hó 18-án (aznap másodsor) és szeptember 1-én szintén kivonult a szakasz távoli tüzek által félrevezetve; július 13-án és szeptember 6-án pedig esetleges segélykérés miatt készenlétben állott több órán át.

A nyár folyamán 12 gyakorlat, 1 riadóval összekötött éjjeli-gyakorlat és egy diszgyakorlat tartatott, melyek alkalmával szer-, menetgyakorlatok és támadások változva kerültek sorrendre.

A téli hónapok alatt 9 ízben előadások tartattak az előirt szabályzatból, szakkönyvek- és szaklapokból; továbbá a segélynyújtásról baleseteknél.

Mint kiemelkedő események a szakasz beléletéből felemlítendő: Ő császári és apostoli királyi felsége a király Beck Ferencz és Csányi József mászókat az 1889. év július 30-ik száari tűz alatt véghez vitt életmentésért az ezüst érdemkereszttel méltóztatott kitüntetni.

Ő császári és királyi fensége, Libits Adolf pusztai tűzoltóparancsnokot, helyettes főparancsnokká méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

A fejérvármegyei t. o. szövetség választmányi ülését október 21-én Ő császári és királyi Fensége személyes elnölete alatt Alcsuthon tartotta. Ülés után 120 tűzoltóval, 24 szerrel és járművel szintén Ő császári és királyi Fensége személyes vezénylete alatt diszgyakorlat tartatott és az egybegyűlt vendégeknek a főherczegi tűzvédségi intézmények lettek bemutatva.

Végül tisztelettel jelentem, hogy az alcsuthi önk. tűzoltó szakasz Ő császári és királyi Fensége legmagasabb parancsa folytán az országos tűzoltó-segélyalapba belépett. Alcsuth, 1890. december 31-én.

Libits Adolf
helyettes főparancsnok.

Ziegler Nándor
parancsnok.

Láttam: **József főherczeg.**

Az ujbpesti önk. tűzoltó-testület parancsnokának jelentése az 1890. évről.

Ujbpest községben 1890. évi január hótól december hó végéig 24 tüzeset fordult elő, még pedig 11 kéménytűz, 6 tetőtűz, 2 szalmatűz, 1 a gőzfűrészházban, 1 a festékgyárban, 1 műhelytűz, 1 jégveremtűz, 1 fényirodai tűz, továbbá a szomszédos Rákos-Palota községben nagy tüzeset volt, melynél 9 ház, sok mennyiségű gabona és több szalmakazal égett le és a hová az ujbpesti tűzoltók Schöber Károly főparancsnok vezetése alatt 16 tűzoltóval és 2 szivattyúval az oltást teljesíteni szintén kivonultak; ezen tüzeseteknél részt vettek a pamutszövőgyári tűzoltók

Scharnek Jenő parancsnok, a jutegyi tűzoltók Stiber Károly alparancsnok vezetése alatt, kik a legnagyobb odaadással és buzgó fáradsággal működtek s csakis a tűzoltók lankadatlan fáradságának köszönhető, hogy ezen két községet nagyobb veszély nem érte.

Más alkalommal R-Palotán ismét tűz ütött ki, a mikor 2 ház égett le; itt szintén az újpesti önk. tűzoltók vonultak ki az oltáshoz.

Egy hajótűzhöz a kikötőben, az adott jelre az önk. tűzoltók azonnal 1 szivattyúval oda siettek.

1890. évi januártól december hó végéig 30 rendes és egy diszgyakorlat tartatott.

Testületünk 1890. évi szeptember hó 8-án tartotta meg 20 évi fennállásának és jelenlegi főparancsnokának, Schöber Károly szolgálatának 20 éves jubileumát, melyre már a kora reggeli órákban nagy néptömeg gyűlt össze a templom-téren, várva a tűzoltók megérkezését.

Az ünnepély 9 órakor vette kezdetét, a mikor Friedmann L. alparancsnok üdvözlővén a jubilans főparancsnokot és kiemelve érdemeit, 20 évi fáradhatatlan kitartásban, beszédét a résztvevők lelkes éljenzése között fejezte be.

Innen ünnepélyes menetben zeneszó mellett a Schöbner-féle hajógyárhoz indultak, hol egy háromemeletes faépületes kazán-gyár áll és a hol az önk. tűzoltók diszgyakorlatot tartottak, szivattyúval és iskolamászással; roham volt a harmadik emeletre is 2 szivattyú szerelése mellett, mely alkalommal Bokry J. csővezető egy gyermeket mentett, ugyanezen helyről ifj. Schöber Károly pedig magán-mentést tett, mely alkalommal virágcsokrot hozván le magával, azt Jonák és Butsek őrparancsnokokkal együtt emlék-beszéd kíséretében a főparancsnoknak átnyújtván.

Résztvettek az ünnepélyen a község előljárói és a község kiválóbb polgárai és több tűzoltó-testület u. m. Erzsébetfalva, osztr. magy. államvasuti, Ganz és társa, jutegyi, pamutszövő-gyár, Mautner bőrgyár. A budapesti önk. tűzoltó-testület, valamint az ó-budai hajógyári tűzoltó-testület parancsnoksági tagjaikkal voltak képviselve.

Gyakorlat után az összes vendégek és tűzoltók a Colosseum nagytermébe vonultak ebédre. Megérkezéskor Búsfy István ecsetelve Schöber Károly főparancsnok érdemeit, a testület által e célra készített életnagyságu arczképét, valamint egy diszoklevelet nyújtott át tisztelet jeléül. Schöber Károly meghatottan fogadta ezen kitüntetését és köszönetét kifejezve kérte barátait, hogy az iránta tanúsított részvétet és pártfogást továbbra is tartsák fenn részére. Poharát a jelenlevő tűzoltó-vendégek és magyarország összes tűzoltóira ürité.

A társaságban a legnagyobb jókedv és számos pohárköszöntők között folyt le. R-Palota község képviselője a főparancsnokra, ifj. Schöber Károly és Friedmann Lőrincz a jelenlevő vendégeknek mondottak felköszöntőt.

Erchinger János az újpesti hírlap szerkesztője magyarország legnagyobb tűzoltójára, József főherczegre ürité poharát. Dr. König a nagyszombati tűzoltók orvosa és János Pál, újpesti bíró sürgönyileg küldötték üdvözlőlevelüket.

Este a rákospalotai park-vendéglőben tűzijáték és tombolával összekötött táncmultság volt, melyen a jókedv tetőpontját érte el; Kelt Újpesten, 1891. február hó 21. Schöber Károly főparancsnok, Búsfy István titkár.

A gödöllői önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

Tűzoltó-testületünk, mely m. é. ápril hóban újja szervezetett, f. é. január 18-án rendes évi közgyűlését tartotta meg, Garán Dániel ügyvéd ur, mint főparancsnok elnök

lete alatt. Főparancsnok a gyűlés határozatképességét konstatalja, és az ülést megnyitja.

Első sorban a f. é. költségvetést terjeszti elő, mely szerint a bevételek: pártoló tagdíjak, községi járulékok, a legmagasabb udvar adománya, és különféle jövedelmek összesen 900 frtra rugnak. Ezekkel szemben a kiadások, u. m. egy szerkocsi beszerzése, több rendbeli szerek bevásárlása, javítások és őrségi díjak — összesen 750 frtot fognak igénybe venni. Így tehát 150 frt pénzmaradvány mutatkozik.

A testületi pénztár a felügyelő-bizottság által megvizsgáltván, rendben és 207 frt maradvány találtatott, ennél fogva pénztárnok, dr. Szalay Sámuel kir. közjegyző urnak a felmentvény megadatott; megjegyezvén azonban, hogy az 1891. évre átiratott 207 frt a költségvetésben nem szerepel.

A szertár is a felügyelő-bizottság által megvizsgáltván, szintén rendben találtatott, és a szertárnok urnak is megadatott a felmentvény.

Következik az alparancsnok Galle Antal udvari építészeti ellenőr által összeállított statisztikai kimutatás felolvasása.

Testületünknek van egy nagy szertára és mellé épített őrszoba teljes butorzattal.

Felszerelésünk áll 2 szívó-nyomó kocsifecskendő, 1 ugyanilyen mozdonyfecske, a szükséges tömlőkkel, 3 vizeslajt, 1 dugólétra, 3 tetőlétra, fáklyák, csákányok, lapátok, balták, csáklyák stb. 1 sebesültszállító kosár, továbbá 50 tűzoltó teljes személyi felszerelése, és végre két jelző- és 1 vészkiáltó.

A testület a múlt évben tartott 1 köz- és 7 választmányi gyűlést.

Kálmán Géza bpesti önk. tűzoltó szakasparancsnok ur kirendelt tanítónk alatt: 26 öszgyakorlat, melyek közül 9 mászó és 20 szivattyúgyakorlat volt.

Tüzeset volt községünkben öt; u. m. egy kezdetében elfojtott tetőtűz, egy istálló-tűz, melyben csak a benne levő kocsiágy félig elégett; egy kémény, és 2 boglyatűz. Az istálló-tűz reggel 4 órakor, a többi négy tűz, délután 5 és 6 óra közt voltak. A kárösszeg jelentéktelen.

Kapczy Vilmos főszoigabíró ur rendeletére kivonult egy csapatunk egy fecskendővel június 29-én Kartalra, hol 18 lakóház és melléképületek, és július 28-án Kerepesre, hol 3 ház leégett.

Riadók különféle időben voltak; átlag 13 perc múlva 20 tűzoltó teljesen felszerelve jelentkezett.

Éjjeli őrség tartatott 165, melyhez 342 kirendelt tűzoltó közül csak 16 nem jelent meg az őrségen, és ezért a kiszabott büntetéssel sújtott.

Tűzrendészeti szemle tartatott 5 nap, 6 tűzoltó által a községi közegekkel egyesülve.

A tagok száma 1891 január 1-én volt: 43 működő, és pedig 1 fő-, 1 alparancsnok, 1 segéd-tiszt, 1 szertárnok, legénység, 3 csapatvezér, 1 tiszteletbeli csapatvezér, 33 köztűzoltó, 2 városi fizetett tűzoltó, ezek egyuttal kiáltók. A legénység beosztás szerint 2 csővezető, 8 mászó, 18 szivattyús, 9 mentő, 2 kiáltó.

Az év alatt meghalt 1, katonasághoz bevonult vagy elutazott 3, hanyagság és rossz magaviselet miatt kizárattott 9, felvétetett pedig 5.

A működő tagok legtöbbszörre kőművesek és ácsok, továbbá asztalosok, lakatosok, cipészek, szabók és 3 földműves.

Pártoló tagok 99. Alapító tagok nincsenek.

Ezek után köszönet szavaztatott első sorsban Kapczy

Vilmos urnak, erélyes főszolgabiráknak. ki testületünk fennállását és virágzását szíven hordja, továbbá a község előljáróságának, Alberty Pál, Adler Antal és Redl Károly uraknak, kik minden alkalommal lovaik- és fogatjaikat rendelkezésünkre bocsájtották.

Főparancsnok ur még néhány szívhöz szóló intézett szavakat a jelenlevő működő tagokhoz, hogy nehéz feladatokat felebaráti szeretetből fáradhatlanul és örömmel teljesítsék, a közgyűlést berekesztette.

Gödöllő, 1891 január 29-én. *Galle Antal* alparancsnok.

A somogy-nagy-bajomi önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A testület 1891. évi január hó 6-án tartotta évi rendes közgyűlést.

Fejérvári József elnöklő főparancsnok szívélyesen üdvözlőlvén a megjelenteket, a gyűlést megnyitja. Mindenek előtt a tárgysorozathoz hiven, évi jelentését a következőkben terjeszti elő:

Igen tisztelt közgyűlés! A midőn évi jelentést tenni szándékozom, mindenek előtt kijelentem, hogy a lehető legrövidebb leszek, mert félek, ha hosszabb rekrimációkba bocsátkoznám, nem kerülhetném el, hogy tekintve azon nemtörődömséget, mely talán csekély kivétellel mindnyájunkat a tűzoltás ügyével, e szent és emberbaráti ügygyel szemben megszállt, tollamat a legkeserűbb epébe ne mártsam.

Testületünknek lefolyt évi történetét tárgyalván, mindenekelőtt azon sajnós tényt kell constatalnom, hogy mindössze csak 5 gyakorlat tartatott. E gyakorlatok egyikén testületileg résztvett a böhönyci társtestület is, még pedig azon czélból, hogy ez által gyakorlati kiképzésük némi alapot nyerjen.

Ha gyakorlat kevés, annál több volt a tüzeset.

Tűz jeleztetett összesen 13-szor; de 11 ízben tényleg tűz volt.

Ezen tüzek mindegyikénél, a működő tagok legnagyobb részben igen gyorsan és majdnem teljesen felszerelve a vész színhelyén megjelentek s valóban fáradhatatlanul és önfeláldozóan működtek, nem tekintvén, hogy önzetlen és odaadó szolgálatuk nem jutalmat avagy csak köszönetet, de a legtöbb esetben gáncsot és rosszakaratot eredményezett. A midőn ugy a működő tagoknak, mint a vész színhelyén mindenkor jelenvolt parancsnoksági tiszt uraknak igaz köszönetet mondok, nem mulaszthatom el, hogy az igen tisztelt közgyűlés becses figyelmét fel ne hívjam azon végtelen, sőt joggal mondhatnám bosszantó közönyre, melylyel polgártársaink működésünket kísérik.

A tűzoltás körüli segédkezéstről szó sincs, sőt tán ha tehetnék, még akadályokat is gördítenének elének.

Hogy mily határig terjed e sajnós körülmény, leginkább illusztrálja azon tény, hogy a református templom mögötti

tűz lokalizálásánál midőn délelőtti 10 órától kezdve, ernyedetlenül dolgoztunk, délután 3 órakor ujlag tűzriadót kellett fuvatnom, hogy ez által polgártársainkat össze gyűjtve, a támadt szélvész által még inkább élesztett tűz tovább ne terjedhessen és hogy legyen, ki a már-már kidülő tagokat a megfeszítő munkájában segítse.

És itt fájdalommal említem, hogy a megyei szabályrendelet, mely e miserábilis helyzetnek véget vethetne, mindeddig csak irott malaszt maradt.

Működő tagjaink, kik leginkább szegény iparosok és kiknek a pusztá életen kívül igazán nincs mit félteniök, látva e közönyt, kedvüket veszítik és egymás után kilépnek az testület kötelékéből, minek természetes következménye, hogy testületünk, melyért ugy a község, mint magányosok annyit áldoztak, előbb-utóbb, tagok nem létében, feloszlanl lesz kénytelen.

És ezen megint csak a megyei tűzrendészeti szabályrendelet volna hivatva segíteni, a mennyiben annak értelmében a működő tagok száma ujonczozás utján 100-ra felemelhető lenne.

Hogy ez megtörténhessék, egyesületünk léteérékben indítványozom:

«Keressék meg a községi előljáróság, miszerint nevezett rendelet vonatkozó pontja értelmében a parancsnokság közbejöttével a működő tagok számát erre alkalmas egyénekkel ujonczozás utján 100-ra egészítse ki!»

Ezzel egyetemben örömmel jelenthetem, hogy kéresemre a tekintetes főszolgabíró ur a tűzrendészeti szabályok be nem tartásáért, illetőleg ezek áthágása miatt több helybeli lakost pénzbírságra ítélte, mely büntetéspénzek egyesületi pénztárunkba lesznek befolyandók.

A sápai tüzeset után a Fonciére biztosító-társulatot megkerestem, hogy — miután a testület a birtokost és ennek révén a társulatot is a nagyobb kártól megóvta — ennek fejében egyesületünket támogassa. E megkeresésnek azon eredménye volt, hogy nevezett társulat pénztárunk javára 25 frtot utalványozott.

Következett a pénztárnok által előterjesztett zárszámadás, mely szerint a mult évi maradvány 160 frt 59 kr.

Ruházat és tánczvigalmak utáni bevétel 88 frt, összes pénzkészlet 248 frt 59 kr.

Ezután a választás ejtetett meg. Megválasztattak: Főparancsnokká: *Fejérvári József*, alparancsnokká: *Kunsági József*, segédtsztté: *Steiner Gyula*, pénztárossá: *Pataky Vincze*, jegyzővé: *Gecse István*.

Bizottsági tagokká: *Udvardi Dávid*, *Sárközi Jenő*, *Goldberger Gusztáv*, *Igmandy Aladár*, *Böhm Náthán*, *Krum-pach József*, *Kacsóh Pál* és *Menczer Lajos* urak.

A most megválasztott főparancsnok ujlag elfoglalván az elnökséget, az egész tisztikar nevében köszönetet mond az ismét beléjehelyezett bizalomért és igéri hogy ezen-tul is szíven hordja a testület ügyeit. *Gecse István*, jegyző.

H I R E K.

— Több ízben volt szerencsénk t. bajtársainkat figyelmeztetni arra, hogy kéziratokat csak ugy fogadhatunk el, ha azok a papir egyik oldalán iratnak. Ezt a szedés könnyebbsége és szabotossága érdekében — mint egyébiránt köztudomásu dolgot — követelnünk kell. Ajánljuk t. beküldőink figyelmébe.

— Jelen számunkhoz csatoljuk az elmúlt 1890. évi folyam tartalomjegyzéket.

— A budapesti önkéntes tűzoltó-testület tánczvigalma, mely az «országos magyar iskola-egyesület» és a testület «vigalmi alapja» javára a főv. VI.—VII. ker. kaszinó termeiben f. évi február hó 1-én tartatott meg, igen fényesen sikerült; a négyeseket 60 pár tánczolta, fesztelen

jókedv uralkodott, a férfiak ugyancsak igyekeztek emlékeztetessé tenni a tánczvigalmat a megjelent hölgyeknek azáltal, hogy alig hagyták pihenni őket.

Megjelenésükkel szerencsétlítették a vigalmat *Szeghő István* kir. ítélő táblai bíró, gy. *Bulyovszky Aladár* belügyminiszteri-titkár, *Farkas Vincze* honvédhuszar-kapitány, *Medveczky F.* ö. t. elnök *Wagner Manó* ö. t. főparancsnok, és *Thuróczy György* ö. t. alparancsnok Rákospalotáról; előbbieik családjaikkal. A testület parancsnoksága részéről: *Bárány N. Ernő* főparancsnok, dr. *Szilgy Főzsef* főpar. helyettes, *Hermán Ödön* m. oszt. par. szintén családjaikkal, s a rendező bizottság tagjain kívül számos bajtárs.

A kedélyesen mulató társaság nagyobb része reggel 6 óráig kitartott s csakis a záróra kényszerűségének engedve oszlott szét.

A tánczvigalom anyagi eredményéről — az adakozók nevei felsorolásával — legközelebb fogunk megemlékezni.

— **Gorecky Zsigmond** a budapesti önkéntes tűzoltó-testület III. mászó szakaszparancsnoka és titkára a f. hó 14-én tartott parancsnoksági ülésben idnokolt és a parancsnokság által helyeselt előterjesztéssel a testület parancsnoksága keblében betöltött tisztségéről lemondott. A lemondás elfogadtatott. Együttal tudatjuk, hogy lapunknál a belmunkatársi viszonyból eredő kötelességeinek betöltése alóli felmentését is kérte.

— **Phönix csász. és kir. szabadalmazott viharban égő petroleum légszusz világitó-készülék, 800—2000 gyertyalángnak megfelelő világitó erővel.** A fenyegető árvízveszély alkalmával időszerűnek tartunk oly világitó készülékről szólni, mely a vízveszélynek esetleg éjjel való megjelenésekor a sötét területek bevilágítására szolgál. Általában véve igen czélszerű volna, ha a vésznek kitett községek hatóságai már eleve gondoskodnának, egy ilyen vihar-

lámpa beszerzéséről. A készülékbe, közönséges petroleumot öntünk. Az elégetéshez $\frac{2}{3}$ légkörnyomás teljesen elegendő, hogy füstnélkül való fehér lángkör, mint a villámfény, világítson. A készülék bél, üveg és minden bonyodalmas gépezet nélkül van összeállítva. Két percz elégséges arra, hogy teljes világítást nyerjünk. A lángnak aztán nem árthat sem eső, sem szélvész, sem külső befolyás. A készüléknek más hason találmányok fölött még az az előnye is van, hogy könnyen hordozható, robbanás ellen teljesen biztos, kezelési erőt nem igényel, és minden avatatlan egyén által is azonnal kezelhető. Az égő mozgatható, mi által magasabbra vagy alacsonyabbra szabályozható a láng nagysága, avagy fel vagy lefelé állítható. Az egész készülék ára: légszivattyu, manometer, főcsap és állítható égővel egész 260 métermagasságig (minden szerkezeti rész a legjobb és legtartósabb anyagból) 210 frt. Minden hosszabítás méterenkint 15 frt. A «Phönix» viharbanégő világitó készülék testsulya körülbelül 38 kiló. Petroleum-fogyasztás, a minőséghez képest óránként 3—4 liter. A tartány nagysága: 55 cm. magas, 45 cm. átmérettel. A készülék 45—50 méter területet annyira bevilágít, hogy a területnek legtávolabb helyén közönségesen nyomtatott betűket is el lehet olvasni. Különösen ajánlható tehát e készülék minden iparvállalatnak, hajógyáraknak, vasuti tárházaknak, épületek, hidak, alagutak építési vállalatainak, vasuti és közuti pályasínek lerakásánál, csatornázásoknál és kőbányáknál, nyilvános kertek és korcsolyapályáknál, töltésmunkálatoknál, de főképp ajánlható vízáradással ellepelt területeknek éjjel való bevilágítására, a mentések elősegítése czéljából. Végül felemlítjük, hogy a «Phönix» működése a király O Felségének a székelyhídi hadgyakorlatok alatt Stubenberg József gróf kastélyában való tartózkodása alkalmával kitüntető elismerésben részesült. A szerkezet Budapesten *Geitner és Rausch* cégénél szereshető be, Andrásy-ut 8.

Felhívás.

Tűzoltóügyünk tagadhatatlanul az utolsó években hatalmas lendületet nyert s ma már kevesen emlékeznek azon időre, a midőn e nemes intézmény még csirájában feküdt, s csak néhány el nem csüggedő harcos, lankadatlan buzgalommal dolgozott azon, hogy a felebaráti szeretet műve fejlődjék. Ilyen bajnok volt *Weinmann Béda*, a budapesti malmok volt tűzoltó-főparancsnoka. *Weinmann* létesítette a fővárosban az első szervezett tűzoltóságot s számos esetben tevékeny részt vett a dühöngő vész leküzdésén. Csak a nemzeti színháznál kiütött tűzvészt emeljük ki, ez alkalommal oly buzgalommal működött közre gróf *Széchenyi Ödön* vezetése alatt a mentési munkálatokban, hogy legfelsőbb elismerést is nyert.

Most 3 évvel halála után, megindult a mozgalom, ezen férfi emlékéért egy diszes sírkövel megörökíteni s a kik őt mint bajtársat vagy mint embert ismerték, ezt csak örömmel és meglelégedéssel vehetik tudomásul. A tűzoltóügy barátai csak hálájukat és elismerésüket róják le, valóban lélekemelő módon, ha közreműködnek a cél minél sikeresebb elérésén.

Azon reményben, hogy felszólalásunk megfelelő visszhangra talál, kérjük a netaláni adományokat alulírottak egyikéhez beküldeni.

Budapest, 1891. február hóban.

Rösch Jenő, jutagyár, Ujpest.

Pohl Lajos, hengermalom, Budapest.

* * *

A kegyelet ily módon való nyilvánulása kell, hogy pártolásra találjon a bajtársak körében. A korán elhunyt bajtárs, ki ezen sorok írójával benső baráti összeköttetésben állott, számtalanszor tanujelét adta annak, hogy az ügynek elszánt kitartó bajnoka s habár hatásköre őt különösen utóbbi időben, mint az összes budapesti malmok tűzoltóságának parancsnoka kizárólag helyi érdekhez fűzte. bármikor beállott a szükség, közreműködésére feltétlenül számítani lehetett. Az 1871-ben Budapesten tartott országos tűzoltó-szövetség nagygyűlésén a központi választmányának tagjává választatott, mely állását két cikluson át megtartá. A kezdet nehézségeiből neki is kijutott a megfelelő súlyos rész. Emlékét őrzik mindazok, kik őt jószívű bajtársnak és ügybuzgó munkálkodónak ismerték. Kivánjuk, hogy e kegyeletes cselekvés, mely a felhívás alá írott két bajtársunk kezdeményezésével megindult, a várt eredményt hozza meg.

A szerk.

Szerkesztői üzenetek.

Tisztelt bajtársainkat ismételten felkérjük, miszerint minden a lapunknak beküldendő munkálat, évi jelentés stb. szóval kinyomatásra szánt közlés a papir egyik oldalán irassék csak, mivel ez által a szedés, ezzel pedig a lap technikai előállítása rendkívül megkönnyíttetik.

Ch. . . **Miklós, Gyula.** A közgyűlési jelentés: szivesen hozzuk, a jegyzőkönyvek egy időben való reprodukálására azonban nem vállalkozhatunk, mivel lapunkban az anyag beosztása azt meg nem engedí. A jelentést is kénytelenek voltunk a tűzesetek felsorolásában rövidíteni. Jövőre pedig kérnünk kell, hogy a beküldendő kézirat a papiros egyik oldalára irassék csak. — Közgyűlési jelentését térszűke miatt csak a jövő számban közöljük.

B. Zs. S on. Egész terjedelmében hozzuk és nem javítottunk rajta egy betűt sem, kivéve, hogy az «egylet» szót, melyet fejelemzett tűzoltó testületi szempontból pericreskálunk a «testület» szóval cseréltük fel. Hozzászólásunk a dolog lényegére való tekintettel ezuttal és rögtönözve nem maradhatott el. Kérjük, hogy azt, az «audiatur et altera pars» elvből első sorban tőlünk fogadja el, amennyiben biztossak vagyunk abban, hogy más bajtárs figyelmét is költötte fel cikkével, melyre visszatérni fogunk.

G Sándor, Siófok. Nagyon sajnáljuk, de jegyzőkönyveket nem hozhatunk. Sziveskedjék az évi közgyűléshez intézett jelentést hozzánk beküldeni. Ezt közölni fogunk.

R Samu, Csurgó. Régóta bírjuk ígérését a gyakori közreműködésére. Indokait méltányolni tudjuk; ajtónk bekopogtatás nélkül is mindig nyílik. Legyen szerencsénk!

Sch K Ujpest. Hogy a főváros tövében és R.-Palota tősgyökeres magyar község közvetlen szomszédságában magyar vezérszó alatti tűzoltó testületnél oly gyatra magyarsággal bocsátanak ki hivatalos évi jelentést, ezen meg kell botránkoznunk. A teljesen átídomított és a magyar syntaxis szabályai szerint átfaragott évi jelentés ötnegyed órai corrigálásáért a külön díjat az ország segélyalap javára alkalmaslag be fogjuk szedni. Várunk javulást, magyarok?!

Először szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

A községi és gazdasági

Tűzoltás Könyve.

Pályamű ifj. gróf Nádasdy Ferencz ur által kitűzött
20 darab arany jutalomra.

Irták:

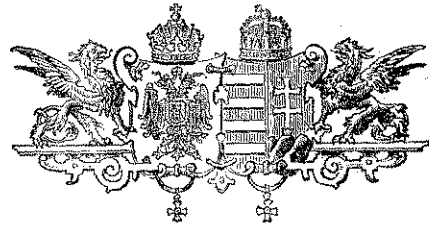
GRESZLER VILMOS, és **OLÁH MIKLÓS,**
gazdász, tornatanár.

II. kiadás.

Ára 50 krajczár.

Kapható vagy utánvétellel megrendelhető a «Tűzoltó Közlöny» kiadóhivatalában.

Alapított 1816-ban.

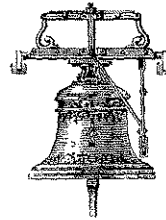

Hazánk legrégebb tűzoltószere-, szivattyu- és kútyára, harang- és érczöntődéje

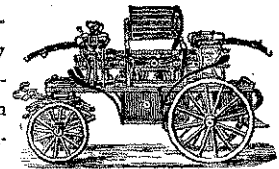
SELTENHOFER FRIGYES FIAI

Sopronban

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó-szereiket**, valamint kitűnő hangú **harangokat** s vasszerkezetű **harangállványokat**.

Képes árjegyzé-
kekkel, költségve-
téssel s bármily
kérdésre a felvilá-
gosítással ingyen
és bérmentve azon-
nal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

BUDAPEST-BÉCS-BELGRÁD.

A
HADI ÉREMHEZ.

A
HADI ÉREMHEZ.

TILLER MÓR ES TESTVÉRE

csász. és kir. és szerb kir. udvari szállítók

Budapesten, a Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljatik. Készít

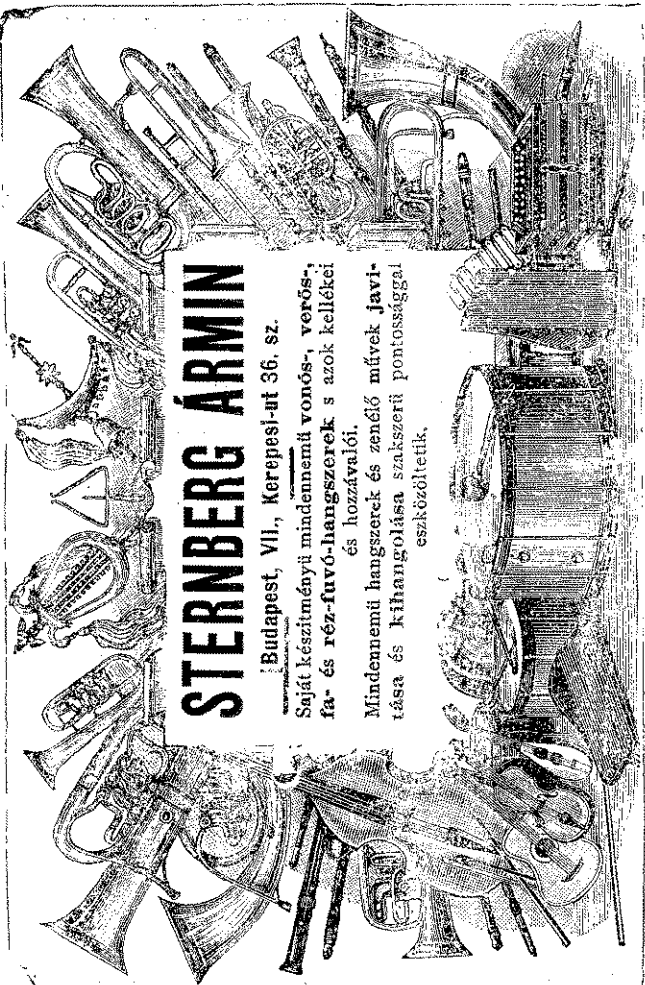
teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból, valamint bőrből, paszományt, zsinorokat, kardbojtokat, keztüköt, gallérokat stb. a legdusabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Harmónikáról külön árjegyzék kérendő.

STERNBERG ÁRMEN

Budapest, VII., Kerepesi-út 36. sz.

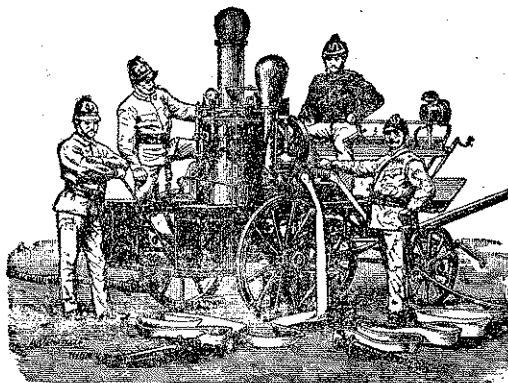
Saját készítményi mindennemű vonós-, verős-, fa- és réz-fúvó-hangszerek s azok kellei és hozzátulói.

Mindenemű hangszerek és zenélő művek javítása és kihangolása szakszerű pontossággal eszközöltetik.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

W. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyár: BÉCS IV., Victorgasse 22.

Gyár: BÉCS IV., Victorgasse 22.

ajánlja saját találmányu újító javított

KIS GÖZFECSKENDŐIT

(Thursfield szabadalma)

tökéletes pótlásul a városi- és falusi kocsiszivattyúknak.

Ezen szivattyúk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai előhaladottság összes következményeinek; a nem szakértők által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkímélése mellett tartós üzemképességet biztosítanak.

Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra ingyen és bérmentve.

Ő cs. és királyi Fensége József főhg udvari szállítója.

Alapítatott 1858.

WALSER FERENCZ

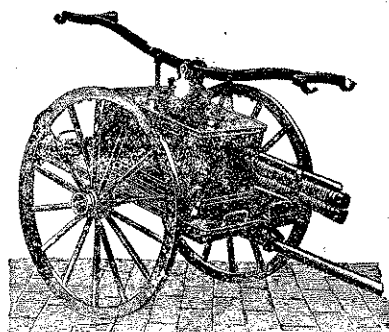
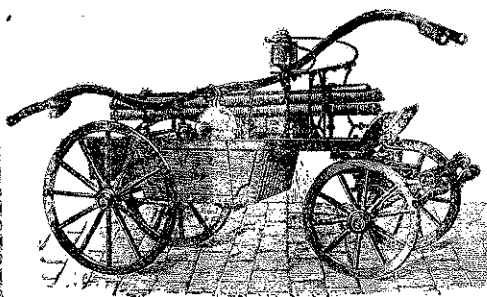
Alapítatott 1858.

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Szállít a nagyméltóságu m. kir. belügy-miniszterium tűzrendészeti magas kormányrendelete alapján összeállított és az előírt szerelvényekkel felszerelt

községi egységes vészvonatokat

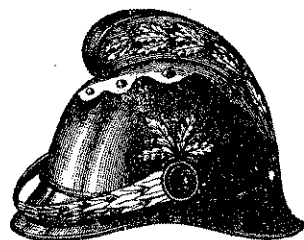
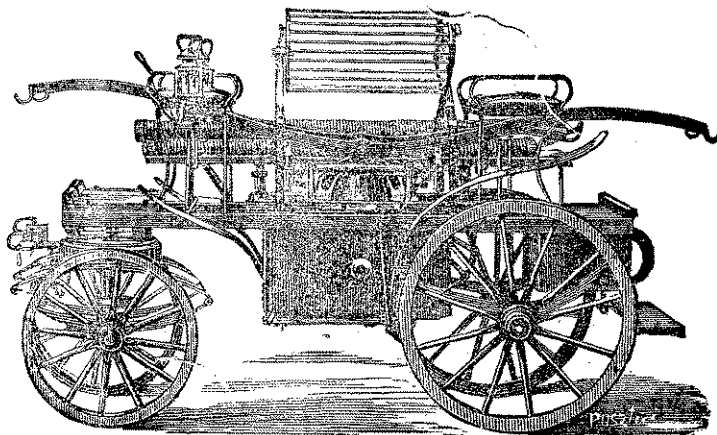
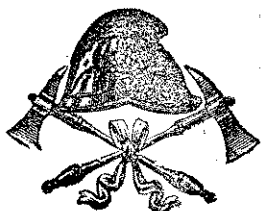
továbbá községek és a szervezendő tűzrészegyek részére kocsis- és mozdonyfecskendőket, vízfordókocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzrészegyek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszerelésait a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomittatnak, mely végre az illető fecskendő visszaillesztő könyökdarab beküldése kéretik.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 7000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

**5 évi
jótállás!**

**10 évi
részletfizetés mellett!**

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magas kormány ^{82502/II.} _{588.} számú rendeletével ajánlt

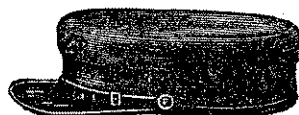
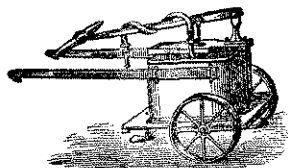
gép-, tűzoltó-szer-, fecskendő-gyára és ércz-öntődéje

Gyárhelyiség: Külső váczi-ut 1527. **BUDAPESTEN** Iroda: V., váczi-körut 78. szám.

RAKTÁRAK:

Váczi-körut 78. sz. és Klotild-utca 17. szám.

Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előirt méretekkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi fecskendőit, minden mellékszervényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz-és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

KIZÁRÓLAG HAZAI GYÁRTMÁNY.

Nemkülönben ajánlhatom kisközségek számára az

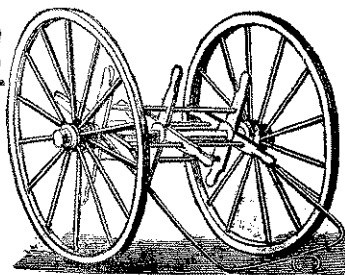
Omnia- vagy targoneza-fecskendőimet.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

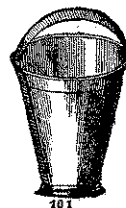
5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett!

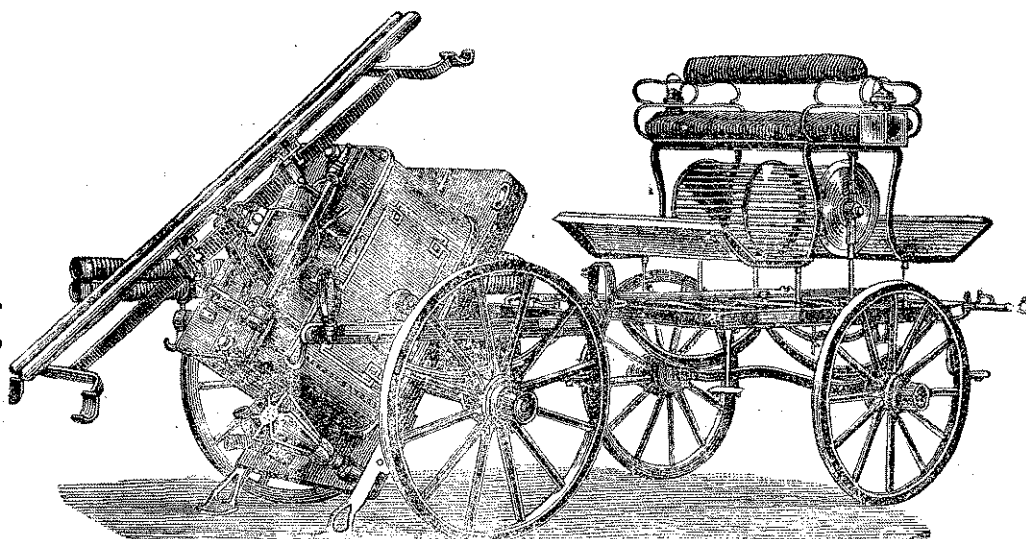
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű érmeikkel
kitüntetve.

GEITTNER és RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrassy-ut 8.** | Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a m. kir. belügy-
miniszterium által 52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskeknél csak ércszerepek s becsiszolt
ércdugattyúk alkalmazatának.

Fecskeknél, saját új találmányainkon, fontos s
ezélszerű javításokat eszközölünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint: tűz-
oltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga és bakfecskeknél; — legjobb minőségű
mészga (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mészgázott kender-tömlőknek.

Fecskeknél, saját új találmányainkon, fontos és ezélszerű javításokat alkalmazunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapsok szivótömlőkre is; Grether Witte-féle szab. tömlő-
kapsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle kapsocsal
teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tololétrak, mindennemű mászó- és
párkánylétrak a legkitűnőbb fanemekből.**

== Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlőszállító tárgoneczák. ==

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára; sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befeckendezésre is alkalmas kutakat kiválóan szilárdan készítünk.

A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, színházaknak
ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan felszerelésére.

A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.

Kedvező fizetési feltételek.

VII ÖT ÉVI JÓTÉLLÉSII

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz. KIADÓHIVATAL: VIII., Pál-utca 3. sz. III. em., 18. ajtó.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 forint 40 kr., félévre 1 forint 20 kr. A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 forint 20 kr. Egyes példánynak ára 20 kr. Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz czimendők.	HIRDETÉSEK a kiadóhivatal által legutánjosa árak mellett vétetnek fel. Többszöri hirdetésnél tetemes á engedmény.
MEG JELENIK HAVONKINT EGYSZER.		

TARTALOM: «Egylet» vagy «testület»? — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* Martinengo Nándor. — Walser Ferencz ünnepe. — A londoni tűzoltó-brigade évi jelentése. — Épületek tűzbiztonsága. — Szabályrendelet. — *Testületek köréből:* A fővárosi önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — A kiskomáromi önk. t. t. közgyűlése. — A zala-lövői önk. t. t. közgyűlése. — A lugosi önk. tűzoltó-testület főpar. jelentése. — A szécsényi önk. t. t. évi közgyűlése. — A szolnoki önk. tűzoltó-testület alakuló közgyűlése. — A szepes-bélai kötelezett tűzoltó-testület évi jelentése. — A zala-egerszegi tűzoltó-testület közgyűlése. — A moson-halászi önk. t. t. közgyűlése. — *Hírek.* — *Véjegyzések.* — *Szerk. üzenetek.* — *Hírdetések.*

„Egylet” vagy „testület”?

I.

Magyarországon a tűzoltóság szervezése és fejlődése német minta szerint vette kezdetét. A németnél sokkal idősebb olasz tűzoltóság nem birt befolyással hazánk tűzoltóságának megteremtésében. Sokkal távolabbra esvén tőlünk és szervezetében valamint képzettségében a német tűzoltóság társadalmi és technikai jelentősége mögött állván, Osztrákország csatornáján át a német institutio kellékei jutottak főleg érvényre nálunk is, mi a politikai téren fennálló szomszédos viszonynál fogva is egészen természetesnek tűnik.

Gróf Széchenyi Ödön tanyulmányútjai őt annak idején Németországon át vitték Angolhonba s mikor bevégezve önként vállalt nemes missióját visszatért, német ember volt az, kit legelőször mint szakembert maga körül vont, hogy a szakszerű oktatás ez utóbbi által nálunk, különösen Budapesten, kezdetét vehesse. Így volt ez a hatvanas évek végén a hetvenes évek kellő elején s midőn Széchenyi Ödön gróf nagyra becsülhető erős akarattal kibontotta zászlaját a tűzoltó-intézmény Magyarországon való általánosítása és megtestesülése érdekében, fölrázván a közönséget lethargiájából, melylyel érzéketlenül nézte minden szervezett óvintézkedések hiányában, vagyonának néha csodálatos pusztítását s midőn példájára, intő szavára és befolyására hazánkban e téren mozogni kezdettek, — a főváros példája és a nemes gróf

törzskara volt az, mi igénybe lőn véve mintá tanácsra, utánzásra.

A bevándorolt német bajtárs, ki — dícséreté legyen mondva — tartósan asszimilálta magát velünk kiváló szakember lévén, hü és kitartó jó szolgálatokat végzett ügyünk mellett; megbecsülhetetlen elől lévén megtestesült szakavatottsága, német alapos sággal tanítá minket. Az intézmény összes technika tudománya magyar szítán átrozstáltatott. Jöttek műszavak fordításai. Ezekben szerencsés kezünk, c találósb elménk is volt. Műszavaink az egész vonalon megállják a helyet. Némelyek ugyan metrikus fordításban, de jó magyarhangzással legalább csontatlan szavak, melyekért a medikusok münyelve maga Bugat-féle korcsszülött szavaival méltán irigyeheti a mienket.

Hogy a német tűzoltóság szervezetének kaptájára a mi institutioink is ráhuzatott azon épenséggel nincs mit sajnálnunk, sőt meglehetünk vele elégedve; mert alaposan fejlődött dolog után indultunk az utánzásban. Tehát nem is ezért a vagy német külföldön ugynevezett, általuk felettébb vésélyesnek tartott magyar sóvinizmus dédelgésészólunk fel; mert valóban nevetségesnek tartjuk sóvinizmust a művelődés terére vinni át, midő annak jogosultsága kizárólag magyar fajunk nemzetiségi szempontból vett világos aspirációit való hivatal szolgálni. Azt azonban határozottan elvetestetnek tartjuk, hogy elődeink az átplántálási munkák között az institutio kellékeinek magyarra való fordításában oly annyira felmelegedni tudtak az «egylet» szó mellett, melynek elfogadásával a tűzoltó-testületeket, katonailag fegyelmezett létük daczára, a egyéb egyletek és az azokban divó sajátságos és különös felfogások és aspirációk színvonalára leszoztották.

Megfelelőbbnek tartottuk volna és a tűzoltó csapatok katonailag fegyelmezett szervezetéhez illőbbnek ha az «egylet» jelző helyett a «testület» (corp

lett volna elfogadva és általánosítva s meg vagyunk győződve róla, hogy a tűzoltó-intézmény számos helyen más színezetben s külömb auspiciumok mellett üznés és fejleszténé tevékenységét, különösen befelé a fegyelem tekintetében, ha a «testület» czéje által is, a habár önként és egyesülési alapon az intézmény zászlaja mellé sorakozó különféle elemekkel szemben a priori hangoztatva volna a szigoru rend, fegyelmesség és feltétlen engedelmesség attribútuma; ez átmenne a testület elemeinek vérébe, támpontul szolgálna a tisztikar és a legénység önértetesebb és a hivatást méltóbban kifejező fölfogásra, mint a folyton szem előtt tartott, szóban hangoztatott «egylet», mely mint bármelyik betegsegélyző és temetkezési vagy anarchikus tendenciáknak kedvező egylet, a tűzoltók humanus ténykedését körülögláló egyesülésnél alantabb fokon áll.

Itt tehát a kellő kezdetén el lón hibázva az irányadás. Sőt a német «Feuerwehr-Veiren» megne-

vezés is helytelen lévén, germanizmusként szállott reánk; mert mi nem vagyunk «tűzoltó-egylet», hanem lehetnénk «tűzoltók-egyesülete», de tiszteleg vagyunk «tűzoltó-testület» (Feuerlösch-Corps.)

A «Veireinsmeyerei» par excellence német hajtás, melynek társadalmilag meg van a maga jó és rossz oldala. És mivel az egyesülés alapjain nyugvó tűzoltó-testületek az «egyesület» helytelenül mondva «egylet») czéje alatt nagy hajlamot mutatnak egyesületi specialis tendenciáknak hódolni akarni, mivel hogy az elhintett mag közé a konkoly is kerveredik, nem érezvén, de fel sem fogván az üggyel komoly összefüggését magával a tűzoltó-intézmény nyelv, a «Vereinsmeyerei» nálunk Magyarországon is felüti itt-ott tanyáját és mint leghatásosabb romboló eleme lép fel annak a védbástyanak, mely a tűzoltó-testületeket qua sérthetetlenül körülövedzi: a katonai rend, fegyelem és engedelmesség ellen.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

1891. sz.
1891.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya Budapestben 1891. évi május hó 22-én délelőtt 9 órakor a IV. kerület Lipóti-utcai Tűztorosháza II-ik emeletén levő közgyűlési tanszék teremben

választmányi ülés: tart

melyre az alantí napirendű ügyeket illetőleg a tagjait tisztelettel meghívjuk.

Napirend.

1. Elnöki meggyűlés.
2. Az 1891. évi január 22-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének elolvasása és jóváhagyása.
3. A magyar országos tűzoltó-szövetség belügyminisztérium felkérésére a szövetség költségvetésének jóváhagyása.
4. Az elnöki jelentés az ügyforgalomról és a szövetségi tevékenységről.
5. Jelentés a szövetség tagjainak a volt titkártól való átutazásáról s az ebből kifolyó intézkedésekről.
6. Pénztárnok jelentése.
7. Titkár jelentése a választmányi tárgyalást igénylő beadványokról.
8. Az országos közgyűlést illető ügyek.
9. Alapszabálymódosítási tervzet előterjesztése.
10. Időszaki jelentés és költségelőirányzat megállapítása.

11. Netaláni szóbeli indítványok és előterjesztések.

12. A legközelebbi választmányi ülés határidőjének megállapítása.

Kelt Budapestben 1891. évi április hó 27-én.

Follmann Alajos,
szöv. alelnök.

Dr. Szily József,
szöv. titkár.

Magyar királyi belügyminisztérium.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének Budapestben.

Vezetéskorral e hó 9-én 126. sz. a kelt előterjesztésre értesitem az elnökséget, hogy a szövetségnek Sopronban tartandó X. közgyűlése és evvel kapcsolatban egyeztetendő tűzoltószert-kiállítás költségeinek fedezéséhez, bár ily célra a vezetésem alatt levő belügyminisztérium alappal nem rendelkezik, még ezuttal kivételképen 500 frtot engedélyezzek.

Ezen összeget ide zártan oly felhívással küldöm meg az elnökségnek, hogy az arról szóló nyugtát hozzatn megterjeszteni sziveskedjék.

Budapestben 1891. évi április hó 26-án.

Gróf Szeged.

Magyar királyi belügyminisztérium.

17249.
V-10.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének Budapestben.

A magyar országos tűzoltó-szövetség költségvetéséről s a megtartandó vizsgálatok költségeiről a szövetség pénztárt (IX. ker.) egyidejűleg a szövetség költségvetésének összeget Follmann Alajos ezen szövetség elnöke Cziráky Béla szövetségi elnök vagy az elnökség között bélyegmentes nyugtával hozzatn megterjeszteni sziveskedjék.

Erről az elnökséget f. é. február hó 24-ről 78. sz. a. lt felterjesztésére hivatkozva azzal értesitem, miszerint on kívánalmát, hogy a m. orsz. tűzoltó-szövetség segé- zésére s tűzrendészeti kormányrendelet értelmében meg- endő vizsgálatok költségeinek fedezésére törvényhozásilag agállapított összeg utalványozása alkalmával az ezen szegből egyik és másik célra eső rész meghatározottassék, m teljesíthetem, mert nem rendelkezem azon adatok ött, melyek alapján a megállapított 2000 frt megfele- en felosztható volna, de különben is, tekintve, hogy ezen szeg a szövetség támogatására szolgál, az egyik és a másik célra eső részének meghatározása nem szükséges. Azon célból azonban, hogy a törvényhozásilag meg- apított ezen 2000 frt összegnek mely célra és minő nyban lett felhasználásáról tájékoztatást nyerhessek, felhi- m az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségét, hogy összes be- teleiről és kiadásairól évenként számadási kivonatot ter- zszzen fel hozzám.

Budapest 1891. évi április hó 1-én.

A miniszter meghagyásából
Fekelfalusi, miniszteri tanácsos.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

152. sz.
1891.

Felhívás.

Több ízben tapasztaltatván, hogy a budapesti *Tiller* és *testvére* egyenruha szállító cég az országos tűzoltó- szövetség határozatainak figyelmen kívül hagyásával és oknak ellenére az irányban nem kellő tájékozottsággal ró testületeknek szabálytalan egyenruházati cikkeket, nt szabályszerűeket és az országos tűzoltó-szövetség által fogadottaknak megfelelőket szállít, felhívjuk az országos zoltó-szövetség tagtestületeit, hogy megrendeléseikkel a iller Mór és testvére budapesti egyenruha szállító céghez ak a kellő óvatosság megtartásával forduljanak.

Budapest 1891. évi április hó 27-én.

A központi választmány határozatából.

Follmann Alajos,
szöv. alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

magyar országos tűzoltó-szövetség soproni közgyűlésekor tartandó tűzoltó-szerkiállítás rendező bizottságától.

Hazafiai üdvözléssel van szerencsénk becses tudomá- ra hozni: miszerint a magyar országos tűzoltó-szövetség ik közgyűlését f. é. augusztus hó 14—17-én ezuttal meg- tani határozván, az *tűzoltó-szerkiállítással* fog egybeköt- ni; e kiállításához mindazon gyártmányok elfogadtatnak, melyek közvetlenül a tűzoltó használatára szolgálnak, gy általában a tűzoltó eszmével és működéssel közvetve szefüggésben vannak.

Miért is saját jól felfogott érdekében tisztelettel hívjuk Czimedet, miszerint ezen kiállításban készítményével sztt venni, és ebbeli határozását a mellékelt iven minél zbb, de legkésőbb 1891 ik évi május hó 31-ig annál zább bejelenteni szíveskedjék, miután a későbbi jelent- zésből származható hátrányokért a rendező bizottság elősséget nem vállal. Az igények is a jelentkezések rendje szerint vétetnek figyelembe.

A kiállításban való részvétel az által nagyban meg- nnyittetik, hogy a kiállítók tér-díjat nem fizetnek, a suti- és hajózási vállalatoknál a legmérsékeltebb árleend- és a magas miniszterium közvetítésével fog kieszkö- tetni.

A kiállítási tárgyak egy magyar és német nyelven rkesztendő lajstromban fognak összefoglaltatni; ehhez a illítók kívánsága szerint beiktatások kapcsolthatnak. y nyolczadrétü nyomtatott oldalért 5 frt fizetendő.

Bátrak vagyunk még azon körülményre figyelmez- tetni, hogy miután a tűzoltó-ügy az utolsó években édes hazánkban rendkívüli lendületet vett, e tűzoltó ünnepélyen számos hazai tűzoltó-testület leend képviselve; miután pedig Sopron határszéli város, testületünk pedig a szomszédos társországok testületeivel folytonos barátságos érintkezés- ben áll, úgy bizton arra számíthatunk, hogy ezen testvér- testületek is jó számmal felfognak keresni ünnepélyünk alkalmával, — s így a kiállítóknak szép alkalom nyílik készítményeiket szélesebb körökkel megismertetni.

Kelt Sopron, 1891-ik évi április havában.

A tűzoltó-szerkiállítás bizottsága nevében:

Schindler Ferencz
a keresk. és ipar-kamara titkára
mint a kiállítási bizottság elnöke.

A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége.

37.
szöv. 91. szám.

A folytonos zordon időjárás miatt ülés egybehívása csak most válván lehetővé, ennél fogva a szövetségi választ- mányi ülés határidejéül *folyó 1891. évi május hó 10-ik nap- jának délelőtti 10 órája Székes-Fehérvárra, az elnökség la- kására (Székes-Fehérvár, megye-tér 11 sz. Bajzáth-ház, emelet)* ezennel kitűzetik, arra a tisztelt tagtestületek képv- selőit ezennel bajtársi üdvözléssel van szerencsénk meghívni, kérvén, miszerint meg nem jelenhetésüket, vagy mással leendő helyettesítésüket előzőleg (akár egy levelező-lapon is) írásban bejelenteni szíveskedjenek.

Ez ülésnél minél tömegesebben való megjelenésre annál inkább kérjük a tisztelt tagtestületeket, miután az elintézendő ügyek fontossága mellett a tisztikar mandátuma lejárván, annak ujjaalakítása is szükséges.

Az ülés főbb tárgyai lesznek:

1. Az évi számadás megvizsgálása.
2. A múlt alcsuthi ülés határozata értelmében ez évben is eszkozlendő tűzrendészeti szemlék tárgyában teendő in- tézkedés.
3. Fejérvármegye alispánjának felhívása folytán, egy szabályrendelet készítése a vármegye tűzrendészetének ellenőrzése s fejlesztése tárgyában.
4. A télen tartott bál jövedelmének miként leendő tőkésítése.
5. Tisztujtás.
6. Esetleges indítványok, melyeket lehetőleg írásban elkészítve, előre kérünk benyújtani.

Az alkotandó szabályrendelet tervezetét a tuloldalon oly kérelemmel közöljük, miszerint azt áttanulmányozva, észrevételeiket az ülésen megtenni szíveskedjenek.

Kelt Székes-Fehérvárt, 1891. május 1-én.

Vida Pál,
megyei szöv. titkár.

Kempelen Imre,
megyei szöv. elnök.

A budapest fővárosi önk. tűzoltó-testület szol- gálati viszonyai az 1891. év első negyedére a következő ada- tokban jelentetnek: Elméleti előadás tartatott 9-szer összesen 314 haligató elött. Őrség tartatott naponta esti 9 órától reggeli 5 óráig 90 napon összesen 19 parancsnok, 72 ór- parancsnok, 775 legény átlag naponta 1 parancsnok eset- leg őrparancsnok és 8—9 legény. Tűzesetekhez való kivo- nulás 13 esetben; ezeknél az őrségek betudásával jelen volt összesen 8 parancsnok, 6 őrparancsnok, 103 legény, 10 szer. A tüzek minőségét illetve volt: 1 gyárégés, 3 tetőégés, 3 pincetűz, 2 istállótűz, 4 boltgerenda és kéménytűz. A parancsnokság 11 ülést tartott, a melyekben beérkezett 65 ügydarabot intézett el és 77 határozatot hozott. A fegyelmi bíróság 1 ülést tartott, melyben 3 fegyelmi ügyet tárgyal. Alapszabályt módosító egy rendkívüli közgyűlés tartatott

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Martinengo Nándor.*)

Az 1891. év nevezetes időpont Pozsony város nyilvános életében. Ebben az évben üli ugyanis az érdemekben gazdag *Martinengó Nándor*, félszázados működésének örömmünepét.

Mi, hálás tanítványai, alig ülhetjük meg méltóbban az emléknapot s alig járulhatunk megfelelőbben a veterán férfiú megtiszteléséhez, mintha megörökítjük gazdag munkásságának fél századra terjedő időszakát.

Martinengo Nándor neve nem ismeretlen hazánkban.

Hisz egyik kiváló uttörője ő a vivásnak, testgyakorlásnak s meghonosítója a közhasznú tűzoltói intézménynek.

Sokan vannak azonban, kik csak hallomásból ismerik őt s így nem is lehet fogalmuk arról, hogy mit birunk mi pozsonyiak ő benne s mily becses kincset tisztel és üdvözöl benne az emberiség.

A jubilans férfiú kora ifjúságától kezdve az emberiségnek szentelte életét. Részt vett a közélet százféle nyilvánulásában s mindenütt élénk tevékenységének jeleire akadunk. A sors úgy akarta, hogy Martinengo, kinek bölcsője nem ringott haza földön, itt, városunkban érvényesítse tevékenységét, melyet a nemes lelkűek méltányoló elismerése övez.

Hálátlanság volna tőlünk, ha a mostani politikai izgalmak közepette egy perczig is megfeledkeznénk róla.

Ne csak holtuk után tiszteljük meg a kiváló férfiak emlékét, hanem már akkor, midőn még közöttünk működnek, midőn még módunkban van őket példaképül kitzüni az ifju nemzedéknek. Az ily férfiak iránt még éltükben röjuk le az elismerés és tisztelet adóját.

Ez a vezéreszme vezette a pozsonyi vivóegyesületet, midőn elhatározta Martinengo félszázados munkásságának megünneplését.

Martinengo mindig azok sorában állott, kik a lovaság és emberszeretet zászlaját lobogtatták. Nemes szíve szakadatlanul az emberiségért dobogott. Egész élete a közhasznú tevékenység láncolatából áll.

Rége fiatal arczzal és sötét hajjal, most megőszülve, de ifju lélekkel küzd ugyanazon elvekért lángoló buzgalommal. Öntudattal, bölcs mérséklettel s páratlan kitartással haladott mindig a tövises pályán, melyen csak koronkint fakadt az elismerés virága.

Most, midőn újabb időben a testedzés napi kérdéssé vált s midőn gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter kiváló jelentőséget tulajdonít a «mens sana in corpore sano» elvnek s megvalósítása érdekében az egész nemzet törekszik felrázni lethargiájából, vajjon nem hatja-e át Martinengót a büszke önértet, hogy ő volt a legelsők egyike hazánkban, ki a testedzésre már félszázad előtt hívta fel a figyelmet s aki nem szünt meg soha izgatni, hogy a nemzet testgyakorlással aczélosítsa erejét.

Pedig Martinengonak is, mint minden ujtónak, sok ádáz harcot kellett megvívnia a balítélettel és maradisággal. De szilárd elhatározásán minden ellentétes áramlat

hullámcsapása megtört. Sőt mi több, tapintatos fellépés elleneseit is megnyerte az ügynek.

Jellemző adat, hogy még a szószéken is izgatott testgyakorló intézete ellen. A boldogult Heiller Károly püspök évtizedekkel ezelőtt prédikációiban ismételtette a fiatalságot, hogy ne vegyen részt a testgyakorlásban, de később belátva a testedzés nagy jelentőségét egyik főelőmozdítójává lett Martinengo törekvéseinek.

De hát mit szólunk azon érdemekről, melyek Martinengo a tűzoltóintézmény meghonosítása ügyében szerzett? E téren is az első uttörők közt találjuk ünnepeletet, ki fenkölt, nemes szíve sugallatát követve új intézménynek egyik legbátrabb és legfáradhatatlan előharcosává lett.

Lankadatlan tetterővel látott célja megvalósítását. Lépteit siker követte: rövid idő alatt megalkotott pozsonyi önkéntes tűzoltó-testületet, városunk egyik legvirágzóbb intézményét, melynek kezdettől fogva főparancsnoka és legfőbb büszkesége. Ez alkotása Pozsonyban igen népszerű s nagy tiszteletben részesül, melynek ideális voltáért a legnagyobb mértékben meg is érdemelt. Martinengo büszkén tekinthet derék tűzoltóinkra, valódi imádattal csüngnek mesterükön.

Büszkeség töltheti el egész valóját, hogy az egész országot melyet ő hangoztatott városunkban legelőször, testület s hogy oly intézmény meghonosításán fáradozott sikerrel, melynek jelenleg az egész ország igen, de igen sok részben tartozik.

A «Humanitas» című egyesületnek is élénk részvételű is a legönzetlenebb felebaráti szeretettel érvényesíti működését, hiven az egyesület jelgégéhez: segélyeztetés részesíteni a szegény és szorgalmas iskolás fiukat valamilyen különbség nélkül.

De működik Martinengo még egy negyedik egyesület is, melyet első sorban kellett volna megemlítenünk a vivás művészete.

Ebben páratlan, ebben utólérhetetlen Martinengo. Nincs az országban egy nevesebb vivó sem, a ki hallotta volna az ő hírét. Vivó termét messze földre hívták keresték fel: s művészetéről csak véleményük lehet, hogy Martinengo felülmulhatatlan.

Ő a vivó mestereknek még azon classikus iskolából való, melynek ma már csak epigonjai élnek. Vívó mesterség is kitünő vivó mesterek, de keresve sem találunk olyat, ki művészetét azzal a finomsággal és elhatározással üzné mint Martinengo.

Ő még abból az iskolából való, mely egy Gróf Chappont nevelt a nemes sportnak.

Martinengo vivásának láttára önkéntelenül a lovasság vivói jutnak eszünkbe. Így csak a régi franczia és magyar udvarok leventéi tudtak vívni.

Páratlan az a nyugodtság, könnyedség és bizalom, melylyel Martinengo kezeli fegyverét. Nem is akarja kezében, hanem fénysugár, mely még oda is elhatol, más még rést sem lát.

A mi kedves ősz mesterünk még most is a rézkard villog kezében: új élet pezsdül fel ereiben: gördülő alakja daliássá válik, szemei ifju tűzben ragyognak. A tűz az ő éltető eleme.

Ő a mi bámult, meg nem közelíthető ideálus leglovagiasabb ember, a legnagyobb emberbarát, a s jellem prototypje.

* * *

*) A «Nyugatmagyarországi Híradó» 1891. évi 95. számának Martinengo Nándor tiszteletére megjelent ünnepi mellékletéből vesszük ki ezen sorokat, melyek az ünnepelt kedves bajtárs emlékére és fáradságos munka mellett betöltött hosszú pályafutása tiszteletére írtak. Azon nemes érzés és jóindulat gyakorlása, melylyel Martinengo Nándor bajtársunk a tűzoltóintézményben is csak barátokat tudott magának megszerezni, kötelességünké teszi, hogy bajtársi körökben megismertessük az ünnepelt férfiú eddig élt munkatelt életének rajzát, melynek elolvasása után még nagyobb megelégedéssel pillanthatunk rá, ki körünk egyik kiváló tagja.

Martinengo Nándor Olaszország egyik leghíresebb úljából, a bresciai Martinengok ősi nemzetségéből írmazik. A Martinengo család már a legrégebb idők óta volt híres az olasz földön, hogy a legbátrabb harczok kerültek ki belőle. Ottavio Rossi, a híres történetbuvár ír 1620-ban úgy nyilatkozik az «Elogi historici di Brescio illustri» c. művében, hogy a Martinengok arra születek, hogy a fegyvereket megsemissítsék (per nobilitari rmi).

A turini királyi fegyvertár is, mely a madridi után legelső a világon, arról tanuskodik, hogy a Martinengok indig értettek a fegyverforgatáshoz. A pompás kivitelű gyverneműek között több mint százat találunk, melyet Martinengo család tagjai viseltek a csatában.

Egyébiránt Olaszország történetében lépten-nyomon látkozunk a Martinengo névvel. Alig volt az olasz földön díjrat, melyben a család valamelyik tagja ki ne tűnt volna.

A Martinengo család ősei között az első században t szentre akadunk, kik a kereszténység terjesztése miatt artiromságot szenvedtek. Tettoni és Saladini «Teatro aldico» c. műve szerint Cesarnak és Celsiusnak hívták ez enteket. Ebből a családból származik szent Nicomedes is.

Ottavio Rossi történetíró nevezett művében ismételt en egemlékszik a Martinengok viselt dolgairól. Különösen következők tetteit írja le: M. Teobaldo (980), Ambrosio 050), Lotarino (1221), Arrigo (1291), Giovanni (1492), sare (1425), Lionardo e Antonio (1436), Marco (1489), ntonio e Girolamo (1510), Bartolomeo (1517), Marc'Anto 0 (1526), Giorgio (1530), Ercole (1550), Prospero Sciaro rtio e Marc'Antonio (1560) Arcanio, Mario e Pavolo milio (1590), Francesco Martinengo (1619).

A család czimerét (vörös sas arany mezőben) 982-ben pta II. Ottó német császártól. Érdekes a czimer törté te, melyet Rossi művében olvashatunk. E szerint az yk Martinengo veszedelemben látta forogni a császári ogót, leszakítva a zászlórudról, dereka körül kötötte s tézül harczolva annyi vért ontott a lobogóra, hogy a jta levő sas is egészen vörössé vált, úgy hogy az ellen g nem tudta kézhez keríteni a lobogót. A császár hálá ól megengedte, hogy ezentul a Martinengo család vörös t viseljen czimerében. Vitéz tetteinek jutalmául a XVI-ik ázadban a család négy ágát grófi rangra emelte a elencei köztársaság.

Ily ősoktól örökölte Martinengo a vivás művészetét.

* * *

Az ünnepelt mester 1821-ik év márczius 14-ikén ületett Zágrábban.

Nagy kedvet érezve a katonáskodáshoz, már kora uságában a herczeg Liechtenstein-féle katonai intézetnek övendékei közt találjuk. A katonai pályának azonban tetegeskedése miatt nem sokára örökre bucsut mondott. estének edzésével foglalkozva igen megkedvelte a vivást ö rövid idő alatt oly kitünően kezelte a kardot és vivó rt, hogy már 1837-ben, tehát alig 16 éves korában esten vivómesteri oklevelet kapott. A «Patent» igen szesen francziául van kiállítva s a leghíresebb vivómes rektől aláírva.

A bécsujhelyi (wienerneustadt) katonai vivóiskola következő évben szintén vivómesteri oklevelet állított ki szére. 1844-ben már városunkban találjuk Martinengot, ebben az évben kapott engedélyt a pozsonyvárosi nácstól, hogy saját költségén magántestgyakorló intéze t nyithasson. A város azonban akkor még nem segé zte anyagilag intézetét, s így csak erkölcsi támogatás l fogott célja megvalósításához.

Hazánkban akkoriban még ugyszólván teljesen isme retlen volt a testgyakorlás. Csakis egynéhány Angliában járt főur üzte a nemes sportot saját birtokán. Könnyen érthető tehát, hogy eleinte nem valami különös siker koronázta fáradozásait, de intézete lassankint mégis gyöke ret vert. S ha anyagilag igen is sokat kellett küzdenie, hogy a téli és nyári tornahelyiséget jó karban tarthassa, a jó ügy tudatában nem lankadt, hanem -ernyedetlenül azon fáradozott, hogy atestgyakorlás sportját minél széle sebb körben kedveltesse meg s tegye népszerűvé.

Hogy e rövid idő alatt is mily nagy elismerésben részesítették ritka készségét, tanusítja az is, hogy 1847-ben az a kitüntetés érte, hogy *Fossef főherceget* tanította vivásra.

Alig négy évi itt tartózkodása után 1848-ban kitört a szabadságharcz. Martinengo a nemzetőrségben mint tiszt teljesítette honfui kötelességét.

A szabadságharcz leveretése után 1850-ben a pozso nyi katolikus népiskolákban, gymnasiumban és reáliskolá ban kapott alkalmazást mint tornamester.

Érdekes adat a hazai testgyakorlás történetében, hogy a pozsonyi katolikus népiskolák növendékei már 1846-tól kezdve üzték a tornázást. Abban az évben t. i. Martinengo akként szerződött a népiskolai igazgatósággal, hogy a tanulók fejenként 2 forintot fizetnek intézetének. A szegény tanulók ingyenes oktatásban részesültek. Ez a szerződés egész 1849-ig állott fenn. 1849-ben örvendetes fordulat állott be: *Mayer Gottfried* városi főorvos és dr. *Schmidt* áthatva annak tudatától, hogy a népnevelés rend szerének javítására okvetlenül szükséges a kötelező test gyakorlás behozatala, lankadatlan fáradozásukkal és befolyá sukkal kiküzdötték, hogy a testgyakorlás 1849-től kezdve már kötelező volt a népiskolákban. Egyelőre csak a nyári évszak ban üzték a testgyakorlást mivel nem volt alkalmas téli helyi ségük. A testgyakorlásban, egykoru adataink tanúsága szerint, a növendékek igen nagy kedvvel vettek részt. A tiszteletdíj azonban nem állott arányban a fásasztó munkával, mert a mester e nemű fáradságáért csakis 300 frt honoráriumban részesült.

A gymnasiumnál a pozsonyi katonai kerület minisz teri biztosa alkalmazta évi száz conventiósi forint tisztelet díjjal. Ezen szerény összeg fejében kötelessége volt a gymnasium szegénysorsu tanulóit ingyen oktatni a torná zásban. Csakis a jobbmóduaktól szedhetett csekély tanítási pénzt. Intézetét ezenfelül még a kerületi iskolai hatóság felügyelete alá helyezték. Tornázó helyiségül a gymnasium egyik helyiségét rendezték be a földszinten.

Martinengo buzgó működéséről ekként nyilatkozott Wolff, a gymnasium igazgatója: «M. szerencsés tapintattal éri elő, hogy férfias és nyájas komolysággal uralkodik az ifjuságon a nélkül, hogy azt észrevenné. Mindenre kiterjesz kedő, éber figyelemmel elejét veszi minden lehető veszede lemnek.» Igazán találó jellemzés. Ilyen ma is a mi kedves, örökké ifju mesterünk.

1850-től kezdve Martinengo intézete igen rokonszen ves felkarolásban részesült. Pozsony, a «k. hungarische freie Krönungsstadt» is elismeri fáradozásait, és oklevélben fejezi ki elismerését a szép eredmény felett, melyet «paedagogisch-gymnastisches Institut» jával elért.

Martinengo jótékony hatásu működése általában városzerte a legmelegebb rokonszenvet költötte. Minden társaságban s körben szerették s becsülték.

Nemes, fenkölt gondolkozásmódja nagy tiszteletet szer zett nevének. Martinengo rörid ittlete alatt igen népszerű emberré lett s mindinkább élénk részt kezdett venni a város mozgalmában.

1857-ben, midőn Ferencz József ő Felsége megláto-

gatta Pozsony városát: Martinengo Nándort bízták meg a fáklyás menet rendezésével. Feladatának oly kitűnően felelt meg, hogy a városi tanács nevében a polgármester mondott köszönetet az ünnepies menet fényes sikeréért.

Fáradságot nem ismerő buzgósága oly nagy volt, hogy 1857-ben és 58-ban még a hannoveri ezred újonczait is ingyenes oktatásban részesítette.

Az 1858-ban Pozsonyból távozó ezred parancsnoka meleg köszönetet mondott neki az ezred nevében, önzetlen működéséért.

Meleg érdeklődése minden irányban kiterjedt. 1865-ben midőn az orvosok és természetbuvárok Pozsonyban tartották XI. vándorgyűlésüket, Martinengo szintén nagy tevékenységet fejtett ki az ünnepiességek fényének emelésében. A tudósok fogadására alakult bizottság jegyzőkönyvileg öröközte meg érdemeit.

1866-ban a városi majorban kiütött tűzvésznel nagyon kitüntette magát. Életét tette kockára csak hogy a veszedelemnek gátat vessen. A város háláját Gottl polgármester külön köszönő okiratban fejezte ki.

Majd az 1866-ik évi porosz hadjáratban szerzett kiváló érdemeket a sebesültek ápolásában és gondozásában. 1867-ben maga *Albrecht* főherczeg köszönte meg neki az *Armee-Ober-Commando* nevében a sebesültek ápolásában kifejtett kitűnő emberbaráti szolgálatait.

1869-ben, tornatanítóságának 25 éves évfordulója alkalmával a városi közgyűlés életfogytiglan tartó évi 600 frtnyi díjat szavazott meg neki eredményes fáradozásainak elismeréséül. Együttal ettől kezdve illeti meg őt a városi tornaterem «főfelügyelői» czime is.

Hát mit szóljunk azon nagy érdemeiről, melyeket Martinengo a pozsonyi lófuttatások sikere érdekében fejtett ki. Kinek köszönhető első sorban a példás rend fentartása, mely a nagyszámu idegenekben is méltó elismerést keltett fel. Ő az, a ki felelősséggel járó nehéz tisztet évek hosszú során át a legnagyobb önfeláldozással teljesítette és teljesíti mai nap is közmegelegedésre. A lovagló kör nem is késett minden alkalommal a legmelegebb köszönettel adózni ebbeli fáradszó működéséért.

A minden szép- és nemesért lelkesedő Eötvös József báró közoktatóügyi miniszter sem fukarkodott Martinengo érdemeinek elismerésében. 1869-ben okiratilag fejezte ki köszönetét «a tornászoknak Pozsony városában eszközölt fejlesztéséért és meghonosításáért, valamint több más közhasznú intézménye által szerzett érdemeiért.»

Ugyanebben az évben érte őt királyunk ő Felségének első kitüntetése is. A fejedelmi kegy közhasznú tevékenységének elismeréséül az arany érdemkereszttel ékesítette fel a derék férfi mellett.

1872-ben érte őt az a megtisztelés, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület disztagjává választotta.

1874-ben felhívta őt a kormány, hogy az állami tanítónő-képző intézetben is tanítsa a testgyakorlást.

1876 óta szakadatlan sorozatban következtek a kitüntetések, melyekkel az ősz mestert megtisztelték.

Ebben az évben választotta őt tiszteletbeli tagjává a József főherczegről czimzett aggharcos egyesület.

Sőt mi több, 1879-ben már a külföldön is megemlékeztek róla. A leobschützi tűzoltóság nagy lelkesedéssel választotta ez évben tiszteletbeli tagjává.

Ugyancsak ez évben tüntette ki hasonlóképp a Rudolf főherczeg nevééről czimzett pozsonyi aggharcos egyesület is.

De az 1879. év még fényesebb elismerést hozott számára: királyunk ő Felségének azon kitüntetését, hogy a koronás arany érdemkeresztet kapta.

Martinengo ugyanakkor még polgártársainak leg-

mélyebb háláját is kiérdemelte azon feláldozó tevékenységével, melylyel a jégzajlás okozta áradás alkalmával veszedelmet elhárította a városról. A következő évszintén roppant tevékenységet fejtett ki az árvízveszély meggátolásában.

1881-ben fényes napokat látott városunk. A országos tűzoltói ünnepség zajlott le akkor falaink között. Az ünnepség rendezésében óriási rész jutott Martinengonak, a ki méltó örömmel gondolhat a feledhetetlen napokra. A derék tűzoltók igen jó napokat töltöttek városunkban s hálával gondolnak Martinengora, kinek oly nagy részét az ünnepiességek rendezésében.

Ezután a megtiszteltetés számtalan nyilvánulásba találkozott az ősz maestro. Tűzoltó-testületek, intézetek vetélkedve nyilvánították elismerésüket. Többek között tagjává lett az ujaradi, lugosi, újvidéki, széleskúti, szombati, kassai, malaczkai, klagenfurti, fumei stb. tűzoltó-testületnek, a pozsonyi torna-testületnek. A vívó-testület pedig diszelnökévé választotta.

A királyi kegy sem várta meg magára; 1881-ben Ferenc József-rend lovagjává avatta a legfelsőbb elismerésért. Méltóbb férfiut aligha díszíthetne a fejedelmi kitüntetés.

De ott ragyog keblén még egy fényes elismerés, melylyel polgártársai hálája díszítette fel: a «Széchenyi-érdemjele».

Az igaz szeretet hatja át jubileuma alkalmával «Vívó-testület» tagjainak, volt tanítványainak, tisztelt barátjainak kebelét.

Ez érzelem magasztossága fonja homlokára az emlékezés koszoruját, melynek minden egyes levelére megemlékeznek megannyi emlékezetes tette van feljegyezve.

Ragyogjon nemes példája mennél többeknek. Kíváncsian működését jövőre is az általános tisztelet.

Eljen sokáig Martinengo Nándor!

Ifj. Vutkovich Sándor

Walser Ferencz ünnepe.

A fővárosi vigadó emeleti éttermében április hó 7 esti 7 órakor vette kezdetét azon ünnepélyesség, melylyel Walser Ferencz gyárában elkészült 10,000-ik fecslalkalmából rendeztetett. Már közöltük volt, hogy a városunk városa volt a 10,000-dik szivattyu megrendelője s így természetesen vehető, hogy Fiume város képviselői, mint önkéntes tűzoltó-testületének főbb tisztjei nem nyozhattak. Az étterem díszes előcsarnokában gyülekeztek a meghívottak, vidéki vendégek, testületek képviselői, főváros első alpolgármestere és tanácsnokai, számos iparos, kereskedő és gyáros, előkelő polgárok, országgyűlési képviselők, főurak, mindannyian az ünnepeltnek tisztelt barátai. A megjelentes közül ott voltak: Zichy Jenő, Kochmeister Frigyes br. Dr. Gelletich fumei alpolgármester, Gerlóczy Károly alpolgármester, Dr. Nagy és Márkus József tanácsosok, lovag Falk Zsigmond, Lechner építészeti igazgató, Busbach Péter, Mudrony Soma, I. Gusztáv dr. országgy. képviselők, Rákosi Jenő, J. Henrik a közúti vaspálya vezérigazgatója, Steindl Gelléri Mór és még számosan. A tűzoltóságot képviselő Follmann Alajos az orsz. tűzoltó-szövetség alelnöke, Dr. Szily József főp. helyettes a szövetség titkára, városi önk. tűzoltó-testület képviselőiben: Bárány N. főp. Hérmán Ödön oszt. par. Tomcsányi Béla szak. titkár; a fővárosi hivatalos tűzoltóság tisztjei, Szczerbo Szaniszló főp., Janicsek Andor tűzfelügyelő, Brenner S. segéd-tiszt, Markusovszki Béla tiszt; helybeli tűzoltó-testületek képviselőiben, valamint a vidékről jelen v-

Marussig Biagis főp. és Marussig Vilmos oszt.-par. (Fiume) Maruzzi Sándor főp. és Bettelheim Adolf dr. a horvát tűzoltó-szövetség titkára (Zágráb), Simigh Rezső főp. Kalocsa Lőrinczy Gáspár főp. magy. államvasutak gépjárára (Budapest) Polcz Rezső főp. (Kolozsvár) Rösch Jenő főp. jutagyrár (Budapest) Szombati József főp. (Miskolcz), Pásztor Bertalan dr. főp. (Eger) Vida Pál megyei szöv. titkár (Székesfehérvár) Suda János elnök (Erzsébetfalva) Jonnberger Henrik főp. Ganzgyár (Budapest) Kaczér Árpád főp. (Püspök-Ladány), Petrovich J. elnök (Szent-Endre), Ehrlich Manó főp. szeszgyár (Budapest) és még többen. Pont 8 orlóker érkezett meg Walser Ferencz, kit a rendező bizottság elnöke Falk Zsigmond lovag üdvözölte, átnyújtván neki ezüstből készített egy emléktáblát, melyen a következő alkalmi ajánló-irat volt bevésve:

«Walser Ferencz, budapesti tűzoltó szergyárosnak és harangöntőnek, 10,000-ik tűzifecskendője elkészülte alkalmából, ez iparág megállapítása, fejlesztése és nagymérvű versenyképessé tétele által szerzett uttörő érdemei méltatásául, valamint őszinte tiszteletének és nagyrabecsülésének látható jeléül, iparos társai nevében, Budapesten, 1891. évi április 11-én, a rendező bizottság».

Walser meghatottan köszönte meg a kiválóan gyöngéd figyelmet és zajos éljenzések között fogadta barátainak és tisztelőinek gratulációit. Ezt követte a vacsora, melynek megkezdése előtt azonban igen nevezetes és lélekemelő jelenet játszódott le. A gyár munkásai sereglettek vezetőjük Endrődy Géza munkavezető köré, ki ékes szavakkal dicsőíté az általuk hön szeretett és irántuk atyailag viselkedő és gondoskodó munkaadót. Walser Ferencz meghatottan itt is mondott köszönetet s egyuttal Gelléri Mór az ünnepély rendező bizottság jegyzője kijelenté, hogy Walser Ferencz a mai nap alkalmából 5000 frtot adományoz alapítványként oly célra, hogy ezen alapítvány kamataiból a legszorgalmasabb és legjobban viselkedő munkásai megjutalmaztassanak.

A közel 200 terítékű asztal sorok igen diszes képet mutattak. Az ünnepelt ott ült a diszhelyen, jobbján lovag Falk Zsigmond, balján Follmann Alajos szöv. alelnök. A tűzoltói-egyenruha nagy számban volt képviselve. Walser maga fekete öltözetben rendjeleivel, melyek közül ott diszelgett a 15 évi tűzoltói szolgálati-érem. Az első felköszöntőt Falk Zsigmond lovag mondotta a király ő felségére. Őt követte Dégen Gusztáv orsz. kép. ki József főherceg ő felségére üritette poharát, mire Zichy Jenő gróf Walser Ferencz érdemeit elősorolva, egy új hazai iparág uttörőjeként élteti. Ezek után következtek a toastok egész árja. Gerlőczy Károly alpolgármester szellemes pointekben éltette Walsert, Mudrony Soma a tűzoltókat, Szczerbovszki Szaniszló Walser fiait, Follmann Alajos szinte Walserre üriti poharát, Bárány N. Ernő élteti Walsert mint tűzoltót, ki részben a fővárosi önk. tűzoltó-testület erkölcsi támogatása mellett jutott fényes sikereihez, Rákosi Jenő szintén Walsert élteti, Ráth Károly a Walsergyár munkásait éltette, Gelléri Mór a tűzoltókra ürité poharát, stb.

Éjfélt után lehetett mikor a vendégek nagy része távozott, a tűzoltók azonban szorosabb csoportra összeverődtek és cigány zene mellett kitünő kedvben folytatták a mulatságot. Ekkor már a kedélyes toastok sora nyílt meg, melyekből a horvát testvéreknek valamint a fiumei képviselőknek jutott az oroszánrészt. Számos felköszöntőben harsány éljenzés között éltették őket. A társaság legjobb kedvben majd reggeli 3 $\frac{1}{2}$ óráig maradt együtt.

A «Danubio» fecskendő ez alkalmából a vigadó nagylépcsőjének félemeletén lévő fülkéjében volt közszemlére felállítva. Kevés fecskendőnek jutott az a ritka szerencse,

hogy hasonló fényes alkalommal általános megtekintés és megbámulás tárgya lett volna. Legbüszkébben nézték a fiumei bajtársak. Legyen kezükben rendeltetésének üdvére.

A londoni tűzoltó-brigade évi jelentése.

Shaw kapitány a londoni tűzoltó-brigade parancsnoka közlése a tűzoltóság 1890. évről való működésének, valamint szolgálati viszonyainak bő tartalmu jelentését, melyet hű fordításban ide iktatunk. A világ legnagyobb tűzoltó-testületének egy évi működése statisztikailag is oly érdekes, hogy azt megismertetni háladatos feladatnak tartunk. Shaw kapitány a következőket jelenti:

«Az elmúlt év 12 hónapjában 3546 tüzeset lett be-regisztrálva a különböző őrségi státiókon. Ezen számban foglaltatik 991 vaklárma. A 2155 tényleges tüzeset közül — az eddig elért legmagasabb szám — 153 komolyabb természetű tüzeset. Kéménytűz 1537 eset regisztráltatott, köztük 450 vaklárma képzelt kéménytűz miatt. Az előző évvel összehasonlítva a csekélyebb jelentőségű tüzek 217 esettel emelkedtek. A komoly tüzesetek száma ugyanannyi, mint az előző évben. Az utolsó 10 év átlagos száma 2133 tüzeset; ezen időn belül a komolyabb természetű tüzek százaléka csökkent 8-ról 6-ra. Az elmúlt évben 44 tüzesetnél emberélet esett áldozatul; 212 személy életveszélyben forgott. Ezek közül 151 személy megmentetett, 31 élve, de életveszélyesen megsebesülve mentetett meg, míg 30 személy mefuladt vagy megégett. A tüzek oltási idejét összegezve az összes gépek 1890. évben 33,261 napot dolgoztak és 65,455 angol mérföldet futottak be. A felhasznált vízmennyiség 20–21 millió gallonra vagy körülbelül 92,000 tonnára rug. Ebből 40 százalék a városi vízvezetékéből lett igénybe véve. Csak 18 esetben merültek fel akadályok a vízszerezésnél, még pedig 8 esetben a vízvezeték csapok nem működtek kellően, 4 esetben a vízvezeték közege késett és 6 esetben a vízszállítás nem volt kielégítő.

A brigade létszáma a következő: Főtiszt, helyettes tiszt, 5 felügyelő, 71 gépmester, III első osztályu, 100 másodosztályu és 418 harmad- és negyedosztályu tűzoltó-legény, 16 kormányos, 68 kocsi, összesen 791 személy. 9 tűzoltó és 1 gépmester kitüntettetett életmentésért; 2 közülük az életmentésért adott érmet kapták. Egész éven át 2 haláleset és 444 betegség, valamint 103 szolgálati vétség merült fel. 450 tűzoltó képezi a nappali és éjjeli állandó szolgálatot. Összesen 164,250 őrség tartatott 12 órai időtartammal, mely alatt 26,529 hydrans és 60,342 tüzecsap felülvizsgáltatott. Az 1889. évben a város hatósága által engedélyezett létszámfelemelés, 113 legény begyakorlása, június végéig befejeztetett. A költség fejenkint átlag (100 L) 1200 frtra rugott.

A szárazföldi gőzszivattyu státiók száma 55, a vízi státiók száma 4. Ezekon kívül van 52 hydrans-orsó-státió, 179 hydrans-cső-státió és 7 utcái főstátió. Mindezekon van 47 gőzszivattyu, 95 kézi-fecskendő, 9 uszónaszád-gőz-fecskendő, 8 kézzel való vontatásra berendezett gőzszivattyu, 13 bárka, 105 hydrans-orsó, 224 hydrans-cső, 9 hosszú tüzi-létra, 11 létra-kocsi, 13 tömlő- és kőszén-kocsi, 8 szerkocsi, 156 őrségi faköpenyeg és 33 mértföldtömlő. Van egyébként 73 telefon az őrségek és egyes státiók összeköttetésében, 21 telefon a rendőrségi státiókra, 9 sürgőnyvonal és 48 telefon a nyilvánosság részére és többféle épületekben, 55 nyilvános tűzjelző 385 megszólítási ponttal és 15 riadó-haranggal számtalan épület közötti összeköttetésben. Van a brigade-nak 133 lova. A rendőrségnél számtalan köszönet jelentetett be azon kiválóan fontos és

jó szolgálatokért, melyekkel a brigade-nak feladatát az egész éven át támogatta és segítette.*)

Tizenegy különféle statisztikai táblázatban összegeztettek a tüzek keletkezésének okai, az idő, az életveszélyben forgott avagy elpusztult személyek. Ezek azt mutatják, hogy 632 tűz magánlakházakban tört ki és 428 tüzeset bérházakban. Az első táblázaton ki van mutatva, mint leggyakoribb tüzeset 57 vendéglős, 46 fűszerkereskedő, 43 olaj- és festékkereskedő. Egy másik táblázat a tüzek keletkezésének okai közül kimutatja, hogy légszusz 235, égő lámpa 282, égő gyertya 163 esetben volt a tűz oka.

A tűz keletkezésének oka nem volt felderíthető 745 esetben, 2 esetben kétes volt és egyetlen egy esetben gyújtogatásból eredt. Az épületekben rejlett hibás constructio folytán 212 tüzeset keletkezett. 657 tüzeset d. e. 8—11 óra között, 428 d. e. 11—2 óra között jelentetett. Deczember havában leginkább van igénybe véve a brigade. Az év utolsó két hetében 210 eset merült fel, melyek közül 165 tényleges tüzeset regisztráltak. Márczius hó utolsó hetében a legkevesebb tüzeset jegyezhető összesen 45 eset melyekből 50⁰/₁₀ kéménytűz és vaklárma volt. Egész éven át július havában a legkevesebb tüzeset merült fel 240 eset ezek közül 81 kéménytűz és vaklárma. A főstátíók melyekhez minden tüzeset bejelentetik, következőleg vették a jelentéseket: Clerkenwell 1050 esetről, Whitechapel 909, Manchetser Square 720 és Kennington 679 esetről értesült.

(«Fire and Water»)

Épületek tűzbiztonsága.

Sok mindenféle ugynevezett tűzbiztos szerkezetet ajánlottak, alkalmaztak is, de valamennyie ki nem elégtőnek bizonyult nagyobb tüzesetek alkalmával és a legmeglepőbb módon kudarcot vallottak. Ugyanis eleinte azt hitték, hogy elég, ha a szerkezeteket oly anyagból készítik, mely nem ég (vas, kő, tégl, cement, stb.), de nem vették figyelembe azt a hatást, melyet az épületben tartalmazott és kigyuladt égő anyag e szerkezetekre gyakorol; így a sydenhami nagy üvegpalota nagy része leégett, habár a legnagyobb mértékben tűzbiztosnak képzeltek, mert hiszen tisztán vasból és üvegből volt, mely anyagok nem égnék!

Éppen így járt a new-yorki gyönyörű kiállítási épület; Chicagóban a granit tűzbiztonságában bíztak, St.-Francziscóban a vasában, és egyike sem állott ellen a tűz romboló hatásának.**)

Abszolút tűzbiztonságról persze nem lehet szó, de az anyagok viszonylagos tűzbiztonságának kérdése igen fontos, melyre vonatkozólag kísérletek tétettek, hogy nagy terhek viselésére öntött-vas, vagy a kovácsolt-vas oszlop alkalmazandó-e? Kísérleteknél a megvizsgálandó anyagokból készült oszlopok víznyomás alá helyeztetek, magas hőfoknak (300—600°c.) tétettek ki, és azután vízzel meglocsoltatott az izzó tömeg. E kísérletek a következő eredményeket szolgáltatottak: öntött-vas oszlopok általában biztosabbaknak bizonyultak mint a kovácsolt-vas oszlopok; a tűz oldala felé azok is kigörbültek ugyan egy kevésbé, a mi a meglocsoláskor még fokozódott, de mégis ellenálltak a nyo-

másnak, míg a kovácsolt-vas oszlopok már a tűz kövé kezében görbültek meg tetemesen, mi a vízzel való me locsolásnál még igen fokozódott; gránit, mész- és homokból való pillérek szintén igen rossz eredményeket adtak csak a tuffkő mutatkozott jobbnak; legbiztosabbaknak bizonyultak a kongó téglából és cementből, és a sovány cement-vakolatból készült pillérek, melyek 1³/₄ óráig erősek hők kivételével (600° C.-ig) meg is locsolva, egészen ép maradtak.

E kísérletek eredménye igen fontos, habár a tüzes teknél tapasztaltakkal nem mindig egyezik, de az anyagok viszonylagos tűzbiztonságára elfogadható.

Több tapasztalat mutatja, hogy az öntött-vas oszlopok nagy tűzben, különösen ha meg vannak locsolva, felemondják a szolgálatot (veresen izzó vas igen törekeny), a kérdés, hogy a kovácsolt-vas oszlop hasonló esetben jobban megállja-e a helyét, mert ha az öntött-vas oszlop a locsolás következtében megped és biztonságát elveszti, akkor a kovácsolt-vas oszlop izzó állapotban locsolás nélkül is elveszti teherbíró képességét, és így csak akkor volna kedvező eredményről szó, ha a meglocsolás által az oszlop megrongosodását egyáltalában meg lehetne gátolni.

Figyelemre méltó tapasztalatokat tettek egy keményítőgyár égésénél; a tűz a tető alatti nyomda-helyiségben támadt; az égő tető lehulló részei sok kárt tettek, gépezetek kovácsolt-vas részei mind tönkre mentek, mi az öntött-vas részek egészen épek maradtak; ha e tapasztalatokat figyelembe vesszük, nagyon elhamarkodottnak kell tekintenünk a berlini tűzrendőrség ama rendelkezését a melyben az öntött-vas oszlopok alkalmazását betiltja az említett égő gyárban legkevesebbet a papirtekerceszervek, melyek csakugy ki voltak téve az izzó hőnek mint a többi tárgy, és csak a felső rétegük szenesedett meg, a többi megmaradt. Hiszen ma már annyira kifejlett a kemény papirosból való tárgyak gyártása, hogy meg lehet kockáztatni azt a kérdést vajjon, a papirosn ezen előbb említett tulajdonságát figyelembe véve, nem volna-e czélszerű, tűzbiztos tárgyakat papirosból készíteni. Az említett gyárban a betonszerű boltozatok igen jól megállottak.

Amerikában újabb időben az alkalmazandó vas-oszlopokat tűzálló anyaggal veszik körül, de az annyi nehézséggel jár, hogy sok tűzrendőri közeg újból a tölgyfa-oszlopokat javasolja, és különösen azzal okadatozzák, hogy tovább harapódzó tűz esetén az égő faoszlop megmarad teherbírása sokkal biztosabban ítélhető meg, mint a vasoszlopé, és locsolás következtében semmi hátrány sem származhatik; ez ellen persze két kifogás tehető, a fokozódott gyulékonyág, és a fa árának folytonos emelkedése.

Valamely épület tűzbiztonságának fokozására nagy mértékben hozzájárul az emeletközi padlók légmentes elzárása, a mit ugy érhetünk el, ha a kettős deszkázat közözbeszt-lemezt rakunk.

A feladat, melyet a tűz elleni lehető biztosítás ránk szab, főleg abban áll, hogy ugy építünk, hogy tűzvész esetén tűznek határt szabhassunk; hogy tűzoltóknak az elemek küzdése körüli feladata megkönnyítve legyen, és hogy ne keletkezhessék azaz izzó hő, melytől minden mentő kísérlet hasztalanná lesz. Legjobban meggátolják a tűz terjedését az elzárt helyiségek, különösen nagy telepekre ajánlatosak a tűzbiztosan beboltozott, facementtel fődöttétek továbbá kongó téglából való cementberakott pillérek és betonboltozatok.

*) Egyedül állhat a maga nemében. Mert ilyesemből nem jut nálunk a tűzoltóságnak, sem a rendőrségnek.

A szerk.

***) Granit igen sok vizet tartalmaz, mely nagy hőségnek kitéve gőzalakjában megrepszti a követ, úgy hogy tapasztalt tűzoltók nagyon óvakodnak égő épületben granit oszlopok közelébe menni, részint a kihajított darabok, részint a rögtön összeomlástól való félelemből. C. L.

Szabályrendelet

Fejérvármegye területén létező tűzoltó-testületek felügyelete és a községi tűzrendészet ellenőrzéséről.

(A tűzr. korm. rend. 34. §-ához)

1. §. Fejérvármegye területén már létező s később szervezendő önkéntes és községi tűzoltó-testületek, nemkülönben a községek tűzrendésze a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség illetve ennek elnöksége mint a vármegye szakközegének felügyelete s ellenőrzése alatt állanak.

2. §. A tűzoltó-testületek technikai működését, felszereléseit, beligazgatását és szervezetét s általában minden szakbeli tevékenységét, valamint a községi előjáróságok intézkedési köréhez tartozó tűzrendészeti állapotokat a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége vagy ennek a szövetség tagjai közül kiküldött helyettese — mint hatósági megbízott — hivatalból évente legalább egyszer, lehetőleg az aratási időszak előtt alaposan megvizsgálni jogosult, kinek ezen működésében a testületek vezetői illetőleg a község jegyzője és bírása segédkezet nyújtani kötelesek.

3. §. A vármegye területén a tűzoltói szolgálatnak egyöntetű alapokon leendő szervezése céljából köteles a tűzoltó-szövetség szabályai és külön utasításai szerint teljesíteni s az ellenőrzés alkalmával észlelt szabálytalanságot a kiküldött felhívására megszüntetni.

Ép így a községi előjáróságok is tartoznak a tűzr. kormányrendelet és megyei szabályrendelet betartása, nemkülönben a helyi tűzrendészet javítása s vizszerzés könnyítése érdekében a kiküldött szakközeg által észlelt szabálytalanságokat eloszlatni, a mennyiben pedig azok esetleg nagyobb költséget igényelnek, a fennálló szabályok értelmében törvényes uton a hiányok orvoslása iránt saját vagyonzbiztonságuk szempontjából mielőbb intézkedni.

4. §. A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség kiküldött szakközege ebbeli tapasztalatairól s netán elrendelt intézkedéseiről a szövetség elnökségéhez írásbeli jelentést tesz, melynek alapján az elnökség szükséghez képest a vármegye alispánjánál vagy az illetékes főszolgabíróknál a kellő hivatalos lépéseket megteendi.

Halasztást nem tűrő esetben jogosított a kiküldött is észleleteiről az illetékes főszolgabíróhoz közvetlen jelenteni, mely esetben ezen körülmény a szövetség elnökéhez terjesztett jelentésében megemlítendő.

5. §. A vármegye alispánja és a járási főszolgabíró a tűzr. korm. rend. 9. és 34. §. rendelkezéseihöz képest ugy ezen tűzrendészeti szemlék alapján, mint általában a megyei tűzoltó-intézmény fejlesztése és a tűzrendészet javítása érdekében a szövetségi elnökségtől hozzájuk terjesztett jelentéseket figyelembe venni s ezek alapján a szükséges hatósági intézkedést elrendelni s azok fogantatását ellenőrizni tartoznak.

6. §. Ott, hol önkéntes tűzoltó-testület működik, köteles az előjáróság a község tűzbiztonsága érdekében a tűzoltó-parancsnokság e nemű megkereséseit figyelembe venni s azt teljesíteni.

A mely községnek köteles tűzoltósága van, ott a község bírása és jegyzője a köteles tűzoltóság vezetőjévé egyetértőleg hivatalból tartozik a kellő tűzbiztonsági előintézkedésekre figyelemmel lenni s annak teljesítése iránt megfelelőleg eljárni.

7. §. A tűzrendészetnek egyöntetű elvek szerint való fejlesztése, s a fejérvármegyei tűzoltó-szövetségnek erre irányuló — személyi munka mellett költséget is igénylő — közreműködhetése végett, ugy a községi mint az önkéntes tűzoltó-testületek tartoznak ezen szabályrendelet hatálybalépte után haladék nélkül a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség kebelébe lépni s az ott meghatározott évi tagsági járulékot a 8. §. szerint előírányzott összegből a szövetség pénztárába pontosan befizetni.

A mely ujonnan alakítandó tűzoltó-testület szabályai-ban ezen határozomány bent nem foglaltatnék, az ily szabályzat az illetékes főszolgabíró által felterjesztés előtt ennek pótlása végett visszaadandó.

8. §. Minden község köteles évi költségvetésébe a községi tűzoltóság fenntartása, szerek javítása, ujak beszerzése, a vizszerzés könnyítése, nemkülönben a netán ott létező önkéntes tűzoltó-testület támogatása céljából megfelelő összeget előírányozni s azt szükséghez képest a most jelzett célra fordítani.

A netán községi szabályrendelet alapján szedett tűzoltószolgálat-mentességi adó, valamint tűzr. birság pénzek szintén az akként előírányzott összeghez csatolandók.

A mennyiben a tűzoltó-testület az országos tűzoltói segélyalapba belép, a bejelentendő tűzoltók biztosítási évdíja ezen összegből fedezendő, mely által a tűzr. korm. rendelet 21. §-ának is eredményes érvény szereztetik.

9. §. Egyenruha, sisak s más nélkülözhető személyi felszerelés viselésére a községi tűzoltóságok kötelezhetők sem lévén, ennél fogva a 8-ik §. szerint előírányzott költségek ily célra egyáltalán nem is használhatók fel; e helyett azonban főgond fordítandó a közutak és vízfogók tisztítására, a netáni régi, nem szívó szerkezetű vagy kevesebbé célszerű fecskendőnek jobb — szívó szerkezettel bíró — fecskendő, ehhez elegendő tartaléktömlő és víz-hordó lajtok beszerzésére.

A mely községi tűzoltó saját költségén egyenruhát és személyi felszerelést viselni ohajt, ez részére a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség előírása szerinti alakban megengedtetik.

10. §. A mely önkéntes tűzoltó-testület az eszközölt tűzrendészeti szemlék alkalmával történt ismételt figyelmeztetés daczára sem felel meg gyakorlottsága s testületi életképessége által a követelményeknek, ily testületek ellenében a tűzr. kormányrendelet 22. §-ban foglalt hatósági intézkedés a szövetség elnöksége által javaslatba hozható.

11. §. Ezen szabályrendelet alapján eljáró szövetségi kiküldött tűzrendészeti felügyelő minőségben a tűzr. korm. rendelet 20. §-a értelmében közhatósági személynek tekintendő s az ellene elkövetett sérelem a tűzr. korm. rend. 30. §-a alapján kihágást képez, mely kihágás az ezen §-ba meghatározott mérvű büntetéssel sujtatik.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A fővárosi önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése

A fővárosi önk. tűzoltó-testület április hó 5-én vasárnap d. u. 3 órakor tartotta az évi rendes közgyűlését a fővárosi realtanoda épület egyik termében. Elnöklő Bárány

N. Ernő főparancsnok constatálván a közgyűlés határozatképességét, megnyitó beszédében foglalkozik az elmúlt év néhány nevezetesebb eseményeivel, melyek közül, mint a hogy az az évi jelentésben is különösen ki lett emelve, az országos tűzoltó-tanfolyam első sorban áll. Az ezzel,

habár a kezdett nehézségeivel körítve, de mindazonáltal elismerés mellett elért eredmény a legjobb buzdítás arra, hogy a testület a belé helyezett várakozásnak jövőre is megfeleljen, bár mennyire is nehéz és felette fáradságos a feladat. S mivel a közgyűlés tavaly, jól felfogva a testület e téren inaugurált tevékenységének országos érdekét, magát kicsinyes érvek által nem hagyta elántorítani, hanem az ügy mellé az anyagi áldozatot is meghozta, a siker előre láthatólag nem maradhatott ki, mit a legfelsőbb helyről nyert őszinte elismerés is bizonyít. Midőn az idén a jelentkezések a tanfolyamban való résztvételeire valószínűleg nagyobb arányban mutatkoznak majd, kéri a testület tisztjeit és legénységét, hogy minden kitelhető igyekezetükkel a parancsnokság ezen feladatának helyes megoldásában támogatni kötelességüknek ismerjék. Beszédének második része tangálta azon viszony jelenlegi állapotát, mely a fővárosi hivatásos tűzoltóság eddig tanúsított ellenséges magatartásából származott. A bajtársi viszony jobbra fordultát annak tulajdonítja, hogy mindkét részről a harcziás hangulat alább szálván, itt is, de főleg ott az igazságosabb felfogás, és a közös ügy érdekében tett compromissumok a béke helyreállítását lehetővé tették, mind két fél előnyére s ha vannak még differenciák, mint a hogy ilyenek bárhol másutt is felmerülhetnek, azokat arra vezeti vissza, hogy két egyenrangú testület között ezek inkább a nemes irányu rivalitásból eredhetnek, miért is feladata a tisztikarnak, hogy a jó egyetértés kölcsönösen maradandóvá tétessék.

Az évi jelentés felolvasottnak tekintetvén, többek hozzászólása után tudomásul vétetik. A számvizsgáló bizottság jelentése úgy a pénztár, valamint a szertár vagyionának megvizsgálásáról, midőn mindenben a legpontosabb rendet constatálja, tudomásul vétetett, mire a pénztárnok és szertárnoknak a felmentvény megadatott. Az 1891. évre szóló költségvetés, mely közel 8000 frt bevétellel szemben ugyanannyi kiadást präliminál megállapítatván, a napirendre kitűzött a parancsnokság kiegészítése bevásárlás útján foganatosított. Megválasztattak az üreseedésbe jött III. mászó szak. par. tisztségre Tomcsányi Béla, a II. sziv. szak. par. tisztségre Christe Loránd, a III. sziv. szak. par. tisztségre Tabak Lajos a titkári állásra Tomcsányi Béla szak. par., a pénztárnoki állásra Tabak Lajos szak. par. A módosított alapszabályok újabb intézkedése folytan a parancsnokságban helyt foglalván 5 parancsnoksági tag, kik a nem működő tagok sorából választandók, a testület érdeke és a tűzoltó-ügy önzetlen támogatása körül szerzett bokros érdemeiért a közgyűlés ez idő szerint bevásárolta közfelkiáltással Szegheő István kir. táblai bírót, a Zalaegerszegi önk. tűzoltó-testület volt elnökét, jelenleg tiszteletbeli tagját, gyulafalvi Bulyovszky Aladár belügyminiszteri titkárt, a testület alapító tagját, a tavalyi országos tűzoltó-tanfolyamhoz kiküldött volt miniszteri biztost és Peringer Ferencz fővárosi törvényhatósági bizottság tagját, a testület 1873 óta kedvelő tagját. Ezzel a napirend letárgyaltatván, mielőtte az elnök a közgyűlést berekeszté, köztudomásra hozá és kihirdeté a parancsnokság által az elmúlt 1890. év alatt szolgálatban, valamint magaviseletben legpontosabb, legmegbízhatóbb és legügybuzgóbb tagoknak odaítélt jutalmakat és dicsérő diszokmányokat, melyeket buzdító szavak kíséretében átadott a következőknek: Németh István örp. 3 arany és elismerő diszokmány, Farkas Gyula mászó 2 arany és diszokmány, Zsigmond József csővezető, Neurohr Gyula mászó és Kimcsák János mászó diszokmány. Zarda Antal törzskürtös 3 ezüst forint, Mizer Mór kürtös 1 ezüst forint.

A kiskomáromi önk. tűzoltó-testület közgyűlése

Tisztelt közgyűlés! Ha figyelemmel kísérték az elmúlt 1890-ik évben a lapokban közzétett tüzesetek számát és az azok által okozott károkat, nyilván meg kellett győződnie arról, hogy a múlt év is azon évek közé tartozott, ahol a tűz által okozott károsítások nemcsak egyes emberek, de több helyütt egész községek lakosait, kevés kivétellel, majdnem koldusbotra juttatta. S hogy a pusztító elem által okozott károsítások folytán mennyire szaporodhatott volna azok száma, kik még dúsgazdagok s néhány óra mulva egész vagyionukat, sőt életüket is elveszítették, ha kedves hazánkban a tűzoltó-testületek szervezése nem volna, azt megközelítőleg sem lehetne kifejezni.

Azonban ott találjuk már majdnem minden nagyobb községben az önkéntes tűzoltókat, kik a törvényszabott korlátok közt a község és annak lakosai lehető megterhelése nélkül óvintézkedéseket tesznek arra nézve, hogy tűzvész lehetőleg elháríttassék; s ha mindezek daczára pusztító elem mégis áldozatokat követelne, azonnal a veszély helyén teremnek az önkéntes tűzoltók, kik az emberbaráti kötelesség szeretetétől áthatva, egészségét, sőt még életüket sem kímélve bátor, vältetett és összhangzatos munkájuk által iparkodnak a határtalan dühvel pusztító elemet lokalizálni, hogy felebarátaik vagyionát és életét megmenekessék.

Hála legyen az isteni kegyes gondviselésnek, községünket, két jelentéktelen tüzeset kivételével, e pusztító elem nem látogatta meg a múlt évben. S nem is azért jelzem e két tüzesetet jelentéktelennek, mintha mindkét esetben a tűz tovaterjedése lehetetlen lett volna; mert úgy az április 6-iki tűzvézsnél dühöngő déli szél, mint a szeptember 21-iki tűznél a már erősbülő délnyugati szél nagyot is elősegíthették volna a tűz rohamos terjedését s ki tudja, mily nagy áldozatokat követelt volna mindkét esetben, ha a tűzvész kitérésénél azonnal ott nem teremnek a tűzoltók és vältetett, odaadó munkájuk által a romboló tüzet meg kellő időben nem lokalizálják.

Azonban nem elégsznek meg azzal a tűzoltók, hogy csupán a községünkben kitört tűzvézsnél teljesítsék hivatászerű emberbaráti kötelességüket, hanem iparkodnak a kiülebb eső szomszédos községekben is veszedelem idejéig a lehető leggyorsabban megjelenni, hogy veszedelembe levő szomszédos emberbarátjukon is készséges munkájuk által segítsenek. Így ott találjuk községünk önkéntes tűzoltóit Karos községben az 1890. október hó 13-án reggeli 3 óraker kitört tűznél. Komárvároson 1890. október 19-én d. u. 1/4 4 óraker kitört tűzvézsnél és ugyancsak Galan bokon október 27-én reggel 1/2 3 óraker az orkánkéri dühöngő szélben kitört tűzvézsnél. S hogy a tűz mindgyik esetben több és több áldozatokat nem követel, csakis a tűzoltók kitartó munkájának tulajdonítható. Még azon odaadó és önfeláldozó munkájokért már nem egy esetben történt, hogy néhány léhán gondolkozó embernek rosszakaratu elítélését, de talán szidalmait kapták közszó netnyilvánítás helyett; mindezekkel ők nem törődve, csupán a magas czélt tartván szem előtt, iparkodtak és ezental iparkodni fognak humánus kötelességüknek eleget tenni.

Testületünknek jelenleg van alapító tagja 2, pártó tagja a legutolsó közgyűlés után volt 27, folyó évben néhai Semetke Lajos elhunytával maradt 26. Folyó évben felvétetett Singer József ur s így összesen 27. Működő tag volt 37, folyó évben felvétetett 2, összesen 39; ez szerint a testület áll 68 tagból.

A legutóbbi közgyűlés óta tartatott 2 választmányi gyűlés s 1 rendkívüli közgyűlés.

Miután a szertárral kapcsolatosan épített tűzoltói szoba berendeztetett, működő csapatunk folyó évi február

hó 15-én megkezdette szabályszerű őrsegi és kirendeltségi szolgálatát. A községi előljáróság és képviselő-testülettel, midőn az közölve lett, egyetértőleg a tűzoltó-parancsnoksággal elrendeltetett, hogy a községi éjjeli rendőrök szolgálatuk megkezdése előtt a tűzoltó-őrszobán jelentkezni tartoznak az őrparancsnoknál, ki őket utasítja az iránt, hogy hány órakor tartoznak ismét jelentkezni, hogy ezáltal szolgálatuk teljesítésében ellenőrizve legyenek. Továbbá a tűzriadó jelzését is tartoznak megtanulni a végből, ha a község bármelyik részében is volnának, midőn a tűzvész kitör, azonnal jelezhessenek; ezen célból, midőn este szolgálatba lépnek, a testület nagyobbik jelző kürtjét esetleges használat végett az őrparancsnok kiadja nekik. Az aratás és gabonahordás tartama alatt az éjjeli rendőröknek azon része, kiknek a nyugvás meg van engedve, az őrségi szolgálat ideje alatt szintén az őrszobában tartozik lenni.

Ha a község területén tűzvész törne ki, s azonnal felismerhető legyen, hogy a községnek melyik részén van a tűz: a község 3 kerületre osztott és a következők harangjelzés rendeltetett el: I. kerület a fő-utcza, tűzjelzés a nagy haranggal történik; II. kerület a fő-utczától bezárólag a templomig, tűzjelzés a középső haranggal történik; III. kerület a templomon aluli rész, tűzjelzés a kis haranggal történik; ezenfelül a szokásos kürt és dobjelzés is használtatik.

Kiskomárom érdemes előljárósága és képviselő-testülete folyó évi február hó 8-án tartott képviselő-testületi gyűlésen elhatározta: miután az önkéntes tűzoltók az éjjeli őrségi és kirendeltségi szolgálat által ugy is sok szolgálatot teljesítenek a község és lakosainak, azért az önkéntes tűzoltók és azok családját a teljesítendő községi közmunka alól, felmentik. Ugy a községi előljáróság, mint a képviselő-testület ebbeli intézkedéseért fogadja köszönetünket annál is inkább, mert azt hasznos működésünk elismerése gyanánt fogadhatjuk.

A legutóbbi rendes évi közgyűlés óta tartatott: iskola 14 órán, gyakorlati kivonulás 16-szor, templomi diszkivonulás 4-szer, diszörség állítottatott a templomban 2 nap, emetési kivonulás volt 1-szer.

Itt meg kell jegyezni, hogy a legutóbbi időben tűzoltóink ugy az iskolában, mint a gyakorlatokbani részvételt igen közönyösen kezdik venni; nem törődve azzal, hogy megtanulták-e már azon nélkülözhetetlen szükséges dolgokat, melyekkel egy hivatásszerű és kötelesség teljesítését magában érző tűzoltónak nemcsak hogy bírnia kell, hanem okvetlen szükséges, hogy vérenek nélkülözhetlen szemét is képezze; mert csakis azon esetben áldást hozó tűzoltó-testületek fennállása, ha azok a törvényszabta korlátok közt összhangzatos munkát képesek végezni. Hogy ezt tehessék, okvetlen szükséges, miszerint ismerjék ama örvényes intézkedéseket, melyek között mozogniok kell, azonkívül alap- és szolgálati szabályaik rendelkezésével. Japosan tisztába kell lenniök és végre, hogy a tűzoltások, beszerzet szerelvényeket is okszerűen és hasznosan kezelni tudják. Mindezeket pedig csakis az iskolában és gyakorlatokon lehet elsajátítani.

Felhivom tehát a működőcsapat tagjait, hogy jövőre bbeli kötelezettségüket szemük előtt tartsák és ennek is minden tekintetben eleget tenni tartsák feltétlenül szigoru kötelességüknek.

Komárom 1891. ápril 15-én.

Rajner János, főparancsnok.

A zala-lövői önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A zala-lövői önkéntes tűzoltó-testület f. évi márczius 6-án tartotta VII. rendes évi közgyűlését.

Thassy Imre elnök a gyűlést határozatképesnek és megnyitottnak nyilvánítja.

Melegen üdvözi a nagy számban egybegyűlt tagokat, kiemeli, hogy az elmúlt évben azon fájó gondolat fogta el, miszerint testületünket a nagy közöny miatt a föloszlás veszélye fenyegeti; de most, midőn a majdnem teljes számban egybegyűlt tagokon végigtekint, azon édes érzés tölti el, hogy testületünk új életre fog ébredni és állni fog továbbra is: a közjó előmozdítására, a tűzveszélyek továbbterjedésének meggátolására. S adja az ég, hogy ugy legyen!

Ezek után jelenti, hogy tartatott az elmúlt évben 3 választmányi gyűlés és 1 rendkívüli közgyűlés.

A testületi pénztár a számvizsgáló-bizottság által megvizsgáltatván, rendben találtatott. A bevétel volt 116 frt. 20 kr.; a kiadás 55 frt 22 kr és így a pénztári készlet 60 frt 98 kr.

A három évvel ezelőtt alakult segélyegyletnek pénztári készlete — mely a helybeli posta-takaréknak van elhelyezve — 56 frt 02 kr.

Két működő tag, kik tüzesetnél megsérültek, gyógykezelésben részesítettet, melynek költsége 14 frt, a segélyegyleti pénztárból fedeztetett.

Binger Pál főparancsnok jelentéséből kitűnik, hogy testületünk a következő fölszerelésekkel bír: Egy szívónyomó fecskendő, mely a község tulajdona ugyan, de melynek beszerzéséhez a testület 400 frral járult; egy rég szerkezetű nyomó-fecskendő; 1 szekér vizeslajttal, 2 létra, 5 lapát, 3 csáklya, 3 csákány, 10 vízfordó-veder és 30 személyre való teljes fölszerelés.

Tüzeset volt 2. Mindkét esetben sikerült a tüzet lokalizálni, ugy, hogy egy esetben csak egy szalmakazal, másik esetben pedig csak egy tető esett a tűz martalékává.

Sajnos azon körülmény, hogy a földművelő osztály egész közönyösen viselkedik tüzeseteknél és csak karhatalommal lehet őket arra bírni, hogy segédkezzenek és vonós-marhájukkal vizet hordassanak. Már igazán ideje volna, ha a megyei tűzrendészeti szabályrendelet testté válnék, mert csakis ez volna képes ily közönyt nyel szembe szállani.

A tagok száma: 1 főparancsnok, 1 alparancsnok, 1 segédtiszt, 1 szertárnok, 1 szakaszvezető, 2 kürtös és 22 köztűzoltó.

Alapító tag 5. pártoló tag 46.

S most a választás ejtetett meg.

Megválasztattak egyhangulag: Elnökké: Thassy Imre; alelnökké: Jobbay Géza; jegyzővé: Goldstein Miksa és Nagy Károly, orvossá: dr. Goldstein Károly. — Főparancsnokká: Binger Pál; alparancsnokká: Brull Károly; segédtiszté: Horváth Lajos, szertárnokká: Szép Mihály és szakaszvezetővé: Lakatos János.

Az ujonnan megválasztott elnök elfoglalván elnöki székét, az egész tisztakar nevében köszönetét fejezi ki az ismét beléje helyezett bizalomért kéri tisztársait s a testület tagjait, hogy segítsék őt ezután is erejükhöz mérten anyagilag és erkölcsileg, mert csak így lesz képes a beléje helyezett bizalomnak megfelelni.

Az ismét megválasztott főparancsnok pedig lendületes szavakban arra kéri a működő tagokat, teljesítsék ezután is kötelességüket ugy mint eddig s legyen jutalmuk azon édes érzés és tudat, hogy megfeleltek felebarátuk iránti és emberi kötelességüknek. *Goldstein Miksa*, jegyző.

A lugosi önkéntes tűzoltó-testület főparancsnokának jelentése 1890. évről.

A fennálló szabványok alapján van szerencsém a lugosi önkéntes tűzoltó-testület múlt évi működéséről

szóló jelentésemet a tisztelt közgyűlésnek következőben előterjeszteni:

A működő választmány igyekezett a testület érdekeit és tekintélyét minden tekintetben kiemelni, megóvni s tevékenységét fentartani. A múlt évben, fájdalom, nagyobb tüzesetek fordultak elő, s azoknál a tűzoltóság megelégedésre méltó magatartást tanusított. Az egyes tüzesetekről a helyi lap annak idején elég részletesen szólt. A névjegyzék mutatja a működő és pártoló tagoknak létszámát. Ebből kitűnik, hogy úgy a szellemi, mint anyagi pártolás, a melyben a tűzoltóság a város részéről részesül, sok kívánni valót hagy maga után. A lakosság még mindig nem akarja felfogni, a tűzoltóság szükségességét, s még mindig részvéttelenek azok iránt; mintha egy önkéntes tűzoltó-testületet semmiből lehetne fentartani.

A parancsnokság ezen szomorú tapasztalat mellett nem akarja a részleteket bővebben szellőztetni, hanem a bírálatot reabizra a polgárookra.

Eltekintve ezen valóságtól, a lugosi önkéntes tűzoltó-testület erejéhez, képességéhez és tehetségéhez képest, minden körülmények és eseteknél igyekezett a nehéz feladatot tőle kitelhetőleg jól megoldani s a főparancsnokság azon reményének adott kifejezést, hogy a városi polgárság nem lesz mindig közönyös.

Végül, hogy ama métely a tűzoltóság működésében, vezetésében nem valami nagy ragályt hozott be, az a vezető factoroknak kiváló érdeme, a kik kitartással és érdektelenül szem előtt tartva a nemes, jótékony célt, nemcsak orvosolták a bajt, hanem a kívánt eredményt is elérni törekedtek.

A múlt évi jelentés a felhozott tarthatatlan állapotokat elegendő mértékben megróvta, daczára annak azonban, viszonylagosan a múlt évhez a mostani kimutatást tekintve, nem valami örvendetes lendület állott be a testületben. Belső működését illetőleg a testület 1890. évben 12 ülést tartott; egy köz- és tizenegy választmányi ülést.

A közgyűlés márczius 2-ikán a választmányi ülések minden hóban lettek megtartva.

A tagok száma 1890. év december hó végén a következő: Tiszteletbeli tagok 7, hivatalnokok 7, tisztek 6, tűzoltók vagyis működő tagok 64, pártoló tagok 118, összesen 202, fizetett trombitás 2, toronyőr 4.

Előfordult a múlt évben 16 fedél- 2 szalma- és 12 kéménytűz összesen 30 tüzeset, a melyeknél a tűzoltóság gyorsan jelent meg, s a makacs elemet gyökeresen megfékezte. Négy működő tűzoltó-tag elhalt. Gyakorlatok és kirándulások tartattak és pedig: február 26-án tiszti gyűlést és szertár-vizsgálat, márczius 18-án tiszteletgás a főparancsnoknál annak név-ünnepe alkalmából április 20-ikán tiszti vizsga, mely alkalommal Székler János és Kreuter Károly a vizsgát jó sikerrel tették le. Május 4-kén szt. Flórián ünnepélye alkalmából délelőtt isteni tiszteletnél megjelenés, délután kirándulás az «Amerika» nevű mulatókertbe városon kívül. Julius 13-án nagy gyakorlat a másházánál, melyről a helyi lap részletes közlést hozott; pár nap múlva egy sikerült erdei multság tartatott. Augusztus 17-én mint ő császári és apostoli királyi Felsőge legmagasabb születésnapjának előestéjén a testületi zenekar közreműködésével fáklýsmentet tartatott. Augusztus 20-án mint Magyarország védszentjének napján megjelenés az isteni tiszteletnél. Október 12-kén főtisztelendő Pataky Miksa plébános ur névnapján üdvkivánatkifejezés végett megjelenés, hol a fogadtatás nagyon szives és barátságos volt. November 11-én főparancsnok a városi rendőrkapitányyal a színházi helyiségeket vizsgálta meg. Deczember 5-kén mint a tiszteletbeli főparancsnok Schieszler Miklós-nak névünnepe alkalmából testületileg való megjelenés

és az üdvkivánatok átadása a zenekarral. Végül deczember 12-én a tűzoltóság tartaléklovainak próbája. Kisebbl gyakorlatok több ízben tartattak.

A tűzoltóság színi előadásoknál rendesen őrt állott

A toronyórság a főparancsnok által rendesen meg lett vizsgálva s a hiányok általa gyökeresen pótolattak.

Két toronyőr el lett bocsátva s helyettük más kettő lett felvéve. A fecskendők és egyéb oltószerek havonként takarítva s vizsgálva lettek s azok rendben találtattak.

Felemlítendő még, hogy a főparancsnok egy város képviselőtestületi ülés alkalmával javaslatba hozott egy gőz és egy mozdony-fecskendőnek, egy tolólétrának, egy mentőponyva, egy mentőcső, 4 vizet hordó kocsí és egy szertárnak beszerzését Ezen javaslat folytán egy 1600 frt értékű mozdony-fecskendő 2 vizet hordó kocsí és egy 400 méter hosszú csőnek beszerzését, valamint 2 kutnál felállítását megszavazta s azok beszerzését s elkészítését elrendelte.

Figyelmi ügy több fordult elő, melyeket a választmány érdemileg letárgyalt.

Ezzel a főparancsnok a nemes cél iránti buzgalon kitartást és pártolást szívhez szóló szavakban tolmácsolván befejezte jelentését.

Lugoson, 1891. évi márczius hó 15-én.

Holzmann József, főparancsnok.

A szécsényi önkéntes tűzoltó-testület évi közgyűlése.

A szécsényi önkéntes tűzoltó-testület III-ik rendű közgyűlését f. évi február 15-én tartotta meg eddig nem tapasztalt érdeklődés mellett. Elnök mélt. báró Roszne Ervin ur, Hontmegye főispánja, elfoglaltsága miatt meg nem jelenhetvén, Vancsó Béla főparancsnok nyitotta meg a népes közgyűlést, mire felolvastatott a tiszti jelentés.

Tisztelt közgyűlés! Három év folyt le az önkéntes tűzoltó-testület megalakulása óta; létének egy szaka múlté. S midőn a múlt és jövő mesgyéjére jutottunk, önkéntelenül is visszapillantunk egyfelől a múltba, másfelől igyekezünk behatólni az ismeretlen jövőbe, azt kérdezzük magunktól: vajjon a testület erősödött, izmosodott-e vagy pedig a hanyatlás jelei mutatkoznak rajta? S a múltból következtetést vonunk a jövőre: vajjon a jelek szerint remélhető-e, hogy nemcsak fennállani, de hatáskörében áldásosan működni is képes leend? Hogy e kérdésekre megfelelhessünk, nézzük a testület állapotát.

A testületnek megalakulásakor volt 25 alapító, 7 pártoló és 59 működő tagja; az utóbbiak közt 5 alapító 17 pártoló s 1 alapító és pártoló. A tagok összes szám 133. Az 1890. év végével volt 34 alapító, 68 pártoló és 44 működő tag; ez utóbbiak közt 4 alapító, 13 pártoló és 1 alapító és pártoló tag, összesen 128. Az alapszabályok értelmében bejelentette kilépését kettő, kik a lét számba már nem vétettek fel.

A folyó 1891. évben belépett 2 alapító tag 10—11 frttal, 10 pártoló és 18 működő tag. Jelenleg van a testületnek 36 alapító, 78 pártoló és 62 működő tagja; e utóbbiak közül 4 alapító, 16 pártoló és 1 alapító és pártoló tag is egyuttal. A tagok összes száma 155.

A tisztikar f. évi január 25-én tartott ülésében elhatározta, miszerint 6 aláírási ívet nyit új tagok toborzására, a mely iven egyes tagoknak ki is adattak. Négy iven üresen érkezett be a parancsnoksághoz, de Holbek Pátagtárs iven tiz, Goldfinger Lajos tagtárs iven négy u tag jelentkezett. Gianone Hugó testületi tag buzgóságá pedig kilencz új tagot szerzett a testületnek.

A testület vagyonát illetőleg örömmel jelenthetjük, hogy a Geitner és Rausch cég javára kiállított kötelező beváltatott s a vagyon összes értéke 1978 frt, mely összegből 10⁰/₀ kopásra leszámítatván, jelenlegi értéke 1416⁸⁰ frtban lett megállapítva.

Nem hagyhatjuk említés nélkül, miszerint 1890. évi augusztus 3-án a helybeli és vidéki fiatalok a testületi zászlóalap javára hangversenyt rendezvén, ez 82 forintot jövedelmezett, mely összeg takarékpénztárba helyeztetett gyümölcsötetés végett. Fogadják a rendezők e helyen is a testület köszönetét. Hálával kell megemlékeznünk jelenlegi országgyűlési képviselőnkéről, ngos Bölönyi Ödön urról is, ki 100 frtot adományozott testületünknek.

Fennállása óta a pénztárba egyesektől 461 frt, biztosító társulatoktól 95 frt, összesen 556 frt folyt be; s ha a 82 frt zászlóalapot is hozzászámítjuk: 638 frt.

Tűzeset volt: helyben 7, vidéken 3. E számból az utóbbi közgyűlés óta lefolyt időre esik: 2 helybeli és 1 vidéki tűzeset. A 7 helybeli tűzeset közül a legnagyobb és legveszélyesebb volt az 1890. márczius 27-én kiütött tűzvész, melynek 11 ház és 3 melléképület esett áldozatul. Gróf Pejacevich Artur ur, Ludány, Halászi és Varsány községek fecskendőikkel és a rimóczi gazdák szereikkel jelentek meg a vész helyén s nagyban hozzájárultak a tűz lokalizálásához és elfojtásához. Fogadják itt egyenkint és összesen köszönetünket.

Nem hallgathatunk el azonban egy, az utóbbi évben többször előfordult kellemetlen körülményt sem, nevezetesen: 4 esetben hívta egybe a riadó a működő-csapatokat s csak utólag és nehezen volt megállapítható, hogy a tűz messze, működési körünkön kívül esett. E kellemetlenséget csakis óratorony felállításával szüntethetjük meg, mert a tűz iránya és helye csak oly pontról határozható meg, mely a vidéket uralja. Feleltettük ezt azért, hogy egy a testület tagjai, mint a testület iránt érdeklődő közönség figyelmét e tárgyra felhívjuk.

Megelégedésünkre szolgálhat továbbá az is, hogy a lefolyt 3 évben csupán csak egy fegyelmi ügy tárgyalatott; a mi azt mutatja, hogy a testület tagjai önként elvállalt kötelességüknek megfelelni mindenkor igyekeztek s az egyetértés és bajtársi szeretet érzete irányozta tetteiket.

Az 1890-dik évben gyakorlat tartatott: 19, választmányi ülés 2; tisztiülés: 8. Hogy csak 2 választmányi gyűlés tartatott, oka az, miszerint nem fordult elő tárgy, mely a választmány intézkedését szükségessé tette volna.

Ha a lefolyt 3 év eredményét összegezzük, általában megnyugvással tekinthetjük a multat. S ha reményeink nem valósultak is meg mindenben, az elért sikert épen nem kicsinyelhetjük. A tagok száma ugyan csekély emelkedést mutat s ha a névsort végig nézzük, azt tapasztaljuk, hogy a lakosság legszamosabb osztálya — kivált a működő csapatban — még csak képviselve sincs; de ha a vagyoni állapotot nézzük, elmondhatjuk, miszerint tekintélyes összegre rug azon szerek értéke, melyek felett a testület rendelkezik. S ez arra enged következtetnünk, miszerint a lakosság egy része belátta azt, hogy e testületre nagy szükség van; s ebből kifolyólag fennállását szíven viseli és támogatni is kész. E szükségérzett kezesége annak, hogy az önk. tűzoltó-testület a jövőben is fenmarad és pártolókra talál!

Jelentésünket is azon kérelemmel zárjuk be: támogassák ezután is e testületet, mely mindnyájunk érdekét szolgálja; hogy azon nemes felhevülés, melynek létrejöttét köszöni, ne legyen csak mulékovy szalmaláng! Legyen e testület mindnyájunk édes gyermeke, melynek ápolását és továbbfejlesztését mindegyikünk egyaránt szívén viselje!

A testületi pénztár bevétele 1890-ik évben: 930⁵⁶ frt, kiadása 711²⁵ frt, takarékpénztárba helyeztetett 82 frt, készpénz-maradvány 137³¹ frt, hátralékos tagdíjak összege: 68 frt. A számadások, valamint a költségelőirányzat elfogadása után főparancsnok ur megköszönve a testület bizalmát a maga és a tisztikar nevében is beadta lemondását.

Ezután Balás Antal választási elnök vezetése alatt kezdetét vette a tisztikar megválasztása, s főparancsnokká lelkes közfelkiáltással egyhangulag Vantsó Béla választott meg ujjalag. Helyettes parancsnoknak egyhangulag Pokorny Pál újból megválasztott; a szivattyus-osztály parancsnokává Foglár Géza, a mászó-osztály parancsnokává Giamone Hugó, pénztárosnak Párditka János, ellenőrnek Simonides János, titkárnak Kálmán Sándor, Ügyésznek Tersztyánszky István, szertárnoknak Steiner Lipót és Beke Lajos; választmányi tagoknak pedig Fábrián Gyula, Niederman Vilmos, Bayer Sandor és Molnár János urak választottak meg.

Elhatározottat végül, hogy tűzoltói kör alakíttassék s a már kész alapszabálytervezet felolvasatott és elfogadott.

Szécsény 1891 márczius 7.

Kálmán Sándor, titkár.

A szolnoki önkéntes tűzoltó-testület alakuló közgyűlése.

A világosságnak és a sötétségnek hosszas küzdelme után végre felvirradt Szolnok városában is a tűzoltó-intézménynek hajnala. A helyi lapban közzétett felhívásra ugyanis oly számú jelentkezések történtek, hogy ez évi április hó 26-án az első tényleges megalakulást célzó közgyűlés Kludik Gyula polgármester elnöklése és nagyszámú résztvevők jelenléte mellett a városház nagytermében megtartott. A tárgysorozathoz képest mindenekelőtt konstatáltatván, hogy a testületnek 74 működő tagja jelentkezett: a szolnoki önkéntes tűzoltó-testület tényleges megalakulása kimondatott.*) Ezután Csorba Kázmér parancsnok által bemutatott alapszabály-tervezet felolvasatván, az átvizsgálás végett egy héttagu bizottságnak kiadatott**) s a tervezet rendelkezéseinek megfelelőleg közfelkiáltás útján megválasztott a tisztikar és pedig elnök: Kludik Gyula polgármester; pénztárnok: Juhász Ignác; orvos: Dr. Váczy József; ügyész: Dr. Vigh Gyula; számvizsgáló bizottsági tagok: Perényi János, Lengyel Antal, Schmidt Pál. Parancsnok: Csorba Kázmér; jegyző és segédtszt: Singer Benő; mászóosztály-parancsnok: Kelemen Bertalan; szivattyus-osztály-parancsnokok: Hauker Antal és Kiss Zsigmond; rendfentartóosztály-parancsnok: Fabik Lajos; szertárnok és szivattyumester: Tóth István; segédszertárnok: Szvitek Bertalan; mászócsapat-vezetők: Szvitek Iván, Ludvig Gyula, Krausz Mór; szivattyuscsapat-vezetők: Dunay Ödön, Hajduska József, Nyokó József, Tapszt Jenő, Pintér Gyula, Wanderstein Károly és rendfentartó csapatvezető: Bohács Ernő lett. Továbbá a testületnek a városi hatósághoz való viszonyát megállapító értekezletre és a városi hatóság által az önkéntes tűzoltó-testület részére beszerzett tűzoltó-szereknek leltár melletti átvételére Lengyel Antal, Kelemen Bertalan, Vincze Miklós, Fobik Lajos, Tóth István, Singer Benő és Csorba Kázmér parancsnokból álló héttagu bizottság küldetett ki. Elnök előterjesztette még, hogy a tűztoronynak a tűzörtányával telefon-huzal által való össze-

*) Valahára! kívánjuk, hogy működése tartós legyen. A szerk.

**) Ezen bizottságnak figyelmébe ajánljuk jelen számunk első cikkét. A szerk.

köttetése már a legközelebbi hónapban megtörténik. Ezután még néhány üdvös indítványnak elfogadása után a közgyűlés az elnök és parancsnok lelkes éltetése mellett feloszlott.

A szepes-bélai kötelezett tűzoltó-testület évi jelentése.

A testület márcz. 1-én tartotta meg rendes közgyűlését. Az elnök, Weber Soma, a jelenlevő tagokat üdvözlővén jelentést tett, hogy a testület megalakulván és a 20—40 éves tagokat összeírván a folyó ügyek elintézésére 17 választmányi ülést tartott. A legtöbb tárgy az alapszabály foganatosítására vonatkozott, mely azonban még most sincs teljesen érvényben, minthogy a hatóság a meghatározott adót még ki nem vetette és azért olyan tagok is vannak, kik sem személyes szolgálatot nem tesznek, se nem fizetik a díjakat.

Azután Láng Albert főparancsnok terjesztette be technikai jelentését, kiemelve sajnosan, hogy 160 tag között néha csak 40—50 jelent meg a gyakorlatokon és hogy daczára ennek a kedvezőtlen körülménynek a testület mégis teljesítette kötelességét. Közreműködött tűzoltásoknál 1889. apr. 25-én Bélán, aug. 8-án Holló-Lomniczon, aug. 30-án megint Bélán és nov. 24 helyben éménytűznél. 1890. jan. 12-én Keresztfalván.

Azonkívül Rudolf trónörökös gyászistenizszietele, a király születésnapja és Károly Lajos fhg. megjelenése alkalmából a barlangligetben diszkivonulást tartott és azonkívül a testület a színházi és az éjjeli őrködést szintén magára vállalta.

Gabriel Adolf pénztáros jelentette, hogy a várostól 1889-ben 87 frtnyi és 1890-ben 40 frtnyi segílyt kapott és hogy a számítások megvizsgáltattak és helyeseknek találtattak. A jelentések helyeslő tudomásul vétetvén és a jelentést tevőknek a testület köszönte megszavaztatván, határozatott, hogy a mulasztók pénzbeli bírságban marasztaltatnak el és hogy az alapszabály értelmében a tűzoltó-adó szedesség be, különben minden rend és szolgálati ponosság felbomlik. A gyakorlatok minden vasárnapon 11 órakor fognak megtartatni. *Weber Soma, elnök.*

A zalaegerszegi tűzoltó-testület közgyűlése.

A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlését Boschán Gyula testületi elnök elnöklete alatt márczius hó 25-én tartotta.

Elnök üdvözlővén a megjelent tagokat, a közgyűlést az alapszabályok értelmében határozatképesnek nyilvánította.

Ezután előterjesztetett az 1890. évi testületi működésről szóló elnöki jelentés, mely első sorban részletesen ismertette a szertár építésre ügyében történeteket. Ugyanis a múlt évi közgyűlésben a választmány megbízott azzal, hogy a várossal érintkezésbe lépve, a szükséges intézkedést tegye meg, az építési tervet készíttesse el, szóval ezen ügyben saját belátása szerint intézkedjék. A testület részéről eszközölt többrendbeli megkeresésre a város képviselő testülete f. évi július 2-án tartott ülésében szertár építési helyül a nagy sétátér alatt levő, a város tulajdonát képező ingatlan engedtetett át. — Hogy a választmány az építési költségekről tájékozást szerezhessen: Hagymássy Gyula építész kérte fel az építési terv- és költségelirányzat elkészítésére. Az elkészített tervekben azonban meggyőződött a választmány, hogy az építést öneréből nem eszközölheti; mert a kész tervek egyike

szerint az építés 12.166 frt 94 krba, míg a másik szerint 6.859 frt 43 krba kerülne, holott a testület jelenlegi szertárépítési alapja csak 914 frt 62 kr.

Minthogy az érvényben levő kormányrendelet értelmében első sorban az illető város feladata a tűzoltó-szerek elhelyezésére szükséges helyiségről gondoskodni: ennél fogva az ekészült építési tervek az építés eszközlése végett a városhoz terjesztettek be. A kíséző átiratban megérítetett, hogy a város által az építésre fordítandó költségek csak előlegezendők; mivel a már említett kormányrendelet alapján s más városok szabályrendeletei módjára alkotandó tűzrendészeti szabályrendelet alapján a tűzoltó kötelezettségi váltáság díjból a befektetett tőke visszatérül.

A város a képviselő-testületnek márczius hó 23-án tartott rendes ülésén ujabbán a tűzoltószerek befogadására a plébánia kert alatt levő szénatéren egy ideiglenes szertár építése határozatott el; a kor igényeinek megfelelő szertár építése elhatározatott azon időre, midőn az alkotandó szabályrendelet értelmében befolyandó összeg az építési költségek fedezésére elégséges lesz.

Mindezekből kitünik, miszerint a választmány mindent elkövetett a szertár létesítése iránt, sajnós azonban, hogy az még a mai napig sem valósult meg s az évek óta fennálló türetlen állapot még a mai napig is tart, mely rövid idő alatt a testület tönkretjutasát is eredményezheti.

A jelentés szerint az 1890-ik évben következő tűzesetek fordultak elő: márczius 11-én Ruzsich Károly ügyvéd istállójánál tetőtűz, kár 400 frt, biztosítva nem volt; a tűz keletkezésének oka vétkes gondatlanság. Május 3-ikán a szombathelyi püspökség tulajdonát képező ujmalommal a molnár-lak tetőzete égett le, a kár 200 frt, biztosítva volt; a tűz keletkezése kipuhatolható nem volt. Augusztus 1-én Schlezinger József tulajdonát képező udvari lakás és istálló; a kár 500 frt, biztosítva volt 550 frtig; a tűz keletkezésének oka kideríthető nem volt.

A fenti tűzesetek által okozott összes kár 1100 frt, mely az előbbi évi tűzkároknak alig egy negyed részét képezi s ha tekintetbe vesszük, hogy a hivatalos statisztikai adatok szerint 1890-ben Magyarországon mintegy 16 millió frt érték hamvasztatott el a tűz által, városunkat a gondviselés különös őrködése nélkül épen a mostani viszonyok között érhetne volna a legnagyobb katasztrófa, mint-hogy szertár hiányában rendetlen s rosz karban levő tűzoltó-szerekkel a csapat a tűzvésznel alig működhetett volna.

A csapat egy szakasszal jelen volt Apátfa községben augusztus 3-án dühöngött tűzesetnél, mely alkalommal 12 lakóház összes gazdasági épületekkel, takarmány-és gabonával együtt hamvasztatott el 50.000 frt értékben. Továbbá Ságod községben augusztus hó 5-én kiütött tűzesetnél, mely alkalommal 17 ház, számos melléképület és takarmány esett a tűznek áldozatul 30.000 frt értékben.

A szerek begyakorlására a lefolyt évben 5 gyakorlat volt. Továbbá egy köz és négy választmányi gyűlés, melyekben 50 ügy intéztetett el.

A zala-megyeyi önk. tűzoltó-szövetségnek augusztus 15-én N.-Kanizsán tartott közgyűlésén a testület képviselve volt. E közgyűlésen számos, a tűzoltó-testületeket érdeklő ügyeket vitattak meg és intéztek el. A szövetség iránt a a tűzoltó-testületek kiváló érdeklődést tanusitanak; majdnem az összes zalamegyeyi tűzoltó-tetületek képviselve voltak. A szövetségi ülésen testületünk főparancsnoká Kovács Károly a szövetség elnökévé ismét megválasztott.

A testületnek az 1890-ik évben volt 60 működő, 199 pártoló, 12 segílyző és 5 alapító tagja. Ruházattal a testület költségén 56 egyén lett ellátva.

A csapat tagjai közül Kovács Károly főparancsnok, Heigly István, Horváth József, Rózer József, Grünwald József, Mórocz József tizenöt éves, Vass Ferencz, Bita Lajos tiz éves, Schleder Ferencz, Ekler György és Limhardt Antal öt éves szolgálati éremmel díszített fel, Mórocz József önk. tűzoltónak pedig tüzesetknél kitüntetett bátorságáért és életmentésért ő felsége a király érdem keresztet adományozott.

Az 1891. évekre a csapat 60 működő taggal az október 26-iki választmányi ülés határozata alapján az országos segélyalap tagjai sorába beiratkozott.

Az 1890. évi összes bevétel 1728 frt 75 krt, az összes kiadás 882 frt 42 krt tett s így a pénztármaradvány 846 frt 28 kr.

Az 1890. év végén a betegségélyezési alap 1.948 frt 97 krt, a Hanthy Ferencz alap 175 frt 33 krt s egy drb 200 frtos részvényt, a zene alap 35 frt 40 krt, a szertár alap 914 frt 65 krt, a lóbeszerzési alap 199 frt 75 krt, magán alap 48 frt 29 krt tett ki s a testület ingó vagyona becsérték szerint 4737 frtot képvisel.

A felolvasott elnöki jelentést a közgyűlés tudomásul vette s a választmánynak az 1890. évre a felmentvényt megadta.

Elnök tudomására hozta a közgyűlésnek a szertár építése ügyében tett intézkedéseket és azon körülményt, hogy a város képviselő-testülete a tűzoltó-szerek befogadására a plébánai kert alatti szénatérén egy ideiglenes szertár építését határozta el.

Ezzel kapcsolatban Kovács Károly főparancsnok kinyilatkoztatja, hogy a jelenlegi szénatérhez a plebania kertből is egy rész hozzá fog csatoltatni s törekvése oda irányuland, miszerint oly szertár létesíttessék, a mely a tűzoltó-testület igényeinek teljesen megfelelő, mely nyilatkozata a főparancsnoknak megnyugvással vétetett tudomásul.

Beterjesztett Gombás István, testületi pénztárnoknak számadása az 1890-ik testületi évről. A választmányi számvizsgáló bizottság által megvizsgált és helyesnek talált számadás Czukelter József, Fischer László és Veisz Tivadar tagokból álló számvizsgáló bizottságnak azzal adatott ki, hogy azt felülvizsgálni s ha a számadást helyesnek találják, az alapszabályok értelmében a felmentvényt a pénztárnoknak közvetlenül megadni s eljárásukról a választmányhoz jelentést tenni sziveskedjenek.

Tett indítványra elhatározott, hogy az elmúlt évekre a toló létra tűzkár elleni biztosítására kifizetett összeg a várostól követeltesse vissza; mivel a biztosítást azon körülmény tette szükségessé, mert a város által a toló létra tűzveszélyes helyen helyeztetett el.

Boschán Gyula elnök maga és tisztársai nevében lemondván, kéri a közgyűlést a választás megejtésére.

Erre Boschán Gyula lelkes éljenzéssel és lelkesedéssel egyhangulag elnökké újból megválasztott, a ki elnöki székét elfoglalván, megköszönte a belé helyezett bizalmat s kérte a további választások eszközését.

A választás eredménye: elnök: Boschán Gyula, alelnök: Udvardy Ignác, jegyző: Nagy Antal, pénztárnok: Gombás István, ügyész: Hajik István, orvos: dr. Isoó János, főparancsnok: Kovács Károly, alparancsnok: Mayer István, tb. alparancsnok: Stefanecz József, csapatparancsnok: Grünwald József, szertárnok: Gráner Géza, zászló-tartó: Horváth Gyula, mászó oszt. parancsnok: Hollósy János, bontó-mentő oszt. parancsnok: Horváth József, bontó-mentő szakaszvezető: Vizlendvay Károly, szivattyus oszt. parancsnok: Vass Ferencz, szivattyus I. szakasz

vezető: Bita Lajos, szivattyus II. szakasz vezető Németh Ferencz, szivattyus III. szakasz vezető: Steiner Zsigmond.

Választmányi tagok: a) pártoló tagok sorából: Balaton József, dr. Czinder István, Németh Elek, Fangler Mihály, Breisach Sámuel, Eisenstädter Zsigmond; b) működő tagokból: Mórocz József, Horváth Gyula, Molnár Ferencz.

Számvizsgálók: Czukelter József, Fischer László, Veisz Tivadar.

A választmány által beterveztett 1891. évi költségvetés 1766 frt 08 kr. bevétellel és 724 frt kiadással és így 1042 frt 08 kr, remélhető pénztármaradvánnyal elfogadtatt.

A testületi orvos tiszteletdíja az 1891-ik évre 50 frt-ban állapított meg.

Végül a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét és elismerését Boschán Gyula testületi elnöknek, a testület vezetése körül évek során át kifejtett odaadó ügybuzgóságáért.

A moson-halászi önk. tűzoltó-testület közgyűlése.

A moson-halászi önk. tűzoltó-testület folyó hó 19-én tartotta meg tisztújító közgyűlését, melyet az elnök főt. Békefy Kálmán ur megnyitván, a megjelent testületi tagokat és választmányt üdvözli.

Ifj. Szücs Lajos főparancsnok ezután évi jelentését adja elő, melyben a testület lefolyt három évi működését főbb vonásokban ecseteli, örvendetes eseménykép hozva fel, hogy a község derék képviselő-testülete — belátva a tűzoltó-intézmény áldásos voltát — a testület javára a gazdaközönség pénztárából 160 frt évi segélyt szavazott meg, a kisházzal biróktól pedig házankint 50 krt rendelt beszeden. A képviselő-testületé tehát az érdem, hogy az anyagi pártolás hiányában már-már feloszlásnak indult önk. tűzoltó-testület vissza lett adva az életnek. Testületünk a lefolyt 3 év alatt helyben 7. másutt pedig 12 tüzesetnél vett részt, mely alkalmakkor gyors megjelenéséért Moson-megye törvényhatósága részéről 3 ízben kapott két-két arany jutalmat. Sajnos, hogy a törvényhatóság ezen, kétségtelenül buzditásul szolgáló-jutalmak fizetését mult évben hozott közgyűlési határozattal a jövőre nézve beszüntette.

A megjelent testületi tagok közül a hozzájuk intézett ebbeli felhívásra 5-en jelentették ki, hogy részben előrehaladott koruk, részben egyéb indoknál fogva a testület kötelekéből kilépnek s így a testület most 40 működő tagot számlál, kik a szabályrendeletben előirt fogadalmat letették.

Az 1890. évi testületi számadás felülvizsgáltatván s tételei kellőleg okmányolva találtatván, 20 frt 47 kr deficiittel helyesnek találtatott. A leltár 1691 frt 50 kr cselekvő vagyonnal 367 frtnyi adóssággal szemben 1324 frt 50 kr tiszta vagyoneértéket mutat.

A század-pénztár is 13 frt 19 kr készpénzmaradvánnyal helyesnek találva, mindkét pénztár kezelőjének a felmentvényt megadva lett s elismerés szavaztatott meg.

A főparancsnok most érzékeny szavakban köszöni meg a testület tagjainak benne helyezett bizalmát s úgy saját, mint az egész tisztikar nevében beadja lemondását.

A választás megejtetvén főparancsnokul általános lelkesedés közt ismét ifj. Szücs Lajos választatott meg; a többi állások következőkép töltettek be: alparancsnok dr. Lehner Jakab; titkár és segédtsz Bandler István; pénztáros Muzika János; osztályparancsnokok Szücs János és Mátyás István; szertárnok ifj. Horváth József; fecskendőmester Starkbauer István.

A testület fenállásának ötödik éve már letelvén, szóba hozatott, hogy a testület 5 éves tagjai az 5 éves szolgálattal érdemmel dekoráltassanak, mire a szükséges intézkedések megtétele végett a főparancsnok megbízott.

A mai napot testületünk újjászületése napjaként ünnepeljük. Adja az ég, hogy ezen testület, mely öt éven

át tengődött s melynek osztályrésze eddig csak a vételközönnyel való küzdelem és a lakosság részéről a meztelenség volt, most visszanyerve életerejét izmosodjék s a gaztos hivatását betölthesse. Crescat et floreat!

Halászi, 1891 április 24.

Bandler István segédtiszt

H I R E K.

— **Martinengo Nándor** 50 éves vívómesteri jubileumát fényesen ülték meg Pozsonyban. Régóta nem látta Pozsony ősrégi koronázó városa, hogy egyike szerényen viselkedő polgárának oly általános részvét mellett ment volna végbe ünneplése, melynek sikerét előmozdítandó úgy a polgári, valamint főúri, sőt a legmagasabb körök is vették. Az ünneplés sorrendjét megkezdette a pozsonyi vívókör, rendkívüli közgyűlésével. Vasárnap április 26-án, reggel 9 órakor, Pekovich Sándor elnök megnyitotta az igen számosan látogatott közgyűlést, melyre megjelentek Zichy József gróf főispán, ő excels. Dröxler Gusztáv kir. tanácsos-polgármester, Taller és Kümlik városi tanácsosok, Kutsera városi kapitány, Szalay Ödön kir. tanácsos és orsz. képviselő, mint a pozsonyi tűzoltó-testület elnöke, Pálffy István gróf, Samarjay Károly kir. tanácsos, Neiszidler orsz. képviselő, a vívókör összes tagjai, közöttük a város polgárságának színe-java, és még számosan a főúri és városi képviselői körökből. Martinengo Nándor a terembelépésekor, szünni nemakaró éljenkiállításokkal fogadtatott, mire Pekovich elnök kitűnő beszéddel méltatva az ünneplésnek érdemeit, neki a kör ünnepi ajándékát: a gyönyörű kivitelű díszkardot átnyújtotta. Meghatottan köszönte meg Martinengo e kitüntetését, mire Pálffy István gr. a «Pozsonyi nyelvészek és művészek» egyesületének elnöke az egyesület nevében, annak díszokmányát nyújtotta át. Itt is meghatottsággal köszönetét mondva, ujabban Szalay Ödön kir. tanácsos üdvözölte Martinengót, a pozsonyi önk. tűzoltó-testület nevében, mire az ünneplés melegen átértett szavakkal mondotta köszönetét. A közgyűlés bekezdése után átvonultak mindannyian a polgári lövöldébe, hol a jubileum alkalmára rendezett fegyverkiállítás; 11 órakor ő cs. és kir. fensége Frigyes főherceg, kiállításí védnök és neje, Izabella főhercegnő jelenlétében megnyitotta. Zichy József gróf főispán, melegen üdvözölvén a fenséges párt, beszédében megkérte ő cs. és k. fenségét, miszerint a kiállítást megnyitni kegyeskedjék. Frigyes főherceg a megnyitást a következő szavakkal, magyar nyelven mondotta ki: «Az érdem elismerése, a jótékony cél előmozdítása és Pozsony iránti rokonszenvem vezéreltek a védnökség elfogadásánál; a kiállítást ezennel megnyitom.» Ezután kezdetét vette Martinengo tanítványainak vivása, melynek jelentőséges egyes mérkőzései között érdekes volt az öreg, 70 éves vívómester mérkőzése egyik tanítványával. Legérdekesebb volt azonban Martinengo mérkőzése, volt tanítványával, gr. Zichy József főispánnal, ki szívesen engedve, volt mesterének kérelmére, vele szembeszállt. Harsány éljenkiállításokkal adtak kifejezést elismerésüknek a jelenlevők, mindkét ügyes és kitűnő vívónak. Ezt követte a főispán kalauzolása mellett, a fegyverkiállítás megtekintése. Az érdekes kiállítás nagy érdeklődéssel tekintették meg és egész napon át övönlöttek oda a nézők. A magas személyiségek meglegedésük kifejezése után hagyták el, a mindenben ritka fegyvergyűjtemény termét. Este 8 órakor a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület vette át a kitüntetések sorrendjét és imponans fátyolmenettel járult főparancsnokának megünnepléséhez.

Zeneszó mellett vonultak fel a tűzoltók hosszú sora Palugyay-féle szálloda elé, hol fátyolokkal összeálla a portokra, az ünneplés nevének kezdőbetűit és az 50 számot képezték. Martinengo az erkélyre kilépve, ug tűzoltóktól, valamint az ezrekre menő közönségtől egy verő éljenkiállításokkal fogadtatott. Ez alkalommal mind az azt érezhette, hogy oly polgártársért lelkesül, ki mir helyét állotta és mindig a legelső volt azok közül, készen állanak, ha a vész beálltával a felebaráti szer gyakorlatára felhivatnak. A fátyolmenet elvonulása t a testület tisztikara visszatért a vívókör által, Martine tiszteletére a «zöld fá»-hoz címzett szállodában rendez díszbanketre, mely által ezen díszes ünneplés, fényes rekesztését nyerte. Az első felköszöntőt Zichy József ő excels. főispán mondotta ő felsége a királyra, mely jelenlevők állva hallgattak meg és lelkesen megélték Neiszidler orsz. képviselő Frigyes főh. ő cs. és kir. fensége és családjára üritette poharát. Szalay Ödön kir. tanácsos, orsz. képviselő, valamint dr. Hódoly. Zichy József gróf ő excels. éltették, kiben a szeretetre méltó főisp és a jövő napok államférfiát üdvözölték. Ezt követő Pekovich ügyvéd felköszöntője a jubiléumra, ki rövid, velős szavakban szívből válaszolt. Dröxler kir. tanácsos polgármester, Martinengót, Pozsony városa nevében köszönte fel, felemlítvén érdemeit a város érdekei körül. Szalay Ödön kir. tanácsos, szépen átgondolt és az a lomhoz méltó lendületes beszédben, méltatva az ünneplést, mint tűzoltót. Beszéltek még számosan. A hangvidám és kedélyes maradt Őriási lelkesültséget okozott József főh. ő cs. és kir. fenségének távirata, mely Martinengo volt tanítványa, szívélyes üdvözlését küldte mesterének. Érkezett még számos távirat az ország minden részéből, mind megemlékezve az ünneplésről, kiben a mestert, hol a tűzoltót tisztelik. Korán reggelre haladott, mikor a díszes társaság meglegedve a nap pressióitól, szétoszlott.

— Tűzrendőri vizsgálat a szegedi tanyák

Kovács József Szeged városi tűzoltóparancsnok az elmúlt napokban, tűzrendőri szemlést tartott Röszkén és Szent-Mihálytelken. Közeledvén a tüzes nyár, megvizsgálta a tanyai szivattyukat és lajtokat: rendben vannak-e azok. Szent-Mihálytelken nem volt hiba, Röszkén se igen nem, csak a tanító ur tojós tyukjait találták benne a szivattyúban, anyai hivatásuk teljesítése közben. (Szeg. Hiradó)

— A Budapest fővárosi önk. tűzoltó-testület

parancsnoksága a gödöllői, 80 főnyi önk. tűzoltó-testület begyakorlására és a szervezés befejezésére, kebeléből *Szily József* főpar. helyettesét küldötte ki. — Ugyancsak minőségben kiküldetett *Hevesi Zsigmond* mázsolásos parancsnok is, ki az újpesti Wolfner-féle bőrgyár munkáinak alakult 30 főnyi, gyári tűzoltó-testületét szervezi és gyakorolja.

— **Országos tűzoltó-tanfolyam.** A Budapest városi önk. tűzoltó-testület parancsnoksága, az országos

tűzoltó-tanfolyam megtartását ez évben is tervezi és erre az előmunkálatokat már megkezdette. A tanfolyam iránt való érdeklődés már most is nagyban mutatkozik, a meny-nyiben a bejelentések és kérdezősködések egész sora megnyílt. Tekintve, hogy ez évben a belügyminiszterium ezen ügygyel, a tavalyi siker és tapasztalat nyomán behatóbban foglalkozik majd, a jelentkezők száma meglehetősen sok lesz. Vajjon az időbeosztás a tavalyihoz képest, aug. 4-től 20 áig, avagy augusztus 21-étől szeptember 7-ig fog-e kitűzteni, még végleg eldöntve nincsen; valószínű azonban, tekintettel az országos tűzoltó-congressusra, mely aug. 14-étől 17-éig fog tartatni, hogy az utóbbi időszak fog szélszerűbbnek mutatkozni.

— **A «Budapest fővárosi önk. tűzoltó-testület»** parancsnoksága Martinengo Nándort, a testület tiszteletbeli tagját, mely kitüntetésben már az 1872. évben részesült, 50 éves vívómesteri jubileuma alkalmával átiratilag melegen üdvözölte, megemlékezvén róla, mint a tűzoltóság érén egyik fáradhatatlan és nemes szívű bajnokáról, kinek lisztagsága a testületnek mindörökké díszére válik.

— **Thursfield V. E. kigőzszivattyúk gyára** Bécsben. Ezen jeles irányban működő gyárnak már is zéles ismeretségre jutott, czélszerű és előnyös áru gyártmánya fölött megejtett nyilvános próbáról közöljük a következő, rendelkezésünkre bocsátott jegyzőkönyvet. A Pardubitzban 1890. évi július hó 3-án felvett jegyzőkönyv ávonata. Tárgy: Thursfield V. ur bécsi cég részéről a pardubitzki önkéntes tűzoltóság számára szállított gőzfecskendő felülvizsgálata. A választmány határozata alapján a orágai tűzoltóság főparancsnoka Tiapal Bohumil ur kére-ett fel ezen vizsgálatra a szakértő és szakítelői állás el-ogadására. Minekutánna Tiapal Bohumil ur ezen felhívást lfogadta és a mai napon Pardubitzban megjelent, mindenek-lőtt megszemlélés alá vétetett a szivattyu, mely szemlélés redményét a következőkben adjuk. A délután végzett rőba következőképen ejtetett meg: A gőz-tűzifecskendő malomárok kirchengasse-i oldalára vonatott és miután ninden előkészített, a kazántűzhelyén előkészített tüzelő-nyag meggyújtására kiadatott a jel. $6\frac{1}{2}$ percz mulva a azán vize forni kezdett; 10 percz mulva 2 atm. és $11\frac{1}{2}$ ercz mulva $3\frac{3}{4}$ atm. gőzfeszélyt ért el, melylyel a mű-ödés meg is kezdetett. A további működés folyamán a yomás elérte a 6 atm-át és megadott jelre kezdetett a rtány megtöltése, mely épen egy percz mulva telt meg, mely idő alatt 395 l. emeltetett a tartányba. A messzire aló fecskendezésnél 17 mfm. es szájcsőből jól zárt sugár retett el 35 m. távolságban. Erre a gőzfecskendő a Veisse Markt-on álló kuthoz vonatott, hol 5.25 m. szívási agasság mellett a szivattyuval egy valamint két sugárral gyszerre fecskendeztetett. Végre a tűzifecskendő a parthoz onatott, honnan a tömlővezeték, a «Marktplatz»-on álló árosház udvarán keresztül, egyrészt 100 m. másrészt 20 m. hosszban fejtetett ki, ez alkalommal a sugarak nagyon épek voltak. Erre az összes tömlők egy vonalban egyet-tektek és még 20 m.-rel megtoldattak, úgy hogy a 240 m. osszu vezeték a takarékpénztár 53 sz. alatti házát elérte. háznak bizonyosan 20 m. magasságu ormán még néhány éterrel tul lövelltetett a vizsugár. Ezen gőzfecskendőt ndkivüli egyszerű és szolid szerkezete valamint a mai zsgálat kitünő eredménye alapján a pardubitzki önkéntes-izoltóságnak legmelegebben ajánlhatom. Erre a jegyző-nyv lezaratott és aláíratott: Thursfield V. E. s. k., Verner Károly s. k., tűzoltó-alparancsnok. Zajicek József k., üzletvezető és jegyző. Tiapal B. s. k., Schleyder J. k., a John Fowler londoni cég mérnöke.

— **A Zalavármegyei tűzoltó-szövetség** választmánya Kovács Károly vármegyei szövetségi elnöknek elnöklete alatt márczius 30-án tartotta ülését. Elnök üdvözölvén a megjelent választmányi tagokat, az ülést megnyitotta s jelentette, hogy eddig a vármegyében levő 35 önkénytes tűzoltó-testület közül 26 lépett be a vármegyei tűzoltó szövetségbe, ugmint az istvándi, csáktornyai, lég-rádi, zala-egerszegi, keszthelyi, zala-lövői, balaton-füredi, tapolczai, alsó-lendvai, letenyei, nagy-kanizsai, tárnoki, mura-kereszturi, sormási, sójtöri, bucsu-szent-lászlói, czirkovlyáni, baksai, novai, kottorji, perlaki, alsó-domborui, gelsei, szent-gróthi, szeptetki és goricsáni önk. tűzoltó-testületek. Az 1890. évi számadás megvizsgálatván, 106 frt 42 kr. bevétellel, 50 frt 35 kr. kiadással s így 56 frt 07 kr. pénztámaradvánnyal helyesnek találtatott. Elnök jelenté, hogy a nagy-kanizsai közgyűlés határozatához képest a közigazgatási bizottság megkerestetett, hogy a vármegye területén levő önk. tűzoltó-testületeket a vármegyei szövetségbe való belépésre kötelezni sziveskedjék. Egyuttal felolvastatott a közigazgatási bizottságnak ezen ügyben hozott határozata, melylyel a tűzoltó-testületek a járási szolgabírószágok utján felhivatnak a szövetségbe való belépésre. E közigazgatási bizottság végzésének már is van foganata, a mennyiben azóta hat egyesület lépett be a vármegyei szövetségbe. A vármegyei tűzoltó-szabályzat módosítására vonatkozó javaslat készítésével Pöltz Pál választmányi tag bízott meg; javaslata áttanulmányozás és ennek alapján a közgyűléshez véleményes jelentés cél-jából kiadatik a csáktornyai és nagy-kanizsai tűzoltó-egye-sületek parancsnokságainak. Elnök jelenté, hogy a csák-tornyai és nagy-kanizsai tűzoltó-testületek évi közgyűlési jegyzőkönyvüket, valamint vagyontkimutatásukat beküldöt-ték. Az elnökség utján a szövetségben levő társegyesületek felhivatnak, hogy f. évi május hó 1-ig küldjék be az elnöki és parancsnoki jelentést, a közgyűlés jegyzőkönyvét, va-lamint a vagyontkimutatást. Jövőre pedig ebbeli kötelezett-ségüknek minden év márczius 15-ig tegyenek eleget. Elhatározottatott, hogy ezután a gyűlési meghívón a tárgy-sorozat is kitétessék. Az országos tűzoltó-szövetség meg-kerestetetik az iránt, hogy az országos tűzoltói segélyalap szabályait néhány példányban küldje meg s ezek a társ-egyesületnek azzal küldetnek meg az elnökség utján, hogy ezen országos segély-egyesületbe az egyesületek működő tagjaiknak számarányához képest lépjenek be.

— **Tűzoltó-főparancsnok-polgármester.** Zala-Egerszegben április hó 30-án Kovács Károly polgármestert, az ottani önk. tűzoltó-testület érdemduis főparancsnokát, egyhangulag újra megválasztották polgármesterré. Május 2-án az új polgármester tiszteletére diszvacsorát rendezett a város polgarsága, melyen mintegy 130 személy vett részt. A vacsora alatt Svatics Benő főispán köszöntötte fel a polgármestert, ki a város közönségére és felvirágo-zására üritette poharát. Kovács Károly polgármester-főpa-rancsnok mindazoknak élénk emlékezetében lesz, kik a zala-egerszegi orsz. tűzoltó-congressus alkalmával a város vendégszeretetét élvezték. Szívből gratulálunk a szeretett bajtársnak újabb megválasztásához.

— **A fumei önkéntes tűzoltó-testület** parancsnoksága április hó 26-án tartott nagygyűlésén Catinelli M. tábornokot, Ivanossich ezredest, Lischay honvéd szá-zadost, Fésüs Béla miniszteri tanácsost, Hajnal Antal miniszt. oszt. tanácsost, Szobovics Lajos pénzügyi tanácsost, dr. Gelletich Miklós városi első alelnököt, Mochovich Emőd városi másodalelnököt és Böhm Oszkár takarékpénztári igazgatót a testület tiszteletbeli tagokká választotta meg.

— A soproni nagygyűlés alkalmával tartandó tűzoltó-szer kiállítás rendező bizottsága közzéteszi a következő tudnivalókat mihez tartás végett a kiállítók részére:

1. A kiállítás helyisége tágas, száraz épületben lesz, melynek falai igénybe vehetők.

2. Az épület a városban van.

A be- és kiszállítást a rendező bizottság saját bizottjai által teljesíti, s az ezzel járó csekély költséget a kiállító megtéríteni köteles, szabadságában állván minden kiállítónak azt saját, vagy külön megbízottja által is teljesíttetni. A megérkezett tárgyak jegyzékbe foglaltnak és ezen jegyzék a bizottság igazolásul szolgál.

A visszaszállítás ugyanígy történend.

3. A tárgyak elhelyezését a bizottság határozza meg, azonban a netáni vélesemesebb elhelyezést, díszítést a kiállító tetszése szerint végezheti.

4. A tárgyak tűzkár elleni biztosítását a bizottság díjtalanul eszközözi.

5. Az egyes tárgyak árának kitüntetése kívántatik. A kiállított tárgyak eladását a bizottság 2% közvetítési díj mellett eszközözi, mi végből a szükséges felvilágosítás a bizottsággal közlendő.

6. Az ide és visszaszállítási költségeken felül természetesen a becsomagolási és feladási költségeket szintén a kiállító tartozik viselni, mely költség az esetleges beszállítási költséggel egyetemben, előlegezés hiányában, utánvétellel szedetik be.

7. A kiállítandó tárgyaknak kiteendő értéke erejéig azoknak a kiállítási helyiségben való lételének tartama alatt a bizottság felelősséget vállal.

8. A kiállításra bejelentett tárgyaknak legkésőbb 1891. évi július hava 31-éig már Sopronban kell lenni, mert a később érkezők vagy éppen nem, vagy csak már a helyhez képest — esetleg rosszabb helyen fognának elhelyeztetni.

9. A kiállítás 1891-ik évi augusztus hó 14-én fog megnyitni és tart augusztus 17-ig, mely idő után a 2-ik pont szerint a tárgyak vissza küldetnek, szabadságában áll — saját érdekében — a kiállítónak a becsomagolást

és feladást annál is inkább önmagának vagy külön megbízottjának végezni, mert a feladás utáni esetleges kárért a rendező bizottság nem szavatol.

10. A tárgyak hiánytalan visszaszolgáltatására nézve a bizottság részére a feladó vevény szolgál igazolványul.

11. Ha a kiállító egyik vagy másik tárgyát szakértő birálat alá bocsájtani akarja, ezt a kiállítási tárgyak bejelentésénél közzétenni tartozik, hogy a bizottság a szükséges előkészületeket megtehesse; kiemeltetik azonban, hogy semminemű díjazásra nem számíthat.

12. A bejelentések vagy bármely ez ügyben kívánt tudakozódások a kiállítás rendező bizottság címére Sopronba intézendők.

— **Zala-Szt.-Gróton** f. hó 8-án egy szalmafedélű ház gyuladt ki, s az amugy is közelben levő és többnyire szalmafedélű házak a meglehetősen szél folytán nagy veszélyben voltak, azonban a zala-szt.-gróti önk. tűzoltó-testület rögtön a helyszínén megjelent s a tűz tovaterjedését megfészített munkásságával meggátolta s így csupán ezen ház égett le. A kár 300 fitra tehető.

— **Helyreigazítás.** A «Tűzoltó-Közlöny» 1891. évi márcziusi számában nyomdahiba folytán Versecz az 1885-86 és 1888-90-ik, évekre tévesen lett mint hátralékos fejtüntetve, mit is ezennel helyreigazítunk.

— Lapunk mai számával megküldjük t. olvasóinknak *Egger B. és Tsa* budapesti mechanikai és elektrotechnikai gyár körözvényét. Nevezett gyár egy a telefon, mint vilamos jelző és villamvilágítási készülékek s berendezése gyártása terén, mint egyik legrégebbi versenyképes hazai ipartelep, már rég időtől fogva a legjobb hírnévben áll megbízhatóságának számtalan sikerült berendezés által jelét adta. Azt hisszük, hogy a hivatkozott melléklet t. olvasóink tetszésével fog találkozni; annál is inkább, mert a tűzoltóság nemes feladatát nagyban elősegíti a telefont és villamos jelző, mely készülékek nevezett gyár által legtükéletesebb minőségben készíttetnek. Ugy fent emeltett indokoknál, mint pedig a hazai ipar pártolásánál fogva csatolt mellékletünket t. olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

VEGYESEK.

Uj tűzmentesítő folyadékkal tettek kísérletet Váczon rendkívül nagy érdeklődő közönség előtt. Jelen voltak a városi hatóság képviselői, a főszolgabíró s dr. Csányi János főparancsnok vezetése alatt az egész tűzoltó-testület. Mindenek előtt impregnált és nem impregnált szövetekkel tettek kísérletet, melyek fényesen szóltak a találmány értéke mellett. Érdekes volt, mikor két zászlót gyújtottak meg s ezeknek nem impregnált középső része egészen leégett, a másik két impregnált szárny azonban teljesen ép maradt. A kísérletek fénypontja azonban a két szoroson egymás mellé helyezett szalmaháztető volt, melyek közül az egyik lánggal égett, de a másik (impregnált) háztető, habár a szomszédos lángokat petroleum-felöntéssel szították, teljesen sértetlen maradt.

Melegtől óvó burkolatok. Vasfelületeknek forró-ság áradása ellen igen számos, ugynevezett izoláló massa van forgalomban, melyek illető gyártók részéről természetesen mód nélkül dicsértetnek, legyenek azok parafa, kovahomok, vagy más anyagból előállítva. A szakember előtt a költség kérdése játsza a főszerepet, miután többnyire csak az illető óvszernek nagyobb vagy kisebb vastagságu rétegben való használatától függ a cél elérése. A Leroy-

féle massa név alatt ismert óvszer a következő anyagok keverékéből áll: 12 rész mézskőpor, 35 r. kőszénpor, 20 r. agyagpor, 30 r. hamu, 1½ r. tehénszőr, 1 r. 500°-os kén-sav, és 35 r. víz, mely keverékkel az illető vasrészek bevonatnak. Minthogy ezen massa megkeményedik, nem tanácsos azt készletben tartani. Még olcsóbb massa nyerünk, ha szalmaköteleket, nedves agyaggal bemázolunk, mely agyag szecskával vagy polyvával van vegyítve és enyves vízzel felkavarva. Ezzel kapcsolatban közöljük Weinlig-féle massa összetételét is; ehhez szükségeltetik 2 hektoliter agyag és 3 hektoliter homok (ajánlatosabb még ennél kokszdara) kevés vízzel felkavarva, 3 akó cukorkorszörppel és 15 kilogramm grafittal vegyítve. Ha ezen masszacsövek beburkolására használtatik, ugy czélszerű azokat vastag papírossal beborítani; ezen papírost bemázoljuk higan folyó cukorkorszörppel és csak ezután kerül Weinlig-masszára a sor. Csövekre elegendő 20 mm. (¾" vastagság, nagyobb terjedelmű tárgyak lehet a réteg 25—30 mm. (1" vastag). Hozzáadhatunk ezen masszához szilárdabb tétele céljából kellő mennyiségű kőcotot vagy szórt. Tanácsos végre ezen burkolatot egyszer-kétszer kátránnyal vagy lenolajfirniszszel bemázolni.

Tűzálló tető- és falvakolás. Hayes György New-Yorkban a következő vakolási eljárást ajánlja, melylyel még a fa-falakat is tűzállókká lehet tenni. Pléhtablákba egymáshoz közel 15 x 20 mm. nagy lyukak vágatnak úgy, hogy az ellenkező oldalon a pléhrészek kiállanak és kissé kikunorodnak. Az ilyen pléheket aztán meg kell erősíteni a bevakolandó falra, és aztán úgy hányni rá a vakolatot, mely az átlukasztott és sok kunorodással ellátott pléhez kitünően tartja magát. Az ilyen vakolat igen kevéssé érzékeny az idő viszontagságaival szemben, nem hull le és nagyon óvja az épületeket tűzveszély ellen. A vakolat is sokkal jobban megmarad, mint a szokásos léczek vagy nád felszegezésénél és kevesebb mészre is van szükség. Az Egyesült-Államokban sok százezer négyszögméter ilyen vakolás van és azt állítják, hogy az tűzállóvá teszi a fa-falakat.

A trieszti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 30-án Triestben tartott 59-ik közgyűlésén heterjesztette az 1890. évi mérlegeit.

A közgyűlésnek tett jelentésekből értesülünk, hogy az *életbiztosítási ágban* a díjtartalék 2,293.129 frt 35 krral szaporodott és 1890. december 31-én 28,927.291 frt 36 krra emelkedett és hogy az 1890-ben ujonnan kötött biztosítások összege 17,697.232 frt 84 krra rugott, mi által az 1890. december 31-én érvényben levő biztosítások tőkeösszege 124,121.441 frt 72 krra szaporodott fel. Az évi díjbevétel az illetékekkel együtt 5,002.565 frt 89 krt tett ki. — *A tűz- és szállítmány-biztosítási ágazatokban* a díjbevétel 9,017.000 frt 32 krt tett ki, mely összegből mint minden tehertől mentes díjtartalék 2,250.646 frt 87 kr helyeztetett tartalékba, míg az 1890. december 31-ikén a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények összege 24,167.306 frt 81 krra rug. — Az 1890-ben kifizetett károk összege 8,345.827 frt 21 kr. A társaság alapítása óta egész 1890. december 31-dikéig 235,717.767 frt 43 krnyi tekintélyes összeget fizetett ki károk fejében. Ezen összegből 143,424 kárestet 44,315.616 frt 57 krnyi kártérítéssel hazánkra esik. Az értékpapírok árfolyam-ingadozásának fedezésére szolgáló tartalék alap 1890. december 31-én 1,209.035 frt 27 krra emelkedett, noha a kisorsolható

értékpapírok csakis névértékülkel lettek a mérlegbe felvéve. A tőkésített nyereségtartalék az alapszabályok szerinti összegben 2,625,000 frttal, az ingatlanok tartalék alapja 1,289,480 frt 92 krral és a kétes követelések tartaléka 80,000 frttal marad változatlanul. Az összes biztosítéki alapok 2,545,432 frt 80 krral 43,303,671 forint 22 krra emeltek és a következőképen vannak elhelyezve: Ingatlan vagyon és jelzálogok 9,009,007 forint 76 kr. Kölesönök intézeti életbiztosítási kötvényekre 2,807,812 frt kr. 84 kr. Kölesönök állami értékpapírokra 38,648 frt 74 kr. Értékpapírok 24,507,472 frt 98 kr. Váltók 448,903 frt 81 kr. Folyó számlák és adósok a hitelezők levonása után 627,774 frt 46 kr. Pénzkészlet az intézetnél és bankoknál 2,189,050 frt 63 kr. A részvényesek adóslevelei 3,675,000 frt, összesen 43,303,671 frt 22 kr. — Tiszta nyereség fejében 737,862 frt 44 kr 16n kimutatva, miből minden egyes részvényre 120 arany forintnyi (egyeni 300 frankkal) jutalék csik.

Szerkesztői üzenetek.

H B Sárospatak. Az április 16-áról kelt levele. Sárospatak gr. máj. 7. postabélyeggel van ellátva. Jelen számunkra elkésett. Legközelebb egészben hozzuk. Köszönjük a beküldést.

Sidney G. Gamble Grantham. «Fire and Water» London. With great pleasure we have read your journal. Thank for your attention. Will you be so kind to send us the continuation and the affable reply, what shall we send you for the paper on annual subscription? The great interest to the Fire Brigades of Great Britain wished to read your excellent paper.

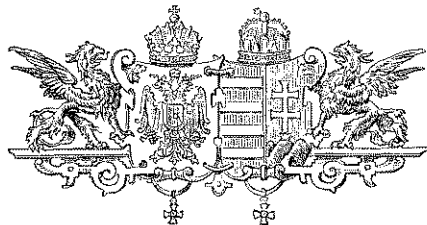
K J Zala-Szt.-Grót. Köszönettel vettük. Nagy sajnálatunkra ezen számunkba már nem vehettük fel, de legközelebbi számunk hozza.

F Károly Sz Miért, azt magunk se tudjuk. A szövetkezésnek valódi célja előttünk is ismeretlen; időtöltésnek azonban beválók. Csak nem akarnak ott «magán» szövetséget alakítani? Kivel? A «T. L.»-at illetve, magunk is azt mondjuk, hogy jól vannak szerkesztve. Hogy a szerkesztőség a «T. K.»-ben megjelenő «hagyományos» vezércikknek annak idején való perhorenskálása daczára, most szintén vezércikknek, az nekünk is tetszik. Hja! on change ses passions, come ses amours!

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószere-, szivattyu- és kútyára, harang- és érczöntődjé

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

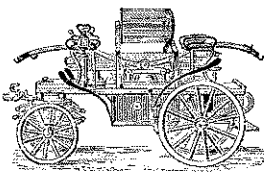
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó-szereiket** valamint kitűnő hangu **harangokat** s vasszerkezetű **harangállványokat**.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

A

SZIVATTYÚ

ÉS

ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 iv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vízszerezés és szállítás módzatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulirt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr. vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál-utoza 3. sz. III. emelet, 13. ajtó eszközölhetők.

BUDAPEST—BÉCS—BELGRÁD.A
HADI ÉREMHEZ.A
HADI ÉREMHEZ.**TILLER MÓR és TESTVÉRE**

csász. és kir. és szerb kir. udvari szállítók

Budapesten, a Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

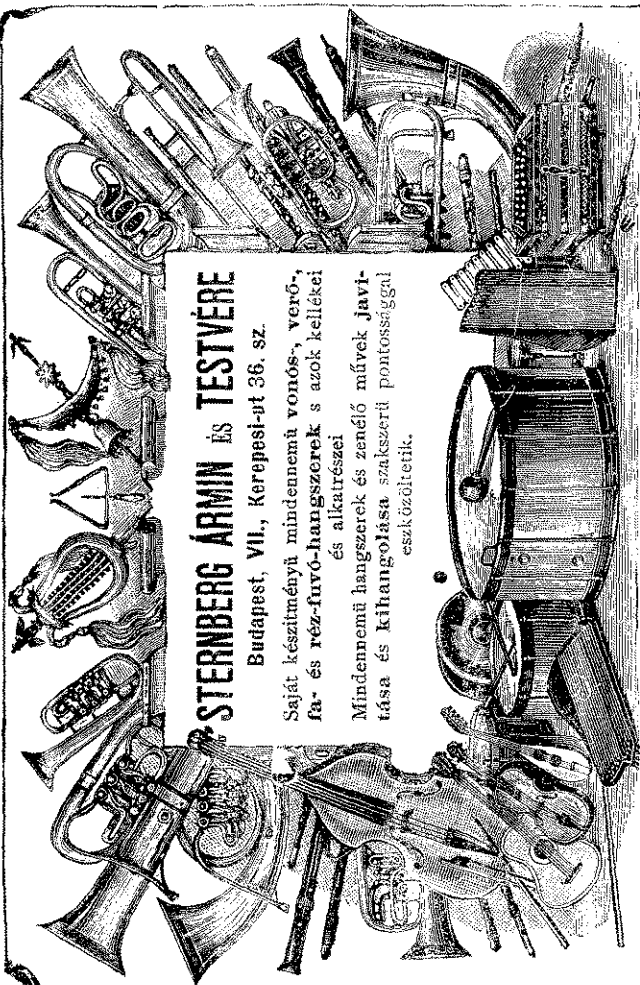
teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból, valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kezyüket, gallérokat stb. a legdusabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERNBERG ÁRMIN és TESTVÉRE

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz.

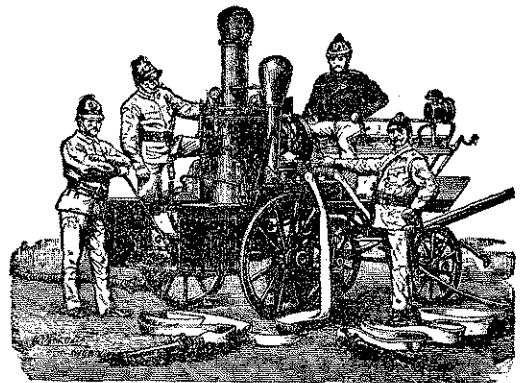
Saját készítményű mindennemű vonós-, verő-, fa- és réz-fúvó-hangszerek s azok kellekei és alkatrészei

Mindennemű hangszerek és zenélő művek javítása és kihangolása szakzeri pontossággal eszközöltetik.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedül szállítója.

Wm. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyár: BÉCS IV. Victorgasse 22.

ajánlja saját találmányu újból javított

KIS GÖZFECSKENDŐIT

(Thursfield szabadalma)

tökéletes pótlásául a városi- és falusi kocsiszivattyúknak.

Ezen szivattyúk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai előhaladottság összes következményeinek; a nem szakértők által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkímélése mellett tartós üzemképességet biztosítanak.

Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra ingyen és bérmentve.

Gyár: BÉCS IV. Victorgasse 22.

Ő cs. és királyi Fensége József főhg udvari szállítója.

Alapított 1858.

WALSER FERENCZ

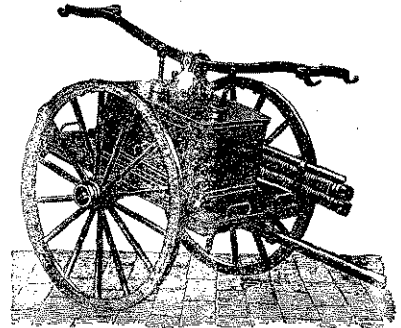
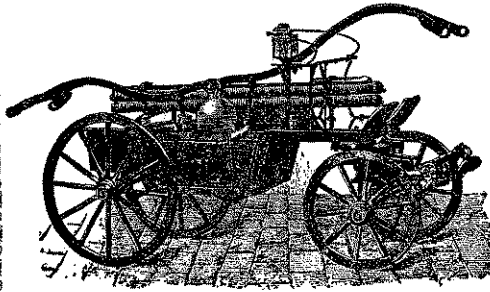
Alapított 1858.

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Szállít a nagyméltóságu m. kir. belügy-
miniszterium tűzrendészeti magas kor-
mányrendelete alapján összeállított és az
előírt szerelvényekkel felszerelt

községi egységes vészvonatokat

továbbá községek és a szervezendő tűzörségek részére kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízfordókocsikat, tűz-
és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzörségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni fel-
szerelésit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más
tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Waiser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már
létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra át'omittatnak, mely végre az illető fecskendő
vizszállító könyökdarab beküldése kérietik.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 7000
darabnál több van használatban.

==== Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak. ====

ULLMANN MIKSA

HUMPOLETZ (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére

mérték szerint a legjutányosabb áron szállít
kitűnő sötétkék vagy szürkeszínű posztóból
készült

köpenyegeket,

zubbony- és nadrágokat

valamint

zsávoly-öltözeteket.

Áruminták kívánatra ingyen és
bérmentve.

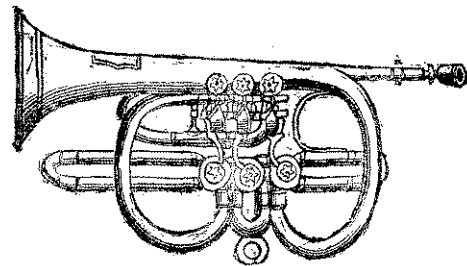
Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított bizo-
nyítvány.

Saját javító műhely.

MICHL JÁNOS ÉS FIA

hangszergyárosok

GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.

Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testületeknek hangszer-
szükségleteik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindennemű
trombiták, kürtök és helikonok; nagy- és kis
dobok; réztányérok; klarinéták; fuvolák és pi-
kólok; nemkülönben hegedűk, violák, gordonkák
és bögők stb.

Nagy raktára jelsősíp- s jelzőkürtöknek; riadó-
kürtöknek; valamint citherák, szájs- és húzóhar-
monikák nagy választékban.

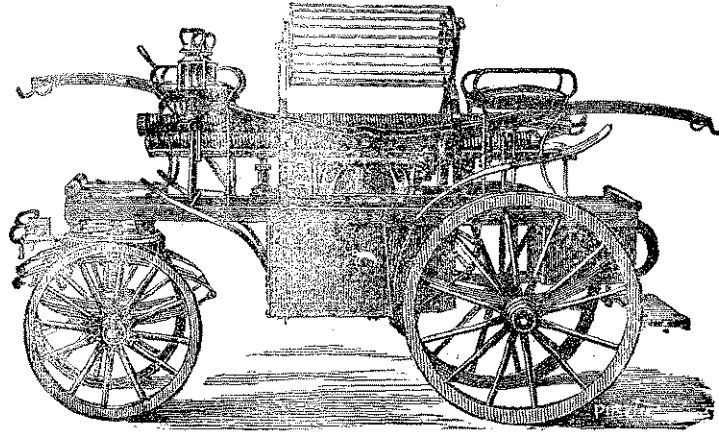
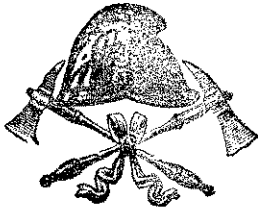
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Saját javító műhely.

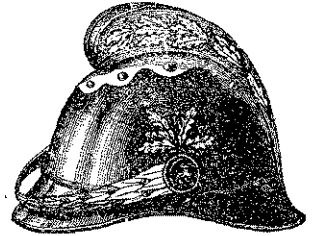
Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

**5 évi
jótállás!**

**10 évi
részletfizetés mellett!**

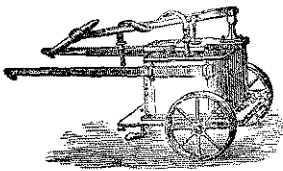

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magas kormány ^{82502/II.}_{588.} számú rendeletével ajánlt

gép-, tűzoltó-szer-, fecskendő-gyára és ércz-öntődéje

Gyárhelyiség: Külső váczi-ut 1527. **BUDAPESTEN** Iroda: V., váczi-körut 78. szám.

RAKTÁRAK:

Váczi-körut 78. sz. és Klotild-utca 17. szám.

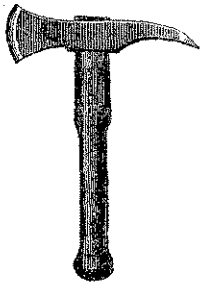
Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előírt méretekkkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi fecskendőit, minden mellékszereivényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnők, és minden tekintetben a legújabb vívmányok magaslatán állanak

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

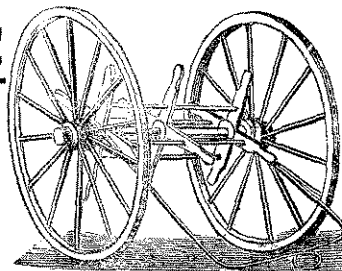
KIZÁRÓLAG HAZAI GYÁRTMÁNY.

Nemkülönbén ajánlhatom kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőimet.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett!

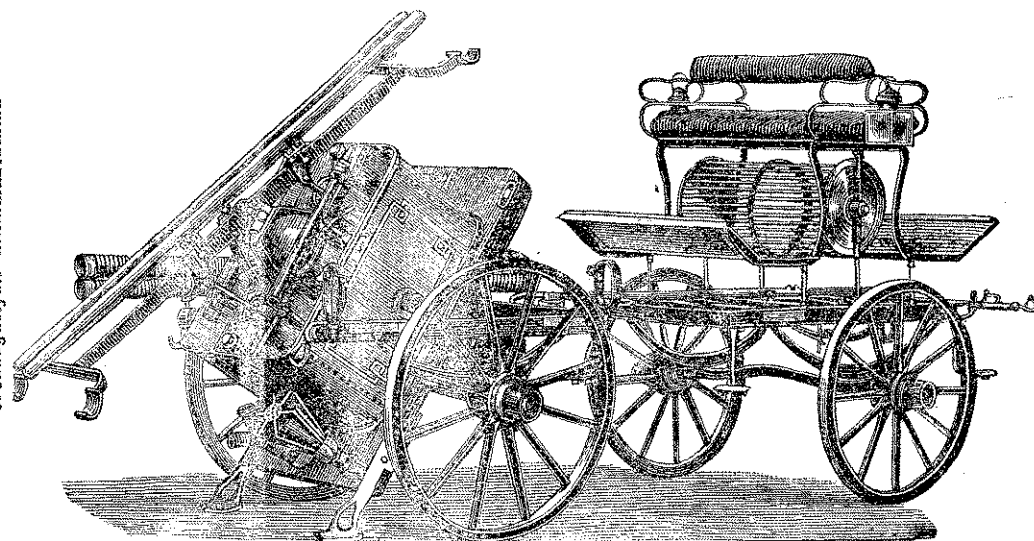
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű érmeikkel
kitüntetve.

GEITNER és RAUSCH

Központi üzlet: Budapest, Andrászy-ut 8. | Tűzoltószergyár: Budapest, Nádor-utca 46.

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a m. kir. belügy-
miniszterium által 52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskeknél csak éreztelések s becsiszolt
érezgatyák alkalmaztának.

Fecskeknél, saját új találmányainkon, fontos s
szükszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányú szivattyuknak, úgymin: tűz-
oltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga és bakfecskeknél; — legjobb minőségű
mészga (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mészgázott kender-tömlőknek.

Fecskeknél, saját új találmányainkon, fontos és szükséges javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether Witte-féle szab. tömlő-
kapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle kapocscsal
teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, létrák, mindennemű mászó- és
párkánylétrák a legkitűnőbb fajtákból.**

== Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlőszállító tárgonyok. ==

Közönséges és díszfelszerelések, tiszták és legénység számára; sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskezésre is alkalmas kutakat kiválóan szilárdan készítünk.

A t. cz. egyleteknek, előjáróságoknak, községeknek, gyáraknak, színházaknak
ajánlunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan felszerelésére.

A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.

Medvező fizetési feltételek

III ÖT ÖVI JÓTÖLLŐSÉGI

ASSICURAZIONI GENERALI 1890. ÉVI MÉRLEGE.

VÉTEL

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1890.)

A tétel neve	Üzlet / Vagyon / Összes						A tétel neve	Üzlet / Vagy / k i a d		
	b e v é t e l e k							k i a d		
	frt	krj	frt	krj	frt	krj		frt	krj	frt
Díjtartalék a múlt évről:										
a) tüzbiztosítás	1997213,51						2.227.432,69			
b) szállítmánybiztosítás	124714,99						761378,01			
c) jégbiztosítás	72612,76		2104541,21			2194541,21	212372,86	3800589,51		
Tartalék oly károkra, melyek 1889. decz. 31-én még függőben voltak:										
a) tüzbiztosítás	350538,80									
b) szállítmánybiztosítás	28659,20									
c) jégbiztosítás	1950,91		641043			641043				
Díjak a törlések levonásával:										
a) tüzbiztosítás	7036945,87									
b) szállítványbiztosítás	1896453,11									
c) jégbiztosítás	2074215,2		8940719,90			8940719,90				
Cötvényilletékek:										
a) tüzbiztosítás	275134,77									
b) szállítványbiztosítás	8567,07									
c) jégbiztosítás	20694,90		304336,80			304336,80				
Tőke elhelyezések jövedelme:										
Értékekre adott előlegek kamatai	1204,59									
Allam- és más értékpapírok kamatai és osztalékai	228134,38									
Kamatok váltószámlából, folyó számlától és ágió	31660,75									
Nyereség különféle értékesítések folytán										
				12819,19		12819,19				
Izbi biztosítási ágba befejezések a tőkér- üreg biztosításban elért eredmények										
				12080700,91		27381830			59416,83	23037
Összesen				12080700,91		27381830			59416,83	23037

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. (1890.)

Díjtartalék a múlt évről:	26634162,01									
a) visszonzbiztosítások	700332,38		25033829,00			25933829,00				
artalék 1889. deczemb. 31-én függőben lévő károkra										
a) halálesetre szóló biztosításokra	4379467,29		419135,49			419135,49				
b) eljátszra szóló biztosításokra	485696,05									
c) járadékokra szóló biztosításokra	78901,92		4039125,26			4039125,26				
ötvénydíjak										
álrtalék átadott visszonzbiztosításokra										
helyezett tőkek jövedelme										
a) Jelzálog követelések kamatai	694099,97									
b) Értékekre adott előlegek kamatai	14351,15									
c) Állam- és más értékpapírok kamatai	876381,66									
d) Folyó számlák kamatai	16610,57									
e) Az ingatlanok haszna jövedelme	23867,48									
f) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	149779,41									
összesen	134729,63									
niből is levonva a tartalék rendes jutalékát	1104966,20		1104966,20			1104966,20				
nyereség különféle értékesítések folytán										
				242325,34		242325,34				
összesen				3326414,52		25273629			3326404,52	252736

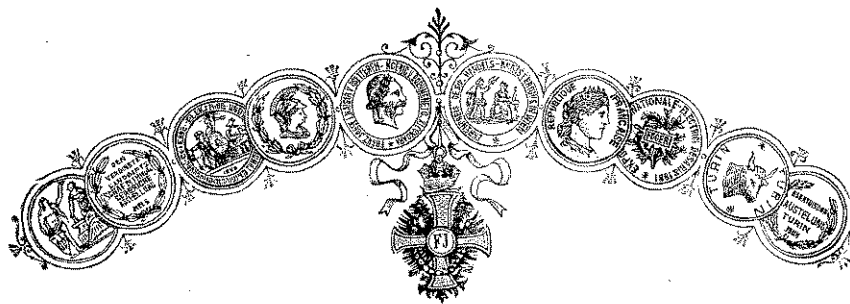
YON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1890. december 31-én.

A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN	Egyéb Szám	A tétel neve	A		B	
	frt	kr	frt	kr				frt	kr	frt	kr
	részvényesek adósevelei a tőke be nem fizetett részéről gation bírtok:	1807000		1837500					9675000		1. Alapításhoz
a) városi telkek			1656603,18		7329612,33		2. Értékesített nyereségtartalék	1312500		1312500	
b) földbirtokok (gazdasági feltérral)			2073039,15		2886864,73		3. Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	646752,88		592277	
c) 1890. december 31. még el nem adott gazdasági termények a társaság földbirtokaitól			102596,72		102596,72		4. Ingatlan tartalék			1289480	
a) Kölszönök a társaság életbiztosítási kötvényeire			2774467,84		2807812,84		5. Tartalék különféle követelések fedezésére	40000		40000	
b) Aktív élejáradekek és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felszárítandó tőkék vételára			33345		33345		a) Díjtartalék még érvényben lévő biztosításokra			2278701,46	
amatózó jelzálogbiztosított							b) az A mérlegben			2892729,16	
tőke-kölszönök ingatlanokra (a) folyó	frt 1.343.282,31						7. Tartalék bejelentett, de december 31-én meg ki nem fizetett károkra:			729466,39	
a) jelzálog osztályba tartozók	6.263,79						az A mérlegben			434229,0	
b) hátralekos			1349546,10		1349546,10		a B mérlegben				
észőnek letéteményezett állam- és más értékpapírokra	293304,98		928826		38048,74		8. Osztalékalap az életbizto- sításban nyeresémenyei	frt 360.316,57		480408,7	
állam- és más értékpapírok	4641983,81		1865489,77		2453747,08		b) végves biztosítás	frt 119.892,18			
llóka a társaságban	448303,81				489003,81		9. A hivataltokok elállási pénztárának vagyona			401349,09	
lőgek a jelzálogosztályban halász. I. cz. e. pontj nyok folyó számlák, kasszák, bankoknál és hitelintézeteknél	1107474,65		808700,08		1916251,71		10. Egenylen a visszonzbiztosítottak számláján			750329,05	
szpénz-készlet a társaság rendelkezési igazgatóságok pénztárában	561414,63		45321,64		1046307,27		11. Egenylen az intézet főkönyvén számláján			183988,81	
szpénz-készlet a hitelesítő pénztárban	98630,10		72675,75		171355,85		12. Hitelezők különböző címekben			601768,54	
advány a visszonzbiztosítók számláján	539183,80		26585,53		610693,93		13. Letétek kezesség és biztosítók gyanánt			618979,90	
advány az intézet főkönyvén számláján	967874,11		120883,95		1088737,46		a) A B mérleg folyó számlájának egyenlege			494665,19	
advány az A mérleg folyó számláján			494665,19		494665,19		b) Gidoni alapítvány			56213,6	
a) Adósok különböző címek alatt	429295,58		317611,40		746896,98		Girard alapítvány			497750	
b) Adósok különböző címek alatt			8983,79		8983,79		Goldschmiedt alapítvány			3000	
c) Letétek kezesség és biztosítók gyanánt	618979,90		617863,96		1136843,26		Felosztható nyereség			291163,50	
d) Letétek Goldschmiedt alapítvány	3000				3000					446698,9	
tartalék átadott élet-visszonzbiztosításokra			803517,59		803517,59						
torzat és visszoktrények a társaság összes vagyonában, cég- tablak, papir és nyomtatvány az összes részvényesek legezett jutalékok és szervezési költségek											
összesen			30745945,69		47568610,36					10822664,67	

1890. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díj-
követelvények értéke — frt 24.167.306,81

A jövő évben lejárandó tüzbiztosítási díjak — frt 24.167.306,81

Első o.-magyar villamvilágítási és erőátviteli gyár

EGGER B. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII. Huszár-utca 7. ☚ BÉCS, V. Griesgasse 36.

Sürgöny-czim: Dynamo Budapest.

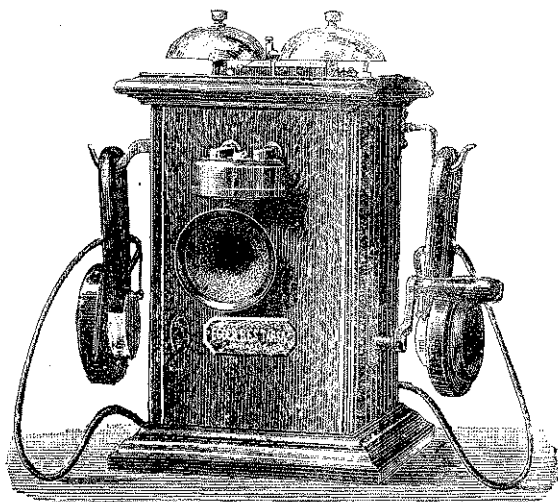
A legjobbnak
ismert

MIKROPHON

Berliner-féle

**UNIVERSAL-
TRANSMITTER**

egyedül
jogosított gyártói.

A legjobbnak
ismert

MIKROPHON

Berliner-féle

**UNIVERSAL-
TRANSMITTER**

egyedül
jogosított gyártói.

Ezennel van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy sikerült a legkitünőbb mikrophon Berliner I. úgynevezett „Universal-Transmitter“-jének kizárólagos gyártási jogát Magyarországra nézve megszerezni, a mi által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy telephon-készülékeinket mint a legkitünőbbeket ajánlhatjuk.

Ezen mikrophon előnyei főleg a következőkben állanak:

A készülék lényeges szerkezete egy vékony szénlemez, egy több concentrikus gyűrűvel ellátott praeparált széntömb és a kettő között elhelyezett szénpor. Az egész légmentesen egy fémdobozba van zárva s ezáltal meg van óva minden külső befolyástól. Ez lehetővé teszi a transmitter használatát oly helyiségekben is, melyekben gázok vagy nedves levegő egy másnemű mikrophon használatát lehetetlenné teszik.

A készüléken nincs sem rugó, sem beállító csavar melynek következtében az Universal-Transmitter minden után szabályozás nélkül éveken át a legkisebb változás nélkül működik.

Az Universal-Transmitter egyenlően jól dolgozik a legrövidebb mint a leghosszabb vonalon.

A berlini póstaigazgatóság Berlin-Stettin, valamint Berlin-Hannovera közt kísérleteket tett ezen készülékkel a legfényesebb sikerrel ép úgy a cs. kir. osztrák távirtdahivatal Bécs és Prága, valamint a m. kir. pósta- és távirtdaigazgatóság Budapest (tőzsde) és Bécs között.

„Universal Transmitter“

„Universal Transmitter“

Ezen mikrofonok többek között következő nagyobb vállalatoknál és hivataloknál vannak használatban:

Központi telephon hálózat Bari (Impresa Barese)
 „ „ „ „ Roma (Impresa — Romana)
 „ „ „ „ Brünn
 „ „ „ „ Vstادت (Svédhon)
 „ „ „ „ Rosario
 „ „ „ „ Montevideo 4500
 „ „ „ „ Buenos Ayres készülőc.
 „ „ „ „ Assuncion Argentin
 „ „ „ „ Mendoza köztársaság.
 Telephon összeköttetés: Hannover — Berlin
 „ „ „ „ Genf — Lausanne
 „ „ „ „ Bécs — Brünn
 „ „ „ „ Bécs — Prága
 „ „ „ „ Bécs — Budapest
 Központi telephon hálózat Fiume
 „ „ „ „ Győr
 „ „ „ „ Sopron
 „ „ „ „ Budafok
 „ „ „ „ Arad
 és számtalan magán-vállalatnál
 Württembergi kir. pósta- és táviradaigazgatóság eca. 2000 db.
 Osztrák cs. kir. pósta- és táviradaigazgatóság eca. 1500 db.

Belga kir. állami távirada hivatal
 Németalföldi állami távirada hivatal 500 db.
 Svájci távirada-igazgatóság
 General-Post-Office London
 Szász kir. államvasutak vezérigazgatósága
 Bádai
 Cs. kir. szab. osztr. északnyugati vasút igazgatósága
 Main — Neckar
 Kursk — Kiew
 Moszkva — Rjāsani
 Bochumer Verein f. Bergbau und Gussstahlfabrikation
 Osztr. fegyvergyár társulat Steyr
 Liebig báró Reichenberg
 Harkányi Frigyes Szerenes
 Magyar cukor-ipar részv. társulat Szerenes
 Magy. kir. államvasutak
 Földmivelésügyi m. kir. ministerium.
 Cs. kir. osztr. szab. Ferdinand északi vasút 300 db
 „ „ „ „ déli vasút
 Norvég kir. távirada-igazgatóság Christiánia
 Közmunka-Ministerium Lissabon
 Riga — Dünaburgi vasút
 Società telefonica Lombarda, Milano.

BIZONYÍTVÁNYOK.

Cs. kir. alsó-ausztriai pósta- és távirada-igazgatóság.

Bécs, 1886. december 25.

... Végül értesítetik a czég, hogy a beküldött mikrofonok a Bécs és Brünn (150 km.) közötti telephon berendezésnél *nagyon jóknak* bizonyulnak.

A cs. k. udvari tanácsos és igazgató helyett:

Morian, cs. k. főépítészeti tanácsos

Moszkva-Rjāsani vasuttársaság.

Moszkva, 1887. január 17.

Kísérlet az 1885 Werst (ca 200 km.) hosszúságú Moszkva — Rjāsani táviradavezetéken.

... A mikrofonok négy-négy Leclanché elemmel dolgoztak. A kísérlet egész tartama alatt, a mikrofonok és jelző csengők *rendkívül jól működtek*; a beszéd *tisztán és hangosan* volt hallható.

P. Anisimoff, mérnök.

A moszkva-rjāsani vasút távirada-főnöke

Örömmel ismerjük el, hogy becses czégük által nálunk létesített telephon munkálatok legnagyobb megelégedésünket érdemelték ki, miután a 19 klm. hosszú telephon-összeköttetés a Berliner-féle mikrofonok használatával *teljesen sikerültek* tekinthető.

Közel hat havi működése óta, *daczára a kemény télnek* — eddig *semminemű zavar* nem fordult elő.

Csányi műmalom társulat Kassán
Lassgallner, igazgató.

Hannoverai királyi Polytechnikum elektro-technikai intézete.

Hannover, 1887. június 28.

... én azokat a laboratorium és a mérőhelyiség között hoztam működésbe és azt találok, hogy a *legmesszebbmenő követeléseknek* megfelelnek

Tisztelettel

Dr. Kohlrausch W. tanár.

Tolnai uradalom.

Egger B. és Társa uraknak, Budapest VII., Huszár-utca 7. szám.

F. hó 10-én kelt b. levelükre válaszolva, értesítem, hogy az önök által a tolnai uradalomban létesített telephon-telep *legjobb meglegedésünkre* működik.

Tisztelettel

Tolnai uradalom: **Berg.**

Készséggel hozom becses tudomására, miszerint az Önök által nálam berendezett telephonnal — *kifogástalan működése* folytán — teljesen meg vagyok elégedve.

Tisztelettel

Kis-Várda, **Reizman Herman.**

A kishéri m. kir. ménésbirtokon Önök által létesített telephon berendezés *igen jól* működik és teljesen *megfelelőnek* bizonyult.

Kishéri m. kir. állami ménésbirtok
Renner, igazgató.

Örömlükre szolgál Önöknek tudomására hozhatni, hogy az Önök által létesített telephon berendezés *igen jól* működik, s mi vele *teljesen* meg vagyunk elégedve.

Kassai kereskedelmi bank részv. társ.
Dávitko, Rottenberg.

Szivesen elismerjük, hogy az önök által berendezett telephon és ennek jó működése felől *legnagyobb meglepedésünket* kinyilváníthatjuk.

Hermannezi papírgyár
Hüttner.

Becses abbeli megkérésére, hogy az Önök által nálunk létesített telephon-berendezés mennyiben bizonyult hasznavehetőnek, azon kellemes helyzetben vagyunk, miszerint kijelenthetjük, hogy az egész berendezés (6 állomás) minden kívánalomnak a *legteljebb mérvben* megfelel. — Megemlíthjük még, hogy különösen arra két állomás, mely a gyár zajos gépházában és a műhelyben van elhelyezve, *daczára az ezen helyiségben uralkodó nagy zajnak, meglepő erősen és tisztán* adja vissza a hangokat; minek következtében indítatva érezzük magunkat, Transmitter-je constructióját, a legsikerültebbnek és eddig legtökéletesebbnek kinyilvánítani.

Hogy a kiterjedt hálózatban a földvezeték segítségével eddig semminemű zavar nem mutatkozott, csakis a vezeték pontos és szakavatott elhelyezése, valamint a készülékek *igen solid* kivitelének tulajdoníthatjuk.

Selypi cukorgyár részv.-társ.
Dreyschock, igazgató.

Van szerencsénk tudatni, hogy a múlt évben Önök által nálam létesített telephon vezetékkel teljesen meg vagyok elégedve.

Ezen vezeték, mely 5 km hosszban köti össze két majoromat, *minden időjárásban kitűnően* működik, a *leghalkabb beszélgetés* is egész *tisztán* kivethető, az idej *erős tél, vagyis 22° hideg* daczára a 2 mm. vastagságú vezeték huzalok *egyszer sem* szakadtak.

Fentieknél fogva ezen czélszerű berendezésről csakis dicsérettel nyilatkozhatok.

Kiváló tisztelettel maradok
Szénásy Lajos, Jász-Kisér.

... daczára annak, hogy a vonal még csak rövid ideje van használatban *teljes meglepedésünket* kell kifejeznünk, miután a készülékek *pontosan és minden zavar nélkül* működnek, minek következtében minden nagyobb, központi kezeléssel bíró birtok tulajdonosának *sürgösen ajánlhatjuk a telephon berendeztetését*; miután a *befektetett csekély összeg*, a berendezés igen czélszerű oldala által rövid idő alatt kárpótoltatik.

Klobusitzky János-féle uradalmi intézőség Skulya
Kramer, pénztartó.

L'Ingénieur-Conseil.

Bruxelles, 15e Février 1887.

Toutefois, nous ne pouvons que constater les effets obtenus, et reconnaître que le nouvel „Universal-Transmitter“ est **un des plus puissants**, que nous ayons entendus, **tout en conservant une pureté de transmission parfaite.**

Electrician Branch, **General Post Office**
London, 14th Febr. 1887.

Dear Sir,

I am pleased to inform you that your Telephone transmitter has been tried and given good results **on underground wires up to 50 miles, and on a new coppers wire line of 270 miles having 15 milles of ordinary underground wire in it.**

I am, dear Sir, Your's faithfully
W. H. Preece.

Alfeld, 1887. július 1.

Kívánatra szivesen bizonyítjuk, hogy a nekünk szállított „Universal Transmitter“ ek működésével nagyon meg vagyunk elégedve, s hogy azok körülbelül kilenc hónap óta két, egymástól 14 km távolságra lévő állomás között minden zavar vagy javítás nélkül jól működnek.

Kiváló tisztelettel
Hannoverai papírgyárak Alfeld-Gronau
ezelől: **Woge testvérek.**

Kohner Adolf fiai, Budapest.

Tek. Egger B uraknak Budapest.

Ezennel van szerencsénk elismerni, hogy Felső- és Alsó Százberekki, valamint Szt. Iváni birtokainkban a telephon berendezést *legjobb meglepedésünkre* eszközölték és az fennállása óta jól működik.

Tisztelettel

Kohner Adolf fiai
Kohner Zsigmond és Károly.

**Északmagyarországi egyesített köszé-
bánya és iparvállalat-részvénytársulat.**

T. Egger és Társa uraknak Budapest.

Szivesen elismerjük, hogy önök által bányaműveinkben berendezett telephon vezetékkel igényeinknek tökéletesen megfelelnek. A vezetékkel másfél év óta vannak működésben mely idő alatt javítást nem igényeltek.

Tisztelettel

Északmagyarországi egyesített köszé-
bánya és iparvállalat rész-
vény társulat igazgatósága.

Reichart.

Telephon-kiállítás Brüssel.

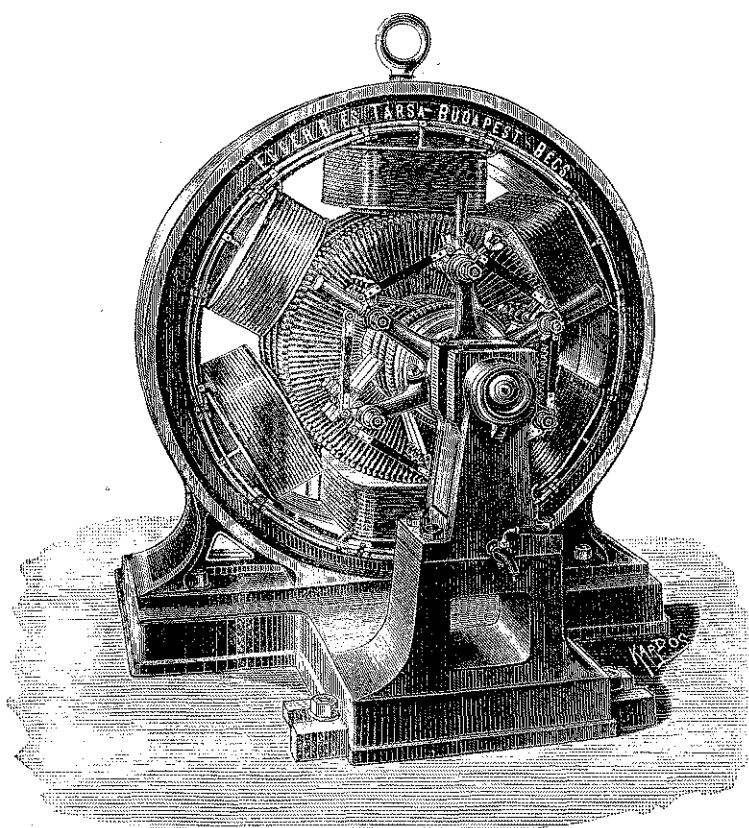
A „The Electrical World“ hírlapja: 1887. febr. 8-án.

... Mr. Berliner, exhibits a new microphone said to be among the best in the collection.

Első o.-magyar villamvilágítási és erőátviteli gyár

EGGER B. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII. Huszár-utca 7.

ajánlja gyárát villamos világítási és erőátviteli berendezésekre.

==== Költségvetések ingyen. ====

Izzólámpák, ívlámpák, dynamo-gépek, mérő-készülékek, accumulatorok, stb. stb.

Nagyobb, általunk létesített világítási berendezések:

Ő Felsége Lainzi kastélya.
Ő Felsége Bécsi váralka (6000 lámpa.)
Bécsi városház.
Wildbad Gastein.
Etablissement Ronacher, Bécs.
Maison Spitzer, Bécs.
Gizella gőzmalom, Budapest
Krausz Mayer és fiai szeszgyára, Budapest.

Győri szeszgyár, Győr.
Ginzkey szőnyeg-gyára, Maffersdorf.
Első magyar kenderitörő gyár, Szeged.
Machlup A. és E. „Flora”-gyertyagyára, Budapest.
Selypi ezukorgyár r. t. Selyp.
Központi tejesarnok, Budapest.
Kugler Henrik, Budapest.
Diósgyőri vas- és acélgvár, stb. stb.

Összesen több mint 800 berendezés.

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz. KIADÓHIVATAL: III., Pál-utca 3. sz., III. em., 18. ajtó.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félelve 1 frt 20 kr. A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr. Egyes példánynak ára 20 kr. Előfizetések és reklamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.	HIRDETÉSEK a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel. Többzsöri hirdetésnél tetemes árendemény.
MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.		

TARTALOM. »Egylet« vagy »testület«? — *Hivatalos rész.*
— *Általános rész:* A pályázat eredménye. — Az egri önkéntes tűzoltók ünnepe. — A tanító-képezdekben alkalmazandó tűzoltószaktan kérdéséhez. — *Testületek köréből:* A zala-szt.-grófi önk. tűzoltó-testület főparancsnokának évi jelentése. — A sárospataki önk. tűzoltó-testület évi jelentése. — A györi önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — A debreczeni önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Tűzesetek:* Raktártűz a debreczeni »István«-malomban. — *Vegyesek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

„Egylet“ vagy „testület“?

II.

A tűzoltó-testületeknek Magyarországon ez idő szerint már nagyobb jelentősége van, mint a hogy az még rövid idővel azelőtt volt. Az által, hogy az intézmény mindinkább fejlődik és hogy az, annak általánosítására czélzó igyekezet mellett, nagyobb neg nagyobb tért hódított magának, tapasztalhatunk, hogy mind jobban beleékelik magát a társadalmi institúciók sorába, olybá, mely ma már a nélkülözhetetlenek közé tartozik és ha csakugyan vannak még helyek, hol organizált tűzoltó-csapat, ha még oly kezdetleges állapotban is, nem létezik, azt ni tűzoltók az »ázsiai viszonyok« ephitetonjával sem llethetjük meg többé, mivelhogy gróf Széchenyi ödön keleti kultur-missiója óta Ázsiában is van már tűzoltóság; hanem annak nevezzük, hogy »barbarizmus«, melyet az ókor birta elmegegyengeség és örzéketlenség a humanizmus iránt, avagy az elme ögékonyosságának hiánya oly dolog iránt, melynek öüksége ez idő szerint mindenkinek meggyöződése, ödött fenntartani a mai napig.

Mióta pedig a magas kormány tűzrendészeti örmányrendeletével a tűzoltó-testületek alakítását, z abban contemplált módok szerint, a felépített s benépesedett lakóhelyekre ráparancsolta s ennek ölytán habár lassan — mert a törvényhatóságok minden számonkérés nélkül évek óta tetszés szerint ömban tartják intézkedéseiket — a testületek záma mindazonáltal folyton nő, azóta a tűzoltó-estületek jelentősége is fokozódott. Még inkább

fokozódott pedig jelentőségük az által, hogy társadalmi, valamint nemzetgazdászati fontos faktorra való törvényszerű kijelölésük mellett, ily testület minden egyes tagja a közérdek szolgálatában állván, hivatalos eljárásban lévő közhatósági személynek tekintetik és mint ilyen sérthetetlen.

Az ily mérvben kiszélesített, habár természetes jogok törvényszerű beiktatása azt engedi következtetni, hogy a kormányrendelet oly feltevésben alkalmazta határozott hangját, miszerint az egyes tűzoltó, mint egy nagyobb egységnek alkatrésze, alkatrészében is az egység változatlan és hamisítatlan kifejezése és hogy a nagyobb egység olyan, mely szervezeténél fogva bir mindazon kellékekkel, mely közhatósági személyeknél, azok erkölcsi és fizikai tulajdonságait illetve, feltétlenül megkívánatnak.

Kell tehát, hogy a testület, midőn a közérdek szolgálatában applikált magaviselete által a bizalom átruházása folytán tekintélyt, de felelősséget is vett magára, hogy fellépése, vezetőinek és minden egyes tagjának bármikor szükségelt akcióba jutása a tökély és határozottság kifejezése legyen. Ezt pedig csak akkor fogja birni a testület, ha maga belszervezetében a katonás rendet és fegyelmet, a feltétlen engedelmséget érvényre juttatja és ha oly szerencsés helyzetben van, hogy intézkedéseinek rangfokozatos átvitelénél személyről-személyre, az átvitel mindig oly személyre talál, mely a szerves egészenek hasonmásu alkatrésze; szóval kell, hogy a testület szervezve, fegyelmezett és kiképzett legyen.

Mert tessék ám egy, anyámasszony tűzoltókkal (már pedig ilyen van sok) megáldott avagy erélytelen tisztekkel (a kikbe még a buzgóság is imittamott csak hálni jár) ellátott testülettel a nyilvánosság előtt a közérdek szolgálatában szerepelni. Majd meglátjuk, hogy mennyire fogja ez a testület tekintélyét aláásni, hogy fog ez a laikus közönség

előtt is nevetségessé válni, a mi által hatóság és polgárság előtt reputációját örökre eljátszhatja.

Nem akarjuk a példákat előkeresni, de tiszta meggyőződésünknek adunk kifejezést, ha azt állítjuk, hogy az annyira inkriminált »egylet« szó, a fentemlített okoknál fogva, számtalan testületnél megülő betűje volt szerves fejlődésének, testes egészének, határozottabb fellépésének s habár tudjuk, hogy vannak olyanok, kik azt állítják, hogy ez tökéletesen mindegy, mert a testület mibenléte annak személyeitől függ; midőn mindenkinek meggyőződését tiszteletben tartani kívánjuk, még sem térünk el azon nézetünktől, hogy van bizonyos hatása annak is, vajjon vállalkozásainkat, találmányainkat, társadalmi instituczióinkat miként kereszteljük el, tekintve, hogy a fogalom az elmét igazgatja, ez meg a testi szervezetben tovább juttatja azt az érzék és az idegek útján. Vegyük csak: tisztelettel és megleléssel fogunk a »közös« hadseregről szólni, de minden igazi magyar ember szíve melegebben fog dobogni, ha »honvéd« hadseregünkről emlékezik meg; pedig itt is meg amott is ugyancsak fiaink szolgálnak koronás királyunk alatt s mégis! Mégis különbség van a kettő között s azt már csak mi értjük, mi magyarok.

Angolhonban, Franciaországban, Olaszországban nem ismerik az »egylet« szót. Angolországban minden testület »brigade«, a minék még nagyobb fogalma van, mint a »testület«-nek. Franciaországban a »corps« szón kívül mást nem ismernek. Így

van ez Olaszországban is. Igaz, hogy Magyarországon már számos helyen, különösen ott, hol az újabb alkotásoknál a »budapesti önk. tűzoltó-testület« szava és keze belejátszott, már alkalmazzák a »testület«, hol ismét a »század« jelzését és ez igen dicséretes dolog, de általánosítva nincsen még. már pedig ezt nem tartjuk helyesnek. Hogy ebben az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya mennyiben volna okozható, nem tartozik jelenleg ide. Szerény véleményünk mindazonáltal oda terjed, hogy fordíthatott volna bokros teendői között gondot erre is, mindenekelőtt azért, mert a magyar szellem érdekében tenné ezt.

Összegezve az eddig mondottakat, oda konkludálunk, hogy ne germanizáljuk Magyarországon a tűzoltó-testületeket megnevezésükben; ne szolgáltatásuk ki azokat az általunk kárhozottat »Vereinsmeyerei«-nak, minden azzal összkapcsolatban álló engedett és nem engedett tendenciákkal, hanem vonjuk meg tőlük annak a fogalomnak lehetőségét is, minthogy ha az ily testületnek tagja másra hajthassa fejét, mint tisztán az ügyre és ebből kifolyólag annak szervezetében feltétlenül megkövetelendő és el nem engedhető katonás rendre, fegyelemre és engedelmességre. A ki mást akar és nem ismeri el a mondottakat a fegyelem szempontjából egyedül igazságosnak, azzal tessék röviden bánni: ki vele! Lesz helyébe más! Majd purifikálódik csak akkor leszünk társadalmi téren hatalmasabbak, mint most.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

A »Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület« parancsnoksága.

Felhívás

az »Országos tűzoltó-szaktanfolyam« látogatására.

Tűzoltó-intézményünk fejlesztése érdekében a múlt év nyarán rendezett tűzoltó-szaktanfolyam által elért eredmény, és a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak 1890. évi 66274/V/10 számú, ezen eredmény felett való magas elismerő köszönetnyilvánítása által buzdítva, másrészt pedig a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet intentionainak mennél szélesebb körben leendő megvalósítása céljából, de különösen az idézett miniszteri magas rendelettel hasonló szaktanfolyamnak a jövőben is leendő megtartására nyert megbízatásunkból eredőleg a testület parancsnoksága az

Országos tűzoltó-szaktanfolyam

ujból való megtartását tervezi. Ez által alkalmat és módot óhajt nyújtani mindazoknak, kik eme emberbaráti ügygyel komolyan foglalkozni kívánnak, hogy a lehető legrövidebb idő alatt aránylag kevés költséggel elsajátíthassák mindazt, mi őket a tűzoltói szakmára képesíti, tisztí vagy altisztí szolgálatra minősíti s mások kiképzésére és a további önképzésre a kellő alapot megadja.

Felhívjuk ennél fogva a vidéki társtestületeket, városokat, nagy- és kisközségeket, az összes bajtársakat és a

humanizmus szolgálatába szegődött tűzoltóügy iránt melegen érdeklődőket, hogy a f. évi augusztus hó 21-étől szeptember 8-áig Budapesten tartandó második országos tűzoltó-szaktanfolyamra mennél számosabban jelentkezzenek s a nemes ügy érdekében, fáradságot és időt nem kímélve, használják fel a kedvező alkalmat az ezen szakmában leendő kiképzetésükre.

Ezek után áttérve a tanfolyam részleteire és feltételeire, van szerencsénk tájékozás céljából a következőket közölni:

Czim:

Országos tűzoltó-szaktanfolyam.

A tanfolyam ideje:

Kezdődik 1891. évi augusztus hó 21-én és tart bezárlag szeptember hó 5-éig.

Képesítő vizsgálatok:

Tartatnak szeptember 6., 7. és 8-án ugy az elméleti, mint a gyakorlati részből.

Bizonyítványok:

1. Látogatási igazolvány.

Ebben fel lesz tüntetve, hogy az illető tanfolyamhallgató augusztus hó 21-étől szeptember 5-éig tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. (Ez azonban minősítést még nem képez.)

2. Képesítő bizonyítvány.

Melyben úgy az elméleti, valamint a gyakorlati tanterv benfoglalatik, s hogy a letett vizsgálat eredményéhez mérten az illető tisztí vagy altisztí minősítést nyert.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételen való írásbeli jelentkezés határideje 1891. évi augusztus 1-je.

A jelentkezés a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságához intézendő.

Az illető jelentkezetteknek a testület szertárából leendő beruháztatásuk és felszerelésüknek foganosíthatása céljából már augusztus 19-én kell Budapestre érkezniök és a parancsnokságnál (IV. Duna-utca 1. sz. II. emelet) személyesen jelentkezniök.

A jelentkező tartozik az öt kiküldő hatóság, testület, vállalat, vagy magán személyek által kiállítandó s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni, mire a továbbiakra nézve a szükséges útbaigazításokat megkapja.

A tanfolyam megszakitás nélkül végig hallgatandó, mert csak így van értelme az abban való részvételnek.

Ugy az elméleti előadások, mint pedig a gyakorlatok szorgalmas látogatása szigoruan kötelező.

A kik a tanfolyamot végig hallgatják, szakvizsgát azonban nem kívánnak tenni, látogatási bizonyítványt kapnak; ellenben azok, kik az elméleti és gyakorlati szakvizsgálatot leteszik, a látogatási igazolványon felül képesítő bizonyítványt is kapnak, mely a nagym. belügyi miniszter úr által a tanfolyam mellé kirendelt miniszteri biztos ellenjegyzésével elláttatik.

Tandíjat vagy beiratási díjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentes, sőt az eszközök és szerelvények is díjtaulan állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltó-szer-gyárak megtekintése, próbák és kísérleteken való megjelenés, színházak szerkezeteinek és berendezéseinek tanulmányozása által sok tapasztalatot szerezhetnek, vagy a meglévőket gazdagíthatják. Éjjeli őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előforduló tüzesetekben a vész helyére kivonulva, az activ szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbé tehetős, esetleg teljesen vagyontalan község vagy testület kiküldötteinek a tanfolyam látogatását lehetővé tegyük, 25 tanfolyamhallgatónak testületünk költségén leendő csoportos elszállásolásáról is gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtok azonban ebbeli igényüket f. é. július hó 25-ig tartoznak bejelenteni a parancsnokságnál. A bejelentés sorrendje biztosítandja az elszállásolásban való részesülés elsőbbségét.

Tanterv:

I. Elméleti rész:

1. Szervezés: a) alakulás, b) alapszabályok, c) szolgálati szabályok, d) administratio, e) szolgálati teendők.
2. Tűzrendészet: a) statisztika, b) óvintézkedések, c) kormányrendelet, d) egyéb tűzrendészeti rendeletek. Építkezés.
3. Egyenruha, személyes felszerelés és rangjelzés.
4. Tűzoltószerek: a) szivattyú alapszerkezete és működése, b) szivattyúszerek, újabb szerkezetek összehasonlítása és elbírálása, c) különféle szivattyúszervezetek, azok minősége és kipróbálása, d) mászó- és mentőszerek, c) a szivattyúk működési zavarai és a szivattyúk gondozása.
5. Vizszerzés: Folyam, vízvezeték, kutak, medenczék stb.
6. Tűzjelzés: Riadó, kürt, kéthangu jelző, síp, sürgöny és telefon.

7. Tűzoltás és védelem. (Taktika): a) a tüzek minősége és támadása, b) csövezetés, mentés.
8. Első segély baleseteknél (gyakorlatilag is bemutatva).

II. Gyakorlati rész:

1. Rendgyakorlatok. 2. Szerek gyakorlati ismertetése. 3. Szivattyú-szerelés. 4. Mászó- és mentőgyakorlatok. 5. Jelképes tűztámadás és védelem.
- Tanórák: délelőtt 4 óra elméleti előadás; délután 4 óra gyakorlat a gyakorló-téren.

Kelt Budapesten, 1891. évi május hó.

A „Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület”
parancsnoksága.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

236. szám.
1891.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya Budapesten 1891. évi június hó 29-én délelőtt 9 órakor a IV. ker. Lipót-utczai újváros háza II-ik emeletén levő közgyűlési társalgó teremben

Választmányi ülést tart,

melyre az alanti napirenddel a központi választmányi tagjait tisztelettel meghívjuk.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1891. május 24-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Az elnökség jelentése az ügyforgalomról s a legutóbbi választmányi ülés óta tett intézkedésekről.
4. Pénztárnok jelentése.
5. Titkár jelentése a választmányi tárgyalást igénylő beadványokról.
6. Az országos közgyűlést illető ügyek.
7. Az alapszabály módosítási tervzet megvitatása.
8. A szervezés és rangjelzésre vonatkozólag beérkezett indítványok tárgyalása.
9. Netaláni egyéb indítványok és előterjesztések.
10. Évi jelentés és költségvetés előterjesztése.
11. A legközelebbi választmányi ülés határidejének megállapítása.

Kelt Budapesten, 1891. június 5-én.

Follmann Alajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Országos tűzoltó-segélyalap.

73.91. szám.
s. a.

Meghívó.

Az országos tűzoltó-segélyalap igazgató-választmánya Budapesten 1891. évi június hó 28-án vasárnap délelőtt 9 órakor az országos tűzoltó-szövetség központi irodájában

Választmányi ülést tart,

melyre az alanti napirenddel az igazgató-választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az elnökség jelentése az ügyforgalomról és nevezetesebb mozzanatokról.

3. Pénztárnok jelentése.
 4. Az alapszabály módosításra beérkezett indítványok tárgyalása.
 5. Előterjesztés a segélyalap érdekében teendő intézkedésekről.
 6. Netaláni szóbeli indítványok és előterjesztések.
- Kelt Budapesten, 1891. június hó 5-én.

Follmann Alajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Magyar országos tűzoltó-segélyalap.

A budapesti önk. tűzoltó-testület az orsz. tűzoltó-segélyalap javára befolyt és általa mindeddig ideiglenesen kezelt összegeket rendeltetésüknek átadván, a magyar országos tűzoltó-segélyalap ezen különböző időben megtartott hol díszgyakorlat, hol mulatságok rendezéséből a budapesti önk. tűzoltó-testület által egy létesítendő országos segélyalap céljaira gyűjtött összegek átvételét a következőkben nyugtatja:

1) Az 1885. évi július 25-én az orsz. kiállítás alkalmával a főváros összes tűzoltó-testületének közreműködésével az újpületben tartott díszgyakorlat tiszta jövedelme	150	frt	46	kr.
2) Az ó-budai tornaegylet által az orsz. tűzoltó-segélyalap javára 1887. évben rendezett táncmulatság tiszta jövedelméből felajánlott rész	19	»	94	»
3) A budapesti önk. tűzoltó-testület által 1888. évi febr. 1-én tartott táncvizsgalom tiszta jövedelme	128	»	71	»
4) A budapesti önk. tűzoltó-testület által 1889. évi febr. 28-ára tervezett, de Rudolf trónörökös halála folytán meg nem tartott táncvizsgalom tiszta jövedelméből e célra felajánlott rész	204	»	24	»
5) A gyümölcsözöleg elhelyezett fenti összegeknek 1890. évi decz. 31-éig tőkésített kamatai	63	»	53	»

Összesen: 566 frt 88 kr.

vagyis ötszázhatvanhat forint nyolcvannyolcz kr., mely összeg a budapesti önk. tűzoltó-testület által a magy. orsz. tűzoltó-segélyalap pénztárába mai napon 3 drb takarékpénztári betéti könyv és 1 frt 32 kr. készpénz alakjában tényleg befizettetett.

Budapesten, 1891. évi május hó 12-én.

Tomcsányi Béla,

az orsz. tűzoltó-segélyalap pénztárosa.

A magyar országos tűzoltó-szövetség X. közgyűlése és a soproni torna- és tűzoltó-egylet 25 évi fennállása ünnepélyének rendező-bizottságától.

Az ezen alkalomra rendezendő ünnepélyességekre közel 700 meghívó lett a hazai tűzoltó-testületek részére kiküldve, mindazonáltal megtörténhetett, miszerint egyik vagy másik tűzoltó testület, mely ez ünnepélyen résztvenni óhajtana, tévedésből meghívót nem kapott, ennek folytán az ünnepi bizottság a tűzoltó-testületeket ezennel tisztelettel felkéri, miszerint azonnal a bejelentési bizottsághoz fordulni sziveskedjenek, mely esetleg a megkívántató nyomtatványokat azonnal megküldendői.

Az ünnepi bizottság nevében:

Kundt Frigyes, Ulber Mátyás, Rösch Frigyes,
a bejelentési bizottság az ünnepi bizottság a bejelentési bizottság
jegyzője. elnöke. elnöke.

A magyar országos tűzoltó-szövetség X. közgyűlése és a soproni torna- és tűzoltó-egylet 25. évi fennállásának ünnepélye.

Ünnepi tárgysorozat.

Pénteken f. évi augusztus hó 14-én és a következő napokon a vendégek fogadtatása és az állandó irodába való elvezetése; az érkezett egyletek zászlói elhelyeztetvén, a vendégek a számukra kijelölt szállásokra kísértetnek. A vendégek részére érkezett levelek az állandó irodában lesznek átvéve és kiadva, s ugyanitt állnak a vendégek rendelkezésére a levelezéshez való kellékek; a szálláslajstrom itt vezetetik és a díszebédre szóló jegyek itt adatnak ki.

Első nap. Péntek, augusztus 14-én.

9 órákor: Fogadtatása a Budapest felől különvonattal érkező vendégeknek.

11 órákor: Ünnepélyes megnyitása a régi lovassági laktanya lovardájában rendezett kiállításnak.

Délután 3 órákor: Az országos választmány ülése a tornacsarnok üléstermében

Este 8 órákor: Üdvözlési ünnepély a tornacsarnokban, az összes helybeli összkarrá alakult daegyletek közreműködése mellett.

Második nap. Szombat, augusztus 15-én

Reggel 6 órákor: Ébrésztő.

„ 9 „ A Szt-Mihályhoz címzett plébániai templomban a soproni zeneegylet vegyes karának közreműködése mellett főtisztelendő Várady Ferencz tűzoltó-lelkész által tartandó isteni tisztelet.

1/2 8 órákor: Az igazolványok megvizsgálása a Casino éttermében

1/2 9 órákor: Az országos tűzoltó-szövetség közgyűlése a Casino nagytermében.

Bemenet a tűzoltóknak és jeggyel ellátott vendégeknek szabad. Tanácskozási- és szavazati joggal csakis az országos választmány tagjai és a tagsági díjakat lefizetett egyletek képviselői bírnak.

Délután 1 órákor: Díszebéd a Casino éttermében.

„ 4 „ Társas kirándulás a város környékére; útközben, alkalmas helyen, a soproni torna- és tűzoltó-egylet az ünnepi vendégeket megvendégeli.

Este 1/2 8 órákor: A színházban díszelőadás, mely alkalomra következő tárgysorozat van kilátásba helyezve:

a) Prolog;

b) Dalok előadása a helybeli daegyletek részéről;

c) Egy magyar és egy német egy f Ivonásos szindarab előadása műkedvelők által;

d) Élő képek.

Szinelőadás után kedélyes társas összejövetel a tornacsarnokban.

Harmadik nap. Vasárnap, augusztus 16-án. Jubileumi ünnepély.

Reggel 6 órákor: Ébrésztő.

„ 7 „ A soproni önkéntes tűzoltó-egylet iskola gyakorlata a lovassági laktanya udvarán, a kiállítási helyiség mellett.

Dél előtt 9 órákor: Fogadtatása a különvonattal mindkét pályaudvaron érkező vendégeknek; s ez után villásreggeli.

Dél előtt 10 órákor: Az ünnepélyes bevonulás felállítására, a Neuhofo-kertben és indóház-utczában; 1/2 11 órákor indulás, a bevonulás a hosszúsor- és várkerületen át történik az ünnepi térre; ugyanitt ünnepi beszéd tartatik, ezután ének előadás és zászlók feldíszítése.

Dél előtt 12 órákor: Az ünnepi téren a soproni önkéntes tűzoltók főgyakorlata.

Dél előtt 1/2 1 órákor: Elvonulása az egyes egyleteknek ebédre különböző vendéglőkbe.

Délután 3 órákor: Gyülekezés a tornacsarnokban.

Ünnepélyes kivonulás a helybeli tornászok vezetése alatt a Neuhofo-kert melletti ünnepi térre; itt nagy népünnepély tartatik dísz tornagyakorlat és dalok előadása mellett; este fényes kivilágítása az ünnepi térnek.

Éjjele 10 órakor: Elindulása a különvonatoknak a déli és jyőr-sopron-ebenfurthi vaspályán.

Negyedik nap. Hétfőn, augusztus 17-én.

Délelőtt 11 órakor: A kiállítás ünnepélyes bezárása.

»Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület« parancsnoksága.

Pályázat.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága, áthatva a szakképzés szükségességétől, hazai tűzoltói szakirodalmunk fejlesztése céljából a f. 1891. évre is pályázatot hirdet tűzoltói szakművekre és a tűzoltói szakmába vágó irodalmi termékekre.

A pályázat föltételei a következők:

1. A pályázatban csak nyomtatásban még meg nem jelent, magyar nyelven írt eredeti szakmunka, vagy irodalmi termék vehet részt; idegen nyelven írt munkálatok ki vannak zárva.

2. A pályamunkák tárgya csak a tűzoltói szakmába vágó lehet, s bár terjedelme meg nem határozatik, megkívánatik, hogy az a tűzoltói ismeretek legalább egyik ágát magába foglalja s azt kimerítően tárgyalja.

3. A pályaművek idegen kézzel írva s a szerző nevét tartalmazó jelíges zárt levél kíséretében 1891. évi december hó 31-ig nyújtandók be Bárány N. Ernő főparancsnok címére (Budapest, IV. Múzeum-körút 9. sz.)

4. A pályamunkákat egy, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága által kiküldendő bizottság fogja megbírálni, mely bizottság az eredmény felett végérvényesen határozván, jelentését a parancsnokság plenumának teszi meg. A pályanyertesek jelíges levelei a jelentés beterjesztése után fognak a parancsnokság által felbontatni.

P á l y a d í j a k.

Első díj: 25 drb körmőzei arany.

Második díj: 15 drb körmőzei arany.

Harmadik díj: 5 drb körmőzei arany.

A pályadíjak csak abszolút becsü műveknek adtak ki.

Kelt Budapesten, 1891. június hó 6-án.

A „Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület“
parancsnoksága.

V. österreicherischer Feuerwehrtag zu Teplitz in Deutschböhmen.

Feuerwehr-Kameraden!

Freunde des Feuerwehr- und Rettungswesens!

Als die Stadtvertretung und die freiwillige Feuerwehr von Teplitz dem IV. österreicherischen Feuerwehrtage zu Brünn die Einladung zugehen liessen, in den Mauern der mehr als tausendjährigen Thermenstadt Teplitz den nächsten österreicherischen Feuerwehrtag abzuhalten, waren sich diese der verantwortungsvollen Aufgabe, welche damit übernommen würde, bewusst.

Wenn auch Teplitz nicht zu jenen grossen Städten Österreichs gehört, in welchen bis jetzt die Feuerwehrtage abgehalten wurden, so hat doch schon der im Jahre 1874 daselbst stattgefundene Feuerwehrtag, wo an 6000 Feuerwehrleute aus den deutschen Gauen Böhmens und des freundschaftlichen Sachsens daselbst gastfreundliche Aufnahme fanden, bewiesen, dass Teplitz im Stande ist, selbst einer noch grösseren Aufgabe gerecht zu werden.

Zuversichtlichen Herzens richten wir daher an Euch, ihr Kameraden Gesamt-Österreichs, an Euch, Kameraden aus den freundschaftlichen deutschen Ländern und an alle Freunde des Feuerwehr- und Rettungswesens die wärmste Einladung zum Besuche des

V. österreicherischen Feuerwehrtages,

welcher in den Tagen des 6., 7. und 8. September 1891 zu Teplitz in Böhmen stattfinden wird.

Mit diesem Feuerwehrtage werden die Sitzungen des österreicherischen Feuerwehr-Ausschusses, der 1. f. Abgeordneten-tag des Teplitzer Bezirksverbandes und das 25jährige Stiftungsfest der Teplitzer freiwilligen Feuerwehr verbunden. Der Festausschuss strebt weiters die Abhaltung einer Ausstellung aus allen Gebieten des Feuerwehr- und Rettungswesens an, jedenfalls wird aber eine

internationale Dampfspritzen- und Schiebeleiter-Concurrenz abgehalten werden.

Grössere Schul- und Gesamtübungen der Feuerwehren von Teplitz und Umgebung werden den Beweis zu erbringen suchen, dass auch kleinere Wehren im Stande sind, ihre Ausbildung dem kritischen Auge des Fachmannes vorzuführen.

Wichtigen fachlichen Fragen werden fachwissenschaftliche Vorträge gewidmet sein.

Es sind dies also Tage, gewidmet dem Ausbaue und der Weiterentwicklung des Löschwesens. Allein nicht nur zu ernster Arbeit, anstrengender Thätigkeit seid Ihr geladen: Teplitz, die weitbekannte Feststadt, und seine gastfreundlichen Bewohner werden gewiss Alles aufbieten, Euch die Stunden der Erholung in ihren Mauern sowohl, als im Genusse der reizvollen Umgebung so angenehm als möglich zu gestalten.

Die Anmeldungen zur Theilnahme sind an die Adresse:

„Feuerwehr-Festausschuss zu Teplitz in Deutschböhmen“

bis zum 30. Juni 1891

zu richten und werden die verehrlichen Feuerwehr-Verbandsleitungen ersucht, so rasch als möglich die Feuerwehren ihrer Gebiete von unserer Einladung mit dem Bedeuten zu verständigen, dass der Festausschuss die erforderlichen Anmeldebögen behufs namentlicher Eintragung über Verlangen sofort zusendet. Einladungen an einzelne Feuerwehren erfolgen nicht. Der Anmeldung ist der Festbeitrag von 1 fl. ö. W. pro Mann beizuschliessen.

Der Festausschuss wird bemüht sein, Fahrpreis-Ermässigungen auf den österreicherischen und deutschen Bahnlinien zu erwirken und soll auch für die Bequartierung in ausreichender Weise vorgesorgt werden. Die Tages-Ordnungen werden in den Fachblättern später verlautbart und ausserdem jedem Theilnehmer bei Zusendung der Festkarte bekannt gegeben werden.

Und so seid Alle, Alle, die ihr Herz und Hand dem Feuerwehr- und Rettungswesen widmet, herzlichst zur Theilnahme an dem Teplitzer Feste eingeladen. Am Fusse des Erzgebirges und in der Nähe des Mittelgebirges in einem reichen und mit abwechselnden Bildern geschmückten Thale gelegen, bietet Teplitz schon dadurch dem Besucher reichen Lohn, aber die Vorkehrungen, die getroffen werden,

um auch den *Fachmann* zu befriedigen, werden hoffentlich die vollste Zufriedenheit der uns besuchenden Feuerwehr-Kameraden erlangen.

Tausendfach willkommen in Teplitz!

Der Festausschuss

des V. österreichischen Feuerwehrtages in Teplitz.

A magyar-óvári önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága közzé teszi, hogy a folyó év június hó 2-án tartott választmányi ülésen hozott egyhangu határozattal *Fenyér*

Ferencz (ács) mászó és *Obinger Sándor* (ács) mászó a szolgálati fegyelem megsértése miatt, *Antoni Gusztáv* (kereskedő) szivattyús, *Barth Gusztáv* (pékmeister) szivattyús, *Maninger Ferencz* (üveges) szivattyús, *Kostomlatzky Ferencz* (bognármester) szivattyús és *Staindl Rudolf* (pékmeister) szivattyús a szolgálat körül tanúsított nagymérvű hanyagság miatt a m.-óvári önkéntes tűzoltó-testület kötelékéből kizárattak.

A baglyasaljai önk. tűzoltó-testület parancsnoka közzé teszi, hogy *Ádám Ignác*, a testület volt szivattyúsa, a testület tekintélyével össze nem egyeztethető magaviselete miatt a testület kebeléből kizárattott.

KIMUTATÁS

a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztára állásáról 1891. évi január 6-ától 1891. évi május 23-áig.

Bevétel:	Érték	Érték		Kiadás:	Érték	Érték	
		ft	kr.			ft	kr.
1891. január 6-iki központi választmányi ülés alkalmával kimutatott pénzmaradvány . .		1774	12	Központi választmányi tagok utiköltsége megtérítése . . .		135	40
Önálló tagtestületek tagsági díjai		522	—	Tiszviselői díjak és szolga bére		256	64
Vármegye - szövetségekben álló tagtestületek tagsági díjai . .		174	—	Irodahelyiség lakbérére 1891. évi február-április és május-juliusi negyedre		150	—
A nm. belügyminiszterium által utalványozott segély		2000	—	Irodai-, ügykezelési- és postakiadások		93	63
Különféle	600	293	—	Éremkészlet-beszerezésre kölcsön adott		200	—
				Maradvány mint egyenleg	600	3927	45
Összesen	600	4763	12	Összesen	600	4763	12

Kelt Budapesten, 1891. évi május hó 23-án.

Tomcsányi Béla,

az országos tűzoltó-szövetség pénztárnoka.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A pályázat eredménye.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága által az 1890. évre hirdetett pályázatra beérkezett pályaművek elbírálására kiküldött bizottság befejezven munkálatait, bírálati jelentését a következőkben terjesztette elő a parancsnokságnak:

Mindenekelőtt sajnálatunknak kell kifejezést adnunk a fölött, hogy bár a beküldött pályamunkák számával, tekintve a minden kezdettel összekötött nehézségeket, meg is lehetünk elégedve, — mindazonáltal azon célt, melyet a pályázat kizárásával magunk elé kitűztünk, hogy t. i. hazai tűzoltói szakirodalmunkat fejlesszük s a tűzoltóságok kezéhez használható magyar műveket adhassunk, — egyelőre nem sikerült elérnünk.

Igaz, hogy a pályázat feltételeiben a beküldendő műveknek sem iránya, sem terjedelme meg nem volt szabva s annak meghatározása a pályázók tetszésére bízott, mégis meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a pályázók legnagyobb része tárgya megválasztásánál nem járt el a legeredményesebben, a mennyiben munkálatukban csak egyes apróbb kérdések megfejtését tűzték ki célul, holott a tűzoltás lényegét nagyrészt teljesen figyelmen kívül hagyták.

Ily általános érdekű pályázat kiírásával ugyanis nem lehet célünk, hogy többé-kevésbé sikerült, legfeljebb szaklapba való rövidebb-hosszabb újságcikkeket irassunk, hanem az, hogy eddigelé elhanyagolt tűzoltói szakirodalmunkat önálló, a tűzoltás legalább egyik ágát kimerítően és jól tárgyaló munkával gazdagítsuk; egyes apróbb kérdések tárgyalását és megfejtését szaklapoknak kell fenntartanunk.

És épp e szempontból kell a pályázatot ez idő szerint majdnem meddőnek tartanunk, mert a beküldött pályamunkának fele, u. m.: az 1., 2., 3., 5. és 7. számúak jelzettek nagyon is kicsiny terjedelműknél, tárgyuk irányja és nagyjából felületes kidolgozásuknál fogva messze elmaradnak attól, hogy komolyan számba vehetők volnának.

Igy az 1. számú »Egy mindért, mind egyért« jellegű »Az éjjeli őrségről« című 7 törött félvre terjedő munkát, bár igen helyes alapon indul ki, a mennyiben az éjjeli őrségek szükségességét fejtegeti, de csakhamar eltér tárgyatól, sőt azon hibába esik, hogy letérve a tárgyilagosságot teréről, szerző másoknak rovására önönmagát mód nélkül földicséri és saját személyét tárgyanak elébe helyezi.

Ugyancsak ezen hibában leledzik a 3. számú »A beti lassan sorvaszt, de öl, a tűz gyorsan és biztosan; vajjon

melyik a kétségbeesőbb?» jeligéjű, »Az önkéntes tűzoltó-testület czélszerű beosztásáról, különös tekintettel falusi testületeinkre« című 3 félvire terjedő munkát, melynek felületes kidolgozása, valamint az, hogy az 1. számuban tárgyalnak egyes részei ugyszólván lemásolva ebben is előfordulnak, egy kézre vallanak.

Figyelemre méltó dolgokat tárgyal e munkában a szerző, melyek kellően átdolgozva szaklapban való közlésre igényt tarthatnának. Nagy hibája, hogy ellenmondásokba bocsátkozik s a mit egy helyen mint kárhóztatandót emlit, azt később magáévá teszi és helyesnek tartja.

Igy kikel igen helyesen a tisztségek nagy száma ellen, de később, midőn elénkbe állit egy jól szervezett testületet, megütközéssel látjuk, hogy az a tisztai állások nagy sokaságával tündöklök, sőt e sok parancsnokon kívül még egy számban nem kisebb választmányt is beállit szervezetébe.

Közös hibája az 1. számuval, hogy itt is saját személyét és működését helyezi dicsekvőleg előtérbe; de bármennyire becsüljük is szerzőnek azon buzgóságát, hogy ő a 2 tagból álló őrségnek napról-napra, vagyis egy év leforgása alatt 365-ször tart tűzoltói tárgyú előadásokat, a legjobb akarat mellett is képtelenek vagyunk ezt neki elhinni, legfelebb úgy, hogy a kérkedőleg említett előadások alatt az őrség tagjainak az őrségi teendőkről való felvilágosítását érti.

Megemlékezik ezek mellett még mulatságos tárgyú előadásokról is, sőt buzgóságában annyira megy, hogy ezekből hallgatóit még ki is kérdezi, de ezen eljárását nem lehet helyeselnünk, mert igen is sokszor véve igénybe hallgatóit nem tűzoltó tárgyú mulatságos előadásokkal, azok érdeklődését a nem annyira mulatságos szak dolgok iránt megöli.

Nem nagy igényekkel lép föl a 2. számú »Cseppekből van a tenger is« jeligéjű, »Puskás uram megtérése, vagy hogyan lett Homokfalván tűzoltóság« című czimképpel ellátott és 6 nyolczad alakban nyomtatott oldalra terjedő, Mehner Vilmos kiadásában megjelent munkát, mely a Tatar Péter formájában közkézre bocsátva, a tűzoltóság szükségességéről akarja a köznépet fölvilágosítani.

Népies nyelvvel, a megirtak hűségével a köznép jóindulatát intézményünk irányában kedvezőleg hangolhatja. Mégis kívánatos lett volna, ha a falu kovácsa által megreperált százados fecskendőt is szerepeltette volna a tűzoltásnál, hogy annak hasznavehetetlenségét szemben az új fecskendővel így jobban feltüntethette volna.

Igy is azonban a maga nemében eléggé sikerült, de szakit dolgot nem tárgyalván, korántsem szolgálja azon czélt, melyet magunk elé tűztünk.

Az 5. számú »A jó tanító a nép lelke« jeligéjű, »A tanítóképző-intézeti tűzoltó-csapatok szervezése, felszerelése és begyakorlása« című 16 negyedrért írott oldalra terjedő pályamű napirenden levő kérdés megoldását tüzte ki czélul akkor, midőn a tűzoltásnak a tanítóképző-intézetekben tervehett tanításának módozataira ad útbaigazításokat; de a maga elé tűzött feladatot nem egészen oldja meg, mert az elméleti oktatás módozatairól ugyszólván hallgat s csak néhány szakművet nevez meg, melyeket a növendékeknek olvasásra kellene kiadni.

Nagy hibája, hogy a szerek kellő ismertetésére s az azokkal való bánásmód elsajátítására nagyon kevés súlyt helyez, mert, mint mondja, azokat egyszeri bemutatással és kézhezvétellel mindenki elsajátíthatja.

Egyébként, mint az akut kérdéshez való hozzászólás, figyelemreméltó s a tanítási tervezet kidolgozására hivatottaknak sok tekintetben mértékadó is, de mint pályamunka, számba nem jöhet.

Ugyane szempont alá esik a 7. számú »Vízet!« jeli-

géjű, »Nincs többé vízhiány!« című 8 félvires oldalra terjedő munkát.

A folytonos panasz tárgyát képező vízhiányon lehetőleg segíteni, égető szükségét képez s e tekintetben az elhordható kapitányvizes petroleumhordókkal való eljárás a feladatot nagy mértékben megkönnyíti, s mint eredeti eszme elismerésre tarthat számot. Mindazonáltal a kivitel, a hordók összegyűjtése és kiürítése, korántsem képez oly könnyű feladatot, mint a hogy a szerző állítja; de különösen nem állhatnak meg azon számítások, melyek az összegyűjtés gyorsaságára vonatkoznak, még elméletben sem, annál kevésbé a gyakorlatban.

Hogy a számítás hibás, mutatja leginkább az, hogy a jelzett tüzesetnél még az elméletileg megállapított legnagyobb gyorsasággal se lehetett volna annyi vizet összeszedni, a mennyi a megnevezett számu, még a legkisebb vizszállító képességgel bíró fecskendők táplálására is elégséges lett volna.

Bár tehát szerző számításai még elméletileg sem állhatják meg helyöket, mindazonáltal a vízhiány kérdését mégis közelebb hozza a megoldáshoz s a visszerzés nevezett módja érdemes arra, hogy elismerést érdemeljen és szélesebb körben meghonosuljon; azonban a munkát maga a pályamunkák sorában számba nem jöhet.

A beérkezett pályaművek között még a legnagyobb elismerést érdemelnék a 9. és 10. számu német pályaművek, melyek közt a 9. számú »Bekämpfung der Schadenfeuer« című E. Krameyer berlini tűzfelügyelő által irt s nyomtatásban beküldött munka valamennyi közt leginkább kiemelkedik úgy tárgya helyes megválasztása, valamint annak terjedelme és alapos kidolgozása miatt.

Mögötte következnek a 10. számú »Feuerwehr Katechismus« című, »Auch bei euch Kameraden« stb. jeligéjű munkát, bár ebben korántsem lehet oly rendszerességre találni, mint az előbb említettben.

Miután azonban e két idegen nyelven irt munkát a pályázati föltételek egyik legnagyobb követelményének, hogy t. i. magyar nyelven irassanak meg, nem felel meg, kénytelenek voltunk mindkettőt a pályamunkák sorából kirekeszteni, mert akkor, midőn hazai tűzoltó szakirodalmunkat akarjuk fejleszteni, nem lehet czélunk az amugy is eléggé fejlett irodalomra termékenyítőleg hatni.

Hátra volnának tehát még a pályamunkák közül a 4., 6. és 8. számuak.

A 4. számú »Alba regia« jeligéjű s a »Fejérvármegyei tűzoltó-szövetség gyakorló szabályzata« című nyomtatásban megjelent 136 nagy nyolczadért oldalra terjedő munkát szorosán véve ugyancsak nem felel meg a pályázati föltételek 1. pontjának, a melynek értelmében csak egy éven belül nyomtatásban megjelent művek pályázhatnak, holott a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség gyakorló szabályzata tudvalevőleg még az 1889. év legelején, tehát az egy évi határidőn túl jelent meg, s ha mindennek daczára a bírálóbizottság mégis belébocsátkozott annak érdemleges bírálatába, úgy azt csak azért tette, hogy az annak kidolgozásánál mutatkozott nagy igyekezetet némileg méltányolja.

A munkát jó része különféle szabályzatok gyűjteménye, de a többi részen is erősen meglátszik, hogy nem pályázatra volt szánva.

A könyv maga egyébként — bár egyes dolgokat csak érintve — mindazt fölleli, a mire kisebb tűzoltóságoknak föltétlenül szükségük van, s e tekintetben elismerésre számot tarthat; mindazonáltal az anyagnak kissé fölületes kidolgozása, az imitt-amott mutatkozó ellenmondások, de különösen a lépten-nyomon előforduló hibák, lényegtelen dolgoknak beható tárgyalása, lényegesekeknek pedig csak egyszerű megemlézése, arra mutatnak, hogy a munkát szerzője, daczára példás szorgalmának és igyekezetének, a

könyv összeállítása alkalmával a tűzoltás terén még nem eléggé otthonos és kiforrt ember volt.

Igy eltekintve a minduntalan előforduló apróbb hibáktól, a fecskendő-szerkezetnek ismertetése nemcsak hiányos, hanem felette zavart is, úgy, hogy annak megértése ugyszólván lehetetlen. Ugyancsak az érthetlenségig zavart a tömlőrsós kocsifecskendő és hydrofor szerelési módzata.

Nagy hibája, hogy a szerelő számokat szerző kénye-kedve szerint fölcserélgeti minden ok nélkül s a teendők aránylagos megosztására súlyt nem helyez.

A könyvben magában s a függelék gyanánt közölt jelzések között lényeges eltérések mutatkoznak s kéthangu jelzővel olyan jeleket is adat ki, melyeket csak kürttel lehetne kifújni. A jelzések illetlen összeállításával nem hiszszük, hogy szerző a célzott egységet meggyéje területén elérhette volna.

Bár tehát a könyvet eléggé használhatónak jeleztük, a tudomásunk szerint tervbe vett újabb kiadás előtt annak gyökeres átdolgozását felette szükségesnek kell tartanunk s nagy szolgálatot tehetne különösen megyéjének szerző, ha az e helyütt föl nem sorolt apróbb és nagyobb hibáknak kiigazíthatása végett azoknak jegyzékét megszerezné.

A 6. számú »Nem betanítani, hanem oktatni kell a tűzoltót« jelégjű 52 félves oldalra terjedő s tervrajzzal ellátott írott pályamű ugyancsak nagyobb anyagot ölel fel s célja vezérfonalul szolgálni előadások tartásához.

Az előszó erősen kikel az unalmas előadások ellen, de a szerző később rá nem mutat, hogy mit kelljen és hogyan kelljen előadni, hogy az a hallgatókat ne untassa.

Igen éles határvonalat von a betanítás és oktatás közt s a munkálat elején nagyon elítéli a betanítást s mégis a munka végén a szivattyu-szerelés könnyebb elsajátítása céljából az oktatás elvének sutba dobásával oly verset közöl, melyet nem betanulni, de még bemagolni sem lehet.

Tárgyát a falusi tűzoltóságok igényeihez képest akarja megválogatni s mégis olyan dolgokról értekezik, melyek ahhoz a kevés ismerethez, melyet a falusi tűzoltóságoktól megkíván a szerző, vagy egyáltalán nem szükségesek, vagy pedig csak már képzett, praktikus tűzoltó ismereteinek ki-egészítésére lehetnek hivatva.

Igy a levegőről s az azzal keveredett (és nem vegyült) gázokról valóságos akademiái dissertatiót tart a vegyületek képleteinek hűséges leírásával; holott nagyobb szolgálatot tett volna, ha ezeknek kihagyásával a levegőnek a tűzoltót közvetlenül érdeklő tulajdonságairól, mint pl. a szélről stb. emlékezett volna meg s az ártalmas gázokat nem egyenként, hanem csak tömegben tárgyalta volna.

Ugyancsak kár volt erejét pazarolni az első segély nagy terjedelmű megírására, mert ilyennek megírása doktor embernek képezheti csak feladatát, különben egyes ferdeségekkel nagyobb kárt tehetünk, mint hasznot. Annyira megy szerző itt buzgóságában, hogy még a megszakított ütőeret is tűzoltójával kötteti le, holott az ütőeres vérzés csillapítására számos igen egyszerű és ártalmatlan mód áll rendelkezésünkre, míg annak lekötése szakértő orvosnak is igen sokszor nagy fáradságába kerül.

Czéljt tévesztett dolog a tűzoltónak olyanokkal farsztása, a mire tulajdonképen szüksége nincsen, mert az csak a tűzoltó rovására történhetik. Másrészt nem jó a betanítás és oktatás közt oly éles határvonalat felállítani, mert e kettőnek, különösen nálunk, karöltve kell járni.

Figyelemre méltó dolgokat említ a tapasztalatok a tűzoltás terén czimű fejezetben s csak az a kár, hogy a mű végén teljesen helyi érdekűvé válik, a mi a szoros értelmű bírálatot ugyszólván kizárja.

Mindazonáltal nem tarthatjuk helyesnek az ábrában

is közölt épületre nézve leirt támadási tervnek ugyszólván minden körülményekre kötelező voltát, mert annak kivétel az előre föltételezett körülményeknek a leggyakrabban meg is történő megváltoztatásával csak zavarokra adhat alkalmat.

Ugyancsak helytelennek kell tartanunk azon eljárást hogy a tűzhöz érkezett tűzoltók egyik fecskendőtől a másikkhoz, a harmadikhoz utasíttatnak s csak azután, ha helyök nem akad, jelerkeznek a vezénylőnél; mert a vezénylőnek kell első sorban tudnia, hol és mire van szükség s neki kell az emberanyag kellő fölhasználására az intézkedéseket megtenni.

Ezek után a pályázatot már-már sikertelennek kellene tartanunk, hacsak a 8. számú »Hass, alkoss, gyarapíts!« jelégjű »A tűz és annak oltása« és »A csövezetés« czimű 92 negyedrét írott oldalra terjedő egybekapcsolt pályamunka az eredményt kedvezőbben nem befolyásolná.

Nem nagy terjedelmű munkálat, de az anyag, melyet felölel, kimerítően fel van dolgozva benne.

Két részből áll. Az első rész »A tűz és annak oltása« 32 oldalra terjed s úgy látszik csak a második rész »A csövezetés« könnyebb megérthetősége kedvéért íródott; de annyi alapossgal tárgyalja a tűz minémiségét, annak tulajdonságait, az annak élénkítésére vagy gyengítésére ható körülményeket, hogy annak eloltására a kulcsot egészen kezünkbe adja.

A »csövezetés«-nél, mely 60 oldalra terjed, talán hibául lehetne felróni azt, hogy a szerző nem osztotta föl egyes fejezetekre, hogy így a kellő áttekintést könnyebbé tette volna, mindazonáltal, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a csövezetésnél követendő eljárások minden nemére részletesen kiterjcszkedik s az olvasót tárgyán igen könnyen érthető világos modorban ugyszólván végig vezeti, azt kell hinnünk, bár szerző ezt föl nem említi, hogy tulajdonképen nem is tankönyvnek, hanem előadók számára írta meg.

Nagy érdeme, hogy a lényegtelen dolgokat ugyszólván mellőzi, de annál nagyobb súlyt fektet a dolog lényegére s azokat gyakran még különösen ki is emeli.

Igen helyesnek kell tartanunk azon törekvését, hogy a zárt tüzeknél eddigelé divott elzárási mód ellen küzd, s mint a legtöbb esetben, nagyobb sikerre vezet eljárást a nyílt támadást helyezi előtérbe; sőt, hogy tárgyára még több világosságot vessen, egyes eddigelé divott ferdeségek-re és helytelenségekre még különösen is felhívja figyelmünket.

Azon hibás állítás, hogy a régiiek tűz készítésére két puha fadarabot dörzsöltek össze, holott tudvalevőleg egy puha és egy kemény fadarabot használtak, valamint az osztó-szerkezetű sugárcső nem eléggé világos leírása többi előnyei közt hibául fel nem róható s az előnyök közt nem kevésbé méltánylandó a határozott hang, mely az egészen végig vonul s mely hatását eltéveszteni nem szokta.

Egészben véve a tárgy kidolgozása sikerültnek mondható s a tűzoltással foglalkozók hasznos művecskét kaphatnak ezzel kezükbe s csak azt az egyet kell sajnálnunk, hogy szerző tárgyát nem folytatta, hogy így ne csak a tűzoltás egyik, bár igen fontos ágát, hanem a tűzoltás egész lényegét magába foglaló szakmunkát kaphattunk volna kezünkbe.

Mindezek után azon következtetésre kell jutnunk, hogy leszámítva a pályázati föltételeknek meg nem felelő 9. és 10. számú német műveket, bár a 4. és 6. számnak, vagyis a »Fejérvármegyei tűzoltó-szövetség gyakorló szabályzata« és a »Nem betanítani, hanem oktatni kell a tűzoltót« jelégjű nagyobb anyagot is ölelnek fel magukba, mégis a 8. számú »A tűz és annak oltása« és »A csövezetés« czimű munkálat a kidolgozás tökéletességével az előbb említettek fölött aránytalanul kiemelkedik, úgy, hogy

azokkal szemben jutalomra egyhangulag és egyedül érdemesnek ítéltetik.

Daczára azonban annak, hogy a 8. számú pályamunka társai közül aránytalanul kiemelkedik s jutalomra egyedül érdemesnek tartatik, a bíráló-bizottság az első, 25 aranyos pályadíjat visszatartandónak határozta egyhangulag, mert olyan mű, mely ugy terjedelménél, mint pedig a kidolgozás tökéletességénél fogva elsőrendű szakmunkának volna mondható, be nem érkezett.

A második, 15 aranyos pályadíjra 4 szóval 1 ellenében (mely utóbbi az 5 aranyos harmadik díjat akarta odaítélni) a 8. számú »Hass, alkoss, gyarapíts!« jeligéjű »A tűz és annak oltása« és »A csövezetés« című egybekapcsolt pályaműnek ítéltetett oda.

A harmadik, 5 aranyos pályadíj ugyancsak egyhangulag visszatartott, azonban a 4. számú »Alba regia« jeligéjű »A fejevármegyei tűzoltó-szövetség gyakorló szabályzata« című, valamint a 6. számú »Nem betanítani, hanem oktatni kell a tűzoltót« jeligéjű pályaművek az azok kidolgozásánál mutakozó, követésre méltó szorgalom és igyekezet miatt egyhangulag dicséretre érdemeseknek nyilvánítottak.

Kelt Budapestén, 1891. május hó 20-án.

A bíráló-bizottság:

Dr. Szily József,
főparancsnoki helyettes,

Bárány N. Ernő,
főparancsnok,
elnök,

Tomcsányi Béla,
mászó-szakasparancsnok,
titkár,

Szidanits Ferencz,
szivattyús osztályparancsnok,

Köhler István,
szivattyúmeister.

Az egri önkéntes tűzoltók ünnepe.

Az egri önkéntes tűzoltó-testület szép ünnepet ült május hó 7-én, áldozó-csütörtökön, az országos tűzoltó-szövetség által leküldött szolgálati érmek kiosztása alkalmából.

Reggel 1/2 9 órakor gyülekeztek össze a működő tűzoltók az testületi őrnyán teljes díszben, — honnan, élén derék főparancsnokuk, dr. Pásztor Bertalannal, a főtisztelendő czisztérczi-rend templomába vonultak, hol d. e. 9 órakor dr. Maczky Valér tanár ünnepélyes misét mondott. Ezen az egri önkéntes tűzoltó-testület első miséjén, a testület elnöke, Kovács Kálmán s városunk intelligens közönsége köréből is sokan vettek részt.

Mise után a városházára vonultak a tűzoltók, — a városház nagytermébe, a rendkívüli közgyűlés helyére.

10 órakor megérkezett megyénk szeretett főispánja, dr. Kállay Zoltán, Kaszap Bertalan alispán, Hunyor Sándor kir. trvszéki elnök, Grónay Sándor polgármester, Szmracsányi Pál apátkanonok és számosan a tűzoltó-testület alapító, pártoló tagjai, Eger város polgárságának színe-java. Elnöklő Kovács Kálmán a gyűlést megnyitván, — dr. Pásztor Bertalan főparancsnok az egyesület történetét s a szolgálati érem keletkezését adta elő, mely után az elnök hatalmas, magvas buzdító beszéd kíséretében kiosztotta, illetőleg feltűzte a szolgálati érmeket az illető bajtársak mellére, és pedig:

15 éves szolgálati arany-érmek: Dr. Danilovics Pál (nem jelenhetvén meg kézbesítettett az elnök által), Dusárdy József, Kromberger Mihály, Szabó Sándor, dr. Köszler József, Mader Lipót, Salamon Antal, Sebestény István.

10 éves szolgálati ezüst-érmek: Neszvadba Gyula, Májor János, Bunday Lajos, Szabó János.

5 éves szolgálati bronz-érmek: Morvay János, Mészáros Kálmán, Huszár Mihály, Junák Mihály, Tolvaj Ágoston bajtársak mellére a közönség élénk éljenzése között.

Az érmek kiosztása után a főparancsnok indítványozta, hogy ft. dr. Maczky Valér tanár ur, mint ki testületünk iránt évek óta a legnagyobb érdekeltséggel viseltetik, tiszteletbeli tűzoltóvá és az egri önkéntes tűzoltó-testület lelkészévé választassék meg, mely indítványa nagy lelkesedéssel elfogtatván, főtisztelendő dr. Maczky Valér főgimnáziumi tanár ur, az egri dalkör alelnöke, az egri önkéntes tűzoltó-testület tiszteletbeli tagjává és egyleti lelkészé megválasztatott.

Egyéb tárgy nem lévén, az elnök megköszönve az élénk érdekeltséget a közgyűlés iránt, a közgyűlést bezárta. Közgyűlés után a működő bajtársak ősi szokás szerint vidám sörözésre gyűltek össze a »Dobó« vendéglőben, hol délig kedélyesen töltötték az időt.

Este 8 órakor az ó-kaszinó nagytermében társas vacsora volt, melyen 120-an vettek részt. Az első pohárköszöntőt az elnök mondotta a jelenlevő főispán ömeltóságára, ki hivatása magaslatán állva, minden alkalmat és eszközt megragad, hogy a megye területén létező minden testület előhaladását elősegítse. Utána főispán ur ömeltősága emelt poharat, felköszöntvén az egri önkéntes tűzoltó-testületet és annak különösen működő tagjait, kik szorgalmuk, önfeláldozásuk, sokszor egészségük s életük veszélyeztetésével is a legszebb hivatást, polgártársaik élete és vagyona megmentését eszközlik, minden jutalom igénylése nélkül. Majd Gáspárdy Géza érsek ő exczellenziáját s a méltóságos főkáptalant éltette, mint a tűzoltó-testület legfőbb pártfogóit, kiknek lankadatlan áldozatkészsége a legnagyobb mérvben elősegítette a tűzoltó-testület megalakulását, fenntartását s előhaladását; ezután a főparancsnok Kaszap Bertalan szeretett alispánunkra, Sebestény István Grónay Sándor polgármesterre, mint a hatóságok fejére s a tűzoltó-testület jóakaró támogatóira üritették poharaikat; dr. Köszler József az elnök és főparancsnokra, majd a főparancsnok dr. Maczky Valér az új tűzoltó és lelkészre, viszont dr. Maczky Valér igen szellemes, tartalmas és tanulságos beszédben az egri önkéntes tűzoltó-testületre emelte poharát.

A társasvacsora alatt szakadatlan derűtség, fokozott jókedv uralkodott.

Bizton reméljük, hogy tűzoltó-testületünk, a mily szép eredménnyel érte el 15 éves fennállását, épp oly eredménnyel fog tovább is virágozni, — annyival inkább, mert Eger város minden szép és jóért lelkesülő közönségének becsülése, szeretete ezen leghumánusabb intézményünk iránt folyton fokozódik.

(»Eger.«)

A tanító-képezdekben alkalmazandó tűzoltó-szaktan kérdéséhez.

A mindinkább aktualissá váló kérdés, melylyel az országos tűzoltó-szövetség ujabban behatóan foglalkozik, a tanító-képezdei tanárok érdeklődését is vonja magára. Egyes példák felmerülnek, hogy t. i. a szakszerű tanítás a miniszter engedélye folytán egyes helyeken már kezdetét vette, sőt mint az alant közölt és Polcz Rezső kolozsvári főparancsnok által rendelkezésünkre bocsátott átirata az ottani tanítóképezdei igazgató-tanácsnak azt igazolja, Kolozsváron tényleg már évek óta sikeresen folytatatik. Ezen felettébb fontos ügy megismertetéséhez minden legcsekélyebb adatot is köszönettel fogadunk az illetékesek kezeiből.

* * *

A kolozsvári önkéntes tűzoltó-testület tekintetes parancsnokságának! — A tekintetes parancsnokságának 150./1886. sz. a. kelt felhívását és ajánlatát, az abban kifejtett indokok alapján, a helybeli állami tanítóképezde igazgató-tanácsa helyeslően és magáévá téven: a f. évi augusztus 24-kén tartott gyűléséből ajánlattal terjesztette fel vall. közoktatási miniszter úr öngyméltóságához azon kérelme kíséretében, hogy a fölterjesztésében foglalt pontozatok, illetőleg föltételek mellett a tanítóképezdei növendékeknek a helybeli önkéntes tűzoltótestületbe való belépését jóváhagyó tudomásul venni s jövőre is elrendelni méltóztatassék.

A nagymélt. vall. közoktatásügyi miniszter úr 1886. évi szeptember 2-án 34795 sz. a. kelt leiratában, annak előre bocsátása után, hogy a képezde növendékeinek a tűzoltás mesterségében a tűzoltó-testületek szervezésében és betanítása módjában való begyakorlását nemzetgazdasági szempontból maga is fontos intézkedésnek ismeri el, — a fölterjesztésben kitett s az alább következő 5 pontozatba foglalt feltételek és módzatokat jóváhagyó tudomásul vette.

Tekintettel azonban arra, miszerint általánosan elfogadott és a középiskolákra nézve rendeletileg kimondott paedagogiai elv szerint a tanuló növendékek a tanintézeten kívül álló egyesületnek nem lehetnek tagjai, — a fölterjesztett javaslatnak azon pontját, melynek értelmében a képezdei növendékek a tűzoltó-testületnek tagjaivá lennének, miniszter úr öngyméltósága jóváhagyandónak nem találta.

Megengedni méltóztatott azonban a nagymélt. miniszter úr, hogy a képezde növendékei, mint tűzoltó gyakorlók, az illető testület kebelében egyik tanáruk vezetése alatt külön csapattá egyesíttessenek és a felterjesztésünkben foglalt módzatok között a tűzoltás elméletébe és gyakorlatába beavattassanak és tüzesetek alkalmával a kellő óvatosság és felügyelet alkalmazásával közreműköd-hessenek.

Az igazgató-tanács által felterjesztetett és miniszter úr öngyméltósága által jóváhagyott pontozatok a következők:

a) A tekintetes parancsnokság átirata értelmében a növendékek nem csak ingyen taníttatnak, hanem a szükséges zubbonyt, sisakot, övet s más efféle megkivántató

szervényeket is a testülettől díj nélkül kapják használatra a szolgálattétel idejére, természetesen az illető növendékek felelősek a rájuk bízott holmikért.

b) A tűzoltási gyakorlatok a rendes tanórákon kívül eső, tehát szabad időben fognak tartatni s így a növendékek tanulásukban nem fognak akadályoztatni.

c) A növendékekből egy külön szivattyús-csapat alakíttatik s a képezdei tanári karnak egyik erre felkért tagja vezetésé alá adatik.

d) A tanítóképezde mindegyik növendéke köteles legyen a csapat rendes tagjává lenni, kivéve természetesen azokat, a kiket az orvosi vélemény a tűzoltási gyakorlatokra vagy a tüzeseteknél teendő szolgálatokra alkalmatlanoknak és így felmentendőknek itél.

e) Minthogy a képezdei növendékek még mindnyájan kiskorúak s szülőiktől vagy gyámjaiktól a képezdei igazgatóság felügyeletére és vezetésére vannak bízva: a képezde igazgató-tanácsa kikötehdőnek jelenti ki, hogy a növendékek sem gyakorlatok, sem a tüzesetek alkalmával olyan munkára ne kényszeríttessenek, sem olyan helyekre ne állíttassanak, a melyek által és a hol egészségük vagy éppen életük lenne kockára téve.

Azon reményben, hogy a tekintetes parancsnokság az itt közlött módzatok és megszorítások mellett is elérhetőnek tartja a czélt, hogy t. i. a növendékek mint leendő néptanítók a tűzoltásba belegyakoroltassanak és a tűzoltó-testületek szervezésébe és betanításába is kellő tájékozást szerezzenek: igazgató-tanácsunk bizalommal és megnyugvással bocsátja vezetésé alá a képezdei tanulókat s egy-szersmind köszönetét is kifejezi a tek. parancsnokságnak hasznos kezdeményezéseért és áldozatkész előzékenységeért.

A kolozsvári állami tanító-képezde igazgató-tanácsának f. évi november 14-én tartott gyűlése határozatából.

Kolozsvárt, 1886. november hó 22-én.

Kozma Ferencz,

kir. tanfelügyelő,

mint az igazgató tanács elnöke.

Paál Ferencz.

az igazg. tanács jegyzője.

A másolat hitelűl:

Kuszó István,

főparancsnoki segédtsízt.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A győri önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A győri önk. tűzoltó-testület vasárnap, május 10-én délután 5 órakor tartotta közgyűlését, melyre Batthyányi Lajos gr. főispán, a testület elnöke, a délutáni gyorsvonattal jött meg Budapestről, közvetlen a tud. akadémia nagygyűléséről, melynek nagyrésze Andrassy Gyula gr. emlékének volt szentelve.

A mai tűzoltó közgyűlés iránt a testületi tagok kiváló érdeklődést tanúsítottak, a mennyiben a városház nagytermét a megjelentek teljesen megtölték.

Batthyány Lajos grófot zajos éljenzés fogadta, midőn a vonatról megérkezve, a városház nagytermébe belépett. Elfoglalván az elnöki széket, nagy örömmel üdvözölte a testület tagjait, kik oly szép számban jelentek meg. Különös öröme szolgál, hogy a testület közgyűlését személyesen vezetheti. A mi testületünkben a beszéd az utolsó dolog, a cselekvés az első, a mit, hogy a győri önk. tűzoltó-testület sikerrel, buzgón teljesít, azt neki nem is szükséges bizonyítani. Óhajtja, hogy a kitünő testület a megkezdett

úton tovább haladva, kitartással s az eddigi buzgalommal töltse be magasztos hivatását, fontos céljait mint eddig s ezentúl is megmutassák, hogy közczélt miként lehet együttműködés segélyével sikerrel megoldani. (Éljenzés.)

Bánóczy Jenő ezután felolvasta a következő elnöki és főparancsnoki jelentést:

Tekintetes Közgyűlés!

Testületünk mult évi működésére visszatekintve, a megelégedés nyugodtságával jelenthetem a tekintetes közgyűlésnek, hogy azon a biztos, egyenes ösvényen, melyen husz éves muitra visszatekintő testületünk oly szép utat tett már meg, ismét előrehaladunk.

Akár az előterjesztendő pénztári kimutatásokat tekintjük, akár a főparancsnoki jelentés adatgyűjteményét vizsgáljuk, oly kedvező képet nyerünk a testület 1890-ik évi életéről, mely örömmel töltheti el a testület minden tagját és barátját. A főparancsnoki jelentés kimutatja, miként teljesítette testületünk kötelességét, mikor a vész hívó szava szólott. A pénztári kimutatások tanúsítják, hogy testületünk anyagi segélyforrásai, melyek nagyrészt a közönség nemes

rokonszenvéből táplálkoznak, éppen nem apadtak s takarékos kezelésben részesülve, gyarapították vagyunkat.

E részben jelentésem folyamán legyen szabad érdemegezen kiterjeszkednem annak méltatására, hogy testületünk erkölcsileg és anyagilag egyaránt szilárd helyzete első sorban derék működő tagjainknak, őket saját legszebb példájával vezérlő főparancsnokunknak s a buzgó testületi tisztikarnak köszönhető, az ő kötelességtudó működésük megkönnyíti a választmány helyzetét és biztosítja a testületnek a sikert.

A lefolyt év egyik legszebb ünnepéye az volt, midőn estvérttestületek s a tűzoltó-ügy lelkes barátai jelenlétében innepélyek sorozata közt megülte testületünk fennállásának husz éves jubileumát. Az a szellem, mely tűzoltóságunkat elenleg is áthatja, remélünk engedni, hogy a két évtizedre előre terjedő s mindig szebb és szebb jövőben találja majdan néltő befejezését.

Az elmúlt évben is rendezett testületünk Szilveszterestélyt, mely emlékezetes sikerrel folyt le s közel 300 frt övedelmet hajtott testületünknek.

Egyébként testületünk beléletét rendszeren, külön kiemelés nem igénylő pontossággal folytatta a lefolyt évben, mint az egészséges organizmus, melynek feltűnő excessusai nincsenek, de betegsége sincs.

Van szerencsém a tek. közgyűlésnek nagybecsű figyelmébe ajánlani a nyomban következő szakjelentéseket, melyek testületi életünk képének hű vonásait adják.

Győr, 1891. május 10-én.

Batthyány Lajos, testületi elnök.

A testület működését az elmúlt évben következő szolgálatok vették igénybe:

1-ször. Tüzesetek: Volt 6 tető, 3 belső, 3 szalma, 11 kémény, 2 vidéki tűz és 2 vaklárma, összesen 27. Városészekre felosztva volt Belvárosban: 1 tető, 3 belső, 4 kéménytűz és 1 vaklárma. Ferencvárosban: 2 kéménytűz. Ferdinándvárosban: 4 kéménytűz. Ujvárosban: 2 tető és 3 szalmatűz. Nádorvárosban: 1 tető és 1 kéménytűz. Szabadhegyen: 2 szalmatűz. Győr-Szigetben: 2 tetőtűz és egy vaklárma. Hónapokra felosztva volt januárban 2, februárban 3, márciusban 3, áprilisban 1, májusban 2, júniusban 1, júliusban 1, augusztusban 2, szeptemberben 3, októberben 3, novemberben 3 és decemberben 1 tüzeset.

A két vidéki tűz közül volt egy a sashegyi pusztán, a másik Bácsán. Ez utóbbi nagy tűz volt, elégett 58 ház. Egy szivattyú és 25 tűzoltóból álló csapat sietett Pápai György oszt. par. vezénylete alatt a fenyegetett szomszéd községbe és kitűnő eredménnyel több helyen a nagy tűz tovább terjedését megátolták.

2-szor. Gyakorlatok tartattak: 6 rendes, 1 menet, 1 osztály és 1 főgyakorlat, mely a testület 20 éves fennállásának ünnepélyén a jelenlevő soproni, pozsonyi, pápai, tomáromi stb. tűzoltó vendégeink tiszteletére tartott meg.

3-szor. Színházi őrég tartatott III, vigardai 13, tisztiskola tartatott 6-szor.

4-szer. A működő tagok sorából kilépett 8, kitörölgett 2, meghalt 1 és belépett 10.

A jelenlegi létszám áll: A városi osztály 105, szabadhegyi osztály 31 és a révfalusi 65 önkéntes és 7 városi tűzoltó, összesen 208 működő tagból, a melyek teljesen felzerelve vannak.

Itt röviden, de pontosan vannak felsorolva mindazon nozzanatok, melyek a múlt évben testületünk tevékenységét igénybe vette és melyek eléggé tanuskodnak, hogy az mai kor követelményeinek teljesen megfelelőleg működik s hivatását kötelelesen betölti.

Győr, 1891. május 10.

Hauzer György, főparancsnok.

A jelentések elfogadása után a választásokra került a sor.

Batthyány Lajos gr. a maga és tisztársai nevében köszönetet mondva a testület részéről tapasztalt bizalomért, támogatásért és segélyért, lemondott.

Hauzer György főparancsnok a közgyűlés óhajának vél kifejezést adni, ha megkéri ő méltóságát, hogy az elnöki állást továbbra is megtartsa, mert a testület az elnök személye iránt oly nagy bizalommal viseltetik, hogy jól tudja, miszerint nélküle a testület azon polczra, melyen ma áll, nem juthatott volna. Ő méltósága jobbára egyszerű munkásokból álló testület vezetését eddig is szívesen elvállalta, erre kéri a jövőt illetőleg is. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

Batthyány Lajos gr. főispán kijelenti, hogy ha a testület szíves az ő szolgálataival megelégedni, az elnökséget örömmel elfogadja.

A kijelentésére megújult többszörös éljenzés után a többi választások történtek meg, valamennyi közfelkiáltással.

Elnök gr. Batthyány Lajos, alelnök Jerfy Antal, jegyző Bánóczy Jenő, ügyész Vöörös Jenő, pénztárnok Günther Gyula, orvos dr. Guttman Lipót.

Az egylet működő tisztikara pedig következőkép alakult meg: főparancsnok: Hauzer György. Alparancsnokok: Dorner Antal, Fördös János. Osztályparancsnokok: mászók: Pápay György, Poos Vincze. Oltók: Váradi Dávid, Leitner István. Segédtestek: I. Bánóczy Jenő, II. Májor János, III. Novitzky Pál. Főszertárnok: Kaute Ferencz. Alszer-tárnokok: Drobni Antal, Takáts István. Orvos: dr. Guttman Lipót. Fecskeendő-mesterek: König Frigyes, Putz Rezső. Csapatvezetők: mászók: Skultéti Ferencz, Horváth Gáspár, Nussbaumer V., Princz Ferencz; oltók: Jakab István, Szalay Gy., Orbán József, Csollány Antal.

Tiszthelyettesek: mászók: Schramm Ede, Jordán Antal, oltók: Spielhofer Ferencz, Stellingner János, Viola Gáspár.

Zászlóartók: Horváth Gábor és Jordán Antal. Vízvezetési csapkezelő: Formandt Ágoston. Védőrök: Pingitzer Ignác, Csizmadia János és Czeloth János.

Batthyány Lajos gr. elnök a közgyűlés bezárása előtt azon reményének ad kifejezést, hogy ily szép egyetértéssel, mint ma, fogunk működni ezentúl is. A testület haladását, erősbülését, erkölcsi és anyagi gyarapodását olvastuk a mai jelentésünkből s reméli, hogy ehhez hasonló jelentésekkel találkozunk a jövőben is, főképp a testület jeles főparancsnokának közreműködésével. A maga és a megválasztott tisztikar minden egyes tagja nevében a választásért köszönetet mond és ezzel a közgyűlést bezárja. (Éljenzés.)

Hauzer György főparancsnok az eltávozás előtt a testület nevében hálás köszönetet mond az elnöklő főispánnak, a ki ma a testület kedvéért fárasztó utazástól sem riadt vissza, ezzel is bebizonyítva, hogy a testület érdekeit mennyire a szívében hordja, a mit neki meghálálni sohasem tudunk. (Éljenzés.)

A közgyűlés ezután Batthyány Lajos grófot többszörösen megéljenezve, oszlott szét.

A zala-szt.-gróti önk. tűzoltó-testület főparancsnokának évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés! Mindazok, kik egy és ugyanazon ügynek szolgálatában állanak, örömmel várják azon időt, mely őket egy központra összehozza, hol élményeiket, tapasztalataikat kölcsönösen elmondhassák, illetve kicserélhessék s a multakon okulva, biztos kézzel rakják le a jövőnek alapját.

Ezek közé tartozunk mi tűzoltók is, kik egész éven ugryszólván egymástól elszigetelten élünk s ha van is alkalom, mely bennünket évközben egy-egy helyre összecsoport-

tosít, az nem a szórakozás, nem a barátságos társalgás szempontjából történik, azon alkalom rendszerint a megpróbáltatás és a kitartó munka ideje, — mely a barátságos együttlét örömeinek élvezetétől megfoszt, mert ilyenkor a komoly munka várakozik reánk.

Mai összefüvetelünk, mint rendszerint minden évben, kizárólagosan arra van szánva, hogy egy egész év kiállott viszontagságai után a bajtársi összetartozóság kapcsa egy körben vonjon össze bennünket s itt a multak tapasztalataiból tanulságot meritve, új táplálékot adjunk azon közszellemnek, mely egyesületünket létrehozta, fentartotta idáig és fentartani kívánja a jövőben is.

Örömmel ragadom tehát meg a mai alkalmat arra, hogy a szokáshoz híven, a csapat működéséről beszámoljak; örömmel azért, mert ezen rövid egy év alatt sikerült némi erőt és ügybuzgóságot beoltani s habár az értelmiség és polgárság egy részének való visszavonulása, sőt némi gúnyolódása bénítólag hat a működésre, mégis a tűzoltók egy nagy része igyekezett a helyén megállani s a kijelölt munkakört betölteni, különös elismerést érdemel az iparos osztály, mely megkettőztetett szorgalommal működött s igyekezett még a hanyag bajtársaik hiányos munkáját pótolni.

Ezek előre bocsajtása után működésünkről következőkép számolok be:

Éjjeli őrszolgálatra nemcsak a legénységet, hanem a tiszteket is beosztottam s így tartottunk 9 tiszti és 77 legénységi, összesen 86 őrszolgálatot, melyek mindegyikét egy kirendelt tiszt őrizte ellen s magam is gyakran bizonyosságot szereztem az őrség állapotáról, mely igen örvedetes volt, mert az őrséget mindig rendben és ébren tartáltam.

4 menet és 6 szer s így összesen 10 gyakorlatot tartottunk, melyek közül 2 gyakorlat riadóval tartatott.

Tűzrendőri vizsgálathoz a városi előljáróság felhívása folytán szintén egy ízben járultam hozzá.

Tűzesetekhez 6 ízben vonult ki testületünk, nevezetesen Tűrjére 2-szer, Zsigmondházára, Szt.-Grót pvarosba, T.-Szt.-Péterre és Kis-Görbőre 1—1-szer.

3 parancsnoksági és egy csapat közgyűlést tartottunk, azonban a csapatot egyes ügyek megbeszélése végett többször hívtam egybe.

Kivonultunk 2 ízben bajtársaink elhunyt hozzátartozóik temetéséhez, 2 ízben az egyleti pénztár javára tartott tekeversenyekhez és 1 ízben a csapat szórakoztatása végett.

Szertár vizsgálatot több ízben tartottam, míg a személyes felszerelés felülvizsgálatát 2 ízben ejtettem meg, mindenkor teljes megelégedésemre.

Oktatás végett kivezényeltem az erre alkalmas tagokat 3 ízben, nevezetesen Csáford, Tekenyé és V.-Szöllős községekbe, mindenhová 1—1-szer.

Most megemlítem, hogy a tűzoltó működő tagok fényes jelét adták az önképzésnek is, a mennyiben többen a helybeli hölgyeket és egyes urakat felkérték közreműködésre s ezekkel társulva, a tanulást megkezdték, miután pedig ezen műkedvelői előadásnál magam személyesen végzettem a vezetést, láttam, mily egyszerűséggel és szorgalommal igyekeztek elvállalt szerepüknek megfelelni, a mi igen fényesen sikerült is, mert a közönségnek ismét egy élvezetes estét szereztek, viszont a közönség is jelét adá pártfogásának, mert a tűzoltó-segélypénztár javára tisztán 100 frt jövedelem maradt meg.

Miután testületünket működésében mindenkor az Istenben vetett hit vezérelte, hogy e hitének külső jelét is adja testületünk, az isteni tiszteletekhez 3 ízben vonult ki, nevezetesen 1-szer a Husvéti, 1-szer az Úrnapi körmenetekhez és 1-szer Szt.-István napján az isteni tisztelethez.

Egyletünk tagjainak száma 50 volt, évközben 2 ki-

lépett, 3 kizáratott, ujonnan belépett 16 s így a szám 61.

Sajnálattal kell a t. közgyűlés tudomására hogy Berényi Géza és Pirity Antal osztályparancsnokok elköszöntek s így helyük betöltendő lesz.

Miután pedig testületünk további működésé csakis a működők munkaszeretetéől függ, felkértem társaimat, miszerint jövőre is igyekezzenek a re kötelességeiknek megfelelni.

Végül kérem a tisztelt közgyűlést, miszerint kedvelői előadásnál közreműködötteknek, valamint a bajtársaimnak önfeláldozó munkásságukért jegyzőkönyvben szavazni méltóztatassék.

Jelentésem tudomásul vételét kérve maradok Zala-Szt.-Gróton, 1891. április 26.

Tisztelettel: *Koháry József*, főparancsnok

A sárospataki önk. tűzoltó-testület évi je

Tisztelt közgyűlés! A mai kort az egyesületnek lehet nevezni. Nemzetiség, vallás, műveltség, rang, vagyon, foglalkozás már a legrégebb idő óta tokra — mondhatnám társulatokká — osztották a népet, de egyuttal rideg falakkal is különítették a népek csoportjait egymástól. E falak jó részben fennállanak s lerombolhatatlanok lesznek, míg a világban; de azokon már hatalmas rések ütődtek, a humanizmus melege és fénye tör keresztülyükön, t. közgyűlés, korunk vívmánya. A humanisták sülötteket, melyekben vallás, születés, rang- stb. k megsebzünik, korunk hozta létre. Első állításomat módosíthatom, hogy a mai kort az egyesületek szempontjából a humanistikus egyesületek korának lehet nevezni.

A humanistikus intézmények között a legfontosabb mellé sorakoznak az önk. tűzoltó-testületek. De sajálat az, hogy míg nálunk Magyarországon az egyletszám nagy tér jut, nincs oly kigondolható egyesület, amelynek talán, addig tűzoltó-testületeink kevés anyagi, sőt erkölcsi akadályokkal küzdenek. Elismerni, hogy többé-kevésbbé minden egyesületnek megvan a létezésjoga, és ki ne örülne a komoly célú törekvésű egyesületek virágzásának? De én is rámutatni arra a mindnyájunk által tudott s már konstataált tényre, hogy a társadalom minden rétege önkéntes tűzoltó-testületeket — bár saját érdekéért — nem eléggé karolja fel.

Az önk. tűzoltóság intézményére pedig szűkebb körben nem is vonta kétségbe senki. Főlöszlegesen letűnt évek gyászos tűzeseteire utalnom; elég a szomorú eredményét föltüntetnem Jánosháza, Fűtő Tokaj stb. pusztulásában. Még csak községünk határára kell túltekinteni, az elmúlt évben is volt arra elég alkalom, hogy testületünk fönnállásának szükségét nyitssa; bár bebizonyították tagjai az előző év számtalanszor asztalt, ágyat odahagyva, nyugalmat, életet kockáztatva, csak hogy a vésznek elmeneküljenek s a pusztulás, nyomor tanyát ne üthessen testület tagjait eddig, mondhatni, hogy csakis sajnálattal, nemes érzelmök segitni bajba került ember megmenteni a vészttől, a mit lehet — sarkalta.

A jövőbe már azonban jobb reménnyel tekintünk. Belügyi kormányunk tűzoltó-testületek alakítását kötelességüké tette; nem szükség, hogy a fontosságát kiemeljem, elég volt ezt most csak felmutatni. A kormánynek ez intézkedése óta testületünk is szabályzatot létesített, mely már csak megerősíti

Publik Ernő helyettes főparancsnok és Fabian István megváltozott életmódjuk folytán lemondanak, mire áttették a működő tagok közül a szabadságolt állományba, Schaitl Márton szertárnok pedig elhalálozott, (helyettesítését a főparancsnok vállalta el idáig). A parancsnokság kéri a közgyűlést, hogy ezeknek helyeit választás útján töltsé be, miután általános választás csak a jövő évben lesz. A testület vagyona 11,750 forintot tesz ki és szaporodást mutat erről az évről. — A testület segélyalapja kitesz 645 forintot, noha két tag temetési költsége innen vétetett. A pénztár pontosan megvizsgáltatott és rendben volt. 9 forint 21 kr. felesleggel zárult. Újabb tárgyakat 620 forint értékben vásároltak be. A jelentés ezután még több alap számadásait tartalmazta, melyeket a számvizsgálók felülvizsgáltak.

A jelentés örvendetes tudomásul vétetett és Tikos István pénztárnoknak, valamint a szertárnoki tisztet viselt főparancsnoknak a közgyűlés elismerő köszönete mellett adta meg a felmentvényt.

Következett a helyettes főparancsnoki állás betöltése.

Egyhangulag közfelkiáltás útján megválasztották Tikos István eddigi osztályparancsnokot.

A megüresedett osztályparancsnoki állásra hárman pályáztak: Winkler Mór eddigi segédtsízt, Péter Gábor és Richer Károly. Absolut többséget senki sem nyert s így Winkler és Péter Gábor között szűkebb választás volt, melyen Winkler kapta a többséget.

A szivattyús szakasparancsnoki állás betöltésénél szintén három jelölt volt: Monoky Lajos, Vetésy Béla és Csanády Ede, és szakasparancsnokká nagy szótöbbséggel Monoky Lajos választatott meg.

Nem kevesebb érdeklődés volt a szertárnoki állás iránt. Pályáztak: Mahlmeister Ádám, Glosz József és Szalay János; Mahlmeister Ádám lett a győztes nagy szótöbbséggel.

Az egyik megüresült segédtsízi állásra főparancsnok Vetésy Béla őrparancsnokot nevezte ki s köszönetet mondván a nagy mérvű érdeklődésért, mely mellett minden a legnagyobb rendben folyt le, a közgyűlést bezárta.

H I R E K.

Lapunk más nyomdába való áttétele folytán, melyből technikai nehézségek is felmerültek, annak késedelmes megjelenése okoztatott. Igyekezetünk oda terjed, hogy gyorsabb egymásutáni megjelenés által az időközök rövidíttessenek, mi által a példányok havi számmennyisége ismét helyre fog állíthatni.

— Küldöttség a belügyminiszternél. Azon körülményből kifolyólag, hogy a szövetség alapszabályai korszerű módosítás alá kerülnek, az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége szükségét látta annak, miszerint az alapszabályok változtatása körül contemplált, az ország tűzrendészetével összkapcsolatban álló és a kormány által figyelemre méltandó magasabb tekintetek a miniszter úr ő nmsága tudomására jussanak azon czélból, hogy némely lényeges változáshoz előzetes hozzájárulása kinyerhető legyen, vagy pedig hogy a kormány az egyes pontok fölött miként nyilvánul nézete kitudható legyen; mivel hogy az orsz. szövetség, mint a tűzrendészeti kormányrendeletben foglalt szakközlege a kormánynak, annak hathatós támogatása nélkül czélját elérni képes nem lesz, a központi választmány elnöksége küldöttségileg tisztelgett a belügyminiszter Szapáry Gyula gr. ő nmságánál. A küldöttséget Follmann Alajos szöv. alelnök vezette, tagjai voltak Bárány N. E. fők., választmányi tag és Dr. Szily József fők. hely., szöv. titkár. A miniszter megígérte, hogy a tárgyat figyelmére fogja érdemesíteni.

— Néhai Weinmann Beda síremléke ügyében a gyűjtések már be vannak fejezve és az emlék leleplezése f. é. június 14. délután 4 órakor ment végbe. A kiküldött ügyreható-bizottság következő sorrendet állapított meg: a) Összejövetel délután 3 órakor a fővárosi tűzoltó-gyakorlótéren. b) A csapatok kivonulása a temetőbe. c) Magyar alkalmi beszéd, elmondja Bárány N. Ernő, a fővárosi önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka. Német alkalmi beszéd, elmondja Rösch Jenő, a juttagyári tűzoltóság főparancsnoka. d) A kivonult tűzoltó csapatok dísz elvonulása. e) Menet vissza a tűzoltó-gyakorlótérre és szétoszlás ugyanott. A megjelent tűzoltó-csapatok nagy száma igen emelte a kegyeletes ünnepély komolyságát. A főváros területén lévő tűzoltó-testületek, kevés kivétellel, mindannyian megjelentek. Maga a fők. önkéntes tűzoltó-testület 60 taggal jelent meg. A befolyt adakozások következőleg számoltatnak el a ren-

dező bizottság által. Adakoztak a következők: Rohlf J. D. 10 frt. Tüll János 10 frt. Vogelleiter Ignác 5 frt. Sureiner Ferdinánd 2 frt. Wichtl Károly 2 frt. Teleki Ferdinánd 2 frt. Meisinger J. 2 frt. Neumann J. 2 frt. Tock Ferencz 2 frt. Kirchmann József 2 frt. Führer Róbert 2 frt. Kell Izor 2 frt. Kovács János 2 frt. Stangl János 2 frt. Bükler M. 2 frt. Ruegg Henrik 3 frt. Pohl Lajos 3 frt. Matter N. 2 frt. Hawrda N. 2 frt. Dunkel F. 5 frt. Odersky N. 2 frt. Stöcker N. 2 frt. Herzog N. 2 frt. Swoboda N. 1 frt. Kaszap N. 1 frt. Schuster A. 1 frt. Lenhardt N. 10 frt. Utery N. 1 frt. Bräutigam N. 1 frt. Kuster N. 2 frt. Zoch N. 1 frt. Speck I. 2 frt. Hengermalom részv. társaság 20 frt. Brestyánszky Ödön 1 frt. Röttler József 3 frt. Rösch Jenő 5 frt. Haggemacher H. 15 frt. »Erzsébet« malom részv. társaság 10 frt. »Victoria« malom részv. társaság 10 frt. »Louisa« malom részv. társaság 10 frt. »Union« malom részv. társaság 10 frt. »Első budapesti Gőzmalom« részv. társaság 25 frt. »Concordia« malom részv. társaság 10 frt. Heidrich és Strausz 10 frt. »Gizella« malom részv. társaság 10 frt. »Molnárok és sütők« malom részv. társaság 10 frt. Eiszinger Adél és Hermina 5 frt. Groidl Gyula 3 frt. Első osztr. jutfonoda gyári tűzoltósága 5 frt. »Tűzrendészeti Lapok« szerkesztősége 5 frt. Szczerbovszki Szaniszló 3 frt. Janicsek Andor 2 frt. Ifj. Rösch Frigyes 3 frt. Müller József 3 frt. Kovács Lajos 2 frt. Goldberger gyári tűzoltósága 2 frt. Weigmann József 3 frt. Osztr.-magy. államvasut tűzoltósága 5 frt. Ehrlich Manó 5 frt. Sonnberger E. 1 frt. Ruh Géza 1 frt. Budapesti Önkéntes tűzoltó-testület 15 frt. Bárány N. Ernő 5 frt. Hérmán Ödön 3 frt. Zelleri gyári tűzoltósága 5 frt. Id. Rösch Frigyes 3 frt. Tarnóczy Gusztáv 5 frt. Ganz és társa (Waggon-gyár) 5 frt. Schöber Károly 3 frt. Összesen 331 frt — kr.

Ennek felszaporodott kamatai 3 » 24 »
Rendelkezésre állott 334 » 24 »
Felhasználtatott pedig következőleg:
Hauser Ede kőfaragómester számlája a sűrűkért 305 » 64 »
Lamp József virágkereskedő számlája a koszorukért 19 » — »
A sírfelidiszítése körüli kertészi mnnkáért 6 » — »
Összesen : 330 frt 64 kr
Maradt felesleg 3 » 60 »
mely összeg az orsz. tűzoltó segély-alapnak beküldetett.

— **Folmann Alajos**, szövetségi alelnök megtisztelő üdvözlésben részesült. A zágrábi önkéntes tűzoltó-testület június 10-én tartott rendes közgyűlésén nevezett a tűzoltó-intézmény körül szerzett kiváló érdemei elismerésül egyhangulag tiszteletbeli tagjának megválasztotta. A megválasztásról ugyanazon sürgönyileg értesített azon hozzáadással, hogy a diszokmány átnyújtása iránt annak idején intézkedni fognak.

— **A fővárosi önkéntes tűzoltó-testület** parancsnoksága lapunk más helyén közölt, a beérkezett pályaművek bíráló bizottsága által tett bírálati előterjesztés folytán június 3-án tartott parancsnoksági ülésén a »*Hass, alkoss, gyapíts!*« jelígelű ellátott borítékot fölbontván, abban »*A tűz s annak oltása*« és »*A csővezetés*« című pályanyertes munkának szerzőjét a testület főparancsnoki helyettese, dr. József nevében találta fel, kit tisztársai ez alkalomól melegen üdvözöltek. A mű a szerző által díjmentesen a testület rendelkezésére bocsátatván, legközelebb ki fog nyomtatni és igen mérsékelt áron meg lesz kapható a testület kiadásában. Együttal a testület parancsnoksága közli mindazokkal, kik pályázati dolgozatokat küldöttek be, hogy művük a sértetlenül maradt jelígelű borítékkal együtt június 10-étől számított 3 hónapon belül *Bárányné Ernő*, főparancsnoknál (IV. muzeum-körút 9.) visszavehető, ki az ez iránti bizalmas elintézésre felkérte. A lemondott idő eltelté után (j. é. szeptember 10-én) a jelígelű levelek elégettetnek, a munkálatok pedig a testület irattárában fognak elhelyeztetni.

— **A magyar orsz. tűzoltó-szövetség soproni X. közgyűlésének rendező bizottsága** lapunk útján is felkéri hazai tűzoltó-testületeket, valamint egyeseket, hogy a tűzoltó szakmára vonatkozó Magyarországon megjelent műveket, szóval minden eddig nyomtatás alá került szakmunkának egyes példányait, a hazai szakirodalom minél közelebb és teljesebb megismerését, céljából, a soproni rendező bizottság címére beküldeni szíveskedjenek. — Ezzel teljes lehetetlenség, hogy a rendező bizottság mindenki címére külön megkeresést intézzen e tárgyban, mivel hogy az adatok sem állhatnak rendelkezésére, hisz, hogy ezen uton is fogja célját elérni, minthogy kívánatos volna, hogy ily országos kiállításon szakirodalmunk területei se hiányozzanak. Az ügy érdeke megkívánja, hogy a kedves bajtársak és mindazok, kiket illet, e jogosult kívánalgnak eleget tegyenek.

— **Önkéntes tűzoltó-testület Szabadkán.** Értesülünk arról, hogy Szabadkán az önkéntes tűzoltó-testület már megalakult. A működők 140-en, a pártolók 180-an, az alapítók pedig 40-en vannak. A testület elnöke bajnai *ojnic Lukács*, főparancsnoka nagybudafai *Vermes Béla*, parancsnoka *Venczel Lajos*, titkára dr. *Csillag Károly*. A testület vagyona ez időszerint mintegy 2000 frtra rug. Iradjon, hogy Szabadka város a legközelebbi országos tűzoltó-congressuson az 1893. évben tartandó congressust a maga részére megszerezni kívánja. Tekintve, hogy az alapkép, Arad kivételével, igen régen nem szerepelt mint congressusi város, ha az ajánlat tényleg meg fog tétetni, annak elfogadása kétségtelen.

— **A m.-óvári önkéntes tűzoltó-testület** folyó hó 13-án a főhercegi ligetben alakulásának XV-ik évfordulót ünnepli a következő napirenddel: 1. Délután 3 órakor kolagyakorlat a főhercegi malom udvarán. 2. 4 órakor vonulás zenével a főhercegi ligetbe. 3. Az ünnepély

helyén: Értékes nyerepméltóságokkal ellátott szerencsekerék, melynél díszhölgyek működnek. Czéllövészet díjakkal: I. díj 3 ezüst forint; II. díj 2 ezüst forint; III. díj 1 ezüst forint (lövész-ékitményekben). Díj-tekvés: I. díj 1 ezüst remontoir-óra; II. díj 1 nickl remontoir-óra; III. díj francia ébresztő-óra. 4. Hangverseny s azután táncz. 5. Este 9 órakor nagyszerű tűzijáték. A zenedarabokat felváltva a testület zenekara Morócz Imre karmester vezetésével és Vörös Elek nemzeti zenekara adják elő. Belépti-díj személyenkint 60 kr., gyermekek részére 10 kr, tűzoltók egyenruhában díjmentesek.

— **A győr-szent-mártoni önkéntes tűzoltó-testület** a győrmegyei tűzoltó-szövetség évi rendes közgyűlése alkalmából folyó évi június 28-kán táncmulatsággal egybekötött ünnepélyt rendez testületi pénztára javára.

— **A »Siófoki önkéntes tűzoltó-testület«** f. évi június 10-én saját pénztára javára nagy gyakorlattal egybekötött junialist tart. Gyakorlat után versenyekkel összekötött mulatságot tartanak a helyhez közeli erdőben.

— **A „Kaiser-Jubiläums-Stiftung Oesterr.-Ungar. Assecuranz-Institute zur Unterstützung verunglückter Feuerwehrmänner und deren Hinterbliebenen“** (Wien, I. Wipplingerstrasse No. 36) közzé teszi, hogy az 1891. évi 36 ösztöndíj 50 frtjával kerül kiosztásra. A folyamodványok, melyek helyegtelenül a fenti címre 1891. június 10-éig végéig bérmentesen küldendők, tartalmazzanak: a parancsnokság bizonyítványát, hogy a folyamodó beteg, vagy sérült tűzoltó valamely belföldi tűzoltó-testületnek tagja; orvosi bizonyítványt arról, hogy a megbetegedés vagy sérülés milyen és hogy az tényleges tűzoltói szolgálatban történt; végül a község bizonyítványát, hogy a segélyt kérő tényleg arra rászorult és reá érdemes. Az alapkezelőse évi jelentésében kimutatja, hogy az 1890. évi kiirt 35 ösztöndíjra 50 frtjával 57 folyamodvány érkezett be, melyek közül 51 személynek 2021 frt segély nyújtott (1889-ben 1450 frt). Az alap vagyona ez idő szerint 46,884 frt 9 krt tesz ki. Ennek elosztható kamatja 2652 frt 60 kr.

— **A Fonciére pesti biztosító-intézet** április hó végén tartotta közgyűlését. Az igazgatóság jelentése kiemeli, hogy a közvetlen üzlet a múlt évben is tetemes gyarapodást mutat föl ugyan, annak tavalyi eredményei azonban, úgy a tűz-, valamint a jégbiztosítási ágazatban kedvezőtlenül zárulnak. Különösen a magyarországi közvetlen tűzbiztosítási üzletből kifolyólag szenvedett az intézet érzékeny veszteségeket. A rendkívüli mennyiségben előfordult s az intézet részéről tetemes kártérítést igényelt helység- és terményjegések oka azonban nagyjából az évtizedek óta nem ismétlődött szokatlan szárazságban keresendő, a mely a múlt év nyarán uralkodott. — Ellenben különös megelégedéssel jelentheti ki az igazgatóság, hogy úgy az élet-, valamint a szállítmány-biztosítási ágazat jelentékeny nyereséggel zárul. — Ezután az egyes biztosítási ágazatok részleteit terjeszti elő az igazgatóság, melynek adatait már közöltük. — Az igazgatóság indítványozta, hogy a lefolyt üzletéből keletkezett 127,249 frt 44 krnyi veszteség az alapszabály értelmében a 267,604 frt 95 krt tevő tartalék-alapból fedeztessék. Megjegyzéssel végül az igazgatóság, hogy az intézet működése a folyó évben eléggé kedvező lefolyású volt. A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette, javaslatához hozzájárult s a fölmentvényt minden irányban megadta.

TŰZESETEK.

Raktártűz a debreczeni „István“-malomban.

Debreczen. június 9.

Június 8-án este 1/2,8 óra tájban szokatlan riadalom támadt a város utczáin. Hangzott az éles kürtszó, — vágattak a tűzoltók felszereléseikkel a péterfia-utcán végig, — magánfogatok és bérkocsik gyorsan robogtak a gőzmalom felé s a péterfia-utcán valóságos emberáradat hullámozott végig. Egy-egy kisebbszerű forradalom alig okozott volna ekkora mozgalmat. A vészharangok rémesen kongtak s csakhamar városzerte elterjedt azon hír: *az István-malom ég!*

E hír szerencsére nem volt teljesen igaz, mert nem maga a malom, hanem csak a *raktár* égett. De a malom is komoly veszélyben forgott s nem is lehetett volna megmenteni, ha a délutáni vihart szélségsend nem váltotta volna föl.

Rövid idő alatt a félváros kint volt a malom környékén. A tűzoltók, a gőzmalmi munkások s a közönség egy része oltáshoz láttak, fáradságuknak sikerült lokalizálni a tüzet. A közönség körében rémhírek keringtek, melyek az izgatottságot csak fokozták. Beszéltek, hogy több munkás, kik a zsákok kihordásával foglalkoztak, belevesztett az égő raktárba. A munkások ott voltak a legveszélyesebb pontokon, mi alatt feleségeik és gyermekeik a legnagyobb aggodalmaknak voltak kitéve. A kétségbeesett asszonyok síró gyermekeiket vigasztalták, noha maguknak is vigasztalásra volt szükségük.

A tűzoltóknak nehéz munkájuk akadt, mert malom-tűzzel még nem igen próbálkoztak meg. Feladatukat derekasan oldották meg s az ő kitartásuknak köszönhető, hogy a tűzvész nagyobb mérveket nem öltött.

A tűzvész részleteit az alábbi tudósítások tüntetik föl.

Tegnap este 7 órakor az István-gőzmalom személyzete befejezte a munkát és haza tért, csupán a gépházban maradt még három gépész, kik a tengelyeket olajozták. A gépház nyitott ajtaján éppen oda látni a raktárra s így midőn fél nyolcz óra tájban a raktár hátulsó jobb sarkán öt centiméter vastagságu füstoszlop tört ki, a gépészek megrettenve futottak ki a gépházból.

A helyi vasut éppen akkor ért a gőzmalom elé s a rajta ülők szintén észrevették a füstöt. Egyik kereskedő azonnal figyelmeztette rá a kocsiban ülő urakat, hogy az a füst nem lehet kémény-füst, mert sokkal sűrűbb, nagyobb. Nehány gőzmalmi részvényes is ült akkor a helyi vasuton, a kik e megjegyzésre figyelmesekké lettek s azonnal leugorva a vasutról, futni kezdtek a gőzmalom felé; többen követék őket.

Mikor kiértek a gőzmalomba, ennek udvarán már nagy volt a zűrzavar. A gépészek, a kik észrevették a füstöt, összekiabálták a gőzmalom lakóit s mindnyájan oda csoportosultak a raktár hátsó jobb sarka elé, hol a füst minden pillanat után jobban-jobban özönlött kifelé. Már ekkor kétségtelen volt, hogy a raktárban *tűz támadt*. Kétségbeesett izgatottság vett erőt a jelenvoltagekon s ez izgatottság megdöbbentő módon növekedett, midőn a füst egyszerre óriási tömegben omlott ki, felvetve a cserepeket a levegőbe, aztán utána emberderek vastagságu, egy méter magas tűzoszlop lobogott fel sajátságos zajjal. E közben jelt adtak a tűzoltóknak s a toronyőrök is észrevették a tüzet. Minden toronyban megkondultak a félrevert harangok s a várost a nagy kongatásra egyszerre elöntötte az izgatottság. A házakból, a nyilvános helyekről kiszaladtak a piacra és tudakozódtak a tűz felől. Eleinte senki sem

tudta még, hogy a tűz a gőzmalomban ütött ki, bár kollégium mögött óriási füstoszlop emelkedett az égnek. Azt hitte mindenki, hogy a péterfián vagy a Darabos-utcán ütött ki valamelyik házról a tűzvész, mert arra senki nem mert gondolni az első meglepetésben, hogy a gőzmalom ég.

A tűzoltóság teljes felszereléssel rohant végig a péterfia utcán a gőzmalomba s a közönség tőlük tudta meg, hogy a gőzmalomban ütött ki a tűz. Egy pillanat alatt elterjed a megdöbbentő hír a városban s az izgatottság óriási volt itt. Mindenki futott kocsin vagy a maga lábán a gőzmalom felé s a piacz-, péterfia- és Darabos-utcákon oly élénk let a forgalom, a milyen csak a király ittjártakor volt.

A gőzmalom előtt már fél nyolcz után sűrű tömegber álltak az emberek, kik dicséretes buzgalommal engedtek a tűzoltók felszólításának, mikor a veszély növekedni kezdett hogy segítsenek az oltásnál. Ugyanis a raktár jobb sarka után egyszerre három helyen gyuladt ki a tető s oly óriási füstfelleg terjedt el a gyár felett, hogy a két nagy kémény egész belevesztett a füsttengerbe.

A tűzoltóság azonnal neki fogott az oltásnak. A rendőrség teljes számmal vonult ki a gőzmalomba, hol azonban már oly nagy volt a tolongás, hogy az oltásnál alig lehetett szabadon mozogni. Ekkor a rendőrség segítséget kért a péterfia-utczai honvéd-laktanyából, honnan gyorsan előtért egy század legénység és a rendőrséggel egyetemben az égő raktár körül helyet csináltak a tűzoltóknak.

Tíz percz múlva lángba borult az egész tető és égett óriási ragyogással. A tűzoltók három szivattyút a raktár előtt, kettőt a raktár mögött helyeztek el és kétségbeesett küzdelmet fejtettek ki az oltásnál, de a lángok nem engedtek, sőt oly erővel pusztították a tetőzetet, hogy 8 percz múlva már csak tüzes gerendája látszott a raktárnak, mely mint egy óriási fáklya, úgy égett a szürkületben.

A nagy raktár a padlásig tele volt gabonával, melynek megmentésére már gondolni sem lehetett. A raktár három emeletből áll s az első emeleti raktárból sikerült még pár száz zsákot kimenteni, bár ez is óriási veszedelemmel járt, mivel az égő padozat mindig szakadozott.

A raktár kis ablakain keresztül, melyek vasellenzővel voltak ellátva, látni lehetett az égő zsákokat. A vas ellenzők megtüzesedtek s a falak irtózatossá ropogással repedeztek meg. A tűzoltók szivattyú-csőveiket felhúzták a raktár mellett jobbról levő ó-malomnak a tűz felé néző ablakába és a baloldali új-malomba, onnan locsoltak bele a lángtengerbe, de nem használt semmit az oltás. — A malom-munkások mindnyájan odagyültek a malomba és emberfeletti erővel küzdöttek a tűzoltókkal a tűz eloltásán.

Mikor a raktár közepéig hatott a tűz, az izgatottság még nagyobb fokra hágott, mert a láng kezdte veszélyeztetni az ó-malom-épületet és az új-malmot. Az izgatottság mindenkin erőt vett s oly rémes kiáltozás töltötte be a levegőt, hogy még a városban is meghallották, mire még többen rohantak a gőzmalomhoz.

A tűzoltóság azonnal intézkedett a raktár jobb és bal oldalán levő épületek megmentésére. Itt kezdődött az az óriási küzdelem, melyhez hasonlót csak színház égéskor tapasztalhatni.

A raktár előtt megkésztették a tűzoltókat és az ó-malom épületbe rohantak fel s a tűzre néző falat kezdték védelmezni, egy másik csapat pedig az új-malmot vette védelembe. A raktárt az ó-malom-épülettel és az új-malommal egy-egy hid kötötte össze, ezeken a hidakon helyezkedett el a tűzoltók egyrésze és igyekezett rajta, hogy a lángok ne ériék el a két épületet. Oly látvány volt ez a küzdelem, mely a szemlélőkben megfagyasztotta a vért.

Az ó-malom-épület forgott különösen nagy veszedelemben, mert alig három méternyire volt az égő raktáról. A falairól a vakolat mind lepattogott az óriási hőség-
 ől s az ablakokban munkálkodó tűzoltók majd megsültek a pokoli melegben. De bátran megállták a helyöket és három csövel fecskendezték a vizet a lángok elé, melyek mind közelebb-közelebb jutottak már az ó-malom-épület falaihoz, melyek már feketék voltak a hőségtől és a füst-
 ől. Több ízben a vakolat óriási zajjal hullott le a fedett idra, mely a földtől három méternyi távolságban a rakárba vezetett. Ezen keresztül szállították át a terménye-
 et az ó-malomba. E hidnak egy vasajtója van, mely a nagy hőségtől vörös izzó lett s leginkább veszélyeztette az ó-malom-épületet. A hid másik ajtaját, mely e malmot árta el, azonnal elzárták a tűzoltók, de a megtüzesedett asajtót hiába locsolták, csak sisterget rajta a víz és sűrű, ajtó gőzzel töltötte el a hidat, de a lehűtésére gondolni sem lehetett. Ekkor a tűzoltóknak az az ötlete támadt, hogy a víz volna befalazni e malom ajtaját, így némileg biztosítva annének, hogy a tűz nem egy könnyen hatol majd át az épületbe, hol a fagépek könnyen lángot foghatnának. Azonnal megkezdték a befalazást. Az emberek sorban állottak a léglarakástól az ajtóig és gyorsan kézből-kézbe adogatták gyenkint a téglákat, melyekkel egy ahhoz értő ember neved óra alatt befalazta az ajtót. Hogy pedig a hid meg-
 yulása esetén kevesebb legyen a veszély, azonnal hozzá-
 gtak csákányokkal a hid lebontásához.

A raktárból az új-malomba vezető nyílt hid már gni kezdett s részint magától hulltak le a gerendái, részint csákányokkal rombolták szétjel.

De a veszedelem így is mindig növekedett. A lángok da-odacsaptak a raktárból a két szomszéd épülethez és ülönösen az ó-malom forgott nagy veszedelemben, úgy, hogy már-már félni lehetett tőle, mikép egy pillanat és ngot kap a tüzzel szemben álló fal, hol pedig kétségbe-
 sett erővel szivattyuztak a tűzoltók. A malom ablakai ki-
 attantak a nagy hőségtől s a falakról minden perczen nagy dübörgéssel hullott a vakolat. Életveszélyes volt a iktár közelébe jutni s nagyobb erőre volt szükség. Ekkor onult ki még két század katonaság a tűzhöz s néhány ercz mulva ismét kényelmes helyet nyertek a tűzoltók.

Bámulatos volt az a munka, a mit az oltásnál ki-
 jtettek. Mikor az ó-malom-épület már legkétségbeesztöbben eszélyeztetve volt s az ablakokban levő malom-tűzoltók em juthattak a füstölögni kezdő párkányzathoz, a raktár átulján balra felállították a hosszú-mentőlétrát s annak gtejébe mászott fel egy szivattyu-csővel a pokoli hőség-
 en a tűzhöz csak másfél méternyire *Décsi* Lajos tűzoltó ; úgy locsolta szembe a tűzveszélyes malomház falát. Így került a párkányzatot megóvni attól, hogy tüzet fogjon.

A raktár eloltására gondolni sem lehetett. Égett az, int a szurok-fáklya és már az alsó raktárban is lángot tette a felhalmozott gabona. A falak megrepedeztek, a s négyszög ablakokon keresztül kicsapott a láng és a irű füst. Majd minden negyed órában rettentő dübörgés-
 l szakadt le belől egy-egy része a raktárnak. A városi zoltók a malom-tűzoltósággal együtt bámulatos küzdelmet jtettek ki. Az új-malom-épületet a malom-tűzoltóság edte s úgy tíz óra felé kétségbeesett kiáltás hangzott fel:
 — *Az új-malom ég!*

És csakugyan egyszerre belekapott a tűz az új-ma-
 m tetejébe, ott a hol a fa-szelcső volt, de a veszély nem olt nagy, mert a malom-tűzoltók gyorsan eloltották a stőlgi szelcsövet.

*

Egyik malom-tűzoltó következőleg beszélte el tudosi-
 tónknak az előzményeket:

Tudvalevőleg az István-malomnak már tíz év óta rendszeres tűzoltósága van, mely a gőzmalmi munkásokból áll. Mikor a gépházban észrevették a tüzet, ifj. *Koncz* Sándor malom-tűzoltó tüzet jelzett. Ekkor a malom-tűzol-
 tóság az exstincteurekkel és vedrekkel a két malom közti raktár első emeletére ment és oltani próbálta a tüzet, mely azonban oly erővel tört ki, hogy elfojtani semmikép nem lehetett.

Ekkor a malom-tűzoltóság az ó-malomba vonult, mely veszélyeztetve volt s a malom tulajdonát képező szivattyut felszerelték és annak csövét a malom-padlás egy méter átmérőjű ablakába vezették, aztán megkezdték az oltást. A városi tűzoltók ez alatt az új-malom megvédésére törekedtek s különösen helyes intézkedés volt az, hogy ennek gerinczét végig locsolták a fecskendővel, mert így a párkányzat tűzveszélyessége kisebb volt.

*

A katonaság is tevékeny részt vett az oltásnál. Reggeli 2 órakor két század segített az oltásnál, mely reggeli hat óráig tartott. — A tűznél ott voltak: Bolla tábornok, Krausz ezredes és még számos törzstiszt s a tisztikar nagyrésze.

Boczkó Sámuel r. kapitány tűzoltó főparancsnok reggelig maga vezette a tűzoltóságot s helyes intézkedéseinek és erélyének tulajdonítható nagy részben, hogy a tűz az ó- és újmalomokat megkímélte.

*

A tűz okát még eddig nem is sejtik. A tűz a raktár közepén keletkezett, hol a három villanyos tűzjelző barang volt. — A villanytól azonban nem keletkezhetett a tűz.

Azt beszélnek, hogy gyufát hagyott ott valaki, mely a nagy melegtől vagy véletlen surlódástól meggyuladt, de ennek még semmi biztos alapja sincs. Nincs kizárva az a lehetőség sem, hogy a *lisztpor magától robbant föl* s így keletkezett volna a tűz.

*

Az oltásnál senki sem sérült meg, csupán *Décsi* Lajos ütötte meg kissé az oldalát; a gőzmalmi munkások bentégéséről szóló rémhír is valótlannak bizonyult. — A romok még mindig égnak, füstölögnek s a gyári tűzoltóság két szivattyúval most is dolgozik. — Érdekes szatírája a sorsnak, hogy a gőzmalom által Budapesten megrendelt nagy vízszivattyú megérkezését tegnap d. u. 5 órakor jelezte a vasuti igazgatóság. — Persze még semmi hasznát sem lehetett venni a szivattyúnak.

Az oltásnál a városi tűzoltóság öt fecskendővel és egy szivattyúval, a gyári tűzoltóság pedig két fecskendővel dolgozott.

Ma délelőtt is sokan mentek ki a romokat megnézni a gőzmalomba.

Az igazgatóság leltározta az összes anyag-készletet, hogy ki lehessen pontosan számítani: mennyi a kár. Ez az eddigi megállapodások szerint *120 ezer forint*, ennyit jelentettek be a biztosító-társaságnál, azonban még nem tudható teljesen, mennyi a kár; azt csak néhány nap mulva lehet majd biztosan megtudni. — A raktárban körülbelül 25 ezer m.-mázsa liszt és 15 ezer mm. gabona volt.

(»*Debreczen.*«)

VEGYESEK.

Tűzpróba Monier-féle gipszpallókkal. Az R. és O. Mack luwdigsburgi gyárából származó gipszpallók tűzállóságát kipróbálandó, a charlottenburgi kísérleti állomáson két kis házat építettek belőlük, melyek egyikének váza fából, a másiké vasból volt. E házacskáknak belsejében petróleummal itatott puha fából tüzet raktak, melyet 70 perczig tápláltak. A hőség a ház belsejében elhelyezett fémötvözetek megolvadásából itélve 1000 C. fokot ért el a nélkül, hogy a csak 3 cm. vastag gipszalapokból álló falak meggörbültek vagy a vázak szenvedtek volna, sőt a falak külső oldalára akasztott könnyen gyuló tárgyak, írópapír, fátolszövet stb. is épek maradtak. Mikor 70 perc letelte után a tüzet erős vizsugarakkal eloltották, csakis az 1 cm. vastag gipszhabarcs pattogott le helyenként, de más változás nem volt észrevehető.

A petroleum-finomításnál visszamaradó salaknak lokomotivok fűtésére való fölhasználása az Oroszország délkeleti vidékein levő vasutakon már régebb idő óta el van terjedve. E fűtőanyag legújabb időben a new-yorki városi vasút lokomotivjainak fűtésére is használatba vétetett és pedig kedvező eredménnyel. Az olaj a tüzelő szekrényben egy bebocsátott gőzsugár segítségével szétszórátván, oly erős lánggal ég el, hogy a tüzelő szekrény oldalait túlságos felhevülés ellen tűzálló kövekkel való kibéleléssel kellett megvédelmezni.

Szerkesztői üzenetek.

V. Pál, Székesfehérvár. A szövetségnek helyes irányáról meg vagyok győződve. Köszönöm szíves közléseidet, melyre.

sajnálom, külön levélbe válaszolni nem volt alkalmam. Kérek időre oly híreket, melyek közvételével más megyeieknek némi utigazítást nyújthatunk.

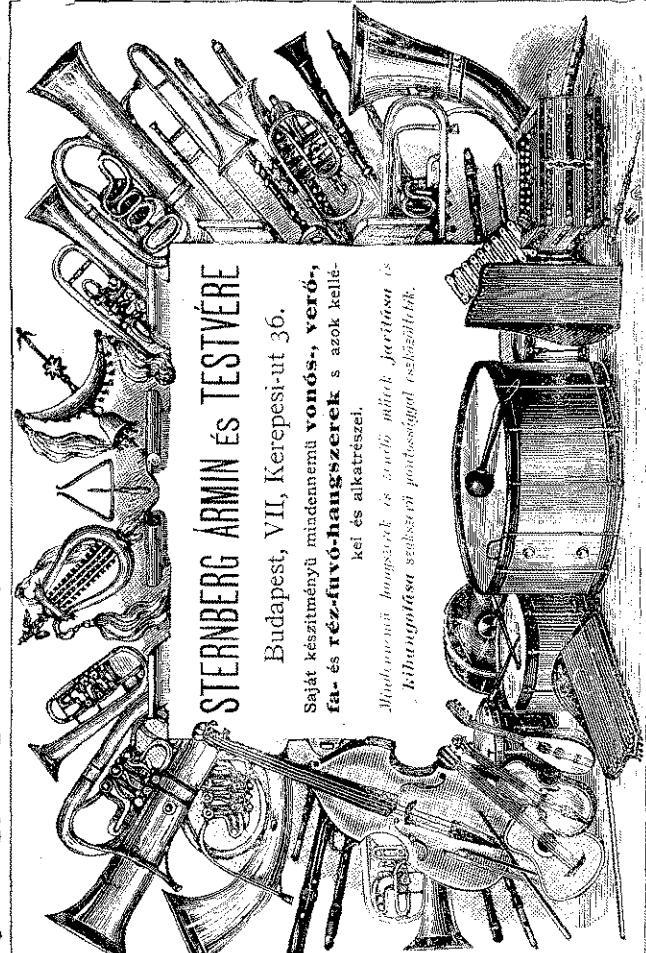
F. Károly, Sz... Szívességét köszönve, kár volt a »T. I. szerkesztői postának kiollózása és beküldése, mert helyes azon: tevése, hogy a lap rendszeren nekünk is jár. A »felsüléssel végződött lemiát« illetve, nem adhatunk önnek itt e helyen, mely szükre r van szabva, bő felvilágosítást; ha a »T. K.«-t olvosta, ott találha ama csattanós végét is az ügynek, mely oly annyira büszkeséggel tölt el az abban szereplőket, mely azonban felér egy phyrhusi győzelemre. Az említett szövetség célját illetve pedig fenntartjuk ez időszert általunk mondottakat, mivelhogy az ellenkezőről legjobb tudomás szerint a jeleket sehol nem látjuk. Amazok, értve, a kiket illet, a cogialitással ne dobálódzanak, azt czégérnek se ne használják, mert valódi értékéről e hangoztatott collegialitásnak mi adhatnánk legjo felvilágosítást. A jelenlegi collegiái is csak finom és ügyes diplomatiú furfanggal gondolkoztak, mikor a »collegiális szövetségbe« belemente legalább »egyelőre« megszabadultak a szegények a sok igazságtal zaklatásoktól és kellemetlenségektől, a melyekből, jó szolgálataiké minduntalan kifaszoltak »par ordre du mufti«. Hanem hát megenge hogy azt kérdezzük, hogy ön tulajdonképpen mit kíván? Ön va heczcelődni akar, avagy csakugyan olyannyira érdeklődik ezen ügy iránt? Nem tehetünk róla, de annak adja látszatát, mint ha ön a k színűség elveit követné?

Boczko S., Debreczen. Küldeményét vettük. Miv lapunk már lezárattott, sajnáljuk, hogy ezuttal erre nem kerithető helyet. Különbben a hozzánk beküldött napilapból átvettük egészen ott közölt ezikket. Persze, hogy a szakszériü közlése e tüzéseln annál érdekesebb lett volna. Mindazonáltal vázrajzával együtt ily dekes feldolgozásban már csak azért is hozni fogjuk legközelebbi s munkban. Köszönjük.

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE
Budapest, VII, Kerepesi-ut 36.

Saját készítményü mindennemü **vonós-, verő-, fa- és réz-fuvó-hangszerek** s azok kellekel és alkatrészei.

Alapvetően hangszerek és truccó művek javítása s kábitagolása szabvány pontosságúval teszközölték.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

A
SZIVATTYÚ
ÉS
ANNAK KEZELÉSE.
Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjede'me 17 iv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módozatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulirt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnok-ságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD
a testület volt II. szivattyns szakasparancsnoka.

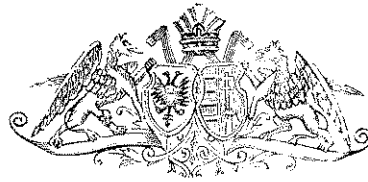
Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:
A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál **VIII. Pál utca 3. sz. III. emelet, 18. ajtó** eszközölhetők.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

A
HADI ÉREMHEZ.

A
HADI ÉREMHEZ.

TILLER MÓR ÉS TESTVÉRE

csász. és kir. és szerb kir. udvari szállítók

Budapesten, a Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETE

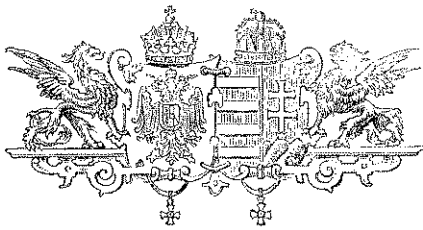
a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sípokot, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

☼ Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. - Vivőeszközök, érmek és rendjelek. ☼

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kívánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: **Tiller udvari szállító, Budapest.**

Alapított 1816-ban.

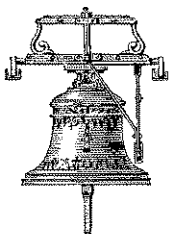
Hazánk legrégebb tűzoltószer-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

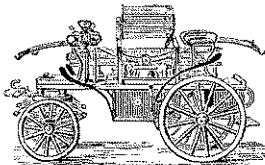
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

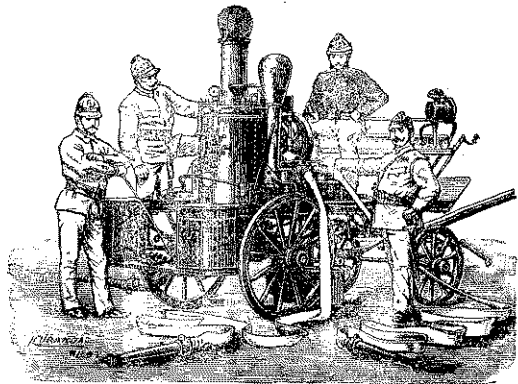
Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgátlunk.

☛ **Előnyös feltételek! * 5 évi kezesség!** ☛

W. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyar: BÉCS IV. VICTORIASSÉ 22.

Gyar: BÉCS IV. VICTORIASSÉ 22.

ajánlja saját találmányu ujból javított

KIS GŐZFECSKENDŐIT

(Thursfield szabadalma)

tökéletes pótlásául a városi és falusi kocszi-szivattyuknak.

Ezen szivattyuk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkímélése mellett tartós üzemképességet biztosítanak.

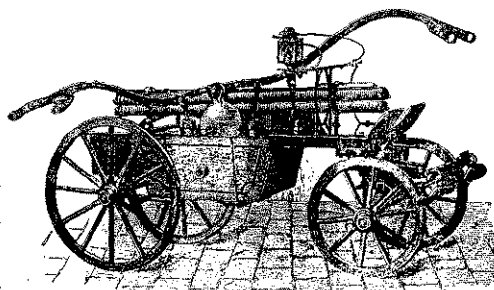
Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra ingyen és bérmentve.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858.*

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858.*

első magyar

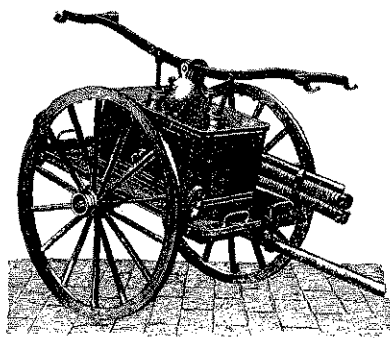
gép- és tűzoltószerek gyára,

harang- és ércöntődéje

Budapest, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek és a szervezendő tűzörségek részére kocsis- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-
kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzörségek és önkéntes tűz-
oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter
hengerátméréssel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott
Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő vizszállító könyökdarab beküldése kéretik.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban
7000 darabnál több van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitünő sötétkék
vagy szürkészinű posztóból készült

köpenyegeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

→ Árúminták ←

☉ kívánatra ingyen és bérmentve. ☉

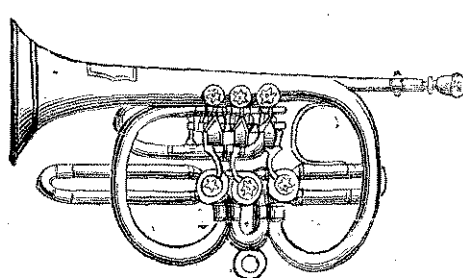
Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított bizo-
nyítvány.

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA

hangszergyárosok

GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.

Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testüle-
teknek hangszerszükségeik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindennemű
trombiták, kürtök és helikonok; nagy és
kis dobok; réztányérok; klarinéták; fu-
volák és pikolok; nemkülönben hegedűk, vio-
lák, gordonkák és bögők stb.

Nagy raktára jelzősíp- s jelzőkürtöknek;
riadókürtöknek; valamint citherák, száj- és
húzóharmonikák nagy választékban.

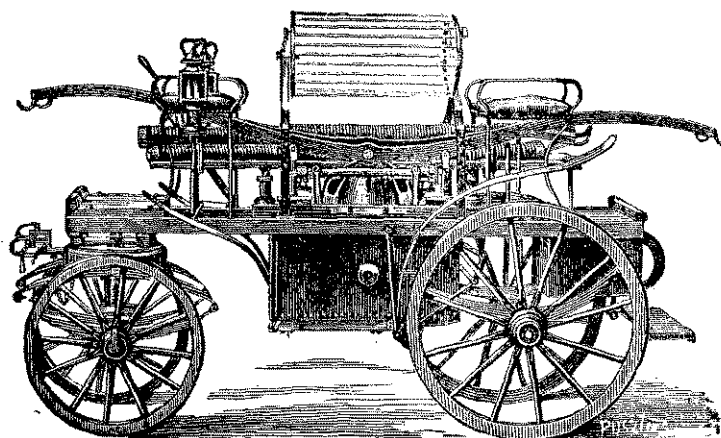
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Saját javító-műhely.

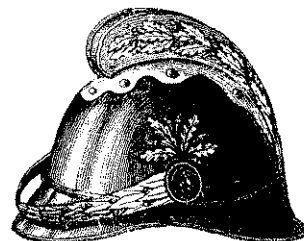
Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

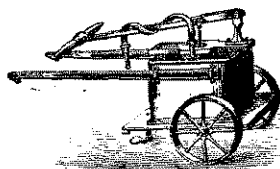

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magas kormány ^{82502/II.}/_{888.} számú rendeletével ajánlt

gép-, tűzoltó-szer-, fecskendő-gyára és ércz-öntődéje

Gyárhelyiség: Külső váczi-út 1527. BUDAPESTEN Iroda: V., váczi-körút 78. szám.

RAKTÁRAK:

Váci-körút 78. sz. és Klotild-utca 17. szám.

Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előírt méretekkel bíró,

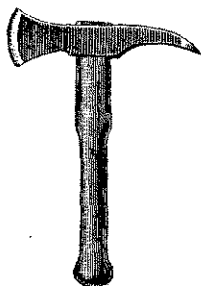

✿ Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit, ✿

minden mellékszerelvényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

✿ **Kizárólag hazai gyártmány.** ✿

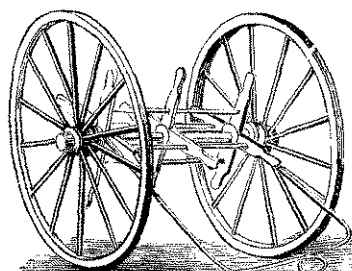
Nemkülönben ajánlhatom kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőimet.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

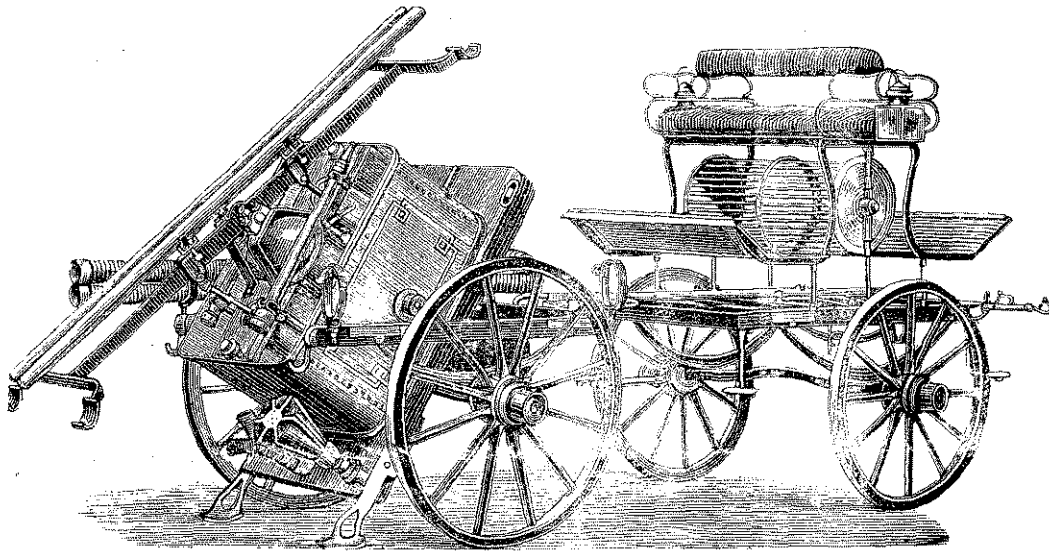
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tüzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőknekél csak ércszelepek s be-
csiszolt ércdugattyúk alkalmaztatnak.

Fecskendőknek, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tüzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőknek, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanembekből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS!

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Pál-utca 3. sz., III. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség köteleikébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutány-
árak mellett vétetnek fel
Többszöri hirdetésnél teteme-
engedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM: Kredits Ferencz. — *Hivatalos rész. Általános rész.*
A magyar országos tűzoltó-szövetség alapszabályai. — A közp.
választmány ülése 1891. évi június 29-én. — *Testületek köréből.*
József főherceg Egerben. — A gyulai önk. tűzoltó-testület
ünnepélye. — *Hírek.* — *Tűzesetek.* A debreczeni »István« gőz-
malom-raktárának égése 1891. június 8-án. — *Iskolat.* —
Vegyesek. — *Nyílttér.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Kredits Ferencz †

Kredits Ferencz, a siketnémák váci m. kir. országos tanintézetének igazgatója, a váci önkéntes tűzoltó-testület első, — utóbb tiszteletbeli örökös főparancsnoka stb. f. évi július hó 8-án éjjel életének 62-ik évében megszűnt élni.

A város egyik kiváló jeles szülöttét, a tűzoltó-ügy pedig mindenkor rendíthetetlen és szilárd kitarással, igazi lelkesedésig menő buzgalommal, fáradságot nem kimélő igyekezettel, mindenkinek példaképpen szolgáló lankadatlan tevékenységgel működött harczosát veszíté el.

A boldogult a szerencsétlen siketnémák oktatásában kifejtett hosszas munkálkodása és a váci főgymnáziumi rajztanársága mellett egy másik nemes ügy érdekében is küzdött: megteremté a váci önkéntes tűzoltó-testületet.

Ő volt az, ki a föllángoló emberi szeretet szövénnekét meggyújtá nekünk, — ki fáradozott és buzgólkodott már a 70-es évek kezdetén, maga köré gyűjtve a harcra kész bátrakat épp úgy, mint a vagyonukból anyagi áldozatra kész jó szívűeket, — ki az így létesült üdvös intézménynek 17 éven át kitartást és fáradságot igénylő vezetését oly szép eredményre vitte, hogy egy széles e hazában ritka rendezett testülettel dicsekedhetünk, — kinek e hosszú időn át önzetlen, buzgó és hazafias fáradságos működését méltányolva a testület, — a midőn

már kora is gátolá őt eddigi kifejtett tevékenységében — ügyeinek vezetésében segítségére mást dolt és őt egy sokkal inkább megtisztelő állás emelé, megválasztá tiszteletbeli örökös főparancsnokának, sőt iránta viselt érzelmeinek és ragaszkodásának tanujelét is kívánván adni, életnagyságú mellképét elkészítteté és ennek 1889. május 12-én történt ünnepélyes leleplezésével róttá hála adóját s az őrtanyán örök emlékre kikészítteté.

Ez idővel esik össze az országos tűzoltó-fejlesztése körül az országos szövetségben működése. Korabeli bajtársai még emlékezhetnek sokszor hallott e téren is szakértelmet tanúsító ifju lelkesedést keltő szavaira. Érdemelismerést nem fáradozása itt is még életében. Az országos tűzoltó-szövetség Iglón lefolyt IV. gyűlése őt választá elnökének.

Mint tiszteletbeli örökös főparancsnok csak kor jött el a parancsnokság üléseire. Csakis alkértük fel, midőn mint tapasztalt férfinak tanács voltunk kikérendők. De nem is kívánhattuk. Látható betegeskedését; szívfájdalmai, melyeket a folytonos munkában kapott, gyötörték; testének ereje fogy és néha már-már elaludtnak látszott, azonban erős lélek harcra kelt nála a roskadozó testtel készítteté a további munkára, mely reá várt a bizalom folytán, hogy a magas kormány a siketnémák váci m. kir. országos tanintézetének vezetésével megbizá, melyet rövid harmadfél éven keresztül a nála megszokássá vált fáradhatlan lankadalmu lelkesedéssel vezetett, s nappalt, éjjelt munkában töltve, végezte fontos teendőit. Sem orvosi tanácsára, hogy magát kimélje, sem szeretők aggódó hitvese könyörgésére, hogy ne éjjelezzen nem hallgatott. Az volt válasza: »Ha nem tudok dolgozni, akkor nem érdemlem meg, hogy itt üljek. Halála meggátlá őt itt abban, hogy munkája barmját elnyerhette volna. Alkotásait majd az utó-

fogja meghálálhatni. Utolsó óráiban kapta kézhez a kormány magas rendeletét, melyben a siketnémák érdekében tett szolgálataiért legőszintébb köszönetét és elismerését fejezte ki.

Elhunyt a családon és a rokonságon kívül mélyen megindította kartársait, ismerőseit és tisztelőit is. Mindnyájan, kik ismertük, szerettük és becsültük őt. Bámultuk jellemvonását. A megtestesült szerénység és igénytelenség volt. Az elismerésnél az érdemet mindig másnak kérte betudni.

Haláláról a család, a siketnémák országos tanintézetének tanári és tisztikara külön gyászjelentést adtak ki. Mi is a gyászos eseményt a vele — különösen a szövetségben — együtt működött bajtársainak távirati úton hoztuk tudomásukra és a következő gyászjelentéssel tudattuk az ország jelesebb tűzoltó-testületeivel:

Felejthetlen bajtársunk és egyesületünk volt első-, utóbb tiszteletbeli örökös főparancsnoka, *Krenedits Ferencz*, a siketnémák m. kir. országos tanintézetének igazgatója, a tűzoltó-szolgálati aranyérem tulajdonosa stb. folyó hó 8-án éjjel 1/41 óraker tevékeny életének 62-ik, tűzoltói szolgálatának 20-ik évében, kínos szenvedés után öröklétre szenderült. — Egyesületünk létesítése- és szervezésében, a tűzveszély elleni védelemben és az országos tűzoltóügy fejlesztésében is hervadhatlan érdemeket szerzett drága halottunknak földi maradványai a siketnémák m. kir. országos tanintézetében volt lakásáról f. hó 10-én délután 4 óraker helyeztetnek a középvárosi sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra. — Váczon, 1891. évi július hó 8-án. »Az önkéntes tűzoltók«. Betöltéd tisztet!

* * *

A »testvéri szeretet« szent jelszava mellett küzdött bajtársunknak elvesztése feletti fájdalomunk részvétnyilvánulását tolmácsolják az alábbi sorok:

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökétől:

Igaz fájdalommal vettem Krenedits Ferencz, kedves bajtársunk elhunytának hírért. Benne nemcsak a vácsi tűzoltóság, de az országos tűzoltó-ügy leglényegesebb bajnokainak egyikét veszttette el. *Gróf Cziráky Béla.*

Az iglói önk. tűzoltók parancsnokságától:

Midőn a kegyelet jeléül küldött koszorut elhunyt érdeműs tiszteletbeli főparancsnokuk, Krenedits Ferencz koporsójára tenni kérjük, fogadják egyszersmind fájdalommal telt részvétünk nyilvánulását. *A parancsnokság.*

Saxlehner Andor ur főparancsnoktól:

Krenedits tiszteletbeli főparancsnok ur elhalálózása alkalmából fogadják részvétemnek kifejezését. Bajtársi üdvözlettel *Saxlehner Andor.*

A soproni tűzoltóktól:

Fogadják őszinte részvétünket az általunk is nagyon tisztelt és becsült tiszteletbeli főparancsnokuk elhunyt fe-

lett. Sulyos csapásukban mi is osztozunk s nagyon sajnáljuk, hogy az utolsó tiszteletet az elhunytnak nem adhatjuk meg. Emlékünkben örökké fog élni.

Rösch, főparancsnok.

A nagy-váradiaiktól:

Intézményünk buzgó harczosa, Krenedits elhunyt felett mély részvétünket nyilvánítjuk.

Mezey, főparancsnok.

Az aradvárosi tűzoltóktól:

A karotokat ért veszteség felett őszinte részvétünket fejezzük ki. Ha személyesen nem is, de kegyeletünkkel mi is sírjához kísérvük.

Aradvárosi tűzoltókar.

A pozsonyi tűzoltóktól:

Érdeműs örökös főparancsnokuk, Krenedits Ferencz ur elhunyt alkalmából fogadják legőszintébb részvétünk nyilvánítását. Osztozunk fájdalmukban. Emlékét bajtársi kegyelettel őrizzük.

Szalay Ödön, tűzoltó-testületi elnök.

Walser Ferencz gyárostól:

Holnap megbízott emberem koszorut hoz, melyet felejthetetlen barátom ravatalára nevémen tenni esedezem.

Walser Ferencz.

Az iglói főparancsnoktól:

Elfelejthetetlen kedves Krenedits Ferencz kartársam halála felett fogadják a magas Tátrából is a legmélyebb részvéteimet. Nyugodjék békében!

Putsch Tóbiás.

* * *

A ravatal az intézet kápolnájában volt felállítva s egészen elboríták a szebbnél szebb koszoruk, melyek közül a családé és a következők váltak ki: »Szeretett t. b. főparancsnokunknak — vácsi bajtársai«; »Ö. T. ! — Betöltéd tisztet!«; »A fővárosi önkéntes tűzoltók — szeretett bajtársuknak«; »Az iglói önkéntes tűzoltó-egylet — a IV. országos tűzoltó-szövetségi gyűlés érd. elnökének«; »Felejthetetlen barátomnak — Walser Ferencz«; »A legjobb barátomnak — Krakker Kálmán és neje«; »A nemeskeblű rokonnak — Jászberény«; »Isten veled! — Matild és Róza«; »Ödön«; »Paula«; »Krenedits Ferencz igazgatónak — siketnémák intézetének tanári- és tisztikara«; »Kozák nővérek«; »Vida Vilmos és neje«; »Taritzky Ferencz és neje«; »Az áldott emlékü igazgatónak — Weiser Adele«; »A legjobb rokonnak — Katona Mórné, Rossy Iza«.

Temetése pénteken (10-én) délután 4 óraker ment végbe. — Végtisztességén megjelent a város összes értelmisége; képviselve voltak: a városi hatóság, a székeskáptalan, méltóságos Palkovits József honvédhuszár ezredes ur a tisztikar élén, a siketnéma intézet tanári- és tisztikara, a kir. járásbíró-ság, adó- és postahivatalok, az orsz. fegyintézet tisztikara, a vácz-vidéki egyetemi ifjak köre, az elhunyt 48-as bajnoktársai. — Vidékről, a buda-

pesti önk. tűzoltó-testület parancsnoksága képviselőjében Hérmán Ödön mászó osztályparancsnok, a fővárosi hivatásos tűzoltók képviselőjében Markusovszky Béla tisztt, az osztrák-magyar államvasut győri tűzoltósága testületileg, Zellerin gyári tűzoltóság képviselője Budapestről, a rákospalotai tűzoltók képviselőjében Wagner Manó főparancsnok stb. A helybeli önk. tűzoltók dr. Csányi János főparancsnok vezetésével, — ugyszintén Saxlehner Andor

gyári tűzoltói is teljes számmal vonultak ki, kik fecskendőiktől követve, a gyászkocsi előtt haladtak; a fecskendőkön voltak elhelyezve a nagyszámu koszoruk.

A megdicsőült működésének emléke örökké fog élni. Szárnyra kelt lelke örködjék onnan a magasból művei felett. Szemeink elől elzárt legjobb barátunknak legyen csendes éje. A hálás emlékezet viraszson sirja felett!

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar királyi belügyminiszter.

46458. szám
V—10. 1891.

Az országos tűzoltó-szövetség elnökségének

Budapesten.

Vonatkozással a f. é. június hó 18-án 274. sz. a. tett előterjesztésére, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szives tudósíttatása végett ezennel értesitem az elnökséget, hogy az országos második tűzoltó-szaktanfolyam és képesítővizsga tárgyában a törvényhatóságokhoz egyidejűleg a másolatban mellékelt körrendeletet intéztem s a vizsgákra *miniszteri biztosul Bulyovszky Aladár* belügyminiszteri titkárt küldöttem ki.

Budapesten, 1891. évi június hó 29-én.

A miniszter helyett

Lukács György,
államtitkár.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1891. május hó 24-én a Lipót-utcai újjávarosháza közgyűlési társalgó-termében d. e. 9 órakor tartott ülésén.

Elnök: Follmann Alajos, szöv. alelnök.

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Bárány N. Ernő, Dr. Kék Lajos, Lukács Gyula, Martinengo Nándor, Polcz Rezső, Schuster K. Lajos, Sztárek Ferencz és Teuffel Mihály közp. vál. tagok; továbbá *Boczkó Samu* hajdúvármegyei, *Hauzer György* győrvármegyei, *Mezey Mihály* nagyváradai, *Putsch Tibiás* átravidéki és *Rösch Frigyes* sopronvármegyei szövetségi elnökök; végül *Tomcsányi Béla* szövetségi pénztáros.

Elmaradásukat igazolták *Simigh Rezső* vál. tag, *Kempelen Imre* fejevármegyei és *Mieszl Lajos* mosonvármegyei szövetségi elnökök.

1. Elnöklő alelnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy *Czirák Béla* gróf szövetségi elnök ur ő méltósága hivatásos teendői miatt meg nem jelenhetvén, őt kérte föl az ülés vezetésére. Üdvözlőlvén a közp. vál. nagy számban megjelent tagjait, az ülést megnyitottnak nyilváníja.

2. Felolvastatván az 1891. évi január 6-iki választmányi ülés jegyzőkönyve, ezzel kapcsolatban elnök jelenti, hogy a múlt ülésen hozott határozatok mindegyikének elég tétetett; egyuttal bemutatja az éremvésetek tulajdonogára és az érmek készítésére nézve *Herpka* ipariskolai anár nyilatkozatát.

A bejelentéseket a közp. választmány jóváhagyólag udomásul veszi.

A felolvasott jegyzőkönyv pedig *hitelesítettik* azon negjegyzéssel, hogy a jegyzőkönyv 14. pontjában dr. *Kék Lajos* által az érmek kezelésére kifejtett eljárás, mely gyébként eddigé is gyakoroltatott, — jóváhagyatik.

3. A belügyi minisztérium leirata az államsegély és vizsgáló biztosok ügyében felolvastatván, elnök elmondja a dolog genezisét.

Lukács Gyula nem helyesli az elnökség amaz eljárását, hogy felterjesztésével a belügyi minisztérium leiratát provokálta, melynek értelmében a szövetség most évenkénti számadás betérjesztésére köteleztetett. Szerinte a választmányban ily értelmű felterjesztésről szó sem volt még.

Boczkó szerint az elnökség teljesen korrektül járt el, mert a választmányban már a múlt évben fölmerült a kérdés, hogy a 2000 frt államsegélyből mennyit használhatunk föl bszükségeink fődözésére.

Teuffel ugyancsak helyesli az elnökség eljárását s ily értelmű felterjesztésnek szükségességét a választmány hozzájárulásával éppen ő fejtegette a múlt évben. Indítványozza, hogy az 1891. évre állapítsunk meg költségvetést s a mi a központi kezelésen kívül fennmarad a 2000 frt összegből, azt fordítsuk a tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtásának ellenőrzésére, egyuttal hivassanak föl a közp. választmány tagjai és a vármegyei szövetségek elnökei, hogy megyéjük területén gyűjtjék erre nézve az adatokat, azokat küldjék be az elnökségnek, mely a tapasztalt hiányokra a belügyminisztérium figyelmét felhívja.

Többek hozzászólása után elnök határozatilag ki mondja, hogy a belügyminisztérium leirata tudomásul vétetik, az elnökség eljárása jóváhagyatik, egyuttal *Teuffel* indítványa értelmében a központi választmány összes tagjai fölhivatnak, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet mikénti végrehajtására vonatkozó adatokat megyéjük területéről az elnökségnek beküldjék.

4. Az ügyforgalomra vonatkozólag *titkár* jelenti, hogy a f. évben 229 ügydarab iktattatott. Ezekből elintézetést csak két szolgálati éremre vonatkozó ügy nem nyert.

A belügyi minisztériumhoz 12 véleményezés adatott. Jelenti továbbá, hogy a f. évben kiadatott 235 drb V, 68 drb X és 45 drb XV-éves szolgálati érem, 1890-ben kiadatott: 633 drb V, 340 drb X és 220 drb XV-éves, 1889-ben 483 drb V, 336 drb X és 175 drb XV-éves szolg. érem. Az előbbi évek adatainak összeállítása folyamatban van. Tudomásul vétetett.

5. A napirendnek a szövetségi iratok átvételére vonatkozó pontja elnök indítványára zárt ülés tárgyát fogja képezni.

6. *Pénztárnok* jelenti, hogy

Bevétel:

1891. január 5-én pénzmaradvány volt	1774.12
Ónálló tagtestületek tagsági díjaiból befolyt	522.—
Vármegyei szövetségekhez tartozó tagtestületek tags. díjaiból	174.—
Államsegély 1891-re	2000.—

Osszesen: 4470.12.

Kiadás:

Közp. vál. tagok utiköltségeinek megtérítésére	135.40
Tiszviselői tiszteletdíjak és szolgáló bére	256.64
Irodabérllet febr. 1-től jul. 31-ig	150.—
Irodai, ügykezelési és posta kiadások	93.63

Összesen: 635.67.

Pénzmaradvány mint egyenleg május 24-én 3834.45.

Örvendetes tudomásul vétetik.

7. A *szege*di önkéntes tűzoltó-testület kérdést intéz az iránt, hogy daczára a törvény idevágó intézkedéseinek, van-e joga a tűzoltó-testületeknek a magyar birodalom czimerét felhasználni; egyuttal kéri, hogy a választmány az erre vonatkozó általános engedély megadása iránt illetékes helyen járjon el.

Elnök, Polcz és Teuffel hozzászólásai után *Boczkó* kifejti, hogy a tűzoltó-testületek legnagyobb része városuk czimerét használja, de ehhez is külön engedély szükséges. A magyar birodalom czimerének használatát mivel sem látja indokoltnak s nem lévén általános érdekű tűzoltó-ügyről szó, nem tartja szükségesnek, hogy a közp. választmány egy általános engedély megadása iránt lépéseket tegyen: indítványozza tehát, hogy a szege di önkéntes tűzoltó-testület odautasíttassék, miszerint a magyar birodalom czimerének használhatása iránt a törvény intézkedései értelmében illetékes politikai hatósága utján tegye meg lépéseit.

A választmány *Boczkó* indítványát elfogadja.

8. A *soproni* önk. tűzoltó-testület, hivatkozással a belügyminiszternek a fővárosi színházak tűzbiztonsága tárgyában kiadott újabb rendeletére, kéri, hogy ennek hatálya a vidéki színházakra is terjesztessék ki, de különösen az mondassék ki kötelezőnek, hogy ha a színpadon nyílt tűz használtatik, az az ügyeletes őrparancsnoknál előre bejelentessék.

Boczkó és Teuffel szerint ily intézkedések megtételére a városi színházi szabályrendeletek vannak hivatva. Az országban levő színházak építkezés és felszerelés tekintetében annyira különbözök, hogy a fővárosi színházakra vonatkozó szabályrendeleteknek kiterjesztését a vidéki színházakra lehetetlennek tartják.

Dr. Kék Lajos melegen pártolja a soproniak kérvényét, mert ha szükség van tűzbiztonsági intézkedésekre a fővárosi színházakban, ugy annál inkább van szükség a vidékiekben, mert ott eddigelé ez irányban nagyon kevés történt. A színházakban szerinte nem a színházat magát, hanem a közönséget kell védelmezni, melynek érdeke mindenütt egyformán megkívánja a kellő óvóintézkedéseket.

Martinengo és Putsch ugyancsak pártolván a soproni kérvényt, elnök határozatilag kimondja, hogy a soproni önk. tűzoltó-testület kérvénye értelmében a belügyminisztériumhoz fölterjesztés intéztessék.

9. Titkár bemutatván *Róth Ernő* kérvényét az általa föltalált tömlőkapocsra vonatkozó székesfejvári közgyűlési határozatnak végrehajtása tárgyában, jelenti, hogy az elnökség e határozatnak annak idejében már eleget tett, sőt mivel *Róth Ernő* a belügyminiszterhez is fordult újabban kérvénnyel, a melyre a fejérvári közgyűlés határozata értelmében, ismételve megtette véleményes jelentését, jelen kérvény tárgyaltan. Hogy a hatóságok figyelme körreendéltileg felhivassék a *Róth-féle* tömlőkapocsra, ez ma már egyedül a belügyminisztériumon áll.

Róth Ernő kérvénye elintéztetnek tekintetik.

10. *Dengel Frigyes* medgyesi szertárnok tömlőkapcsolójáról a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága betérjeszti szakvéleményét, melynek értelmében a kapcsolatot minden tekintetben elismerés illeti meg, — tudomásul vétetik s a szakértői vizsgálat eredménye *Dengel Frigyes*-sel közöltetni rendeltetik.

11. *Helle Károly* pozsonyi tömlőgyáros tömlőirő ugyancsak a vizsgálatall megbizott budapesti önkéntes tűzoltó-testület terjeszti be szakvéleményét, mely szerin a tömlők 10 légköri nyomásnak kitéve, a szövés lazasága miatt sok vizet eresztettek át. Mint hazai gyártmány pártolásra érdemes, de elsőrendű minőségű jelzésre igény nem tarthat. — Tudomásul vétetik és *Helle Károly* pozsonyi tömlőgyárossal közöltetik.

12. A *budapesti gyári- és magántűzoltó-testületek szövetsége* a január 6-iki vál. ülés elutasító határozata után ismételve kéri, hogy a szövetség mint ilyen elismertessék s csatlakozása az orsz. szövetséghez elfogadtassék.

Hosszabb és beható vita után szavazás utján szó többséggel határozatilag kimondatik, hogy a budapest gyári- és magántűzoltó-testületek szövetsége mint ilyer elismertetik, annak az orsz. tűzoltó-szövetséghez való csatlakozása elfogadtatik, egyuttal nevezett szövetség felhivatik hogy alapszabályait oly irányban változtassa, hogy annak alapján minden Budapest főváros területén létező tűzoltó-testület tagja lehessen. A tagsági díj minden egyes testület után már a f. évre 3 frt, azonban az orsz. szövetségnek nevezett szövetséghez eddigelé nem csatlakozott tagjai az ahhoz való csatlakozásra nem kényszeríthetők.

Bárány N. Ernő különvéleményét e határozat ellenében jegyzőkönyvbe vétetni kívánja.

13. *Weinmann Beda* tavaly elhunyt malmi tűzoltó főparancsnok, volt szöv. pénztáros és közp. vál. tag s a hazai tűzoltó-intézmény egyik megalapítójának f. é. június 14-én tartandó sarkó-leleplezési ünnepélyére a rendező bizottság meghívja a közp. választmányt.

Bárány N. Ernő indítványára elhatározatik, hogy a június 14-én tartandó sarkó-leleplezési ünnepélyen a választmány képviselheti magát, egyuttal 20 frt engedélyeztetik egy a sirra helyezendő koszorura.

14. A *b-gyulai* önk. tűzoltó-testület az iránt fordult a választmányhoz, hogy 1872-től hátrálékos tagsági díjai törölje, mert a régi egylet még 1872—73-ban megszűnt, a mostani pedig, mely 1886-ban alakult, még nem is jelentette csatlakozását az országos szövetséghez.

Dr. Kék és Polcz indítványaira kimondja a választmány, hogy a b-gyulai önk. tűzoltó-testület felkérendő hogy a régi egylet feloszlása idejéről és annak utolsó vezetőről felvilágosítást adjon; továbbá nyilatkozzék az iránt hogy új alapszabályokkal alakult-e meg, avagy a régiekkel vett-e és mennyi vagyont át a régi testülettől.

15. A *verseczyi* önk. tűzoltó-testület ugyancsak az kéri, hogy 1881—1885-ig hátrálékos tagsági díjai töröltesenek, mert a régi egylet az 1882. évben feloszlott s az új 1885-ben alakulván, az 1886. évtől pontosan fizeti tagsági díjait.

Megbizatik az elnökség, hogy a b-gyulai testületre nézve eszett előbbi határozat értelmében járjon el s hasonló esetekben a kívánt nyomozásokat mindenkor ejtse meg.

16. *Titkár* bemutatja az *évi jelentést*, mire nézve elhatározatik, hogy tekintettel arra, hogy június hó 29-én még egy választmányi ülés fog tartatni, az évi jelentés tárgyalása a legközelebbi választmányi ülésre hagyatik.

17. A *soproni közgyűlés* tételénél titkár felolvassa a belügyminisztérium leiratát, melylyel a soproni közgyűlés és tűzoltó-szerkiállítás költségeinek fedezésére a rendező bizottság részére még egyszer kivételképen — miután ily célra alappal nem rendelkezik — 500 frtot engedélyeztettemelyet az elnökség Sopron sz. kir. város polgármesteri utján a rendező bizottságnak meg is küldött. — Tudomásul vétetik.

18. *Rösch Frigyes* panaszosan említi, hogy a kereskedelmi minisztériumhoz mérsékelt díjszabás engedélyezése ért beadott kérvényre válasz még mindig nem érkezett.

Elnök felvilágosítja, hogy a kérvényt még az napon pártolólágg terjesztette föl az elnökség s nem rajta mulik, hogy elintéztet nem nyert. — Tudomásul vétetik s fölhivatik a rendező bizottság, hogy újabb sürgető fölterjesztéssel éljen.

19. A tűzoltásnak a tanítóképző intézetekben való elméleti és gyakorlati oktatására vonatkozólag titkár elmondván az egész ügy történetét, felolvassa a vallás- és közoktatásügyi minisztérium leirata folytán a budapesti állami tanítóképző-intézet igazgatójával tartott értekezletéről szóló jelentését.

Majd felolvastatik Putsch Töbiásnak ugyanez ügyre vonatkozólag tegnap beadott tervezete, mely után titkár kifejti, hogy a kiviteli módosításaira vonatkozólag a kéttő között lényeges eltérések mutatkoznak. Így a Putsch-féle tervezet a tanító-képzők mind a 4 évfolyamát akarja belevonni a tűzoltás tanításába és pedig a megszabott tornaórák alatt, holott a titkári jelentés csak a két felső évfolyam hallgatóit kívánna taníttatni és nem a tornaórák rovására, hanem lehetőleg a vasárnapi szabad idő alatt.

Polcz Rezső a kolozsvári állami tanítóképzőben már 1886. óta miniszteri engedéllyel folytatott tanítás módzatait s e körül szerzett tapasztalatait mondja el.

Többek hozzászólása után kimondja a választmány, hogy a tanítóképző-intézetek összes hallgatói taníttassanak a tűzoltásra; egyebekben pedig az elnökséget megbizza, hogy a titkári jelentés és Putsch tervezetének lehető egybefoglalásával tegye meg fölterjesztését a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz.

20. Az idő előrehaladván, Teuffel indítványára az ülés 1 $\frac{1}{2}$ órára, azaz d. u. 3 óráig felfüggesztetik.

* * *

A délután 3 órakor folytatólággan megnyitott ülésen Elnök: Follmann Alajos, szöv. alelnök.

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Bárány N. Ernő, dr. Kék Lajos, Lukács Gyula, Martinengo Nándor, Polcz Rezső, Schuster K. Lajos, Sztárek Ferencz és Teuffel Mihály közp. vál. tagok; Boczkó Samu hajdúvármegyei, Putsch Töbiás tátravidéki elnökök és Tomcsányi Béla szöv. pénztáros.

21. Teuffel Mihály elmondván okait, miért nem készítette el az alapszabály módosítási tervezetét, felolvasta a tűzoltó-intézmény fejlesztéséhez szükséges reformok tervezetét, mely után 9 pontba foglalt határozati javaslatot terjeszt a választmány elé.

Dr. Kék és Teuffel felszólalása után a reformra vonatkozó tervezet általánosságban elfogadtatik.

A határozati javaslat pontonként tárgyalatván, a választmány határozatilágg kimondja, hogy annak 5-ik pontja kihagyatván, a többiek elfogadtatnak; egyuttal megbizza az elnökséget, hogy a reformtervezet és határozati javaslat értelmében sürgős fölterjesztést készítvén, az küldött-ségileg adassék át kellőleg indokolva mielőbb a belügyminisztérium vezetésével megbizott miniszterelnöknek.

Az alapszabálymódosításra nézve pedig a Teuffel, dr. Kék, Bárány és Lukács vál. tagokból álló bizottságot megbizza, hogy a már eddigelé is hangoztatott vélemények figyelembe vételével újabb tervezetet készítsen, melyet 8 nap alatt beküldvén az elnökséghez, az sokszorosítva tanulmányozás végett a központi választmány tagjainak szétküldessék.

22. Elnöklő alelnök, tekintettel arra, hogy a pénztárnok túl van terhelve, indítványozza, hogy a pénztárnok 100 frtnyi évi tiszteletdíja 200 frtra emeltessék föl. — A pénztárnok évi tiszteletdíja 200 frtra emeltetik föl.

23. Dr. Kék Lajos indítványára elhatározza a választmány, hogy Walser Ferencz tűzoltószergyárosnak az orsz.

tűzoltó-segélyalap javára tett 500 lrtos alapítványáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s megbizza az elnökséget, hogy a választmány e határozatát az alapítóval közölje.

24. Ecker Sándor a I-csalóközi járás tűzoltó-felügyelője által a közgyűlés elé terjesztés végett beadott indítványok a szervezés, rangjelzés és egységes kürtjelzés tárgyában, javaslatétel végett kiadatnak a 21. pont alatt az alapszabálymódosítási tervezet elkészítésére küldött bizottságnak.

25. Tekintettel a közgyűlés előtti teendők sokaságára, elnök indítványára 1891. június 29-én újabb választmányi ülés tartása határoztatik el.

Ezzel a napirendnek a nyílt ülés elé tartozó ügyei letárgyalatván, elnök az ülést berekeszti délután 6 órakor.

Kmf.

Dr. Szily József, s. k.
jegyző, szöv. titkár

Follmann Alajos, s. k.
elnök, szöv. alelnök.

46158. szám
V. 10. 1891.

Magyar királyi belügyminiszter.

Körrendelet.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület a mellékelt felhívás és tanterv szerint, most már másodizben, országos tűzoltói szaktanfolyamot nyit, mely folyó évi augusztus hó 21-ik napjától szeptember hó 5-ik napjáig bezárolágg fog tartatni; a képesítő-vizsgákra pedig szeptember hó 6-ik, 7-ik és 8-ig napjaít tűzte ki.

E szaktanfolyam és képesítő-vizsga célja az, hogy a vidéki városoknak, nagy és kis községeknek, továbbá a tűzoltó-testületeknek s végül az ügy iránt érdeklődőknek mód és alkalom nyujtassék arra, hogy küldöttjeiket, illetve önmagukat a tűzoltói szakmában elméletileg és gyakorlatilag kiképezhessék, testületek begyakorlására és vezetésére alkalmasakká váljanak s további önképzésükre alapot nyerjenek.

Egyszersmind elhatározta a nevezett testület, hogy a kevésbé tehetős községek vagy testületek által küldendő tanfolyam-hallgatók közül huszonötöt díjtalan csoportos elszállásolásban fog részesíteni.

A tavaly megtartott hasonló szaktanfolyam sikeres volta folytán, az idén is felhivom a törvényhatóságot, hogy a tűzrendészet és a tűzoltás jól felfogott érdekéből tartandó szaktanfolyamot és az ezzel kapcsolatos kedvezményt az illető hatóságok és testületek figyelmébe hathatósan és a legkiterjedtebb és célravezetőbb módon ajánlja; megjegyezvén, hogy az ajánlkozások vagy felvilágosítások iránti kérészködések közvetlenül a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához (Budapest, IV. ker., Duna-utca 1. sz., II. emelet) intézendők.

Budapesten, 1891. évi június hó 29-én.

A miniszter helyett
Lukács György,
államtitkár.

A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség elnökségétől.

90. szám.
szöv. 91.

Meghívás.

A moóri önk. tűzoltó-testület megkeresése folytán annak egyidejüleges zászlószentelési ünnepéye alkalmával Moóron a városház tanácstermében 1891. évi július hó 26-án délelőtt 11 órakor

szövetségi választmányi ülés

fog tartatni, melyre a tagtestületek tisztelt képviselőit ezenel meghívni szerencsénk van.

A mennyiben a zászlószentelési szertartás bevégzése után az üléshez elegendő idő már rendelkezésre nem állana, ugy az délután 3 órakor fog megtartatni.

Székesfehérvár, 1891. július 16-án.

Bajtársi üdvözlettel

Vida Pál,
szövetségi titkár.

Kempelen Imre,
szövetségi elnök.

Tárgysorozat:

1. A vármegye alispánjának f. é. június 3-án 8883. sz. a. kelt megkeresése folytán készített s tanulmányozás végett alább közölt községi szabályrendelet megállapítása.

2. A szövetségi választmány korábbi határozata értelmében a f. é. augusztus hó 14—17-én Sopronban tartandó országos tűzoltó-szövetségi közgyűlésen leendő együttes megjelenés és az oda utazás módozatainak meghatározása, melyre vonatkozólag tájékozás végett közöljük az alább összeállított vasuti menetrend vonatkozó adatait.

3. Netáni indítványok tárgyalása. A mennyiben a tisztelt tagtestületeknek valamely fontosabb indítványaik lennének, kérjük azt írásba foglalva, lehetőleg az ülés előtti napokban vagy helyszínén az elnökséghez beadni.

A belügyminisztérium a *türjei* önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 46395., a *váthi*-ét 46580., a *rákosi*-ét (Sopronm.) 46611., a *reperdi*-ét 47143., a *csatárdi*-ét 47551., a *mártonhelyi*-ét 49862. és az *alsó-lövői*-ét 50201. sz. a. a bemutatási záradékkal ellátta.

Ő cs. és ap. kir. Felsege Felső-Kocskócz község részére tűzoltói célokra 100 frtot; továbbá a *pilis-maróthi*, *pimyei*, *fehéregyházi* és *szt.-margiti* tűzoltó-egyletek részére 50—50 frtot; végül *Gyepü-Füzes* község tüzkárosult lakosai segélyezésére 200 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

Magyar királyi belügyminiszter.

37231. szám.
V—10. 1891.

Körrendelet.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának f. évi május hó 13-án 180. sz. a. tett előterjesztése folytán, ezennel felhivom a törvényhatóságot, hogy az önkéntes tűzoltó-testületek (egyletek) pontos kimutatásának összeállíthatása végett, a mellékelt rovatos mintát kellő számban sokszorosíttassa, a törvényhatóság területén fennálló valamennyi önkéntes tűzoltó-testület (egylet) vezetőségének, lelkiismeretes és pontos kitöltés céljából adassa ki; ennek megtörténte után pedig a helyesen kitöltött és összegyűjtött rovatlapokat hozzám mielőbb terjeszse föl.

Budapesten 1891. évi június hó 7-én.

A miniszter meghagyásából

Jekelfalussy,
miniszteri tanácsos.

Statistikai kimutatása

önkéntes tűzoltó-testületek 1890. évről.

a

Székhely	Van-e községbentü- oltó-testület és mikor alakult?		Tűzoltó-testületi			Fecskendők		Szerelvények			1890 január 1-től december 31-ig		Megjegyzések											
	Házak száma	Megye	Község	Tagok száma	Működő tagok foglalkozása	száma	100 mm-en felüli	100 mm-en alatti	Tömítő méterben	Vizhordó-kocsi	Egyéb szerel- vények	magyar egységes		külföldi	Gyakorlat	Eladás	Tíz eset	Bevétel	Kiadás	frt	kr.	frt	kr.	

Kelt 1891. évi

szolgabíró.
polgármester.

községi előjáró
rendelkezésközlő

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A magyar országos tűzoltó-szövetség alapszabályai.

(Módosítási tervezet.)

C z i m :

1. §. Magyarország tűzoltó-testületei országos szövetséget képeznek, melynek czime: »Magyar országos tűzoltó-szövetség«.

P e c s é t :

2. §. A szövetség pecsétje: Magyarország egyesített czimere tűzoltó-jelvények közt »Magyar országos tűzoltó-szövetség 1870.« körirattal.

S z é k h e l y :

3. §. Székhelye: Budapest főváros.

V é d n ö k :

4. §. A szövetség József főherczeg ö császári és királyi Fenségének védnöksége alatt áll.

C z é l :

5. §. A tűzoltó-ügynek országszerte egyenlő elvek szerinti fejlesztése, tökéletesítése s tűzoltó-testületek rendszeres megalakításának előmozdítása.

Tűzrendészeti tekintetben szakvélemények adása; a a vonatkozó törvény és kormányrendeletek foganatosítása fölötti őrködés, s általában tűzrendészeti ügyekben a hatóságok támogatása, végül statisztikailag a tűzoltó-ügy állásának nyilvántartása.

T a g o k :

6. §. A szövetségnek tagjai Magyarország minden tűzoltó-testülete jogérvényes megalakulásától fogva megszűnéseig; köteles azért minden tűzoltó-testület jóváhagyott alapszabályainak, illetőleg szabályainak egy példányát a megalakulástól számított 30 nap alatt vármegyei szövetsége, illetőleg a budapest-fővárosi szövetség útján az országos szövetség központi választmányához fölterjeszteni.

A mely vármegyékben ily szövetségek még nem léteülhettek, — a szabályok közvetlenül terjesztendő fől.

A tagtestületek jogai:

7. §. 1) Tűzoltó-ügyeket érdeklő törvények és szabályok meg nem tartásából testületükre háramló sérelmek avagy hátrányok miatt az országos szövetségnél orvoslást keresni.

2) A tűzoltó-ügy fejlesztésére irányuló törekvéseikben az országos szövetség támogatását igénybe venni.

3) A közgyűlés előtt javaslatok és indítványokkal írásban fellépni.

Az 1—3. pontra vonatkozó minden ügy az országos szövetség elé a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetség útján terjesztendő, kivéve, ha a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetség eljárása ellen volna a beadvány intézve, mely esetben az vagy közvetlenül, vagy a közigazgatási hatóság útján is felterjeszhető.

4) A szövetség közgyűlésein és ezekkel egybekötött kiállításokon és ünnepélyeken küldöttségileg vagy testületileg részt venni.

5) A hivatalos lapnak (Tűzoltó-Közlöny) egy példányára díj nélkül igényt tartani.

A tagtestületek kötelezettségei:

8. §. 1) A szövetség céljait minden tekintetben határozottan előmozdítani.

2) A közgyűlés által időről-időre megállapított évi tagsági díjat előre, minden év január havában illetékes szövetségük útján, illetve ilyenek nem létében közvetlenül az országos szövetséghez befizetni.

Ezen tagsági díjakért a testület az időbeli elnöke, illetőleg főparancsnoka vagyoniilag felelős és a hátralékok minden év márczius 1-én közigazgatási úton behajtás alá terjesztendő, mely részbeni esetleges mulasztásért a vármegyei és fővárosi szövetségek, illetőleg az országos szövetség elnöke felelős.

3) Az országos szövetség ezen és egyéb szabályait és határozatait pontosan megtartani és azok szerint eljárni.

4) Azon testület, melynek székhelyén a közgyűlés tartatik, köteles ezen közgyűlés, esetleg a hozzá kapcsolt kiállítás és ünnepély rendezésével járó teendőket is végezni, s e részbeni intézkedéseit idejekorán a központi választmányal közölni.

9. §. Minden tagtestület kötelezettségei teljesítésére közigazgatási úton szoritandó.

Közegyek:

10. §. A szövetség közegyei:

- 1) a közgyűlés;
- 2) a központi választmány.

Közgyűlés:

11. §. A közgyűlés, mely a szövetség székhelyén minden évben egyszer és pedig július vagy augusztus hóban tartatik, a következőképen alakul:

- 1) a szövetség elnöke és alelnöke;
- 2) a központi választmány tagjai;
- 3) a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetségek elnökei, esetleg megbízott képviselői;
- 4) a szövetségi titkár és pénztárnok.

12. §. Minden negyedik évben változólag az ország különböző helyein általános tisztújító közgyűlés tartatik, melynek tagjai a 11. §-ban elősoroltakon kívül még a tagtestületek igazolt képviselői.

13. §. A közgyűlés tanácskozásait a szövetségi elnök, illetőleg alelnök, mindkettő akadályoztatása esetén a közgyűlés által a jelenlevő központi választmányi tagok sorából választott elnök vezeti.

14. §. A közgyűlés nyilvános, a tanácskozás nyelve magyar, de ennek nem tudása feljogosít más élő nyelven szólni.

Érvényes határozat az igazolt közgyűlési tagok általános szótöbbségével, s ha husz tag írásban kívánja, névszerinti szavazás és szótöbbség útján jön létre.

Egyenlő szavazatok esetén az elnök szavazata dönt. Szavazati jog, mely azonban át nem ruházható, a 11. és 12. §-ban elősorolt egyéneket illeti meg; de az ügyekhez hozzászólni minden jelenlevő tűzoltó a titkárnál történt bejelentés rendjében jogosult.

A közgyűlés tárgyai:

15. §. 1) Háromtagu jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.

2) A központi választmány jelentése a szövetség állásáról és a választmány évi működéséről.

3) Statisztikai kimutatás és jelentés a hazai tűzoltó-testületek szervezete és a létező tűzoltási szerelvényekről.

4) Az előző közgyűlés óta vezetett pénztári számadás feletti határozathozatal.

5) A következő közgyűlésig terjedő időre költségvetés és a tagsági díj megállapítása.

6) Az alapszabályok netaláni változtatása.

7) A központi választmány tárgyai; a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetségek és a tagtestületek indítványai; ezek azonban a közgyűlést megelőzőleg két hónappal a központi választmányhoz előkészíthetőség végett kell, hogy felterjesztve legyenek.

8) A központi választmány felelősséget határozatainak elintézésére.

16. §. A tisztújító közgyűlés tárgyai: elnök, alelnök, 12 rendes és 6 választmányi póttag választása.

Központi választmány:

17. §. A központi választmány tagjai:

1) elnök;

2) alelnök;

3) 12 választott rendes tag, mely létszám kiegészíthetése végett 6 póttag is választatik.

4) Budapest főváros önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületének két főparancsnoka.

5) A magas kormányzat tűzrendészeti kiküldötte.

6) A szövetségi titkár és a pénztárnok.

18. §. A 17. §. 1), 2) és 3) pontjaiban említettek a tisztújító közgyűlés 4 évi időtartamra választja titkos szavazás útján.

A választmány hatásköre:

19. §. 1) Elnöke, esetleg alelnöke útján képviseli a szövetséget hatóságok és harmadik személyek irányában.

2) A szövetségi titkárt és pénztárnokot élethossziglan megválasztja és azok tiszteletdíjait megállapítja.

3) Háromtagú felügyelő bizottságot választ évről-évre, melynek hatásköre az ügyviteli szabályzatban foglaltatik.

4) Végrehajtja a közgyűlés határozatait.

5) A tűzoltó-ügy fejlesztését célzó bármely indítványt, ha kell, megfelelő szakérők bevonásával feldolgoztat, a felett határoz, esetleg a közgyűlés avagy a kormányhatóság elé terjeszt.

6) Egyöntetű és országsszerte követendő szabályzatok létrehozásán munkál.

7) Végérvényesen elintézi a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetségek, mint másodfoku hatóságok által hozott határozatok elleni felelősségeket.

8) Felülvizsgálja esetről-esetre az ügykezelést és az időközi felmentvényt megadja.

9) Tűzoltó kérdésekben a kormányhatóságnak állandóan szakvéleményt ad.

10) A szövetség célját érintő minden ügyet, mely a közgyűlésnek fentartva nincs, érvényesen elintézi.

11) Előkészíti a közgyűlés tárgyait.

12) Határozatait a vármegyei szövetségek útján, s a hol ilyen nincs, a közigazgatási hatóság útján közli s ezen úton fogad el bármely felterjesztést vagy beadványt, kivéve, ha az a vármegyei szövetség vagy hatóság eljárása és határozatai elleni panaszt tartalmaz.

13) Megállapítja az ügyviteli szabályokat és a központi iroda ügyrendjét.

20. §. Szavazati jogot a választmányban csak a választmányi tagok gyakorolnak, kivéve a szövetségi titkárt és pénztárnokot, kik csak tanácskozási joggal bírnak.

21. §. A választmány tagjai a választmányi ülésre utaztuk alkalmával felmerülő vasuti és gőzhajói utiköltségek megtérítésében részesülnek.

22. §. Választmányi ülés a szükséghez képest tartandó és az elnök által hívandó össze.

Vármegyei és fővárosi szövetségek:

23. §. A szövetség céljainak biztos és teljes elérésére, az ügykezelésben a központi választmány és tagtestületek közti érintkezés közvetítésére, az országos szövetség

központi választmánya határozatainak végrehajtására a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetségek szolgálnak, melyeknek szabályai és határozatai az országos szövetség szabályaival és határozataival ellenkezők nem lehetnek, és melyeknek az azok területén létező minden tűzoltó-testület köteles tagja lenni.

Ezen testületek kivételes szabályokat a vármegyei, illetőleg fővárosi szövetséggel szemben nem követhetnek kivéve a fizetett hivatásos tűzoltóságokat oly kérdésekben, melyek egyedül saját felső hatóságuk jogkörét érintik.

Alapszabály módosítás:

24. §. Az alapszabályok csak közgyűlésen módosíthatók, az erre vonatkozó indítvány azonban a maga útján közgyűlés előtt félévvel a központi választmány elé terjesztendő.

Felosztatás:

25. §. A szövetség megalakulása végleges, az csakis kormányhatóságilag és csak az esetben osztható fel, ha az alapszabályokban foglalt cél és eljárástól eltérnie és hatáskörét meg nem tartaná.

26. §. Felosztatás esetén a szövetség vagyona részben oltási célokra a közgyűlés határoz, de a határozat csakis belügyminiszteri jóváhagyás után foganatosítható.

Kelt Budapesten, az 1891. évi június hó 29-én tartott központi választmányi ülése.

Dr. Szily József,
titkár.

Gróf Cziráky Béla,
elnök.

A közp. választmány ülése 1891. év június 29-én.

A központi választmánynak június 29-én tartott ülés emlékezetes marad különösen azokra, a kik azt végig munkálták, mert az ebédidőre számított két órát kivéve, a d. e. 9 órától esti 11 óráig tartott, a mi nem csekély különösen ha az akkori tikasztó meleget is figyelembe vesszük.

Magának az alapszabály módosítási tervetnek megállapítása majdnem 8 órai munkaidőt vett igénybe egy huzamban, a mi annyira kimerítette a választmány tagjait, hogy az ezután előterjesztett ügyeknek érdemleges tárgyalásába ugyszólván már nem is bocsátkozott, a mit nem tudunk eléggé sajnálni, mert a választmány lett volna első sorban hivatva a közgyűlés elé terjesztendő indítvány fölött véleményét nyilvánítani, s ezzel a hazai tűzoltó-testületeknek már is irányt szabni, nehogy a kérdést nem látva teljes világitásban, a közgyűlésen tájékoztatlanok legyenek.

De legjobban kell sajnálnunk az alapszabályok megvitatására pazarolt időt; mert bár sok életre való eszme hangzott el, melynek a jövőben nagy hasznát vendjük, a nagy fáradtsággal elkészített tervetben oly intézkedések foglaltatnak, melyeknek horderejét senki se vitathatja, mert a hazai tűzoltóság újjászervezését és fejlesztését fogja maguk után vonhatni, a mit mindannyian óhajtunk, még az erre vesztegetett időt és fáradtságot a jelen viszonyok között hiábavalónak kell tekintenünk, mert nincs meg ahhoz az alap, a melyre az új alapszabályokat, az új szervezetet építettük.

Egyébként érezte és tudta azt maga a választmány is, de hát belemeledvén a dologba, a már egyszer megkezdett munkát nem akarta félbehagyni, annál inkább nem mert egynehány vérmesebb reményű tagja még mindig azt hiszi, hogy a belügyminisztérium a hozzá nemrég benyújtott memorandumban elősorolt óhajtásokat még a közgyűlés előtt sietni fog teljesíteni, s nem veszik figyelembe

gy azon óhajások, melyek a memorandumban most fejezésre jutottak egy tömegben, — egyenkint nagyrészt ár réges-régen fölterjesztettek, de a belügyminisztérium tal következetesen agyonhallgattattak.

Ily előzmények után, bármennyire óhajtanók is és irnennyire örvendének is óhajaink teljesültén, sajnos, m merjük remélni, hogy kívánságaink még a közgyűlés 5tt teljesedésbe menjenek, enélkül pedig az alapszabályoknak tervezett irányban való megváltoztatása teljesen céltalan, mert azok jóváhagyást nem nyernek, vagy ha véletlenül yernének is, kivihetetlenek lennének, s mint sok intéz- dás, ugy ez is csak papiron maradna, ebből pedig intéz- ényünknek haszna nincsen.

Az ülésen *Cziráky Béla* gróf szövetségi elnök ur néltósága elnökölt mindvégig. Jelen voltak; *Follmann lajos* alelnök, *Bárány N. Ernő*, *dr. Kék Lajos*, *Lukáts gyula*, *Martinengo Nándor*, *Polcz Rezső*, *Szombathy József*, *Teuffel Mihály* központi választmányi tagok; továbbá *lauzer György* gyövrármegyei, *Mezey Mihály* nagyváradi *Rösch Frigyes* sopronvármegyei szöv. elnökök; végül *Szily József* szöv. titkár.

1. Elnök üdvözlővén a megjelenteket, az ülést meg- yitja.

2. A május 24-én tartott választmányi ülés jegyző- önyve megjegyzés nélkül hitelesítettik.

3. *Follmann* alelnök jelenti, hogy a legutóbbi választ- mányi ülés összes határozatainak eleget tett az elnökség, csak a tűzoltásnak a tanítóképző intézetekben való tani- sára vonatkozó fölterjesztés maradt el, mert a sok munka özött e nagyobb tanulmányozást igénylő ügyre időt nem eríthetett, de 8 nap leforgása alatt ezt is el fogja intézni.

Polcz e fölterjesztést annál inkább tartja szükségesnek, mert ha nem sietünk vele, ugy a jövő tanévre annak etbeléptetését nem várhatjuk. Az alelnök ígérétében meg- izik.

4. *Titkár*nak az ügyforgalomra vonatkozó jelentéséből emeljük a szolgálati érdemekre vonatkozó statisztikai ada- kkat, melyek szerint a szolgálati érdemek életbeléptetése óta kiadatott:

az 1886. évben	1177 V,	957 X,	192 XV-éves
« 1887. «	533 V,	326 X,	89 XV «
« 1888. «	456 V,	281 X,	145 XV «
« 1889. «	483 V,	236 X,	175 XV «
« 1890. «	633 V,	340 X,	229 XV «

ugyis az első öt évben kiadatott 3282 V, 2140 X, 830 XV-éves szolgálati érdem, míg a folyó évben eddigelé 308 V, 81 X, 81 XV-éves szolgálati érdem.

Jelenti továbbá, hogy a kezei közt levő adatok szerint Magyarországon jelenleg 1726 tűzoltó-testület van, melyekből 23 tagja az országos szövetségnek és csak 59 testület satlakozott eddigelé az országos segélyalaphoz 3753 taggal.

A jelentés átán *Lukáts Gyula* ismételve előhozako- ott azon kívánságával, hogy a véleményezéseket ne az elnökség, hanem a választmány intézze el; de az elnök által kapott fölvilágosítások után indítványát ismételve issza is vonta.

5. A pénztári jelentés örvendetes eredményt tüntet föl, a mennyiben 3724 frt 61 kr. fölösleg mutatkozik.

6. *Kiss Géza* választmányi tagnak lemondása elfogad- atván, egyuttal jóváhagyatott az elnökség amaz intéz- edése, hogy *Szombathy József* póttagot már a mai ülésre ehivta.

7. A *budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága* jelenti, hogy a belügyminisztertől tavali nyert megbizató- ához képest a f. é. augusztus hó 21-től szeptember hó 1-ig tartja a II. országos tűzoltói szaktanfolyamot, mely után szeptember hó 6., 7. és 8-ikán fognak a vizsgák meg- jtetni. Csatolva 400 db. felhívást, kéri azokat kérvényével

együtt pártolólag felterjeszteni a belügyminisztériumhoz, hogy az a törvényhatóságok figyelmét a tanfolyamra körren- deletileg felhívja és a tanfolyamra újlag miniszteri biztost küldjön ki. — Kéri egyuttal a választmányt, hogy az esetre, ha a miniszteri biztos nem a választmányi tagok sorából kül- detnék ki, — miként az taval is megtörtént, — a választ- mány a tanfolyamra maga is küldjön ki képviselőt.

Titkár jelenti, hogy az ügy sürgösségére való tekin- tettel a kérvény a belügyminisztériumhoz már fölterjesz- tetett, a mit a választmány tudomásul vett.

A választmánynak a tanfolyamon való képviselőtére vonatkozólag az intézkedést még korainak találták, annál is inkább, mert a tanfolyam csak a közgyűlés után tar- tatván meg, a közgyűlésen megejtendő választások után adhoc tartandó választmányi ülés fogja képviselőjét az ujonnan megválasztandó elnök vagy alelnök személyében kiküldeni.

8. A *fejérvármegyei* szövetségnek azon kérdésére, vajjon a vármegye területén eszközendő vizsgálatok költségei legalább részben nem-e fődöztethetnének az országos szö- vetség pénztárából, a választmány tagadólag felelt.

9. *Schuster Károly Lajos* a május 24-iki ülésre fel- utazása költségeiről benyújtja számláját, melyben a vasuti költségen kívül még 3 napra 6—6 frt napidíjat is kér. A választmány azonban kimondta, hogy a választmány tagjai csak a vasuti és gőzhajó menettérti jegyek árának meg- felelő kártalanítást igényelhetnek, holott egyéb költségeik megtérítésére vagy napidíjakra nem tarthatnak számot.

10. A *belügyminisztériumnak* 37231./V-10. számú kör- rendelete a törvényhatóságokhoz a tűzoltói statisztika tár- gyában örvendetes tudomásul vétetett, egyuttal titkár elő- terjesztésére elhatározott, hogy a hivatalos Budapesti Közlönyre a szövetség előfizessen, hogy így a szövetségnek módjában álljon a tűzoltó-testületek mikénti alakulását figyelemmel kísérni.

11. *Lánczky Sándor* székelyudvarhelyi vaskereskedő fényképben beküldi egy általa készített vízfordókocsi ábráját, s ugy azt, valamint egyéb olcsó s valamennyi hazai gyá- rossal erősen versenyző tűzoltó-eszközeit ajánlatni kéri.

A kellő fölvilágosítások megadása mellett fölhivatik, hogy gyártmányait a soproni kiállításon mutassa be.

12. A *brassói* önk. tűzoltó-testület már több ízben kért szolgálati érdemeket, mely célból szabályszerű kimutatásokat is küldött be, de mindezen kimutatásoknak a szolgálatba lépés idejére vonatkozó adatai különbözők voltak, sőt midőn az elnökség által igazolásra szólítottak föl, egy valamennyitől eltérő kimutatást küldtek be, de eljárásukat egy szóval sem okadatolják.

Titkár fölhevén a választmány figyelmét e szabály- talanságokra, kéri, melyik vétessék hát hitelesnek, mert mindegyik egyformán van hitelesítve, pedig egyes tűzoltóknál 4—5 évre terjedő különbségek vannak.

Beható vita után kimondja a választmány, hogy az 1889. január 19-iki kimutatás, melynek alapján érdemek már lettek kiszolgáltatva, — másolatban, a többi beküldött ki- mutatás, — lemásolva azokat az irattár számára, — ere- detben visszaküldessék a brassóiaknak, hogy saját szemekkel meggyőződve az általuk elkövetett szabálytalanságról, egy ujjab a valóságnak megfelelő kimutatásban állapítsák meg a szolgálati érdemre jogosultakat.

13. A *nagyszombati* önk. tűzoltó-testület hasonló ügyben igazolásra szólítottván föl, okmány gyanánt egy a Herr Hauptmannhoz intézett német jelentés fogalmazványát küldi be, s csatolja az elnökség igazolásra felszólító levelét, melynek felerészét vörös czeruzával áthuzta.

Dr. *Kék* ugyan ezt expeditionalis tévedésnek tartja, de titkár az eddig is tapasztaltakon okulva, teljesen kizártnak tartja az expeditionalis tévedést.

Felszólíttatik, hogy szabályszerű kimutatást és jelentést küldjön be.

14. A *debreczeni* önk. tűzoltó-testület parancsnoksága Skvir Demján a testületből kizárt, de 9 hó mulva ismét felvett tagjára nézve a 9 hó levonásával a szolgálati folytonosság kimondását kéri. A szolgálati folytonosság kivételképen, tekintettel a debreczeni parancsnokság meleg ajánlatára, 8 szóval 3 ellenében kimondatott.

15. A *b-gyulai* önk. tűzoltó-egylet 1872-től hátralékos tagsági díjai, tekintettel arra, hogy a régi egylet még 1872-ben feloszlott, vezetői elhaltak s az egyletnek körülbelül 600 frtnyi vagyona az időben az ottani polgári iskolának adatott át s a mostani 1886. óta fenálló egylet attól semmiféle értéket át nem vett, teljesen ujonnan alakult s még nem is csatlakozott az országos szövetséghez, — töröltetnek.

16. A *verseczyi* egylet hasonló ügyében titkár oly adatokra bukkant, melyekből joggal lehet következtetni, hogy a mostani egylet a réginek csak folytatása. mivel azonban a felszólításra választ nem adott, a határozathozatal függőben hagyatott.

17. A *soproni közgyűlés* ügye kerülvén tárgyalásra, *Follmann* alelnök jelenti, hogy a kiállításra küldendő tárgyak mérsékelt szállítása tárgyában a kereskedelmi minisztériumhoz újabb sürgető fölterjesztés lett intézve, de eddig válasz nem érkezett.

Rösch Frigyes jelenti, hogy a jelentkezések eddigéle igen csekély számban eszközöltettek, pedig a rendező bizottság idejekorán megtette intézkedéseit.

Hosszabb tárgyalás után kimondja a választmány, hogy a rendező bizottság által megállapított programmba aug. 14-ére pótlólag felveendő az orsz. segélyalap igazgatóválasztmányának ülése, valamint a segélyalap rendkívüli közgyűlése.

Az elnökség megbizatik, hogy Ő felsége a király és Ő fensége József főherczeg részére a közgyűlésre meghívókat szerkesztszen, egyuttal a belügyi és kereskedelmi minisztériumokhoz biztosok kiküldése iránt fölterjesztést intézzen.

A választmányi tagoknak könnyebb felismerhetőség végett azok nemzeti színű hosszú vállszalagokkal öltöztetésének el.

Végül felhivatik a soproni rendező bizottságot, hogy a budapesti szövetséget a vidékről felutazó tűzoltóknak a fővárosban eligazodhatása végett egy bizottság alakítása iránt megkeresse.

Ezzel az elnök d. u. fél 1 órakor az ülést két órai tartamra felfüggeszti.

* * *

A délután $\frac{3}{4}$ órakor megnyitott folytatólagos ülésen, melyen ugyancsak *Czirákly Béla* gróf elnökölt, jelen voltak: *Follmann* alelnök, *Bárány, dr. Kék, Lukáts, Martinengo, Polcz, Szombathy* és *Teuffel* választmányi tagok, *Mezey* nagyváradai szöv. elnök és *dr. Szily* titkár.

18. *Titkár* felolvassa a kiküldött bizottság által elkészített *alapszabálymódosítási tervezetet*.

Teuffel elmondja, hogy a minisztériumhoz legutóbb betérjesztett reformtervezet alapján a bizottság lényeges változtatásokat volt kénytelen az alapszabályokon tenni. Így, míg az eddigi alapszabályok az önkéntes tűzoltó-testületek belépését tartották csak megengedhetőnek, a mostani felől magába mindenféle tűzoltóságot. Igen lényeges különbség van a választmány megalakításának módjára nézve, mert a választmány megalakítását az egyes testületek kezéből kivéve, azt a vármegyei szövetségek kezébe teszi le. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Dr. Kék kifejti, hogy ezután minden tűzoltóság ex officio

köteles a szövetségnek tagja lenni; ajánlja a választmány megalakításának a bizottság által előterjesztett módját, mert azert is elfogadásra, mert így a tűzoltó-testületek, ha nem akarják, hogy a tűzoltóügyekbe való beavatkozás lehetőségéből kizárassanak, kénytelenek lesznek a vármegyei szövetségeket megalakítani.

Mezeynek, Szombathynak többbrenbeli kifogásai vannak különösen a választmány megalakításának módjára, mert nem akarnák a testületek kezéből kiragadni. Megjegyzéseiket a részletekre fenntartják maguknak.

Elnök, bár egyes részletekre alapos kifogásai vannak általánosságban elfogadja a tervezetet annál is inkább, mert általa már évek óta kívánatosnak jelzett intézkedések tartalmaz. Igen helyes irányzatnak tartja, hogy szakított lassan-lassan az egyletekkel és rátérünk a testületek. Egy tűzoltóság, melynek mindig katonai szervezettel bírnia, sohasem lehet egylet, hanem csak testület. A tűzoltó-testület nem helyezhető egy alapra a nőegyletek, a nőegyletek stb-vel, mert egészen eltérő rendeltetése van. Perhorreskálta mindig a folyton hangoztatott önkéntességet, mert a tűzoltó tűzoltó, legyen bár önkéntes, vagy fizetett, vagy köteles. Az önkéntesség csak a belépés módjára és az önkéntes kiléphetésre vonatkozhatik, de nem a tűzoltói szolgálatban az önkéntesség megszűnik; mindannyian csak tűzoltók vagyunk, kiknek egyformán kötelelességeink, egyforma czéljaink vannak, a kötelelességnek pedig mindenkinek meg kell felelnie. Ajánlja, hogy a tervezetet általánosságban fogadja el a választmány, a részleteknél kifogásait mindenki meg fogja tehetni.

A tervezet általánosságban elfogadtván, a részletek tárgyalás következett, melynek eredményeként a bizottság tervezet lényeges módosításokon ment keresztül s min választmány által kidolgozott javaslat a közgyűlés elé terjesztetni, ha ugyan addig a minisztériumhoz intézett óhajok teljesülni fognak s a tűzoltóságoknak a szövetséghez tartozása, melyre az egész tervezet fektetve van, kifizető fog tétetni.

19. A *szervezés és rangjelzésre* vonatkozó, valamint egyéb indítványok az elnökségnek adtak ki kellő készítés és a közgyűlést megelőző soproni választmányi ülés véleményes jelentés betérjesztése végett.

20. *Bárány N. Ernő* az iránt interpellálja, *Follmann* alelnököt, miért küldött ki az Ungvárott június 12. tartott feskendő verseny-próbaéhoz a választmányi székétje gyanánt egy a választmányhoz nem tartozó egy helyett a választmány tagjait meg sem kérdezte, vajjon hajlandók volnának e kimenni. Sérelmet lát ebben nemcsak a választmányra nézve, melynek ő is tagja, hanem semmet lát a budapesti önkéntes tűzoltó-testületre nézve, melyet egy 1890. januárban tartott választmányi ülés feskendő-próbákhoz egyszersmindenkorra szakértőjének kinevezte.

Follmann alelnök szerint a dolog sürgős volt miután tudomása szerint *Bárány* teendőkkal mindig van halmozva, *Lukáts*, mint a *Tarnóczy-gyár* igazgató érdekeit fél volt, ő megakadályozva volt kimenni, kénytelen volt a választmányon kívül álló egyént megbizni, mely választmány vidéki tagjaival való levélváltásra időt fordított. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Bárány N. Ernő elismeri, hogy teendőkkal gyakran túlhalmozva, de ha megbizták valamivel, ő soha huzta ki magát a kötelelesség alól. *Follmann* alelnök meg sem kérdezte, se őt, se mást, vajjon hajlandó megbizást elvállalni s ebben látja éppen a választmány tagjainak ignorálását s mivel *Follmann* válaszában eljár éppen erre nézve nem tudja indokolni, a választmány tudomásul nem veszi.

A választmány többsége a választást tudomásul veszi.

21. Az 1891—1892. évekre szóló költségvetés 5800 frt bevétellel és ugyanannyi kiadással elfogadtatott s a közgyűlés elé terjesztetni határozottatott.

22. A titkár által bemutatott évi jelentés tárgyalásába a teljesen kimerült választmány már nem is bocsátkozott,

de megbizta az elnökséget, hogy azt revideálva kinyomatassa és a tagtestületeknek tanulmányozhatás végett szétküldje.

Ezzel a napirendnek a nyílt ülés elé tartozó tárgyai kimerítetté, zárt ülés következett.

Ülés vége esti 11 órakor.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

József főherczeg Egerben.

József főherczeg f. hó 17—18-án tartózkodott Egerben. Megérkezésekor, mely 17-én volt, az egész pályaház perronján, mely csinosan felekesítve volt, és melyen mint fogadó közönség Eger színe-java gyűlt össze, a rendet a legnagyobb elismerésre méltó tapintattal az egri önk. tűzoltóság tartotta fenn, mely ez alkalomra, dr. Pásztor Bertalan főparancsnok vezetése mellett, teljes díszben képezett a pályaudvaron sorfalat.

Tizenkét óra előtt pár percczel robogott az egri pályaházba a vonat, mely a várva-várt főherczeg hozta. Alig állt meg a vonat, a végéhez csatolt udvari szalonkocsiból derült arcczal, könnyedén szállt le József főherczeg ő fensége, kinek megpillantásakor a közönség lelkesedése meg-megújuló harsány éljenekben tört ki.

Főherczeg ő fensége kíséretében jöttek Paxy altábornagy, honvéderületi parancsnok, Clair ezredes, dandárnok, Jekelfalussy Lajos és Bihary ezredesek, Dobieczy huszár-százados, mint küldöncztisz.

A mint a főherczeg ő fensége a perronra lépett, eléje járult, fényes díszmagyarban, dr. Kállay Zoltán Heves-megye főispánja, s a magyar szives vendégszeretethez legilendőbb, nemesen egyszerű szavakkal üdvözölte a magas vendéget.

A főispán sokszoros éljenekkel kísért beszéde után Grónay Sándor, Eger város polgármestere lépett a fenséges főherczeg elé s a város közönsége nevében talpraesetten rövid, de igaz szívből jött szavakkal köszöntötte a fenséges vendéget.

A közönség részéről határtalan lelkesedéssel s örömrivalgásokkal kísért e két beszéd után hamarosan beállott csöndben szólalt meg a magas vendég, József főherczeg ő fensége, s igen szives szavakban köszönte meg a lelkes fogadtatást. Válaszának hazafi-lelkesedéstől áradó kifejezései s ama végszavai, melyekkel biztosítja a jelenvoltakat: Legyenek, — ugymond — meggyőződve, hogy Eger városában nagyon jól és boldogan fogja magát érezni, — a díszes környezetben határtalan s kitörő lelkesültséget keltettek.

Ő fensége szavai után a távolabbi közönség körében is újra kitört a lelkesedés üdvriadalma. Erre következtek a bemutatások. Főherczeg ő fensége a bemutatottakkal szívesen szorított kezét.

Már megérkezésekor dr. Pásztor Bertalan főparancsnok megtette jelentését a kivonult tűzoltó-testület élén, mire ő fensége szemlélt tartott a csapat fölött és annak magatartása tekintetében magas megelegedésnek adott kifejezést. Ennek végeztével, a közönség szakadatlan éljenzései közt foglalt helyet a magas vendég nemes házigazdája, dr. Sammasa József egri érsek ő exja négyes díszfogatán Szmrecsányi Pál apátkanonok ő nsga kíséretében, ki érsek ő nmlga nevében a perronon üdvözölte főherczeg ő fenségét.

A díszbevonulás valóban meglepően szép és impozáns volt. Az érseki díszfogatot, melyen a fenséges vendég ült, a szebbnél szebb fogatok félszázat haladó hosszú sora követte, melyeken városunk előkelőségei foglaltak helyet.

Ugy a megérkezést, mint a bevonulás kezdetét taraczkok durrogásai jelezték. A díszbevonulást egy megyei s egy városi lovas huszár nyitotta meg. A pályaháztól kezdve egészen az érseki rezidenczia kapujáig a polgári egyletek tagjai, a számos tanintézetek növendéksége s a rengeteg számu közönség sorfalat képezve, harsány éljenzésekkel üdvözölte Eger magas vendégét. A bevonulás fényét nagy mértékben emelték a zöld galyakkal, nemzeti zászlókkal s szőnyegekkel ékesített házak s a nyári szinkör közelében föllállított s számos nemzeti zászlókkal ékesített igen csinos diadalkapu, mely dél felé néző homlokzatán, hadi jelvények között, „Isten hozott!” fölirattal üd-közölte ő fenségét, míg a város felé tekintő homlokzatán a magyar czimer díszlett.

Az érseki palotában az érsek ő exja üdvözölte s vezette lakosztályába magas vendégét. Erre következtek a katonai s polgári hatóságok tisztelgése.

Az önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoksága dr. Pásztor Bertalan főparancsnok vezetése alatt szinte tisztelgett ő fensége előtt, ki igen szívesen fogadta a küldöttiséget és annak meghívására, hogy az őrtanyát magas látogatásával megtisztelni kegyeskedjék, megígérte, hogy el fog jönni. A tisztelgő testületek mindegyikével váltott a főherczeg ő fensége néhány szívélyes szót.

A tisztelgéseket az érsek ő exja vendégszerető asztalánál mintegy 40 terítékű díszebéd követte, melyet a katonai zenekar játéka is fűszerezett.

A délután folyamán, 5 óra tájban, az egri önk. tűzoltók őrtanyáját tisztelte meg magas látogatásával a főherczeg ő fensége, kit megyénk főispánjával együtt a katonai s polgári hatóságok köréből számos előkelő is kísért.

Az őrtanya körül e közben nagy számmal egybegyűlt közönség, valamint az őrtanya udvarán díszesen sorakozott tűzoltó-testület itt is harsány éljenzéssel fogadta a főherczeg ő fenségét, ki, mint az országos tűzoltó-szövetség védnöke, valamint az általa saját birtokán teremtett s fön-tartott alcuthi önk. tűzoltó-testület főparancsnoka, maga is szenvedélyes tűzoltó, kiváló érdeklődéssel szemlélte végig a derék tűzoltók igen szépen sikerült, teljesen szabatos és gyors gyakorlatait, melyekbe ezuttal, apropos, tűzoltók fejedelme Jupiter pluvius is belekontárkodott, egy kis csöndes esővel zavarva meg a díszgyakorlatot. A díszgyakorlat mászó iskola-gyakorlatból, szivattyu ütemszerű gyakorlatból és roham-gyakorlatból állott, mikor is a toló-létrán 2 perc, a párkány-létrán a három emeletes mászó-házon 5 perc alatt löveltek a vizsugarak. Az eső éppen ekkor megzavarván a gyakorlatot, megadatott a jel a leszerelésre, mire ő fensége s az egész kíséret a szertár helyiségeibe vonult. Itt sorakozott s tisztelgett aztán a tűzoltó-testület a fenség előtt, ki, miután dr. Pásztor Bertalan főparancsnok tiszti jelentését fogadta, tűzoltóink szakszerű kiképezése, gyakorlataik szabatossága s pontossága fölött, arczából is sugárzó örömmel, élénk szavakban adott magas elismerésének kifejezést s a főparancsnokkal ismételt kezét szorított.

Főherczeg ő fensége kíséretével együtt, az érseki palotából a Széchenyi-utcán át, gyalog ment a tűzoltó-örtanyára. Az eső beálltával tehát gondoskodva lón kocsik-

ról, melyeken, a szemle befejezte után, ő fensége kíséretével együtt a nagy vásártérre hajtattott, hol a Hevesvármegye által épített s teljes befejezésükhöz immár közel álló közöshadseregbeli kaszárnya-épületeket tekintette meg.

Az est beálltával a főherczeg tiszteletére a helybeli Appel-gyalogezred zenekara disztakaróval vonult végig a főutcákon; azután betért az érseki rezidencia udvarába, a hol néhány műdarabot adott elő. Ezt megelőzőleg, az egri koszorus dalkör jelent meg az érseki parkban s néhány műdal előadásával tiszteltet a főherczeg ő fensége előtt, ki a kellemes szerenádót a rezidencia első emeleti erkélyéről látható gyönyörködéssel hallgatta végig.

Másnap csütörtökön, f. hó 18-án, kora reggel a főherczeg ő fensége katonai kíséretével szemlét tartott az itteni honvédsapatok fölött, azután a várba hajtattott s itt megvizsgálta a honvédség laktanyáit s szerelvényeit, mindenütt magas meglepedésének adván kifejezést a csapatok pontos kiképezetése s az egészbenvéve tapasztalt kifogástalan rend fölött. A várból visszatérve, ő fensége az érsek ő exja társaságában, összes katonai kíséretével s az udvari papsággal együtt a székesegyházat szemlélte meg tüztesen. Főherczeg ő fensége a délutáni 3 $\frac{1}{4}$ órai vonattal távozott városunkból s Budapestre utazott. Érsekünk ő exja az egri pályaházhoz kísérte ki magas vendégét, kit már a perronon nagyszámu díszes közönség várt, legnagyobb részt amaz előkelőségeink, kik ő fensége fogadtatásánál is jelen voltak s kik közül többekkel váltott ő fensége néhány szívélyes, barátságos szót. Majd oda lépett dr. Pásztor Bertalanhoz, az egri önk. tűzoltó-testület főparancsnokához, s újból örömteljes kifejezést adva magas meglepedésének az egri önk. tűzoltók tegnapi maguktartása fölött, nyájas, barátságos hangon hívta meg Pásztor Bertalan főparancsnokot az alcsuthi tűzoltóság meglepedésére Alcsuthra vendégül.

Főherczeg ő fenségének e szíves meghívásban nyilvánuló elismerése egri önk. tűzoltóink s parancsnokaink iránt, valóban örök emlékezetre méltó, páratlanul ritka esemény tűzoltó-intézményünk történetében.

Pont 3 óra 15 perczkor indult meg, harsány éljenzések közt, az egri szármayonal, magával vive a város kedves vendégét, József főherczeg ő fenségét, ki a jelenvoltaktól — a viszontlátásra — a legnagyobb szavakkal s meleg kézszorításokkal vett búcsút.

A gyulai önkéntes tűzoltó-testület ünnepélye.

Julius 5-én.

Hetek óta tett előkészületekkel július 5-ike megérkezésén, feszült figyelemmel néztek különösen önkéntes tűzoltó-testületünk tagjai az ünnepély sikere elé; és a siker nem is marad el, ha az elemek harcza nem vegyül a legjobb szándéku törekvésbe, de hát hiába, a tűznek elleneleme a víz, ez pedig az egyszer alkalmatlanul jött, jöjjön akkor közbe, ha tűzoltóink a tűzzel küzdenek, s nem akkor, a midőn emlékünnepet akarnak ülni!

De hát a mi megtörtént, azt meg nem történné tenni jogkörünkön kívül esik s így a végzetben meg kell nyugodnunk, és a defizitnek honnan fedezéséről gondoskodnunk; terhes gond, de hát ezen nem változtat senki.

A program végrehajtása a legjobb reményekkel indult meg, mert az előző napok kedvezők s a vasárnap reggel is oly kedvezőnek mutatkozott, hogy senki sem tételezte fel az idő hirtelen változását; a műsor kezdetét vette az ébresztővel, reggel 6 órakor bejárva a városnak főbb utcáit az arad-szentmártoni gyermek-zenekarral, mely az indulókat precise játszotta; majd 8 órakor gyülekezés és 9 óra előtt a román. kath. nagytemplomba vonulás,

hol a nagy misét Göndöcs Benedek apát fényes segédlettel végezte, nagy közönség és az összes tűzoltók jelenlétében. Offertorium alatt a dalkör szabatos éneke és Urfelmutatás alatt czimbalom solo hegedűvel kísérve emelték a vallási szertartás magasztosságát, kiegészítve Takácsy Lajos kántornak remek templomi énekei által.

Fél 11 órakor a nagymise végeztével a zenekar kíséretében a dalkör és az összes tűzoltók a népkerti pavillonba vonultak, hol a vidéki tűzoltók küldöttjeivel az ismerkedés történt meg. — Vidékről képviselve voltak: a szegedi, orosházi, gyomaí, sarkadi és mezőtúri testületek képviselőik által, kik szívélyesen fogadtatva, körünkben jól is érezték magokat. — $\frac{1}{4}$ 12 órakor vette kezdetét az öt éves szolgálati érmek kiosztása, melyet a dalkör szabatos éneke »Szent az érzet« nyitott meg. A pavillon szinpadán balról a dalkör, félkörben pedig az önkéntes tűzoltók voltak felállítva, kikhez először is Dobay János elnök intézett beszédet, alapeszméül véve azon mondást: »Küzdelmeitekben az elemekkel ne az emberek véleménye, hanem a cél, a melyért küzdöttök, legyen irányadó.« — A lelkes hangon tartott beszéd után a parancsnok minden egyes öt éves tűzoltónak a szolgálati érmet tűzte mellére, az elnök pedig az erről szóló okmányt adta át; minek végeztével a dalkör a »Hymnus« két versszakát énekelte el.

A kitüntetett tűzoltók következők: Cser János, Csernovszky József, Czikó Károly, Démusz János, Emhő György, Füredi István, Heczler Alajos, Kis Ernő, Koós Ödön, Krizsán András, Licska Ferencz, Licska Lajos, Lindenberger Alajos, Mult Géza, Orbán András, Péchy Lajos, Remele Antal, Sal József, Szálla Lajos, Tóth Márton, ifj. Uferbach János, Varga Károly, Volent Pál.

Délután 1 óráig az idő kedélyes társalgással töltetett el, s ekkor kezdetét vette a bankett, melyet sokkal nepebbnek joggal remélhattunk, a résztvevők száma alig 40-re tehető, holott 200-ra volt tervezve, de a már előzőleg jelentkezett közöny visszatartá úgy a vendéglőst mint a testületet is a haszontalan költségektől. — Csak igazságot mondunk, midőn őszintén kijelentjük, hogy távollétkkel éppen azok tündökölték, kik az iparos polgári elemnek mindenkor szemére lobbantják a közönyt társadalmi kérdésekben, viselkedésök egyáltalában nem biztató társadalmi elzüllődésünk megakadályozására; tisztelet és őszinte elismerés a jelenvolt kivételeknek. Az egyébiránt kedélyesen lefolyt társaság magvas felköszöntőkben fűszerezte a nyomasztó kedélyeket; az első felköszöntőt az elnök Ő cs. és kir. fenségére József főherczegre, mint az országos tűzoltó-cgyletek fővédnökére és hazánk első tűzoltójára mondotta, melyet a jelenvoltak állva hallgattak meg, kísérve osztatlan lelkesedéssel. — A többi felköszöntőket egyenként reprodukálni lapunk szűkebb kerete nem engedi, de a mit egyesek mondtak, azt szívük érzelmétől áthatottan mondták, s a jelenvoltak által jól megérdemelt figyelemben részesültek.

A bankett jutányossága és izletes fogásai dicséretére váltak Huszka János és Herodek István társvendéglősöknek.

De két óra után beborult az ég és a csatornák ugyan csak bőven hullasztották máskor az ég áldását, ma azonban megsemmisítették tűzoltóink jövedelemre aspiráló reménykedését, délután $\frac{1}{2}$ 3-tól 6 óráig szakadatlanul, majd később felváltva esett az eső, s a szabadban többé maradni nem lehetett, a tágas terem és a pavillon meg tágasabb folyosói megteltek ugyan közönséggel, de a csekély 20 kr. belépti díj nem hozta meg egyesek jólelkü felülfizetése mellett a költségeket sem, s így a testületnek nem marad más teendője, minthogy közelebb igyekezzenek a csorbát kiköszörölni, mit azon oknál fogva is tehet, mert a műsor látványosságai nem voltak bemutathatók s így azok költséges beszerzése még a testület céljára értékesíthető lesz.

Nem mulaszthatjuk el hálánk és elismerésünkkel adózni azoknak, kik daczára a váratlan kellemetlen időnek iparkodtak a testület költségeit fedezni, de undorral kell megemlékeznünk azon söpredékről, — kik között pedig nem e számba való emberek is voltak, — a kik részint

ingyen beszöktek s nem fizettek egy fillért sem, részint egy jegyet váltottak, de azt a kerítésen kiadogatták s magukhoz hasonló komisz csöcselékkal a tisztességes vendégeknek csak utjában voltak. — Ismerjük őket s jövőre figyelmesek leszünk rájuk.

(»Békés.«)

H I R E K.

Gróf Széchenyi Ödön pasa levele. Konstantinápoly 1891. június 26-án. Tek. *Bárany N. Ernő* ur a budapesti önkéntes tűzoltó-testület Főparancsnoka stb. Budapest. — Igen tisztelt Főparancsnok ur! Kedves bajtárs! F. é. június hó 9-éről kelt nagybecsű iratát, melyben engemet arról tudósít, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kérelmezése folytán az országos tűzoltó-szövetség nekem, tűzoltói folytonos szolgálatomért a legmagasbb fokú éremet méltóztatott adományozni — nemkülömben az igazolványt s az érmet megkaptam. Meleg bajtársi érzelmet sugárzó sorai, lelkesült örömet keltettek hű bajtársi keblemben, annyival inkább, mert abból részint azon engemet boldogító tényről értesültem, hogy a nagyérdemű mélyen tisztelt országos tűzoltó-szövetség engemet kiválóan kitüntető jó hajlamára méltat, részint régi kedves bajtársaimnak lelkemet emelő irántami vonzalmáról újra meggyőződést szerezni szerencsém volt. A remek kivitelű arany érmet, melyet Ő Császári Felségének a Szultánnak bemutatam s kegyeskedett megengedni, hogy azt itt mindenkor viselhetem, annyiban tüntetőleg fogom viselni, mert az mindig emlékeztetni fog magyar bajtársaim ama feledhetlen odaadására, melynek a a küzdelemteljes téren kivívott eredmény köszönhető, mely hű és lelkesült közreműködésért irányokban örök hálára kötelezettnek érzem magamat. Igen tisztelt Főparancsnok ur! Igen kérem, sziveskedjék ugy a Nagyérdemű országos tűzoltó-szövetségnél, valamint a budapesti tekintetes önkéntes tűzoltó-testület kiválóan tisztelt, összes tagjainál, az én érdemem, kedves bajtársaimnál, legmélyebben érzett hálás köszönetemnek és ezeknél szívélyes bajtársi üdvözetemnek is tolmácsa lenni. Magamat továbbra is baráti érzelmeibe ajánlva, kiváló tisztelem kifejezése mellett bajtársi lelkes üdvözléssel s meleg kézszorítással maradok a tekintetes Főparancsnok urnak hű bajtársa. Konstantinápoly 1891-ik évi június hó 26-án. *Gróf Széchenyi Ödön basa*, a Szultán ő császári Felségének tábornok-hadsegéde, altábornagy, a császári katonai tűzoltó-erzed és a császári tengerészeti testőr-tűzoltó zászlóalj főparancsnoka.

Az országos tűzoltó-szövetség választmányja utolsó ülésén megállapodott abban, hogy a soproni nagygyűlés alkalmával a választmány tagjai, megismertetés céljából, nemzeti színű szalagot viselnek majd, mely a jobb vállról a bal csipőig a testen körül futó alakban fog hordoztatni. Ezen intézkedés annál inkább szükségesnek mutatkozik, mivel a nagy gyűlések alkalmával a választmány tagjai sok oldalról keresve és különböző irányban igénybe véve lesznek. Felismertetésük tehát könnyítve lesz.

Szabadka szab. kir. város mint az 1893. évi orsz. tűzoltó-congressus székhelye. Szabadka szab. kir. város törvényhatósága június hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy az 1893-ik évben megtartandó tűzoltó-nagygyűlésre meghívóját a »Magyar Orsz. tűzoltó-szövetség« ez idej gyűlésén előterjeszti és vendégszeretettel felajánlja. Ezen elhatározása annál több beccsel bír, mivel tudtunkkal ezen nagy városa a magyar alföldnek még csak 3 évvel ezelőtt nem valami nagy lelkesedéssel fogadta a tűzoltó-intézményt, mely akkortájt ott meghonosított és ma már kész örömmel ajánlja fel magát

az ország tűzoltóinak. A városi közgyűlés ezen végzésének átadásával, valamint a város vendégszerető meghívásának tolmácsolásával *Scossa Zoltán*, az ottani tűzoltó-testület derék ügybuzgó parancsnoka lett megbizva, ki várhatólag az általa szeretett intézmény és városa érdekében hévvel fogja ajánlani a soproni közgyűlésnek a meghívás elfogadását. Mi a magunk részéről csak örvendezve fogadhatjuk eme hírt és ama meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy az ország összesereglett tűzoltói szintén meglegegedéssel és örömmel fogják elfogadni az ajánlatot. Tudtunkkal ez ideig más oldalról ajánlat nem tétetvén, Szabadka szab. kir. város törvényhatósága szívélyes meghívója köszönettel fog elfogadtatni.

Helyreigazítás. Lapunk előző számában közölt a soproni nagygyűlést érintő **ünnepi tárgysorozat** az ünnepélyt rendező bizottság részéről az abba belecsuszott két sajtóhiba miatt következőleg rectifikáltak. Nevezetesen a rendező bizottság által kibocsátott hivatalos nyomtatványban, mely után a tárgysorozat lapunkban is felvételre talált, az első napon, augusztus 14-én, a fogadtatása a Budapest felől külön vonattal érkező vendégeknek nem 9 órakor, hanem **10 órakor** reggel történik meg. Továbbá a második napon, augusztus 15-én, az istenisztelet nem 9 órakor, hanem **7 órakor** tartatik meg főtisztelendő Várad Ferencz tűzoltó-lelkész által.

— **Az országos tűzoltó-segélyalap** a soproni nagygyűlés alkalmával közgyűlést fogja tartani, melyre a meghívók a tagtestületek számára külön fognak kibocsátatni az elnökség által. A közgyűlés legfontosabb tárgya lesz a módosítandó alapszabályok tervezetének elfogadása. Vajjon melyik napra fog a közgyűlés egybehivatni a soproni napok ideje alatt, egyelőre végleg megállapítva nincsen, azonban a szaklapok útján szintén közzé fog tétetni.

Halálozások. *Héger Ede*, a Ganz-gyár mérnöke s a gyár tűzoltóságának volt főparancsnoka, június hó 15-én meghalt. Temetése 17-én d. u. ment végbe a fővárosi tűzoltó-testületeinek nagy részvéte mellett; a temetésen képviselve volt 9 testület, u. m.: a budapesti önk. tűzoltó-testület, Szidanits Ferencz oszt. parancsnok és Christe Loránd szakasz parancsnok 7 emberrel; a Zellerin-gyár 2 tiszt és 5 ember; osztrák-magyar államvasut 12 ember, Hoffer főparancsnokkal; Jute-gyár 1 tiszt, 6 ember; Grünwald-gyár 1 tiszt, 6 ember; Lujza-malom 9 ember; Ganz-gyár vasöntőde 33 ember és zenekarával; a vaggongyár 14 ember, valamint Sonnenberg és Wopaleczky főparancsnokok; az összesen 98 főből álló tűzoltó csapatoknak vezetésével — egy századdá alakulva — Christe Loránd szakaszparancsnok bizatott meg. A tűzoltó-testületeken kívül jelen voltak még a gyár igazgatói s tisztviselői. — *Krenedits Ferencz*, a váci tűzoltó-testület volt főparancsnoka, július hó 8-án halt meg Vácson 62 éves korában. A megboldogult lelkes és ügybuzgó tagja volt a központi választmánynak, melyben számos éven át az ország tűzoltó-testületeinek közbizalma folytán helyet foglalt. — Utóbbi időben betegeskedése miatt visszahúzódva tölté napjait, mindazonáltal mint az általa sok éven át vezetett testületnek tiszteletbeli főparancsnoka. Temetésén, mely f. hó 10-én nagy részvét

mellett végbement, a fővárosi önkéntes tűzoltó-testület is képviselve volt Hérmán Ödön oszt. par. személyében, ki az elhunyt sírjára a testület parancsnokságának koszoruját helyezte le.

— **Ezer forintos ajándék a debreczeni tűzoltó-testületnek.** Azon biztosító intézetek képviselői, melyek a debr. »István«-gőzmalom tüzesetéből kifolyólag érdekelve vannak, küldöttségileg megjelentek Boczkó Sámuel főkapitány előtt, mint a debr. tűzoltó-testület főparancsnoka előtt s átadtak neki a testület részére 1000 forintot, hogy ezen összeg újabb tűzoltószeretek beszerzésére fordíttassék. A küldöttség szónokája Fuchs Lajos volt, a Magyar-Francia biztosító intézet vezértitkára, ki az ezer forintot egy meleg hangú emlékirat kíséretében nyújtotta át, kifejezést adva azon önfeláldozó emberbaráti munkásságnak, melyet a tűzoltó-testület a vész színhelyén kifejtett, megakadályozva a tűz terjedését s esetleg még több százezerre menő károk bekövetkezését. Boczkó főparancsnok megköszönte a megemlékezést s lelkesedve dicsérte azokat a fiukat, a kik életök kockáztatásával is örököndnek városunk közvagyonára fölött.

— **Az egri önkéntes tűzoltók nyári mulatsága** az idén, múlt vasárnap, f. hó 28-án, pompásan kedvező idő s a legjobb siker mellett folyt le; azaz hogy folyt még az másnap is, mert az idén a »tűzoltó majális« három napon át is tartott. Magát a mulatságot ugyanis előző nap, szombaton, f. hó 27-én d. u. 6 órakor a törzskaszinó épületén, szokott ügyességgel és gyorsasággal végzett diszgyakorlat és katonás rendben történt defilée előzte meg; és ez sokkal helyesebb is volt, a mulatság előtti napon tartani meg a diszgyakorlatot, egyrészt, mert kellemesebb volt reájuk nézve naplennyugtakor elvégezni azt, semmint a mulatság napján a déli nap hevében izzadni át; másrészt, mert másnap vasárnap délelőtt nyugodtabban készülhettek a délutáni nagy mulatságra. Volt is publikum olyan, a minőhöz számra nézve még keveset látott az öreg érseki kert s abban a tűzoltók nyári mulatsága. Ott volt elite közönségünk színe-java, csaknem kivétel nélkül; a polgárság és földmives osztály, vasárnapi díszöltözetben, kisebb-nagyobb csoportokban hullámozva fel s alá, ugyszólván minden zegét-zugát betölté az érseki kertnek; az ifjak lángkedvét három zenekar szakadatlanul váltakozó játéka ingerelte, a katonai zenekar, szomszédságában a Gábor bandája szólott egyre, fölváltva a nagy kert kör délnyugati részén, hol is csinos polgárleánykák járták, derék munkás ifjakkal s délczeg hadfiakkal élénk csoportozatokban, lelkesen s egyre növekvő kéddvel a tourokat s csárdásokat, míg az északeleti oldalon valamelyik hóstyai cigánybanda húzta a szilaj kedvű, fáradhatlan Marcsóknak, Pestáknak s a többi földmives pároknak, kiknek körében azonban a vitéz hadsereg, ugy a honvéd mint a közös, szintén kellő számmal és tekintéllyel foglalta el a pozíciót a parketen — s a szívekben. Az volt köztük legnagyobb legény, a ki »legjobbán izzadt«, órák hosszában át szakadatlanul gyorsan körbe sürgő-forgó csárdás tánczaikkal, ha odeur tekintetében nem is a legkellemesebb, de mindenesetre érdekes látványt nyújtottak, főként az idegen szemlélő előtt, kinek még nem volt alkalma földmives népünk tánczában gyönyörködni. Szóval, mindenütt egyre fokozódó dévaj jókedv uralkodott a fiatalság körében, — mialatt a nem tánczolók a cukrász helyiségekben s a kereszt-ut hosszában árnyas fák alatt, terített asztaloknál foglaltak helyet, melyek körül derék tűzoltóink sűrögtek-forgotak, soha nem lankadó sérénységgel s ügyességgel, hogy az odatódult s az asztalok körül a helyeket szorongásig elfoglalt éhes, szomjas publikumot a lehetőség szerint gyorsan kiszolgálják. Volt is dolguk szegényeknek, csakugy izzadtak belé; de felséges is volt ám az a paprikás tiszai halászlé, melyet a kereszt-ut

végén, hatalmas bográcsokban a Neszvadba Gyula főszakács parancsnoksága alatt készítettek s melynek fogyasztásában a tűzoltó-testület elnöke járt elől jó példával, ki maga három porciót evett meg belőle rövid egymásutánban. A bográcsok több ízben gyorsan ürültek s ismételve megteltek, annyira nagy volt a kereslet, hogy egy kis halászléhez jó magunk is hosszas, türelmes várakozás után jutottunk hozzá, pedig hát még pörkölt is volt azok számára, kik halászlével nem érték be. Nos, hogy az italféléknek is volt bőséges kelete, mondanunk sem kell, hiszen az asztaloknál még az éjjeli órák felé sem csüggedő élénkséggel folyt a mulatság. Ez alkalommal még egy tapasztalatra jutottunk, arra t. i., hogy vagy földmives népünk jó érzése művelődött, vagy a számukra a kertben korcsmát nyitott korcsmáros borában volt kevés a »szesz«, mert, a mi különben eddig sohasem maradt el a »tűzoltó majálisról« s a mi, dicséretükre legyen mondvá, diszükre válik, ugynevezett »kivezetés«, legalább azon idő alatt, míg az uri közönség jelen volt, nem történt. — A rendkívül sikerült mulatság harmadnap, hétfőn este a tűzoltó örtanyán nyert befejezést, ezuttal zárt körben, t. i. a főparancsnokság rendezett magánkörű társas estélyt derék tűzoltóink részére, kik e figyelmet méltán megérdemelték ama kiváló figyelem s fáradozásért, melyet vasárnap a tengernyi közönség nagyszerű étvágya s szomja teljes kielégítése körül a legnagyobb elismerésre méltó módon kifejtettek. Az estélyt tekézés, majd barátságos lakoma nyitotta meg, a főparancsnokra, a tűzoltóságra s a testület elnökére mondott, talpraesett tósztok s élénk cigányzene által fűszerezve. Záradéku a híres »egri tűzoltó banda« is produkálta magát, mely alkalommal a banda karmestere, Neszvadba szakaszvezető s a tűzoltó-testület érdemes főszakácsa üdvözölte karmesteri vezénylő pálczájával (egy hatalmas fakanál) kollégáját: az estélyre szintén meghívott katonai karmestert. A tűzoltó banda produkciói közül lehetetlen említés nélkül hagynunk H. derék bádogos polgártársunk s tűzoltóink kuriózus előadását, a ki egy hatalmas bádóg fölcserén a családásig híven utánozta a vadász-kürtöt, néhány pompás operett-dallam előadásával. A lakomát a testület igen csinos pavillonjában fokozott lelkesedéssel, kora hajnalig tartó táncmulatság követte. Ezen mulatság bevétele meghaladta az 1500 frtot, melyből tiszta jövedelemként körülbelül 700 frt marad a testület pénztára javára. (»Eger«.)

— **A rákos-palotai önkéntes tűzoltó-testület,** mely csak a múlt évben szervezkedett s melynek begyakorlására a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága *Hevesi Zsigmond* szakaszparancsnokot küldötte ki, f. hó 19-én sikeres zárógyakorlatot tartott. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület részéről ez alkalommal a gyakorlaton jelen volt *Dr. Szily József* főparancsnoki helyettes, *Hérmán Ödön* osztályparancsnok és *Tabak Lajos* szakaszparancsnok. A *Wagner Manó* főparancsnok vezetése alatt kivonult rákos-palotai tűzoltók ez alkalommal fényes tanubizonyosságát adták annak, hogy gyakorlómesterük fáradozásai termékeny talajra találtak. Ugy a rendgyakorlatok, mint pedig a három fecskendővel tartott iskola-gyakorlatok és gyorszerelések, valamint a támrudas dugó-létrákkal végzett gyakorlatok a testület minden egyes tagja által a legpraecisebben végeztettek. Különös tetszéssel találkozott azonban a szertár körül levő épületeken megejtett támadási gyakorlat, melyet már azért is érdemesnek tartunk kiemelni, mert a föltételezett tűznél előjöhethető minden védelmi, oltási és mentési munkálat a legpéldásabb rendben és gyorsasággal ment végbe. A gyakorlat végeztével a nagy számban jelenvolt közönség zajos óvációkban részesítette tűzoltóit, míg viszont ezek nevében *Wagner Manó* főparancsnok fejezte ki köszönetét a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek a jól végzett begyakorlásért. *Dr. Szily József* általános tet-

széssel fogadott beszéde után díszmenet következett, mely után a fáradt tűzoltók a Casino helyiségeibe vonultak, hol *Wagner Manó* főparancsnok magyaros vacsorával vendégelte meg őket.

— **Hordozható gőszivattyú Konstantinápoly számára.** Walser Ferencz tűzoltószerek gyárában készült azon addigélle páratlanul álló gőszivattyú, mely gróf Széchényi Ödön basa megrendeléséből a konstantinápolyi tűzoltóság-nak felszerelését fogja képezni. Széchényi basának régi öhajja teljesült be ez által, ki a konstantinápolyi helyi viszonyokhoz mérten a gőszivattyú, kerekeiről való leemezése után, hordozhatóságát vette combinatióba. A gyár ügyesen és teljesen a czélnak megfelelően oldotta meg eme nem

csekély mérvű nehéz feladatát s mondhatjuk, hogy a szer tökéletességére, valamint képességére nézve szakkörökben egyhangu helyeslő megítélés alá vétetett. Junius 25-én d. e. 10 óraker ejtetett meg annak próbája, mely teljesen sikerült, a mennyiben munkaképessége szerfölött kielégítő eredményt mutatott. A próbán jelen voltak Follmann Alajos szövetségi alelnök, Szerberbovszki Szaniszló városi főparancsnok, Breuer Szilárd és Markusovszki Béla tisztek. Az önkéntes tűzoltó-testület részéről Bárány N. Ernő főparancsnok. A szer részleges megismertetésére még visszatérünk.

— A nyílttérben foglalt »*Szabadka szab. kir. város*« által hirdetett »*Versenydíjgyalás*«-ra felhívjuk hazai gyárosok és iparosaink figyelmét.

TŰZESetek.

A debreczeni „István“ gőzmalom raktárának égése 1891. június 8-án.

Folyó évi június 8-án este 7-óraker a gőzmalomból telefonon jelezték a tűzoltó-örtanyára, hogy a nagy raktár tűzgyuladt. Majdnem egy időben jelezte a tüzet a nagy- és kismplom tornyának tűzörsége.

Az első őrség Katonka Dezső fizetéses őrparancsnok vezetése alatt a III. sz. szivattyúval s egy vízszállító kocsi-val a jelzés után nyomban kivonult. A második őrség a következő perczben a szerkocsi-val és a négykereű tolólétrával szintén kivonult: a vezényletet Péter Gábor segédiszt ur vette át.

A vészhelyen, a két malom között ékezt s azoktól alig 4 méternyi távolságban álló háromemeletes raktár, melyben 8,000 mmázsa buza, 13,000 mmázsa liszt s más gyártmány, valamint 25,000 forint értékű juta-zsák-készlet volt felhalmozva, égve találtatott. A tűz a raktár derekán, a villanyos tűzjelző-készülék közelében, a harmadik emeleten támadt s az őrségek megérkezésekor e helyen ütötte ki magát a tetőzetten.

Első tekintetre látni lehetett, hogy itt csupán a két malomépület megvédéséről lehet szó; mert az égő raktár oltása, vagy a benne levő liszt-készlet mentése czéltevesztett munka lett volna, mely a fennálló s roppant értékű malmok elpusztulását vonta volna maga után.

Nagy veszélyben fűrgött különösen a régi malomépület, (3-emeletes) mert habár szélcsend uralkodott, mégis a tűz által előidézett erős légmozgás ezen épület felé hajtott s ennek az égő raktárra néző számos ablakain át a tűz könnyen behatolhatott volna.

Ezen ablakokat a malom-tűzoltóság a tűz kiütésekor azonnal megszállta s ott a raktártűz lokalizálásáig bátran szűzdöttek.

A tűzoltóság feladata tehát az volt, hogy a malmokat megvédelmezze.

A veszély annál nagyobb volt, mert mindkét malom az égő raktárral alsó és felső emeletén két-két hiddal volt összekötve, melyek részben fából lévén, mintegy tűzvezetőkül szolgáltak.

Ehhez képest a védelem céljából következő állások oltattak el, u. m.:

A raktár déli sarkától délre lett szerelve a 3-ik számú szivattyú, melynek sugárcsöve az új malom felső hidjára vezetett fel. A raktár déli sarkától mintegy 10 méternyire keletre szereltetett az 1-ső számú szivattyú, melynek sugárcsöve a régi malom III. emeletén levő s délre néző ablakok egyikén be s az égő raktárra néző nyugoti ablakok egyikén irányoztatott a tűzre.

A négykereű tolólétra, a raktár északi sarkától ke-

letre, 3 méternyi távolságra úgy állítottatott fel, hogy arról a régi malomnak a tűz felé néző oldalát védeni lehessen. E létrára egy sugárcső vitetett; a vizet a raktár észak végénél — attól 8 méternyire — leszerelt 5-ik számú szivattyú szolgáltatta. Ugyanítt volt leszerelve a 4-ik számú szivattyú s sugárcsöve a raktár nyugoti oldalának hosszában, az új malom felső hidjára vezetett fel.

Ugyanezen hidra lett vezetve az új malom vízvezetékének egyik csapjára alkalmazott sugárcsöve is.

A gőzmalom szivattyúja a régi malom kazánháza oldalában állítottatott fel, egy pulsometer által táplált viztartó mellé, sugárcsöve pedig a régi malom III. emeletére lett felvezetve.

A szerelvények az égő épülethez igen közel lettek elhelyezve; azonban ezen intézkedés magyarázatát abban leli, hogy a viztartók a raktár és régi malom közelében vannak berendezve, s hogy az erősen fenyegetett régi malom, a tolólétráról, csakis az égő raktár közeléből volt eredményesen védhető.

A védelem óriási küzdelemmel folyt, tudatában annak, hogy egy virágzó gyártelepnek megsemmisülése forog kockán.

A régi malomtető párkánya az égő raktár felől esti 9 óraker beszakadt s a tető fát körül szabadon hagyta.

E kiálló favégek pillanat alatt tüzet fogtak s ha azon perczben a tolólétráról hatalmas vizsugár nem irányoztatik oda, a régi malom menthetlenül veszve van.

Dézszy Lajos, mászó szakasparancsnok volt ekkor a tolólétrán mint csővezető s az ő ébersége, kitartása, bátorsága ezuttal is elhárította a veszedelmet.

Dézszy szakasparancsnok a tolólétráról visszavezényeltetvén, helyébe a tolólétrára Frenczl Gyula őrparancsnok rendeltetett, ő maga pedig a régi malom tetejére küldetett 4 tűzoltóval, hogy annak, az égő raktár felőli végét, mint legnagyobb veszélyben fűrgő pontot védelmezze. A 4-ik számú szivattyú sugárcsöve a tetőre felhuzatván, az egész tetőt s a leszakadt párkány kiálló tetőgerendákat és deszkázatot vízzel clárasztotta az őrség.

E közben a raktár felső emelete a középsőre rászakadt s így a tűz is a falak közé sűlyedt, s a veszély fokonként alább szállván, a tűzoltók is szabadabban lélegzetek. A régi malomépületnek az égő raktárra nyíló ablakai gyorsan téglával berakattak s hasonló módon eltorlasztattak a raktárt a két malommal összekötő hidak nyílásai is.

A raktár deszkapadlásainak leégése s a rajtok levő tehernek lezuhanása folytán a raktár északi, északkeleti és északnyugoti falai erősen megrepedeztek s az északi tűzfal leomlott.

Víz a déli oldalon az első pillanatban szűken volt és az itt felállított 1-ső és 3-ik számú szivattyukat vízszállító kocsikkal kellett táplálni. Az északi és keleti oldalakon víz, négy szivattyu táplálására, kellő bőségben volt.

Hajnali két óra tájban, — tehát 7 órai megfeszített küzdelem után — a tűzoltók teljesen kifáradtak, különösen a szivattyus-osztály, úgy, hogy a kivonult katonaságot kellett segítségül hívni, hogy a szivattyuk működése ne szüneteljen.

Reggeli 3 óra tájban a raktár középpadlása is beszakadván, a tűz még mélyebbre sülyedt a falak közé s a két malomépület egész biztossággal megmentettnek volt mondható, ámbár a szivattyuk teljes erővel dolgoztak, hogy a fel-felcsapó óriási lángok, a záporként hulló szikrák s a koronként hallatszók robbanások által előidézett légnomás újabb veszélyt ne idézzenek elő.

A tűzfal leomlása s a robbanások senkiben kárt nem okoztak.

Reggelfélé már a védelem helyett támadólag lehetvén fellépni, a védelem kisebb számú csapatra bízván, az összesítő a tűzoltásra fordított, a mi azonban, tekintve az óriás tűzkatlant, legjobb szivattyuink mellett is kevés eredményt mutatott s lassan ment.

A tűzoltóság reggeli 7 órakor vonult be az őrtanyár kinthagyván a szivattyuk és szerelvények nagy részét átadván nappalra az oltás munkáját a malom-tűzoltó ságnak.

A tűzoltási és mentési mukálatokat, mint fentel mondatott, eleinte Péter Gábor segédtsízt, később Tik István főparancsnoki helyettes, azután pedig Boczkó Sámú főparancsnok reggelig személyesen vezette.

A tűz f. hó 17-én este lett végleg eloltva s az elnégy éjen át a testület rendes őrséget tartott a malom telepen s a szintén kirendelt honvédekkel folyton dolgozó a tűz oltásán.

A mi a tűzoltók magatartását illeti, azt feleslegi fejtegetni, hogy a munka korrekt, összevágó volt, mutat az eredmény, az egy millió forint értékű malomépületek megmentése. A szerelvényekben, kisebb hibáktól eltekintv kár nem esett.

*

A tűzkárnál érdekelt biztosító társulatok ezer forint ajándékot küldtek a testület pénztárának szerelvények b szerzésére.

Péter Gábor,
segédtsízt.

Boczkó Sámú,
főparancsnok.

IRODALOM.

Tűzoltói utmutatások községi hatóságok, előjárók, jegyzők s tűzoltók számára. Összeállította Breuer Szilárd, főv. hivatásos tűzoltó-testület tiszteje. Budapest, Márkus Samu könyvnyomdája (Dorottya-utca 6). *Második bővített kiadás.* E jeles kis művecske, melyet első kiadása alkalmával lapunk tavali 11. számában érdemileg méltattuk, jelenleg mint bővített második kiadás jelent meg. Tartalma, mely 35 oldalra terjed, olyanná teszi, mely hézagpótlólag lép fel szakirodalmunk terén, mivelhogy helyes utmutatásnak vehető mind olyan esetekben, hol a hatóságnak és annak közegeinek, de főleg a tűzoltó-csapatok vezetőinek a teendők iránt tájékozásra szükségük van. A mű 5 fejezetre bontja ki a tudnivalókat, nevezetesen: 1. a községi tűzoltóságok szervezéséről; 2. a fecskendők s tömlők gondozása és szerelése; 3. tűzoltási szabályok: a) a vezénylő részére, b) a csővezetők részére; 4. a tűzrendőri szemlék és a tűzvizsgálatokról; 5. tűzrendészeti kormányrendelet (1888-ik évben 53988. sz. alatt kibocsátva). Végül függelékben közli a m. kir. belügym. többféle körrendeleteit, valamint az 1879. évi XL. törvény-cikk idevágó »a kihágásokról« szoló szakaszait. A szerző

művét tetemesen bővítette s így az első kiadással szembe több beccsel is bír. Kétségkívül igen jó szolgálatokat te e könyvecske, mely rövid, de elég kimerítő anyagával látva van közkezen forogni. Ajánljuk a községi előjáróknak de különösen azok szervezendő tűzoltó-csapatái vezérőline Ára 30 kr.

Emléklap, a gyulai önk. tűzoltó-testület által 1891. július 5-én ötéves szolgálati érdem kiosztásával egyb kötött népünnepély alkalmára. Szerkesztette: Chrisz Miklós, ö. t. t. parancsnok. Ezen emléklap csinos kiállításban jelent meg bő tartalommal. Habár, mint a tiszta-virá életének csak egy nappára született meg, érdekes tartománál fogva megérdemli, hogy az örökkévaló elfeled előtt megóvassék. Kiemelhető: a gyulai önk. tűzoltó-testület keletkezése, fejlődése és jelen állása; emléksorok, melyek közül József főh. ő cs. és kir. fensége alkalmi nyilatkozata; a tűzoltóság mint társadalmi tényező; a szivattyu és tömlő gondozása stb. Tárcazájában több érdekes és mulattató cikket közöl. Utánzásra ajánljuk hasonló alkalmakra, mivel ezzel is gyarapítjuk intézményünk ismerettárát.

VEGYESEK.

A villámhárítóknak a gáz- és vízvezetékekhez való csatolása kérdésének tanulmányozására a berlini elektrotechnikai egyesület által albizottság küldetvén ki, mely bizottság az egyesület által e kérdésben már korábban elfoglalt álláspontot fenntartandónak véli és kiemeli, hogy újabb vizsgálódásai után is azon véleményen van, hogy a villámhárítóknak a gáz- és vízvezetékekhez való hozzákapcsolása ez utóbbiakra nézve éppenséggel nem károsak vagy veszélyesek, sőt ellenkezőleg e vezetékek éppen akkor lehetnek inkább a villámcsapás által keletkező veszélyeknek kitéve, ha a villámhárítókkal összeköttetésbe nem hozatnak. Ezekből kifolyólag mulhatatlanul megkövetelendő, hogy a villámhárítók az ugyanazon házban levő gáz- és vízvezetékekkel közvetlen kapcsolatba hozassanak. A kapcsolat legcélszerűbben a fővezetékekbe való betorkolás előtt, vala-

mely könnyen hozzáférhető helyen, hozható létre. Maga nyomású vezetékeknél ajánlatos a villámhárítókat a gáz- és vízvezetékekkel minden egyes emeleten kapcsolatba hozni

A telefon veszélyessége viharban. Ismeretes dolog, hogy vihar alatt a táviróvezetékeket ki szokták kapcsolni mert a mennykövek különös előszeretettel keresik fel azokat. Hogy a telefon hálózat ép ily veszélyeket hordoz magában, mutatja egy legújabbán fölmerült berlini eset. Egy gyári hivatalnok ugyanis a vihar alatt a telefon használni akarta, de feleletet sehogy sem tudott kapni. Midőn megunva a várakozást, a hallgató-készüléket elvette fülétől, hatalmas ütés érte, mely nyomban a földre is terítette. Egy a szobában épp jelen volt társalátta, hogy a készülékből erős villanyos szikra ugrott ki, mely aztá-

utját a nyitott ablakon át folytatta. A villámütött csak nagy nehezen, orvosi segélyvel, tért magához, beszédje zavart volt s heves főfájásról panaszkodott.

Géprészek tisztítása. Egy francia szaklap géprészeknek tisztítására mint kiválóan alkalmas és olcsó keveréket a következőket ajánlja. Egy liter petroleumba forgácsolt paraffin tétetik, mely dugóval ellátott üvegben pár napig állva hagyatik s ez idő alatt többször összerázatik. Az ekként elkészített oldat ecsettel rákenetik a tisztítandó tárgyra s csak a következő napon lesz ledörzsölve száraz posztódarabbal. Minden rozsa és egyéb piszok ily módon teljesen nyomtalanul eltávolítható, a nélkül, hogy a tisztított tárgynak ártalmára szolgálna, mert a paraffin az éleenyülést meggátolja.

Öngyulladás. Gépészek, kereskedők az olajjal megázott rongyokat csupa takarékoságból akként szokták megóvni, hogy csomóba gyürve, valamely sarokba dugják, vagy a mi még rosszabb, a tisztaság kedvéért még papirosba is csomagolják. Az így félretett olajos rongyok már néhány óra múlva erősen fölmelegednek, ugyannyira, hogy néhány nap múlva, ha erősebb légáramlat éri, pillanat alatt lángra lobbanhatnak.

Házi villanyos berendezések vezetőkeire a mész erősen rontó hatással van, mert a borító gyapotszalak és az elszigetelő guttaperka réteget a mész fölemészti, úgy, hogy a drótvetétek szabaddá lesz s a szolgálatot felmondja.

Égési sebeknél az orvosoknak egy része az eddig használt olajok és kenőcsöknél sokkal előnyösebbnek tartja a hirtelen meleg vízzel való borogatást. Még ennél is jobbnak tartják némelyek a meleg spirituszszal való szorgalmas borogatást, melynek félórai alkalmazása után a legerősebb fájdalmak is megszűnnek s ha azután száraz vattával az égetett helyet befödjük, a gyógyulás a leggyorsabban bekövetkezik.

NYILTTÉR.

A simmeringi gép- és vaggongyár-részvénytársaság, ezelőtt Schmid H. D. gyáranak önkéntes tűzoltó-testülete.

Bécs melletti Simmering, 1891. évi július hó 17-én.

Thursfield V. E. mérnök és gyáros urnak Bécsben.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy az Ön által szerkesztett gyors-gőzfecskendő, felhívása alapján, 1890. év július hó 1-én megejtett vizsgálatánál:

I. Hideg vízzel való töltéssel az alágyújtás pillanattól 8 percz múlva 4 atm. és 10 percz múlva 6 atm. gőzfeszély éretett el, melylyel a gép megindított.

II. A gép megindítása, megállítása és újbóli megindítása könnyen és nehézség nélkül történik.

III. A szivattyu-rugó kikapcsolás nélkül, teljesen csendesen és szabályosan működik.

IV. A szivattyu lövellési távolság, vízszállítás és működés tekintetében az Ön részéről tett ígéreteknek megfelel, a mennyiben két tömlővel a vizsgárat 9 mm-es szájszó mellett függélyesen 20 m.-t és vízszintesen 35 m.-t; 16 mm-es szájszóval pedig a függélyes irányban 13 m.-t és vízszintesen 20-21 m.-t ér el,*) a mi megfelelő átmérőjű jó kézi fecskendőnek felel meg.

A próba az alólirott tűzoltó-testületek jelenlétében a simmeringi gép- és vaggongyár-részvénytársaság faterén, a mászóház közelében, ezen gyár önkéntes tűzoltó-testületnek vezetése mellett éjtett meg.

A próba megejtéséhez a bécsi önkéntes mentőtársulat egy hengeres gőzfecskendőjéhez 1882. óta beosztott és

*) A mászóház III. emeletétől számítva.

Ullrich Viktor, Ritzinger Lajos és Balzer József urakból álló gépszemélyzete rendeltetett ki.

A próba eredménye *egyhangulag rendkívül kielégítőnek* találtatott, minek következtében ezen kiváló siker alapján ezen eszköz alkalmazását főleg vidéki tűzoltó-testületeknek *legmelegebben ajánlhatjuk.*

Tisztelettel

A Simmering

A simmeringi

község önk. tűzoltó-testülete.

önk. torna-tűzoltó-testülete.

A simmeringi juta-fonoda és szövöde

önkéntes tűzoltó-testülete.

A Bécs melletti simmeringi gép- és vaggongyár-részvénytársaság, ezelőtt Schmid H. D. gépgyáranak

önkéntes tűzoltó-testülete.

7514. szám.
tan. 991.

Szabadka szab. kir. város tanácsa.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város közönsége a tűzoltói távirдахálózatának kiegészítése céljából a jelenlegi tűzoltó őrtanyából kiindulólág négy új telefon és nyolcz tűzjelző állomást szándékozik létesíteni, a mely vezetéknek összes hossza 12.820 méter. Ezen vezeték elhelyezése nagyobbbrészt fali tartókon és körülbelül 70-80 oszlopon eszközözlendő. Ezen fent elősorolt távirдах-telefon berendezés eszközeinek és tartozékainak beszerzésére, valamint a munka kivitelére ezenel árlejtés hirdettetik a következő feltételek mellett:

1. A versenyárgyalás határnapja **1891. évi augusztus hó 9. napjának délelőtti 10 órája**, mely időig kötelesek az árlejtő czégek zárt ajánlataikat Szabadka sz. kir. város tanácsához czimzetten, ezen czim alatt: „**Ajánlat a négy új telefon és nyolcz tűzjelző állomás létesítésére a 7514. számhoz**“ a városi tanács iktató hivatalába benyújtani s a mely ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s magát annak aláveti. A fenti határidőn túl beérkező, valamint a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok és más czégek ajánlataira viszonyított árengedmények figyelembe vétetni nem fognak.

2. Az árlejtési feltételek az illető czégre azok benyújtása alkalmával azonnal, a város közönségére nézve pedig csak a városi tanács jóváhagyása után válnak kötelezővé; a város közönsége azonban a legolesőbb ajánlathoz kötvénincs.

3. Az ajánlatban a telefon és tűzjelzők felállításához szükséges minden egyes tárgy és eszköz tüzetes leírása befoglalandó, hogy azokból a versenyárgyalás érdemlegesen elbírálható legyen.

4. Az egyes tárgyak és eszközök beszerzési ára, valamint a felszerelési költségek részletezve és összegezve kitüntetendők.

5. A berendezés a vállalkozó czégtől csak az azok elbírálására a város közönsége részéről kiküldendő szakértők felülbírlása után és csak akkor fog átvétetni, ha az az árlejtési feltételeknek és a czég által beadott ajánlatban kitüntetett feltételeknek kifogástalanul megfelelni fog, a mikor is a vállalkozó az árlejtési árt a város közönségétől megkapja.

6. A vezeték minősége, feszítávola, megerősítési módja az állami távirдахnál érvényben levő szabályoknak kell, hogy megfeleljen. A szigetelő porcellán-fejeknek vörös színűeknek kell lenniök.

7. A mikro-telefon készülékeknek két hallgatóval s teljes egyéb felszereléssel kell ellátva lenniök.

8. A tűzjelző állomások gépezetei legyenek:
 a) egyszerű kezelésűek,
 b) hivatlan kezek ellen védett elrendezésűek;
 c) biztos és gyors működésűek;
 d) olyanok, hogy azokkal tető-, pincze-, szobakémény- és szomszéd tüzet külön-külön jelezni lehessen és hogy úgy az állomásról a központra, mint onnan vissza az állomásra lehessen harangjeleket adni.

9. A telefon-vezeték több ágba oszolván, a központi állomáson a tűzjelző-vonalhoz való rendes jelfogón és szükség szerinti teljes távirda állomási felszerelésén kívül, oly átcsatolási rendezés is létesítendő a telefon-vezetékhez, hogy úgy minden egyes vonalt külön, mint valamennyi vonalt egyszerre is lehessen használatba venni.

Ez okból tehát a vezeték a már fennálló vezetékkel összeköttetésbe hozandó.

10. Jelen árlejtési feltételek az ajánlattevő cégre nézve szerződésül is szolgálnak s a vállalkozó cég minden e szerződésre járó bélyeg és egyéb illetékek viselésére köteles, a berendezésért vállalkozó egy évi jótállást tartozik vállalni, a végleges átvétel csak akkor történik s akkor fogja a hiányok pótlása után vállalkozó a bánatpénzt is visszakapni.

11. A munkát a tanács erre vonatkozó írásbeli felhívása után kezdhető csak meg, de ezen felhívástól számított 60 nap alatt elkészítendő és befejezendő.

12. Az összes vezeték hálózatáról készített tervezet Szabadka sz. kir. város tűzoltó parancsnokságánál előzőleg is megtekinthető.

13. Kikiáltási ár 850 frt s az ajánlattevők kötelesek ez összeg 10%-át bánatpénz fejében az ajánlatához készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban csatolni.

14. Jelen ügyletből eredő bármely peres kérdés elbírálására a szabadkai kir. járásbíróóság illetékessége köttetik k Szabadkán, 1891. évi június 10-én tartott tanácsülésből

Mamusics,
 polgármester.

Szerkesztői üzenetek.

Együd Lajos, Vác. Kegyeletteljes hangu tudósítását fogadja köszönetünket. Nem volt késő, még beigtathattuk. Igen sajnáljuk, hogy személyesen nem lehetett szerencsénk. Ha segíthettük volna még a bank teendői közepette is intézkedtünk volna személyes érintkezés iránt.

Scossa Zoltán, Szabadka. Valóban örvendezve fogadtuk a hírt. Nézetünk szerint az ajánlatnak elfogadása kétséget nem enged. Egyelőre más ajánlatról tudomásunk nincsen s így örömmel fogadjuk bármely ajánlat fog vétetni; olyanról már volna eddig híre. Tanácsunk pedig, hogy a törvényhatósági határozat haladéktalanul az országos tűzoltó-szövetség elnökségével is közöltessék, hogy utóbbinak eley tudomása legyen az ügy iyletén való állásáról. Ajánljuk figyelmébe mivel hogy később jár az idő.

Vida Pál, Alba. Hja! barátom! Oly szerencsés ember ket alig lehet más megyében találni, mint ti vagytok. Minden más csak úgy megy nálatok, mintha jövedelemről volna szó. A beküldést köszönöm. Tanácsodat fogadom. A meghívó közölte lett, a többi jövő számunkban, már kevés a hely. Akkor még más helyen is hozzáfűgünk szólni. Fáradhatatlan tevékenységdet mindenki elismeri. Legye kitaratásod, mert ez kell, még pedig nagy mennyiségben. Elkényeszt tett öregünk leköszönése, egy fokkal tovább fölfelé nem talált az méltánylásra, melyet ő valószínűleg várt. Így az ügy visszazökken előbbeni stádiumába, a mi igen helyes. További kérdéseid egyelőre nem felelhetek. Nézetem szerint baj emigy is meg amugy is lehet. Töprengéseidben osztozunk, azonban aggodalmaink nincsenek. A vszontlátásig.

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE
 Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós-, verő-, fa- és rézfúvó-hangszerek** s azok kellékei és alkatrészei.

Mindennemű hangszerek és zenéző művek javítása és kiharangoltása szabványú pontosságigal eszközöljük.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

A
SZIVATTYÚ
 ÉS
ANNAK KEZELÉSE.
 Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 lv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módzatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulirt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD
 a testület volt II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:
 A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál **VIII. Pál-utca 3. sz. III. emelet, 18. ajtó** eszközölhetők.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

A
HADI ÉREMHEZ.A
HADI ÉREMHEZ.

TILLER MÓR ÉS TESTVÉRE

perza császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruházathoz szükséges felszereléseket

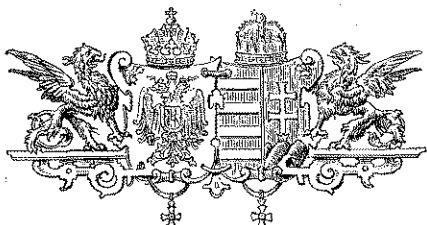
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dízsícsakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokot stb. a legdúsabb választékban.

* Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. * Vívóeszközök, érmek és reudjelek. *

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyczím: Tiller udvari szállító, Budapest.

Alapított 1816-ban.

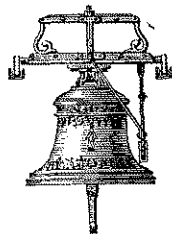
Hazánk legrégebb tűzoltószer-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és érczöntődeje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

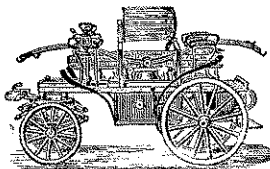
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

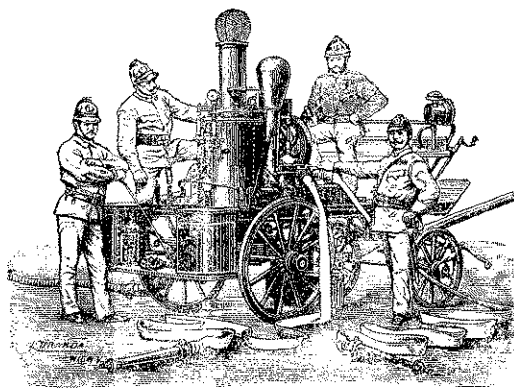
Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! *

W. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyár: BÉCS IV. VICTORIASSÉ 22.

Gyár: BÉCS IV. VICTORIASSÉ 22.

ajánlja saját találmányu ujból javított

KIS GŐZFECSKENDŐIT

(Thursfield szabadalma)

tökéletes pótlásául a városi és falusi koesi-szivattyuknak.

Ezen szivattyuk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkímélése mellett tartós üzemképességet biztosítanak.

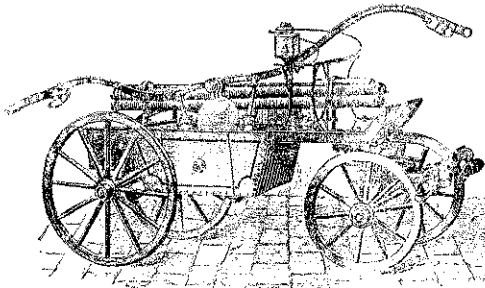
Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra ingyen és bérmentve.

Ő es. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítója.

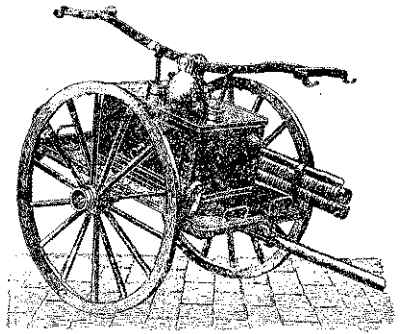
※ Alapított 1858. ※

WALSER FERENCZ

※ Alapított 1858. ※

első magyar
gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje
Budapesten, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít
a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek és a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-
kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűz-
oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter
hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarok elfogadott
Walsér-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő vízszállító könyökdarab beküldése kérétek.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban
7000 darabnál több van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitűnő sötétkék
vagy szürkészinű posztóból készült

köpenygeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

— Áruminták —

◆ kívánatra ingyen és bérmentve. ◆

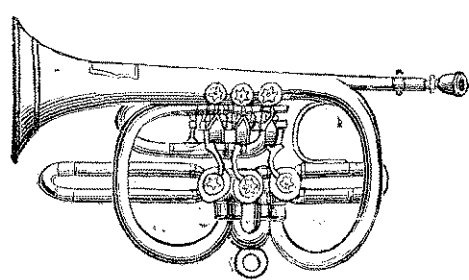
Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított bizo-
nyítvány.

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA

hangszergyárosok

GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.

Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testüle-
teknek hangszerszükségeik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindennemű
trombiták, kürtök és helikonok; nagy és
kis dobok; réztányérok; klarinéták; fu-
volák és pikolók; nemkülönben hegedűk, vio-
lák, gordonkák és bőgők stb.

Nagy raktára jelzősíp- s jelzőkürtöknek;
riadókürtöknek; valamint citherák, száj- és
húzóharmonikák nagy választékban.

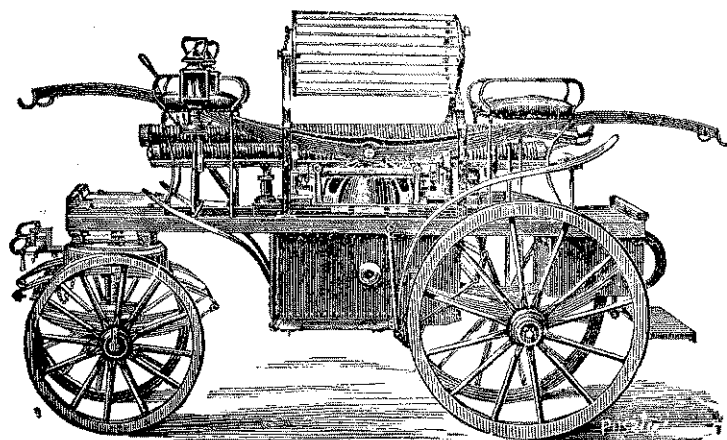
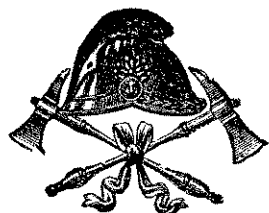
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Saját javító-műhely.

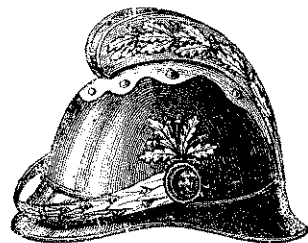
Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

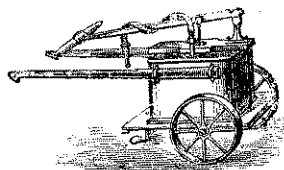

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magas kormány $\frac{82502/II.}{888.}$ számú rendeletével ajánlt

gép-, tűzoltó-szer-, fecskendő-gyára és ércz-öntődéje

Gyárhelyiség: Külső váci-út 1527. BUDAPESTEN Iroda: V., váci-körút 78. szám.

RAKTÁRAK:

Váci-körút 78. sz. és Klotild-utca 17. szám.

Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előirt méretekkel bíró,

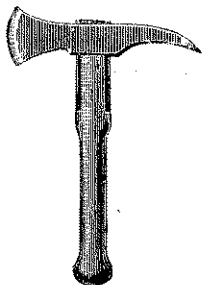

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit,

minden mellékszerelvényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitünőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

Kizárólag hazai gyártmány.

Nemkülönben ajánlhatom kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőimet.

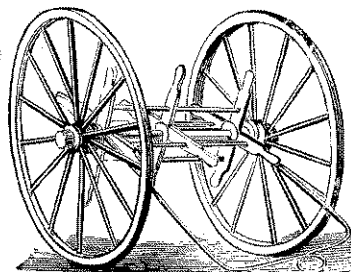
A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett.

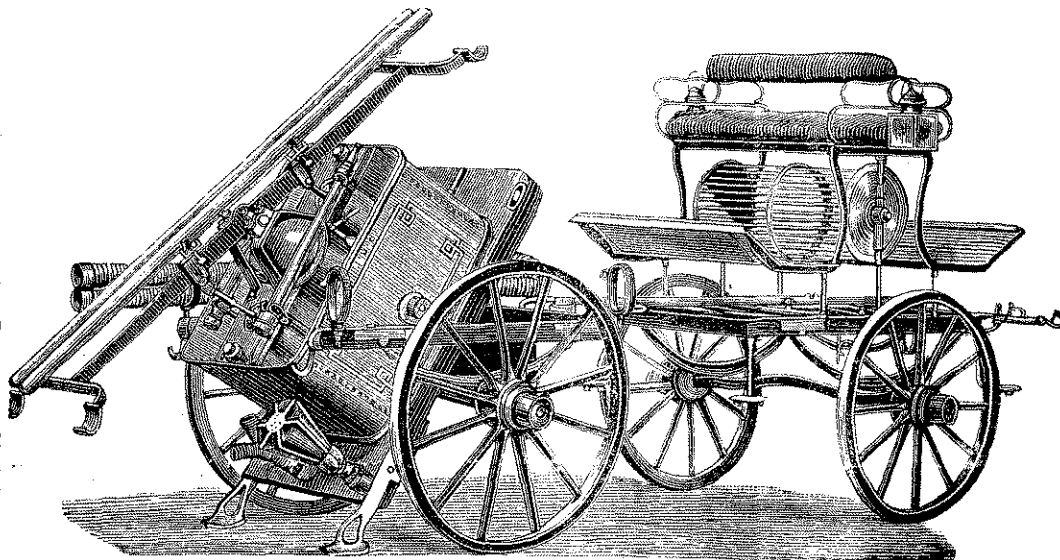
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utcza 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkknél csak erőszerelepek s be-
csiszolt érczdugattyúk alkalmaztatnak.

Fecskendőkknél, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint :
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mészgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkknél, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemekből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előjáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS!

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz.
KIADÓHIVATAL:
VIII., Pál-utca 3. sz., III. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., féleltre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal által legjutányosabban árák mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes engedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM. Nagy munka. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* Megadóztatott önk. tűzoltó-testület. — *Testületek köréből:* A székelyhidi önk. tűzoltó-egylet parancsnokságának 1890. évi jelentése. — A csákvári önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Nagy munka.

A munka nemesít! Mennyire fokozottabban nemesebb érzés hathatja át az embert, ha azt tudja, hogy jól végezte munkáját; mennyire akkor, ha tudja és mérlegeli, hogy »nagy« munkát végzett. És »nagy munka« lesz az, melynek végzésére készsülünk mi tűzoltók, a X. orsz. közgyűlésünkre.

Végig tekintve a tárgysorozaton, a közgyűlés napirendje csakugyan bő tartalmu s ha az anyag, mint olyan, magában véve érdekes és helylyel- közzel igen fontos is, mennyi az, a mi a tárgysorozatban befoglalva nincsen, ugyszolván a napirend sorai között csak olvasható ki, avagy belé gondolandó, a mihez egyesek, testületek, egész fractiók érdek-közössége van kötve.

Hogy vitális kérdéseinkben a megoldást leghe-lyesebb módon miként fogjuk megtalálni, azt még ma nem tudjuk. — Ha a delphii orákulum szem-fényvesztő mestersége ma még divatos lenne, a maga sajtáságos nyilvánulásában a legügyesebb és lepolitikusabb pap sem volna képes ama nevezetes kétértelmű választ megadni, mely hozzávetőleg csak megközelítené a várandó megoldás mikéntjét. Mindenki tudja, — és azért az érdeklődés is fokozottabb, — hogy fontos elhatározások előestéjén vagyunk: mivel hogy a szövetség egész alapjában való meg-változtatása és újjászervezése meglehetősen momen-tum annak életében, mely, ha ügyesen lesz megalkotva, a szövetség jövőjére nagy befolyással fog birni.

Igaz, hogy vágyaink teljesülésében fontos sze-repet vállal a magas kormány elhatározása, melyet ez idő szerint még a homály fedi és kérdés, vajjon fog-e a közgyűlés hozzászólhatni oly pontokhoz az alapszabályok módosításában, melyekhez a kor-

mány álláspontja és nézete, esetleges hozzájárulá-előttünk még ismeretlen.

Mind ez kellemetlen érzést szül keblünkben: mig a töprengés elfogulttá teszi gondolkodásunk-félünk attól, hogy munkálkodásuk — ha arra ker-a sor — megint csak nem lehet, sem nem le-olyan, mely ugy minket tűzoltókat, valamint-általunk képviselt intézményt kielégíteni hivat-leend.

Hogy a viszonyok ily formában, mint a ho-azok jelenleg fennállanak és 20 éven át változ-lanul megmaradtak, továbbra meg nem felelnek tarthatatlanok, ugy hiszszük; mindenkinek belátás-régóta absorbálta. Legjobban tudja és érzi a szövets-központi választmánya, mely minden jóra való igyek-zete daczára, fáradságos munkája között csak azt tapasztalta, hogy hatáskörében lefelé, tagtestületeivel és sz-vetségeseivel szemben, majdnem tehetetlen; mert hat-rozmányainak érvényt szerezni nem tud, nem lév-erre a szigoru kapocs és kötelező — mert függő-összetartozóság megalkotva; felfelé pedig, daczára-kormányrendelet sarkalatos pontjának, hogy a sz-vetség központi választmánya a magas kormá-szakközegének ismertetik el, a gyakorlati kivi-sántikál; mert felülről nem vétetik szoroson dire-tivának, sőt az itt-ott kidomborodó ellentétek választmány véleménye és a kormány más néz-között, többnyire féltékenykedésből, sőt idegen e-mek nem kevés mérvü de tapintatlan beavatkozás-folytán, nem egyszer oly situatiókat teremtett, melyek a kölcsönös ráutalás jó viszonyának me-bomlására is vezethettek volna.

Mindezen, de még más lényeges, valamint a ministrationalis sérelmek orvoslását várjuk a köz-jövőtől és azért mondjuk hogy nagy munkát k-végeznünk, ha minden ösdi dologgal felhagyni-reformálni akarunk. Hogy ezt elérhessük, kell ho-komoly megfontolás legyen a kiinduló pont, a melyl-észszel és jóakarattal állandót teremteni kívánságu

legyen. Ám lássuk, vajjon erre meglesz-e elegendő erőnk és tehetségünk s vajjon meg fogjuk-e kapni a magas kormány azon támogatását, melylyel ez utóbbi ezen fontos ügyet a maga részére is, mint országos ügyet, helyes móddal az oly annyira szükséges megoldásra fogja vezethetni, melyet közreműködésünk nélkül elérni alig képes leend.

Azért ismét hangoztatjuk, hogy munkánk nagy és fontos, mert kell, hogy jelentőtéljes legyen. Új korszak alkotásról van szó, melyben a különféle faktorok helyesen választandók és ügyesen beillesztendők, hogy a szövetség valahára oly gépezetté váljon, mely soha szolgálatát fel nem mondja, de alkotásaival a helyzet magaslatán áll.

Hogy ez teljesüljön, szükséges, hogy ezen gé-

pezetnek minden alkatrésze legalább is anyagból származzon s itt főleg a központi választmány tagjainak beválasztása képezi az alapvetőt, melylyel hivatva van életerőt és rugalmasságot adni az intézkedésnek, melylyel a központi választmány ügyeit vezeti és elintézi. A központi választmány helyes beosztása, különböző erőinek csoportosítása és alkalmazása; ez az, mit eddig is csak a véletlen az alkalmosszerűség intézett el, soha az előre látás a határozott irány ebben nem foglalt tért, hogy jobbat teremtsen a multnál. Valljuk be, hogy ez szövetségünk viszonyaiban régi, elavult álláspont, melylyel vajha már szakítanának azok, kik hivatva vannak döntő befolyást gyakorolni szövetségünk sorsára.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségétől.

371
1891. sz.

Az orsz. tűzoltó-szövetség t. tagtestületeinek!

Van szerencsénk a t. tagtestületet a Sopronban 1891. évi augusztus hó 14—17. napjain tartandó X. országos tűzoltó-közgyűlésre és tűzoltószer-kiállításra tisztelettel meghívni azon kéréssel, hogy a mellékelt meghatalmazási űrlapot kitöltve, a testület képviselőjére vonatkozólag intézkedni sziveskedjék.

Együttal tudatjuk, hogy az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya 1891. évi augusztus hó 14-én d. u. 3 órákor tartandja ülését Sopronban.

A meghatalmazások 1891. évi augusztus hó 15-én d. e. 1/2 8 órákor a soproni kaszinó éttermében fognak megvizsgáltatni; a X. országos tűzoltó-közgyűlés pedig ezt követőleg d. e. 1/2 9 órákor tartatik meg a soproni kaszinó nagytermében.

Megjegyezzük, hogy az alapszabályok 11. §-a értelmében a közgyűlés nyilvános, azon minden jelenlevő tűzoltó tanácskozási joggal bír, szavazati jogot azonban csak a tagtestületek igazolt képviselői gyakorolhatnak, de egy szavazatnál többet senki sem gyakorolhat.

A meghatalmazások megvizsgálásánál az alapszabályok 6. §-ának 2. pontja mérvadó, melynek értelmében szavazati jogát csak azon testület érvényesítheti, mely tagsági díjával hátrálékban nincsen.

Miután e körülményre a t. tagtestület figyelmét felhívjuk, egyttal felkérjük, hogy esetleg hátrálékos tagsági díjait mielőbb beküldeni, avagy a közgyűlés előtt lefizetni sziveskedjék.

Van szerencsénk egyttal a központi választmánynak az 1880—1891. évek közti működéséről szóló jelentését, valamint a központi választmány 1891. évi június hó 20-én tartott ülésén kidolgozott s a közgyűlés elé terjesztendő alapszabálymódosítási-tervezetet, végül a közgyűlés napirendjét mellékelve megküldeni.

Kelt Budapesten, 1891. évi július hó 25-én.

Gróf Cziráky Béla.
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

A magy. orsz. tűzoltó-szövetség által 1891. évi augusztus hó 15-én Sopronban tartandó X-ik országos közgyűlés napirendje.

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Közgyűlési jegyzők (2) választása.
3. Jegyzőkönyv hitelesítő (5) és szavazatszedő (3) bizottság választása.
4. Az igazoló bizottság jelentése.
5. A központi választmány jelentése az 1889—1891. közti időszakról.
6. A számvizsgáló bizottság jelentése a IX. és X. közgyűlés közti időszakának zárszámadásáról.
7. Költségelőirányzat megállapítása az 1891—1893. évekre.
8. A központi választmány javaslata az alapszabályok változtatása tárgyában.
9. A budapesti tűzoltó-testületek szövetségének indítványai a szervezés megállapítása és a rangjelzés módosítása tárgyában.
10. Ecker Sándor f.-csallóközi járási tűzoltó-felügyelő indítványai a szervezés, rangjelzés és egységes kürtjelek tárgyában.
11. Ecker Sándor indítványa az 1880. XXII. t.-cz. 130. §. 5-ik bekezdésének megváltoztatása tárgyában.
12. Serey József malaczkai-járási tűzoltó-felügyelő indítványa a járási tűzoltó-felügyelő minőségét feltüntető jelvények tárgyában.
13. A gyulafehérvári önkéntes tűzoltó-testület indítványa a Róth-féle tömlő-kapcsoknak egységes tömlő-kapcsok elifogadása tárgyában.
14. A XI. országos tűzoltó-szövetségi közgyűlés székhelyének meghatározása.
15. A központi választmány feloszorése.
16. Új központi választmány és pedig elnök, alelnök, 12 rendes és 4 választmányi tag választása és a választás eredményének kihirdetése.
17. A közgyűlés bekezdése.

Kelt Budapesten, 1891. évi július hó 25-én.

Gróf Cziráky Béla.
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Az országos tűzoltó-segélyalap elnökségétől.

82
a. 1891 sz.

Van szerencsénk a t. tagtestületnek szives tudomására attatni, hogy a f. évi augusztus hó 14—17. napjain Sopronban tartandó X. országos közgyűlés és tűzoltószériállítás alkalmával, egyuttal az országos tűzoltó-segélyalap s augusztus hó 14-én

rendkívüli közgyűlést

art, melynek egyedüli tárgya az *alapszabályok megváltoztatása* leendő; ezt megelőzőleg pedig ugyanott a segélyalap gazgató-választmánya is ülést tart.

Mellékelve tehát a f. é február hó 2-án tartott közgyűlés által kidolgozott és már előzőleg is megküldött lapszabálymódosítási-tervezetet, valamint a testület képviselőjére vonatkozó meghatalmazási űrlapot, tisztelettel kérjük, hogy magát a rendkívüli közgyűlésen képviseltesse.

Kelt Budapesten, 1891. évi július hó 27-én.

Follmann Alajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

100.
szöv. 91.

Jegyzőkönyv.

Másolat.

Felvétetett a fejevármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Moóron 1891. évi július hó 26-án tartott üléséről. Jelen voltak: az alcsuthi tagtestület képviselőjében Ziegler Nándor, a bicskei képvis. Jakab Dániel, a bodajki képvis. Wáber Ferencz, a csákvári képvis. gróf Eszterházy Miklós Mór, a csákerényi képvis. Pártényi Béla, a lovasberényi képvis. Schider Kálmán, a mohai Ágnes-forrástestület képvis. Moizer József, a moóri képvis. Mellán Ede, a nagylángi képvis. Lichtscheindl György, a pázmándi képvis. Szondy János, a székesfehérvári képvis. Paulovits Ferencz, a verebi képvis. Végh István, a zámolyi képvis. Báró Jenő testületi kiküldöttek, az elnökség részéről Vida Pál szövetségi titkár és végül mint vendég Grünfeld Ignác velegi tűzoltó-főparancsnok.

Elmaradásukat szabályszerűen igazolták: a Felmayergyári, velencei, adonyi, sárosdi és vaáli tagtestületek, míg ellenben igazolatlanul maradtak távol: a kápolnás-nyéki, ercsi-i, kálozi, ráczkereszturi, martonvásári, sárkereszturi, alapí, felsuthi, czecei, nagy-perkátai, pátkai és vajtai tagtestületek.

Mínthogy Kempelen Imre szöv. elnök és Meszlényi Benedek alelnök betegségük által mindketten akadályozva voltak az ülésen megjelenni, a választmány tagjai gróf Eszterházy Miklós Mór csákvári főparancsnoktól kérték fel a jelen ülés elnökségére, mit nevezett főparancsnok elfogadván, az ülés határozatképességének konstataciója után azt megnyitotta.

I. Tárgyalás alá vétetett a vármegye alispánjának SSSB/k. i. 91. sz. alatt f. é. június hó 3-án kelt megkeresése alapján kidolgozott szabályrendeleti minta a községi tűzrendészet kezelése tárgyában, mely szabályrendelet tervezete tanulmányozás végett a tagtestületekhez eleve megküldetett s annak eredeti példánya jelen jegyzőkönyvhöz csatolatik.

A tervezet pontonkint is tárgyalván, több oldalról történt hozzászólás után a 3. §. második bekezdése a következőleg módosított: »az ekként kötelezettek névlajstroma minden év január havában állítandó össze és az 15 napig közszemlére teendő ki, mely határidő alatt a felmentésre igényt tartani akarók besorozásuk ellen az előjárósághoz intézendő írásbeli felszólámlással élhetnek. A határidő alatt érkezett felszólámlásokat az előjáróság rendes ülésében tanácskozás

alá veszi s a fennforgó indokok mérlegelésével a felmentés iránt határoz.»

»Az előjáróság felmentő határozata folytán, valamint a többi esetben is a válságdíjak eme felszólámlási határidő letelte napjától fogva esedékessé válnak s ehhez képest közadók módjára a többi adónemekkel egyidejűleg szedendők be.»

A 6-ik §. végső sorában »a község előjáróságához« szavak után beszúrni határozatott: »az ügy minőségére vagy a fennforgó másnemű körülményekhez képest.« Uj pont alá pedig felvétel: »

»Azon esetre, ha a tett jelentés következtében az előjáróság kellő idő alatt nem intézkedik, vagy intézkedése nem felel meg a kívánt tűzbiztonsági követelményeknek, jogosult a tűzoltó-parancsnok erről további intézkedés végett az illető főszolgabírónak és a vármegyei tűzoltó-szövetség elnökségének jelentést tenni.«

A 8-ik §-ba új pont alá vétetni határozatott a következő rendelkezés:

»A mennyiben előfogad kirendelése az itt elősorolt módozat szerint a helyi körülmények miatt léfésíthető nem volna, köteles az előjáróság az ökörtulajdonosok és fogattal nem bíró más birtokosok egyenlő megterhelésével előfogad kirendeléséről, a helyi viszonyokhoz képest más alkalmas módon gondoskodni.«

Egyebekben a szabályrendeleti tervezet egyhangulag elfogadtatván, annak beterjesztésére az elnökség határozatilag felhatalmaztatott.

2. Tárgyaltatott szövetségi titkár abbéli előterjesztése, hogy a választmány korábbi megállapodásához képest a f. é. augusztus 14—17-ikén Sopronban tartandó országos tűzoltó-szövetségi közgyűlésen *együtt csoportosulva* vegyenek részt a fejevármegyei szövetséghez tartozó tagtestületek mindennemű kivonulásánál.

E tárgyban azon megállapodásra jutott a választmány, hogy a Sopronba való utazás minden tagtestület részéről — saját utirányára való tekintettel — tetszés szerinti időben és irányban történhetik, azonban az egybecsoportosulás céljából kimondatik, hogy *augusztus 14-én délelőtt 9 órakor Sopronban, az ottani rendezőségi irodánál leendő a gyülekezés*, mely pont a későbbi ünnepeségi részletekre nézve is gyülekező helyül jelettetik ki.

Kimondja egyuttal a választmány, hogy az ezen csoportos kivonulásoknál minden tagtestület, a megye jellegének fenntartása végett, egyforma vászon egyenruhában, a mi szövetségünk előírása szerint, csak a zubbonygalléron zsinórozott, rejtett gombolással bíró zubbonyban tartozik megjelenni, és minden czifraság és aranybojt nélkül kis sipzsinórral látja el jelző-kürtjét, vagyis mindenben a fejevármegyei szövetség utasítása szerint minél egyszerűbb és tiszta egyenruhájával fogja magát ismét ugy kitüntetni, mint ezt az 1889. évi székesfehérvári nagygyűléskor tette.

Az indulásra nézve egyébiránt jelzi a választmány, hogy egy nagyobb társaság Szombathely felé augusztus 13-án délelőtt 9 óra 10 perczkor induló vonattal Székesfehérvárról fog elutazni, kikhez a tagtestületek küldöttei csatlakozhatnak s ez irányban a szövetségi elnökséghez fordulhatnak. Mínthogy pedig a választmány arról győződött meg, miszerint több tagtestület hihetőleg postai tévedések miatt a kongresszusra meghívót sem kapott, ezen hiányok pótlása végett a soproni rendezőség megkerestetni rendeltetett.

3. Gróf Eszterházy Miklós Mór helyettes-elnök indítványozza, miszerint fejezze ki a választmány sajnálatát a felett, hogy a szövetség ügybuzgó elnöke és alelnöke betegségük miatt az ülésen való megjelenésben gátolva lettek.

Mely indítványt a választmány közhelyesléssel fogadván, határozatilag megbizta Vida Pál szövetségi titkárt, hogy Kempelen Imre elnök és Meszlényi Benedek alelnököt e határozatról sürgönyileg azonnal értesitse.

4. Végh István verebi főparancsnok javasolja, hogy az elnöki tiszt elfogadásaért és tapintatos vezetéseért gróf Eszterházy Miklós Mór csákvári főparancsnoknak köszönet nyilváníttassék.

Ez indítvány lelkes éljenzéssel fogadtatván, a választmány köszönete jegyzőkönyvileg megörökítetteti határozottatott.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés befejeztetett.

Felvette:

Vida Pál,
titkár.

Gróf Eszterházy Miklós Mór,
helyettes elnök.

A belügyminisztérium a *medgyesi* (Sopron m.) önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 50856., a *dobojáni*-ét 53326., a *tisza-szent-imrei*-ét 53292., a *kerka-kápolnai*-ét 53293., a *barátfalvi*-ét 53294., a *kötelki*-ét 54107., a *baján-*

házi-ét 54753., az *orlováti*-ét 54753., a *német-gurabi*-ét 55013 és a *petresi*-ét 55014 sz. a. a bemutatási záradékkal ellátta.

Ő cs. és ap. kir. Felsege *Muraköz-Dráva-Szt.-Iván* község részére tűzoltói czélokra 80, *Senyeház* község részére 100, *Kalyava* községnek tűzkárosult lakosai segélyezésére 100, *Váraszó* községnek 300 és *Felső-Jablonka* községnek 600 frtnyi összeget; *weingrabeni*, *malomházi*, *karlói*, *sámfalvai*, *pálii*, *udvardii*, *csörötneki* és *puszta-családi* tűzoltó-egyletnek, valamint *Röjtök* és *Muzsaj* községek egyesült tűzoltó-egyletének egyenkint 50, a *város-szalónaki* és *námesztői* tűzoltó-egyletnek egyenkint 80 és végül a *torcsi* tűzoltó-egyletnek 100, összesen tehát 1890 frtnyi segélyösszeget méltóztatott magánpénztárából legkegyelmebben adományozni.

A m. kir. belügyminisztériumnál a *tűzkárosultak javára* a legutóbb közzétett kimutatás szerint a folyó 1891. évben július hó 17-éig mint könyörödomány befolyt 60890 frt 99 kr., valamint 700 német birodalmi márka, 440 frank aranyban és 1 drb 34 frt 50 krról szóló váltó.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Megadóztatott önk. tűzoltó-testület.

Bizonyára a ritkaságok közé tartozik, hogy egy önk. tűzoltó-testület III-ad oszt. jövedelmi adóval legyen meg róva s hogy a kincstárnak egyáltalán adót fizessen, de a mai, adó alatt nyögő világban még ez is megtörténik, illetve megtörtént.

A csurgói önk. tűzoltó-testület helyi ügynöke az első magyar ált. biztosító-társaságnak, csekély jövedelmét ezzel is gyarapítandó, a főparancsnok magára vállalta az ügykezelést.

Az ügynökség a múlt évben 68 frt 45 krt jövedelmezett, mely összeg egyleti vagyis közhasznú czélokra fordított és nem osztozkodott rajta senki. Az évi zárszámadás, illő módon, a »Somogy« című megyei lapban is közzététetett a nagyobb nyilvánosság okáért.

Itt megtalálta ezen országos deficit-mentő adóalapot valami buzgó pénzügyi hivatalnok és a f. évben megtartott adókiivetés alkalmával ezen összeget a kiküldött kincstári előadó 6 frt 80 kr. III. oszt. jövedelmi adóval róttá meg.

A, mint bizalmi férfiú jelenvolt főparancsnok tiltakozott minden megadóztatás ellen, de a kincstári előadó kijelentette, hogy a megadóztatástól már csak azért sem áll el, mert maga is óhajtja, hogy az ügy megfelebbezés tárgyát képezze, miután se pro se contra nincs utasítás arra nézve, hogy egy önk. tűzoltó-testület jövedelme, azaz ilyen természetű jövedelme megadóztatható-e vagy sem.

A főparancsnok nyomban elkészítette felebbezését a megyebizottsághoz, és az ügy bármiként düljön el, a pénzügyi közigazgatási hatósághoz fog kerülni, mert ha az első fokú pénzügyi hatóság a testület javára dönt, akkor megfelebbezi a kincstári előadó, ellenkező esetben pedig a testület, már csak azért is, hogy elvi jelentőségű határozat hozassék a pénzügyi közig. bíróság által.

Kiváncsian várja mindkét fél a végeredményt, mert a testület úgy vélekedik, hogy ha már nem ad a kincstári segélyt, de nem is fogja elvenni egy oly humanus intézmény csekély jövedelmét, mely az emberszeretet magasztalásának és nem az osztozkodás elméletén alapszik.

Reményi, főp.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A székelyhidi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának 1890. évi jelentése.

(Előterjesztetett az 1890. február 8-án tartott évi rendes közgyűlésén.)

Tekintetes közgyűlés!

Önkéntes tűzoltó-testületünk parancsnokságának van szerencséje 1890. évi jelentését a következőkben előterjeszteni.

Rendkívüli közgyűlés a lefolyt évben nem volt; parancsnoksági közgyűlés tartatott öt alkalommal; a hozott nevezetesebb határozatokat a következőkben ismertetjük:

4-ik számú végzéssel a mozgósítható kapitány-vizeshordók rendszerének nyilvános bemutatása rendeltetett el.

5-ik szám alatt július 6-ik napjára tánczvizgalom tartása ment határozatba.

9-ik szám alatt a tánczvizgalom 64 frt 86 kr. jövedelme a pénztárba beutaltatott.

10-ik szám alatt a megyei szövetség Nagy-Szalontán aug. 2-án tartandó közgyűlésen testületünk képviselőit Penkert Mihály, Fándly József és dr. Garán János egyletagok bizattak meg.

11-ik szám alatt megyei szövetségünk elnökének azo megkeresése, hogy a mozgósítható kapitány-vizeshordó rendszerének leírását a közgyűlés elé terjeszszük, — örömmel teljesítettni határozottatott s a vizszerzési mód leírásával Fándly József alparancsnok, a rajzok elkészítésével ifj. Penkert Mihály szakaszvezető bizattak meg.

13-ik szám alatt a mászó csapat által szakaszvezetővé választott Kovács Lajos a szakvizsga sikeres letételétől függőleg — állásában megerősítettet.

14-ik szám alatt a zászlószentelési évforduló megtartására határidőül aug. 24. tűzetett ki.

15-ik szám alatt azon örvendetes esemény hozato parancsnokságunk tudomására, hogy Ő Felsege legmagasabb látogatásához lehet reménye városunknak; ezen ki

rülmény folytán testületünk részéről a kellő előintézkedések megállapították.

16-k szám alatt Fándly József nagy-szalontai kiküldött a gyűlés lefolyásáról előterjesztett jelentése tudomásul vétetett.

17-ik szám alatt a szolgálati-érem jogosultak lettek megállapítva.

18-ik szám alatt a főszolgabírói hivatal megkeresésére Ő Felsője lakásához állandó tűzország kirendelése határozott el.

19-ik számú végzéssel azon kitüntetés vétetett tudomásul, hogy az Ő Felsője fogadtatására alakult nagy bizottság a rendfentartás összes teendőivel testületünket bízta meg. Egyideűleg megállapították a szükséges teendők a legapróbb részletekig, hogy testületünk nagy feladatának jó hírnevéhez méltóan megfelelhessen.

20-ik szám alatt az egyenruházat a megyei szövetség előírásához képest fokozatosan átalakíttatni határozottatott.

*

1890. évben gyakorlat volt 15, temetés 1, tüzeset 9. Sajnálattal jelentjük, miszerint Imre József bajtársunk 1890. ápril 24-én elhalt. Elhunyt bajtársunk tagja volt testületünknek az alakulástól fogva s utóbb mint mászó szakaszvezető szolgálta szent ügyünket.

*

A lefolyt évben következő tüzesetek fordultak elő:

1. Január 27-én Rosenfeld Ignác piactéri 680. sz. háznál este $\frac{1}{2}$ 8 órakor kéménytűz volt, mely a napos tűzoltók által eloltatott.

2. Február 23-án éjjel 12 órakor Biró István nagyvecserhegyi pajtája ismeretlen okból leégett. Riadó nem fuvatott.

3. Ápril 5-én éjjel 12 órakor a fürdő-társulat kerítése mellett szemét gyuladás volt. Kár nélkül eloltatott.

4. Ápril 16-án d. e. $\frac{1}{2}$ 11 órakor hid-utczán a 400. számú háznál kerítés gyuladás történt. A kürtös jelzésére kivonult az 1. és 2. sz. szivattyu, a szerkocsi és vizszállító kocsi. A csekély terjedelmű tüzet nagyrésztben eloltva találták. Az oltásban részt vett 28 tűzoltó.

5. Aug. 1-én déli 12 órakor Toronkó Károly Debreczen-utczai 476. sz. beltelkén egy toronyszerű — deszkából épült — borszáritó gyuladt meg. Ugyanezen helyiségben volt elhelyezve 10 métermázsa faggyu, mely azonnal tüzet kapott s pár perc alatt lángba borította az egész faalkotmányt s a hozzá egy méternyi távolban levő cserepes istállót, melynek padlásán néhány szekér széna volt elhelyezve.

A kürtös jelzése után elsőnek kivonult az 1-ső számú vizszállító kocsi, melyet azonban a lovak elragadtak s csak a tűz lokalizálása után hoztak vissza. Gyors egymásutánban kivonult mind a három szivattyu, a szerkocsi, a 2-ik vizszállító kocsi és a 5. vizeshordó. A zsufolt épületek, farraktár és takarmánycsomók között dülő nagy tűz beláthatlan veszélylyel fenyegetett, mert nagy szárazság mellett, forró napon, mérsékelt délnyugoti szél ütött ki; sikerült azonban a tüzet megfékezni s a főépületet, melylyel az égő istálló összeépítve volt, megmenteni.

A mozgósítható kapitány-vizeshordók rendszere e tűznél használtatott először és kitünőnek bizonyult. E rendszernek köszönhető, hogy a veszélyes tűz megfékezhető volt, mert 108 hectoliter vizet hozott a szállító kocsi ezen hordókban s így a gépek folytonos működésben voltak találhatók.

A tűz eloltása 3 órát vett igénybe; két mászó a füst- és hőségben rosszul lett, azonban komolyabb következmények nélkül. Az oltási műveletben 49 tűzoltó vett részt.

6. Aug. 30-án déli $\frac{1}{2}$ 12 órakor a debreczeni-utcza 585. számú gőzmalom udvarán egy kazal szalma gyulladt meg, elpusztulással fenyegetve a mellette levő istállót; az égő szalmáról átterjedt a tűz a mellette levő tűzifa készletre.

Egy órai működés után a tűz elfojtatott. Az oltási műveletben részt vett 63 tűzoltó.

7. 1890. szeptember 1-ső gyásznapja lett volna Székelyhid városnak, ha az Isten után testületünk el nem fordítja tőlünk a veszedelmet. E napon délelőtt 11 órakor erős szél és nagy szárazság közepette a tűzoltóság vészjelzése ejté kétségbe a város lakosságát. A lapok ezen időtájt naponta hozták az ország minden részében dülő tüzek megrendítő hírét, leírásait. A közönség, ezen hírek által okozott izgatottság hatása alatt, elképzelhető kedélyállapotban rohant az utcákra, mikor a jól ismert vészt, pusztítást jelző hangokat meghallotta.

A tűz a debreczeni-utczán Nagy Ferencz és Platz Károly 583. és 584. sz. beltelkén ütött ki. Kezdetben egy kazal takarmány égett, de pár perc múlva a viharos szél által korbácsolt lángtenger elementáris erővel ölelte át tűzkarjaival az összes éghető tárgyakat.

Midőn alig néhány perc alatt a közelben eső tűzhöz értünk, három kazal takarmányt, egy istállót és egy házat lángban találtunk. Az első pillanatban átértettük a válságos helyzetet. A debreczeni-utcza többnyire náddal fedett házsorára vitte a tüzet, maga a tűzfészek pedig zsufolt háztömeg között dult. Elszántan támadta meg testületünk a véges ellenséget, mely hasonló dimenziókban még előtte nem volt. Szakszerűen elhelyezett gépei megkezdték működésüket. A mászók, mint elszánt hősök, hatoltak föl a legveszélyesebb pontokra, elborítva fojtó füstfellegektől és égetve az áttüzesült légtől. De hasonló elismerés, dicsőség a szivattyus csapatnak is. Övék az érdem, hogy szivattyuink egy perczig sem szüneteltek; övék az érdem, hogy mozgósítható kapitány-vizeshordókból 250 darabot voltak képesek beszállítani; övék az érdem, hogy midőn délután 2 órakor a szél orkánná fajult s a már félig eloltott kazalak újra fellobogtak, gondosan gyűjtött vízkészletükből annyi tartalékjuk volt, hogy a magához tért ellenséget újra letiporhatuk. Dicséret illeti a vagyonőr csapatot, melynek tagjai nem csak a rend fentartását eszközölték, de segítettek kifáradt bajtársaiknak a szivattyuknál is. Esti 6 óráig tartott a nehéz küzdelem; e napon igaz tűzoltó nem ebédelt Székelyhídon a megszokott polgárius 12 órai harangszóra. Valóságos csatátér volt e hely, még a hű feleségek sem hiányoztak, a kik egy kis bort, egy kis elemózsiát hoztak férjeiknek, kiket a terített asztal ma hiába várt a kedves otthonban. Ezen otthont kellett ma megvédeni és Istené a dicsőség! ez sikerült is, mert a tűz megérkezésünktől fogva tovább nem terjedhetett. Az oltási műveletben részt vett 74 tűzoltó.

8. Október 2-án $\frac{1}{2}$ 5 órakor gróf Stubenberg József nagyvecseri majorja alatt egy 150 öl hosszúságú szalmakazal gyulladt meg. Testületünk két szivattyuval vonult ki és megszállotta a fenyegetett majoristállót. Este 9 órakor, miután a veszélytől tartani nem lehetett, bevonult.

9. Okt. 13-án délután $\frac{1}{4}$ órakor a debreczeni-utczán Nagy György 584. számú beltelkén egy szalmaboglya gyuladt meg egy gyulókony fedelű épület tövében. Eloltottuk, a nélkül, hogy nagyobb kárt okozhatott volna.

*

Parancsnoksági gyűlésünk már előbb jelzett azon elhatározása folytán, hogy az testületünk által tervezett s a képviselőtestület által életbeléptetett »mozgósítható kapitány-vizeshordók« rendszerét minél szélesebb körben ismertessük meg, a lefolyt évben egy nyilvános kísérletet rendeztünk s arra a vidék minden községét meghívtuk.

1890. május 3-án d. e. 10 órakor az őrtanyához gyülekezett közönség előtt megmagyaráztattott a szóban levő vizszállítási rendszer, valamint a vizszállító kocsik szerkezete s az azokkai bánásmód. 11 órakor a küldöttségek felvonultak a margittai-utczai 89. számú ház elé, hol a

nyilvános kísérlet volt megtartandó. Nehány percz mulva kivonult a működő század összes felszerelésével s felérve, a terv szerinti támadás kezdetét vette s ezzel egyszersmind az összehasonlító próba is. A háromvizes hordó a 2-ik számú szivattyút táplálta, míg az 1. és 3-ik sz. gép a mozgósítható kapitány-vizeshordókból dolgozott.

Midőn a nagy vizeshordók kiürültek, minden gép fölhagyott a működéssel s megkezdődött a vizszállítás.

A bíráló-bizottság, mely Noszlopy Gyula csokalyi birtokos elnöklete alatt Bozsik József szent-jobbi, Szlovik István, diószegi, Nemes Sándor álmosdi, Zsembinszky János köbölkúti és Mihucz Sándor nagy-létai érdektelen polgárokból alakult, megállapította, hogy míg az általánosan divó vizeshordók 45 percz alatt 9 hl. vizet hoztak, az alatt a mozgósítható kapitány-vizeshordókkal két ló egy gyűjtő kocsival 66 hl-ert szállított. Ebből kifolyólag ez új rendszer sokkal jobbnak s általán véve kitünőnek állapított meg.

Délben 87 teritékü közebed fejezte be a minden esetre tanulságos napot.

A bemutató kísérleten kisebb-nagyobb számú küldöttség által képviselve voltak a következő községek: Asszonyvásár, Álmosd, Ér-Adony (érmihályfalvi járásból az egyedüli megjelent), Csokaly, B.-Diószeg, Kakad, Köly, Kis-Kereki, Köbölkut, Nagy-Léta, Uj-Léta, Ér-Olasz, Szent-Jobb és Szent-Miklós, mely községeket Kovásznay Marczel főszolgabírónk volt szíves saját hatáskörében is behívni s ez által célunkat, hogy minden község tudomást vegyen vizszállítási rendszerünkről, hathatósan előmozdítani.

A század hazavonulása alkalmával a 2-ik számú szivattyúval a lovak elragadtak, midőn a dombról leereszkedett. Szerencsére nagyobb baleset nem történt, de hogy jövőre ilyen eshetőség teljesen kizárva legyen, valamennyi testületi járművet kerékkötővel láttunk el.

*

Megyei szövetségünk 1890. évi aug. 2. és 3-án Nagy-Szalontán tartotta évi közgyűlését. E közgyűlésen azon öröm érte testületünket, hogy az általa feltalált vizszállítási rendszer meenyerte a jelenvolt szakférfiak tetszését és közgyűlésileg elhatározott, hogy nemcsak magánuton leendő terjesztésére lesz gondja a szövetségnek, hanem ezenkívül kérvényt intéz a megye hatóságához, hogy az egész vármegye területén mozdítaná elő terjedését. Azt hisszük, tekintetes közgyűlés, hogy az elismerésre méltán büszkék lehetünk és ebből kedvet merithetünk testületünk további fejlesztéséhez.

Igen szívesen és köszönettel emlékezünk meg Nagy-Szalonta város önk. tűzoltó-testületére és közönségére azon vendégszerető meleg fogadtatásért, melyben testületünk küldöttségét részesítették.

(Vége következik.)

A csákvári önk. tűzoltó-testület közgyűlése.

Fejérmegyébe kebelezett Csákvár községben az itteni tűzoltó-testület f. évi július hó 12-én tartotta meg rendes évi közgyűlését méltóságos gróf Esterházy Miklós Mórítz főparancsnok ur, a minden szép és jóért lelkesülő főur elnöklete alatt.

Főparancsnok ur ő méltósága megnyitván a gyűlést, melyen 58 működő és 19 pártoló tag vett részt, — min denekelőtt meleg hangon emlékezett meg boldogult elődje Beke Gyula volt főparancsnokról, ki nehéz viszonyok közt egy évtizeden keresztül igyekezett a nemes cél elérésében segédkezet nyújtani, mi neki, a különben testileg betegeskedő emberbarátnak hatványozott érdemül róható fel, mi ből kifolyólag kérte a közgyűlést, hogy Beke Gyula emléke jegyzőkönyvileg is örökíttessék meg.

Áttért ezután ő méltósága a tűzoltó-testület beléletére, örömmel jelezte, hogy az egylet minden tekintetben ugy kül- mint beléletét illetőleg a haladás stádiumában van. — Bejelentette, hogy a lefolyt évben 8 községbeli és két vidéki tűzhöz vonult ki a legénység; gyakorlat tartatott 22, melyek közül 2 menetgyakorlat volt. Az egyleti létszám jelenben 70.

A közgyűlés hálás köszönetet szavazott főparancsnok ur ő méltóságának a tűzoltó-testület gyarapítására irányuló sokoldalú nemes törekvéseiért. Kiemelendő ezek közül, hogy ő méltósága ez idén egy pompás szertárt és őrtornyot építtetett, valamint tetemes összegre rugó szereket vásárolt be saját költségén.

Ez alkalommal hagyattak jóvá az ujonnan készített, illetve módosított alapszabályok is; jóváhagyás végett az illető helyre már felterjesztve lettek.

A tisztikar megválasztása felkiáltás útján történt e következő eredménnyel:

Főparancsnok: Mélt. gróf Esterházy Miklós Mórítz. Alparancsnok: Deáky Kálmán. Osztályparancsnok: Molnár József. Szakaszparancsnokok: Bakány József, Gáspár János, Molnár János. Pénztárnok: Sterk Jakab. Titkár: Takács Pál. Szertárnok: Kiss Imre. Tiszteletbeli szertárnok: Lesmeister Jakab. Ruhatárnok: Mádler István.

Ezekután pénztárnok számadása vétetett vizsgálat alá, mely mindenekben helyesnek találtatván, részére a felmentvény megadatott.

Csákvár, 1891. aug. 5.

Közli: *Takács Pál*,
tűzoltó-testületi titkár.

Figyelmeztetés és kérelem!

Jelen számban közölt hátralék-kimutatásban feltüntetett tagtestületek t. vezetőségeit tisztelettel kérem, hogy az abban feltüntetett hátralék-összeget befizetni — a mennyiben pedig oly tételek fordulnának benne elő, melyek talán már befizettek: a befizetést nyugtatvány, vagy legalább postai feladó-vevénynek a magy. orsz. tűzoltó-szövetség központi irodájába való beküldése által igazolni szíveskedjenek, hogy így a könyveinkben észlelhető hibákat kijavíthassam. Budapest, 1891. aug. 10.

Tomcsányi Béla s. k.

szöv. pénztáros,

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség azon tagtestületeiről, melyek tagsági díjaikkal hátralékban vannak.

Abauj-Szántó	1886. évre	6 trt
Abony	1887—1891.	» 30 »
Alsó-Dombor (Zlv)	1891.	» 3 »
Alsó- és Felső-Káld (Dt)	1887—1891.	» 24 »
Alsó-Lendva	1886—1888.	» 18 »
Alsó-Kubin	1881—1891.	» 66 »
Alvincz	1880—1882 és 1884—1891.	» 66 »
Arad e. ö. p. t. k.	1886 és 1890—1891.	» 18 »
Aszód	1886—1891.	» 36 »
Baja	1886, 1888 és 1891.	» 18 »
Bajna	1890—1891.	» 12 »

Baksa	1885 és 1888—1891. évre	30	frt	Dunaszeg (Gym.)	1891. évre	3	frt
Balaton-Füred (Zom)	1891. »	3	»	Duna-Szerdahely	1885 1891. »	42	»
Balassa-Gyarmat	1889 és 1891. »	12	»	Encse (Gym.)	1887—1891. »	15	»
Ballony (Gyv.)	1889—1891. »	9	»	Eperjes	1888—1891. »	24	»
Balmaz-Ujváros	1889—1891. »	18	»	Ercsi	1887	»	6
Barátfalu (Mv.)	1891. »	3	»	Erzsébetfalva	1886, 1888 és 1890—91. »	24	»
Barcs	1891. »	6	»	Erzsébetváros	1891. »	6	»
Bazin (Pm.)	1891. »	3	»	Esztergom megyei	1886—1891. »	36	»
Bátorkeszi	1891. »	6	»	» városi	1890—1891. »	12	»
Báttaszék	1888 és 1890—1891. »	18	»	Ecs (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Baletincz (Dt. Zlvm.)	1883—1891. »	27	»	Érsekújvár	1886 és 1890—1891. »	18	»
Belényes (Nv.)	1891. »	3	»	Érmihályfalva (Nv.)	1889—1890. »	6	»
Beregszász	1888—1891. »	24	»	Farád (Spr.)	1891. »	3	»
Berethalom	1885—1891. »	21	»	Fehéregyház (Spr.)	1891. »	3	»
Berettyó-Ujfalu (Nv.)	1891. »	3	»	Feketeerdő (Mvm.)	1891. »	3	»
Besztercze	1884—1891. »	24	»	Feketeváros (Spr.)	1891. »	3	»
Besztercebánya	1882—1886. »	30	»	Felka (Tv.)	1881 és 1884—1891. »	27	»
Békés-Gyula	1872—1891. »	120	»	Felpécz (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Bihar-Díószeg (Nv.)	1891. »	3	»	Felső-Eőr	1887 és 1890—1891. »	15	»
Bihar-Torda (Nv.)	1891. »	3	»	Felső-Ireg	1890—1891. »	12	»
Boba	1887—1891. »	24	»	Felső-Lövő (Spr.)	1890—1891. »	6	»
Bodajk (Fom.)	1887. »	3	»	Felső-Motesic (Pm.)	1891. »	3	»
Boldog-Asszony (Mv.)	1890—1891. »	6	»	Felső-Pulya (Spr.)	1891. »	3	»
Bőny (Gym.)	1888 és 1890—1891. »	9	»	Felső-Tóköz (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Brassó	1881. »	3	»	Felső-Szt.-Miklós (Spr.)	1891. »	3	»
Brád	1888—1891. »	24	»	Félegyháza	1888—1891. »	24	»
Budapest Ehrlich	1890. »	6	»	Fiume	1888 és 1890—1891. »	18	»
» Ganz és I vasönt.	1889—1891. »	12	»	Galántha	1887—1891. »	30	»
» Geitner és Rausch	1887 és 1890—91. »	18	»	Gálos (Mv.)	1891. »	3	»
» Grünwald	1885—1890. »	36	»	Gáta (Mvm.)	1891. »	3	»
» Hajógy. (ó budai)	1886 és 1888—1890. »	24	»	Gelse (Zvm.)	1891. »	3	»
» Malmok	1888—1891. »	24	»	Gödöllő	1886. »	6	»
» Spitzergyár	1888—1890. »	18	»	Gölniczbánya (Tv.)	1885—86, 1890—91. »	12	»
» M. á. v. u. gépgy.	1889. »	6	»	Gönyü (Gym.)	1889—1891. »	9	»
» városi	1885. »	6	»	Gyarmat (Gym.)	1890—1891. »	6	»
» Zellerin gyár	1891. »	6	»	Gyergyó-Alfalu	1885—1891. »	42	»
Bucusz-Szt.-László (Zom.)	1889. »	3	»	Gyergyó-Szt.-Miklós	1884—1891. »	48	»
Búr Szt. György (Pm)	1887—91. »	15	»	Gyimót (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Büdöskut (Spr.)	1891. »	3	»	Győr	1891. »	3	»
Büd-Szt.-Mihály	1887—1891. »	30	»	Győr-Sziget (Gym)	1891. »	3	»
Cirfalu (Spr.)	1891. »	3	»	Győr-Szt.-Iván (Gym)	1888 és 1890—91. »	9	»
Cirkovlyán (Zom)	1891. »	3	»	Győr-Szt.-Márton (Gym.)	1888 és 1890—1891. »	9	»
Chermellháza és Domonya (Spr.)	1891. »	3	»	Gyulafehérvár	1887—1889. »	12	»
Csapid (Spr.)	1891. »	3	»	Hajdu-Böszörmény	1891. »	3	»
Csáca	1882—1886. »	30	»	Hajdu-Szoboszló	1882 1888 és 1890—1891. »	54	»
Csákány	1890—1891. »	12	»	Halászi (Mvm.)	1891. »	3	»
Csepreg (Spr.)	1886—1889. »	6	»	Haszprinka (Szt.-István) (Pm.)	1885—1891. »	21	»
Csikszépvíz	1877—1891. »	90	»	Hátszeg	1884 és 1886—1891. »	21	»
Csikvánd (Gym.)	1890—1891. »	6	»	Hegyeshalom (Mvm.)	1891. »	3	»
Csongrád	1877—1891. »	90	»	Heves	1887—1891. »	12	»
Csorna (Sopr.)	1889. »	3	»	Himór (Spr.)	1891. »	3	»
Csütörtök (Pozsm.)	1890—1891. »	6	»	Hochtettinó, Magasfalu (Pm.)	1891. »	3	»
Darázsfalu (Sopr.)	1891. »	3	»	Hódmező-Vásárhely	1885—1891. »	42	»
Darnó-Zselli (Mdr.)	1891. »	3	»	Igló (Tv.)	1888 1891. »	12	»
Darvas (Nv.)	1891. »	3	»	Ikervár (Dt.)	1886—1891. »	27	»
Debreczen önk	1891. »	3	»	Ipolyság	1891. »	6	»
» főiskola	1879—1891. »	78	»	Iván (Spr.)	1890—1891. »	6	»
Derecske (Nv.)	1891. »	3	»	Jánosháza (Dt.)	1888—1891. »	21	»
Devecser	1882 és 1884 1891. »	36	»	Jobbaháza (Spr.)	1890—1891. »	6	»
Deés	1891. »	6	»	Kaba (Hjdvm.)	1891. »	3	»
Dénesfa (Spr.)	1891. »	3	»	Kajár (Gym.)	1890—1891. »	6	»
Déva	1889—1891. »	18	»	Kalocsa	1887. »	6	»
Dévény (Pozsm.)	1885 és 1889—1891. »	15	»	Kassa	1887 és 1891. »	12	»
Dévény-Ujfalu (Pozsm.)	1887—1891. »	15	»	Karavukova	1891. »	6	»
Dobra	1888—1891. »	24	»	Karánsebes	1891. »	6	»
Dobsina (Tv.)	1891. »	3	»	Kálnok (Mv.)	1891. »	6	»
Dombovár	1885—1891. »	9	»	Keczöl (Spr.)	1891. »	3	»
Duna-Bogdány	1888 és 1890—1891. »	18	»	Kézdi-Vásárhely	1890—1891. »	12	»

Kézsmárk (Tv.)	1890—1891. évre	6	fjt	Módos	1891. évre	6	fjt
Kiliti (Mv.)	1891. »	3	»	Munkács	1889—1891. »	18	»
Kis-Bajcs (Gym.)	1890—1891. »	6	»	Mura-Keresztúr (Zvm.)	1890—1891. »	6	»
Kis-Barátfalu »	1889—1891. »	9	»	Mura-Szerdahely »	1883—1891. »	27	»
Kis-Baráthegy »	1889—1891. »	9	»	Mura-Szombat »	1888—1891. »	12	»
Kis-Csenk (Spr.)	1891. »	3	»	Nagy-Bajcs (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Kis-Falud (Nyitra)	1886—1891. »	36	»	Nagy-Barát »	1889—1891. »	9	»
Kis-Höflány (Spr.)	1891. »	3	»	Nagy-Barom (Sopronm.)	1891. »	3	»
Kis-Péc (Gym.)	1889—1891. »	9	»	Nagy-Bánya	1888—1891. »	24	»
Kis-Selmecz	1888—1891. »	24	»	Nagy-Becsckerek	1886—1891. »	36	»
Kis-Selmecz, Turán gyár	1890—1891. »	12	»	Nagy-Bobróc L.	1887—1891. »	30	»
Kis-Szeben (Tv.)	1884—1891. »	24	»	Nagy-Enyed	1888—1891. »	24	»
Klimpa (Spr.)	1891. »	3	»	Nagy-Fodémes (Pm.)	1887—1891. »	15	»
Kolozsmonostor	1881 és 1889—1891. »	21	»	Nagy-Höflány (Spr.)	1891. »	3	»
Kolozsvár	1881. »	3	»	Nagy-Kikinda	1888—1891. »	24	»
Komárom	1888—1891. »	24	»	Nagy-Komlói (Bánát)	1890—1891. »	12	»
Koronczó (Gym.)	1888—1891. »	15	»	Nagy-Loózs (Spr.)	1891. »	3	»
Kottori (Zm.)	1891. »	3	»	Nagy-Megyer	1886—1888 és 1890—1891. »	30	»
Kópháza (Spr.)	1891. »	3	»	Nagy-Röcze	1888—1891. »	24	»
Köpcsény (Mm.)	1891. »	3	»	Nagy-Szalonta (Nv.)	1891. »	3	»
Körmend	1882—1891. »	60	»	Nagy-Szeben, önk.	1881—1891. »	33	»
Körmöczbánya (Hm.)	1888—1891. »	12	»	N.-Szeben, tébolydai 1881—1882 és 1884—1891. »	30	»	
Kőszeg	1891. »	3	»	Nagy-Szent-Miklós	1881—1891. »	66	»
Kun-Sziget (Gym.)	1889—1891. »	9	»	Nagy-Tapolcsány	1888 és 1890—1891. »	18	»
Kurtics	1890—1891. »	12	»	Nagy-Ugrócz	1887. »	6	»
Lajta-Falu (Mv.)	1891. »	3	»	Nagy-Várad	1891. »	3	»
Lajta-Pordány (Spr.)	1888—1891. »	12	»	Nádas (Pm.)	1888—1891. »	12	»
Lajta-Szt.-Miklós »	1891. »	3	»	Nemes-Kér (Spr.)	1891. »	3	»
Lajta-Ujfalu »	1891. »	3	»	Nemes- és Pór-Magasi (Dt.)	1888—1891. »	21	»
Lengyel	1888. »	6	»	Nenssova (Trm)	1891. »	3	»
Lengyeltóti	1889—1891. »	18	»	Nezsider (Mom.)	1891. »	3	»
Lenti	1885—1891. »	42	»	Német-Pottyond (Spr.)	1891. »	3	»
Letenye (Zom.)	1891. »	3	»	Nova (Zlv.)	1885—1888 és 1890—1891. »	18	»
Levél (Mvm.)	1891. »	3	»	Nyárad (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Lébény »	1891. »	3	»	Nyitra	1886—1887 és 1890—1891. »	24	»
Légrád (Zom.)	1885, 1887 és 1890—1891. »	12	»	Nyitra-Zsámbokrét	1876—1891. »	48	»
Léva	1888. »	6	»	Nyúl (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Ligetfalu (Pm.)	1888—1891. »	12	»	Okka (Spr.)	1891. »	3	»
Lipót (Mvm.)	1891. »	3	»	Oravicza	1888—1891. »	24	»
Lippa	1885—1886 és 1889—1891. »	30	»	Oroszáza	1884 és 1887—1891. »	36	»
Liptó-Tarnócz	1887 és 1889—1891. »	24	»	Oroszvár (Mvm.)	1887 és 1891. »	6	»
Liptó-Ujvár	1885—1891. »	42	»	Orsova	1888—1891. »	24	»
Losonc	1890—1891. »	12	»	Ostfi-Asszonyfa	1885 és 1888—1891. »	24	»
Lőcse (Tv.)	1891. »	3	»	Oszlop (Spr.)	1891. »	3	»
Lugos	1887 és 1890—1891. »	18	»	Ó-Radna	1884—1891. »	24	»
Magyar és horvát Kimle (Mvm.)	1891. »	3	»	Ötvevény (Gym.)	1887—1891. »	15	»
Magyar-Óvár (Mvm.)	1891. »	3	»	Pancsova	1889—1891. »	18	»
Makó	1890—1891. »	12	»	Pankota	1890—1891. »	12	»
Malaczka	1884—1885. »	12	»	Parajd	1886—1891. »	36	»
Margita (Nv.)	1889 és 1891. »	6	»	Patas (Gym)	1889—1891. »	9	»
Maros-Bogát	1881 és 1883—1891. »	30	»	Pápa	1887—1891. »	24	»
Maros-Ludas	1888—1891. »	24	»	Párndorf	1891. »	3	»
Maros-Vásárhely	1891. »	6	»	Pátka (Gym.)	1888—1891. »	9	»
Mathócz	1887—1891. »	30	»	Pázmánd (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Mármaros-Sziget	1891. »	6	»	Pecsenyér	1890—1891. »	6	»
Medgyes	1889—1891. »	24	»	Pecze-Szóllós	1891. »	3	»
Mezőtur	1884 és 1891. »	12	»	Perjámos	1889—1891. »	18	»
Ménfő-Csanak (Győr)	1888—1891. »	12	»	Perlak (Zom.)	1888—1889 és 1891. »	15	»
Mihályi (Spr.)	1890—1891. »	6	»	Pécz (Gym.)	1889—1891. »	9	»
Mike-Pécs (Hdm.)	1891. »	3	»	Pécs	1883—1891. »	54	»
Miklósfalu (Mvm.)	1891. »	3	»	Pécska	1885—1891. »	42	»
Modor (Pm.)	1891. »	3	»	Pinzehely-Görbő	1891. »	6	»
Mohács	1891. »	6	»	Poprád (Tv.)	1885—1891. »	21	»
Mohol	1888 és 1891. »	12	»	Pozsony-Széleskut 1885—1886. 1888 és 1891. »	12	»	
Morva-Szt.-János (Pm.)	1885—1890. »	21	»	Privigye	1888 és 1891. »	12	»
Moson	1889 és 1891. »	6	»	Pucho (Trn.)	1891. »	3	»
Moson-Körtvély	1891. »	3	»	Puj	1884—1891. »	24	»
Moson-Szolnok	1890—1891. »	6	»	Pusztá-Somorja	1891. »	3	»

Püski (Mvm.)	1891. évre	3 frt	Tálya	1888—1891. évre	24 frt
Püspök-Ladány (Hvm.)	1891. »	3 »	Táp (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Radván-Királyfalva	1885—1886. és 1891. »	18 »	Tápió-Szele	1891. »	6 »
Ravazd (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Tárnok (Fhvm.)	1891. »	3 »
Récese (Pm.)	1891. »	3 »	Tejfalu (Pm)	1888—1891. »	12 »
Réthi (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Teke	1886—1891. »	18 »
Rimaszombat	1888—1891. »	24 »	Temes-Hidegkut	1890—1891. »	12 »
Rohrbach (Pm.)	1890—1891. »	6 »	Temesvár	1884—1891. »	48 »
Rozsnyó (Tv.)	1889—1891. »	9 »	Tenke (Nv.)	1891. »	3 »
Rózsahegy	1887—1891. »	30 »	Terczovác	1888—1891. »	24 »
Salgotarján, önk.	1888. »	6 »	Tényő (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Salgotarján, vasgy.	1889—1891. »	18 »	Tétény (Mvm.)	1891. »	3 »
Ságvár	1891. »	6 »	Thurdossin	1887—1891. »	30 »
Sárvár	1887—1891. »	30 »	Tisza-Füred	1891. »	6 »
Sárvár	1891. »	6 »	Tokaj	1887—1891. »	30 »
Sásony (Mvm.)	1891. »	3 »	Tolcsva	1891. »	6 »
S.-A.-Ujhely	1888—1891. »	12 »	Tolna	1888. »	6 »
Ségesvár	1881 és 1884—1891. »	27 »	Topolya	1891. »	6 »
Szepesi-Szt.-György	1891. »	6 »	Torontál-Torda	1891. »	6 »
Siklós	1891. »	6 »	Török-Szt.-Miklós	1888. »	6 »
Simontornya	1888—1891. »	12 »	Tormás (Zom.)	1889—1891. »	6 »
Siófok	1888—1889 és 1891. »	18 »	Ujfalu (Gym)	1890—1891. »	6 »
Soóvár	1888—1889. »	12 »	Ujfalu (Mvm.)	1891. »	3 »
Somfalva	1890—1891. »	6 »	Uj-Malomsok (Gym)	1890—1891. »	6 »
Sormás (Zlm.)	1891. »	3 »	Ujpest	1885—1886. »	12 »
Soroksár	1888—1891. »	12 »	Ujvidék	1886 és 1889—1891. »	24 »
Söjtör (Zlvm.)	1888 és 1890—1891. »	9 »	Ungvár	1888—1891. »	24 »
Stefansföld	1890—1891. »	12 »	Vajka (Pm.)	1887—1891. »	15 »
Stomfa (Pm.)	1890—1891. »	6 »	Vasvár	1887—1891. »	15 »
Szabadi (Gym)	1889—1891. »	9 »	Vác	1888. »	6 »
Szokolca	1885 és 1887—1891. »	36 »	Vác, Saxlehner-gyár	1887—1891. »	30 »
Szalónak-város	1889. »	4 »	Vág-Besztercze (Trm)	1891. »	3 »
»	1890—1891. »	12 »	Vág-Sellye	1890—1891. »	12 »
Szamos-Ujvár	1884 és 1887—1891. »	36 »	Vág-Ujhely	1888—1891. »	24 »
Szatmár-Németi	1887—1888. »	12 »	Vágh (Spr.)	1891. »	3 »
Szány (Spr.)	1888—1891. »	12 »	Vámos (Gym.)	1890—1891. »	6 »
Szászrégen	1884—1891. »	24 »	Várpalota	1885 és 1888—1891. »	24 »
Szász-Sebes	1884—1891. »	24 »	Vereknye (Pm.)	1887—1891. »	15 »
Szász-Vár	1890—1891. »	12 »	Versecz	1881—1884. »	24 »
Szász-Város	1884—1890. »	24 »	Veszprém	1888—1891. »	21 »
Szemere (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Vezekény (Pm.)	1889—1891. »	9 »
Szempcz (Pm.)	1888—1891. »	12 »	Vének (Gym.)	1891. »	3 »
Szent-Ágota	1880—1891. »	72 »	Vép (Dt.)	1888—1891. »	21 »
Szent-Gotthárd	1888—1890. »	66 »	Vinpác	1891. »	3 »
Szent-György (Pm.)	1887 és 1890—1891. »	9 »	Vinga	1887—1891. »	30 »
Szent-János (Mvm.)	1891. »	3 »	Völgyfalva (Spr)	1891. »	3 »
Szent-Margit (Spr.)	1891. »	3 »	Zala-Lövő (Zlv.)	1891. »	3 »
Szent Péter (Mvm.)	1891. »	3 »	Zala-Szent-Gróth (Zlv.)	1891. »	3 »
Szerep (Nv.)	1891. »	3 »	Zala-Tárnok (Zlv.)	1890—1891. »	6 »
Szegény-Agyagos (Spr.)	1891. »	3 »	Zay-Ugróc	1884—1887. »	12 »
Szepes-Remete (Tv.)	1884 és 1887—1891. »	18 »	Zágon	1884—1885 és 1890—1891. »	18 »
Szepes-Szombat (Tv.)	1882—1891. »	30 »	Zám (Hm.)	1882—1886 és 1888—1891. »	27 »
Szepes-Váralja (Tv.)	1890—1891. »	6 »	Zámoly (Gym.)	1890—1891. »	6 »
Székelyhid	1890—1891. »	6 »	Zárány (Spr.)	1891. »	3 »
Székely-Udvarhely	1887—1891. »	30 »	Zilah	1891. »	6 »
Széleskut (Spr)	1891. »	3 »	Zircz (Dt.)	1888—1891. »	21 »
Szigetvár	1888 és 1890—1891. »	15 »	Zombor	1890—1891. »	12 »
Szilágy-Somlyó (Nv.)	1891. »	3 »	Zólyom	1888—1891. »	24 »
Szill (Spr.)	1888—1891. »	12 »	Zurány (Mvm.)	1891. »	3 »
Szill-Sárkány (Spr.)	1891. »	3 »	Zsarnócza	1888—1891. »	24 »
Szombathely	1890—1891. »	12 »	Zsolna	1883—1891. »	54 »
Sztrázsa (Tr.)	1887—1891. »	15 »	Zsupanek	1888—1891. »	24 »
Szunyodi (Pm.)	1887—1890. »	12 »			
Tajna	1888—1891. »	24 »			
Tanási	1891. »	6 »			
Tapolca	1888—1891. »	24 »			
Tata-Tóváros	1887—1891. »	30 »			

Budapesten, 1891. évi aug. hó 10. napján.

Tomcsányi Béla, s. k.
szöv. pénztáros.

Az 1891. évi augusztus hó 21-től szeptember hó 5-éig tartandó

II. országos tűzoltó-szaktanfolyam

elméleti és gyakorlati tantárgyainak és előadóinak

BEOSZTÁSA.

Sorszám	Tantárgy	A tantárgy részletes felosztása	Előadó
1.	Szervezés	alakulás, alapszabályok, szolgálati szabályok, adminisztráció és rangjelzés	SZIDANICS
2.	Tűzrendészet	1) statisztika, óvintézkedések, kormányrendelet, egyéb tűzrend. rendeletek	Dr. SZILY
		2) építkezés	BÁRÁNY
3.	Egyenruha és felszerelés	egyenruha, személyes felszerelés	CHRISTE
4.	Tűzoltó-szerek	1) a szivattyu alapszerkezete, működése, különféle sziv. szerkezetek és azok minősége	KÖHLER
		2) szivattyuk kiprobálása	KÖHLER
		3) szivattyuszerkek, újabb szerkezetek összehasonlítása és elbírálása	KÁJLINGER
		4) a szivattyuk működési zavarai és gondozása	HEVESI
		5) mászó- és mentőszerek	KÁLMÁN
5.	Vízszerezés	Folyam, vízvezeték, kutak, medenczék stb.	KÁLMÁN
6.	Tűzjelzés	Riadó, kürt, kéthangu jelző, síp, sürgöny és telephon	TABAK
7.	Tűzoltás és védelem (taktika)	1) a tüzek minősége, keletkezése, tamadása és oltása	BÁRÁNY
		2) Csővezetés	Dr. SZILY
		3) Mentés	SZIDANICS
8.	Első segély	Első segély baleseteknél (gyakorlatilag is bemutatva)	Dr. SZILY
Gyakorlati rész.			
1.	Rendgyakorlatok		Hevesi Groszmann
2.	Szerek ismertetése		Dr. Szily Hérmán
3.	Szivattyuszerelés		Dr. Szily Kálmán Christe
4.	Mászó-gyakorlatok		Hérmán Szidanics Hevesi Groszmann
5.	Támadás		Bárány, dr. Szily, Hérmán, Groszmann, Hevesi, Kálmán, Tabak, Christe, Köhler

Előadási napokban délelőtt az elméleti órák befejeztével 10—11-ig ismétlőóra, esetleg valamely fontos középület, gyár stb., megtekintése. — A közbeneső vasárnapokon később meghatározandó dolgok. — szept. 6., 7. és 8-án képesítő vizsgák.

II. Országos tűzoltó-szaktanfolyam.

A tanórák és tanerők beosztása.

I. Elmélet (délelőtt.)

1891. aug.—szept. hó		7-8	8-9	9-10	10-11
21.	péntek	szervezés SZIDANICS	szerek (1) KÖHLER	szerek (1) KÖHLER	
22.	szombat	tűzrendészet (1) Dr. SZILY	szerek (1) KÖHLER	szerek (1) KÖHLER	
24.	hétfő	szerek (5) KÁLMÁN	szervezés SZIDANICS	egyenruha felszerelés CHRISTE	
25.	kedd	vízszerezés KÁLMÁN	tűzrendészet (1) Dr. SZILY	szerek (1) KÖHLER	szerek (1) KÖHLER
26.	szerda	tűzrendészet (2) BÁRÁNY	szerek (5) KÁLMÁN	szervezés SZIDANICS	
27.	csütörtök	vízszerezés KÁLMÁN	tűzoltás és védelem (2) Dr. SZILY	tűzrendészet (1) Dr. SZILY	
28.	péntek	tűzoltás és védelem (1) BÁRÁNY	tűzoltás és védelem (1) BÁRÁNY	vízszerezés KÁLMÁN	
29.	szombat	egyenruha felszerelés CHRISTE	egyenruha felszerelés CHRISTE	szerek (1) KÖHLER	
31.	hétfő	szerek (4) HEVESI	tűzoltás és védelem (2) Dr. SZILY	szerek (5) KÁLMÁN	
1.	kedd	tűzoltás és védelem (3) SZIDANICS	tűzoltás és védelem (2) Dr. SZILY	szerek (4) HEVESI	szerek (4) HEVESI
2.	szerda	tűzoltás és védelem (1) BÁRÁNY	tűzoltás és védelem (1) BÁRÁNY	első segély Dr. SZILY	
3.	csütörtök	szerek (2) KÖHLER	szerek (2) KÖHLER	szerek (2) KÖHLER	
4.	péntek	tűzoltás és védelem (1) BÁRÁNY	szerek (3) KÁJLINGER	szerek (3) KÁJLINGER	
5.	szombat	jelzés TABAK	jelzés TABAK	első segély Dr. SZILY	

II. Gyakorlat (délután.)

1891. aug.—szept. hó		4-5	5-6	6-7
21.	péntek	rendgyakorlat HEVESI	szerek ismertetése Dr. SZILY	szivattyuszerelés Dr. SZILY
22.	szombat	szivattyuszerelés Dr. SZILY	szivattyuszerelés CHRISTE	rendgyakorlat GROSZMANN
24.	hétfő	rendgyakorlat HEVESI	szivattyuszerelés CHRISTE	szivattyuszerelés KÁLMÁN
25.	kedd	szivattyuszerelés CHRISTE	szivattyuszerelés Dr. SZILY	rendgyakorlat GROSZMANN
26.	szerda	rendgyakorlat HEVESI	szerek ismertetése HÉRMÁN	mászógyakorlat GROSZMANN
27.	csütörtök	mászógyakorlat HEVESI	mászógyakorlat HÉRMÁN	rendgyakorlat GROSZMANN
28.	péntek	szivattyuszerelés CHRISTE	mászógyakorlat HEVESI	mászógyakorlat HÉRMÁN
29.	szombat	mászógyakorlat SZIDANICS	mászógyakorlat HÉRMÁN	rendgyakorlat GROSZMANN
31.	hétfő	rendgyakorlat HEVESI	szivattyuszerelés Dr. SZILY	mászógyakorlat HÉRMÁN
1.	kedd	szivattyuszerelés CHRISTE	mászógyakorlat GROSZMANN	rendgyakorlat GROSZMANN
2.	szerda	szivattyuszerelés Dr. SZILY	mászógyakorlat HÉRMÁN	támadás MINDNYÁJAN
3.	csütörtök	mászógyakorlat HEVESI	t á m a d á s M I N D N Y Á J A N	
4.	péntek	rendgyakorlat HEVESI	t á m a d á s M I N D N Y Á J A N	
5.	szombat	t á m a d á s M I N D N Y Á J A N		

23-án 6 órakor reggel az önk. tűzoltó-testület közgyakorlata. — 30-án délután mentők, extincieur, füstálarcz próba stb. — 6-án vasárnap, 7-én hétfő, 8-án kedd délelőtt elméleti, délután gyakorlati vizsga, 8-án délután nagy összegyakorlat. (Befejezés.)

VEGYESEK.

Tűzoltás gőzzel. Isenheimban (Elsass) a Spetz-féle szövőgyárban egy tűzvész alkalmával amaz érdekes kísérletet tettek, vajjon lehet-e gyárban a tüzet vizgőzzel oltani? Este, kevéssel a munka beszüntetése után megkondult a gyár vészharangja, az egyik műhelyben két köteg gyapot lángra lobbant. A gyárosnak ekkor azon eszméje támadt, hogy a gőzvezető-csöveket, melyek a gőzkazánnal összeköttetésben állottak, a tűz oltására használja fel. A csap kinyitása után a gőz nagy nyomás alatt a terembe áramlott s a tűz rövid idő múlva eloltatott. A gőz eleinte sűrűsödött s úgy a levegőt, mint az éghető testek felületét vizgőzzel telítette, végre a levegő a gőznek további beáramlása által oly sűrű lett, hogy abban a láng teljesen elaludt. S miután még néhány veder vizet öntöttek a parázsodó gyapotra, a gyár minden veszélyen túl volt. Az égés színhelyének alapos megvizsgálásánál kiderült, hogy a gőz a helyiségeken, gépeken s az árun sokkal kevesebb kárt okozott, mint a melyet ama nagy vízmennyiség, melylyel ily esetben a helyiséget elárasztani szokták, rendesen okoz.

Uj mozdony-fűtőanyag. Az angolok legutóbb ismételték tettek kísérletet egy új fűtőanyaggal, a mely teljesen bevált és legközelebb általános elterjedésnek örvendhet. Ezen fűtőanyag áll kevés kőszénből, melyet egy folyadék-

kal telítenek, mely nem egyéb, mint a közönséges kátrány és a kátrány hevítésénél nyert zöldes olajnak a kevéreke. Az angolok a Great Eastern-vasuton tizenkét mozdonynál már használják a gőzfejlesztésre az új fűtőanyagot. A folyadék tonnája csak 3 font 10 shillingbe került és ennek segítségével 8.000 lóerejű gőzmennyiség fejleszthető egy órára, úgy hogy a fűtőerő huszszor akkora, mint a kőszéné.

Szerkesztői üzenetek.

V . . . P . . . Sz . . . Köszönöm a beküldést. Mit ezuttal felhasználhatunk, megjelent. Minden egyébvel már csak közgyűlés után. Vizontlátásra ott.

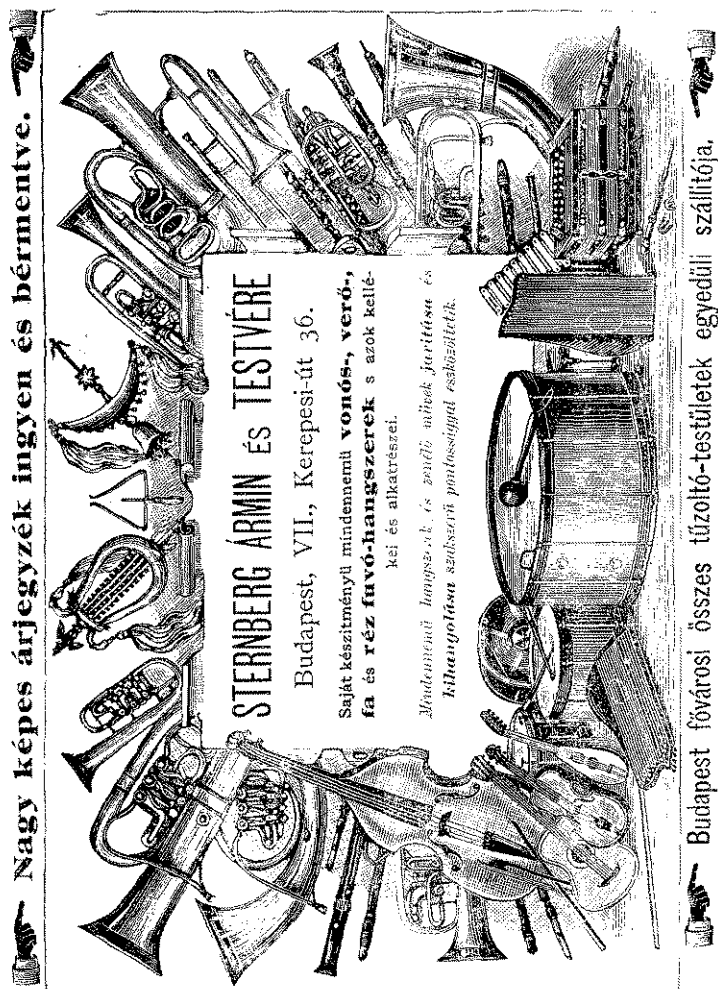
R . . . G . . . Z . . . Az »Egy budapesti tűzifecskendő-gyár és országgyűlési képviselő« cím alatt Trogmeyer Gyula gyáros által kibocsátott körözüvényt mi is ismerjük, sőt nekünk be is küldetett; nem kívánjuk hasznát venni, mivelhogy meg van nekünk is véleményünk ugyan, de soha ily útra térni vagy ilyesmit lapunk hasábjában produkálni nem egyeztethető össze tendenciáinkkal.

T . . . G . . . B.-Ujfalu. Sajnáljuk, hogy ez alkalommal már fel nem vehetjük, azonban jövő számunkban még hozzászólni fogunk.

Felelős szerkesztő :

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERBERG ÁRMIN ÉS TESTVÉRE
Budapest, VII., Kerpesi-út 36.

Saját készítményül, mindennemű **vonós-, verő-, fa és réz fuvó-hangszerek** s azok kellékei és alkatrészei.

Mindenemű hangszerek, és zenészkészítések és hangszerek szakszerű pontosságjával eszközölték.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

A
SZIVATTYÚ
ÉS
ANNAK KEZELÉSE.
Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 ív.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módozatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD
a testület volt II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:
A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál-utca 3. sz. III. emelet, 18. ajtó eszközölhetők.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

A
HADI ÉREMHEZ.A
HADI ÉREMHEZ.

TILLER MÓR ÉS TESTVÉRE

perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

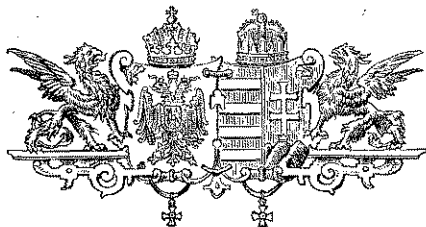
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, galle-
rokat stb. a legdúsabb választékban.

* Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek. *

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Alapított 1816-ban.

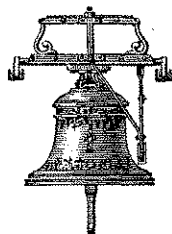
Hazánk legrégibb tűzoltószersz., szivattyu- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

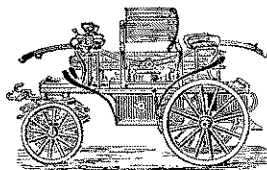
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kütűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

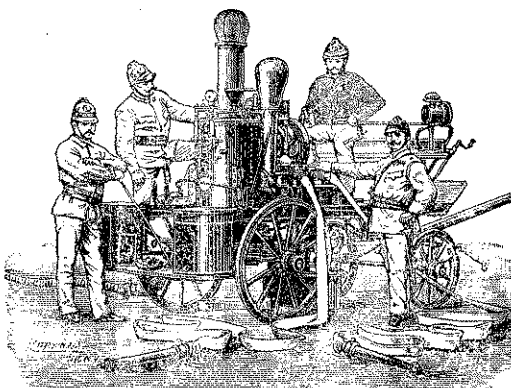
Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! *

Wm. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyár: BÉCS IV. Victor-gasse 22.

Gyár: BÉCS IV. Victor-gasse 22.

ajánlja saját találmánya újból javított

KIS GŐZFECSKENDŐIT

(Thursfield szabadalma)

tökéletes pótlásul a városi és falusi kocsiszivattyúknak.

Ezen szivattyúk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkímélése mellett tartós üzemképességet biztosítanak.

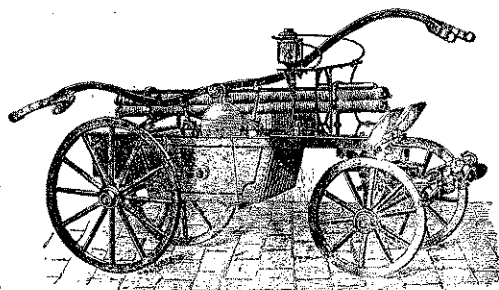
Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra ingyen és bérmentve.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858.*

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858.*

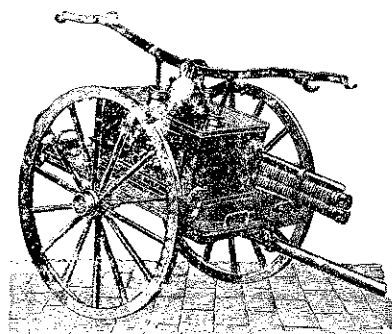
első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntödéje

Budapest, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előírt szerelvényekkel
felszerelt

községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek** és a szervezendő **tűzorségek** részére **kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek** egyéni felszerelését a legutolsó részletekig. Ugy az **egységes vészvonatok,** mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más **tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle fömlőcsavarral** láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő **vízszállító könyökdarab** beküldése kéretik.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 7000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitünő sötétkék
vagy szürkeshínű posztóból készült

köpenygeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

→ Árúminták ←

• kívánatra ingyen és bérmentve. •

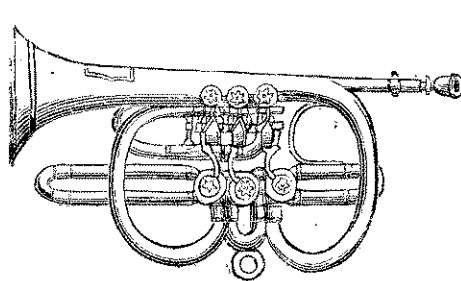
Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűzoltó-testületek, gyárak és egyéb egyenruházott egyesületek által kiállított bizonyítvány.

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA

hangszergyárosok

GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.

Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testületeknek hangszerszükségeik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindennemű **trombiták, kürtök és helikonok; nagy és kis dobok; réztányérok; klarinéták; fuvolák és pikolok; nemkülönbön hegedűk, violák, gordonkák és bőgők** stb.

Nagy raktára **jelzősíp- s jelzőkürtöknek; riadókürtöknek;** valamint **cithérák, száj- és húzóharmonikák** nagy választékban.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

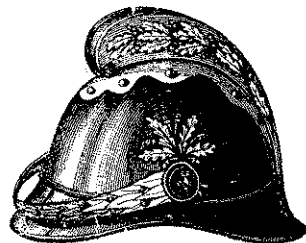
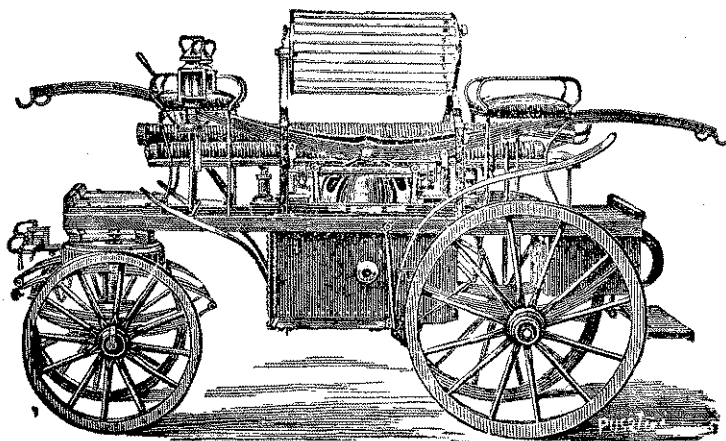
Saját javító-műhely.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magas kormány ^{82502/II.} _{888.} számú rendeletével ajánlt

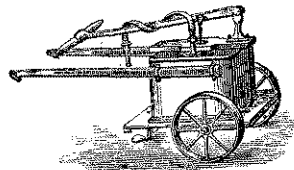
gép-, tűzoltó-szer-, fecskendő-gyára és ércz-öntődéje

Gyárhelyiség: Külső vácsi-út 1527. BUDAPESTEN Iroda: V., vácsi-körút. 78. szám.

RAKTÁRAK:

Vácsi-körút 78. sz. és Klotild-utca 17. szám.

Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrende-
letileg előírt méretekkel bíró,

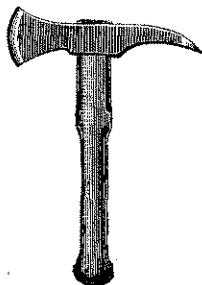

✿ Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit, ✿

minden mellékszervényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és minden tekintetben a legújabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsi-fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

✿ **Kizárólag hazai gyártmány.** ✿

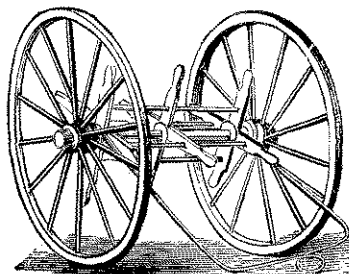
Nemkülönben ajánlhatom kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőimet.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás
végett elfogadtatnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

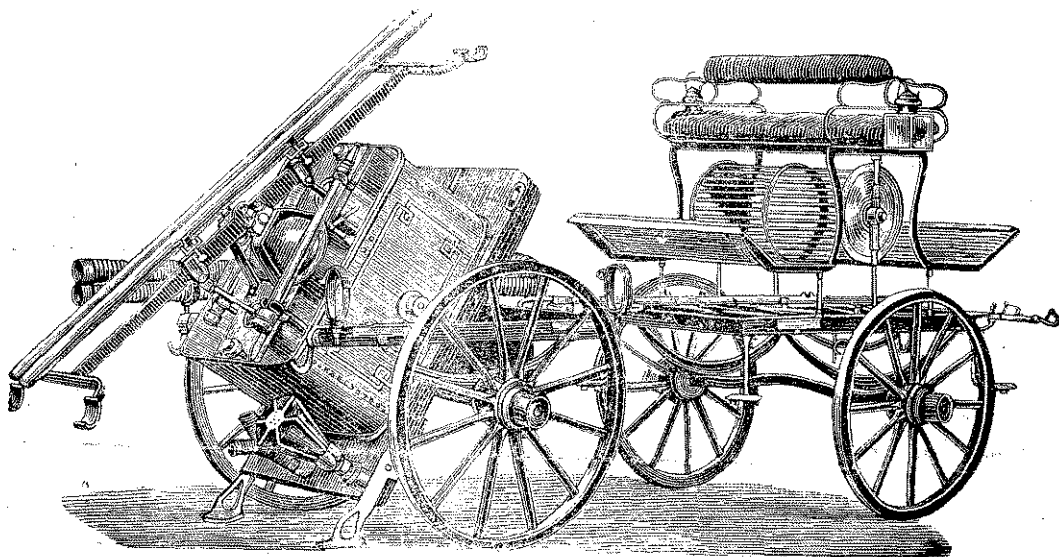
➔ Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű ➔
 ➔ érmeikkel kitüntetve. ➔

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrassy-út 8.** Tüzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
 52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőknel csak érczelepek s be-
 csiszolt ércdugattyúk alkalmaztatnak.

Fecskendőknel, saját új találmányainkon,
 fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Allandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
 tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
 mézga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőknel, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
 tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
 kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
 és párkánylétrák a legkitünőbb fanemekből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik; vízfordó-kocsik, tömlő-
 szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
 sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
 kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előjáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
 házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
 felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
 versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz. KIADÓHIVATAL: III., Pál-utca 3. sz., III. em., 18. ajtó.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félcévre 1 fnt 20 kr. A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 fnt 20 kr. Egyes példánynak ára 20 kr. Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czímzendők.	HIRDETÉSEK a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel. Többszöri hirdetésnél tetemes árgedmény.
MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.		

TARTALOM. Visszapillantás a soproni napokra, a kritika szemüvegén át. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* A magyarországi tűzoltó-szövetség Sopronban tartott X-lik nagygyűlése. — A II. országos tűzoltó-szaktanfolyam. — A zalavármegyei tűzoltó-szövetség köréből. — Észlelet »A tűz és annak oltása« és »A csövezetés« pályanyertes műnek »A csövezetés« fejezetéből. — *Testületek köréből:* A székelyhidi tűzoltó-testület évi jelentése. (Vége.) — A csáktornyai tűzoltó-testület mászóházák felavatása. — Tűzoltó-ünnepély Nezsideren. — Tűzoltó-zászlószentelés Tallóson. — *Irodalom.* — *Hírek.* — *Tűzesetek.* A Gregersen Guilbrand-éle ácsstelep és faraktár égése. — *Nyílttér.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Visszapillantás a soproni napokra, a kritika szemüvegén át.

Elmultak a vig napok, a zajos multságok, kiveertük a fásztó fel- és levonásokat, hazatérve és kizozanodva a multságok mámorából, vessünk vissza egy pillantást a sopronban eltöltött napokra, vessünk számot önmagunkkal, vajjon mit láttunk, mit tapasztaltunk és mit alkottunk olyast, a mi a hazai tűzoltó-intézmény fejlődésére jelentékeny beölyást gyakorolni képes volna.

Nem kell pesszimistának lenni, mindent szürke szemüvegén át nézni, a legcsekélyebb kritikai érzék mellett és egész elfogulatlanul elmondhatjuk, hogy nagyon, de nagyon keveset, vagy semmi olyast, a mi a nagyobb reményekre jogosító közgyűléstől minden komolyan gondolkozó tűzoltó méltán elvárt. Kezdjük elülről. Az utazás, a fogadtatás és elszállásolás, a kelletténél több multság mind sikerült és a jelentéktlenebb panaszoktól eltekintve, melyek ilyen nagy ünnepek rendezése körül mint elkerülhetetlenek előfordulnak, mondom ezektől eltekintve, a rendezéséget őszinte elismerés illeti azon óriás munkáért, melyet önzetlen odaadással végzett csak azért, hogy az ország minden részéből odasereglett tűzoltóknak az ott tartózkodást kellemessé tegyék.

De hát azért látogatjuk-e csupán a közgyűléset, hogy ott nagyokat mulassunk, mámorba essünk, degeinket elcsigázzuk és azután testben és lélekben simerülve térjünk haza testületeinkhez, miről sem tudva beszámolni egyébről, minthogy sikerült ünnepeknek voltunk szemtanúi és részesei. Én azt hiszem, nem ezekért megyünk mi oda, mert ezek a

dolgok károsak, hamar a feledés örvényébe jutnak, hanem azért látogatjuk a közgyűléseket, hogy ott maradandó becszel bíró emléket emeljünk hazai tűzoltó-intézményünk fejlődési történetében.

Ha ezen oldalról világítjuk meg legutóbbi közgyűlésünket, úgy egy kietlen sávár képet látunk előttünk, semmi sem köti le figyelmünket, semmire sem mondhatjuk, hogy ez az, a mit a tűzoltó intézmény előbbrevitelére alkottunk, bátran elmondhatjuk, hogy egy lépéssel sem haladtunk előre, megálltunk, pedig a megállás egyenlő a visszafejlődéssel.

És hol rejlenek szerintem a hibák: ott kezdem, a töménytelen ünnepek elnyelnek mindent, hogy ezek tömkelegéből, daczára országos szövetségünk 20-éves fennállásának, nem bírunk kibontakozni; az ünnepélyek és muló szórakozások igénybe vesznek minden órát, minden percet; elvonják az oda seregülő tűzoltók figyelmét a komolyabb munkától, a hasznosabb dolgok alapos megfigyelésétől. Miért, mert ezek legalább a pillanatra vonzóbbak, inycsiklandozóbbak mint amazok, pedig alapszabályuk véve mulékonyak, mint vizen a buborék.

Olvassuk át még egyszer a programot, és azt fogjuk látni, hogy a 3 napnak $\frac{3}{10}$ része multságokra van szentelve, és például a tűzoltószertárkiállítás megtekintésére és tanulmányozására egy perc sincs megállapítva, épp úgy említés sincs téve a soproni tűzoltók szertárának és készültségének megtekintésére és tanulmányozására. Vagy nem lett volna érdekes a Seltenhofer-gyár meglátogatása?

Igaz, hogy ennek ellenében azt lehet mondani, hogy a kit a hasznosabb dolgok érdekelnek, az szakítsa ki magát a dinom-dánomból és menjen szakszerű dolgok után, de a mint már fentebb mondtam, az alkalom vonz, melynek ellentánni nem mindenki képes, és mire körülnéz, a nélkül mulat el a napok, hogy szakismereteit csak egy parányival is gyarapította volna.

A közgyűlésnek egész tárgysorozata tudvalevő levétetett a napirendről, mintegy utánoztuk az ország-

gyülést és így teljesen meddő volt, mert egyetlen közérdekű határozat nem hozott.

De ezen ne csodálkozzunk semmit. A közgyűlésnek, a miért tulajdonképen kiküldetünk, kevés idő van szentelve, ebből a rövid időből azok a rendszerető testületek az utólagos befizetéseikkel és igazolásukkal elvonnak egy pár órát, úgy, hogy 11 óra felé nyílik meg a gyűlés, tárgysorozata, miután a központi választmány azt a maga retortáján már átszalasztotta, olyképen tárgyalatik le, tekintve a közelgő delet, az éhes gyomrok mozgását, mint a hengerek közé öntött buza, valóságos gőzerővel; az idő délfelé halad, türelmetlen mindenki, menekülni kíván a ki délben szokott ebédelni és nem 3 órákor. Miről referáljunk, mit határoztunk, azt, hogy a jövőben fogunk határozni, ez pedig így nem jó van. A központi választmánynak gondoskodni kell arról, hogy a közgyűlésnek elegendő idő szenteltessék, tagsági díjak hazulról fizetessenek, az igazolások 7—9-ig befejeztessenek gondoskodni kell továbbá arról, mint a magyar tűzoltók kormányzó közegei, erkölcsi vezetői, hogy életre való tárgyak kerüljenek a közgyűlés asztalára és akkor örömmel fog minden komoly tűzoltó a tárgyalásban részt venni.

A tűzoltószer-kiállítás, tekintve a több helyen (még Kaposvárott is?) ugyanazon időben rendezett kiállításokat, ezuttal nem sikerült, gyéren volt a tűzoltó-szakma képviselve és kevés újdonságot mutatott fel.

Geitner és Rausch gyár teljesen vasból készített vészvonalja, a gép talapzatán forgatható hydroforral, mely mellett a gép a mellette fekvő vashordóból táplálva, de úgy is mint lemozdonyozott hydrofor használható, szép és szolid konstrukciójával a gyár nagy előállító képességére vall.

Walser Ferencz hazai gyártmányú, jutányos áru sisakjai; Trogmayer Gyula ujvidéki gyárosvasból készi-

tett vészvonalja, stabil hydroforral a saját mód szerint elhelyezett szívó-tömlőkkel; Dengel Frigyó újabb tömlőkapcsai és végül Kerwiens özvegye bécczég egy pár praktikus létrája, ezzel végeztünk mert a többi tárgy újdonságot nem képezett.

Hogy a kiállított tárgyak szakszerű bírálata ezuttal elejtetett, azt én absolute nem helyeselheter mert míg egyrészt az oda sereglett tűzoltók az ilyen technikai mutatóványokból tanulságot merítenek, másrészt megtudják az érdeklődő körök, hogy melyik gomba módjára keletkező fecskendő-gyárosok közül az *igazi* (mert ma már minden lakatosmester fecskendő-gyáros akar lenni), melyik a szolidabb, megbízhatóbb czég, mert a fényesre csiszolt ércrész és a cifra festés után a fecskendőt megítélni lehet.

De előnyös a bírálat a kiállítóra nézve is, mert ha jól dolgozott, elveszi jutalmát; ha hanyagul vagy nem a kellő szakértelemmel dolgozott, figyelemzésül szolgál neki a jövőre s így a tűzoltó-eszköz javítására és tökéletesbitésére a bírálat nagy beállítást gyakorol.

Végül elvárja ezt a tanítást a komolyabb tűzoltó is, mert szakértelme gyarapodik, látköre társas és így hazatérve, bizonyára értékesebb tapasztalatokról referálhat testületének, mintha egy sikerdiszfelvonulásról, annak csuron vizig izzadó és merítő fáradsalmairól tart bajtársai körében beszámolt.

Szíves figyelmébe ajánlom ezeket intéző uraimnak a jövőre nézve, legyen kevesebb a dinom-dánóból, de annál több a komolyan vett tűzoltói dombokból és akkor bizonyára országos tűzoltói szövetségünk közgyűlései áldásosabbak lesznek a határozat-intézményre nézve, mint eddig voltak.

Reményi S.

csurgói főparancsnok

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar királyi belügyminiszter.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének.
Budapest.

Ő Felsége személye körüli magyar királyi miniszternek folyó hó 9-én 1840. szám alatt kelt átirata szerint, Ő császári és apostoli királyi Felsége sajnálatát méltóztatott kifejezni a felett, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetségnek folyó hó 14—17-én Sopronban tartandó országos közgyűlésén és tűzoltószer-kiállításán meg nem jelenhet.

Erről az elnökséget, hivatkozással mult hó 25-én 355. szám alatt kelt felterjesztésére, ezennel értesítem.

Budapest, 1891. évi augusztus hó 11-én.

Gróf Szapáry.

Figyelmeztetés.

Tisztelettel kérem az orsz. tűzoltó-szövetség kebelé tartozó tagtestületek t. parancsnokságait, hogy a szolgáló érmek engedélyezése iránti kérelmeikhez az alapszabályban megkívánt jkvi kivonatot három legrégebb testületi valamint a *községi előjáróság* által láttamozott »kimutatató nemkülömben az érmekért járó összeget mellékelve, az legalább egy hóval előbb küldjék be, mert nem rendelvén a központi iroda nagyobb éremkészlettel, csakis lehet képes a kellő időben megküldeni a kívánt érme Budapest, 1891. szeptember 26-án.

Follmann Alajos.

szöv. alelnök.

A belügyminiszterium a *dimburgi önkéntes tűztestület* alapszabályait 54552., a *pilis-maróthiét* 59121 *tamásfalviét* 58738., a *zala-egerszegiét* 60021., a *tatrai* 60022., a *zala-gogánfaiét* 60023., a *weingrabeniet* 600

senyeháziét 61084., a karlóitét 61085., a buzsákiét 61118., kis-görbőiét 61634., a mácsaiét 62077., az ottovölgyiét 63205., az alsó-péterfaiét 63206., a karácsonyiét 63653., a yekiét 63657. a hódsgáhiét 63658., a felső-szeleiét 57743., káptalanfaiét 61632., a kakadiét 63979., a kolluthiét 1633, a tiszta-hegyesiét 63655., a küllőiét 63656., a takácsiét 3846, a magyar-diószegiét 64575., végül a tót-gurábiét 5397. sz. a. a bemutatási záradékkal ellátta.

Ő cs. és ap. kir. Felseje a rákosi és veperai önkén-
es tűzoltó-testületeknek, továbbá Zemenye községnek tűzoltó-
zerek beszerzésére egyenkint 50, a vezekényi és nemes-
roszói önkéntes tűzoltó-testületnek pedig egyenkint 80 frtnyi,
összesen tehát 310 frtnyi segélyösszeget méltóztatott magán-
bőntárából legkegyelmesebben adományozni.

Nyilvános köszönet.

Az »Első Székely szövő-gyár« tűzcsete alkalmából a
szepsi-szent-györgyi »Önk. tűzoltó-testület« által kifejtett buz-
galomért a »Magyar-Francia biztosító részvénytársaság«
erdélyrészi vezérügynöksége szíves volt 30 forintnyi tisztelet-
díjat utalványozni.

Ezen adomány által egyetünk sikeres működése lett
elismervé és ugy ezen elismerést, valamint az adott anyagi
jutalmat nyilvánosan megköszönöm.

Sepsi-Szent-György, 1891. augusztus 13.

Benedek János,
önk. t. testületi főparancsnok.

Figyelmeztetés és kérelem!

Jelen számban közölt hátralék-kimutásban fel-
tüntetett tagtestületek t. parancsnokságait tisztelettel
kérem, hogy az abban feltüntetett hátralék-összeget
befizetni — a mennyiben pedig oly tételek fordul-
nának elő, melyek talán már befizettek: a be-
fizetést nyugtatvány-, vagy postai feladó-vevénynek
a magy. orsz. tűzoltó-szövetség központi irodájába
leendő beküldése által igazolni sziveskedjenek, mert
különben postai megbizással leszek kénytelen az
illető összegeket behajtani.

Budapest, 1891. október 10.

Tomcsányi Béla s. k.

szöv. pénztáros.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség azon tagtestületeiről,
melyek tagsági díjaikkal hátralékban vannak.

Abauj-Szántó	1886. évre	6 frt
Abony	1887—1891. »	30 »
Alsó- és Felső-Káld (Dt)	1887 1891. »	24 »
Alsó-Lendva	1886 1888. »	18 »
Alsó-Kubin	1881—1891. »	66 »
Alvincz	1880—1882 és 1884—1891. »	66 »
Arad e. ö. p. t. k.	1886 és 1890—1891. »	18 »
Aszód	1886—1891. »	36 »
Baja	1886 és 1888. »	12 »
Bajna	1890—1891. »	12 »
Baksa	1885 és 1888—1891. »	30 »
Balaton-Füred (Zvm)	1891. »	3 »
Balassa-Gyermat	1889 és 1891. »	12 »
Ballony (Gyv.)	1889—1891. »	9 »

Balmaz-Ujváros	1889—1891. évre	18 frt
Barátfalu (Mv.)	1891. »	3 »
Barcs	1891. »	6 »
Bátorkeszi	1891. »	6 »
Baletincz (Dt. Zlvm.)	1883—1891. »	27 »
Belényes (Nv.)	1891. »	3 »
Beregszász	1888—1891. »	24 »
Berethalom	1885—1891. »	21 »
Berettyó-Ujfalu (Nv.)	1891. »	3 »
Besztercze	1884—1891. »	24 »
Békés-Gyula	1872—1891. »	120 »
Bihar-Diószeg (Nv.)	1891. »	3 »
Bihar-Torda (Nv.)	1891. »	3 »
Boba	1887—1891. »	24 »
Boldog-Asszony (Mv.)	1890—1891. »	6 »
Bőny (Gym.)	1888 és 1890—1891. »	9 »
Brád	1888—1891. »	24 »
Budapest Ehrlich	1890. »	6 »
» Ganz és Tsa vasönt. 1887 és	1889—1890. »	18 »
» Grünwald	1885—1890. »	36 »
» Malmok	1888—1891. »	24 »
» M. á. v. u. gépgy.	1889. »	6 »
» városi	1885. »	6 »
» Zellerin gyár	1889. »	6 »
Búr Szt. György (Pm)	1887—1891. »	30 »
Büd-Szt. Mihály	1887—1891. »	30 »
Cirkovlyán (Zvm)	1891. »	3 »
Chernellháza és Domonya (Spr.)	1891. »	3 »
Csapod (Spr.)	1891. »	3 »
Csácza	1882—1886. »	30 »
Csákány	1890—1891. »	12 »
Csikszépviz	1877—1891. »	90 »
Csikvánd (Gym.)	1890—1891. »	6 »
Csongrád	1877—1891. »	90 »
Csorna (Sopr.)	1889. »	3 »
Darázsfalu (Sopr.)	1891. »	3 »
Darnó-Zselli (Mvr.)	1891. »	3 »
Darvas (Nv.)	1891. »	3 »
Debreczen főiskola	1879—1891. »	78 »
Derecske (Nv.)	1891. »	3 »
Devecser	1882 és 1884 1891. »	30 »
Déva	1889—1891. »	18 »
Dévény (Pozsm.)	1885 és 1889—1891. »	15 »
Dévény-Ujfalu (Pozsm.)	1887—1891. »	15 »
Dobra	1888—1891. »	24 »
Dobsina (Tv.)	1891. »	3 »
Dombóvár	1885 és 1891. »	9 »
Duna-Bogdány	1888 és 1890—1891. »	18 »
Dunaszeg (Gym.)	1891. »	3 »
Duna-Szerdahely	1885—1891. »	42 »
Encse (Gym.)	1887—1891. »	15 »
Eperjes	1888—1891. »	24 »
Ercsi	1887. »	6 »
Erzsébetváros	1891. »	6 »
Esztergom megyei	1886—1891. »	36 »
Ecs (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Érsekújvár	1886 és 1890—1891. »	18 »
Érmihályfalva (Nv.)	1889—1890. »	6 »
Fehéregyház (Spr.)	1891. »	3 »
Feketeerdő (Mvm.)	1891. »	3 »
Felka (Tv.)	1881 és 1884—1891. »	27 »
Felpécz (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Felső-Eőr	1887. »	3 »
Felső-Ireg	1890—1891. »	12 »
Felső-Lövö (Spr.)	1890—1891. »	6 »
Felső-Motesic (Trm.)	1891. »	3 »
Felső-Pulya (Spr.)	1891. »	3 »

Felső-Tóköz (Gym.)	1889—1891. évre	9 frt	Margita (Nv.)	1889 és 1891. évre	6 frt
Fertő-Szt.-Miklós (Spr.)	1891. »	3 »	Maros-Bogát	1881 és 1883—1891. »	30 »
Félegyháza	1888—1891. »	24 »	Maros-Ludas	1888—1891. »	24 »
Galántha	1887—1891. »	30 »	Maros-Vásárhely	1891. »	6 »
Gálos (Mv.)	1891. »	3 »	Matheócz	1887—1891. »	30 »
Gelse (Zvm.)	1891. »	3 »	Medgyes	1884—1891. »	24 »
Gödöllő	1886. »	6 »	Mezőtur	1889. »	6 »
Gönyü (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Ménfő-Csanak (Győr)	1888—1891. »	12 »
Gyarmat (Gym)	1890—1891. »	6 »	Mihályi (Spr.)	1891. »	3 »
Gyergyó-Alfalu	1885—1891. »	42 »	Mike-Pércs (Hdm.)	1891. »	3 »
Gyergyó-Szt.-Miklós	1884—1891. »	48 »	Mohács	1891. »	6 »
Gyimót (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Morva-Szt.-János (Pm.)	1885—1891. »	21 »
Győr-Szt.-Iván (Gym.)	1888 és 1890—1891. »	9 »	Moson	1889. »	3 »
Győr-Szt.-Márton (Gym.)	1888 és 1890—1891. »	9 »	Moson-Körtvélyes	1891. »	3 »
Hajdu-Böszörmény	1891. »	3 »	Moson-Szolnok	1890—1891. »	6 »
Hajdu-Szoboszló	1882—1888 és 1890—1891. »	54 »	Módos	1891. »	6 »
Halászi (Mvm.)	1891. »	3 »	Munkács	1889—1891. »	18 »
Haszprunka (Szt.-István) (Pm.)	1885—1891. »	21 »	Mura-Keresztúr (Zvm.)	1890—1891. »	6 »
Hátszeg	1884 és 1886—1891. »	21 »	Mura-Szerdahely »	1883—1891. »	27 »
Hegyeshalom (Mvm)	1891. »	3 »	Mura-Szombat »	1888—1891. »	12 »
Himód (Spr.)	1891. »	3 »	Nagy-Bajcs (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Hochstetttnó, Magasfalu (Pm.)	1891. »	3 »	Nagy-Barát »	1889—1891. »	9 »
Hódmező-Vásárhely	1885—1891. »	42 »	Nagy-Barom (Sopronm.)	1891. »	3 »
Igló (Tv.)	1888—1889. »	6 »	Nagy-Bánya	1888—1891. »	24 »
Ikervár (Dt.)	1886—1891. »	27 »	Nagy-Becskerek	1886—1891. »	36 »
Iván (Spr.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Bohróc L.	1887—1891. »	30 »
Jánosháza (Dt.)	1888—1891. »	21 »	Nagy-Enyed	1888—1891. »	24 »
Jobbaháza (Spr.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Födemes (Pm.)	1887—1891. »	15 »
Kajár (Gym.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Kikinda	1888—1891. »	24 »
Kalocsa	1887. »	6 »	Nagy-Komlós (Bánát)	1890—1891. »	12 »
Kassa	1887 és 1891. »	12 »	Nagy-Megyer	1886—1888 és 1890—1891. »	30 »
Karánsebes	1891. »	6 »	Nagy-Röcze	1888—1891. »	24 »
Kálnok (Mv.)	1891. »	3 »	Nagy-Szalonta (Nv.)	1891. »	3 »
Keczől (Srp.)	1891. »	3 »	Nagy-Szeben, önk.	1881—1891. »	33 »
Kézdi-Vásárhely	1891. »	6 »	N.-Szeben, tébolydai	1881—1882 és 1884—1891. »	30 »
Kézsmárk (Tv.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Szent-Miklós	1881—1891. »	66 »
Kis-Bajcs (Gym.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Tapolcsány	1888 és 1890—1891. »	18 »
Kis-Barátfalu »	1889—1891. »	9 »	Nagy-Várad	1891. »	3 »
Kis-Baráthegy »	1889—1891. »	9 »	Nádas (Pm.)	1888—1891. »	12 »
Kis-Falud (Nyitra)	1886—1891. »	36 »	Nemes- és Pór-Magasi (Dt.)	1888—1891. »	21 »
Kis-Péc (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Nemsova (Trm.)	1891. »	3 »
Kis-Selmecz	1888—1891. »	24 »	Német-Pottyond (Spr.)	1891. »	3 »
Kis-Selmecz, Turán gyár	1890—1891. »	12 »	Nova (Zlv.)	1885—1888 és 1890—1891. »	18 »
Kis-Szeben (Tv.)	1884—1891. »	24 »	Nyárad (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Kolozsmonostor	1881 és 1889—1891. »	21 »	Nyiregyháza	1888 és 1890—1891. »	18 »
Komárom	1888—1891. »	24 »	Nyitra	1890—1891. »	12 »
Koronczó (Gym.)	1887—1891. »	15 »	Nyitra-Zsámbokkrét	1876—1891. »	96 »
Körmend	1882—1891. »	60 »	Nyúl (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Kőrösbánya (Hdm.)	1888—1891. »	12 »	Okka (Spr.)	1891. »	3 »
Kun-Sziget (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Oravicza	1888—1891. »	24 »
Kurtics	1890—1891. »	12 »	Orosháza	1884 és 1887—1891. »	36 »
Lajta-Ujfalu (Spr)	1888—1889 »	6 »	Oroszvár (Mvm.)	1887. »	8 »
Lajta-Pordány (Spr.)	1888—1891. »	12 »	Orsova	1888—1891. »	24 »
Lengyel	1888. »	6 »	Ostfi-Asszonyfa	1885 és 1888—1891. »	24 »
Lengyeltóti	1889—1891. »	18 »	Oszlop (Spr.)	1891. »	3 »
Lenti	1885—1891. »	42 »	Ó-Radna	1884—1891. »	24 »
Letenye (Zvm.)	1891. »	3 »	Öttevény (Gym.)	1887—1891. »	15 »
Levél (Mvm.)	1891. »	3 »	Pancsova	1889—1891. »	18 »
Lébény »	1891. »	3 »	Pankota	1890—1891. »	12 »
Ligetfalu (Pm.)	1888—1891. »	12 »	Parajd	1886—1891. »	36 »
Lipót (Mvm.)	1891. »	3 »	Patas (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Lippa	1885—1886 és 1889—1891. »	30 »	Párandorf	1891. »	3 »
Liptó-Tarnócz	1887 és 1889—1891. »	24 »	Pátka (Gym.)	1888—1891. »	9 »
Liptó-Ujvár	1885—1891. »	42 »	Pázmánd (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Losonc	1890—1891. »	12 »	Pecsenyéd.	1890—1891. »	6 »
Lugos	1887. »	6 »	Pecze-Szóllós	1891. »	3 »
Magyar és horvát Kimle (Mvm.)	1891. »	3 »	Perjámos	1889—1891. »	18 »
Makó	1890—1891. »	12 »	Perlak (Zvm.)	1888—1889 és 1891. »	12 »

Pécs	1883—1891. évre	54 frt	Szill (Spr.)	1888—1891. évre	12 frt
Pécz (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Szill-Sárkány (Spr.)	1891. »	3 »
Pécska	1885—1891. »	42 »	Szombathely	1890—1891. »	12 »
Pinczehely-Görbő	1891. »	6 »	Sztrázsa (Tr.)	1887—1891. »	15 »
Poprád (Tv.)	1885—1891. »	21 »	Szunyogdi (Pm.)	1887—1890. »	12 »
Privigye	1888 és 1891. »	12 »	Tamási	1891. »	6 »
Pucho (Trn.)	1891. »	3 »	Tapolca	1888—1891. »	24 »
Puj	1884—1891. »	24 »	Tata-Tóváros	1887—1891. »	30 »
Pusza-Somorja	1891. »	3 »	Tálya	1888—1891. »	24 »
Püski (Mvm.)	1891. »	3 »	Táp (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Püspök-Ladány (Hdm.)	1891. »	3 »	Tápió Szele	1891. »	6 »
Radván-Királyfalva	1885—1886 és 1891. »	18 »	Tárnok (Fjvm.)	1891. »	3 »
Ravazd (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Teke	1886—1891. »	18 »
Récse (Pm.)	1891. »	3 »	Temes-Hidegkut	1890—1891. »	12 »
Réthi (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Temesvár	1884—1891. »	48 »
Rimaszombat	1888—1891. »	24 »	Tenke (Nv.)	1891. »	3 »
Rohrbach (Pm.)	1890—1891. »	6 »	Terezovác	1888—1891. »	24 »
Rozsnyó (Tv.)	1889—1891. »	9 »	Tényő (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Rózsashegy	1887—1891. »	30 »	Tétény (Mvm.)	1891. »	3 »
Salgotarján, önk.	1888. »	6 »	Thurdossin	1887—1891. »	30 »
Salgotarján, vasgy.	1889—1891. »	18 »	Tisza Füred	1891. »	6 »
Ságvár	1891. »	6 »	Tolcsva	1891. »	6 »
Sárköz-Ujlak	1887—1891. »	30 »	Tolna	1888. »	6 »
Sásony (Mvm.)	1891. »	3 »	Torontál-Torda	1891. »	6 »
S.-A.-Ujhely	1888 és 1891. »	12 »	Tormás (Zvm.)	1889—1891. »	9 »
Segesvár	1881 és 1884—1891. »	27 »	Ujfalu (Gym.)	1890—1891. »	6 »
Sepsi-Szt.-György	1891. »	6 »	Ujfalu (Mvm.)	1891. »	3 »
Siklós	1891. »	6 »	Uj Malomsok (Gym.)	1890—1891. »	6 »
Simontornya	1888 és 1891. »	12 »	Ujvidék	1886 és 1889—1891. »	24 »
Siófok	1888—1889 és 1891. »	18 »	Ungvár	1888—1891. »	24 »
Soóvár	1888—1889. »	12 »	Vasvár	1887—1891. »	15 »
Somfalva (Sop.)	1890—1891. »	6 »	Vác, Saxlehner gyár	1887—1891. »	30 »
Soroksár	1888 és 1891. »	12 »	Vág-Besztercze (Trm.)	1891. »	3 »
Sójtör (Zlvm.)	1883 1888 és 1890—1891. »	9 »	Vág-Ujhely	1888—1891. »	24 »
Stefansföld	1890—1891. »	12 »	Vágh (Spr.)	1891. »	3 »
Stomfa (Pm.)	1890—1891. »	6 »	Vámos (Gym.)	1890—1891. »	6 »
Szabadi (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Várpalota	1885 és 1888—1891. »	24 »
Szakolca	1885 és 1887—1891. »	36 »	Vezekény (Pm.)	1889—1891. »	9 »
Szalónak-város	1889 »	4 »	Vének (Gym.)	1891. »	3 »
»	1890—1891. »	12 »	Vép (Dt.)	1888—1891. »	21 »
Szamos Ujvár	1884 és 1887—1891. »	56 »	Vimpác	1891. »	3 »
Szatmár-Németi	1887—1888. »	12 »	Vinga	1887—1891. »	30 »
Szány (Spr.)	1888 1891. »	12 »	Völgyfalva (Spr.)	1891. »	3 »
Szászrégen	1884—1891. »	24 »	Zala-Lövő (Zlv.)	1891. »	3 »
Szász-Sebes	1884—1891. »	24 »	Zala-Tárnok (Zlv.)	1890—1891. »	6 »
Szász-Vár	1890—1891. »	12 »	Zay Ugrócz (Trm.)	1884 1887. »	12 »
Szász-Város	1884—1890 »	24 »	Zágon	1884—1885 és 1890—1891. »	18 »
Szemere (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Zám (Hm.)	1882—1886 és 1888—1891. »	27 »
Szempcz (Pm.)	1888—1891. »	12 »	Zámoly (Gym.)	1890—1891. »	6 »
Szent-Ágota	1880—1891. »	72 »	Zilah	1891. »	6 »
Szent-Gotthárd	1881—1891. »	66 »	Zircz (Dt.)	1888—1891. »	21 »
Szent-György (Pm.)	1887 és 1890—1891. »	9 »	Zombor	1890. »	6 »
Szerep (Nv.)	1891. »	3 »	Zólyom	1888—1891. »	24 »
Szergény-Agyagos (Spr.)	1891. »	3 »	Zsarnócza	1888—1890. »	18 »
Szepes-Remete (Tv.)	1884 és 1887—1891. »	18 »	Zsolna	1883—1891. »	54 »
Szepes-Szombat (Tv.)	1882—1891. »	30 »	Zsombolya	1888—1891. »	24 »
Szepes-Váralja (Tv.)	1890—1891. »	6 »	Zsupanek	1888—1891. »	24 »
Székelyhid	1890—1891. »	6 »			
Székely-Udvarhely	1887—1891. »	30 »			
Széleskut (Spr.)	1891. »	3 »			
Szigetvár	1888 és 1890—1891. »	15 »			
Szilágy-Somlyó (Nv.)	1891. »	3 »			

Budapesten, 1891. évi október hó 10 napján.

Tomcsányi Béla, s. k.

szöv. pénztáros.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A magyarországi tűzoltó-szövetség Sopronban tartott X-dik nagygyűlése.

(1891. aug. 14—16.)

1874. évi szeptember 5—8-áig a magyarországi tűzoltó-szövetség II-dik közgyűlése Sopron városában tartatott meg. Akkor alig voltunk néhány százan kik, lelkesülten a fiatal eszme körül csoportosulva, munkára ott összesereglettünk és ime 17 év után, midőn Sopron városa ismét készséggel és vendégszeretettel nyitá kapuit Magyarország tűzoltóinak, már jól 2000-en felül jelentünk meg. Ezen szám valószínűleg még annál nagyobbra nőtt volna, ha Sopron nem annyira ott feküdne az ország legvégsőbb nyugoti határán. Mindazonáltal a részvét, mely emígy is mutatkozott, Sopron városa vendégszerető meghívásának és még azon öntudatnak is tulajdonítható volt, hogy régi tűzoltó-testület, annak élén pedig szakavatott és értelmes tisztikar intézte az ügyeket, mi elegendő biztosítékot nyújtott arra, hogy valamit az intézmény érdekében bármiben mulasztás nem lesz, az ily alkalommal tervbe vett egyéni szórakozás sem fog mintegy egykedvűségben szenvedni. Hogy a soproni torna- és tűzoltó-testület 26-éves fennállásának ünnepélyét a közgyűlés napjaival összekapcsolta, magában véve elég kedvező kilátásokat nyújtott kedélyességre és barátságos együttlétre, mely nélkül — bármit is mondanak azok, kik minden efféle szórakozást ily gyűlések megtartása alkalmával perhoreskálnak — mondjuk ki nyíltan, összejöveteleink igen sivár képet nyújtanának. Az ember éppen csak ember, de nem hajtható gép, mely érzéketlen anyagként segíti a világ életét. Csak a »mennyi«-t, ezt kelleni korlátozni.

Nem is halottuk, hogy lett volna panasz bárkinek az ott eltöltött, hol munkában, hol szórakozásban átélt napokra. A hatóságok, a tűzoltó-testület, mint házigazda, a derék polgárság egyaránt vetélkedett abban, hogy kinek-kinek a hivatalos teendők után kellemessé tegye az ottlétet és ha voltak is elégedetlenek, mint vannak mindenhol, még azok is kénytelenek voltak utólagosan beismerni, hogy ők voltak az igazságtalanok.

Az első nap a vendégek fogadtatásával és a kiállítás megnyitásával vette kezdetét, mire délután 3 órakor az országos tűzoltó-segélyalap közgyűlése tartatott. Ezt követte az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának ülése, melynek bevégeztetével a fényesen feldíszített torna-csarnokban az ismerkedési estély lőn megtartva és melynek sikerét a jó hangulat és barátságos kedv, valamint a soproni dalárda éneklése, de még a katonazene is előmozdította.

A második napon, aug. 15-én tartotta főtisztelendő Váradi Ferencz pápai kamarás, a tűzoltók főpapja az ünnepi misét, korán reggel igen fényes segédlet mellett nagyszámú ájtatos közönség és a tűzoltók nagy száma jelenlétében, mely saját szavai szerint az eddig általa hasonló alkalommal celebrált misék közül a legfényesebb volt és a nemesszívű lelkipásztor teljes megelégedésére vált. A misét követte a soproni napok sarkpontja: a szövetség X-dik közgyűlése, mely 10 órára kitűzve lévén, ugyancsak az igazoló-bizottmány hosszas működése miatt sokkal később vette kezdetét. Befejeztetvén a közgyűlés, a jelenlevők a banketre gyűltek össze, mely a casino legnagyobb termében volt rendezve. Mintegy 200 teritékű patkó-alaku asztal körül helyet foglaltak a szövetség ujonnan választott választmányi tagjai, élükön gróf Cziráky Béla szövetségi elnök, jobbján Szeghő István kir. táblai bírő a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsuokszági tagja, balján Várady Ferencz pápai kamarás, esperes plébános;

a tagtestületek képviselői, a város hatóságának képviselője a rendező-bizottság tagjai és számos bajtárs, kiknek arcza az elmúlt közgyűlés eseményei s a választások és a ki-teskedés mozgalmas momentumai elhalványuló színárnyalatokban még mutatkozott. A kezdetleg feszül kedélyesség fel lőn váltva a mind jobban beálló jókedv és vidámság által, mely ugyan a hivatalos felköszöntések után cs még jobban nyilvánult. A harmadik fogásnál gróf Cziráky Béla elnök mondotta az első felköszöntőt ő Felsége királyra, utána Follmann Alajos szövetségi alelnök ő Felsége József főherczegre. Mindkét felköszöntőt állva hallgat meg a diszes társaság, mely mindannyiszor szűnni ne akaró zajos éljenzésekkel válaszolt. Gloser rendőrfőkapitány a vendégekre üritette poharát. Dr. Baditz Zoltán vármegyefőjegyző Gróf Cziráky Bélát éltette. Dr. Szilvássy Márton a soproni tűzoltó-testület alelnöke éltette a hölgyeket mi a tűzoltó nejeit, Teuffel Mihály a város közönségét a város hatóságát; Várady Ferencz a hazára és annak jólétére gondolt ékezzavú felköszöntőt, mely lelkes akklamációt; Bárány N. Ernő éltette Ulber Mátyást rendező-bizottság fíradhatatlan elnökét, Schuster a soproni tűzoltó-testületet, dr. Kék dr. Szilvássy Mártont, Teuffel vármegyét, Reményi Samu a tűzoltó-szakirodalom embere Vida Pál Várady Ferenczet köszöntette fel, Wagner Ma gróf Széchényi Ödönről emlékeztet meg. Teuffel Mihály sajtót éltette. Beszéltek még többen általános lelkesültségek között és felolvastattak több sürgöny, melyek közül fumei tűzoltó-testület távirata leginkább megéltetett. A banket meglehetősen késő időben ért véget, mely után ujonnan megválasztott központi választmány Follmann Alajos alelnök vezetése alatt gróf Cziráky Béla elnöki tisztelettel, ki meleg hangon megköszönvén a figyelmet, kért a választmány tagjait, hogy kölcsönös bizalom és becséllyel viseltessenek egymással szemben és teljes odaadásal munkálkodjanak továbbra is az intézmény javára. A sorrend szerint a közelfekvő »Spangewald«-ban tartott népünnepélyhez rándult a sokaság. Ott szintén a jókedv és a több helyen játszó zene fokozta a hangulatot, mely szabad ég alatt kies völgyben késő estig tartott. Ugyanazon nap este a színházban műkedvelők által díszelődött mutatott, mely telt ház előtt játszódott le. Előadás után találkozás a soproni torna- és tűzoltó-testület torna-csarnokában tüzetett ki, hol a torna-testület 25-éves fennállásának ünnepélése ment végbe. A mindenben sikerült kedélyes együttlétet »váratlan« tüzeset zavarta meg, még pedig homoktelepeken kiütött tűz, mely szerényen egy kis patkódeszka alkotmányát hamvaztotta. A tűz terjedése okozott nagy fény és a városban erre keletkezett na- lárna általános zürzavart keltett, mely a tűzhöz sietősbajtárs készséges beavatkozása által tetőpontra hágott.

A tűz a kivonult őrség által localizáltatván, a vendégek nagy része visszatért a torna-csarnokba, hol a tűznél pártaltattak élénk vita és megbeszélés tárgyát képezték. Mivel a helyi tűzoltó-testület egész éjén át reggel 3-ig a tűzrel dolgozott, a másnapra programmszerű iskola-gyakorlat maradt, melynek megtartása reggeli 7 órára kitűzve volt.

Harmadnapon, vasárnap, aug. 16-án korán reggel megkezdett vette a nagy sürgés-forgás, mely a 10 órái terminált ünnepélyes felvonulást megelőzte. Több mint 200 tűzoltó foglalt állást a város végén, a vaspálya közelében, a honnan a menet az ünnepi térre vonulni készült. Impozáns látványosság volt a menet végig vonulása a városon keresztül és mondhatjuk, hogy eddig semelyik országos tűzoltó-gyülekezeti alkalmával a tűzoltók ekkora sokasága nem volt látható. Igaz, hogy a soproni vármegyei tűzoltó-szövetség

tagtestületei magában véve 1062 emberrel vonultak fel, mely óriási tömeg egymaga a felvonulás impozáns voltát emelte. Jelen volt még közel 250 mint az osztrákországi tűzoltó-szövetségi testületet tagjaiból formált osztály. A menet virágokkal behintett és galyakkal meg zászlókkal és szőnyegekkel díszített utcákon át folytonos bokkréták-esője alatt vonult be a diszterre, hol az emelvény előtt a csapatok arcvonalban felállottak. Itt *Fink János* Sopron városa polgármestere magyar, azután német nyelven üdvözölte a tűzoltókat. Válaszoltak neki gróf *Cziráký Béla* magyarországi és dr. *Wedl Károly* osztrákországi szövetségi elnökök. Ez alkalomból érte azon kitüntetés *Rösch Frigyes* soproni főparancsnokot, melynek során *Hauser György*, győri főparancsnok ugyancsak a győri tűzoltók nevében ezüsttel ékesített díszbaltát és ezüst babékoszorút nyújtott át neki. Alig köszönhetette meg meghatottsággal *Rösch Frigyes* e nem várt kitüntetését. már is *Martinengo Nándor* pozsonyi főparancsnok üdvözölte őt, mint a tűzoltó intézmény egyik kiváló ügybuzgó harcosát. Még néhány alkalmi beszéd után az összes zászlók az emelvény közelébe előléptetvén, megkoszorúztattak. A szövetség választmányi tagjai és az ünnepség kiváló hatósági személyei pedig dísz- emléklappal ajándékoztattak meg. — Itt nyomban a nagy tömeges gyülekezet feloszlott, mely a szónoklatok megkezdése előtt még alkalmas helyről lefényképezve lett.

A napnak befejezését képezte a »Neuhof« nevezetű kertben estefelé rendezett népünnepély, melyen a tornászok is mutatták ügyességüket. Másnap reggel már csak mindenki sietett hazafelé, a zöme azonban megelőző estén hagyta el a várost, emlékül vivén kellemesen végződött szórakozásait.

* * *

A közgyűlésről valamint a kiállításról szóló értesítésünket, a közgyűlés hivatalos jegyzőkönyvének közzététele kapcsán legközelebbi számunkban adjuk.

A II. országos tűzoltó-szaktanfolyam.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága által az 1891-ik évre megtartatni határozott II. orsz. tűzoltó-szaktanfolyam, mely augusztus hó 21-től szeptember hó 5-éig tartatott és melynek képesítő vizsgái szeptember hó 6., 7. és 8-ik napjára tűzettek ki, az idén jóval felültulta a tavalyi szaktanfolyamra jelentkeztettek számát. Jelentkeztek vagy 73-an, tényleg részt vettek azonban 59-en, kik közül 50-en a képesítő-vizsgáknak alárendelték magukat. A tényleges hallgatók névsora a következő:

Sorsz.	N É V	Kiküldetett Honnan?	Tűzoltói rangja	Polgári foglalkozás
1	Tóth Pál	H.-M.-Vásárhely	—	rend. irtok
2	Mihályi Sándor	Ó-Kanizsa	alpar.	jegyző
3	Anderla József.	» »	mászó	kéményseprő mester
4	Kürthy Márton	» »	őrpar.	czipész mester
5	Velicskó Milivoj	Martonos	—	adószedő
6	Olay Pál	T.-Sz.-Miklós	s.-csővezető	kocsigyártó mester
7	Szájler János	Szeged	csővezető	kosárfonó
8	Bertalan Imre	Kernyája	mászó	községi irtok
9	Blaustein Mihály	Kassa	őrpar.	czipész mester
10	Mihálik Béla	»	főparancsnok	rendőrkapitány
11	Wendl Endre	Vadkert	—	kántor tanító
12	Hafner Zsigmond	Kéthely	főp.-helyettes	asztalos mester
13	Rásky Mihály	Kisujszállítás	—	torna tanár
14	Kiss Dezső	T.-Földvár	—	tanító
15	Schuller József	Báttaszék	alpar.	tanító
16	Ifj. Molnár Ferencz	Nagy-Becsckerek	—	földbirtokos
17	Gruber Vincze	Temerin	alpar.	s.-jegyző
18	Szentgyörgyi Dénes	Maros-Vásárhely	szakaszv.	tanító
19	Filippinyi Soma	B.-Csaba	alpar.	s.-jegyző
20	Nagy Imre	Zágon	főpar.	tanító
21	Kovács Bálint	»	alpar.	tanító
22	Monus Lajos	Szatmár	szakaszpar.	czipész mester
23	Arányi Dezső	Bártfa	alpar.	rendőr fogalmazó
24	Pitzer Sándor	H.-M.-Vásárhely	—	kalapos
25	Karl József.	Csabrendek	alpar.	iskola igazgató
26	Petrovits Pera	Aracs	segédtsizt	borbély
27	Hirth Gyula	Ó-Moravicza	—	szabó
28	Biró Mihály	Zetelaka	főpar.	földész
29	Schwarz Iván	Budapest	—	keresk. akad. hallgató
30	Kükemezey Árpád	»	—	hirlapíró
31	Gamma József	N.-Szombat	köztűzoltó	kéményseprő mester
32	Szász Elek	Ujszékely	főpar.	tanító
33	Balog Sándor	Pankota	—	szabó mester
34	Pribék József	Mohács	alpar.	tanító
35	Ifj. Frankenberger Ferencz	Baja	szakaszpar.	kéményseprő mester
36	Gardalits Lajos	»	szakaszvezető	városi tisztviselő
37	Prodovszky Lajos	Komárom	osztálypar.	szabó mester
38	Hegedüs Kálmán	Kéménd	—	földbirtokos

Sorsz.	N É V	Kiküldetett Honnan ?	Tűzoltói rangja	Polgári foglalkozás
39	Lukács János	Petrovoszello	—	kovács mester
40	Ifj. Kádár Henrik	Csongrád	alpar.	gépész
41	Müller Kálmán	Szécsény	csövezető	szabó mester
42	Demidor Ignác	N.-Károly	főpar.	számvevő
43	Jäger József	Székely-Keresztur	alpar.	gyógyszerész
44	Welker Péter	Cservenka	—	adóvégrehajtó
45	Klinda Károly	Farkasd	titkár	főtanító
46	Pettykó Jenő	Tótpelsőcz	parancsnok	II. jegyző
47	Nagy Antal	Zalaegerszeg	titkár és segédtszt	megyei hivatalnok
48	Kéz Sándor	Tab	főpar.	körjegyző
49	Zbinyovszky István	Karád	segédtszt	gazdász
50	Baur István	N.-Lak	—	rendőrbiztos
51	Kukin György	Melencze	csövezető	kéményseprő mester
52	Fromon József	Karlova	szakaszvezető	czipész mester
53	Dienes István	Szepsi	—	városi jegyző
54	Natta Gyula	Bözöd	—	czipész mester
55	Schivetz Lipót	Igló	alpar.	városi jegyző
56	Katona Sándor	Endrőd	osztálypar.	kovács mester
57	Totka István	Gyoma	osztálypar.	kovács mester
58	Groszmann Jakab	Budapest	századparancsnok	hivatalnok
59	Christo Miklós	Békés-Gyula	főpar.	árvaszéki jegyző.

A már ismertetett tanterv teljességében betartatott, amennyiben délelőtt 7—10-ig, kivételesen 11-ig is az elméleti, délután 4—7-ig a gyakorlati előadások és oktatások tartattak. Az elméleti előadások, a melyek a műegyetem egyik nagy tantermében tartattak, valamint a gyakorlatok, melyek a Kun-utcai gyakorlótéren a mászóháznál végbe mentek, az összes tanfolyam-hallgatók által pontosan látogatottak. Ugy a tanfolyam-hallgatók buzgósága, valamint kitartása, magaviselete és fegyelmzettisége soha nem képezte tárgyát bármely panasznak, mi által az előadók feladata nagyban könnyítve volt és az eredményt elősegítette.

A magas kormány belügyminiszteriuma a szaktanfolyam tartamára miniszteri biztosul ismét gyulafalvai *Bulyovszky Aladár* miniszteri titkár urat küldötte ki, mely sikerült és szerencsés kiküldés által a tanfolyam idejének sikere nagyban biztosítottnak vehető volt. A kiküldött miniszteri biztos oly közkedvelt személy, ügybuzgósága és tevékenysége, nemkülömben fölment értelmessége és kiváló tapintata, megnyerő modora, mely adott alkalomkor a szigorúságot is türethetővé tette, mindezek oly tulajdonságok, melyek által személye inkább szeretve, mint féltve volt. Példája a kitartásban serkentőleg hatott a tanári karra is, melynek súlyos és önfeláldozó feladata bizony nem csekélynek mondható. Az előadások tartására a testület parancsnoksága által a következők rendeltettek ki az egyes szakmabeli tárgyak önálló előadására, még pedig: *Bárány N. Ernő* főparancsnok: tűzrendészet (építkezés), tűzoltás és védelem (tüzek minősége, keletkezése, támadása és oltása); *dr. Szily József* főp. helyettes: tűzrendészet (statisztika, óvintézkedések, kormányrendelet, egyéb tűzrend. rendletek), tűzoltás és védelem (csövezetés), első segély (első segély baleseteknél); *Szidanicz Ferencz* sziv. osztályparancsnok: szervezés (alakulás, alapszabályok, szolgálati szabályok, adminisztráció és rangjelzés), tűzoltás és védelem (mentés); *Hevesi Zsigmond* mászó-szak. par.: tűzoltó-szerek (a szivattyúk működési zavarai és gondozása); *Kálmán Géza* sziv. szak. par.: tűzoltó-szerek (mászó és mentőszerek, víz-szerzés (folyam, vízvezeték, kutak, medenczék), *Christe Loránt* sziv. szak. par.: egyenruha és felszerelés (egyenruha, személyes felszerelés); *Tabak Lajos* sziv. szak. par.: tűzjelzés (riadó, kürt, kéthangu jelző, síp, sürgöny és telefon); *Köhler István* szivattyú mester: tűzoltó-szerek (szivattyú alapszerkezete, működése, különféle sziv. szerkezetek és azok mi-

nősége, szivattyúk kipróbálása); *Kajlinger Mihály* gépélmérnök: tűzoltó-szerek (szivattyúszerek, újabb szerkezetek összehasonlítása és elbirálása). A gyakorlati részre, mely foglaltatott: rendgyakorlatok, szerek ismertetése, szivattyú szerelés, mászógyakorlatok, támadás, a fentiekben kívül még *Hérman Ödön* mászó oszt. par. és *Grossmann Sándor* mászó szak. parancsnok.

A tanfolyam rendes menete sem a hallgatók, sem előadók részéről semmiben feltartóztatva vagy akadályozva nem lévén, praecizitással lett betartva, a mennyiben a hallgatók pontossága és fegyelmzettisége a tanári karnak teljes adatán nagyon segített. Annak köszönhető is, hogy dacz a gyakorlati részének, mely a hallgatók fizikumát nagy mérvben vette igénybe és tulajdonképen a legfáradtságos része az ügynek, legszebb eredménnyel volt befejezhető tanfolyam.

Ugy az elméleti, valamint a gyakorlati tanításnál tanári kar beosztás szerinti felváltásban vett részt Bulyovszky Aladár miniszteri biztos jelenlétében, ki naponta több órát elméletit és egész időn át a gyakorlatit figyelő megsejmelés alá vette. A tanfolyam mindkét részét többszöri látogatás: megtisztelte számos az ügy iránt érdeklődő bajtárs, helybeli és környékbeli tűzoltó-testületi tiszték. A fővárosi hivatalos tűzoltó-testület részéről Breuer Szilárd segédtszt. Markusovszki Béla tiszt voltak az egyedüliek, kik a tanfolyam menete iránt érdeklődtek és ennek többszöri látogatásukkal adtak kifejezést.

A tanfolyam lefolyása alatt a szabadidő is tanulás megsejmelésekre használtatott fel. A helybeli tűzoltó-szergyárak sorra látogatottak. Walser Ferencz, Geitner Rausch és Tarnóczy-féle részv. társaság gyártelepei meglátogattak. Minden helyen a gyár üzemé, a gépek és szerszámok előállítását vétezt megsejmelés alá, valamint honos szerekkel próbák tartattak, avagy azok minősége és használatása gyakorlatilag bemutattatott. A szives és előzékeny fogadtatás, a nemvárt, de a magyar jó tulajdonságaihoz tartozó rendkívüli figyelemmel nyújtott megvendégelés minden gyárban opulens lunch fejezte be a szemlélet — na megelégedésre és kiváló megköszönésre ragadta a tanfolyam hallgatókat, kik mindmegannyian szives megemlékezés: bucsuztak a gyár-tulajdonosaitól. Megtekintetett a magy. k. operaház tűzoltási berendezése és megtekintetett a Ga-

s társa budai vasöntöde gyártelepe mint nevezetesség a hazai ipar fejlődése terén.

Augusztus 28-án kirándulása volt a hallgatóknak az előadó tisztkarral egyetemben Gödöllőre, hol a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnoksága küldöttje, dr. Szily József főp. helyettes által begyakorolt testület legelső nyilvános diszgyakorlatát tartotta. Aug. 30-án ismét kirándultak Jalgó-Tarjánra, hol az ottani tűzoltó-testület, mely szintén az önk. tűzoltó-testület tisztje Kálmán Géza sziv. szak. par. által gyakoroltatott be, diszgyakorlatát tartotta. Mindkét esetben a fogadtatás a legszívélyesebb és legvendégszeretőbb volt; a tanfolyam-hallgatóknak pedig alkalma nyújtott jól begyakorolt, működésre képes vidéki testületeket közelebbről megfigyelni és belőle tanulságot meríteni. Mindkét esetben Bulyovszky Aladár miniszteri biztos is tartott a kirándulókkal a tiszti kar kíséréte mellett.

A fővárosi hivatásos tűzoltó-testület gyakorlata színvonalán megtekintetett, melynél a tiszték előzőkeny magatartása által alkalmuk volt a tanfolyam-hallgatóknak tapasztalatait és ismereteit bővíteni.

Szept. 5-én az elméleti és gyakorlati előadások befejezést nyertek. Szept. 6., 7. és 8-án pedig a vizsgák ejtettek meg. A vizsgák a mondott 3 napon délelőtt 8-tól 1-ig az elméleti részből az összes tanári kar jelenlétében Bulyovszky Aladár miniszteri biztos előtt, valamint a vizsgákra az országos tűzoltó-szövetség képviselőjében megjelent Follmann Alajos alelnök és dr. Pásztor Bertalan (Eger) választmányi tag előtt tartattak. Szept. 6. és 7-én délután a gyakorlati vizsgák ejtettek meg ugyancsak a nevezettek jelenlétében, mire szept. 8-án délután 4 órakor a gyakorló téren a budapesti önk. tűzoltó-testület tagjainak közreműködése mellett a tanfolyam-hallgatókkal együtt diszgyakorlat tartatott a tanfolyam végleges befejezésekként.

A diszgyakorlaton számos nézőközönség is vett részt, valamint az erre külön meghívott tűzoltó-testületi képviselők, kik igen szép számban, úgy helyből, valamint Budapest szomszéd községeiből megjelentek. Hiába kísérténők meg mindannyian neveit felsorolni, kik siettek rokonszenvükkel és méltánylásukkal az önk. tűzoltó-testület ezen nemes, de fáradságos feladata iránt a beszámolóban jelenlétükkel a nap nevezetességét és az ünnep fényét emelni. Bajtársaink köréből jelen voltak: Breuer Szilárd, Markusovszky Béla, Lőrinczi Gáspár, Schober Károly, Mauks Elek, Lukács Gyula, Rösch Jenő, Ehrlich Manó, Müller József, Scharnbeck Jenő, Spitz Imre és még többen. Testületileg megjelentek a Zellerin-gyári, juta-gyári és Tarnóczy-gyári testületek szakaszai. Hivatalos minőségben jelen voltak Bulyovszky Aladár miniszteri biztos, Follmann Alajos szöv. alelnök és Dr. Pásztor Bertalan választmányi tag, utóbbiak mint a szövetség részéről a vizsgákhoz delegáltak.

A gyakorlat sorrendje volt: felvonulás, szivattyúk iskola-szerelése, szivattyúk gyorsszerelése, iskolamászás, gyorsmászás, támadás, diszfelvonulás. Ennek befejezése után Bulyovszky Aladár miniszteri biztos beszédet intézett a sorok előtt a tanfolyam-hallgatókhoz, melynek végén kihirdette a vizsga eredményét és a qualificatio osztályozását.

A tanfolyam-hallgatók 59 főnyi létszámából tényleg 50-en tették le a vizsgát következő qualificatióval:

Altiszti minősítéssel:

1. Zbinyovszky István.
2. Rásky Mihály.
3. Balog Sándor.
4. Hirt Gyula.
5. Lukács János.
6. Filippinyi Gyula.
7. Kürthy Márton.

Altiszti minősítés **kitünő** képesítéssel:

1. Welker Péter.
2. Monus Lajos.
3. Müller Kálmán.
4. Anderla József.
5. Totka István.
6. Ifj. Molnár Ferencz.
7. Katona Sándor.
8. Bertalan Imre.
9. Schwarcz Iván.
10. Petykó Jenő.
11. Gamma József.
12. Baur István.
13. Szajler János.
14. Gruber Vincze.
15. Ifj. Frankenberger Ferencz.

Tiszti minősítéssel:

1. Kéz Sándor.
2. Karl József
3. Kükemezey Árpád.
4. Gardalits József.
5. Jager József.
6. Blaustein Mór.
7. Kiss Dezső.
8. Nagy Antal.
9. Nagy Imre.
10. Olay Pál.
11. Pitzer Sándor.
12. Schivetz Lipót.
13. Tóth Pál.
14. Grossmann Jakab.
15. Velicsko Milivoj.
16. Kovács Bálint.
17. Prodovszky Lajos.
18. Szász Elek.

Tiszti minősítés **kitünő** képesítéssel:

1. Ifj. Kádár Henrik.
2. Pribék József.
3. Schuller József.
4. Klinda Károly.
5. Szentgyörgyi Dénes.
6. Mihályi Sándor.
7. Christo Miklós.
8. Mihalik Béla.
9. Demidor Ignác.
10. Arányi Dezső.

Ezen osztályozás kibirdetése után Christo Miklós (Békés-Gyula) a tanfolyam-hallgatók nevében a sor előtt köszönetét mondotta a tanári karnak, mire Bárány N. Ernő főparancsnok, Bulyovszky Aladár miniszteri biztosnak fejezte ki köszönetét a testület és annak tiszti karának nevében, kiemelve, hogy fáradhatatlan tevékenysége, ügybuzgósága, de főleg egyéni fényes tulajdonságainak is köszönhető, hogy a tanári kar a tanfolyam sikerére, látván a bátorító példát, nehéz feladatának az utolsó perczig kitarással megfelelt. Mire a II. országos tűzoltó szak-tanfolyam végleg befejezésére jutott.

A zalavármegyei tűzoltó-szövetség köréből.

A zalavármegyei önkéntes tűzoltó-szövetség választmányja Kovács Károly szövetségi elnök elnöklete alatt augusztus hó 14-én, az országos tűzoltói szövetségi ülést megelőzőleg, ülést tartott.

A szövetségi elnök üdvözlővén a megjelent választmányi tagokat, az országos tűzoltó közgyűlésen tervbe vett alapszabálymódosításra nézve előterjesztette, hogy az nem csak hogy nem szükséges, hanem a vármegyei szövetségekre hátrányos; mert a tervezet szerint a vármegyei szövetségi elnökök az országos központi választmányból kiszoríthatnának úgy a vármegyei, mint az országos tűzoltói ügy kárára. A választmány az elnök előterjesztését helyeselte s egyuttal megbizta, hogy a zalavármegyei önk. tűzoltó-szövetség nevében az alapszabály módosítás ellen nyilatkozzék.

Szövetségi elnök bemutatta a zalaegerszegi iparosok által készített szerelvényeket. A bemutatott szerelvényeket a választmány felülvizsgálván, azokat igen jó minőségűeknek találta, egyuttal a vármegyei tűzoltó-testületeket árjegyzék küldésével felhívja, hogy jövőben szerelvényük beszerzésénél forduljanak a megyei szövetségi elnökhöz.

A vármegyei tűzoltó-testületekről szóló statisztikai kimutatás áttekintés végett betérjesztetvén, a kimutatásból feltűnő hiányok- és rendellenességekről győződött meg a választmány; így némely testületeknél az elkerülhetetlenül szükséges tűzoltó-szerek is hiányoznak, több község a tűzoltó-testületet vagy éppen nem, vagy oly csekély segítséggel részesíti, hogy azzal feladatának nem felelhet meg stb. E hiányok pótlásánál a helyi viszonyok ismerete is szükséges, miért is Szeiwerth Antal csáktornyai főparancsnok a csáktornyai és perlaki járások, Pöltz Pál keszthelyi főparancsnok a sümeghi, tapolczai, keszthelyi, pacsai járások, Kovács Gyula légrádi főparancsnok a nagy-kanizsai és letenyei járások, Nagy Antal szövetségi titkár a zala-egerszegi és novai járások tűzrendészeti viszonyainak tanulmányozásával és a tapasztalendő szabálytalanságok megszüntetésére irányuló javaslatokkal megbízattak. Egyuttal megkeresi a választmány Zalavármegye alispánját szives intézkedés végett az iránt, hogy nevezett kiküldötteket e működésükben a közigazgatási hatóságok támogatni sziveskedjenek.

A zalabéri, sümeghi, hodosáni, hráscsáni, kis-komáromi tűzoltó-testületek kérelmük folytán a vármegyei tűzoltó-szövetségbe felvétettek.

A baksai és tapolczai társtestületeknek 1889-től fogva hátralékos tagsági díjainak esetleg per utján való behajtásával a szövetség elnöke megbízott.

A f. évben augusztus 21-től szeptember 5-ig tartandó tűzoltó-tiszti szaktanfolyamra a szövetség részéről Nagy Antal szövetségi titkár küldetett ki.

A vármegyei tűzrendészeti-szabályrendelet egyes pontjai módosítást igényelnek, mely okból Szeiwerth Antal, Pöltz Pál és Knorczér György választmányi tagok újból megbízatnak, hogy kölcsönös érintkezés utján egybeállított javaslataikat augusztus hó végéig terjesszék be.

Felemlítettett, hogy Pacsán szalmával fedett házak közé egész közelben gabona- és szalmakazalokat raktak, a mi tűzvész esetén legnagyobb szerencsétlenségeknek lehetne okozója, de meg ez eljárás a vármegyei tűzrendészeti-szabályrendelettel is ellenkezik. A felhozott esetet a vármegye alispánjának tudomására hozza a választmány.

Pöltz Pál keszthelyi főparancsnok és szövetségi választmányi tag előadja, hogy Keszthely polgárváros az új köteles tűzoltóság szervezése alkalmával Keszthelytől elszakított és más községhez csatoltatott, minek folytán előfordulhat az a visszás állapot, hogy a teljes összeépített, tényleg egy városban tűz alkalmával két külön külön parancsnokok alatt működik. Az alispáni hivatalt ezen célszerűtlen beosztás megszüntetése végett a választmány megkeresi.

Végül Perlaki Vince volt választmányi tag elhalálozása alkalmával érzett részvétét az illető tűzoltó-parancsnoksággal a választmány átirat utján tudatja.

Részlet

„A tűz és annak oltása“ és „A csővezetés

pályanyertes műnek »A csővezetés« fejezetéből.

Írta: Dr. Szily József, fős. helyettes.

Ezek előre bocsátása után már most áttérhetünk tulajdonképeni tárgyunkra, a *csővezetésre*.

Miben áll a csővezetés? ez az első kérdés; mi feleletet kell adnunk.

A csővezetés alatt értjük a sugárcső helyes tartási irányítását és a kilövelő sugár szabályozását.

A csővezetőnek mindenekelőtt *tudnia kell, hogy vegye kezébe a sugárcsövet*. Ez úgy történik, hogy bával kissé előre lépven, a jobb kéz átmarkolja a nyílást, a bal kéz pedig a sugárcsövet a szoporka alatt.

A test előtt forgó bal kéz ilyenformán végzi a sugárcső irányítását, a tömlőt jobb oldalt, vagy hátrább tartva, a jobb kéz pedig viseli az egész tömlő súlyát; maga a tömlő oldalt fut le.

A sugárcső és a rajta függő tömlővezeték a bal oldali vízzel ugyanis — kivált nagyobb magasságokra vezetve — nagy súlyt képez, úgy, hogy a rendszerint erősebb jobb kéznek kell tartania a tömlőt.

Hosszabb munkálkodásnál azonban a jobb kéz fáradhat a tartásban s fölváltható a csak irányítással foglalt balkézrel, a mikor is a jobb kéz veszi át az irányítást, a bal viseli a tömlő súlyát és a tömlő bal felől le. Ilyenkor természetesen a jobb lábbal lépünk előbbre.

Vannak azonban esetek, midőn a tömlő lefutását szabályozhatjuk tetszés szerint; pl. egy puszta falon gerendán, szóval exponáltabb helyen állva.

Ilyenkor a tömlőt, mindenkor azon kézzel kell tartani, a mely oldal felől a tömlővezeték fut; vagyis a tömlőnek nem szabad a testet megkerülnie, mert könnyen történhetik, hogy a tömlő sulya magával rántja a vezetőt.

Főntebb mondtuk, hogy legcélszerűbb, ha a vezető magát a tömlőt tartja jobb kézzel.

Ugyanis a csővezetőnek igen sokszor, de különösen ha közvetlenül maga előtt olt, a sugárcsövet lefelé irányítania, természetes tehát, hogy a sugárcső hátsó szélének megfelelően emelnie kell; ez emelés folyik azonban a nyomótömlő, mely súlyánál fogva lefelé irányul; a csavarzat alatt megtörik, kivált erősebb emelésnél, míg ha nem a sugárcső hátsó végét, vagy a tömlő csavarját fogjuk, hanem a csőrészt alatt már maga a nyomótömlőt, úgy a tömlő hajlását tetszés szerint irányíthatjuk s a tömlő megtörését kikerülhetjük.

Daczára annak, hogy a tömlő tartása sok esetben csővezetőre igen terhes, *nem helyes elhelyezni azt*, midőn a vezető az u. n. *tömlőkötéllel övékhöz köti a sugárcsövet* s ez által magukat a tömlő tartása alól fölszabadít, mert ez csak a helyes oltás rovására történhetik, mert a sugárcsövet nem irányíthatják tetszés szerint; de különösen kerülendő azért, mert exponáltabb helyen állva, a tömlőt könnyen magával ránthatja.

Ugyancsak azért *nem ajánlatos a tömlőt tartó horoghoz, annál inkább nem*, mert a horog könnyen sérthető kezet, másrészt, hogy valamit tartsanak, többnyire szűkre vannak készítve, hogy a tömlőt összenyomják s a víz kifolyását így akadályozzák.

A tömlőkötélnek és horognak nem az a rendeltetése, hogy a csővezető azokkal a tömlőt magához erősítse, hanem hogy magasabb helyekre menő tömlővezeték azokkal valamely fix-ponthoz, pl. ablakfához, folyosó-rosztyokhoz, gerendákhoz erősítik azért, hogy a csővezető legyen kénytelen az egész tömlővezeték súlyát egymagán

tartani; de ezen megerősítési helyeknek nem szabad a csővezető közvetlenül közelében lenniök, vagyis a csővezetőnek még akkora tömlődarab maradjon rendelkezésére, hogy szabad mozgásában akadályozva ne legyen.

Ugy a tömlőkötelek, mint a horgok a nyomótömlőkön a csavaroknak u. n. csőrészen alkalmaztatnak, mely helyen a tömlő be nem horpadhat s le nem csuszhat, mert az apacsavar védőkarimájánál megakad. A tömlőn magán alkalmazva, a kötél vagy horog azt behorpasztja s a víz útját ez által akadályozva, esetleg tömlőrepedéshez vezethet.

A mi a sugárcső irányítását illeti, ha a tüzet közvetlenül közelből oltjuk, úgy a sugárcsövet egyenesen a kívánt célpont felé irányítjuk; ha azonban a tűz távolabb van, úgy a sugárcsövet már nem egyenesen a célzott pontnak tartjuk, hanem annak végét fölebb emeljük és pedig annál fölebb, minél távolabb akarjuk a sugarat lövelni.

Ha a sugárcsövet 45° -nyi szög alatt, vagyis a vízszintes és a függőleges állás közti középirányban tartjuk, úgy a legmesszebbre haladó sugarat kapjuk; ez iránytól akár fölebb, akár lejjebb czélozunk, már nem fog oly messzire vinni a sugár.

Kivételesen 1—2 pillanatra erősítheti a csővezető su-

garát úgy, hogy pár másodpercig befogja a szoporka végét *ujjával s aztán hirtelen elbocsátja*, a midőn is a tömlőkben megszorult és fölhalmozódott nyomás alatt levő víz gyorsabban, erősebben fog kiszökélni s a rendesnél nagyobb távolságra és magasságra visz, de csak pár pillanatra s aztán ismét a rendes kerékvágásba jön.

E módszer azonban *nem ajánlható*, mert valamivel tovább zárva el a szoporkanyilást, a nyomás a tömlőkben annyira fölhalmozódhatik, hogy a tömlő megrepedéséhez vezethet.

Sokkal egyszerűbb s e mellett ártalmatlan azon eljárás, midőn a sugárcsövet irányítva, azt *hirtelen 45° fölé rántjuk* s ezzel a vizet magasabbra s így messzebbre is lökhetjük. Mindkét eljárást csak kivételesen alkalmazzuk, pl. magasan fekvő, újra kigyuló gerendák oltására, midőn azokhoz közelebb nem férhetünk sehogysem, avagy csak nagy fáradsággal, melyet az előtűnő zsarátnok talán meg sem érdemelne.

Sokkalta czélszerűbb lesz, különösen hosszabb ideig tartó működésnél, ha a *nagyobb* átmérőjű szoporkát *kiseb- bel cseréljük föl*, a midőn a szűkebb szoporkán kiható sugár, bár vékonyabb lesz, magasabbra és messzebbre fog vinni.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A székelyhidi tűzoltó-testület évi jelentése.

(Vége.)

A legnagyobb kitüntetés érte testületünket a múlt évben akkor, midőn a Stefánia özvegy trónörökösne Ó Felsége védnöksége alatt megjelenő »Osztrák-magyar monarchia irasban és képben« című első rangú irodalmi mű az Érmellék ismertetése közben testületünkről feltűnő terjedelmesen s igen elismerő meleg hangon emlékezett meg. E mű eddig megjelent öt kötetében tűzoltó-testület ily méltóságban még nem részesült.

A lefolyt 1890. évben városunkat oly szerencse érte, minőben, mióta létezik, nem részesült. Szeretett királyunk Ó Felsége I. Ferencz József a legalkotmányosabb fejedelem az Érmelléken tartott nagy hadgyakorlatok alkalmából 1890. szeptember 10-től 16-ig városunkban lakott. Büszkék voltunk s vagyunk e látogatásra, nagyon jól esik, hogy koronás királyunk tudomást vett rólunk itt a távoli részében hazánknak, hogy megismerhetett bennünket és láthatta, tapasztalhatta, miszerint szeretjük őt, nem bántó huzalozással, de igazán és tiszta szívből!

Elképzelhető, hogy azon hirre, miszerint Ó Felségéhez szerencsénk lesz, — egész Székelyhid lázba jött. De nem a fejét vesztő izgatottság volt ez, mely dönt, borít s azt sem tudja mihez fogjon, hanem a meleg kedélyű háznép izgatottsága, midőn kedves vendéget vár és még a séket is törüli már hetekkel előtt, a hova őt, a kedves várávárt látogatót ültetni akarja. — Nem maradt gaz kinyesetlen és czirnos fal meszeletlen! Meg ne lássa Ó Felsége — Beszélhettek nekünk, hogy nem gondol ő ilyen apróságokra: tudjuk mi, — felelének — hogy kitűnő szeme van! a legkisebb hibát meglátja.

Kicsipte bizony városunk magát; igaz, hogy ruhája egyszerű katon volt más gazdagabb város gyogó pompájához képest, de legalább méltó volt a nagy-szerű kerethez és a mi fő — királyunknak jól

Hát bizony a rendezés munkájából mi is kivettük a magunk részét, mert azt már karddal sem engedjük volna, hogy testületünknek a szíves fogadtatásban része ne legyen.

Mi kaptuk a rendfentartást. Nem kis feladat, ha meggon doljuk, hogy bármily csekély rendtelenség elrontharta volna azon jó összbenyomást, melyet városunk polgársága oly gondnal, szeretettel készített elő. De biztunk testületünkben, mely életrevalóságát minden alkalommal megmutatta, biztunk a város polgárságában, hogy segélyünkre lesz; — és nem csalódtunk.

Ó Felsége szept. 10-én este 8 órakor érkezett hoz-zánk Nagyváradról külön vonaton. Testületünk megerősített vagyonőr csapatjával a vasuti állomástól a kastélyig az ut mindkét oldalán 4000 méter hosszúságban zsinór kordont tartott fent. A városháza előtti diadalkapunál megállott Ó Felsége és fogadta Bokor István bíró üdvözetét; innen a közönség lelkes éljenzése közben lakására gróf Stubenberg József kastélyába hajtattott.

Valóságos ünnepnapok következtek ezután: szünetelt a munka, a város közönsége az utcán lakott, hogy láthassa királyát. És láthatta mindennap szabadon, ugyszól-ván egyedül, minden őrizet nélkül járnival népe között, a mit utánna nem csinál a világ egyetlen uralkodója sem. A magyar királyt nem zsoldos had, nem kéme sereget hanem népe szeretete őrizi, és meg van őrizve úgy, miként a gyermek édesanyja szerető ölen.

Szept. 12-én Ó Felségének Debreczenből érkeztekor és 16-án körünkből távozásakor vonult ki még testületünk a rendfentartására. Ezenkívül Ó Felsége lakásán és a fürdőnél, hol a Marschaltábla volt, naponkint 2—2 tűzoltó-ból álló őrséget állítottunk, mely az udvartartás által di-jasztattott.

Ó Felsége legmagasabb figyelmében részesítette tes-tületünket, midőn főparancsnokunk az udvari ebédre meg-hivatott. Ez alkalommal Ó Felsége testületünk viszonyai fe-lől behatóan kérdezősködött s örömeinek adott kifejezést kedvező állapota felett.

*

Jelentésünkben igyekeztünk testületi életünknek hü ké-pét adni. Hála Istennek panaszra semmi tekintetben okunk nincs és hiszszük, hogy a közöttünk levő egyetértés, bajtársi

jó szellem állandó kísérőnk marad jövőben is. Ez képezi erőnk forrását; ez azon alap, melyre testületünket építettük és továbbfejleszteni kívánjuk.

Tisztelettel kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.
Fándly József, alparancsnok.
Penkert Mihály, főparancsnok.

A csáktornyai tűzoltó-testület mászóházának felavatása.

Csáktornyán az önk. tűzoltó-testület egy igen diszes, téglából épült mászóházzal lett megajándékozva, melynek ünnepélyes átadása f. é. szept. 6-án történt. — Morandini Bálint az önk. tűzoltó-testület alelnöke és a rendfentartó osztály parancsnoka, ki a jelzett mászóházat saját költségén építtette fel, szívből jövő szavakat intézett a működő tagokhoz, hangsúlyozta ezen épület fontosságát s felsorolá mindazokat, kik ennek ingyenes felépítéséhez adományaikkal hozzájárultak, és pedig: Bernyák Károly, Cvetkovich Antal, Rosenberg Rezső vaskereskedők, kik a vasat ingyen adták, Debics lakatos a vasráczozatot, Morandini Román a faredőket, Kipke István bádogos a bádogos-munkát; a kész mászóházat Csáktornya városának, illetőleg városbirájának ünnepélyesen átadja. — Pruczacz Alajos városbíró átvette a mászóház kulcsát a város nevében, köszönetet mond első sorban Morandini Bálint alelnöknek, ki a terv elkészítésétől kezdve annak teljes fölépítéséig a munkára felügyelt, az építési anyagot s az összes munkaerőt ingyen adá; köszönetet mindazoknak, kik szíves adományaikkal ennek létesítéséhez hozzájárultak s midőn a város nevében ezen épületet átveszi, hivatalosan átadja további használat végett az önk. tűzoltó-testületnek. — Az önk. tűzoltó-testület nevében Szeiverth Antal főparancsnok vette át a mászóházat s midőn a testület nevében köszönetet mond a jószívű adakozóknak, kívánja, hogy a jó Isten úgy Morandini Bálint alelnököt, mint a többi adományozókat is sokáig éltesse. — Ezután Sárosi László testületi elnök tartott lelkes beszédet a működő tagokhoz, jelezvén, hogy a mai ünnepély a mászóház átvételén kívül a tíz éven át működő tagoknak szolgálati-éremmel való feldisztatásával is egybe van kötve; fölolvassa a tíz éven át egyfolytán működő tagok neveit, névszerint: Cvetkovics Antal alparancsnok, Partics Lajos szivattyus Vrbnyák, György szivattyus, Báránics Antal mászó és Marinovics János kürtös, feltűzve az érmeiket s buzgó s odaadó működésükért az egylet nevében köszönetét s elismerését nyilvánítja. — Az ünnepély a mászóházon tartott rövid gyakorlat után véget ért.

Tűzoltó-ünnepély Nezsideren.

A nezsideri önk. tűzoltó-testület 10 évi fennállásának emlékünnepe mely iránt az egész környék érdeklődéssel viseltetett fényesen sikerült. Már f. hó 19-én nagyban dolgoztak a házak homlokzatainak koszorúk, jelvények és egyéb diszitmények kifüggesztésével. Mindegyik háztulajdonos versengett, a másikkal háza feldisztatásában s az ünnepnapon, szeptember 20-án, már a kora reggeli órákban Nezsider teljes diszben állott. Három óriási diadalív állíttatott fel, és pedig: az első a város felső kapujánál, a vámsorompó helyén, mely e napon ki volt emelve, — a másik az első bejáratnál, mely a külváros adakozásából állíttatott fel s kétségkívül a legszebb lévén, a külváros díszére vált, — a harmadik a népünnepély helyisége felé vezető úton volt felállítva. Feldisztatlen ház az egész Fő-utcán nem volt; ki zászlót venni nem tudott, legalább koszorúkkal ékesítette házát.

Reggeli 5 órakor mozsárlövésék hirdették az ünnepély kezdetét s a tűzoltó-zenekar a »Rákóczy« és más magyar indulók eljátszásával vonult át a városón. A fogad-

tatásra szánt diadalkapunál a tűzoltó-testület küldöttségei várták a vendégek megérkezését s a Tábor-hegyről mozsárlövés el. Az ünnepélyre megérkezett: a sásónyi tűzoltó-testület testületileg, vezetve Amelin János főparancsnok által. Ezen testületet kísérte teljes egyenruhában az elnök, alelnök, pénztárnok és főparancsnok-helyettes is, úgy, hogy az egész sásónyi tűzoltóság ünnepélyünkön részt vett. Megjelent még testületileg a párnadorfi és gálosi önk. tűzoltó-testület főparancsnokuk vezetése alatt, azután a mosonyi, boldogasszonyi, zurányi és széleskúti tűzoltóság kiküldöttei. Midőn a tűzoltó-vendégek a szertár előtt felállítva voltak, cikhez a nezsideri, nyulási és párnadorfi hadastyán-egylet is csatlakozott, kúrtharsogás között megjelentek a szomszéd-ból várt vendégeink: Szabó Gyula ur, kismartoni főparancsnok, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja és Karner Ferencz ur, kismartoni főparancsnok-helyettes, mindkettő elsőrangú tűzoltó, egy segédtsízt és kürtös kíséretében. A megérkezetteket mozsárlövésék, »éljen«-ek és zene üdvözölte. Ámon János városbíró és egyleti elnök szívélyes szavakkal fogadta a megérkezett vendégeket s annakutána templomba vonultak a testületek.

Isteni tisztelet után a takarékpénztári épület előtt felállított, remeken díszített szónoki emelvény elé vonultak. E szónoki emelvény Roth István tervrajza szerint készült és általa díszített is fel, úgy, hogy ez remek-szép tárgy volt az ünnepélynek. A szónoklatok meghallgatására máig nagy néptömeg várt s a 200 egyenruhás egyleti tagga együtt a hallgatók száma 1500-nál többre tehető. Az ünnepély szónokai Szabó Gyula, Karner Ferencz és Roth István urak voltak, kiknek hatást keltő beszédeiket helyszük miatt nem közölhetjük. A beszédek lelkesítők s a tűzoltó intézmény támogatására sarkalók s így igazolják a szónokok önzetlen áldozatkészségét a tűzoltó-ügy terén való szolgálataik közben.

Valamennyi szónok beszédét lelkes éljenzés követte s számosan üdvözölték a szónokokat.

A szolgálati-érmek kiosztása, miután azok meg nem érkeztek, elmaradt.

Ezután a helyi hatóságok képviselői a szónoki állvány helyét foglalták s az egész tűzoltóság, követte: hadastyán-egylet által, díszmenetben, előttük tisztelegve, elvonult s miután az egész város hosszán átment, a nezsideri tűzoltóság által rendezett diszgyakorlatot szemlélte. A gyakorlat nagyon szépen sikerült és becsületére vált Wol Lénárd főparancsnoknak, kinek is a jelen volt főparancsnokok gratuláltak és teljes elismerésüket fejezték ki.

Délután 1 órakor bankett volt a »Bárány«-vendéglóban. Részt vettek 36-an, nagyobb részt nezsideri urak. A tósztok sorát Szabó Gyula ur nyitotta meg, ki lelkes szavakkal éltette Ő Felségét a királyt, mint a legnagyobb magyart s a legbuzgóbb tűzoltót. Karner Ferencz ur József főherczeg Ő cs. és kir. Fenségét, az önk. tűzoltó-intézmény legnagyobb pártfogóját, Roth István Cziráky Béla gróf tiszteletét, az országos tűzoltó szövetség elnökét éltette. Azután Szabó Gyula az egyleti elnök urra, Roth István Szabó és Karner urakra, Szabó Gyula Roth Istvánra, miután az ünnepély főrendezőjére, Roth István az egyleti elnök főparancsnok urakra, dr. Kaufholz Frigyes a tűzoltó-testületre, Karner Ferencz Nezsider város polgárságára, a jelen levőkre s különösen dr. Kaufholz Frigyes testületi orvosa urra emelte poharát.

Az ebéd alatt olvastattak fel az érkezett üdvözlő iratok is, melyek közül különös lelkesedést és éljenzést keltett a magyar nyelven írt és porosz-sziléziai Hugohüttben keltezett üdvözlés Németh Károlytól, volt oroszvájbajtárstól.

A vigan lefolyt bankett után közös kivonulás volt Mexiko-kertben tartott népünnepélyre. Nagy városok mulat

helyein sem lehet nagyobb tolongás, mint e kertben. Künn volt egész Nezsider, Védeny és környéke. De a rendezőség mindent el is követett, hogy mindenki szórakozást és mulatságot találjon.

Jó sötétben történt bevonulásnál sok kellemes megépetés érte a bevonulókat: számos ház kivilágított feliratokkal diszelgett s a városházánál nemzeti színű görögtűz világította meg egy fél óráig az utcát. A táncvizgalmom is igen szépen sikerült s a fiatalság reggelig mulatozott.

Igy fényes és nagyszerű eredménnyel sikerült a tűzoltó-ünnep.

Az ünnep hatása megmarad jó sokáig, a deficitet elszenvedjük. Tűzoltó-testületünk tagjai szívükbe vették a mulottakat s azokról megemlékezvén, buzgó kitartással a tűzoltók maradnak szívben és lélekben, szolgálatot téve a humanizmusnak, a társadalomnak és a hazának.

(»Mosonmegyei Lapok.«)

Tűzoltó-zászlószentelés Tallóson.

A most egy éve alakult tallósi önkéntes tűzoltó-testület augusztus 9-én szentelte föl díszes szízlóját. A főszentelést Jakab János zsigárdi esperes-plébános végezte fényes segédlettel. Az ünnepély alkalmából pedig a tallósi plébános, ki a testület iránt élénken érdeklődik, tartalmas beszédet intézett a jelenlevőkhöz, melynek bevezetésében a községe iránt jóindulatu grófi párt, Esterházy Mihályt és nejét, a rajongásig tisztelt zászlóanyát üdvözölte. A meghatározó beszédek sorozatát nagyban emelte Kucséra Lőrincz tallósi jegyző a testület elnök-parancsnokának hasonlatokban szingazdag beszéde, mely az összes jelenlevő tűzoltókra a legjobb buzdításul szolgált, kik ezuttal kitüntető nagy számban jelentek meg. Képviselve voltak a diószegi, galántai, dunaszerdahelyi, szeredi, fődémesi, vezekényi, felsőszeli testületek.

Este a grófi parkban fényesen sikerült multság volt, hol újból üdvözölték a legszívélyesebb házigazdát és tallósi tűzoltó-fővédnököt, Esterházy Mihály grófot.

IRODALOM.

„A tűz és annak oltása“ és „A csövezetés“, pályanyertes mű, írta dr. Szily József, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese és az országos tűzoltó-szövetség titkára. Budapest, 1891. Ezen mű, mely a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága kiadásában most jelent meg (ára 30 kr.), egyedüli pályanyertes produktuma volt a testület parancsnoksága által 1890. évre kiírt pályázatnak és mint olyan a 2-ik díjjal — 15 arannyal — lett megjutalmazva. Beosztása 2 részre oszlik. Az I. rész »A tűz és annak oltása« 18 oldalon, a 2. rész »A csövezetés« 47 oldalon. A mű terjedelmére nézve nem nagy, de annál értékesebb tartalmát illetve, azonfelül két jó tulajdonsága van. Az első az alaposág, mely abban rejlik, hogy a mű mindkét részében alig hiányzik valami nevezetesebb momentum; a második jó tulajdonsága pedig az, hogy jól érthető egyenes irányában nincsen szóhalmaz,

nincs kiczifrálás, a mi szakmúnél különös beccsel bír. A szerző művével igen nevezetes szolgálatot tett hazai szakirodalmunknak és mi azt kívánjuk, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága azzal, hogy a művet kiadásra megszerezte, ebbeli ténykedésében sikert arasson, még pedig azon irányban is, hogy midőn lehetővé tette annak olcsó megszerzését, a mű terjesztése által, melynek célja az oly annyira szükséges ismereteket minél bővebb körre juttathatni, elismerésre találjon. Megrendelések a parancsnoksághoz címzendők, hol a művecske 30 kr. előleges beküldése által megszerezhető. Ajánljuk minden bajtársnak rangkülömbőség nélkül, mert mindenki részére, a még oly annyira szakavatottnak is, jut belőle egy kis ismeret, melynek hasznát venni fogja. Lapunk más részében közlünk a műből egynehány oldalt megismertetés végett.

H I R E K.

— **A »Tűzoltó-Közlöny« legközelebbi 9. száma folyó hó 25-iki kelettel fog megjelenni.**

— A fővárosi hivatásos tűzoltó-testület értesülésünk szerint Szczerbovszki Szaniszló főparancsnok a fővárosi tanácsnál történt előterjesztése folytán és annak jóváhagyása után az országos tűzoltó-szövetség kötelékéből kilépett és abbéli bejelentését a központi-választmány elnökségénél megtette. Ez által a testület vezénylő személyei hátat fordítottak azon institutióknak, melynek létrehozatalában annak idején 20 évvel ezelőtt elődjei önérettel és hazafias igyekezetből oly annyit fáradoztak és melynek lankadatlan hívei voltak. Csodálkozásunknak adunk kifejezést az iránt, hogy a fővárosi tanács ily könnyen belement jóváhagyásába, midőn ismeretes arról, hogy egész tekintélyét és hazafiságát érvényesíti oly irányu ténykedésekben, melyek által — tetemes áldozatoktól sem riadván vissza — az ország közügyeinek hazafias felfogásból való pártolását dokumentálhatja.

— „A tűz és annak oltása“ és „A csövezetés“ pályanyertes mű, írta: dr. Szily József, a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnok helyettese, a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnoksága kiadásában jelent meg. Ára 30 kr. Megrendelések a parancsnoksághoz címzendők.

— Pályázat. Szükségesnek véljük figyelmeztetésként fel-
említeni, hogy a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnok-

sága által 1891-re kiírt pályázat szakművekre f. é. december hó 31-én lejár. A pályázatra szánt művek a mondott időn belül Bárány N. Ernő a testület főparancsnokához (IV. muzeum-körut 9.), jelíges boríték kíséretében, beküldendők. A pályázati feltételek lapunk ez évi 5. számának hivatalos részében közzététettek és legott betekintheők.

— **Adomány.** Debreczenből vesszük a hírt, hogy az »István« gőzmalom-társulat igazgatósága a debreczeni önkéntes tűzoltó-testületnek a raktártűz alkalmával kifejtett sikeres működése elismeréséül 700 firt adományt szavazott meg.

— **A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága** utolsó ülésében végrehajtotta a testület közgyűlésének azon határozatát, mely szerint a testület közel 10,000 firtot kitevő segélyalapjából 3000 firt az országos tűzoltó-segélyalapnak alapítványként átadandó. Az alapító-levelben kiköti magának a testület azon jogot, hogy a segélyalap működésének ne taláni megszűnése esetére az alapítvány teljes összegben a testülethez vissza folyjon, valamint hogy ezen összegnek évenként csak kamatai fordíthatók segélyezésekre. Ezen alapítvány folytán a testület a segélyalap választmányába állandó képviselőjét küldheti.

— **Moson-Szt. Jánosról** vesszük az értesülést, hogy f. é. aug. hó 13-án ¼9 órakor reggel tűz ütött ki egy kis pajta belsejében, melyet a kedvező körülmények következtében, az ottani tűzoltó-testület csakhamar localizált. Köszönet illeti

a dicséretes gyorsasággal a helyszínére jutott Szt. Péteri és Pusztá-Somorjai tűzoltóságokat. A pajtán kívül elégett az abban rejtett 120 kereszt árpa, valamint egy kocsi. A mentési és oltási munkálatok által meg lett mentve mintegy 80 kereszt árpa, mely nehéz munkánál az egész Szt. Jánosi tűzoltóság, különösen pedig Babits József mászóparancsnoki helyettes igen kitartóan dolgozott. A működési időtartam 4 órára terjedt. A tűz oka ismeretlen maradt.

— Reitter József a dunaföldvári önk. tűzoltó-testület érdemes főparancsnoka és a város bírása tiszteletére ama alkalomból, hogy ő Felsege által a koronás arany érdemkeresztrel lett kitüntetve Dunaföldvár közönsége f. é. aug. hó 23-án zártkörű bankettet rendezett a casino termeiben, melyen a kitüntetett zajos ovációkban részesítették. Esti $\frac{3}{4}$ órákor fáklyás menetet rendezett a tűzoltó-testület a polgársággal egyetemben. Örvendünk e szívélyes enunciaciókon, melyekkel az öreg város bírót, de örökké ifju bajtársunkat a tűzoltás terén érdem szerint megillették.

— Az ösmert Róth-féle szabadalmazott tömlőkapocs a f. é. október hó 4-én befejezett temesvári kiállítás alkalmával az állami bronz-érmert nyerte el. Ezen kitüntetés a harmadik sorrendben áll, a mennyiben előtte van a díszokmány és az állami ezüst-érem. Következik az állami bronz-érem, mely utána jön a kiállítási arany-, ezüst- és bronz-érem végül az elismerő okmány.

— Teplitzből, hol az 5-ik osztrák tűzoltó nagygyűlés f. é. szeptember hó 6-ától 8-áig megtartott, arról értesülünk, hogy az ünnepély tiszteletére és fényére e nevezetes régi fürdőhely felvette legszebb díszét. Hogy a város igyekezete, vendégeinek az ott tartózkodást emlékeztetéssé és kellemessé tenni, a legszebb sikertől koronázott, mutatja az, hogy az oda özönlött tűzoltók száma a 6000-et megütötte. De nem csak ezek száma volt oly nagy, hanem a kiállítók is tömegesen jelentkeztek, mit annak tulajdonítani, hogy a kiállítással egybekötött nemzetközi gőzszivattyúk és műszerkezetű toló-létrák versenybírálása, valamint bemutatása oly szerkezeteknek és szereknek, melyek a tűzoltó-testületek kebelében alakítandó sebesült ápolási szolgálatra alkalmaztatni szándékoltnak, mindenkire különös vonzóerőt hatott. Ausztria és Németország minden részeiből voltak ott képviselők, valamint a teljes számban megjelent német tűzoltó-szövetség választmányának tagjain kívül még számos bel- és külföldi nagyváros tűzoltó főtisztjei. Hogy a kiállítás maga a gyárosok nagymérvű érdeklődését felkeltette, kitűnik azon körülményből, hogy a kiállított tárgyak számosak és igen nevezetesek voltak. Képviselve volt 25 osztrák és 35 németországi cég, kik tűzoltószerekből gazdagon kiállítottak fecskendőket, mászó-szereket, tűzoltó felszereléseket, tömlőket, tömlőkapcsolókat, sebesült vívó és ápoló szerek stb.

Gőzszivattyukat kiállítottak: Smekal (Prága), Thursfield (Bécs), Lausitzi gépgyár (Bautzen) és Flader (Sorgenthal-Pressnitz), összesen 5 gép. Különösen gazdag kiállítása volt a műszerkezetű toló-létrának a következő cézegektől: Magirus (Ulm), Lieb (Bieberach), Weinhardt (München), Stahl (Norinberg), Flader (Sorgenthal-Pressnitz), Werner és Schmidt (Oederau). Nagy mennyiségben állítottak ki kézifecskendőket Czermak (Teplitz), Flader (Sorgenthal-Pressnitz), Smekal (Prága), Müller (Döbeln), Händel (Dresda), Hüttig (Schneeberg). További 8 cég által kiállítottak többféle tömlőkapcsolók és számos cég által kizárólag személyes felszerelések, mentő és sebesült vívó és ápoló szerek.

A jutalmak kiosztására alakult bíráló-bizottság 21 kiváló szakemberből állott 7 póttaggal úgy osztrák- valamint németországiakból, kik az összes gépeket beható megtekintés és vizsgálat alá vették. Legnagyobb érdeklődést keltett azonban a gőzszivattyúk és műszerkezetű toló-létrák versenypróbája, mely sem Ausztria, sem Németországban eddig még ily módon alkalmazva nem volt. A próba alá vett szerek-

ről végleg befejezett technikai számítások és összehasználtások után, az eredmény közzé fog tétetni.

Több oldalról, különösen pedig szakemberek által nyilatkozatok után valószínű, hogy ezen versenyzésből gőzszivattyúk tekintetében a Flader (Sorgenthal) cég fog legelső díjat elnyerni; ezen cég kiállított gőzszivattyú kizárólag csak egy személy által a legkönnyebben keletett és az összes gépek között a legnagyobb vízszál képességet mutatott, 795 litert percenkint. Sugártávlati magassága a legnagyobb volt, valamint hogy szivóképessége is nevezetesen kitűnt a többi gépek között. A Flader cég ugyanaz; mely 1874-ben, tehát 17 évvel ezelőtt ugy csak a teplitzi tűzoltó-congressuson 14 bel- és külföldi közül kiállított kéziszivattyúért az első díjat nyerte el érdeme ezen cégnek, hogy azon 25 éven belül, melyer szivattyukat gyárt, azoknak tökéletesbitésével igen nevezetes eredményeket produkált; miért is gyártmánya számos bel- és külföldi kiállításon nem egy kezdő gyárosnak mint szolgált. Gépszerkezetű toló-létráért ismét csak a nevezetes Magirus-féle (Ulm) gyár, mely évek óta ebben speciálisan fogja az első díjat elnyerni.

— Tűzoltó-szaktanfolyam Zágrábban. A magyarországi tűzoltó-szaktanfolyam dicséretreméltó utánzást talált Zágrábban. Horvát testvéreink ez évben országos kiállítás alkalmával az első horvát tűzoltó-szaktanfolyamot állították fel, melynek eredményéről nyertünk hírt. A tanfolyam, mely f. é. augusztus hó 28-án vette kezdetét és reggel 7—12 óráig tartott, szeptember 6-án fejeztetett. Szeptember 7-én és 8-án a vizsgák tartattak meg. A tanfolyam elméleti és gyakorlati része tökéletesen egyeztetve magyarországi szaktanfolyam tanrendjével és csak a látunk nevezetes eltérést, hogy a tanerők tulajdonképpen csak egy személyben összpontosítottak, mivel a kurzusnak kizárólag egy tanára volt Kolarics M. személyében. A 12 nap tartott tanfolyamra 106 hallgató iratkozott be, kik közül 50 létező tűzoltó-testület tagjai valának, holott 56 hallgató nem tűzoltókból állott. A vizsga eredményéből közzéhetjük, hogy a 106 hallgató közül 78 a vizsgát kiállott még pedig 58 »jele« és 20 »jó« osztályozással, míg a hallgató színpla bizonyítványt nyert, hogy a kurzust látogatta. A jelentkezők közül legtöbben valának az iparosok, kik 36 személylyel voltak képviselve, 17 hallgató közkezegekből (jegyzők, irnokok, pénztárosok, rendőrök) rekrutálódtak. Volt még 15 földműves, 11 földbirtokos, néptanító, 6 kereskedő stb. Horvátország a tűzoltó-intézmény terén szintén örvendetes lendületben lévén, jelen 80 önkéntes tűzoltó-testülettel bír. A tartomány mindegyik részéből voltak hallgatók jelen; 43 testület küldötte képviselőjét a tanfolyamra, tehát a testületek számának felfelé érdeklődött a kurzus iránt.

— A hazai ipar diadala. Ritka szép elismerést részesült Tiller Mór és testvére, udvari szállító cég. általa a perzsa császári udvar részére szállított egyenruhát, mely között a császár határozott kívánata szerint újjaszervezendő tűzoltóság egyenruházata is volt, oly anny megértett e nagy birodalom fejedelmének, hogy ez művészies kivitelű czikk megismerése alkalmával fényes elismeréssel adózott a magyar ipar ebbeli remekléseért, a miért is Tiller Mór és testvére céget erről egy udvari leirat által értesítette, egyidejűleg magas rendjelt adományozván ezen országszerte jó hírnévnek örvendő intézmény helybeli főnökének is.

— Helyreigazítás. E lapok aug. 10-éről keltezett 7. számában közölt hátralék-kimutatásban a Zellerin-gyár önk. tűzoltó-testület 1889 és a Ganz-vasöntödei önk. tűzoltó-testület 1889—1890 helyetti sajtóhibából 1891. évről letételek hátralékosok gyanánt feltüntetve, mit ezennel helyreigazított Budapest, 1891. szept. 21. Tomcsányi Béla, szöv. pénzt.

TÜZESETEK.

A Gregersen Guilbrand-féle ácstelep és farraktárak égése.

A német színház, valamint a gőzhengermalom égése ta nem volt a fővárosnak oly nagy terjedelmű tüze, mint z, mely október 4-én, vasárnap estefelé a Gregersen-féle cstelepet nagy mennyiségű fakészletével elhamvasztotta és mely óriási kiterjedése s a felhasznált számos oltóeszközök erőik folytán az előbbi tüzeseteket felülmulja.

A tűz, mely a Zimony felé vezető vasúti töltés közelében ütött ki, a szomszédos légszeszgyár főfelügyelője által étetett észre, ki azonnal a tűzjelzést a központnak megadta délutáni 5 óra után néhány percczel. A jelzés után a fővárosi IX. és VIII. őrségek kivezényeltettek, valamint az önkéntes tűzoltók is nyomban értesítették, kik teljes felszerelésben és összes szereikkel a gyakorlótéren tartózkodtak. Későbbben, miután a központi őrségnek a koronakereszeg-utczában padlástüze volt, a VI. őrség és ezután a központi őrség is vonult ki összes szereivel és egy gőzszivattyúval, ekkor azonban a telep már meglehetősen lángban állott. A tűz színhelyére elsőnek a IX. őrség, nyomban utána az önkéntesek érkeztek meg dr. Szily József főparancsnok-helyettes vezetése alatt 54 emberrel, közvetlenül ezek után érkezett a VIII. őrség Janicsék Andor főfelügyelővel, kiket pedig a VI. őrség, valamint a központi őrség vette.

A tűz rohamos terjedése folytán a helyszínen lévő őrségek elégtelenek voltak és mivel minden erőfeszítés dacára a tűz sikeres localizálhatása kétségessé vált, még a I. és X. őrség kivezényeltetett ki, valamint még egy gőzszivattyú, mely utóbbit követte a Walsér Ferencz gyárostól requirált és készségesen rendelkezésre bocsátott kisebbszéri harmadik gőzszivattyú. Az őrségek érkezésével a tűz kiterjedésének találtatott már a tűz, hogy tulajdonképpen oltásra még gondolni sem lehetett s így a tűz terjedésének meggátolását, legveszedelmesebb helyeinek megszállása és az onnan való védekezésre kellett szorítkozni. Mivel a tűz eleinte az irodaépület és a gépház felé terjedt, az azok előtt fekvő raktárt, valamint a műhelynek megartására fordított a főerő. Az irodaépület előtti raktárt a városi őrség 2 sugárral védte, míg a nagy műhelyt eleinte 2 városi őrség 2 sugara, valamint az önkéntesek 2 sugara védte, a »Budapest« nevű gőzszivattyú működésbe hozatala után pedig az önkéntesek által szerelt 3 sugara védte a veszedelemben lévő műhelyt, mely többször gyuladt ki, de mindannyiszor eloltatott. A hőség éppenekkel kitarthatatlan volt a telep minden pontján és a csővezetők bátorsága és szívós kitartásának köszönhető, hogy annyi menthető volt, mint a mennyit tényleg nagy küzdelemmel a lángok emésztő hatalmából kiszakítani lehetett.

Esti tíz óra tájban a szél az ellenkező oldalon lévő szomszédos jégművek felé fordult s azokat veszélyeztette. A tűz ezen irányban való terjedését a II. és X. őrség egy sugara, továbbá az önkéntesek által a »Széchenyi« nevű gőzszivattyúval szerelt két sugarának egyike, míg a második sugara, valamint a Walsér-gyárbeli kis gőzszivattyú a városiak által vezetett sugár, végül az önkéntesek által szerelt kocsifecskenő egy sugara a soroksári holt Dunaág felé fekvő raktárakat védte.

A tűz helyszínére megjelentek a hivatásos tűzoltóság részéről Szczerbovszki Szaniszló főparancsnok, ki az oltási tevékenység fővezényletét átvette, továbbá Breuer Szilárd őrnagy vezényelt. Az önkéntesek részéről megjelentek Bárány N. főparancsnok, Hevesi Zsigmond szakasparancsnok, a testület többi tisztjei, nevezetesen Hérmán Ödön és Janicsék Fer. osztályparancsnokok, valamint Christe Loránt

szakasparancsnok már a gyakorlótérről érkeztek a veszélyhelyére az őrséggel. Az önkéntesek részéről 83 ember működött. Számos kisebb sebesülések fordultak elő, eltekintve attól, hogy a sugárcsöveknél működők, valamint a tiszték is kivétel nélkül kisebb égési megsebesüléseket szenvedtek. A mentőket pedig igénybe kellett venni Bundschuh Pál, Schober János, Ftacsek Rezső és Frank Marczel önkéntes tűzoltóknál, kik kezeikön sebesültek meg, továbbá Kasza Zoltán szintén önkéntes tűzoltónál, ki a nagy forróság s a nagy füst következtében eszméletlenül összerogyott. Szerencsétlenebbül járt egyik városi kocsis, ki a vízfordókocsiról lebukott és elgázoltatott.

A rend fentartására a katonaságon kívül nagyszámú gyalog- és lovas rendőrök rendeltettek ki, valamint a kézi szivattyúk folytonos működésére 180 főnyi katonaság bocsátatott rendelkezésére a tűzoltóság részére.

Az önkéntesek 32 főnyi szakasza Christe Loránt szakasparancsnok vezénylete alatt visszamaradt a tűzveszélyhelyén. Több városi őrség csak reggel 6 óra tájban vonult vissza, a mikor felváltásra a III. kerületi őrség érkezett meg Markusovszki B. tiszttel. Reggel 8 órakor a többi őrségek vonultak be felváltva az I. kerületi őrségtől.

Déli 1 órakor az utolsó gőzszivattyú is megszűnt működni s csak az I. kerületi őrség két kis mozdonyfecskenője dolgozott 2 sugárral a tűz teljes leoltására, a mikor is a III. őrség visszavonult. Délutáni 1/2 5 órakor az önkéntesek 27 főnyi őrsége újra kivonult Christe Loránt szakasparancsnokkal az I. kerületi őrség felváltására és 2 sugárral dolgozván, esti 1/2 10 órakor befejezte volt a tűz teljes eloltását.

A tűznél még segédkeztek a gyári tűzoltóságok közül a Ganz és Társa waggonyáriak Wopaleczki Károly parancsnok vezénylete alatt, a rákospalotai tűzoltóság 10 embere, valamint a kis-zuglói tűzoltók 1 szerrel és 8 emberrel.

A leégett terület meghaladja a 3000 □-ötlet. Kárát a tulajdonos Gregersen Guilbrand a fél millióhoz közelre teszi, biztosítva volt 165.000 forintig.

A vizszerzés majdnem kizárólag a soroksári holt Dunaágból történt, hol az önkéntesek, továbbá 4 városi őrség, valamint a három gőzszivattyú működésben volt.

NYILT-TÉR. *)

Tekintetes szerkesztő úr!

A »Szabadság« című nagyváradi napilap 161-ik számában a községünkben 1891. évi július hó 10-ikén 1/2 11 órakor éjjel kiütött tűzveszély localizálása s eloltása körül testületünk részéről kifejtett működés bírálatául, következő közlemény látott napvilágot.

»Nagy tűz volt Berettyó-Ujfaluban a napokban. Éjjel fél 12 óra tájban állítólag gyújtogatás következtében kigyúlt egy ház, miről a tűz mindinkább tovább harapódzott, úgy, hogy két más ház is égni kezdett, mire a tűzoltók megérkeztek, kik megszokott lassúsággal folytatták az oltást, nem szólva arról, hogy gépük is rossz állapotban van. A lakosság nagyon meg volt ijedve, mert a hol a tűz volt, az a pont a legveszedelmesebb a városra tűzrendészeti szempontból. — A legelsőször kigyúlt s Katz F. tulajdonát képező ház egészen leégett, de ez biztosítva volt. A másik két háznak tetőzete égett le. Komolyabb körökben rossz benyomást tett a tűzoltóság gyakorlatlansága s szeretnék, ha ez néha gyakorlatokat tartana. Nem lehetne-e néhány férfit felküldeni a tűzoltó-szaktanfolyamra, mindjárt segítve volna ez igazán égető kérdésen.«

Az ezen rovatban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A szóról-szóra idézett közlemény testületünket, ebben pedig magát a tűzoltói intézményt in corpore a legkiméletlenebb, de legigaztalanabb vádakkal illetvén, ezek ellenében nem késett előjáráságunk képviselőjében községi főjegyző, Kerekes Gyula ur, a legtárgyilagósbab felvilágosításokat tartalmazó, minden pontjaiban indokolt czáfolatát ugyan ezen napilap szerkesztőségéhez nyomban beküldeni.

Nevezett lap szerkesztősége azonban, — meg nem fogható indokból, — rövid kivonatban, ollózott alakjában, elferdítetten tette közzé a közleményt, mely ily módoni közzététel nem hogy reputálta volna önkéntes tűzoltó-testületünket, de a közlemény íróját is mélyen megsértette, midőn általa nem irottakat ad tollára.

Nem foghatjuk fel, mi volt nevezett lap szerkesztőségének intencziója ezen eljárásban, nem érthetjük meg, miként lehet egy hirlap szerkesztőségének egy humánus intézményt, — melyről a közel multban éppen nevezett lap zengett dichymnuszokat, — rosszul értesült, vagy rosszakaratu levelező egyoldalú értesítésére, pláne a rövid hírek rovata alatt compromittálni; de még kevésbbé érthetjük meg, miként lehet egy igazságot szerető, komoly irányu hirlap szerkesztőségének egy erkölcsi testület elől, az alaptalan vádakat igazi értékükre (az alaptalanságra) reducaló tiszta tényállás előadhatásának megtagadása által, a reputáció útját elzárni.

De nem akarjuk mi keresni ennek okait, s mert más vidéki hirlapokban cikkiróval polemiába keveredni nem tartjuk érdemesnek, hivatásunk, tett fogadalmunk pontos betöltésének érzetében, működésünknek szakértők általi felülbírálatát óhajtjuk s felkérjük ezuttal az összes hazai tűzoltó-egyesületek parancsnokságait, sziveskedjenek az alább előadottakra tekintettel, szakértői bírálatukat megtenni.

A tűz helyszínén egy 18 öl hosszú avult náddal fedett épület gyuladt ki belső tűzről, s midőn a toronyór, kinek csak a felcsapó lángra szabad a harangot félre verni — a harangot félreütötte, az egész épület a kitörő láng által villámgyorsan kívülről is elborítottatott s daczára annak, hogy testületünk honn levő tagjai a harang megkondításától számított 4—6 percnyi idő alatt a helyszínén termettek, nem volt, mert nem lehetett semmiféleképen erejük ahhoz, hogy a kigyult háztól 60 centiméternyire levő szintén avult náddal fedett rozoga lakó házat s a kigyult épület végében levő szintén nádas istállót megmenthessék.

Mire kellett tehát egyedül és kizárólag irányulni a védelemnek, ha nemarra, hogy az égő épületek közelében fekvő épületek oltalmazása, megmentése által a tűzvész localizáltassék.

S eme czél kivételét is rendkívül megnehezíté az a körülmény, hogy a tűz színhelyétől 80 - 100 ölnyi távolban álló kutak vize pár perc alatt kiszivatott s távol szomszédokból megfelelő időveszteség mellett kellett a vizet szállítani a tűzoltó-testület ott levő 25 tagjaival együtt 50—60 főre tehető működőknek.

Csak a legfárasztóbb s a legvakmerőbb működés eredményezte azt, hogy az egy méter távolságra levő fabódé, melyben mindenféle gyulékony kereskedelmi cikkek is rakározva voltak, magától az iszonyu hősgégtől tüzet nem fogott.

De localizáltatott a tűz e helyen három tűzoltónk: Rác Demeter, Fekete Gyula és Kálmán Károly csövezető önfeláldozó működésük folytán, kik, mindhármán hónapokig sajtó sebeket kaptak s hogy a védelem egyik központját eme helynek kellett képezni — indokolja azon körülmény, hogy ezen fabódé lángra gyulása a tőszomszédságában fekvő nádas lakóház elhamvadását is menthetetlenül maga után vonta volna.

A másik igen veszedelmes hely volt, az égő istálló közelségében állott zsindeyyel fedett lakóház megmentése. Ennél a távolság csak 2 méternyi volt s ezen épületet, tekintettel arra, hogy a szél folyvást erre verte a szikrát, önfeláldozó működésünkkel sem lettünk volna képesek meg-

menteni, ha ezen ház szerencsére zsindeyyes nem lett volna — Harmadik fontos hely volt a veszedelemnél egy n épület, mely 5 méternyi távolra fekszik az először kig háztól. Mindhárom veszélyes hely megmentetett 25 tűző legfeljebb 30-ra tehető díletáns uriemberek által.

Ezen általunk feltüntetett eredmény kivivott siker ismeréséül iratott a »Szabadság« napilapban fentebb idé közlemény.

Előadottak után nem tartjuk érdemesnek fenti czi bírálatunk alá sem venni; egyedül és kizárólag kérjük, fentebb előadtuk, a szakértők véleményét, s azon tudat hogy kötelességünket hiven betöltöttük, bátran nézük pártatlan bírálatok elé.

Berettyó-Ujfalu, 1891. augusztus hó 7-én.

Udvarhelyi Béla,
segédítszt.

Tamássy Géza,
főparancsnok.

Szerkesztői üzenetek.

R.... S.... Csurgó. Igen helyes és nézetünkkel teljesen találkozó tartalmánál fogva, leszoritván más cikket, első hamarabb. Bajtársi szívélyes üdvözet.

F.... J... Székelyhid. Készségét melegen megköjük. Térszűke miatt e számban ugyan nem jelenhet meg, de a lezelebbiben hozzuk, még pedig a kívánt javítással a cikk végén. gozatainak bármikor tért nyitunk. Örvezdestessen meg. Bajtársi üdvözet.

T.... G.... Berettyó-Ujfalu. Az emigy is kései punkból nem akarván kihagyni, felvettük, a helyszini rajz mellözé: és nyilvánításukban az arra vonatkozó kitételek átigazításával. A rajz 1200 példányban kinyomatásra kerülő lapunkban mint külön léklet 12 frt költséget okozna nekünk, melyet elviselni nem lehet hajlandók, tekintve, hogy nem közérdekű cikkről van szó, ha polemiáról, mely csak két faktort érdekel. Igaz, hogy az ország tóinak bírálatát hívják fel, de kételkedünk abban, hogy valamely oról reagálnának reá. Az értelem így is zavarva nem lévén, reputati helyreütése iránti felszó alásuk elegendően nyit és határozott, tehát hil

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERNBERG ÁRMIN ÉS TESTVÉRE
Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós-, verő-, fa és réz fuvó-hangszerek** s azok kellékei és alkatrészei.

Mindennemű hangszerek és zenés művek **javítása és kitérgetése** szabvány pontosságúval eszabályozott.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

A
HADI ÉREMHEZ.A
HADI ÉREMHEZ.

TILLER MÓR ÉS TESTVÉRE

perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruházathoz szükséges felszereléseket

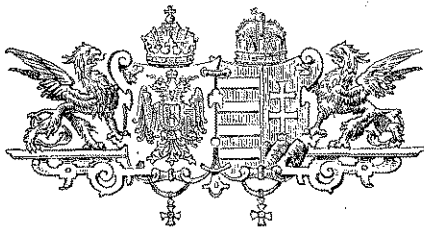
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

* Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek. *

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Alapított 1816-ban.

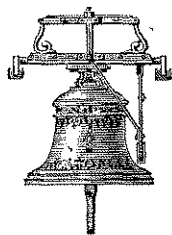
Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyu- és kút-gyára, harang- és érczöntője

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

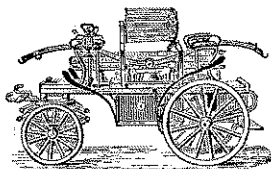
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szereiket, valamint kitűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

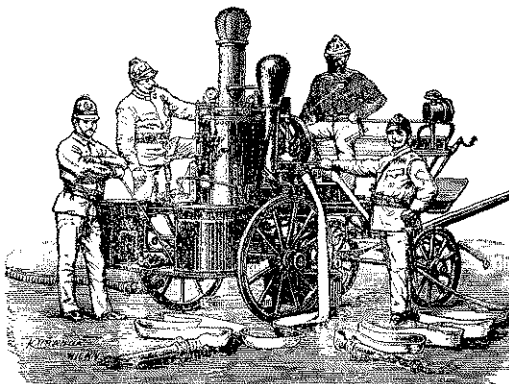
Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! *

Wm. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyar: BÉCS IV. VICTORSSZE 22.

Gyar: BÉCS IV. VICTORSSZE 22.

ajánlja saját találmányu újból javított

KIS GÖZFECSKENDŐIT

(Thursfield szabadalma)

tökéletes pótlásánl a városi és falusi koesi-szivattyuknak.

Ezen szivattyuk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkímélése mellett tartós üzemképességet biztosítanak.

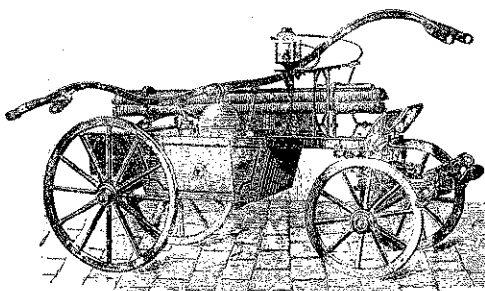
Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra ingyen és bérmentve.

Ő cs. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítója.

Alapított 1858.

WALSER FERENCZ

Alapított 1858.

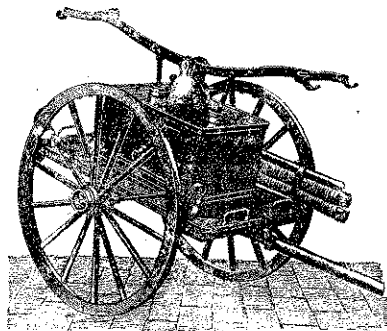
első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt

községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek** és a szervezendő **tűzörségek** részére **kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-
kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzörségek és önkéntes tűz-
oltó-testületek** egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az **egységes vészvonatok,** mint a 105 milliméter
hengerátmérővel bíró más **tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott
Walser-féle tömlőcsavarral** láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők **a magyar egységes
csavarra átadomittatnak,** mely végre az illető fecskendő **vízszállító könyökdarab** beküldése kéretik.

A gyár által, mint **kizárólagos hazai gyártmány,** eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban
7000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitűnő sötétkék
vagy szürkeshínű posztóból készült

köpenyegeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

→ Árúminták ←

◆ kívánatra ingyen és bérmentve. ◆

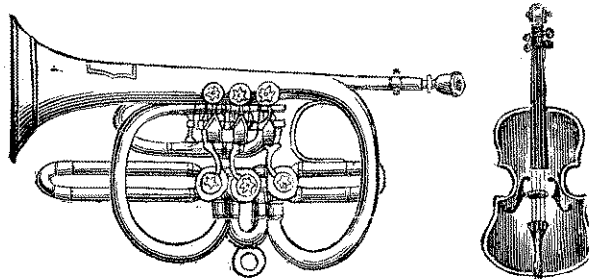
Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított bizo-
nyítvány.

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA

hangszergyárosok

GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.

Gyártmányukat ajánlják a t. tűzoltó-testüle-
teknek hangszerszükségeik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindennemű
**trombiták, kürtök és helikonok; nagy és
kis dobok; réztányérok; klarinéták; fu-
volák és pikolok; nemkülönbön hegedűk, vio-
lák, gordonkák és bőgők** stb.

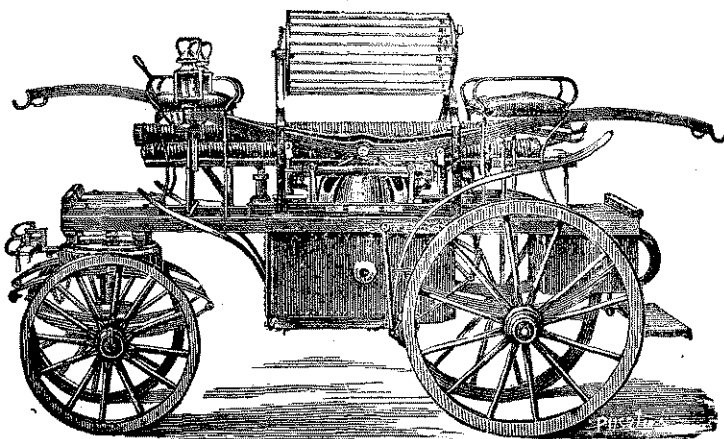
Nagy raktára **jelzősíp- s jelzőkürtöknek;**
riadókürtöknek; valamint **citherák, száj- és
húzóharmonikák** nagy választékban.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve

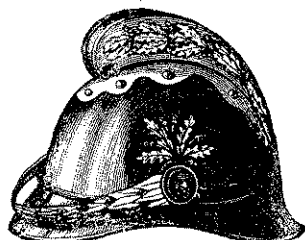
Saját javító-műhely.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

5 évi
jótállás!

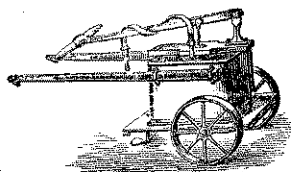
10 évi
részletfizetés mellett!

TARNÓCZY

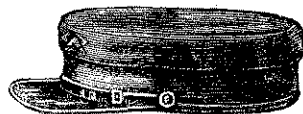
tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

**Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.**

Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrende-
letileg előirt méretekkel bíró,

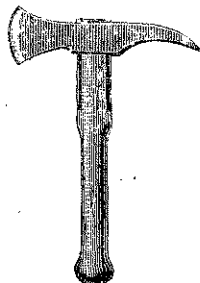

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit,

minden mellékszerelvénnyel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsi-fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

Kizárólag hazai gyártmány.

Nemkülönben ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

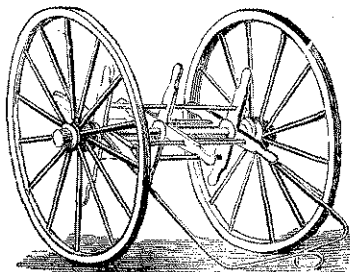
A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett.

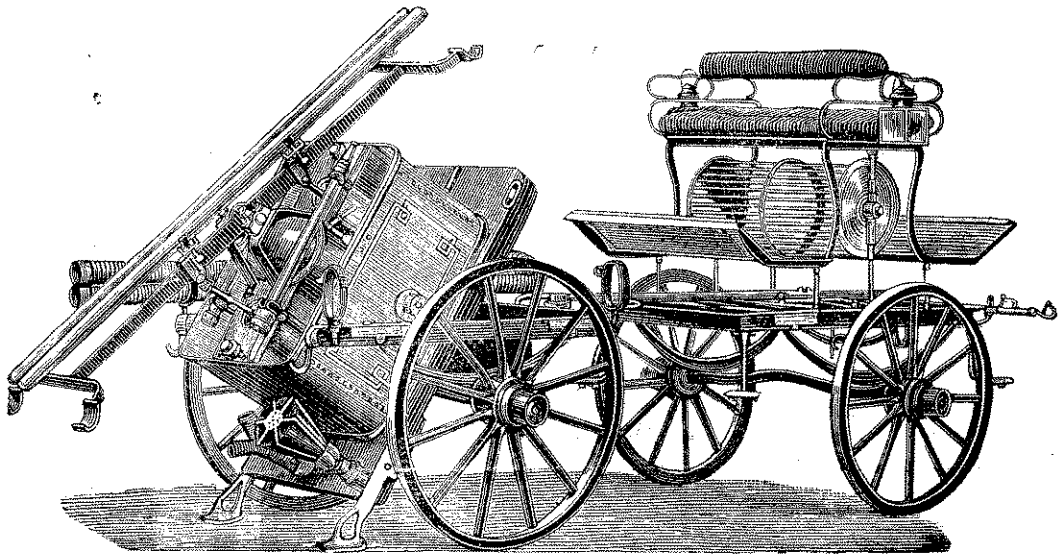
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkínknél csak ércszelepek s be-
csiszolt érczdugattyúk alkalmaztatnak.

Fecskendőkínken, saját új találmányainkon,
fontos s czélyszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsi, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkínken, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szívótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemekből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilár dan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁSI

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

III., Pál-utca 3. sz., III. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., féleltre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes ár-
engedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM. A magyarországi tűzoltó-szövetség központi választmányának legsürgösebb feladatai a közel jövőre való tekintettel.
Hivatalos rész. — *Általános rész:* »Nincs többé vízhiány!« — Részlet a tűz és annak oltása« és »A csövezetés« pályanyertes műnek »A z és annak oltása« fejezetéből. — A Roth-féle tömlőkapesolók. — *Testületek köréből:* A brassói önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hírek.* Szerkesztői üzenetek. — *Hirdetések.*

A magyarországi tűzoltó-szövetség központi választmányának legsürgösebb feladatai a közel jövőre való tekintettel.

I.

Az emberi alkotások megszületésük perczé-
n már a gyarlóság bélyegét hordozzák magukon.
A gyarlóság az emberi lény egyik alaptulajdonsága,
amely még akkor is megvan és állandóan kíséri őt,
amint a fejlődő világforgalom minden haladásával e-
gyütt a képzelt legmagasabb tökélyre viszi művelő-
ségében. A mi ebből az egyes lényre illik, ráfér a
közvetlen tapasztalatra is, noha ez utóbbi compositió
r annyi előnnyel, hogy alkotásaiban a »több fej,
több ész,« meg a »több szem többet lát« által ezen
alkotások lényeges kellékeit a purificatio minden
törtéjén átviszi és gondos összhangzásba hozza,
amely pedig az alkalomszülte legjobb belátással a
kéletességre emelni igyekszik.

A társadalmi rendből merített tapasztalat után
tudjuk, hogy idővel minden emberi alkotás
szorul az ugynevezett revízióra: min lehet és mit
lehet javítani; az örökké teljes erővel nyilvánuló hala-
adás és a viszonyok változása ezt így követelik. Beáll
a szükségessége annak, hogy a változott viszonyok,
amint a kor legujabb szelleme által előidézett a
últ időkkel ellentétbe jött abnormitások vagy tűn-
nek el, vagy hogy a felmerült haladást mutató
jelnyelvek sanctionáltassanak újabb rendszeresítés által,
amely: hogy a volt helyett, mely elavultnak, vagy
még elkopottnak tekintendő, az újabb kor eszméje-
n születtett újabb rend és alkotás váltsa fel, az
időt.

Magyarország tűzoltó-szövetségének központi
választmányára oly csoportos összesség, mely a mellett,
hogy szép és magasatos eszmének szolgál, bir annyi
életrevalósággal, hogy belátván a szövetség ügyei-
nek nagyobb arányban való fejlődését, teljes erejével
igyekezzék a szövetség kötelekében oly állapotokat
teremtteni, a melyek, az igények kielégítése mellett,
az ügyet magát az eddigi közömbös stádiumból a
nagyobb érdeklődésre, a pezsgőbb vérkeringésbe
hozni, képesek legyenek. Hogy ez eléressék, nyilván
azzal kell kezdenie, hogy összehasonlitsa a mult
időket a jelenkor fokozottabb mozgást igénylő ide-
jével, a reformok zászlóját bontsa ki, a mi által
önként odajut, hogy összes compositumát revízió
alá veszi.

Nem célunk azt magyarázgatni akarni, vajjon
az országos szövetség választmányára mintegy 20 évi
működése alatt miért nem birt maga körül jobb
állapotokat teremteni, mint a melyekkel jelenleg még
szemben állunk; mert tudjuk, hogy a nehézségek,
melyekkel küzdenie kellett, nagyobbára még ma is
ugyanazok. De célunk ezuttal rámutatni azon leg-
sürgösebb feladataira, melyeket a közel jövőben
megoldania kell, ha egyébiránt működése, létjogo-
sultsága mintegy élő kérdőjelként ne tűndököljék.

Ha fentebb elfogadtuk azt, hogy az emberi
gyarlóság bizonyos fokig észrevétlenül botorkál a
maga útján tettének legjobb meggyőződéséből, míg
eijön az az idő, a mikor a változott körülmények
más irányba való fordulattal parancsolólag lépnek
fel; midőn az idők vívmányai, az örökös haladás,
ébredtöleg hatnak, tehát az egyes emberi alkotások
elposványosodásának határt szabnak és megtérítésre
intenek; el kell fogadnunk azt is, hogy ennek belá-
tása az első lépés öntudatos megváltoztatásra az
ellenkező, tehát megfelelőbb irány felé. A bölcsészet-
tan számtalan sophismái közül örökkévaló igaz
mondást találunk abban, hogy »a vétek belátása az
első lépés a javulás felé« s így benső meggyőző-
désünk is az, hogy az ügyek eddigi stagnációja a

központi választmányt, — melyben sem a munkakedv, sem az ügyek iránti meleg érdeklődés hajszálnyival sem alászállott, — annak a belátására hozta, hogy az első lépés ideje, újabb szellemben való más irányban, ime már elérkezett. Elérkezett a revízió ideje, el a reformálás korszaka.

A revíziót ott kezdtük meg, hol sarkpontját bírjuk: az *alapszabályok módosításában*. Ez lévén alkotmányunk, leglényegesebb elveinket ezekben kelle lefektetnünk a jövő biztosítására. A mű kudarcot vallott; a tervbe vett módosítások a soproni nagygyűlésen általános tetszés mellett megbuktak. Vox populi, vox dei! A zöm az alapszabályokban lefektetett elvekkel egyet nem értvén, a tervbe vett módosításokat nem találta elegendő prägnánsnak állandóan kiható alkotásra s így a tervezet a napirendről levétetett. Ez által a központi választmányunk feladata első sorban abban áll, hogy ezen alapszabályt módosító tervezetet újabb kidolgozás tárgyává téve, abban a közgyűlés által felfedezett hiányok megszüntetése által, valamint célszerűbb codificálással az újabb viszonyok consolidását teremtsen meg. Noha a közgyűlés sanctiója csak 1893-ban Szabadkán várható, a választmányunk igyekeznie kell ezen két évi ciklusra terjedő munkásságát, a mennyire lehet, azon irányba terelni, melyben az alapszabályok főelvei foglaltatnak, mi által a talaj ezen elvek helyfoglalására meg fog erősbödni. Hogy a módosítandó alapszabályok az elmúlt közgyűlésen mi oknál fogva nem fogadtattak el s vajjon azok lényege a többség nézete szerint hibás-e vagy sem, azt e pillanatban szellőztetni nem akarjuk. Tény az, hogy a közgyűlés egy leendő jobb alkotás benyomása alatt állott ugyan, mindazonáltal finom érzéssel sejtette — s azt a központi választmány ugyszólván készületlen magatartásából is gyanithatta, — hogy a módosításban a felülről való támogatás arra a kifejezésre nem jutott, sem pedig semilyen oldalról, sem pedig a közbeesett indokolásból sem nyert oly biztatást, melyből ezt következtetni lehetett volna. A magas kormányhoz eziránt felterjesztett a választmány által képviselt emlékirat tényleg a közgyűlésig elintézés nem nyervén, ezen általános lidércz-nyomás alatt, akarva nemakarva, azügy félre dobodott. Megfeneklenie már csak azért sem szabad, mert a közgyűlés a választmányt utasította arra, hogy a legközelebbi közgyűlésre a tárgyat napirendre tűzze ki s így elintézése sem fog mellőztetni. De a központi választmány egyik legsürgősebb feladata, hogy a helyzet tisztáztassék, hogy valahára a jövőre szóló alkotásoknak meglegyen ama bázisa, melyre biztosan és célszerű munkálkodás mellett tovahaladni lehessen.

Az alapszabályok fonalán vezetettünk annak belátására is, hogy az azokban már eddig is kifejezésre jutott külszervezés nagyobbára csak a papiron létezik. Értjük a *vármegyei szövetségeket*. Az ezekkel célba vett fejlődése és terjesztése ügyünknek bizonyos rendszeresítés által, a szana szét heverő erő

és tehetség egy pontra való összegyűjtése és végleg való összpontosítása az országos szövetség mindenki által a leghathatósabb eszköznek foglaltatni, melylyel világraszóló eredményeket el képesek lehetünk. Ámde az eszközök elvétve ténendő alkalmazása, vagy tán az sem, tette ed hogy a megyei szövetségek megalakulása r halad oly mérvben, mint a hogy az kíván volna, sőt mint a hogy azt az itt-ott mutat sajnos viszonyok fölöttébb szükségesnek mutat. Az eddig megalakult vármegyei szövetségek csel száma igazolja abbeli nyilatkozatunkat, h a központi választmányunk egyik sürgős teend közé tartozik a megyei szövetségek minél gyorsan való létrejöttét előmozdítani az által, hogy n den telhető módon és teljes erővel hasson a különböző faktorokra a cél valósitása érdekében. Né tünk szerint nem elegendő az, hogy az alapszabályaink keretében a megyei szövetségek illő hel jutottak, alakulásuk pedig bevárando. Nézetünk s rint a központi választmányunk kötelessége áll foglalni ezen eléggé fontos kérdéssel szemben irányban, hogy programmszerű tevékenységgel ig kezdek érleltetni azt, mit emigy a nagy közöny nembánom között tán egyesek nem eléggé tette egyénisége késleltet. Ha szükségesnek mutatko: a választmány mozgósítsa egyes tagjait arra a vi kekre, hol a kezdet nehézségeivel küzdenek az ott elemek; de ügyes utbizgazitással, kellő felvilágosi mellett és azáltal, hogy a központi választmá mint a kormány szakközege, a kellő fellépési hat körrel is bír, tehát kötelességszerű hivatást gyakorol, bizonyára oly eredmények lesznek elérhet melyek az oly annyira kívánt javult állapotok f vezetnek. A költségek sem jöhetnek tekintetbe, m hála! már annyira vagyunk, hogy egy kis pénzre is áll rendelkezésünkre, melynek célja nem lel az, hogy garmadra halmozassék fukar összekup gatásból. Teremtenie kell saját iniciatívájából a választmányunk, de nem várni, míg a mesebeli s galambok utopiai állapotja bekövetkezik. Bevá azt, míg egyeseknek tetszeni fog e téren valar alkotni akarni, igen soká fog tartani, mialatt évek mulnak a nélkül, hogy a vagyonbiztonság teki tetében tűzrendészeti szempontból a lakosság javá megfelelőbb állapotok létrejöjjenek. Közvetlen érintkezést a vármegyék székhelyén létező inté körökkel, ügyes és erélyes fellépés mellett, ez mit a központi választmányunk tanácsolunk, m amolyan gyakorlati elintézés, mely a maga siker nem fogja nélkülözni. Ha még tekintetbe vesszük hogy a választmány eddig semmiféle irányban, ez kérdést illetve, befolyását saját ébredéséből még ne gyakorolta, sőt mi több, évek óta fennálló intencziáját még körlevélileg sem ismertette meg a törvényhatóságokkal, mit mulasztás számba vehetnének elérkezettnek vesszük az időt arra, hogy most m haladéktalanul és hovahamarább valamit tegyen.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Sopronban az országos tűzoltó-szövetségnek 1891. évi augusztus hó 15-én tartott tizedik (X.) rendes közgyűlésében.

Jelen volt: Méltóságos gróf Cziráky Béla szövetségi elnök elnöklete alatt 140 testület képviselője, Fink János, Sopron szab. kir. város polgármestere és számos vendég.

Jegyzők: Bodrogi Gyula és Vida Pál.

1. Gróf Cziráky Béla szövetségi elnök d. e. $\frac{3}{4}$ 11 órakor elfoglalván az elnöki széket, melegen üdvözlő a nagy számban megjelent tagokat, óhajtja, hogy a gyűlés üdvözö legyen, a nemes ügynek fejlesztése hozza közelebb a célhoz, erősítsék eme terebélyes fa, hogy összetartás által hatalmas törzse legyen. Üdvözlő a Sopron szab. kir. város és törvényhatóság képviselőiben megjelent Fink János polgármestert s a gyűlést megnyitja.

Sopron szab. kir. város polgármestere fejtegeti a törvényhatóságok feladatait a tűzoltó-testületek irányában. Jó akarattal párosult tevékenységet óhajt és ajánl. Üdvözlő a tűzoltó-szövetség megjelent képviselőit s áldásos működést kíván azon testületnek, melynek kebelében József főherczeg ő cs. és kir. fensége vezérszerepet játszik. Köszönetet mond a Sopron falai közt megjelent magyar tűzoltóknak, kik megjelenésökkel fényt derítenek a soproni torna- és tűzoltó-testület 25-éves jubileáris ünnepéjére.

E kölcsönös üdvözlések után a közgyűlés megnyitattik.

2. Elnök felhívja a közgyűlés tagjait, hogy válaszanak a közgyűlés tartamára két jegyzőt.

Jegyzőkül egyhangulag megválasztatnak Bodrogi Gyula m.-szigeti és Vida Pál mohai tűzoltó képviselőket.

3. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére öt tag megválasztását ajánlja.

Jegyzőkönyv hitelesítőkül megválasztatnak Csányi János, Pásztor Bertalan, Berthold János, Kovács Károly és Szabó Gyula

4. A szavazatszedő bizottságba.

Megválasztatnak: Boczkó Sámuel, Hauzer György és Magyar Elek.

5. Olvasztik az igazoló bizottság jelentése, mely szerint igazolásra benyújtott 146 darab meghatalmazás. Ezekből igazoltatott 136, nem igazoltatott 10 és pedig 7 tagsági díjnak hátraléka, 2 a meghatalmazás hiányossága és 1 a felvétel hiánya miatt.

Tudomásul vétetik.

6. A központi választmány 1889—1891. évek közti időszakról szóló nyomatásban is megjelent jelentését be-terjeszti.

Mivel a jelentés nyomatásban már eleve a tagoknak megküldve lett s hozzá szólni senki nem kívánt, az helyesléssel tudomásul vétetett.

7. Olvasztik Teuffel Mihály pápai, Lukáts Gyula tajnai és Rösch Frigyes soproni képviselőknak, mint a pénztár megvizsgálására kiküldött tagoknak jelentése, melynek értelmében Tomcsányi Béla pénztáros alkalmaztatása óta a pénztár kezelésében a bevételek és kiadások kellő utalványoztatása és elkönyvelésében kellő rend, pontosság található. A korábbi kezelés hiányos volta miatt támadt pénztári zavarok tisztázására s a hiányzó összeg mennyiségének megállapítása körül tanusított lelkiismeretes munkássága elismerést érdemel s pénztáros részére a pénztárnak általa való kezelési idejére a szokott felelősség fentartásával a felmentvény megadását javasolja. A számadás számtételeit illetőleg azoknak megállapítását ezuttal lehetőnek nem tartja, mert a bevételi összegeken kívül még vannak olyanok, mik a volt pénztáros által bevezetve nem lettek, a kiadások között pedig sok van, melyekre vonatkozó okmányok

elnökileg utalványozva nincsenek s csak a volt titkár aláírásával ellátott egyszerű kimutatások, vagy saját nyugtáival vannak támogatva. Indítványozza a bizottság, hogy az e tekintetben szükséges hosszabb és rendszeres vizsgálat mezejtésére a Gorecky Zsigmond volt pénztáros idejéből származott hiányok mennyiségének megállapítására a választmány saját kebeléből bizottságot küldjön ki s a hiányösszeg behajtása iránt intézkedjék.

Teuffel Mihály központi választmányi tag azon felvilágosítása után, mely szerint a hiányzó összegek teljesen fedezték s a fenforgott hiányok pótlására a választmány felhívást intézett, a melynek sikere már a jelen számadásokban szerepel, a jelentés tudomásul vétetik s Tomcsányi pénztárnoknak köszönet szavazása mellett a felmentvény megadatik. Minthogy a pénztár-vizsgálat alkalmával az derült ki, hogy a korábbi titkár által történt pénzkezelésnek még több hiányai ezután is fognak felmerülni, ennél fogva a közp. választmány felhatalmaztatott, hogy a további vizsgálatot saját kebelében eszközölje s a kifejlendőkhöz képest esetleg törvényes uton is intézkedjék.

8. Tomcsányi Béla pénztáros előterjeszti az 1891. évi augusztus hó 15-től 1893. évi augusztus hó 15-ig terjedő időszakra egybeállított s a központi választmány által elfogadott költségvetést.

Az előterjesztett költségvetés bevétel címén 5800 forintban, kiadás címén 9 czimen ugyancsak 5800 forintban megállapittatik s elfogadtatik.

9. Előterjesztetik a központi választmány javaslata az alapszabály-tervezet módosítása tárgyában. Elnök felemlíti az okokat, a mik az alapszabályok módosítását szükségessé tették. Egyrészt a tagok óhajtása teljesített ez által, a mi első, üdvös jele azon irányzatnak, a melyre a tűzoltó-testületek lépni kívánnak. Érezték annak szükségességét egy a magas kormánylyal, mint a hatóságokkal szemben való érintkezésnél. Óhajtandó, hogy a tűzoltó-szövetség hatósági jellegét nyerjen s kilépjen az egyleti jellegből. Körvonalozza az alapszabályokban különösebben feltűnő módosításokat, melynek pl. a központi választmánynak 2 évről 4 évre való választása, különösen azzal okolván meg, hogy a rövid 2 év alig elég arra, hogy az ujonnan választott tagok az ügymenettel megismerkedhessenek. Továbbá: a közgyűlés nem gyűl össze minden második évben stb. Majd Teuffel Mihály előadó teszi meg erre vonatkozó előadói jelentését. Terjedelmesen indokolja annak szükségességét, miért kellett az alapszabályokat módosítani. Ajánlja azt a részletes tárgyalás elfogadására.

Kovács Károly nem fogadja el a választásnak 4 évre való kiterjesztését s a következő indítványt teszi: Az alapszabály módosítás korai lévén, a tervezet vétessék le a napirendről s mondassék ki, hogy a megyei szövetségek elnökei a többi választottakkal együtt, a központi választmánynak tagjai.

Szokoly Ignác, dr. Pásztor Bertalan, továbbá Léva képviselője csatlakoznak előttük szóló véleményéhez, mire Teuffel zárszólási jogával él.

Pásztor helyreigazítja tévesnek tartott szavait s a központi választmány iránt elismerését fejezi ki, de azért nem tartja az előadó javaslatát időszerűnek.

Elnök az eszmecserék összesítésének eredménye után határozatképen kimondja, hogy a módosított alapszabály-tervezet később leendő használati anyagként ezuttal a napirendről levétetik, kijelenti azonban, hogy az ösztönzésül akart lenni a megyei szövetségek létesítésére s kéri a közgyűlés tagjait, hogy tegyenek meg minden lehető a szövetségek létesítésére, a melyek hivatva vannak a választfalakat lerombolni az önkéntes és a hivatásos tűzoltók között.

10. Előterjesztetik Eckert Sándor csallóköz-somorjai főparancsnok és a budapesti gyári- és magántűzoltó-testületek indítványa a rangjelzés és annak czélszerű megváltoztatása tárgyában. Az indítványok a) a rangjelzést, b) az egyenruházatot, c) a felszerelést illetően, együtt bocsáttatnak tárgyalás alá.

A tanácskozás folyamán kimondja a közgyűlés, miszerint igaz ugyan, hogy a rangjelzés és ezzel kapcsolatban az egyforma egyenruházat kérdésének megoldása, sőt az egyöntetű szervezet megállapítása és keresztülvitele oly fontos, sőt a tűzoltás ügyének továbbfejlesztésére nézve oly életbevágó, hogy az elhamarkodott intézkedéssel elintézni czélszerűnek éppen nem, sőt inkább károsnak kell jelezni. Bizonyítja ezt a tapasztalat, mely nem volt képes az e részben eddig történt megállapodásnak általános elismerést szerezni. Ennél fogva határozatképen kimondatik, hogy az indítványok közül a budapesti tűzoltó-szövetség által beterjesztett, mint a tűzoltó-ügy eddigi fejlődésének megfelelőbb s az ügy szellemét jobban visszatükröző, egy e célra megbízott enquette-nek kiadatik, mely ugy a rangjelzés, mint egyenruházat és szervezet, ideértve az egységes kürtjelek kérdését is, a jövő év augusztus haváig terjedő véghatáridő alatt megtartandó tanácskozásban állapítsa meg, mely megállapodás az elnökség által az illető szakközlöny útján közzététessék s a legközelebbi közgyűlés elé terjesztessék. Ezen enquette a központi választmányának közreműködése mellett az elnökség által egybehívatik s állandó központi választmány tagjain kívül mindazon ügybuzgó tűzoltó bajtársakból, kik e czélből jelen közgyűlésen a titkárnál önként jelentkeznek.

11. Olvassatik Eckert Sándor csallóköz-somorjai főparancsnoknak a tűzoltási kiadások czélszerű fedezhetése czéljából az 1886. XII. t.-cz. 130. §-ának módosítása iránt beadott indítványa. Ezen indítvány értelmében a tűzoltó-czélokra szükséges és költségvetésileg megállapított kiadások a közbiztonsági czim alól kivételnének s más, általa megjelölt adónemekre is kivételnének.

Mint hogy ezen indítvány törvényhozási intézkedést igényel s időelőtti és a czélnak sem megfelelő, ennél fogva jelen gyűlésben a napirendről levétetik, de annak idején való figyelembevétel mellett irattárban lesz megőrizendő.

12. Olvassatik Sétaffy József »B.-Szt-György«-i főparancsnoknak a tűzoltó-felügyelők egyenruházata stb.-re vonatkozó indítványa.

Mint hogy a rangjelzés, egyenruházat és szervezet tárgyában az ezuttal 10-ik jkvi szám alatt hozott határozat szerint enquette lesz egybehívandó, mely konkrét javaslatot kell, hogy előterjesszen, ennél fogva ez indítvány csak azután lesz érdemlegesen tárgyalható, miért is a kérdéses enquette-nek fog kiadtni.

13. Olvassatik a gyulafehérvári tűzoltóságának a Róth-féle tömlő-kapocsnak, mint egységes kapocsnak, kimondása tárgyában beadott indítványa.

Ezen indítványt időelőttiség okából a közgyűlés ezuttal nem fogadta el, mert alig 2 évvel ezelőtt a IX-ik közgyűlés már határozott az egységes csavar kérdésében, újabb csavarminta kötelező kimondása pedig zavaroknak és újabb bonyodalmaknak adna anyagot, miért is a IX-ik közgyűlés e tárgyra vonatkozó határozata épségben fentartatni határozottatott.

14. Dr. Szily titkár felolvassa Szabadka szab. kir. város polgármesterének a képviselő-testület nevében történt szíves meghívását, hogy t. i. a XI-ik közgyűlés Szabadkán tartassék meg, melyhez Vermes parancsnok szóval is csatlakozik.

A meghívás hálás köszönettel fogadtatik s kimondatik, hogy a XI-ik közgyűlés Szabadkán fog megtartatni. Egszersmind Pásztor és Teuffel indítványára ki-

mondatik, hogy a félreértések kikerülése végett a szabadlönkéntes és hivatásos tűzoltó-testületek főparancsnok a jövőre vonható minden következés nélkül a választmány tagjaiul vétessenek.

Szabadba szab. kir. város törvényhatóságának pedig jegyzőkönyvi köszönet szavaztatik.

Gróf Cziráky Béla szövetségi elnök: lejárván a tisztik és választmány mandátuma, a maga és tisztársai nevével lemond.

Dr. Kék Lajos indítványára, melyhez az egész közgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel hozzájárul, elnökül ujjolag Gróf Cziráky Béla választatik meg a bizalmi eklatáns-nyilvánulásai között. Gróf Cziráky megköszöni a bizalmat s igéri, hogy mindaddig, míg teheti, egy odaadással fogja a szövetség ügyeit vezetni. Ugyancsak egyhangulag s lelkesedés közepett választatik meg Fcsmann Alajos, eddigi alelnök, ismételve alelnökké, ki szint megköszöni a bizalmat.

Ezután elnök felhívja a szavazati jogosultságú birókat, hogy szavazataikkal válaszzák meg a központi választmány 12 rendes és 4 póttagját s a szavazás megkezdési idejére a közgyűlést felfüggeszti.

A szavazás megejtetvén s a szavazatszedő bizottság által a szavazatok megszámláltatván, megválasztatta Martinengó Nándor 121 szavazattal, Polcz Rezső 118, Seidl Lajos 108, dr. Csányi János 106, dr. Pásztor Bertalan 106, Teuffel Mihály 104, Szabó Gyula 103, Bárány N. Ernő 93, dr. Kék Lajos 90, dr. Ádám Sándor 88, Símig Rezső 72 és Suda János 60 szavazattal rengetagokul.

Póttagok lettek:

Lukács Gyula, Pantocsek Rezső, Eckert Sándor Horváth Dezső.

Ezután elnök megköszönvén a tagok türelmét, mi több tárgy napirendre kitzelve nem volt, a gyűlést bérekeszi.

K. m. f.

Gróf Cziráky Béla,
elnök.

Jegyzették:
Bodrogi Gyula,
közgyűlési jegyző.
Vida Pál,
közgyűlési jegyző.

Hitelesítjük:

Sopron, 1891. évi aug. hó 16-án.

Berthold János,
Kovács Károly,

Dr. Pásztor Bertalan,
Szabó Gyula,
Dr. Csányi János.

Ö cs. és ap. kir. Felsege a káptalanfai, nyugt és lajtaujfalvi önkéntes tűzoltó-testületek részére egyenkint 50 frtot, Háshágy, valamint Szépkényerü-Szent-Márton községek tűzkárosult lakosai segélyezésére egyenkint 200 frtot, a glimbókai tűzkárosultak segélyezésére 300 frtot, Jalsó község tűzkárosult lakosai segélyezésére 400 frtot, Almásy község tűzkárosult lakosai segélyezésére 500 frtot, Balázsháza község tűzkárosult lakosai segélyezésére 600 frtot és végül Kony községnek az ott aug. 15-én dühöngött tűzvész által károsult lakosai segélyezésére 600 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

A belügyminiszterium a szakcsi önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 66137., a szikraiét 66263., az álmosiét 66264., az öreglakiét 66917., a szilincs-modorfalviét 67517., a nagy-kapornakiét 68625., az alsó-nyárasdiét 68626., a szőreghiét 70354., a kerzaiét 70356., a dabronciét 70357., a tiszapölgáriét 70843., a kotormányiét 71302., a szabóbatthániét 71655., a vajtaiét 72121., a tiszapüspökiét 72617., a kaposmérő-kaposujlakiét 74493., az abaiét 74746., az ádárdiét 74747., a német-szentmihályi és kis-czinkliniét 74748. és végül a sarkadiét 76040. sz. alatt a bemutatási záradékkal ellátta.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

„Nincs többé vízhiány!”

Közli: Fándly József alparancsnok (Székelyhid.)

Persze, hogy persze! Valamint ségesen nincs többé kopasz fej, fogfájás, rheuma, tüdővész és egyéb keserves járuléka az emberi életnek. Hanem azért a derék férfiúnak, ki azon csodaszereket árulja, a feje kopasz, melle zihál, lábai szörbotosokban nyugszanak s hogy a foga nem fáj, csak attól esik, mert már nincs neki. Ilyen példák után kezdünk nemhinni a csodaszerekben; én például éppen nem hiszek. És mégis jelen közleményemnek a fenti reclam-izü czimet adtam, kockáztatva kedves bajtársaim jó indulatát, melyet talán egy szendébb czim esetén előlegeztek volna. No de tűzoltó vagyok s mi tűzoltók a bizalom s jóakarattal előlegezéséhez nem igen lettünk szoktatva. Azért hát csak maradjon meg hangzatos czime szerény közleményemnek; hátha az arrogans firmát még sem egészen üres bolt fölött helyeztem el!

A tűzvész mindenesetre egyike a legnagyobb és leggyakoribb elemi csapásoknak. Ez okból ősidők óta kutat az emberi elme azon módok után, melyek alkalmazása mellett szorgalma gyümölcsének ezen veszélyes ellenségét leigázhassa.

Kétségkívül e téren eredmények érettek el. Vannak a tökély magas fokán álló gépeink a tűzoltásra. Vannak szakképzett, lelkesült tűzoltó-testületeink. És mégis a tapasztalás azt mutatja, hogy a tűzoltás eredménye nem áll arányban az oltó-intézmények és eszközök kitünőségével. Pedig a világ az eredmény után itél és e helyen van is igaza; mert végre is sovány vigasztalás az a füstölgő romok fölött könnyező károsultnak, ha pontos hivatkozással az »utasítás« vonatkozó szakaszaira beigazoljuk előtte, hogy vagyona az oltási szabályok szigorú betartása mellett működés közben ment tönkre. Eredményt, sikert kell fölmutatni, kedves bajtársaim, s akkor a kritika hóna alá csapott süveggel, a közönség pedig rokonszenves tüntetéssel kísérendi a harctérről bevonuló győzelmes csapatot.

Menjünk szembe tehát a sikertelenség daemonjával; számoljunk le vele egyszer és mindenkorra. E daemon, mely megcsufolja a legszakképzettebb és leglelkesültebb tűzoltóságot; mely kirzágja kezeinkből az önfeláldozó küzdelem árán már-már kivivott győzelem pálmáját; mely meghidegíti ügyünk iránt a közönséget; mely lelketlen szövetségese, nem, czinkostársa az éretlen rosszakaratu kritikának, sírásója sok jobb sorsra érdemes tűzoltó-testületnek és okozója milliókra menő károsodásoknak — e daemon a — vízhiány.

A ki hírlapot olvas, igazolni fogja azt, hogy a tűzesetek szomorú krónikájában elmaradhatatlan a vízhiány s ezzel együtt a sikertelen oltási igyekezet konstatálása. Hiába, víz nélkül nem oltunk tüzet. Alaposan téved, a ki azt hiszi, hogy ha valamely község vízbő kutakkal, vagy természetes vízmedenczével rendelkezik, — a tűzoltásra is van elég vize! Az a vízmennyiség, míg részletenként kimerítik és a vészhelyére vitetik, oly sok időbe, munkába kerül, hogy az arra fordított igyekezet — legalább jó részben — eső után kőpenyeg!

Ezen országosan általános baj ellen a szakemberek számos kiségitőt ajánlottak és ajánlanak: mint közkutak, zúgók, vízfogók stb. építését. Jók is volnának ezek, csak az a bajuk, vagyis inkább bajunk, hogy a tűz nem üt ki mindig ott a kedvünkért, a hol az ily vízkészlet közel van s akkor — dacára a ráfordított nagy költségnek — ott vagyunk, a hol a mádi zsidó!

A székelyhidi önkéntes tűzoltó-testületnek — melyhez tartozni szerencsém van — sikerült ezen sok szerencsétlenségre okul szolgáló kalamitásnak megszüntetése a »mozgósítható kapitányvizes-hordók« rendszerének fölfedezése által. E rendszer alkalmazása esetén mindegy, a község bármely részén üt is ki a tűz, — a szükséges víz készletben van és nyomban az oltásra fordítható.

Nem a szobatudós kétes gyakorlati értékű kísérletezése ez, mit most e közlemény keretében közvagyonná tenni kívánok: egy évi tapasztalat s ezen idő alatt egy nyilvános próba, négy veszélyes tűz (egyike éppen Tokaj pusztulása napján) bámulatos megfékezése által beigazolt eddig még páratlan vízszervezési reform az, melyet előzményeinek érintésével a következőkben ismertetek.

A székelyhidi önkéntes tűzoltó-testületnek a város helyrajzi (domb és lapály) fekvésénél fogva csaknem minden tüzesetnél vízhiánnyal kellett küzdeni. Volt három vizes-hordója mintegy 14 hektoliter ürtartalommal, azonban ez három szivattyúnál csak az első percek szükségletét pótolta. Arra, hogy e hordókat újra megtöltve visszahozzák, hiába számítottunk, mert bizony nálunk nem nagyon divat vizet hordani. A hatósági kényszer hatástalannak bizonyult be, mert tűz esetén annak, a ki segíteni nem akart, volt gondja rá, hogy igavonó állataival együtt elosonjon; de meg a csekély számú rendőri apparátus sem lehetett minden szökőncz sarkában és így a ki a kiürült vizes hordót újabb megtöltés végett elvitte, nem hozta azt másodszer vissza, hanem kifogott és eltűnt; — várhattuk a vizet.

Parancsnokságunknak soha nem szünő gondját képezte az előbb vázolt baj orvoslása, míg végre a mozgósítható kapitányvizes-hordók rendszerének szerencsés gondolatára jött. E reform a képviselő-testület által határozottá emelve, az előjáróság által végrehajtott.

E vizszállítási rendszer igen egyszerű s a következőkből könnyen áttekinthető.

Minden háztulajdonos köteles a fagymentes hónapokban egy 2 hektoliter ürtartalomnál nem kisebb és 3 hektoliternél nem nagyobb hordót vízzel telve és leaknáva — tartani. Azon utcán, hol tűz üt ki, köteles minden háznép a hordót az utcaféltre gördíteni, hogy a gyűjtő-kocsik könnyen hozzá férhessenek. A tűzhöz közel eső házaktól a hordók a vész helyére gördítendőek. A tűz elfojtása után mindenkinek hordója (házzámmal van ellátva) haza szállítatik.

E rendszer lényegében ennyiből áll.

Természetesen a hordók folyvást telve és leaknáva vannak úgy, hogy szükség esetén ugyanazon perczen az egész városban mozgósíthatók és ekkor Székelyhiden 1200 hektoliter víz áll készen szállításra. Azonban, miként az előbbi pontban említém, nem az egész város, hanem csak azon utca, hol a tűz kiütött — mozgósít.

Ez is oly nagy készlet, hogy egy-két házégésnél felére sincs szükség. Nagy kiterjedésű tűznél több utcában is elrendeltetik a mozgósítás a szükséghez képest, vízhiány egy perczre sem áll be.

E rendszer azonban megfelelő gyűjtő-kocsikat feltételez, mert közönséges igás szekér a hordók összeszedésére kevésbé alkalmas, nehézkes lévén azoknak terhelése. Tűzoltó-testületünknek saját találmányu kocsija van e czélra jöttő. E rendszerhez 3--400 házzal bíró községben egy, — ennél nagyobb helyen két kocsi kell, kettőnél több azonban nem szükséges. E kocsi aláfördülő előrészzel, hátul pedig kivonható korcsolyával s a hordók könnyebb felhuzására kötél-szerkezettel van ellátva. Nekünk Székely-

hídon 160 frtba került darabonként, felszerelve 2 káddal s hozzá 2 korcsolyával.

Tűz alkalmával a vizszállítás következőleg történik: A tűz közvetlen szomszédjai jobbról-, balról- és szemben fekvő 10—12 háztól a hordókat az égő ház elé az utcára gördítik; tehát pár perc alatt körülbelül 20 hektoliter viz halmoztatik össze és várja a fecskeendőket.

A szertárból először a két gyűjtő-kocsi vonul a tűzhöz, ott leteszi a kádat és korcsolyákat s indul a hordók összeszedésére. A kádakra ez alatt felhajtják a már oda gördített hordókat és eresztik bele a vizet; a szivattyu, a mint megérkezik, szívó-tömlőre szerelve, megkezdi működését. Ez alatt folyvást tolják a kádakra a telt hordókat s miután minden géphez két kád van, a vizsugar szakadatlan.

A gyűjtő-kocsikhoz két tűzoltó alkalmaztatik; egyik a kocsi mellett a kötélhámot kezeli, a másik tűzoltó az utca-félen levő hordókat a hámba gördíti s az könnyen felhuzható. Midőn három hordó fent van, a földön levő tűzoltó a kocsit bezárja s az vizsi terhét a tűzhöz. Ez alatt a visszamaradt tűzoltó az utcán levő hordókat hármával csoportosítja, úgy, hogy az üresen visszaérkező kocsi, a nélkül hogy forogni kellene, pár perc alatt 5—6 hektoliter vízzel terhelve ismét a vész helyére roboghat. Ez alatt a másik gyűjtő-kocsi az utca ellenkező oldalán hasonlóan jár el. Midőn a tűz elfojtatott, az összehalmozott hordók, — melyek házuk után számozva vannak, — haza vitetnek.

Ezzel körülbelül mindent elmondtam s talán fölösleges szőszaporítás nélkül. Ugy gondolom, mégis nem lesz érdektelen pár esetet vizszállítási rendszerünk alkalmazásából elmondani.

1890. május 4-én a székelyhídi járás 15 községének birtokosai, előljárói, élén a főszolgabíróval, megjelentek a mozgósítható kapitányvizes-hordókkal eszközölt próbán. Ez alkalommal teljesen érdektelen vidéki tagokból álló jury konstataulta, hogy a város dombos részén, míg a régi két vizes-hordó 9 hektoliter vizet hozott, ugyanazon idő alatt egy gyűjtő-kocsi 36 hektolitert szállított. A vizszállítási reformot »kitünőnek«, »megbecsülhetetlennek« nyilvánította.

1890. július 25-én egy börszárító fatorony földszintjében 10 mm. faggyu és egy 12 öles istálló gyuladt meg; közvetlen szomszédságában két dúsan berendezett faraktár, nádas és zsindeyes épületek. A tűz fél óra alatt megkötve és két óra alatt végleg eloltva volt. Felhasználtatott 110 mozgósítható-hordó körülbelül 190 hektoliter viktartalma.

Ugyanezen év augusztus hó 1-én forró napon, heves szélvihar közben, gyuladt egy kazal széna. Mire az őrtanyától alig pár száz lépésnyire eső helyhez értünk, lángban állott még egy kazal szalma, egy istálló és egy ház. A sűrűn épült nádfedelű házak egész sorára végpusztulás várt, de Isten segélyével tovább nem engedték terjedni, bár jelenlétünkben a harmadik telken is tüzet fogott egy gazdasági épület. Az oltási művelet d. e. 12 órától esti 6 óráig tartott. Két utcából összesen 207 darab hordó szállítottatott be; s a kitünő sikert a város negyedrészenek megmenekülését folytatos vízkészletünknek, — mely azon időben volt nagy szárazság mellett csak rendszerünk által lett előállítható — köszönhetjük.

Vízszerezési rendszerünkről azt hiszem, minden érdeklődő tiszta képet alkothatott magának s előnyeit szerintem a következőkben állapíthatja meg:

1. A kiürült vizes-hordók elvitele, megtöltése, újra visszahozatala s ezen műveletnek több ízben való ismétlése által igényelt idővesztegetés — mely a tűznél egy örökkévalóság — egészen elmarad.

2. A gépek megérkezésekor, a legkritikusabb első percekben, teljes erővel való támadásra képesít s ezen nehéz perczeket nem kell a gyéren érkező néhány dézsá vízre való várakozással átkinlódni.

3. A hegyek bércein épült községekben éppen úgy, mint a sikon fekvő helyeken egyaránt és egyforma sikerrel alkalmazható.

4. Olcsó. Minden háztulajdonos képes egy petroleumos hordót — mely e czélra legjobb — venni; egy vagy két forint az ára; eltart 10 évig. Kerül tehát a vagyonszüksége évi 10—20 krajczárba. A gyűjtő-kocsi — természetesen gondozva — ember éltéig eltart s a községnek, ha egyszer áldozott rá, 50 évig nem kell ujról gondoskodni.

Nálunk, Biharvármegyében, már öröndetesen terjed a rendszer. A vármegyei tűzoltó-szövetség 1890. augusztus havában Nagy-Szalontán tartott közgyűlésében nemcsak elfogadta, hanem a törvényhatósághoz annak terjesztése iránt — kérelem beadását is elhatározta.

Erős a hitem, hogy el fog terjedni e rendszer egész Magyarországon. El fog terjedni, daczára, hogy nem csodaszor, melytől a fránya bacillus invazio felfordul — talán; daczára, hogy a nagy dobok serege nem döng érdekében, — különben is Berlinben lévén elfoglalva s a nagy püfölestől meglehetősen elhangolt állapotban El fog terjedni, daczára, hogy nem országos hírű férfit ajánlja, ki tudva-levőleg mindenhez ért — ámbár még nem próbálta. El fog terjedni vizszállítási rendszerünk, daczára szerény bölcsőjének; hiszen a nyári fűnövesztő, jótékony záporhozó felhőtől sem kérdjük, honnan szállt föl és mely vidékről szedte atomjait! Hiszem, hogy elérem még azon időt, midőn hazánk legtávolabbi vidékén is visszhangzani fog igénytelen közleményem büszke czíme: *Nincs többé vízhiány!*

Részlet

„A tűz és annak oltása“ és „A csővezetés“

pályanyertes műnek »A tűz és annak oltása« fejezetéből.

Irta: Dr. Szily József, fõp. helyettes.

I.

Hogy a tűz helyes oltását eszközölhessük, ismernünk kell azt, miben áll tulajdonképen a tűz, az égés, mely körülmények működnek közre annak fejlesztésénél vagy elnyomásánál, milyenek az égő tárgy tulajdonságai, milyen befolyással van arra a szél, milyen annak iránya stb., s csak ha mindezeket tudjuk, akkor működhetünk közre sikeres oltással.

Lássuk tehát először is, micsoda maga a tűz, milyen folyamat az égés?

Hogy valamely tárgy *égjen*, mindenekelőtt kell birnia azon tulajdonsággal, hogy *éghető* legyen; másodsor oly körülményeknek kell közrejátszani, melyek az *égést megindíthatják*; végre harmadszor olyan valaminek kell lenni, mely az *égést fenntartja*, azt táplálja.

A mi az *első feltételt* illeti, tudjuk, hogy vannak tárgyak, melyek bárminő körülmények közé jussanak is, égni nem képesek, pl. az agyag, kő stb.; másrészt vannak, melyek — ha a másik két körülmény szintén közrejátszik — parázsossal vagy lánggal égni képesek, pl. fa, szalma stb. Az elsők a nem éghető, az utóbbiak pedig az éghető tárgyakhoz tartoznak.

Tudjuk továbbá, hogy minden tárgy fölmelegedő képességgel bír, s ez úgy az éghetőkre, mind pedig a nem éghetőkre nézve áll; csak hogy az éghető tárgyak bizonyos fokra fölmelegítve, meg is gyulnak s legtöbbszörre lánggal égnek, míg a nem éghetők, bármennyire is hevítettessenek, meg nem gyulnak, lángra nem lobbannak, de ily állapotban éghető tárgyakkal érintkezésbe hozva, azokat meggyújthatják.

Igy pl. látjuk, hogy a vaskályhában erősen tüzelve, az. vörös, izzó lesz s azért a kályha mégsem ég, de papírdarabot hozzáértetve, az a nagy melegtől azonnal lángra lobban.

Minden éghető tárgy, bizonyos hőfokra melegítve, meggyul, de ezen gyuladási hőfok a különböző tárgyaknál más és más. Egyiknek kisebb, másiknak nagyobb melegség szükséges a meggyulásra. Tömör szerkezetű tárgy nehezebben gyul meg, mint a laza szerkezetű. Így látjuk, hogy a kényes fa nehezebben gyul meg, mint a puha fa. Hajdanában, midőn a gyújtófa még nem járta, úgy csinálták a tüzet, hogy egy kemény és egy puha fadarabot addig dörzsöltek egymáshoz, míg a puha fa meggyuladott. Ez a dörzsölés ugyanis arra való volt, hogy a surlódás következtében meleg fejlődött, kezdett a puha fa parázsszal égni s ha jó idővel fújták, lángra lobbant.

Hogy a dörzsölés meleget fejleszt, azt mindenki tudja, sinek kezei télen fájni szoktak, a midőn is úgy segít magán, hogy azokat egymáshoz dörzsölvén, felmelegíti.

Később a tűzcsináláshoz az aczelt, a kovát és a táplót használták, a hol is az aczél és kovának erős egymáshoz ütődéséből szikra támadt, mely a rendkívül könnyen gyuló táplót felgyújtani képes volt.

Manapság a gyújtófa járja. Nézzük csak a közönséges, ugynevezett magyar gyújtófát. Joggal nevezzük magyarnak, mert magyar ember találta föl.

Ez a magyar gyújtófa három részből áll. Egyik a faszál, másik a fára kent kénvirág, harmadik pedig a kénvirágon levő foszfor, mely megdörzsölve a sötétben villog is.

Minden esetre okának kell lenni, hogy a gyújtófa ennyi részből áll. Itt látjuk leginkább fölhasználva egymás mellett a különböző tárgyak különböző meggyulási képességét.

A gyújtófát, ha meg akarjuk gyújtani, a falhoz, nadrághoz vagy egyéb érdes fölületű tárgyhoz dörzsöljük, a midőn is a surlódás folytán akkora meleg képződik, hogy a gyújtófa végén levő foszfor lángra lobbant.

E foszfor-láng melege már aztán képes lesz meggyújtani a nehezebben gyuló kénvirágot, melynek tüze, melege végre a még nehezebben gyuló faszálat is képes lesz lángra lobbantani.

Bizonyos foku melegnek fejlődése tehát második feltétele az égésnek.

Harmadik feltétele az égésnek, hogy legyen valami, a mi azt fenntartja, táplálja s ez a valami nem egyéb, mint a levegőben létező éleny (Oxygen). A levegő ugyanis többféle alkotórészből áll s ezeknek legfontosabbja az éleny, mely — mint neve is mutatja — életet, fenntartja az emberi, állati és növényi életet, táplálja a tüzet.

Az égés maga nem egyéb, mint élenyülés, vagyis oly vegyi folyamat, melynél az éghető tárgynak egyesülése, párosodása az élennyel tarja fenn az égést.

Minél több éleny van a levegőben, vagyis minél tisztább a levegő, annál élénkebb lesz az égés. Viszont minél kevesebb az éleny a levegőben, vagyis minél tisztátalanabb, s minél jobban nehezedik a mellre, annál gyengébb az égés. A hol levegő, tehát éleny nincs, ott égés egyáltalán nem lehet.

A jó, tiszta levegőben sok az éleny és kevés a szénsav; a rossz levegőben sok a szénsav, kevés az éleny.

A szénsav a legjobb barátja, de egyszersmind a legnagyobb ellensége is az élenynek, mert azzal egyesülve, el is pusztítja; mint ilyen tehát az égést is akadályozza; az égő tárgytól elrabolja az élenyt s így képes el is fojtani a tüzet.

Minél tovább tart az égés, annál inkább fogy az éleny s szaporodik a szénsav, míg végre az égés megszűnhetik, föltéve, hogy friss levegő odaáramlása a tűzhöz akadályozva van. Egy üvegharang alá égő gyertyát állítva, úgy, hogy abba levegő ne hatolhasson, azt látjuk, hogy a gyertya eleinte vigan ég, később homályosodik, fénye, lángja kisebb lesz, míg végre egészen elalszik. Elfogyasztotta ugyanis az üvegharang alatt levő élenyt, s mint égésterményt, szaporította a szénsavat.

Ha újabb kísérletképen az égő gyertya mellett még papírdarabokat is meggyújtunk az üvegharang alatt, azt fogjuk látni, hogy a gyertya hamarabb elalszik, mert az égő papírdarabok is segítettek fogyasztani az élenyt s így az előbb elfogyván, az égés is előbb szűnt meg.

A forrásban levő must is élenyülésben van, vagyis élenyt fogyaszt és szénsavat termel, mely a pinczét annyira megtöltheti, hogy abban éleny csak igen kevés marad, s ha ilyen szénsavval teli pinczébe égő gyertyával lemegyünk, azt veszszük észre, hogy a gyertya elalszik; de ugyanakkor vigyázzunk, tovább ne menjünk, mert a hogy az égő gyertya, úgy a mi életünk is igen könnyen elalhatik.

A tüzet azonban, sajnos, nem rakhatjuk légmentesen záró edény alá s teljesen meg nem akadályozhatjuk a levegő odaáramlását, sőt többé-kevésbé mindig küzdenünk kell a tűzoltó nagy ellenségével: a széllal, mely bizonyos erővel és gyorsasággal folyton szállítja a tűzhöz a friss, még el nem használt levegőt és ezzel nemcsak folyton új tápot szolgáltat a tűznek, de azt magával tovaragadva, annak elterjedését is előmozdítja.

A levegőnek ugyanis azon tulajdonsága van, hogy a hideg és meleg levegő egymást túrni nem tudván, rögtön összekeveredik s a hideg sűrű levegő siet a meleg, ritkább levegő felé mindaddig, míg teljesen összekeveredve, hőmérsékük egyforma nem lesz.

Ebből megmagyarázható azután azon tapasztalati tény, hogy bár szélcsendes időben keletkezik a tűz, ha az nagyobb mérvet öltött, mindig kerekedik kisebb-nagyobb szél; mert a hideg levegőnek a meleg felé áramlása képezi a a szelet.

A szél azonban nemcsak a hideg friss levegőt kergeti a tűzhöz, hanem útjában felkapva a forró levegőt, sőt üszköket is, azokat viszi magával, hogy a további útjába eső éghető tárgyakat is felgyujtsa; nagyobb szél esetén így keletkezik aztán a repülő tűz, leküzdhetetlen réme a tűzoltóknak.

Meggyulni és égni tehát valamely tárgy akkor fog, ha az először is éghető, másodszer a meggyuláshoz szükségelt hőfokra hevítették és harmadszer, ha környezetén az égéshez kellő mennyiségű éleny van, melylyel táplálkozik.

Bármelyik hiányozzék e három feltétel közül, ott égés nem lehet.

A Roth-féle tömlőkapcsolók.

Lapunkban, az 1889. évi szeptember havi 9. számban, nemkülömbben az 1889. augusztus 21-ik napján a magyar országos tűzoltó-szövetségnek Székesfehérvárott megtartott közgyűléséről vezetett jegyzőkönyvvel közzétett, a Roth-féle tömlőkapcsolók felül azon határozat: »hogy a most alkalmazásban levő egységes csavarokhoz összekapcsoló készülékkel a Roth-féle kapocs is alkalmazható legyen«, és hogy ez irányban a magas kormány fölkérendő.

A magas kormány ezen közgyűlési határozatot 1891. évi márczius 29-én 20788. szám alatti rendeletével jóváhagyini méltóztatott.

Ennek következtében változást szenvedett a magas kormány az azon régebb időből való rendelete, mely szerint az ország tűzoltó-testületei kizárólag csak az ugynevezett egységes csavarnak használatba vételére voltak utasítva, mely rendelet sok helyen túlszigorúsággal lett fenntartva, úgy p. o. a Bácskában is.

Tekintve, hogy a Roth-féle tömlőkapcsolóknak sok és fontos előnyei vannak; tekintve, hogy ezen előnyök létezésé csak úgy állapítható meg, hogy ha mentül több tűzoltó-testület azt megpróbálhatja, fölhívjuk az ország tisztelt tűzoltó-testületeit, hogy a Roth-féle kapcsolókat, habár csak

próbaként is szerezzék be, és tegyenek azokkal beható kísérleteket, hogy a leendő közgyűlés azon helyzetbe juthasson a Roth-féle kapcsolók egységes csavarul való esetleges elfogadására nézve véghatározatot hozni.

A csavar kérdésének mielőbbi helyes megoldása szem-

pontjából kérjük a kísérleteket tevőket, miszerint bírálatukat a lapunkban közzétenni sziveskedjenek, mivel hogy készségesen tért nyitunk erre vonatkozó bármilyen nemű közleménynek.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A brassói önk. tűzoltó-testület közgyűlése.

Rendkívül látogatott közgyűlése volt szombaton, október hó 17-én, a brassói önk. tűzoltó-testületnek és már e helyütt megjegyezzük, hogy — mi már évek hosszu sora óta nem történt — a város tanácsa magát *Alesius Oszkár* tanácsos úr által képviselteté, mi derék tűzoltóinkra nagyon jó benyomást tett, mert a tűzoltó-egylet, fennállása óta, a városi tanács részéről minden alkalommal a legmesszebb menő támogatásban részesült. Nem csoda tehát, ha szives ovációkban részesítettett a tanács kiküldötte. Tűzoltó-testületünk október 1-jével fennállásának 17-ik egyleti évét tölté be. A felolvasott évi jelentés gazdag tartalmából kiemeljük, hogy a testület jelenleg 124 működő és 501 pártoló tagból áll. Utóbbiak éven át 1073 forintnyi segélyben részesítik a testületet. Az elmúlt évben 14 tüzesetnél működött közre a testület. Mult évi bevételei voltak: Városi segély 2308 frt 75 kr., különféle bevétel 6 frt 90 kr., ajándékokban befolyt 544 frt 65 kr., pártoló tagoktól 1163 frt 33 kr., 1888—1890. évről fenmaradt készpénzkészlet 628 frt 48 kr. Kiadások voltak: 2 szolgának 240 frt, szerek fenntartása 120 frt, éjjeli őrségnek 1000 frt 90 kr., egyéb kiadások, mint fentartás, felszerelések vétele stb. 2512 frt 56 kr., készpénzkészlet 758 frt 65 kr. A testület vagyona áll: leltárban 9436 frt 82 kr., fel nem vett segély a város-tól 150 frt, künnlevő pártoló tagsági díjakban 132 frt 65 kr., segélyalapban 1189 frt 12 kr., zászló-alapban 11 frt 49 kr., összesen 11,679 frt 13 kr. A felolvasott évi jelentés tudomásul vétetett és a testületi titkárnak köszönet szavaztatott. Ezután felolvasatott a pénztárvizsgáló bizottság jelentése, melylyel kapcsolatosan jelenté főparancsnok, miszerint az összes egyleti könyvek 8 nap óta az egyleti helyiségben kitéve voltak. Miután a pénztárvizsgáló bizottság jelentése, mely szerint a pénztár rendben találtatott, elfogadtatott, pénztárosnak a felmentvény kiadatott. Most felolvasta Schuster K. Lajos főparancsnok úr az augusztus havában Sopronban megtartott, a magyarországi tűzoltószövetség nagygyűlésének lefolyásáról szóló jelentését. A nagy gonddal és csinnal kidolgozott jelentésből kitéjük, hogy a nagy reményekre jogosító nagygyűlésen maradandó beccsel bíró emlék nem emeltetett a hazai tűzoltó intézmény fejlődési történetében. A 3 napra kitűzött közgyűlés legnagyobb része víg mulatságokból állott, de a brassói kiküldöttek a bár kevésbé látogatott tűzoltószertkiállításban töltötték idejüket és az ott szerzett tapasztalatokra kelle szoritkozniok. Feltűnést keltett Walsér Ferencz tűzoltó-szergyáros Budapesten hazai gyártmányu, jutányos áru sisakjaival. Egyáltalában külföldi gyáros nagyon kevés állított ki, nagyobbára hazai gyártmányok voltak kiállítva és örömmel konstatálható, hogy hazai gyárosaink immár e téren is kiállják a versenyt a külfölddel.

A nagygyűlés főtárgyát az országos tűzoltó segélyalap alapszabályainak megváltoztatása és az alap életbe léptetése képezte. Az alapszabályok tényleg megváltoztattak és a segélyalap 1892. évi január 1-jével életbe lép.

Még sok apróbb és tűzoltókat érdeklődő episodokat ismertetett a jelentés, melyeket tér szűke miatt itt nem regisztrálhatunk. Az egész jelentés nagy megelégedéssel vétetett tudomásul. Erre az új választások következtek. A

főparancsnok *Schuster K. Lajos*, alparancsnok *Mathias Ede*, főszertárnok *Stössel Károly* egyhangulag ismét megválasztottak. A titkári állásra szótöbbséggel Fink Adolf választott volt meg, ki azonban e tisztet el nem fogadhatván, Schmidt Károly ügyvédjelölt lett megválasztva. A pénztári állás betöltése előtt Fink Adolf eddigi és 12 évi pénztáros kijelenté, hogy túelfoglaltsága miatt egyáltalán nem vállalhat hivatalt; mindennek daczára a szavazat eredménye szerint ő nyerte a legtöbb szavazatot. Miután azonban abszolút többséget nem nyert, a főparancsnok kijelenté, hogy eddigi pénztáros, mint önéretes ember meggondolva kérte a közgyűlést, hogy ő többé ne vétessék kombinációba, ennélfogva a reá adott szavazatok nem beadottaknak tekintendők, a másik két jelölt között új szavazás dönt. Ekkor ifju Binder Frigyes választott meg. A pénztáros választása előtt ugyancsak felkiáltással mászó-osztályparancsnoknak *Melczér János*, fecskendő-osztályparancsnoknak *Vitéz Károly* és rendfentartási osztályparancsnoknak id. *Schmidt Frigyes* választottak.

Végül az egyes szakaszok választották meg vezetőjüket. Az ülés bezárása előtt Schuster Károly Lajos főparancsnok, méltatván a leköszönt 12 éves pénztáros érdemeit, a közgyűlés egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetét fejezé ki. Ugyanezt tette a közgyűlés *Alesius Oszkár* tanácsos ur javaslatára a főparancsnok úr érdemei jutalmául főleg az általa felolvasott és kidolgozott jelentéseért a soproni napok-ról. Elvégül a közgyűlés köszönetet szavazott Brassó város tanácsának és ennek jelenvolt képviselőjének, a város összlakosságának és főleg a pártoló tagoknak, a cs. és kir. katonai térparancsnokságnak, valamint a rendőrségnek a testület iránt tanusított jóindulatokért.

Ezzel a gyűlés befejeztetett, melyből azon örvendetes tanuságot merithetjük, hogy Brassó városában van egy humánus testület, mely feladatát nem csak ismeri, de mely tudatában az átvállalt kötelezettségeinek, érdeket tanusit az intézmény irányában. De egyuttal konstatálható, hogy a brassói önkéntes tűzoltó-testület *Schuster K. Lajos főparancsnok urban*, ki immár 15 év óta áll az egylet élén, oly vezetővel dicsekedhetik, kiért irigyelheti a testületet az ország bármely tűzoltó-testülete és kinek rendkívüli szakismerete, ügybuzgalma és áldozatkészsége határt nem ismer. Mi szív-ből kívánjuk, hogy a brassói önkénytes tűzoltó-testület összes tagjai és annak kitűnő főparancsnoka soká éljenek »Istennek dicsőségére, az emberek segítségére.«

* * *

A brassói önkéntes tűzoltó-testület vasárnap október 18-án tartott díszgyakorlatát sok ezer ember nézte és meggyőződhetett ugy a nagy közönség, mint Brassó város t. tanácsának képviselői — ugyanis jelen volt Brennerberg Ferencz polgármester, Hiemesch Ferencz főkapitány és *Alesius Oszkár* tanácsos, — valamint a jelen volt vidéki tűzoltó-testületek parancsnokai és a legénység, hogy a brassói önkéntes tűzolto-testület a helyzet magaslatán áll. A brassói tűzoltó-parancsnokság meghívása folytán megjelentek a díszgyakorlatra Hóltövény, Rozsnyó, Volkány, Vidombák, Prázmár, Feketehalom, Újfalu, Földvár, Botfalu, a hét faluk egyenként, Hermány, Szt.-Péter, Veresmart, Magyaros és Keresztényfalu községek tűzoltó-testületeinek vezetői és egy-

Némely testület 20—30 működő taggal. A laktanya előtt a tűzoltó-zenekar indulói mellett megkezdődött az iskola-gyakorlat, mely nagyon szabatosan lett keresztülvive. Innen ugyancsak a zenekarral a tanács képviselői, az idegen testületek és a brassói önk. tűzoltó-testület egy része a mászótorony elé vonult, honnan rövid időre a brassói főparancsnok jelt adott a támadásra. Hat perc alatt a főtéren maradt tűzoltók a fölszerelvényekkel együtt előrobogtak és a mászóház rögtön el volt lepve mászókkal. A víz, melyet a »Central« előtti kutból kellett hozni — tekintettel az általános vízhiányra — nagyon nehezen volt megszerezhető. Végre az is megérkezett és erős vizsgár lövelt a tetőről is a II. emeleti ablakból. Ezalatt a zene játszott.*) Egyidejűleg meggyújtott a lovagló-téren felállított 1/2 öl fa és a testület által megrendelt, csupán szobátűznél alkalmazásba örvő, 2 extincieur próbáltatott meg. Egy perc alatt el volt ojtva a tűz. Végezetül ismét a nagy közönség nagy öröme nére a mászók produkálták magukat a kötél leeresztésben, ovábbá a mentőszákkal és a mentőponyvával. Még kiosztotta a főparancsnok lelkes beszéd után az országos tűzoltó szövetség 15-, 10- és 5-éves szolgálati érmeit egyes tűzoltóknak, ezt követé a díszmenet és bevonult az összes tűzoltósereg a laktanyába és innen az »Unió« szállodába.

A szűk terem miatt csak egy része a tűzoltóknak fért el. Nagy része a vidékieknek azonnal haza utazott. Midőn egy üdítő ital a száraz torkokat megnedvesíté, Schuster Károly Lajos főparancsnok előadta a megyei tűzoltó-szövetség mielőbbi megalakításának sürgős voltát, mire határozatba ment, hogy 1892. év január havában a megyében lévő összes tűzoltó-testületek parancsnokai a megyei szövetség végleges megalakulására Brassóban összejönnek.

Határozathozatal után a tűzoltó zenekar gyűjtő nótái mellett még soká vigan együtt ült a város és vidék tűzoltósága.

Mi sem természetesebb, hogy a megalakítandó megyei szövetség elnöke Schuster K. Lajos brassói főparancsnok lesz, a mint hogy a jelen volt főparancsnokok már elvben tisztában vannak az elnök személye iránt. Mi a magunk részéről örömmel üdvözljük a mozgalmat a megyei szövetség megalakulása körül, szívből csatlakozunk Schuster K. Lajos urnak megyei szövetségi elnöknek való megválasztásához és egyuttal óhajtuk, hogy a tűzoltó-intézmény megyénkben mielőbb oly fokra emelkedjék, a mint ezt a tűzrendészeti szabályok előírják. Annak idején figyelemmel fogjuk a mozgalmat kísérni.

Tudósító.

H I R E K.

„A tűz és annak oltása“ és „A csövezetés“ ályanyertes mű, írta: dr. Szily József, a budapesti önk. tűzoltótestület főparancsnoki helyettese, a budapesti önk. tűzoltótestület parancsnoksága kiadásában jelent meg. Ára 1 kr. Megrendelések a parancsnoksághoz czimzendők.

Haláleset. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület uja bb eszeteséget szenvedett, Spetka János őrpáncsnok, ki rém éven át buzgó tagja volt a testületnek, október hó 7-én halt meg hosszabb szenvedés után. Az emberiség gkérelhetetlenebb ellensége, a tüdővész vitte sírba a még fiatal embert, kit neje és két gyermeke gyászol. Temetése hó 19-én vasárnap délután ment végbe fényes szertarssal, melyhez a fővárosi tűzoltó-testületek majd mindnyian egy díszszakasszal kivonultak. A temetést rendező izi-testület, a fővárosi önkéntesek 6 tiszttel és 67 emberrel vonult ki. Beleértve a hadastyánokat zenekarokkal együtt, nek tagja volt a megboldogult, összesen 22 tiszt és 238 gény adta meg a végtisztességet a korán elhunyt bajtársuk. A testületek következőleg voltak képviselve: fővárosi hatóságok 1 tiszt 13 ember, magy. államgépgyáriak 2 tiszt 1 ember, Ganz és társa budaiak 1 tiszt 14 ember, Ganz és társa waggongyáriak 1 tiszt 18 ember, Zellerin gyáriak 1 tiszt 18 ember, nyugoti vaspályaik 1 tiszt 8 ember, ünvald gyáriak 1 tiszt 8 ember, Goldberger gyáriak 1 tiszt 1 ember, Schlick gyáriak 1 tiszt 6 ember, a hadastyánok testülete 5 tiszt 52 emberrel. A gyászmenet végig vonult, gyár-utczai halottasházból kiindulva, az Andrásy-úton, Réz- és Erzsébet-körúton a kerepesi-út végén, hol a testületek arcvonala előtt tovahaladván a gyászkocsi, az elhunyt társnak a végső tisztelgés megadatott. Béke nyugodjék raj felett!

A Hall-féle elektromos szivattyu. Némely városban a vezetékek nyomása oly csekély, hogy az emeletekre már nem is hatolhat fel a víz. E bajon úgy segítenek, hogy a lak padlásain gőzszivattyuk segítségével megtölthető vízűjtőket állítanak fel. Azonban sok esetben a gőzerősztálata nehézségekbe ütközik, miért is kísérletet tettek elektromos motorral, mely e célra kitünőnek is bizonyult. „Hall Electric Pump Company“ által gyártott elektromos

szivattyut alkalmazták, mely úgy hozatik a padlásra elhelyezett vízmedenczével kapcsolatba, hogy az elektromos áram mindannyiszor megszakítatik, valahányszor a medence vízzel megtelik és rögtön működni, illetve szivattyuzni kezd akkor, ha a víz színe alábbszállott, vagyis ha a medenczéből bizonyos mennyiségű víz már elhasználtatott. Az elektromos szivattyu használata tehát lehetővé teszi, hogy a medence mindig telve legyen vízzel.

Sírkö-leleplezés. Néhai Nagy Károlynak, a dunagőzhajózási-társaság ó-budai hajógyár tűzoltó-testülete főparancsnokának az ó-budai temetőben fekvő sírjára a megboldogultnak számos tisztelői, valamint a budapesti tűzoltó-testületek emlékkövet emeltek. Ezen emlékkö leleplezés f. hó 25-én vasárnap délután 3 órakor ment végbe az ó-budai temetőben. A kivonult tűzoltó-testületek a Goldberger-féle gyárnál gyűltek össze. A sírkö mellett Markusovszky Béla a fővárosi hivatásos tűzoltó-testület tisztje magyar nyelven, Müller József a Goldberger-féle gyári tűzoltó-testület parancsnoka pedig német nyelven mondott beszédet, mely alkalommal pompás koszoru helyeztetett a sírra. A helybeli tűzoltó-testületek kevés kivétellel valamennyien voltak képviselve, egyes testületek díszszakasszokkal vonultak ki. A tiszték közül ott voltak a Goldberger gyári, ó-budai hajógyári, Schlick gyári, Ehrlich gyári, Tarnóczy gyári, az újpesti önkéntesek parancsnokai és több tisztjei; a fővárosi tűzoltó-testület részéről Szerbovszki Szaniszló fők., Breuer és Markusovszky tiszték, valamint a fővárosi önkéntes tűzoltó-testület képviselőiben dr. Szily József fők. helyettes, Hevesi Zsigmond és Christe Lóránd szakaszparancsnokok.

A tokaji tűzoltóság Székely Károly főparancsnok fáradozásai s buzgósága folytán újra megalakulván, kiképeztetésére gyakorló-mestert kért a bpesti önk. tűzoltó-testülettől, mely parancsnoksága kebeléből Christe Lóránt szakaszparancsnokot küldötte ki. A gyakorlatok s elméleti oktatások szeptember hó 6-án kezdődtek meg s szeptember hó 22-én díszgyakorlattal fejeződtek be, Illosvay Endre elnök, Béress Gy. fők. és Endrédi József titkár, mint a mátészalkai önk. tűzoltó-testület képviselői, valamint a város lakosságának nagy részvétele mellett. A díszgyakorlat, mely rendgyakorlat, szivattyu-iskola- és gyorszerelésből, továbbá kampós létrákkal való iskola-mászás- és támrudas dugólétrák szereléséből, valamint egyszerű és drezdai módra való

*) Ezt határozottan kárhoztatnunk kell, mivel sok előfordult bal a zeneszó miatt elhárítható nem volt. Szolgálhatunk példákkal.

kötélleeresztések- s mentésekből állott, a nagy sóraktárnak megtámadásával végződött. A támadás befejeztével a tűzoltó-csapatok a Rákóczi-induló hangjai mellett vonultak el s méltán megillette a vendég-tűzoltók s a közönség elismerése nemcsak Kudász Kálmán alparancsnokot, mint fővezénylőt, hanem a testület minden egyes tagját. — Gyakorlat után társas-vacsorára gyűltek össze a vendégek, a város notabilitásai, valamint a tűzoltóság testületileg, a mikor felköszöntőkben hiány nem volt; az első felköszöntőt Székely Károly főp. a vendégekre mondta, továbbá ugyancsak Székely főp. Christe Lóránt, mint a testület gyakorlómesterére, a mely felköszöntő után a legénység ismételtén vállukon hordta körül gyakorlómesterét, — nagy tetszés mellett beszélt Christe Lóránt gyakorlómester, ki a tokaji tűzoltóság egyik szivattyuját szellemes összehasonlításba hozta a tűzoltó-testülettel s végre a testület főparancsnokát: Székely Károlyt és Kudász Kálmán alparancsnokot éllette. — A legénység nevében Fénykövy Jakab szivattyus (főtanító) bucsuzott el a gyakorlómestertől, valamint elutazása alkalmával a pályaudvaron a testület nevében Lantos János II. alparancsnok. — Christe Lóránt szakaszparancsnok gyakorlómestert még azon kitüntetés is érte, hogy Tokaj város több lelkes szép hölgye emlékül különleges igen csinos kézi munkával lepte meg.

A vasnak rozsdától való megtisztítása. A megtisztítandó rozsdás vasdarabot meglehetősen telített zinnchlorid-oldatba áztatjuk be. A beáztatás időtartama a rozsdaréteg nagyságától és erősségétől függ, a legtöbb esetben azonban elégséges a tárgyat 12—24 óráig az oldatban tartani. Arra azonban ügyelni kell, hogy az oldat tulságos sok savtartalommal ne bírjon, mert ez esetben maga a vas is megtámadatnék. A mint a tárgyak a zinnchlorid-oldatból kivétettek, először vízzel, azután pedig ammoniakkal le-

mosandók s azután gyorsan megszáritandók. Az ily módon kezelt tárgyak a kezelés folytán halvány ezüst színt nyernek.

Az elektromos vezetékek veszélyessége. Amerikában — egy tüzeset alkalmából — fölvetették a kérdést, hogy mikép lehetne az amugy is számos veszélynek kitett tűzoltókat attól a veszélytől megóvni, mely az elektromos vezetékek érintése vagy átvágása folytán támad. Foglalkoznak is az ügygyel a szakkörök. Azt indítványozták, hogy a tűz keletkezésekor a vezetékek elzárassanak; de ezzel a sötétben maradás veszélye és kellemetlensége jár. Végül abban állapodtak meg, hogy a telegráf- és telefonvezetékeket föld alatt fektessék, a mit az amerikai magántársulattól eddig hiába követeltek.

A máté-szalkai önk. tűzoltó-testület volt gyakorlómesterét: Christe Lóránt szakaszparancsnokot — abból az alkalmából, hogy közelében, Tokajban tartózkodott, — a testület felülvizsgálatára hívta meg s szept. 20-án a II. emeletes malomépületen iskola-szereléssel és komplikált támadással mutatta be a tanulatát. Dicséretére legyermondva a testületnek, hogy a gyakorlómesterük azt ugytalálta kiképzésében és gyakorlatában, mint a hogy az elhagyta. Este tiszteletére társas-vacsora s utána táncfejezte be az örömteljes viszontlátást.

Szerkesztői üzenetek.

T... A... Brassó. A beküldést felhasználjuk. A tüzeset tudósítását nem hozhatjuk, mert lényegtelen. Lapunk csak nagyobb tüzeseteket hozza, melyek bizonyos tekintetben tanulságosak is. Köszönjük és kérjük további érdeklődését.

Felolós szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

A SZIVATTYÚ ÉS ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 ív.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vízszerezés és szállítás módzatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnok-ságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület volt II. szivattyús szakaszparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál-utca 3. sz. III. emelet, 18. ajtó eszközölhetők.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE

Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű vonós-, verő-, és réz fuvó-hangszerek s azok kellékei és alkatrészei.

Mindennemű hangszerek és zenélő művek javítása s kitengafasztás szabvány pontosságig eszközöltek.

Budapest fővárosi öcséze tűzoltó-testületek évvendéjli szállítója.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és
hadsereg-szállítók.Szerb királyi udvari és
hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

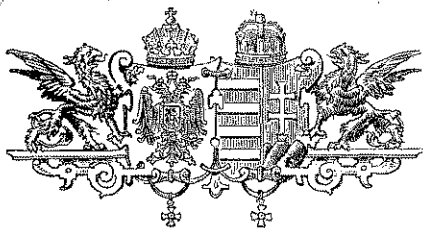
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokot stb. a legdúsabb választékban.

* Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek. *

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyczim: Tiller udvari szállító, Budapest.

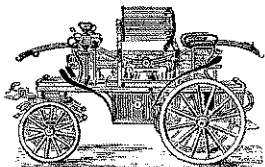
Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószerszám-, szivattyu- és
kút-gyára, harang- és ércöntődeje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

es. és kir. udvari szállítók

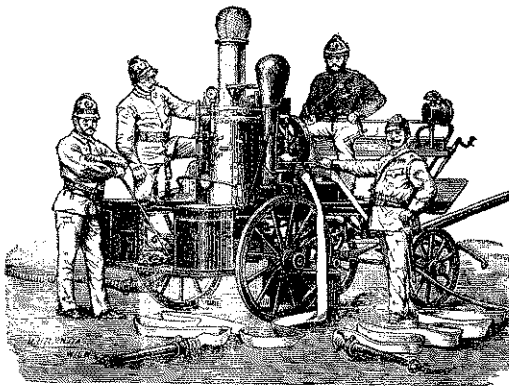
SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűz-
oltó szereiket, valamint kitértő hangú harangokat s
vasszerkezetű harangállványokat.Képes árjegyzékek-
kel, költségvetéssel
s bármily kérdésre
a felvilágosítással
ingyen és bér-
mentve azonnal
szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! *

Wm. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyár: BÉCS IV. Victorgasse 22.

Gyár: BÉCS IV. Victorgasse 22.

ajánlja saját találmányu újból javított

KIS GŐZFECSKENDŐIT

(Thursfield szabadalma)

tökéletes pótlásául a városi és falusi koesi-szivattyúknak.

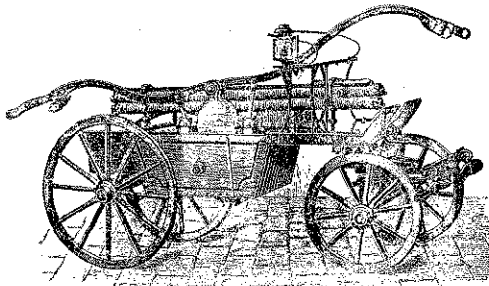
Ezen szivattyúk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai
előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők
által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkímélése
mellett tartós üzemképességet biztosítanak.Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra in-
gyen és bérmentve.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858. *

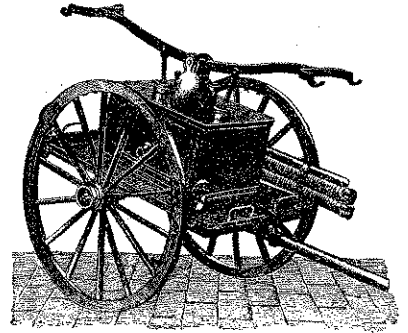
első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapesten, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt

községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek** és a **szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-
kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzorségek és önkéntes tűz-
oltó-testületek** egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. **Ugy az egységes vészvonatok,** mint a 105 milliméter
hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, **kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott
Walser-féle tömlőcsavarral** láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők **a magyar egységes
csavarra átídomíttatnak,** mely végre az illető fecskendő **vízszállító könyökdarab** beküldése kéri.

A gyár által, mint **kizárólagos hazai gyártmány,** eddig készített tűzfecskendők **hazánkban
7000 darabnál több** van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitűnő sötétkék
vagy szürkészinű posztóból készült

köpenyegeket,

zubzony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

— Áruminták —

• kívánatra ingyen és bérmentve. •

Rendelkezésére áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított bizo-
nyítvány.

A TŰZ ÉS ANNAK OLTÁSA ÉS A CSŐVEZETÉS.

* PÁLVANVERTES MŰ *

Irta

DR. SZILY JÓZSEF,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese
és az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ára 30 kr., vagy postán bérmentve 32 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önk. tűzoltó-testület.

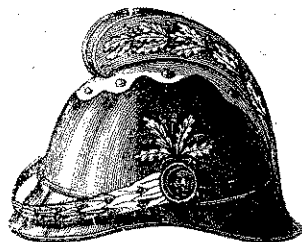
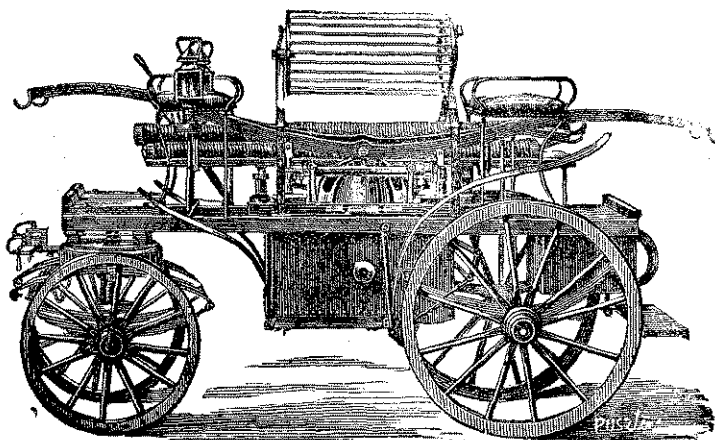
Megrendelések

e lap kiadóhivatalánál:

VIII, Pál-utca 3. sz. a., III. em. 18. ajtó
eszközölhetők.

5 évi
jótállás!

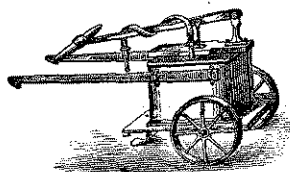
10 évi
részletfizetés mellett!

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.

Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrende-
letileg előírt méretekkel bíró,

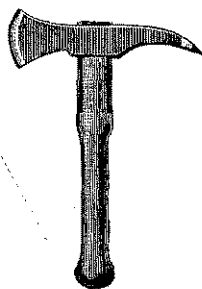

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit,

minden mellékszerelvényekkel, melyek úgy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és minden tekintetben
a legújabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb
községek számára kocsi-fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és
mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

Kizárólag hazai gyártmány.

Nemkülönben ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás
végett elfogadtatnak.

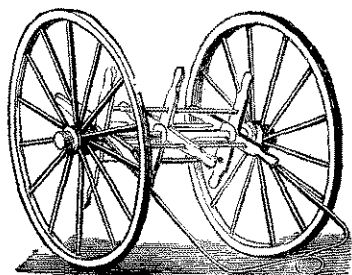
5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett.

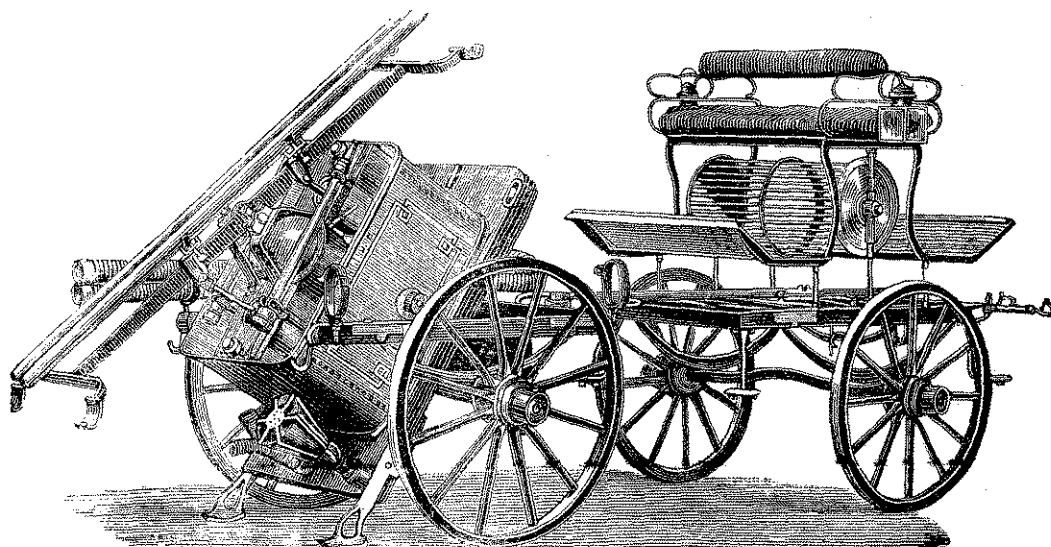
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52.971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkinnél csak ércszerelepek s be-
csiszolt érczúgatótyúk alkalmaztatának.

Fecskendőkinken, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkinken, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitűnőbb fanemből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÖTTÁLLÁS!

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz.
KIADÓHIVATAL:
VIII., Pál-utca 3. sz., III. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr., félévre 1 ft 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 ft 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal által legjutányosabban árák mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes engedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM. A magyarországi tűzoltó-szövetség központi választmányának legsürgösebb feladatai a közel jövőre való tekintettel. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* A budapesti önkéntes tűzoltó-testület szolgálati szabályrendelete. — *Hírek.* — *Vegyesek.* — *Hirdetések.*

A magyarországi tűzoltó-szövetség központi választmányának legsürgösebb feladatai a közel jövőre való tekintettel.

II.

Első cikkünkben azzal kezdtük az országos szövetség központi választmányának legközelebbi feladatait megismertetni, hogy az *alapszabályok módosítását* sürgősnek és a *vármegyei szövetségek alakulásának* további elodázását lehetetlennek mondtuk. Ezzel azonban be nem érjük s van még több oly fontos megoldani való, hogy szinte határozatlanok vagyunk abban, vajjon melyiknek adjunk elsőbbséget.

Vegyük tehát, hogy a szervezetnek vannak alkatrészei, a melyek mint egyes oszlopok a nagy egésznek felépítésére talajul szolgálnak, mire szükségesnek fog látszani, hogy ezen egyes alkatrészek önmagukban mindenhol egyformán legyenek ellátva helyes belső szervezeti beosztással, tehát a *testületek szervezése* és ezzel kapcsolatosan a *rangjelzés* hívja fel figyelmünket. A szervezés a rangjelzéstől elválaszthatatlan. A testületek katonai fegyelmességére mind két irányban kívánja a fokozatos beosztást, valamint a rang fokozatos megjelölését. Ez ugyan a *rangjelzés* tekintetében ez időszerint türehető állapotban meg van, mert ez iránt egyik közgyűlésünk határozata döntött. Nem úgy vagyunk a szervezéssel, mely valóságos zagyvalék, sokoldalú mindenfélével, tulcsigázott fokozataival az egyes testüle-

teknél. — Darázs-fészek ez, melybe belenyulni csak veszélyt hoz. S mégis meg kell oldani, még pedig helyes alpra fektetve.

Ugy a szervezés, valamint a rangjelzés kérdése már évek óta képezi a megbeszélés és a különféle javaslatok és indítványok tárgyát, anélkül, hogy mondhatnók, miszerint az általánosság vagy a egyik, vagy a másik felé hajolna pártolásával. Hány javaslat, annyi irány és lesz vagy egy tucatszám, mely a szaklapokban időről időre megjelent, nem számítva azokat, melyek egyenesen a központi választmányhoz adattak be.

Hogy a tűzoltó testületek alakításánál, a tisztviselői kar és tisztviselői kar szervezésénél sok helyen igen furcsa jelenségek mutatkoznak, azt úgy hisszük, bővebb magyarázatra sem kell fogunk. Hogy valahányszor mely 20—30 tagu testületnél a tisztikar majdnem felét teszi ki a működőknek, vagy hogy egy igen csekély számú taganyag mellett a vezérlő tiszt ugyan azon rangfokozaton kezdik, mint a 100 évtől több tagot számláló testületek, ez anomalia, mely az intézmény rovására nevetségessé teszi legjobb igyekezetünket és a tisztikart az amugy is erősen szemünkre hányt hiúság vádja elé helyezi. Mer nevetségesebb az, hogy a kisebb helyiségbeli 25 tagu testület élén egy főparancsnok álljon, mely rang után föltétlenül az ezt követő rangfokozatoknak jönnie kell, egyszerűen véve már mindjárt 6—7. rangú tiszt; hol vannak most már a tisztviselők, melyek quasisziszthelyettesek számába mennek. Ezt így meg hagyni nem lehet, mert a sok tiszt rangfokozatát által elvonatik a testülettől a munkálkodó kéz, sok tiszt pedig a helyett hogy az összes ügyek szabatoságára befolyást gyakoroljon, csak egymáshoz utjába állanak. Mínel kevesebb a vezérlő, annál több eredménnyel fog működni a legénység.

Itt kell hogy a központi választmány a szervezéssel egybekapcsolt rangjelzés kérdésének meg-

dásába minél előbb belenyuljon és azt a legközelebbi közgyűlésen üdvös határozattá emeltesse, mely után pedig odahasson, hogy a megállapított szervezés és rangjelzés a magas kormány által is figyelemre méltattassék, még pedig olyformán, hogy az az újabb alapszabályokat a testületeknek mindaddig a jóváhagyási záradékkal nem látja el, míg azokban ezen korlátozás a szervezés és egybekapcsolt rangjelzés tekintetében benn nem foglaltatik.

A központi választmány tekintse ezen szervezési és rangjelzési miseriát eléggé fontosnak és igyekezzen, hogy a mostaninak helyébe egészséges és természetes felfogásból eredő viszonyok teremtesse, a mi által a testületek vezetése a komolyabb

tendenciára fog szoríttatni. Ezt pedig igen szükségesnek véljük; mert kell valahára, hogy azon viszonyok szűnjenek meg, a melyek jobbára a játszás és nem a komolyság jellegét öltötték és az intézmény disqualificatiojára befolyással vannak. Az eddig sokban szerencsésen kivívott tekintélyes positionkat ne engedjük, hogy olyanok által compromittassék, kik nem képesek a mindennapi silányság és közönségesség keretéből kilépni, mert vagy nem bírnak elég tapintattal, vagy nem bírnak elég tapasztalatokkal a helyes ultra való lépésre; ezeket vezetni kell, ez pedig a központi választmány kötelességei közé tartozik.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

606
1891. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya Budapesten 1891. évi december hó 6-án, vasárnap, délelőtt 9 órakor a IV. ker. Lipót-utcai Ujváros háza II-ik emeletén levő közgyűlési társalgóteremben

választmányi ülést tart,

melyre az alanti napirend közlésével a központi választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.

Napirend.

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1891. évi augusztus hó 14-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Az elnökség jelentése az ügyforgalomról s a legutóbbi választmányi ülés óta tett intézkedésekről.
4. Pénztárnok jelentése.
5. A volt titkár és pénztárnok idejéből fennforgó pénztári hiányok tárgyában határozat.
6. Titkár jelentése a választmányi tárgyalást igénylő beadványokról.
7. Határozathozatal a statisztika összeállítása tárgyában.
8. Titkár indítványai, és pedig:
 - a) szakkönyvtár fölállítása,
 - b) tűzrendészeti szabályok gyűjteménye,
 - c) a tagdíjhátralékok behajtása és
 - d) új tagok gyűjtése tárgyában.
9. Titkár indítványa pályázat hirdetése iránt „Tűzoltó gyakorlati szabályzat”-ra.
10. Nefaláni egyéb indítványok és előterjesztések.
11. A legközelebbi választmányi ülés határidejének megállapítása.

Kelt Budapesten, 1891. évi november hó 13-án.

Follmann Alajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Országos tűzoltó-segélyalap.

97
s. a. 1891. sz.

Meghívó.

Az országos tűzoltó-segélyalap igazgató-választmánya folyó évi december hó 6-án, vasárnap, d. u. 4 órakor Budapesten, az országos tűzoltó-szövetség központi irodájában (VIII., Üllői-út 22. szám)

választmányi ülést tart,

melyre az igazgató-választmány tagjait az alanti napirend közlésével tisztelettel meghívjuk.

Napirend.

1. Elnöki megnyitó.
2. Az elnökség jelentése.
3. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület 3000 forintos alapítványa alapító-levelének bemutatása.
4. Pénztárnok jelentése.
5. Határozathozatal a segélyalap vagyonának elhelyezésére vonatkozólag.
6. Megállapodás a követendő eljárások tárgyában.
7. A legközelebbi igazgató-választmányi ülés határidejének megállapítása.

Kelt Budapesten, 1891. évi november hó 13-án.

Follmann Alajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Sopronban az országos tűzoltó-segélyalap 1891. évi augusztus hó 14-én, d. u. 3 órakor a városi tanácssteremben tartott rendkívüli közgyűlésén.

Elnök: Follmann Alajos.

Jegyző: dr. Szily József, titkár.

Jelen voltak mint az igazgató választmány tagjai Boczkó Samu és Vida Pál; mint igazolt képviselők: 1. Szokoly Ignác Pápa, 2. Molnár Elemér Szeged, 3. Krell János Lovasberény, 4. Szombathy József Miskolcz, 5. Tikos István Debreczen, 6. Kovács Károly Zalaegerszeg, 7. Szeiverth Antal Csáktornya, 8. Rösch Jenő Budapest-jutagvár, 9. Deáky Kálmán Csákvár, 10. Szabó Gyula Kismárton, 11. Ecker Sándor Cs. Somorja, 12. Weissenbacher János Salgótarján, önk., 13. Lichtscheindl György Nagy-Láng, 14. Kirner

József L.-Szt.-Miklós, 15. Pazár Károly Léva, 16. Schuster Károly Brassó s végül Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Elnök 16 tagtestület igazolt képviselőinek jelenlétét konstatálván, a közgyűlést az alapszabályok értelmében határozatképesnek nyilvánítja s üdvözlővén a jelenlevőket, a közgyűlést megnyitja.

2. Elnök sajnálattal jelenti, hogy a közgyűlés előtt szervezte vett igazg. választmányi ülés megtartható nem volt, mert az igazg. választmány tagjai határozatképes számban meg nem jelentek. A megjelent Boczkó és Vida választmányi tagok azonban a pénztárkezelést megvizsgálván, jelentésüket előterjesztendik.

Jelenti továbbá, hogy az orsz. tűzoltó-segélyalpnak jelenleg 60 tagtestülete van 3753 taggal. A folyó 1891. évben eddigelé 110 frt segélyösszeg adatott ki, mely összeg azonban pénztárunkat nem terhelte, mert azt az első magyar általános biztosító-társaság által tett alapítvány kamataiból eszközöltük ki az illetőknek.

Tudomásul vétetik.

3. Vida Pál igazg. választmányi tag jelenti, hogy a pénztárt megvizsgálván, azt kiváló rendben találta, s indítványozza, hogy Tomcsányi Béla pénztárosnak működéséért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék.

A közgyűlés általános helyesléssel Tomcsányi Béla pénztárosnak köszönetet szavaz.

4. Pénztáros jelenti, hogy
bevitel: belépési és tagsági díjakból 1278 10 frt,
 alapítványokból 2930.24 „
kiadás 69.44 „
 s így pénztári maradvány: érték 1000.— „
 pénz 3208.34 „
 összes vagyon . 4208.34 frt.

Tudomásul vétetik.

5. Következett az alapszabályoknak az elnökség által már korábban közölt s javasolt módosítási tervezetének tárgyalása.

Tekintettel arra, hogy a tervezet általánosan ismert, a közgyűlés azt általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

A részletes tárgyalásnál elnök a czimnél e szó helyett »szövetkezet« »szövetség« szót ajánl.

Ezzel szemben Szokoly az »egyesület« szót, míg Ecker a régi czimnek fenntartását ajánlja.

A közgyűlés a »szövetkezet« szó helyett a »szövetség« szót teszi a czimbe, s egyuttal kimondja, hogy a további szövegben is a »szövetkezet« »szövetségre« változtattassék.

A 11. §-nát Szokoly Ignác a tervezett 30 kr. évi tagsági díjat sokolja s indítványozza, hogy a régi 20 kr. belépési és 10 kr. évi tagsági díj maradjon érvényben.

Rösch pártolja Szokoly indítványát, míg Schuster, Pazár és Kovács a belépési díjak törlésével a 30 kr. évi tagsági díj mellett nyilatkoznak, mire a közgyűlés a tagsági díjnak 30 krban való megállapítását kimondja.

Ugyancsak a 11. §. 2-ik bekezdésének végére »fölemelni« után »vagy leszállítani« teendő.

A 21. §. első bekezdése »A közgyűlés hivatva van« helyett »A közgyűlés hatásköréhez tartozik« és 1. pontnak »1. Kéttagu jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása« teendő, s ennek megfelelően a következő számok változást szenvedve, összesen 9 helyett 10 pont lesz.

Ugyancsak a 21. §. után új bekezdésben »A közgyűlés jegyzőkönyvét az 1. pontban említett jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság hitelesíti« teendő.

A 45. §-ban »visszavonására« helyett »visszavételére« teendő.

A 47. §-ban első bekezdésénck végén »előbb« szó törlendő, míg a második bekezdésben »belügyminiszter úr hozzájárulása« helyett »belügyminiszterium jóváhagyása«, végül a 48. §-ban első bekezdése végén »szavazna« helyett »szavaz«, s ugyan e szakasz utolsó pontjában »belügyminiszter úrhoz« helyett »belügyminiszteriumhoz« teendő.

Elnök indítványozza, hogy az ekként elfogadott alapszabályok a megfelelő jóváhagyás után csak az 1892. év elejével lépjenek életbe.

Elfogadtatik, s egyuttal elfogadtatik Suda abbeli indítványa, hogy a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium által esetleg kívánandó lényegtelen módosítások megtételére az elnökség fölhatalmaztassék.

6. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetik Szokoly Ignác és Kovács Károly.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök az ülést d. u. 1/2 6 óraker berekeszti.

K. m. f.

Jegyzette:

Dr. Szily József,
titkár, közgyűlést jegyző.

Follmann Alajos,
elnök.

Hitelesítjük:

Kovács Károly.

Szokoly Ignác.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten 1891. évi november hó 2-án, délután 1/2 5 óraker a budapesti Geitner és Rausch tűzoltó-szergyárban a gyár által Hódságh bács megyei község részére szállítandó nagyközségi kocsi fecskendő szakértői vizsgálata tárgyában.

Jelen voltak: dr. Szily József főpar. helyettes, Szidaniics Ferencz oszt. parancsnok, Hevesi Zsigmond és Christe Loránd szakaszparancsnokok, mint a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának kiküldöttei.

A fecskendő 4 kerekű, teljesen vaskocsi szerkezetű, kocsi rugókkal és zárrakkal ellátott. Viztartány vaslemez, mélyen fekvő; első és hátsó faülések, a hátsó alatt szerelvével. A szivattyu-szerkezet fölött motólával.

Hengerátmérő 100 mm. Vörösréz szél és pótkazán. Szerkezet teljesen ércből, egy csapban egyesített ajtószeklepek kengyeltárral.

Lökétmagasság 269 mm. Nyomókar utja 1180 mm.

Nyomókar áttételi viszonya 1:4.5.

Szivóniyilás 57 mm. Nyomóniyilás 52 mm., az országos egységes csavarzattal ellátva.

Manometer légpróba 6.75 atm.

Vacuummeter légpróba 66 cm.

Manometer vízpróba 14 atm.

Vacuummeter vízpróba 70.5 ctm.

Perczenkint szállított vízmennyiség 110 löket mellett 225 liter.

A vacuummeter légpróbája alapján a fecskendő szívó-képessége 8.9 méterben állapítható meg.

A sugártáv gyakorlatilag kipróbáltatván 45° szög alatt 12.5 mm. szoporkával 28—30 méter.

Az elméleti és gyakorlati vízszállításból kiszámított hatásfok 96.7%.

Ezekből kifolyólag a fecskendőt kifogástalan minőségűnek, használhatóknak és átvehetőknak tartjuk.

Kelt Budapesten, 1891. november 2-án.

Dr. Szily József,
főp. hely., elnök.

Szidaniics Ferencz,
oszt. parancsnok.

Hevesi Zsigmond,
mászó szakparancsnok.

Christe Loránd,
II. sziv. szakaszparancsnok.

Kispest község elöljáróságától.

3087.

k. t. 91.

Tekintetes önkéntes tűzoltó parancsnokság!

Budapesten.

Kispest község nevében forró köszönetünket nyilvánítjuk azon nemes és emberbaráti tettökért, hogy folyó hó 8-9-re támadt tüzesetünk alkalmával (midőn Károlyi-Schauereder Ferenczné háza, s kávéházi helyisége porrá égett) a fővárosból *Hermán Ödön* osztályparancsnok ur vezénylete alatt segélyt küldeni kegyeskedett, mert csakis e derék parancsnok és tűzoltótársainak sikerült a tüzet lokalizálni s ez által az időközben kerekedett szél daczára, a nagyobb veszedelmet községünkről elhárítani.

Kispest, 1891. november 9.

Madarassy László,
jegyző.Zichler Jakab,
bíró.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazione Generali) magyarországi vezérigazgatósága!

3479. sz. Tűzkárosztály.

A tekintetes önkéntes tűzoltó-testületnek

Budapesten.

Van szerencsénk becses tudomásukra juttatni, hogy clismerésünket akarván kifejezni azon hathatós és eredményes működésért, melyet a Gregersen G. és fiainak külső sorok-sári-uton levő gyárában folyó évi október hó 4-én kiüthött tűz korlátozásánál voltak szivesek kifejteni, a mai napon a m. kir. postatakarékpénztár által 100 frt, azaz egyszáz forintot bocsátottunk az önök rendelkezésére a testület céljaira leendő felhasználás végett.

Budapest, 1891. november hó 5-én.

Tisztelettel

A cs. és kir. triesti ált. biztosító-társaság
magyarországi vezérigazgatósága.

Az országos tűzoltó-szövetség elnökségétől.

633.

91.

Értesítés.

Az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagjait van szerencsénk ez uton is értesíteni arról, hogy a folyó évi december hó 6-án, délelőtt 9 órára egybehívott választmányi ülés közbejött akadályok miatt nem a lipótczai új városháza közgyűlési társalgó termében, hanem a régi városháza tanácstermében fog megtartatni.

Kelt Budapesten, 1891. nov. 30.

Follmann Alajos,
alelnök.Dr. Szily József,
titkár.

Ő cs. és ap. kir. Felsége a *doborgazi, szilas-laktári-szakállasi* és a *bezenei* önkéntes tűzoltó-testületeknek egyenkint 80 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

A belügyminiszterium a *gurahonci* önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 76,039., a *csurgói*-ét 77,023. és a *balfi*-ét 78,145. szám alatt a bemutatási záradékkal ellátta.

— A nagyikindai önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága folyó évi november hó 15-én tartott ülésén *Steiner Samut* tüzeset alkalmával tanusított szabályellenes viselto, — továbbá *Réder Antal* fecskendő kapitányt a testület igazgató-választmánya és parancsnokságán ejtett szándékos sértésekért és a testület felbomlására irányított viselkedésért a működő tagok sorából kizárta.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség azon tagtestületeiről,
melyek tagsági díjaikkal hátraleékban vannak.

Abauj-Szántó	1886. évre	6 frt
Abony	1887—1891. »	30 »
Alsó- és Felső-Káld (Dt)	1887—1891. »	24 »
Alsó-Lendva	1886—1888. »	18 »
Alsó-Kubin	1881—1891. »	66 »
Alvincz	1880—1882 és 1884—1891. »	66 »
Arad e. ö. p. t. k.	1886 és 1890—1891. »	18 »
Aszód	1886—1891. »	36 »
Baja	1886 és 1888. »	12 »
Bajna	1890—1891. »	12 »
Baksa	1885 és 1888—1891. »	30 »
Balaton-Füred (Zvm)	1891. »	3 »
Balassa-Gyarmat	1889 és 1891. »	12 »
Ballony (Gyv.)	1889—1891. »	9 »
Balmaz-Ujváros	1889—1891. »	18 »
Barátfalu (Mv.)	1891. »	3 »
Barcs	1891. »	6 »
Bátorkeszi	1891. »	6 »
Baletincz (Dt. Zlvm.)	1883—1891. »	27 »
Belényes (Nv.)	1891. »	3 »
Beregszász	1888—1891. »	24 »
Berethalom	1885—1891. »	21 »
Berettyó-Ujfalu (Nv.)	1891. »	3 »
Besztercze	1884—1891. »	24 »
Békés-Gyula	1872—1891. »	120 »
Bihar-Diószeg (Nv.)	1891. »	3 »
Bihar-Torda (Nv.)	1891. »	3 »
Boba	1887—1891. »	24 »
Boldog-Asszony (Mv.)	1890—1891. »	6 »
Bóny (Gym.)	1888 és 1890—1891. »	9 »
Brád	1888—1891. »	24 »
Budapest Ehrlich	1890. »	6 »
» Grünwald	1885—1890. »	36 »
» Malmok	1888—1891. »	24 »
» városi	1885. »	6 »
» Zellerin gyár	1889. »	6 »
Búr Szt. György (Pm)	1887—1891. »	30 »
Büd-Szt-Mihály	1887—1891. »	30 »
Cirkovlyán (Zvm)	1891. »	3 »
Chernellháza és Domonya (Spr.)	1891. »	3 »
Csapod (Spr.)	1891. »	3 »
Csáca	1882—1886. »	30 »
Csákány	1890—1891. »	12 »
Csikszépvíz	1877—1891. »	90 »
Csikvánd (Gym.)	1890—1891. »	6 »
Csongrád	1877—1891. »	90 »
Csorna (Sopr.)	1889. »	3 »
Darázsfalu (Sopr.)	1891. »	3 »
Darnó-Zsellí (Mvr.)	1891. »	3 »
Darvas (Nv.)	1891. »	3 »
Debreczen főiskola	1879—1891. »	78 »
Derecske (Nv.)	1891. »	3 »
Devecser	1882 és 1884—1891. »	36 »
Déva	1889—1891. »	18 »
Dévény (Pozsm.)	1885 és 1889—1891. »	15 »
Dévény-Ujfalu (Pozsm.)	1887—1891. »	15 »
Dobra	1888—1891. »	24 »
Dobsina (Tv.)	1891. »	3 »
Dombovár	1885 és 1891. »	9 »
Duna-Bogdány	1888 és 1890—1891. »	18 »
Dunaszeg (Gym.)	1891. »	3 »
Duna-Szerdahely	1885—1891. »	42 »
Encse (Gym.)	1887—1891. »	15 »

perjes	1888—1891. évre	24 frt	Lengyel	1888. évre	6 frt
rcsi	1887. »	6 »	Lengyeltóti	1889—1891. »	78 »
rzsébetváros	1891. »	6 »	Lenti	1885—1891. »	42 »
sztergom megyei	1886—1891. »	36 »	Letenye (Zvm.)	1891. »	3 »
cs (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Levél (Mvm.)	1891. »	3 »
rsekujvár	1886 és 1890—1891. »	18 »	Lébény »	1891. »	3 »
rmihályfalva (Nv.)	1889—1890. »	6 »	Ligetfalu (Pm.)	1888—1891. »	12 »
ehéregyház (Spr.)	1891. »	3 »	Lipót (Mvm.)	1891. »	3 »
eketeerdő (Mvm.)	1891. »	3 »	Lippa	1885—1886 és 1889—1891. »	30 »
elka (Tv.)	1881 és 1884—1891. »	27 »	Liptó-Tarnócz	1887 és 1889—1891. »	24 »
elpécz (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Liptó-Ujvár	1885—1891. »	42 »
Felső-Eőr	1887. »	3 »	Losonc	1890—1891. »	12 »
Felső-Ireg	1890—1891. »	12 »	Lugos	1887. »	6 »
Felső-Lövő (Spr.)	1890—1891. »	6 »	Magyar és horvát Kimle (Mvm.)	1891. »	3 »
Felső-Motesic (Trm.)	1891. »	3 »	Makó	1890—1891. »	2 »
Felső-Pulya (Spr.)	1891. »	3 »	Margita (Nv.)	1889 és 1891. »	6 »
Felső-Tóköz (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Maros-Bogát	1881 és 1883—1891. »	30 »
Fertő-Szt.-Miklós (Spr.)	1891. »	3 »	Maros-Ludas	1888—1891. »	24 »
Félegyháza	1888—1891. »	24 »	Maros-Vásárhely	1891. »	6 »
Gálántha	1887—1891. »	30 »	Matheócz	1887—1891. »	30 »
Gálos (Mv.)	1891. »	3 »	Medgyes	1884—1891. »	24 »
Gelse (Zvm.)	1891. »	3 »	Ménfő-Csanak (Győr)	1888—1891. »	12 »
Gödöllő	1886. »	6 »	Mihályi (Spr.)	1891. »	3 »
Gönyü (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Mike-Pércs (Hdm.)	1891. »	3 »
Gyarmat (Gym)	1890—1891. »	6 »	Mohács	1891. »	6 »
Gyergyó-Alfalu	1885—1891. »	42 »	Morva-Szt.-János (Pm.)	1885—1891. »	21 »
Gyergyó-Szt.-Miklós	1884—1891. »	48 »	Moson	1889. »	3 »
Gyimót (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Moson-Körtvélyes	1891. »	3 »
Győr-Szt.-Iván (Gym.)	1888 és 1890—1891. »	9 »	Moson-Szolnok	1890—1891. »	6 »
Győr-Szt.-Márton (Gym.)	1888 és 1890—1891. »	9 »	Módos	1891. »	6 »
Hajdu-Szoboszló 1882—1888 és 1890—1891. »	54 »		Munkács	1889—1891. »	18 »
Halászi (Mvm.)	1891. »	3 »	Mura-Keresztúr (Zvm.)	1890—1891. »	6 »
Haszprunka (Szt.-István) (Pm.)	1885—1891. »	21 »	Mura-Szerdahely »	1883—1891. »	27 »
Hátszeg	1884 és 1886—1891. »	21 »	Mura-Szombat »	1888—1891. »	12 »
Hegyeshalom (Mvm.)	1891. »	3 »	Nagy-Bajcs (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Himód (Spr.)	1891. »	3 »	Nagy-Barát »	1889—1891. »	9 »
Hochstettónó, Magasfalu (Pm.)	1891. »	3 »	Nagy-Barom (Sopronm.)	1891. »	3 »
Hódmező-Vásárhely	1885—1891. »	42 »	Nagy-Bánya	1888—1891. »	24 »
Igló (Tv.)	1888—1889. »	6 »	Nagy-Becskerek	1886—1891. »	36 »
Ikervár (Dt.)	1886—1891. »	27 »	Nagy-Bobróc L.	1887—1891. »	30 »
Iván (Spr.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Enyed	1888—1891. »	24 »
Jánosháza (Dt.)	1888—1891. »	21 »	Nagy-Födemes (Pm.)	1887—1891. »	15 »
Jobbaháza (Spr.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Kikinda	1888—1891. »	24 »
Kajár (Gym.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Komlós (Bánát)	1890—1891. »	12 »
Kalocsa	1881. »	6 »	Nagy-Megyer	1886—1888 és 1890—1891. »	30 »
Kassa	1887 és 1891. »	12 »	Nagy-Röcze	1888—1891. »	24 »
Karánsebes	1891. »	6 »	Nagy-Szalonta (Nv.)	1891. »	3 »
Kálnok (Mv.)	1891. »	3 »	Nagy-Szeben, önk.	1881—1891. »	33 »
Keczöl (Srp.)	1891. »	3 »	N.-Szeben, tébolydai 1881—1882 és 1884—1891. »	30 »	
Kézsmárk (Tv.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Szent-Miklós	1881—1891. »	66 »
Kis-Bajcs (Gym.)	1890—1891. »	6 »	Nagy-Tapolcsány	1888 és 1890—1891. »	18 »
Kis-Barátfalu »	1889—1891. »	9 »	Nagy-Várad	1891. »	3 »
Kis-Baráthegy »	1889—1891. »	9 »	Nádas (Pm.)	1888—1891. »	12 »
Kis-Falud (Nyitra)	1886—1891. »	36 »	Nemes- és Pór-Magasi (Dt.)	1888—1891. »	21 »
Kis-Péc (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Nemsova (Trm.)	1891. »	3 »
Kis-Selmech	1888—1891. »	24 »	Német-Pottyond (Spr.)	1891. »	3 »
Kis-Selmech,	1890—1891. »	12 »	Nova (Zlv.)	1885—1888 és 1890—1891. »	18 »
Kis-Szeben (Tv.)	1884—1891. »	24 »	Nyárad (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Kolozsmonostor	1881 és 1889—1891. »	21 »	Nyiregyháza	1888 és 1890—1891. »	18 »
Komárom	1888—1891. »	24 »	Nyitra	1890—1891. »	12 »
Koronczó (Gym.)	1887—1891. »	15 »	Nyitra-Zsámbokrét	1876—1891. »	96 »
Körmend	1882—1891. »	60 »	Nyúl (Gym.)	1889—1891. »	9 »
Kőrösbánya (Hdm.)	1888—1891. »	12 »	Okka (Spr.)	1891. »	3 »
Kun-Sziget (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Oravicza	1888—1891. »	24 »
Kurtics	1890—1891. »	12 »	Orosháza	1884 és 1887—1891. »	36 »
Lajta-Ujfalu (Spr)	1888—1889. »	6 »	Oroszvár (Mvm.)	1881. »	8 »
Lajta-Pordány (Spr.)	1888—1891. »	12 »	Orsova	1888—1891. »	24 »

Ostfi-Asszonyfa	1885 és 1888 - 1891. évre	24 frt	Szepes-Remete (Tv.)	1884 és 1887—1891. évre	18
Oszlop (Spr.)	1891. »	3 »	Szepes-Szombat (Tv.)	1882—1891. »	30
Ó-Radna	1884—1891. »	24 »	Székelyhid	1890—1891. »	6
Ótvevény (Gym.)	1887—1891. »	15 »	Székely-Udvarhely	1887—1891. »	30
Pancsova	1889—1891. »	18 »	Széleskut (Spr.)	1891. »	3
Pankota	1890—1891. »	12 »	Szigetvár	1888 és 1890—1891. »	15
Parajd	1886—1891. »	36 »	Szilágy-Somlyó (Nv.)	1891. »	3
Patas (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Szill (Spr.)	1888—1891. »	12
Párndorf	1891. »	3 »	Szill-Sárkány (Spr.)	1891. »	3
Pátka (Gym.)	1888—1891. »	9 »	Szombathely	1890—1891. »	12
Pázmánd (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Sztrázsa (Tr.)	1887—1891. »	15
Pecsenyed	1890—1891. »	6 »	Szunyogdi (Pm)	1887—1890. »	12
Pecze-Szőllős	1891. »	3 »	Tamási	1891. »	6
Perjámos	1889—1891. »	18 »	Tapolcza	1888—1891. »	24
Perlak (Zvm.)	1888—1889 és 1891. »	12 »	Tata-Tóváros	1887—1891. »	30
Pécs	1883—1891. »	54 »	Tálya	1888—1891. »	24
Pécz (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Táp (Gym.)	1889—1891. »	9
Pécska	1885—1891. »	42 »	Tápió Szele	1891. »	6
Pinczehely-Görbő	1891. »	6 »	Tárnok (Fjvm.)	1891. »	3
Poprád (Tv.)	1885—1891. »	21 »	Teke	1886—1891. »	18
Privigye	1888 és 1891. »	12 »	Temes-Hidegkut	1890—1891. »	12
Pucho (Trn.)	1891. »	3 »	Temesvár	1884—1891. »	48
Puj	1884—1891. »	24 »	Tenke (Nv.)	1891. »	3
Pusztá-Somorja	1891. »	3 »	Terezovác	1888—1891. »	24
Püski (Mvm.)	1891. »	3 »	Tényő (Gym)	1889—1891. »	9
Radván-Királyfalva	1885—1886 és 1891. »	18 »	Tétény (Mvm.)	1891. »	3
Ravazd (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Thurdossin	1887—1891. »	30
Récse (Pm.)	1891. »	3 »	Tisza Füred	1891. »	6
Réthi (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Tolcsva	1891. »	6
Rimaszombat	1888—1891. »	24 »	Tolna	1888. »	6
Rohrbach (Pm.)	1890—1891. »	6 »	Torontál-Torda	1891. »	6
Rozsnyó (Tv.)	1889—1891. »	9 »	Tormás (Zvm.)	1889—1891. »	9
Rózsahegy	1887—1891. »	30 »	Ujfalu (Gym.)	1890—1891. »	6
Salgotarján, önk.	1888. »	6 »	Ujfalu (Mvm.)	1891. »	3
Salgotarján, vasgy.	1889—1891. »	18 »	Uj Malomsok (Gym.)	1890—1891. »	6
Ságvár	1891. »	6 »	Ujvidék	1886 és 1889—1891. »	24
Sárköz-Ujlak	1887—1891. »	30 »	Ungvár	1888—1891. »	24
Sásony (Mvm.)	1891. »	3 »	Vasvár	1887—1892. »	15
S.-A.-Ujhely	1888 és 1891. »	12 »	Vác, Saxlehner gyár	1887—1891. »	30
Segesvár	1881 és 1884—1891. »	27 »	Vág-Besztercze (Trm.)	1891. »	3
Sepsi-Szt.-György	1891. »	6 »	Vág-Ujhely	1888—1891. »	24
Siklós	1891. »	6 »	Vágh (Spr.)	1891. »	3
Simontornya	1888 és 1891. »	12 »	Vámos (Gym.)	1890—1891. »	6
Siófok	1888—1889 és 1891. »	18 »	Várpalota	1885 és 1888—1891. »	24
Soóvár	1888—1889. »	12 »	Vezekény (Pm.)	1889—1891. »	9
Somfalva (Sop.)	1890—1891. »	6 »	Vének (Gym.)	1891. »	3
Sőjtör (Zlvm.)	1883 1888 és 1890—1891. »	9 »	Vép (Dt.)	1888—1891. »	21
Stefánsföld	1890—1891. »	12 »	Vimpác	1891. »	3
Stomfa (Pm.)	1890—1891. »	6 »	Vinga	1887—1891. »	30
Szabadi (Gym.)	1889—1891. »	9 »	Völgyfalva (Spr.)	1891. »	3
Szabolcza	1885 és 1887—1891. »	36 »	Zala-Lövő (Zlv.)	1891. »	3
Szalónak-város	1889. »	4 »	Zala-Tárnok (Zlv.)	1890—1891. »	6
»	1890—1891. »	12 »	Zay-Ugrócz (Trm.)	1884 1887. »	12
Szamos Ujvár	1884 és 1887—1891. »	56 »	Zágon	1884—1885 és 1890—1891. »	18
Szatmár Németi	1887—1888. »	12 »	Zám (Hm.)	1882—1886 és 1888—1891. »	27
Szány (Spr.)	1888—1891. »	12 »	Zámoly (Gym.)	1890—1891. »	6
Szászrégen	1884—1891. »	24 »	Zilah	1891. »	6
Szász-Sebes	1884—1891. »	24 »	Zirc (Dt.)	1888—1891. »	21
Szász-Vár	1890—1891. »	12 »	Zombor	1890. »	6
Szász-Város	1884—1890. »	24 »	Zólyom	1888—1891. »	24
Szemere (Gym)	1889—1891. »	9 »	Zsarnócza	1888—1890. »	18
Szempcz (Pm.)	1888—1891. »	12 »	Zsolna	1883—1891. »	54
Szent-Ágota	1880—1891. »	72 »	Zsombolya	1888—1891. »	24
Szent-Gotthárd	1881—1891. »	66 »	Zsupanek	1888—1891. »	24
Szent-György (Pm.)	1887 és 1890—1891. »	9 »			
Szerep (Nv)	1891. »	3 »			
Szergény-Agyagos (Spr.)	1891. »	3 »			

Budapesten, 1891. évi november hó. 23. napján.

Tomcsányi Béla, s. k.
szöv. pénztáros.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

budapesti önkéntes tűzoltó-testület „Szolgálati szabályrendelete“*)

(Harmadik, módosított kiadás)

I. FEJEZET.

Általános szabályok.

1. §.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület katonailag léven szervezve, annak minden egyes tagja köteles a fegyelem szabályainak feltétlen betartása mellett minden előírt szolgálatot legszigorubb pontossággal s lelkesmeretességgel teljesíteni.

A szolgálat nemei a következők:

- a) éjjeli őrség,
- b) a vész helyén való működés,
- c) a gyakorlatok.

2. §.

A szolgálat sorrendjének beosztása, mely havonként megelőző hó 25-ikéig parancsként adatik ki, az őrtanyán megbeszéltetik s egyuttal a működő tagoknak posta útján megküldetik.

Ezen szolgálati parancs kellő időben való kézhezvételének hiányában a szolgálat teljesítése esetén tartozik minden tag annak megszerzéséről idejekorán annyival inkább gondoskodni, mivel annak elmulasztása nem vétele mulasztások indokolására alapul nem szolgálhat.

3. §.

A szolgálat mindenkor szabályszerű egyenruha- és felszerelésben teljesítendő. Az egyenruha viselése szolgálaton kívül, valamint a felszerelési tárgyak más célokra való használata tilos.

Kirendelt szolgálatban sapkát viselni nem szabad.

4. §.

Az őrségekre és gyakorlatokra kitűzött idő pontosan tartandó. — Elmulasztásuk az előírt pénzbírsággal büntetettetik.

Ismételt szolgálati mulasztások a fegyelmi bíróság hatáskörébe esnek.

5. §.

Bárminemű szolgálatban a tagok felebbvalóiknak felülrendelt engedelmséggel tartoznak.

Az egyes tag felebbvalóját, valamint minden idegen szolgálatbeli magasabb rangú katonai tisztelgéssel üdvözölni köteles, mely tisztelgés a sorban és a szerekben egyedül a zászló által teljesítendő.

6. §.

Dohányzás a sorban, szerekben, gyakorlatoknál, figyelő-őrségen és a tűzoltás körül való közvetlen működés alatt szigorúan tiltatik.

7. §.

Mindennemű jelentések s netaláni panaszok a parancsnoksághoz írásban nyújtandók be.

8. §.

A tagok kötelesek az őrtanyán kifüggesztett parancsokat, szabályrendeleteket, határozatokat és utasításokat figyelemmel

*) Szemben azon számos megkereséssel, mely a testület parancsnokait által az ez idén kiadott és mint »harmadik módosított kiadás« megjelent szolgálati szabályrendelet iránt hozzánk érkezők, szolgálatot kívünnk tenni azzal, ha ezeket folytatólagos egymásutánban közzé tesszük. — A szerk.

kisérni s azokhoz minden tekintetben szigorúan alkalmazkodni.

Ezen szolgálati szabályrendelet elleni kihágások, nemkülönben a parancsnokág által kibocsátott és az őrtanyán — az arra szánt helyre — kifüggesztett parancsok és utasítások tiszteletben nem tartása, rosszakaratból való eltávolítása és megcsönkítése a parancsnokság szigorú eljárását vonja maga után.

II. FEJEZET.

Éjjeli őrszolgálat.

1. Általános határozatok.

9. §.

Az éjjeli őrszolgálat este 9 órakor kezdődik és reggel 5 órakor végződik.

10. §.

A parancsnokság tagjai hetenkint felváltva az éjjeli őrség ideje alatt kitörő tűzvész esetére felügyeleti szolgálatot teljesítenek.

11. §.

A kirendelt őrség:

1 őrparancsnok,

1 csővezető,

1 mászó és

4 szivattyúból áll,

mely a tagok létszámához képes felemelhető.

Az őrségre önként jelentkezők is felvételnek; a teljes létszám azonban 12 főt túl nem haladhat.

12. §.

Az éjjeli őrség, ha arra csak egy tag jelennék is meg, az előírt időig megtartandó.

Ha az őrségen négynél kevesebb tag jelenik meg, a figyelő őrség tartása elmarad.

13. §.

Az őrtanyán a legnagyobb rendnek és nyugalomnak kell uralkodnia, s azért minden lármás mulatság, dorbézolás, vagy szesz italok mértéktelen élvezete, valamint hazárd játékok üzése szigorúan tiltatik. 11 órán túl minden mulatságnak, illetve szórakozásnak meg kell szünnie és a netalán jelenlevő vendégek eltávozni kötelesek.

14. §.

Az őrtanya helyiségei tisztán tartandók és az őrtanyán lévő összes butorok, felszerelési és egyéb tárgyak a rongálástól megóvandók. Minden szándékosan okozott kárért az illető a testület irányában kártérítéssel tartozik.

15. §.

A tag köteleztetik az őrszolgálatra tiszta és szabályszerű egyenruhában és jó karban tartott teljes felszereléssel megjelenni; akadályoztatása esetén köteles magát hasonló, esetleg magasabb rangbeli által helyettesíttetni, kinek pontos megjelenéséért felelős marad. Ha azonban a helyettesítésről a szolgálatvezetőnek előzőleg mindkét fél által aláírt írásbeli jelentés adatik át, a felelősség a helyettesített terhel.

Ha a helyettesített tag az őrszolgálatra szintén megjelenezik, mint önkéntesen jelentkezett tekintendő.

16. §.

A színházi előadások befejeztéig az őrség teljes felszerelésben marad.

17. §.

A szolgálatban lévők ruházatjukat egyáltalán nem, felszerelvényeiket pedig csak az arra rendelt helyre rakhatják le. E szabálytól való eltérés egyes kivételes esetekben csak az őrparancsnok különös engedélye alapján történhetik meg.

18. §.

Az őrszolgálatra való késői megjelenés az előirt pénz-bírsággal büntetetik.

19. §.

Teljes létszám esetén a későn érkezett berendelték a késedelem idejének feljegyzése mellett visszautasítandók.

20. §.

Őrszolgálatra önként 11 óráig lehet jelentkezni. Ez időn túl az őrparancsnok nem köteles senkit elfogadni.

Az őrszolgálatra önként jelentkezettek a rendelkezni kötelesegekben osztoznak és szolgálati beosztás az őrparancsnoktól függ.

21. §.

Az éjjeli őrség felosztása után az őrtanya helyeiben továbbra is tartózkodni tilos.

(Folytatása következik.)

H I R E K.

Bockelberg Ernő †. Zajtalanul tűnt le oly ember élete, ki Magyarországon szakmájában kifejtett tevékenysége által a legjobb emlékezetet hagyott hátra. Bockelberg Ede a nemzeti tornaegylet 1865 óta tornatanítója és művezetője meghalt. Német származású volt és 1865-ben jött be Magyarországra az akkori magán tornatársaság vezető embereinek meghívására. Az ugyanaz évben alakult nemzeti tornaegylet pedig művezetőjének választotta meg, hol haláláig — rövid betegeskedését leszámítva — 25 éven át lelkes tanítója volt az ifjuságnak is. A magyar nyelv elsajátításával szíve és gondolkozása is meg magyarosodott oly annyira, hogy magyar családot alapítva, magyar honpolgárrá vált. Tornász élete nevezetes momentumokkal telve van. Az 1869 és 1870. években mint tűzoltó is fáradozott az akkor gróf Széchenyi Ödön által fennen lobogtatott ügyért és az önkéntes tűzoltó-testület egyik parancsnoka lett; mint ilyen csak rövid ideig működött, míg visszavonult és teljes erejét tulajdonképeni szakmájának szentelte. Nyugodjon békében második hazája hantjai alatt!

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület f. é. december hó 4-én tartja 8000-dik éjjeli őrségét, mely régi bevett szokás szerint a parancsnokság összes tagjainak őrségtartásra történt behívása által végeztetik. Ezen 8000-dik éjjeli őrség emlékére pedig másnap, december 5-én társas vacsorával üli meg a testület ezen nevezetes napját, mely alkalommal hagyományos szokás szerint a Széchenyi Ödön gróf, mint a testület alapítója emlékére beszerzett serleg ürítése mellett mondatnak az emlékbeszédek a tűzoltó-testület volt nagyjaira és jelenlegi barátjaira, kik közül Széchenyi Ödön gróf, a testület alapítója és tiszteletbeli örökös főparancsnoka első sorban áll.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület szolgálati szabályrendelete, melynek közlését mai számunkban más helyen megkezdettük, a következő tartalommal bír: I. fejezet. Általános szabályok. II. fejezet. Éjjeli szolgálat. 1. Általános határozatok. 2. Részletes határozatok: a) A felügyelő tiszt kötelességei; b) Az őrparancsnok kötelességei; c) A figyelő őr kötelességei; d) Az őrség teendői tűzjelzés esetén; e) Az őrség kötelességei menet közben; f) Az őrség teendői a vész helyén; g) Az őrség kötelességei visszaterés után. — III. fejezet. Szolgálat a tűzvész helyén. 1. Általános határozatok, 2. Részletes határozatok: a) A parancsnokok kötelességei; b) A szivattyú mesterek kötelességei; c) Az orvosok kötelességei; d) A gépész-mérnök és építész kötelességei; e) A legénység kötelességei. — IV. fejezet. Kiképzés. 1. Elméleti előadások. 2. Gyakorlat. 3. Tornázás. — V. fejezet. Egyéb szolgálati intézkedések. 1. Felvétel. 2. Előléptetés. 3. Szolgálati érem. 4. Szabadságolás. 5. Idézés. 6. Fegyelmi bíróság. 7. Mulasztás és igazolás. 8. Bírságolás. 9. Büntetés. 10. Kilépés. 11. Szolgálati bizonyítvány. — VI. fejezet. Egyenruha, felszerelés, rangsorozat, rangjelzés. 1. Egyenruha. 2. Felszerelés. 3. Rangsorozat. 4. Rangjelzés.

A zalaegerszegi önk. tűzoltó-testület választmán Boschán Gyula testületi elnök elnökle alatt október 25-délután fél 3 órakor ülést tartott, melyen örömmel ve tudomásul, hogy Nagy Antal testületi titkár, a ki a budapesti tűzoltó-tisztképző tanfolyamon résztvett, az ország bizottság előtt a tűzoltó-tiszti vizsgálatot letette az erről szóló okmány tanúsága szerint. Olvastatott az alispáni hivatalnak a városi tanácshoz intézett rendeletének másola mely rendeletben tüzetes jelentés követeltetik az tűzoltó szerek állapotáról s azok elhelyezése módjáról. Az elnök get megbízta a választmány, hogy a való állapotot hivatalos feltüntető jelentést tegyen a tanácshoz, kérve egyuttal, hogy a jelenlegi ideiglenes szertárt a tételre oly állapotba hozza hogy a szerek a közelgő téli időben az esetleges romlás pusztulás ellen védve legyenek. Végül Boschán Gyula testületi elnök elnökle alatt Udvardy Ignác alelnök, Nagy Antal titkár és Mayer István alparancsnokból álló bizottság küldetett ki a város részére egy tűzrendészeti szabályrendelet tervezet készítésére, azzal, hogy a bizottság javaslat a választmány elé terjeszse.

Érem feltűzés és fogadalom letétel. A zalaegerszegi önk. tűzoltó-testület tagjai közül Steiner Zsigmond, Dombi Pálnak a tíz éves, Stefanecz József, Gangl Ignác, Heigl János, Czechmeiszter József, Varga Ferencz, Ebecz István, Németh Lajos, Vizlendvay Károly, Szabó György, Jakócs József, Tóth József, Neumann Bernát, Molnár Ferencz, Csoknyay István tűzoltóknak pedig az öt éves szolgálati érdmet tűzte fel október 25-én délután Boschán Gyula testületi elnök, aki megelőzőleg szép beszédben méltatta a tűzoltók fontos hivatását, a kiknek nemes emberbaráti munkájuk teljesítése közepett tulajdonképen csak belső jutalmuk van: a jól végzett munka öntudatának jutalma. Nér külső jutalmul szolgál a szolgálati érem, mely mintegy megkülönbözteti a tagokat egymástól, másrészt élő bizonyossága a testület érdekében kifejtett munkásság idejének. Ezután Sipos Antal, Skardelli Lajos, Rodner József, Sipos Lajos, Vida István, Horváth József, Kuchár János ujonc tűzoltók tették le Mayer István alparancsnok előolvasás mellett a tűzoltói fogadalmat, mely után Boschán Gyula elnök buzdította a fogadalmat tett tűzoltókat, hogy igyekezzenek a szolgálati érdemmel kitüntetett bajtársaiknak nyomdokait követni, sőt őket fölülmulni! — Ezzel a választmány jelenlétében lefolyt ünnepély véget ért.

— Tűzpróba Monier-födémmei. A Kun-utczai győrkör-lő-téren Ways G. A. budapesti betonépítő vállalat eg húszonöt méter terjedelmű tégláépületet létesített szabadon felfekvő Monier-rendszerű födém szerkezettel (vasváz, cemen beton burkolattal). A vastartók között boltívek és lemezek voltak elhelyezve A tűzpróba Szerbovszky Sz. főv. tűzoltó főparancsnok, valamint a czég főnöke, Breymann mérnök továbbá Ney Béla kir. műszaki tanácsos, Breuer Szilárd és Markusovszky Béla főv. tűzoltó tisztek, Christie L. önk. tűzoltó szakasparancsnok, Kovács és Planer főv. mérnök

s számos mérnök és építész jelenlétében f. hó 2-án tartott meg. Először a födém szerkezetben egy három méteres máglyát égettek el; akkor a vassínek irányában 1—2^m széles repedések mutatkoztak, a melyeken át csekély vízmennyiség szivárgott (jele annak, hogy még nem száradt ki eléggé), azután a szerkezetet méterenként 400 kilogrammal terhelték meg. Közvetlen reá a szerkezet alatt egy másik, szintén három méteres máglyát gyújtottak meg s 30 perczen át égett. Ezen belső tűz után a födémön mutatkozott volt repedések teljesen összehúzódtak s más változás még vizsugárral történt hirtelen lehűtés után sem mutatkozott. A födém ennek a túlterhelésnek is teljesen ellentállt s így az eredmény kedvezőnek és megnyughatónak mondható.

A lajtha-szt.-miklósi önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága, mint az országos segélyalaprak tagja, nemrégiben egy rövid bejelentéssel aziránt fordult az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségéhez, hogy egy szolgálati kiküldetésnél szeptember 6-án megsérült tagját segélyezze s e célból mellékelte egy orvosi bizonyítványt, melyben az illető munkaképtelenségét nyilvánították. A segélyalap elnöksége, nem vizsgálván ki a beküldött iratokból, vajjon az illető tűznél sérült-e meg s milyen sérülést szenvedett, felhívta a lajtha-szt.-miklósi testület parancsnokságát, hogy az orsz. segélyalap alapszabályainak megfelelőleg küldje be a parancsnok-

ság a balesetnek részletes és hiteles leírását, valamint újabb orvosi bizonyítványt a munkaképtelenség tartamának meghatározásával, s végül községi bizonyítványt, különösen a sérült vagyoni állapotának feltüntetésére. — Az orsz. segélyalap elnökségének ezen minden tekintetben kötelességszerű eljárásának pedig az eredménye az lett, hogy az átirat Sommer Nándor egyleti jegyző hátriratával visszaküldetett azon megjegyzéssel, hogy ők nem esedeztek könyöradományért, s miután sérült bajtársuknak nem akartak több kellemetlenséget és szaladgálást csinálni, kérik egyletüket a jövőre az orsz. segélyalapról törölni. — Az ily eljárás fölött nem tudunk csodálkozásunknak eléggé kifejezést adni, mert hisz az orsz. segélyalap elnöksége csak alapszabályszerű kötelességét teljesítette, midőn a hiányzó s az esetre világosságot derítő iratok beküldését kérte, s a lajtha-szt.-miklósi testület legkevésbé sem veheti zokon, ha az elnökség, mint az alapszabályoknak köteles öre, saját segélyre szoruló tagjainak érdekében megkívánja az alapszabályoknak tiszteletben tartását, mert ezek nemcsak az elnökségre, hanem minden egyes testületre egyformán kötelezők, s biztosíthatjuk Sommer urat, hogy a szabályok megtartásával adományozott segélyösszeg éppen nem könyöradomány, de igen is könyöradományyá lenne akkor, ha az alapszabályok által megkívánt kellékek hiányának daczára a segélyalap választmánya segélyt engedélyezne.

VEGYESEK.

Daimler-féle gáz- és petroleummotor. A Daimler-féle motor feltalálója egy ismert nevű mérnök, Daimler Gottlieb, kinek amerikai szabadalmát kiaknázandó, egy részvénytársaság alakult, mely egyelőre csak 1—4 lóerejű gépeket készít, még pedig 1 vagy 2 hengerrel. A motort közönséges világító-gázzal vagy petroleummal lehet hajtani. Ez utóbbi esetben még egy külön készülék is szükséges, mely a petroleumot elgőzölteti, a levegővel keveri és a durranó kamrából a munka-hengerbe vezeti. A Daimlermotor álló hengerei függélyes irányban vannak elhelyezve, mi által tetemes helymegtakarítás érhető el. A motor alsó része öntött vasból készült, gázáthatlan hengerből áll, melyben két tömör vaskorong van elhelyezve közös tengelyen; ez egyszersmind a lendítő kerék és a forgattyu tengelyül is szolgál. Az egyik, lendítő kerékül is szolgáló korongon, élezett vezeték van, mely kétszer körülfut a forgattyu-tengelyen s aztán kiinduló pontjába tér vissza. E vezeték azon célból szükséges, hogy a szelepeket működésbe hozza. Az említett alsó hengerszerű géptokon van elhelyezve a lóerők számához képest 1—2 munkahenger. Két henger alkalmazásánál ezek párhuzamosan, vagy pedig egymáshoz viszonyítva, hegyes szög alatt vannak elhelyezve. A munkahengerekben vannak a szelepekkel és villaszerű vezetékkel ellátott dugattyuk. Hegyes szöget képező hengereknél a dugattyu-rudak a forgattyu-tengelyre vannak felerősítve. A munkahenger felső része durranó kamrául szolgál, mely mellett a be- és kieresztő szelep, továbbá a platina-gyújtó van elhelyezve. A motor menetének szabályozása egy egyszerűen szerkesztett regulátorral történik, még pedig úgy, hogy össze van kötve emeltyükar által a gázbeeresztő szeleppel, s ha a gép kellenél gyorsabban forog, ezen emeltyü segélyével valamennyire elzárja a szelepet, vagyis kevesebb gázt bocsájt a munkahengerbe, úgy, hogy azután a fordulát száma ismét a rendes leendő. A durranó kamra kettős falazattal van ellátva s ezek között a hűtésre szolgáló víz czirkulál, melyet időnkint pulzometer vagy szivattyu nyom bele. A hűtővíz 160°-ig (Fahrenheit) minden veszély nélkül felmelegedhet s csekély mennyiségű víz is elegendő a lehűtésre. Az olajozás önműködőleg történik, a

mennyiben a hengereken olajtartók vannak elhelyezve, melyekből az olaj csatornákon át juthat rendeltetési helyére, hol azután teljesen kihasználják. A motoron kézforgattyu is van, mely a megindításnál elkerülhetetlenül szükséges mindaddig, míg csak a durranó lég és gázkeverék a megkívántató forgásba, illetve működésbe nem hozza a gépet. A gép szerkezete igen egyszerű, pontosan és jól működik, de a fődolog: veszélytelen a kezelése, mert sem tüzeset, sem pedig robbanás veszélye be nem állhat.

Tűzmentes építési anyag. Egy építési anyag, a mely csekély súlya s rossz hővezetősége folytán a fa, — tartóság s szilárdság tekintetében pedig a különböző építési könekek tulajdonságait bírja, s ujabbi időben sikeresen alkalmaztatott, — az az ugynevezett manganit lapok. Ezek sima kemény táblák, csekély súlyuak, könnyen hajlíthatók s egyáltalában megdolgozhatók, építkezéseknél igen tűzbiztosnak bizonyultak, a mennyiben csak több órai tűz befolyása folytán áttüzesednek de lánggal nem égnék.

Az elektromos vezeték tűzveszélyessége. Már többször megállapították a villamos vezeték tűzveszélyessége s nem rég megbeszélés tárgyát képezte a berlini polytechnikus társaság egyik ülésén. — Az áram erőssége, a mely egy bizonyos számú lámpa mennyiséghez szükségeltetik, tudvalevőleg arányos a vezeték halójához. Azon eset beálltával, hogy egy lámpa megrongálódik, úgy, hogy az áram ott már hatást elő nem idézhet, akkor az áram a vezetékben hőséget fejleszt, sőt a vezetékét izzóvá is teszi, a mely esetben tűzveszélyességét bizonyítja. Az ebből keletkező veszélyek elhárítása céljából lehetőleg közel a fővezetékhez ólombetétek alkalmazandók, a mely ólomdrót fenti eset beálltakor a keletkező hőség folytán elolvad s ez által a tűzveszélyességet megszünteti. Tűzveszélyes lehet a vezeték még akkor is, ha rosszul elszigetelve van, vagy a vezetékben szakadás áll be és az átszökő szikra gyújt.

Felolós szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.
DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888.

Arany érem.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

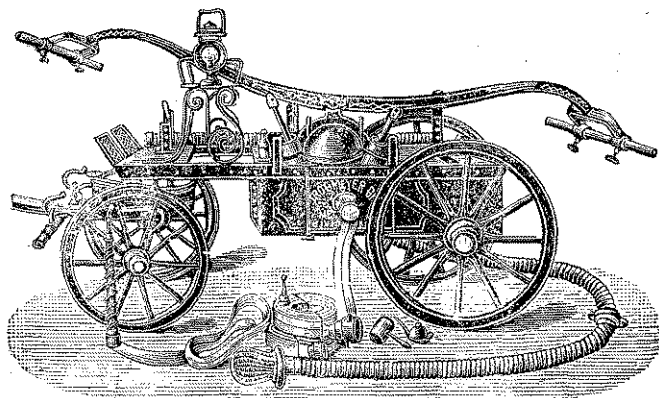
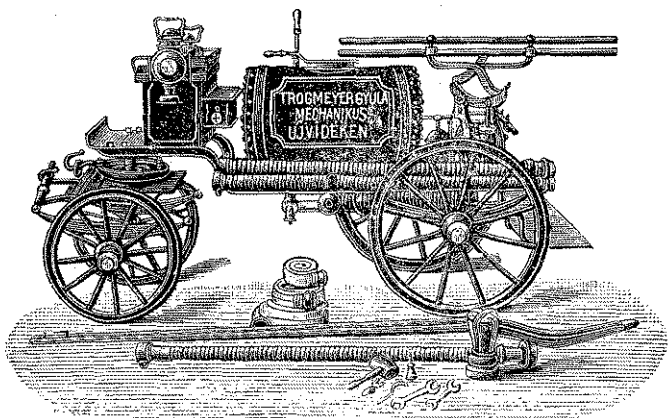
Arany érem.

TÜZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVAYTTÚ-GYÁR TROGMAYER GYULA

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

ajánlja a községi előljáróságoknak és tűzoltó-testületeknek elismert kitűnőségű **tűzfeccskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes oltóvonatait** (fecskendő s vizhordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltói felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak. Előnyös részletfizetés.

Kedvező fizetési feltételek.

A SZIVATTYÚ ÉS ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 iv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módozatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület volt II. szivattyús szakaszparancsnoka.

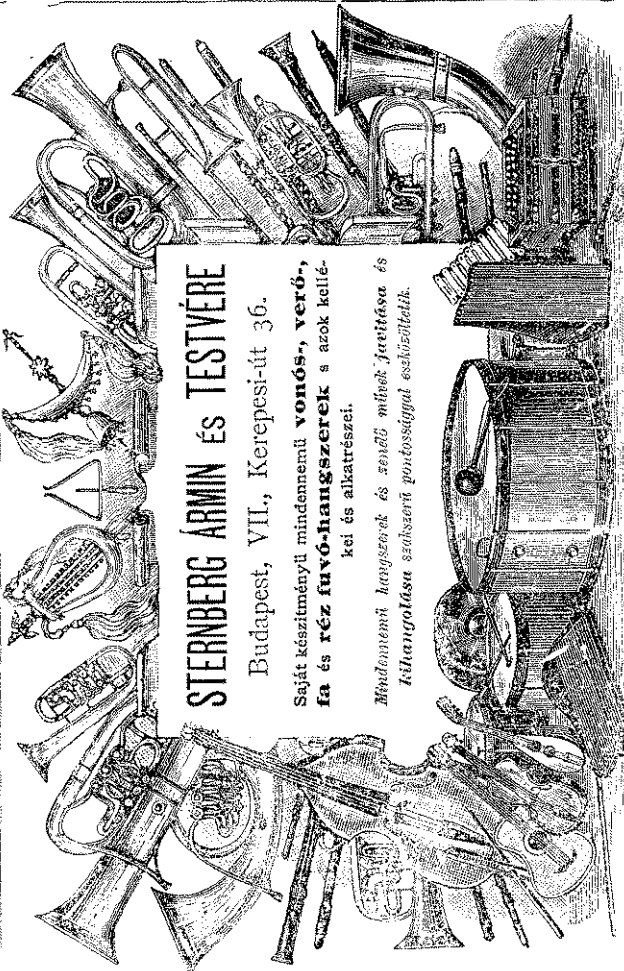
Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál-utca 3. sz. III. emelet, 18. ajtó eszközölhetők.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE

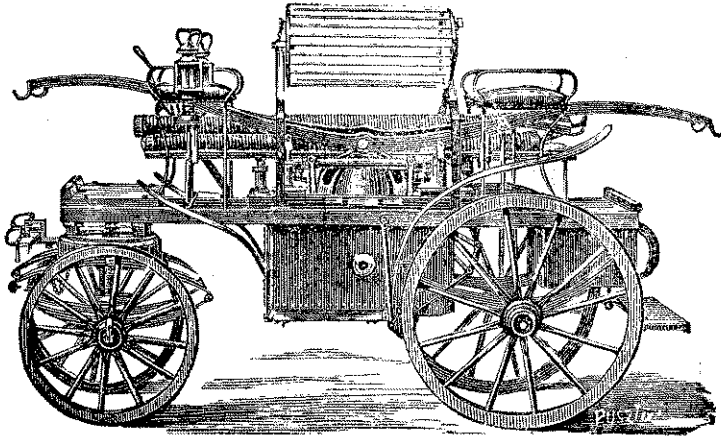
Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós-, verő-, fa és réz fuvó-hangszerek** s azok kellék- és alkatrészei.

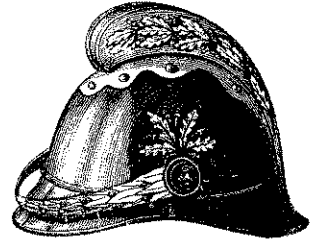
Mindennemű hangszerek és zenés művek **javítása és kéthangolása** szabvány pontosságúval eszközölhetik.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

**5 évi
jótállás!**

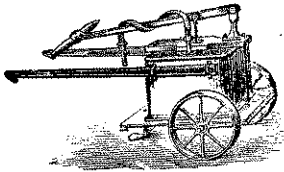
**10 évi
részletfizetés mellett!**

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

**Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.**

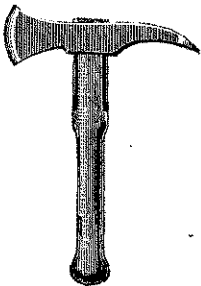
Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrende-
letileg előírt méretekkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tűzi-fecskendőit, minden mellékszerezvényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitünőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

Kizárólag hazai gyártmány.

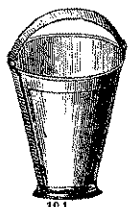
Nemkülönbön ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

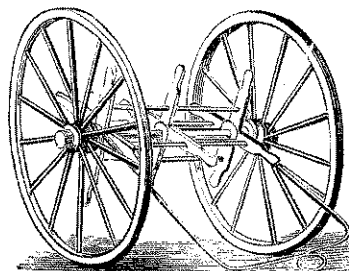
A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett.

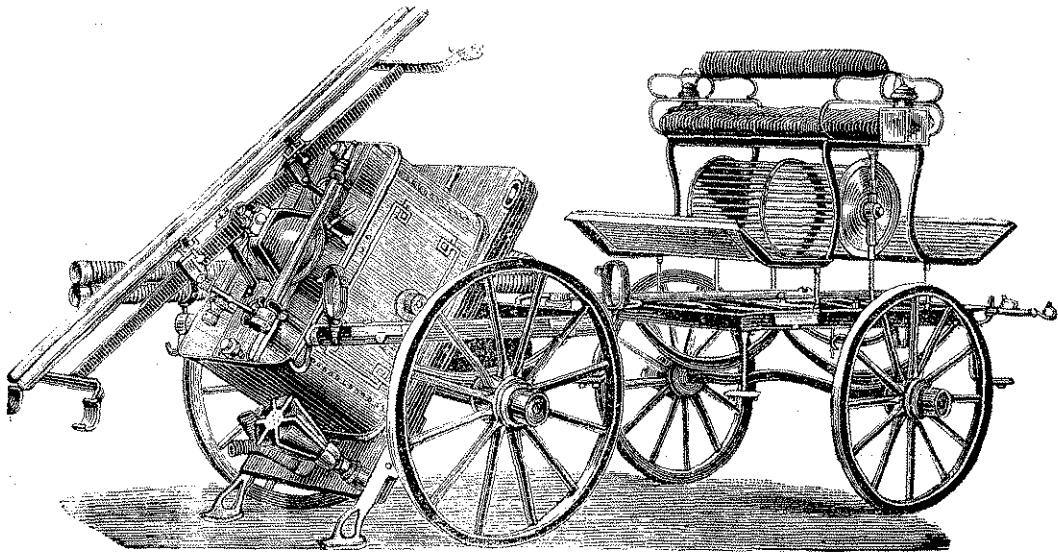
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrassy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52.971/1873. és 68.40/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőknek csak erőszetelek s ber-
csiszolt érczúgatók alkalmazhatók.

Fecskendőknek saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőknek, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilár dan készítünk.

*A t. cs. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS!

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perza császári udvari és
hadsereg-szállítók.Szerb királyi udvari és
hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

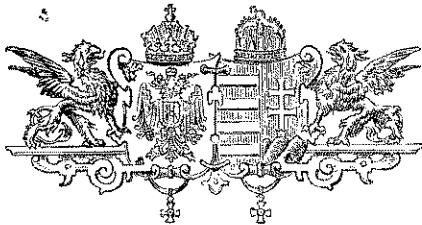
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. Vivőeszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

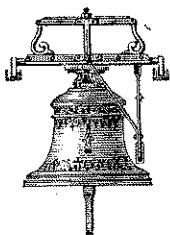
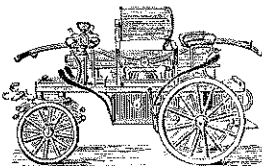
Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyu- és
kút-gyára, harang- és ércöntője

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

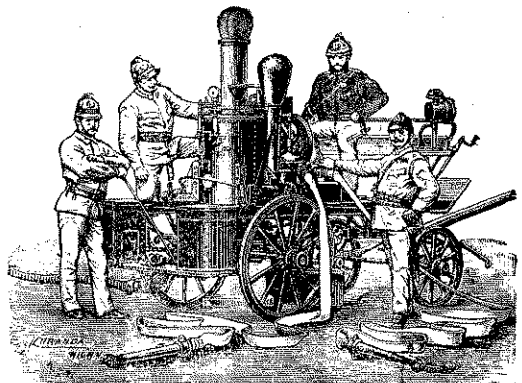
ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűz-
oltó szereiket, valamint kitűnő hangú harangokat s
vasszerkezetű harangállványokat.Képes árjegyzék-
kel, költségvetéssel
s bármily kérdésre
a felvilágosítással
ingyen és bér-
mentve azonnal
szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

Wm. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyar: BÉCS IV. VICTORPASSÉ 22.

Gyar: BÉCS IV. VICTORPASSÉ 22.

ajánlja saját találmányu újból javított

KIS GÖZFECSKENDŐIT

(Thursfield szabadalma)

tökéletes pótlásul a városi és falusi kősi-szivattyuknak.

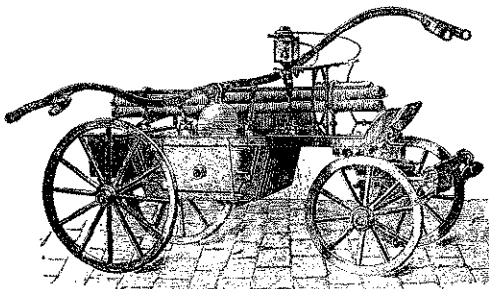
Ezen szivattyuk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai
előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők
által is könnyen kezelhetők s az emberi erőnek megkímélése
mellett tartós üzemképességet biztosítanak.Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra in-
gyen és bérmentve.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

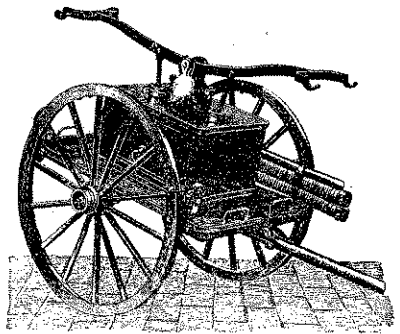
* Alapított 1858. *

első magyar
gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapest, VII. Rottenhiller-utca 66.

Szállít
a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek és a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-
kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzorségek és önkéntes tűz-
oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter
hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott
Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
csavarra átídomítatnak, mely végre az illető fecskendő vízszállító könyökdarab beküldése kérik.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban
7000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitünő sötétkék
vagy szürkeszínű posztóból készült

köpenyegeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

Áruminták

• kívánatra ingyen és bérmentve. •

Rendelkezésére áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított bizo-
nyítvány.

A TŰZ ÉS ANNAK OLTÁSA ÉS A CSŐVEZETÉS.

* PÁLYANVERTES MŰ *

Irtá

DR. SZILY JÓZSEF,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese
és az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ara 30 kr., vagy postán bérmentve 32 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önk. tűzoltó-testület.

Megrendelések

e lap kiadóhivatalánál:

VIII. Pál-utca 3. sz. a., III. em. 18. ajtó
eszközölhetők.

Tűzoltó-Közlöny

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» hivatalos értesítője.

A «Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség» tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik sz. KIADÓHIVATAL: VIII., Pál-utca 3. sz., III. em., 18. ajtó.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr. A magy. orsz. tűzoltó-szövetség köteleikébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr. Egyes példányok ára 20 kr. Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.	HIRDETÉSEK a kiadóhivatal által legjutányosai árák mellett vétetnek fel. Többszöri hirdetésnél tetemes engedmény.
MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.		

TARTALOM. A magyarországi tűzoltó-szövetség központi választmányának legsürgösebb feladatai a közel jövőre való tekintettel. (III.) — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* Mentő-egyesületek a tűzoltó-testületek körében. — Az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának ülése. — Az országos tűzoltó-segélyalap választmányának ülése. — A budapesti önkéntes tűzoltó-testület »Szolgálati szabályrendelete«. (Folytatás.) — *Testületek köréből:* A fővárosi önkéntes tűzoltó-testület 8000-dik éjjeli őrsege. — *Hírek.* — *Irodalom.* — *Vegyesek.* — *Szék. üzenetek.* — *Hirdetések.*

A magyarországi tűzoltó-szövetség központi választmányának legsürgösebb feladatai a közel jövőre való tekintettel.

III.

Első két cikkünkben a központi választmány megoldandó feladatai közé felvettük az *alapszabályok módosítását*, ezeket sürgősnek jeleztük; a *vármegyei szövetségek alakulásának* további elodázását lehetetlennek tartjuk; a *testületek szervezését és a rangjelzést* oly kérdésnek állítottuk oda, mely egybekapcsolva oldandó meg; megmagyaráztuk, hogy miként vélekedünk ezek fő ött mint irányelvek fölött, melyeknek megvalósítása iránt legnagyobb érdeklődéssel viseltetünk.

Folytatva immár a belékezdett fejtegetéseket, igyekszünk majd kimutatni, hogy mire van még szükségünk, hogy fejlődésünk, az országos tűzoltó-szövetség köteleességszerű felügyelete alatt, minél biztosabbra fogható legyen.

Tegyük fel, hogy most már ott állunk, hogy végre helyes módra szervezkedtünk és hogy pl. — valamely testület révén beszélve — aktiót kifejteni hivatva vagyunk. Vegyük csak úgy, ahogy azt mindennap majdnem észlelhetjük, hogy t. i. ily újonnan alakult testület éppenséggel nem érti a dolgát, mert nincsen szakavatott embere, kivéve ott, hol a véletlen olyllyal hozza összeköttetésbe, ki már valahol teljesített hosszabb szolgálat által szakavatottságra vergődött. Mit tapasztalunk? Azt, hogy

legritkább esetben helyes irányban veszi fejlődését hogy gyakorlati szempontból véve technikai kiképzése éppenséggel a legelhanyagoltabb. Mert ismer a szereket, és bánni tudni velük, ez kétféle dolog. Az első majd hamar elsajátítható, tökéletesen azonban csak a másodikkal. Természetes tehát, hogy a testület vezére oly gyakorlati szabályzatok utá kérelmez, melyekből tanulhat. Ámde honnan szer meg? Vagy a legközelebbi, vagy oly ismert testülettől, melynek hire odáig jutott, vagy pedig, mely leghelyesebbnek tartunk, mert tulajdonképen a dolog természetében fekszik, hogy felír a szövetség központi választmányához, ettől megvárva a helyes útbaigazítást. A szövetségnek azonban 20 évi fennállása óta még csak gondolatja sem volt arra, hogy ilyesmit teremtsen, noha hosszú idő óta az ország minden részéből az ez iránti megkeresések régebben érlelhetők volna a cselekvést. *)

Mit tehát a szövetség központi választmányának teremtenie kell, azt egy oly általános szakmüve jelezzük, mely hivatva lesz, mint *gyakorlati szabályzat*, nem csak helyes útbaigazítást adni a tűzoltótestületek minden pházisában, hanem egyszersmind az igen szükséges egyöntetűséget és szabályosságot megfektetni. Hogy ezen gyakorlati szabályzat, mely tulajdonképeni vezérfonal, magába foglaljon általános utasításokat a szervezés körül, valamint hogy a szövegek megismertetése és gyakorlati kezelése mellett a rendgyakorlatokat, mint éppen csak a tűzoltó-csapatoknak legszükségesebbjeit és még az egyöntetű kürtjeleket is vonja be tartalmába, azt úgy hisszük, nem kell külön érvekkel támogatnunk. Ebben tehát mindenki tisztán lát s csak sajnálni lehet, hogy ezen fontos ügy eddig a megkívánt, de megérdemelt figyelemnek tökéletes hiányában volt. Sol

*) Örömmel adhatjuk a hírt arról, hogy a központi-választmány utolsó ülésében titkára, dr. Szily József indítványa folytán ennek hiányának megszüntetése felé törekedett, a mennyiben lapunk ezen számban közölt ülési határozat értelmében bizottságot küldött ki a szakmü szerkesztésére, mely hivatva lesz a tűzoltó-testületeknek egyöntetű vezérfonalul szolgálni.

elismerést szalasztott el a szövetség választmánya azáltal, hogy ezen dolognak eddig évről-évre következetesen kitért az útból és bizvást mondhatjuk, hogy egy ily vezérfonál megteremtése körül szerzendő érdemei leginkább most fognak eklatáns elismerést nyerni, midőn a tűzrendészeti kormányrendelet folytán a homályból szaporán kibontakozó különféle testületek annak üdvös hasznát fogják venni. Ha még ennek a műnek a megalkotásában gyakorlati körülhatárolásból szerencsés keze lesz, úgy érve, hogy a sok tudákoság mellőzésével könnyen emészthető világos értelemmel irt jó könyvet, inkább népszerű iránylyal alkot, azt minél több ábrákkal látja el, egy-két garast nem sajnál többet kiadni, hogy tökéletesebb legyen, hogy kapkodva hordják el a raktárból, akkor valóban azt fogjuk mondhatni, hogy a tűzoltás történetében ily művel korszakot alkotott, melynek úttörői örök hálával fognak jutalmaztatni. Féltünk-e, hogy eltéveszti a helyes megoldás útját? Nem akarjuk feltételezni. De eddigi szerencsétlen munkálkodása és bizonyos meddő ténykedése következtetni engedné, hogy itt sem fogja a helyes irányt megtalálni. Am lássuk!

Eddig a fejlődés, majd úgy szólván az épület kiépítése belülről. Betetőzése még igen sokat kíván. Alig bírnók cikkünk szűk keretében felemlíteni mindazt, mit még alkotni a szövetség választmányának feladata. Ezek közül, a nehézségek leküzdése után, tán most sikerül legelőször helyesen összeállított, a valóságnak megfelelő adatokkal ellátott, Magyarország tűzoltó intézményének *statistikáját* kiadhatni. A statistika az ujkorban nélkülözhetetlen segédeszköz a világforgalom minden terén nyilvánuló mozzanatokhoz és Magyarország tűzoltó-intézményének szüksége van reá, szüksége van reá a kormánynak, mert ennek alapján ítélni lehet csak meg, hogy rendelete, mely 1888-ban látott világot, mennyire lett végrehajtva kivitelében.

Cselekvési programját a szövetségnek, azon magasabb nivóra emelkedést gondolatban és végrehajtásban, mely a szövetség központi választmánya kebelében meg kell hogy legyen, azt a világ eddig nem ismerte meg és kérdés, vajjon erre nézve még csak sejtelmek vannak-e, hogy a szövetségnek, ezen kompakt tömegnek, melynek kezébe a kormány által bizonyos cselekvési jog és viszont sok befolyás a kormányra lefektetett, tulajdonképpen vannak-e a jövőben megoldandó oly feladatai, a melyektől az

intézmény előnyöket várhat, vagy a melyek által annak fejlődése — mely ma is csak a véletlen mozgolódásnak van átengedve — sebesebb tempóban biztosítható. Azt hisszük, hogy vannak. Még pedig igen vitalis oly kérdések, melyekkel szemben a szövetség választmányának állást kell foglalnia.

Positív program pontjainak véljük mindazon eszmék megvalósítása felé irányuló törekvést, mely magát a szövetséget képes legmagasabb polcra emelni és saját posztóját a kormánynyal szemben felhasználva, mint befolyásos faktorét, megerősíteni.

Tehát *súlyos kapocs a kormánynyal* és befolyásra való törekvés. — Ha ez eléretett, kibontakoznak a program egyes tételei is, mint pl. *a belügyminiszteriumban a tűzoltás ügyének felállítandó külön szakosztálya*. Hogy a kormány ezen föltétlen szükség elől oly annyira elzárkózik, megboszulja magát évről-évre és okozója annak, hogy a tűzoltás ügyének rendetlensége miatt országszerte sok behozhatatlan vagyon évről-évre mindinkább pusztul. Mert ezt az ügyet a törvényhatóságokra, a megyei adminisztrációra és annak jó vagy rossz (legtöbbször rosszakaratu) közegeire bizni, ezt már tapasztaltuk, hogy nem ér semmit, sőt káros. Belefáradtunk már párhuzamot vonni más, sokkal kisebb államok és Magyarország között, bemutatandó, mily vétkes mulasztás terhel bennünket. A nép barmokként türi a szerencsétlenségeket, különben sem érti jobban. A kit illet, nem törődik vele. Nem lesz ennek soha más megoldása, mint a mondott, melyből kifolyólag oda jutunk, hogy minden megyének *szakavatott felügyelőjének* kell lenni.

Ezen két intézkedésnek pedig *a tűzrendőri törvény* lesz a vége, mely hivatva volna minél előbb a tűzrendészeti kormányrendelet csufos tengődését megszüntetni és valahára a modern államigazgatás követelményeinek megfelelni.

Ugy véljük, hogy ez kevés szóból álló, zamatos oly program, mely megérdemelné, hogy az országos tűzoltó-szövetség egész erejével annak megvalósulására törekedjen. Aktiókifejtéssel, sok igen becses eszközzel, a kapacitálással utat lehet törni kivitelét illetve; mert habár meggyőződve vagyunk arról, hogy előbb-utóbb úgy is csak arra kerül a sor, és hogy a mondottaknál csak az lehet a vége; az »előbb«, ez nem az, a mi bánt bennünket, de az »utóbb«, ez az, a mitől félünk.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv. *)

Felvétetett Sopronban a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának a városi ülésteremben 1891. évi augusztus hó 14-én délután 3/4 6 órakor tartott ülésén.

*) Utólag közöljük, mivel elkésve érkezett hozzánk. A szerk.

Elnök: Gróf Cziráky Béla, szöv. elnök.

Jegyző: dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Follmann Alajos alelnök, dr. Kék Lajos, Lukáts Gyula, Martinengo Nándor, Polcz Rezső, Schuster Károly, Szombathy József és Teuffel Mihály közp. vál. tagok, továbbá Boczkó Samu hajdúvármegyei, Hauzer György győrvármegyei és Rösch Frigyes sopronvármegyei szövetségi elnökök. Végül Tomcsányi Béla szöv. pénztáros.

Elmaradásukat bejelentették Bárány N. Ernő, Putsch Óbiás és Mezey Mihály.

1. Elnök üdvözlővén a jelenlevőket, az ülést megvitja.

2. Felolvastatván a június hó 29-én tartott választási ülés jegyzőkönyve, annak nyílt ülésben tárgyalt része ítélesítettik azon megjegyzéssel, hogy a 19. pontban az terpellációra adott választ a választmány az interpelláló vételével egyhangulag tudomásul vette.

A jegyzőkönyv zárt ülésben tárgyalt részének felolvasása és hitelesítése ugyancsak zárt ülésre hagyatik fön.

3. Titkár jelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés a 150 ügydarab iktattatott, melyeknek nagy része elintézt is nyert. Az ügyek a közgyűlésre kellőkép elintézttek, az évi jelentés 1000 példányban nyomtatva a tagstületeknek többrendbeli nyomtatvánnyal egyetemben a ult hó végén szétküldetett.

Tudomásul vétetik.

4. Titkár bemutatja a verseczi önk. tűzoltó-testület azoló jelentését az 1881—1884. évi tagdíj hátralék ügyén; — jelenti egyuttal, hogy az irattárban az 1881. évben szám alatt iktatva rátalált a verseczi testület kilépési ilatkozatára.

Ez idejében bejelentett kilépési nyilatkozat alapján az 1881—1884. évi 24 frtnyi tagsági díj hátralék a verseczi önk. tűzoltó-testület terhéről töröltetik.

5. A gácsi önk. tűzoltó-testület 1881—1888-ig terjedő szági díj hátralék törlesztését kéri.

Tekintettel arra, hogy az 1880. évben 444. számú ügyirat tanúsága szerint kilépését annak idejében bejelentette, e 48 frtot kitevő hátralék a gácsi önk. tűzoltó-testület terhéről töröltetik.

6. A kolozsvári és brassói önk. tűzoltó-testületek 81-re 3—3 frt tagsági díjjal hátralékban vannak, kéri nek törlesztését, mert ez összegeket a volt Királyhágón inneni ivetséghez annak idejében beszolgáltatták.

Polcz Rezső jelenti egyuttal, hogy a Királyhágón inneni ivetség tulajdonképen ma sem mondta ki még fölöslását, k elzüllött. Iratai a volt elnök, Minorich Károly hagyában most is megvannak, neki kosárban át is akarták ni, de ő nem volt hajlandó rövideden átvenni, kéri, hogy választmány egy bizottságot bizzon meg az átvétellel, y valamelyik erdélyi testületet, mely egyuttal átvénné a t pénztárnok sógorának, Gajzágó Manónak kezében levő 0 frtról szóló takarékpénztári könyvet is, mely a Királyhágón inneni szövetség czimére szól. — Tekintettel arra, y a Királyhágón inneni tűzoltó-szövetség ügyében már székesfehérvári orsz. tűzoltóközgyűlés oly értelmű hatáatot hozott, mely szerint a Királyhágón inneni tűzoltó-vetség ügyeinek rendezését annak volt tagtestületei fogasítsák, a választmány e határozatot a kolozsvári és ssói testületeknek ujlag figyelmébe ajánlja, őket azonban 1881. évre hátralékos 3—3 frt tagsági díj befizetésére lja.

7. Titkár, tekintettel a szövetségi irodának mindinkább porodó teendőire, kéri, miszerint az irnokok eddigi évi frtnyi fizetése, évi 240 frtra emeltessék föl. A választly, különös tekintettel Kazsimir János irnok kiváló ponáságára és szorgalmára, annak évi fizetését 240 frtra lli fel.

8. Lukáts Gyula jelenti, hogy a nagyugróczi tűzoltó-ület 1887-re hátralékosként szerepel, bár a 6 frtot be-te.

A befizetésnek nyugta vagy feladó-vevény általi azolására felhivatik.

9. Polcz Rezső kérdést intéz a titkárhoz, valjon a ltásnak a tanítóképző-intézetekben való tanítása ügyében terjesztés felküldetett-e már a vallás- és közoktatásügyi szteriumhoz.

Titkár az előterjesztést már elkészítette, s most van expedíció alatt.

Tudomásul vétetik.

10. Pénztárnok bemutatja az orsz. tűzoltó-szövetség 1889. évi augusztus hó 16-ától 1891. évi augusztus hó 11-ig terjedő időről szóló pénztári zárszámadását, melynek értelmében volt 1889. augusztus 16-án:

pénzmaradvány	70.17 frt,
tagsági díjakkól befolyt	2625.— „
államsegély	4000.— „
beváltott kamatok	1.62 „
összes bevétel	6696.79 frt.

Ezzel szemben kiadások és pedig	•
ügykezelési kiadások	353.04 frt
tisztviselői tiszt. díjak és szolga bére	1266.53 „
irodabérlét 1889. nov. 1. — 1891. okt. 21-ig	630.50 „
vál. tagok útiköltségei	213.40 „
beszerzésekre	176.— „
nyomdai számlákra	31.— „
vál. tagok vállszallagjaira	30.— „
Budapesti Közlöny előfizetés	10.— „
tagdíjak visszatérítésére	9.— „
összes kiadás	2719.47 frt.

S így pénzmaradvány mint egyenleg: **3777.82** frt.

A pénztár és számadások vizsgálatára kiküldetnek Teuffel Mihály és Lukáts Gyula vál. tagok, egyuttal Rösch Frigyes főpar. vál. tag is felkéretik a vizsgálat megejtésére azzal, hogy a vizsgálat eredményéről a honnapi közgyűlés elé jelentést terjeszzenek.

11. A rangjelzés és szervezés tárgyában beérkezett indítványok véleményezésével megbízott elnök beterjeszti véleményes jelentését, mely szerint az indítványok a közgyűlés napirendjéről levéve, alapos megbeszélés és átdolgozás végett angett elé terjesztessenek.

Az elnöki véleményezés értelmében intéztessék előterjesztés a közgyűléshez.

12. Ecker Sándor indítványa az 1886. évi XXII. t.-cz. 130. §-ának módosítása iránt az elnöki véleményezés értelmében a közgyűlésnek a napirendről levétellel fog előterjesztetni.

13. Sétaffy József indítványára a járási tűzfelügyelők jelvénye tárgyában adott elnöki véleményezés elfogadtatik, s mint a szervezés és rangjelzéssel szorosán összefüggő, ugyancsak az angett elé terjesztendőnek javasoltatik.

14. A gyulafehérvári önk. tűzoltó-testületnek a Róth-féle tömlőkapcsoknak egységesül elfogadása tárgyában beadott indítványa az elnöki véleményezéssel terjesztetik a közgyűlés elé.

15. Báró Friesenhof Gergely ó-széplaki és Lauer nagyugróczi thonetgyári főparancsnokok indítványa az alapszabálytervezet 23. §-ához oly intézkedéseket tartalmazván, melyek az alapszabályok keretébe nem tartoznak, az alapszabálytervezet 23. §-ának tárgyalása alkalmával a közgyűlés elé terjesztetik azzal, hogy a választmány szövegezése fogadtassék el.

16. A szabadkai önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületek meghívói az 1893 ik évi XI. orsz. közgyűlésnek Szabadkán leendő megtartása tárgyában oly ajánlattal fog a közgyűlés elé terjesztetni, hogy a meghívás elfogadása mellett a XI. orsz. közgyűlés székhelyéül Szabadka sz. kir. város jelöltessék ki.

17. A közgyűlésre szóló meghatalmazásokat vizsgáló igazoló bizottságba dr. Kék Lajos, Lukáts Gyula és Polcz Rezső vál. tagok küldetnek ki azzal, hogy működésüket reggel 1/2 8 órakor megkezdjék.

18. Hauzer György győrvármegyei szöv. elnök tiltakozik az ellen, hogy a vármegyei szöv. elnökök részére vállszallagokat nem rendeltek.

Titkár azon megjegyzése után, hogy a legutóbbi vá-

lasztmányi ülés határozata csak a közp. választmány választott tagjaira, s nem egyuttal a vármegyei szöv. elnökökre vonatkozott, a választmány elhatározza, hogy a vármegyei szöv. elnökök részére válszallagok pótlólag szereztessenek be.

19. Elnök bejelentí, hogy a legutóbbi választmányi ülés után Follmann alelnök hozzá intézett levelével alelnöki tisztségéről lemondott, de ő azt el nem fogadhatván, alelnök lemondását visszavonta, s hajlandó volt tisztségét a közgyűlésig megtartani.

Elnök jelentését a választmány tudomásul veszi.

20. Lukács Gyula fölemlíti, hogy a rendező bizottság olyan vasuti igazolványokat küldött szét, melyekre ármérséklést nem kaphattak, egyuttal abbeli óhajának ad kifejezést, hogy a jövőben a közgyűlések rendezését a választmány teljesítse.

Rösch Frigyes előadja, hogy mivel ármérséklést csak a déli vasut engedélyezett, s a rendező bizottság nem tudta előre, kik akarják a déli vasutat is használni, a közgyűlésre utazók iránti tekintetből minden bejelentett részére küldött ily igazolványokat, melyeket természetesen csak a déli vasuton utazók vehettek igénybe.

Tudomásul vétetik.

Ezután zárt ülés következett.

21. Felolvastatván a június 29-iki vál. ülés jegyzőkönyvének zárt ülésben tárgyalt része, megjegyzés nélkül hitelesítettik.

22. Elnök jelentí, hogy tudomása szerint az eddigelé kitüntetett pénztári hiány megtérítettett, s a kiküldött bizottságnak alkalma leend e tekintetben meggyőződést szerezni.

Tudomásul vétetik.

Ezzel a napirend kimerítettván, elnök az ülést esti 8 óraker berekeszti.

K. m. f.

Follmann Alajos,
szöv. alelnök.

Jegyzette:

Dr. Szily József,
szöv. titkár.

Budapest, 1891. nov. 30.

Tekintetes Bárány N. Ernő úrnak, mint a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnokának

Budapesten.

Midőn a szives figyelemért, hogy engemet a budapesti önk. tűzoltó-testület által 8000-ik őrsége alkalmából rendezendő társasvacsorához meghívni sziveskedett, legnagyobb köszönetemnek adok kifejezést, sajnálattal kell bejelentenem, hogy családi körülményeim miatt folyó évi december 5-én meg nem jelenhetek.

Fogadja ez ünnepély alkalmából szerencsekívánataimnak és kiváló tiszteletemnek kifejezését.

Kamer Mayer Károly,

kir. tanácsos,

Budapest főváros polgármestere

Geittner és Rausch, Budapest.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-testület tekintetes parancsnokságának

Budapesten.

Fogadják legmélyebb köszönetemet kitüntető meghívásukért, de legnagyobb sajnálatomra el nem háriható körülmények akadályoznak abban, hogy személyesen jelenhessek meg.

E rövid néhány sorban engedjék meg szívőből jövő üdvözetemet tolmácsolhatni s így azt kívánni, hogy a »Budapesti Önk. Tűzoltó-testület« a lehető legjobb sikerrel előharcosként működjön továbbra is a tűzoltó-intézmény felvirágozása érdekében.

A 8000-ik őrség emlékére pedig engedjék meg nekem e derék testület alapító tagjai sorába léphetni. (A tagsági díjat, 100 frtot — egyszázat — alkalmilag kérem átvenni.)

Nagyrabecsülésem kifejezése mellett maradtam hazafiu tisztelettel

Budapest, 1891. december 5.

Rausch Ferencz,

mint a Geittner és Rausch gyári cég tulajdonosa.

Kassai m. kir. Gazdasági Tanintézet.

1773. szám.

Kassa szab. kir. város tekintetes törvényhatóságának Kassán.

A kassai magy. kir. gazdasági tanintézet által bérelt Saád-Éder-féle major egyik istállójában mult hó 8-án előfordult tüzeset alkalmával a városi tűzoltóság ép oly odaadással, mint eredményességgel működött a vész megfékezésére, különösen kitűnővén Mihalik Béla tűzoltóparancsnok szakavatott működésével. Tisztelettel alólírott igazgatóság erről a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszteriumnak jelentést tevén, november 28-án kelt 64045 IV. 10 számú magas leirattal azon megbízásban részesült, hogy Mihalik Béla tűzoltó főparancsnok úrnak a város törvényhatóságátján a miniszter ur Ó Excelentiájának köszönetét tolmácsolja. Mely megbízatást örömmel teljesítve kitűnő tisztelettel maradtam a tekintetes törvényhatóság alázasat szolgálja.

Dr. Rodiczki,

cs. és kir. asztalnok, igazgató

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Mentő-egyesületek a tűzoltó-testületek körében.

Dr. Major Ferencz, Székesfehérvár város tiszti főorvosa és a mohai tűzoltó-csapat orvosa a mentő-egyesületeknek a tűzoltó-testületek belserveszetében leendő felállítása céljából a következő indítvány nyal lépett az országos tűzoltó szövetség központi választmányára elé:

A magyar országos tűzoltó-szövetség tekintetes központi választmányának

Budapesten.

Azon biztos öntudattal, hogy a szenvedő emberiségnek szolgálatot tehetek, midőn a létező jótékony-intézetek hatáskörébe könnyen beilleszthető oly irányt jelzek meg, melynek keresztülvitelében ezerek s ezerek könnyei töröltenek le és emelik áldásosan fohászaikat az eget Úrához.

Ki vonja kétségbe ma már az oly tökéletessé vált

tűzoltó-intézmény nagy horderejét és jótékonyágát, mely immár a legigénytelenebb faluban is otthont talál s az emberi jólét egyik alapját, a vagyont védelmébe fogadja.

De bármily magasztosnak jelezük is az anyagiak védelmét — az emberi élet megmentése sokkal fölöttébb áll, s a két cél, ha karöltve együttesen működik — elérte ideális nagyságát.

Tervem lenne a meglévő tűzoltó-szervezetbe illeszteni az embert érhető balesetek öntudatos első védelmére és a segélynyújtást, melynek hiánya sokszor az anyagiak hármely értékével sem pótolható veszteséget hagy maga után.

Nem annyira égető szükség ez a fővárosban, hol az áldásosan működő »Mentő-egyesület« végzi ezen magasztos feladatot; de még ott is tömeges szerencsétlenségnél a több százra menő tűzoltóság teljes begyakorlása az okszerű mentéseknél nagyfontosságú lehet.

De nézzük a vidéki városokat és falvakat, hol az orvosokon kívül igen kevés azok száma, kik az első segélyt czélszerűen nyújtani képesek, vagy tapasztalatlan igyekvésük még többet árt, mintha tétlenül állanának a szenvedők előtt.

A viszonyok illetén ismerője főleg a vidéken látja égető szükségét avatott kezeknek, kik a hivatott szakértők megérkezéig az első segély nyújtásával és ügyes segédkezéssel sokszor visszaadják a szenvedő életét.

Ezerekre és ezerekre megy évente azok száma hazánkban, kik az első segélynyújtás hiánya miatt pusztulnak el s a szakértő megérkezve, sokszor — megboradva áll a szerencsétlenül járt előtt, látva az első segély hiányát, vagy az ezt nyújtani törekvők ferde cselekedeteit, kik mérget nyújtanak gyógyszer gyanánt s kénytelen belátni ily előzmények után, hogy az ő segítsége már meddő marad.

Ezen felismert hiányt a mai humanus korban pótolni kell s nem tévedek, ha ezen magasztos munkának teljesítésére a jól szervezett tűzoltóságot tartom leghivatottabbnak, melynek egyöntetű szervezete — leggyorsabb megoldásra vezetheti e nemes törekvést.

Ezen előadott indokokból kifolyólag — tisztelettel alulírott, mint a szövetség kebelezetéhez tartozó »Mohai Ágnes-forrás« tűzoltó-testületének tagja és orvosa, az alábbi indítványt bátorodom a tekintetes központi választmány elé terjeszteni, kérvén annak a tárgysorozatba leendő felvételét és érdemleges tárgyalását.

Indítvány.

1-ször: Mondja ki a fenti czim, hogy programjába felveszi a mentéseket »ugy egyes, mint tömeges szerencsétlenségnél, nemkülönben a betegek szállítását bizonyos megszorítással.«

2-ször: A tűzoltóság a mentő-szolgálatban kivétel nélkül begyakorlandó s a tűzoltáshoz szükséges gyakorlatokhoz hasonló mentési gyakorlatokat rendez.

3-szor: A tűzoltó-állomásokat a mentő-szolgálathoz szükségesekkel berendezi s lehetőleg a megyék székhelyein egy központot terem, melynek működése az egész vármegyére kiható és egyöntetű legyen. Kívánatos volna, hogy a megyei székhelyeken külön mentő-egyesületek létesítenek és pedig a tűzoltóság ezen előirt törekvésének ugy anyagi, mint erkölcsi támogatására, melyek eszközölnék esetleg a betanítást, mihez a »Budapesti mentő-egyesület« előre láthatólag szintén készséggel hozzájárul.

4-szer: Dolgoztassék ki egy megfelelő szolgálati szabályzat a mentések körüli teendők iránt, a budapesti mentő-egyesület meghallgatásával.

Midőn a felhozott indítványom meleg támogatását kérném — teljes azon meggyőződéssem, hogy ez által a tűzoltó-intézményt övedző elismerés — hatványoztatni fog s új pezsgő életet teremt magában az intézményben — s a haza polgárai osztatlan háláját ez irányban is birandja.

Dr. Major Ferencz,
Székesfehérvár város tiszti főorvosa,
kórházigazgató, a mohai tűzoltó-csapat
orvosa.

* * *

A központi választmány ezen indítványt a december 6-án tartott ülésében tárgyalás alá vévén, határozatilag kimondotta, hogy az indítványban foglaltakhoz, — belátván az azoknak létesülésével egybekötött nagyhorderejű s áldáson ható eredményeket, — elvileg és általánosságban hozzájárul; felkérte azonban az indítványozót, hogy a kivitel módjait nézve részletes tervezetet dolgozzon ki és azt az indítványban is említett, s a tűzoltó-testületek egyéb viszonyaihoz alkalmazott szolgálati szabályzattal egyetemben a központi választmányhoz terjesztsze be.

Az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának ülése.

(1891. december 6.)

A soproni közgyűlésen f. é. augusztus hó 15-én megválasztott választmányi tagok legelső ülésre gyűltek egybe, mely f. é. december hó 6-án a régi városháza egyik üléstermében d. e. 10 órakor vette kezdetét Follmann Alajos szövetségi alelnök elnökle alatt. Jelen voltak: dr. *Ádám Sándor* (Mezőtur), *Bárany N. Ernő* (Budapest), dr. *Csányi János* (Vác), dr. *Kék Lajos* (Apatin), *Martinengo Nándor* (Pozsony), dr. *Pásztor Bertalan* (Eger), *Polecz Rezső* (Kolozsvár), *Szabó Gyula* (Kis-Marton), *Szeidl Lajos* (Székesfehérvár), *Suda János* (Erzsébetfalva), *Teuffel Mihály* (Pápa), mint választott rendes tagok, *Schohsa Zoltán* (Szabadka) és *Vermes Béla* (Szabadka), mint a leendő közgyűlés székhelyének tűzoltó-testületi parancsnokai, továbbá mint vármegyei szövetségek elnökei: *Breuer Szilárd* (budapesti szövetség), *Hauser György* (győrvármegyei), *Kaczér Árpád* (hajdúvármegyei), *Mezey Mihály* (nagyvárad), *Putsch Tóbiás* (tátravidéki), *Rösch Frigyes* (sopronvármegyei); Dr. *Szily József* szöv. titkár és *Tomcsányi Béla* szöv. pénztárnok.

Follmann Alajos alelnök, tekintve, hogy a szövetség elnöke, gróf Cziráky Béla ő msa nyilván fontos okok miatt megjelenésében akadályozva lett, az ülést 10 órakor az ujonnan megválasztott tagok üdvözlése után megnyitották nyilvánítva.

Titkár olvassa a hajdúvármegyei szövetség átiratát, melyből kitudódik, hogy *Boczko Samu* helyett, ki időközben leköszönt, *Kaczér Árpád* küldetett ki a választmányba. A budapesti szövetség pedig meg nem jelenhető elnöke helyett *Breuer Szilárd* alelnököt küldötte ki. Elmaradását igazolja *Kempelen Imre* fehérvármegyei szöv. elnök.

Felolvastattott az 1891. aug. hó 14-én Sopronban tartott választmányi ülés jegyzőkönyve, mely hitelesítettik.

Titkár jelentést tesz a legutóbbi ülés után beérkezett, valamint elintéztet ügydarabokról. Beérkezett 200 darab, ezek közül 56 statisztikai, 39 tagsági, 28 szolgálati érmekre vonatkozó, 8 felvilágosítás és útbaigazítási, 3 pedig segélyügyi. A belügyminiszteriumnak 20 ügyben adatott véleményezés.

Pénztárnok jelenti, hogy f. é. augusztus 12-étől december 5-ig a pénztárnak következő bevételei vannak:

pénztármaradvány az utolsó jelentésből	3777	frt	32	kr.
tagdíjak után befolyt	831	»	—	»
kamatokban felvétel	6	»	44	»
Összesen:	4614	frt	76	kr.

Ellenben kiadatott:

Utíköltésekre, díjak, bérek, irodai kiadások				
beszerzésekre, nyomda, lakbér stb.	753	frt	76	kr.
pénztármaradvány	3861	»	—	»
Összesen:	4614	frt	76	kr.

A volt titkár és pénztárnok idejéből fenforgó hiányok tárgyában hosszas eszmecsere után dr. *Ádám Sándor*, dr. *Csányi János* és *Suda János* választmányi tagokból bizottság küldetett ki az ügy végleg való kiderítésére.

Előterjesztetik a szövetség fenséges védnökétől véleményezés végett beérkezett átirata az osztrák tűzoltó-szövetség részéről, melyben ez többféle közös érdekűnek nevezhető ügyben a magyarországi szövetséget egyöntetű közös eljárásra felhívja. A választmány nem kíván újabb közös ügybe belemenni és a megkereső szövetségnek udvariasan megköszöni a bajtársi jó indulatot.

Titkár előterjeszti a Szent-Pétervárott jövő év tavaszán rendezendő tűzoltó-kiállítás sorrendjét, mely a kereskedelmi miniszter leiratával érkezett a szövetséghez. Tudomásul vétetik.

Előterjeszti Brassó város tűzoltó-testületi parancsnokságnak átiratát, melyben jelzi, hogy a királyhágóntuli tűz-

oltó-szövetség után megmaradt mintegy 500 frtnak az országos segélyalap javára való fordítását a belügyminiszternél javaslatba hozta. Mely ügy egyelőre függőben lévén, határozathozatal mellőztetik.

Szeczterbovszki Sz., a fővárosi tűzoltó-testület főparancsnoka átírata olvastattott fel, melyben a választmányt értesíti, hogy a hivatásos tűzoltó-testület a szövetségből kilép, indokolván eljárását az által, hogy midőn a fővárosi önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka ungvári szakértői kiküldetését kifogás alá vette, ebben reputációjának sértését látja. Egyhangulag tudomásul vétetett.

Felolvastattott Walsér Ferencz gyáros bejelentése, hogy gyárában sisak-gyártást rendezett be és kéri, hogy a választmány tekintse meg a berendezést és a gyárnak ünnepélyes megnyitását ejtse meg. Kéri egyuttal, hogy a választmány fogadja el a gyár fölötti védnökséget. A választmány az ipar fejlesztése érdekében tett berendezését a gyárnak örömmel veszi tudomásul, de sem a védnökség elfogadására, sem az ünnepélyes megnyitásra hivatottnak nem érzi magát.

A nagyikindai tűzoltó-testület bejelenti, hogy mozgalom indult meg az iránt, hogy ugyanott két kizárt tag kezdeményezésére második tűzoltó-testület alakuljon. Kéri a választmányt, hogy akadályoztassa meg ezen törekvést. A testület a maga fölöttes hatóságához utasíttatni rendeltetik, mivel a szabályrendelet ivy esetre vonatkozólag is intézkedik.

Felolvastattott Vasvármegye szövetségének jelentése, hogy az elnök személyében változás történt. Továbbá az iránt keresi meg a szövetség központi választmányát, miszerint a tagsági díjak egyharmadát fizethesse csak, mivel akkor nagyszámu tagtestületével csatlakozik. A szabályok értelmében ez lehetetlen lévén, ez iránt felvilágosítandó.

Ezek után még néhány lényegtelenebb beadvány felolvasásra kerülvén, a megadandó felvilágosításra, vagy elnöki elintézésre bízattak.

Titkár a statisztikai adatok miként való összeállítására tárgyában kér határozatot és bejelenti, hogy összesen 1795 tűzoltó-testület adta be az adatokat, még pedig 49 vármegye által 1773 testület és 16 város által 22 testület. Hátra van még 8 város és 10 vármegye. A választmány határozza, hogy törvényhatóságok szerint csoportosítva és a lakosság számának kijelölésével, egyszerű módon a száraz tényálladék vétessék fel a feldolgozásnál.

Titkár indítványa egy szakkönyvtár tárgyában; a választmány készséggel hozzájárul és felhivandónak véli mindazon faktorokat, melyek erre illetékesek, hogy segítségére legyenek. A költség, mely magába véve nem nagy, megszavaztatik és a beszerzendő egyes művek példányainak száma 3-ban állapított meg.

Indítványa a titkárnak a hátralékos tagdíjak behajtása tárgyában. Előadja, hogy a szövetségek nem jelentik be a tagegyleteket s így pontos adatok hiányában vagyunk, miért is a nyilvántartás lehetetlen. Szerinte a belépési okmányok ide beküldendők. A választmány az utóbbit nem találja helyesnek, mert a megyei szövetségeknek szüksége van, vagy lehet az okmányokra. Elegendő a pontos bejelentés, erre hivassanak fel a megyei szövetségek.

Titkár indítványozza, hogy 50 arany pályadíj mellett hirdettessék a pályázat oly szakmúre, mely a gyakorló-szabályzatokat magában foglalja. Bővebb eszmecsere után, melyben a pályadíj elejtése nyilvánul, a választmány Rösch Frigyes, Hauzer György, Mezey Mihály, Putsch Tóbiás és dr. Szily Józsefből alakult bizottságot küld ki azzal, hogy Breuer Szilárdal egyetemben, ki a munka szerkesztésére felkérte, a feladat megoldására törekedjen.

Előterjesztetik Bács-Bodrogmegye szövetségének kérelme, hogy a szövetség választmánya a leendő XI. közgyűléseket dolgozzon ki. Breuer Szilárd indítványára a választmány elhatározza, hogy ezen kérdés a gyakorlati szabályzatok megírásával együtt nyerjen megoldást.

Titkár előterjeszti dr. Major Ferencz, a mohai Ágnes forrás tűzoltó orvosának és székesfehérvári közházi főorvosnak indítványát mentő-osztályok felállítására tárgyában, fennálló tűzoltó-testületek keretében. A választmány elve hozzájárul a javaslatához és felkéri az indítványozót, hogy mielőtt ebben intézkedne, dolgozzon ki oly szabályzatot és terjessze azt be, mely az ügy keresztülvitelét a tűzoltó-testületek szervezetéhez alkalmazva lehetővé teszi.

Polcz Rezső választmányi tag kérdést intéz a tűzoltó-tanítása tárgyában a praeparandiákon, vajjon ezen ügy eddig el mely stádiumban van. A titkár válaszol, hogy az ügy jelenleg a közoktatásügyi tanácsnál van.

Elnök a választmányt a jövő ülés napjára való kitűzésre hívja fel. Határozottat, hogy a legközelebbi ülés a jövő évi márczius hó 25-én fog megtartatni.

Mire elnök az ülést d. u. 2 óraker berekeszti.

Az országos tűzoltó-segélyalap választmányának ülése.

A tűzoltó-segélyalap választmánya f. é. december h. 6-án délután 4 óraker tartotta ülését az országos tűzoltó-szövetség irodahelyiségében (VIII. kerület, Üllői út 22. sz. *Follmann Alajos* elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak *Bárány N. Ernő* (Budapest), *Lőrinczi Gáspár* (Budapest), *Martinengo Nándor* (Pozsony), *Vida Pál* (Székesfehérvár), *Walsér Ferencz* (Budapest) továbbá dr. *Szily József* titkár és *Tomcsányi Béla* pénztárnok.

Elnök üdvözli a jelenlevőket és konstatálván, hogy a választmányi ülés határozatképes, az ülést megnyitja. Titkár felolvassa a budapesti önk. tűzoltó-testület 3000 frtról szóló alapítványi levelét, mely tudomásul vétetett és mely alapítványért köszönetét jegyzőkönyvbe foglalja és erről a testületet értesíteni rendeli. Titkár jelenti továbbá, hogy a segélyalap módosított alapszabályai, melyek az alap Sopronban tartott közgyűlése alkalmával elfogadtattak, a belügyminiszterium által a jóváhagyási záradékkal elláttatták ugyan, de ez ideig még a fővárostól nem érkeztek meg.

Pénztárnok jelenti, hogy az alap jelenlegi állása összesen 7240 frt 54 kr vagyon, mely összegben foglaltatott 1000 frt 5% papírjárdék, a többi pedig 4% mellett mi készpénz a takarékpénztárba helyeztetett.

Tárgyalás alá kerülvén a készpénznek nagyobb gyümölcsöztesre való befektetés kérdése, a választmány alapkezelésének megejtése után legcélszerűbbnek tartja az adómentes regále kartalanítási kötvényekben való elhelyezését és ennek keresztülvitelével az elnökséget bizza meg.

Elnök indítványára ugy az Első magy. ált. biztosító társaság, valamint a bécsi Kaiser Jubileums Stiftung alapkezelősége kéressék fel, miszerint évente az alapok felkamatjövédelme engedtesse át az országos segélyalapnak.

Bárány N. Ernő választmányi tag abbeli indítványa, hogy az összes hazai biztosító intézetek kerestessenek meg az iránt, miszerint az országos segélyalap céljára adakozzanak, mit nézete szerint kétségen kívül meg is foghat tenni, elintézésében addig tartatik függőben, míg az előző pontban indítványozott, a két alapot illető megkeresés végleges eredményre nem jutott.

Bárány N. Ernő továbbá indítványozza, hogy a segélyalap választmánya indítson meg bármi néven nevezhető eszközökkel is az alap javára szóló gyűjtéseket. Erről azt is proponálja, hogy a választmány egyebek között bocsásson ki gyűjtő ivatek, bizza ezeket oly kezekre, melyek eredményre fognak tudni működni, hogy ez uton is az alap vagyona minél előbb gyarapodjék. Az indítvány helye lőleg elfogadtatott.

A legközelebbi ülés összehívásával az elnökséget bízott meg.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület „Szolgálati szabályrendelete“*)

(Harmadik, módosított kiadás)

(Folytatás).

2. Részletes határozatok.

a) A felügyelő tiszt kötelességei.

22. §.

A hetenkint felügyeleti szolgálatra kijelölt tiszt köteles az éjjeli őrség tartama alatt lehetőleg lakásán tartózkodni; esetleges távozásáról vagy az őrséget tudósítja, vagy lakásán az értesítést hátra hagyja.

23. §.

Tűzesetről akár közvetlenül, akár küldöncz által vett értesülés után tartozik a felügyelő tiszt a vész helyére kivonulni s ott az őrség felett a vezényletet átvenni.

b) Az őrparancsnok kötelességei.

24. §.

Az őrparancsnok lévén az őrség vezénylője, annak intézkedései — az őrség tartama alatt — mindenkire nézve feltétlenül kötelezők.

25. §.

Az őrparancsnok köteles az őrszolgálat megkezdése előtt az őrtanyán lévő tűzoltószerek s egyéb tárgyak állapotját megvizsgálni, s a netán szükséges kisebb javításokat a lehetőségig rögtön eszközölni; a nagyobb hiányokról pedig a jelentési naplóban említést tenni.

10 percczel 9 óra után sorakoztatván a legénységet, azok ruházata és felszerelésének tisztaságáról, jókarban léte és teljességéről meggyőződik. — Sorsolás útján felosztja a figyelő őrség idejét, kijelöli a legénységnek alvó-, valamint a szereken elfoglalandó helyeit; teljesítendő szolgálatait; az őrtanyán lévő különös felszerelési tárgyakat (vizmentes kabát, szertáska, francia kulcs, pótszerelés, téli köpenyek stb.) kiosztja, és az őrszolgálati táblát minden rovatában kitölti.

Az őrség egyik tagját küldöncz szolgálatra osztja be, ki tűz esetén a tűzvész helyéről vett értesülés után bérkocsit véve fel, nyomban a hetes-felügyeletet tartó tiszt lakására sietni s annak jelentést tenni köteles, mire vele együtt a vész helyére hajt.

Ha parancsnok teljesít őrparancsnoki szolgálatot, az esetben küldöncz nem jelöltetik ki.

Az őrparancsnok szükség esetén a rendelkezése alatt álló pótszereléssel (mentőkötél, síp, csőkötél és mentőszeg) az őrségen megjelent minősítésére legidősb vizsgázott szivattyust szerelteti fel.

Köteles egyuttal a tagokat szolgálati teendőik iránt utbaigazítani, különösen pedig az őrségen megjelent újonczokat a fegyelem s szolgálati szabályok főbb vonásaiban kitanítani.

A későn érkezők az őrparancsnok belátása szerint osztatnak be figyelő őrségre.

Ha az őrség létszáma nagyobb, mint a mennyi a figyelő óra, az esetben az őrparancsnok a csővezetőkét, esetleg a mászókat is a figyelő őrség tartása alól felmenti, mindenkor tekintetbe véve a rangban idősebbeket. — Ha azonban a csővezető is beosztatik figyelő őrségre, figyelő óráját szabadon választhatja.

Az őrparancsnok figyelő őrszolgálatot nem teljesít.

Az őrparancsnok az őrtanyáról csak a szolgálat érdekében, vagy ha maga helyett más őrparancsnokot állít, távozhatik el.

Az őrség ideje alatt a szolgálat pontos teljesítésére és a rendre felügyel, s felelős minden szabályellenességért. Ismételve megintett rendzavarókat az őrtanyáról eltávolít s erről az őrségi naplóban jelentést tesz

Az őrparancsnoknak jogában áll az őrség tagjainak 10 perczig terjedhető távozási időt engedélyezni; ezen kedvezményben azonban egyszerre legfeljebb két tag részesülhet. — A tartózkodási hely az őrtanyától távol nem eshetik, s az őrparancsnoknak mindenkor bejelentendő.

Ha a testületbe belépni óhajtok jelentkeznek, köteles az őrparancsnok azokat az előjegyzési lapon bejegyezni, s arról az illetőknek az igazolványt kiállítani, egyuttal őket további teendőik iránt felvilágosítani.

Kötelessége továbbá az őrségi naplót minden rovatában pontosan kitölteni; a tagok felszerelésében észlelt hiányokat, nemkülönbén az őrség ideje alatt előfordult nevezetesebb eseményeket, az őrség egyes tagjai által netalán elkövetett rendzavarást és szolgálati mulasztást feljegyezni.

Tűzesetekről főbb vonásokban az őrparancsnok a naplóban rövid jelentést tesz; — köteles ezenkívül még térrajzokkal ellátott külön írásbeli jelentését a parancsnoksághoz 8 nap alatt benyújtani.

Az őrparancsnok a figyelő ór, magán egyének vagy rendőri közegek tűzjelentése után, továbbá harang, táviró vagy telefon jelzésre az őrséget felriasztja, a jelentés valóságáról — lehetőségig — meggyőződést szerez, s a bejelentő egyén nevét, a rendőri közegek és bérkocsisok számát feljegyezi.

A főparancsnok vagy főparancsnoki helyettes megjelenése esetén az őrparancsnok az őrséget a bejáratnál szemben sorakoztatja és a szabályszerű tisztelgés megtétele után a lefolyt eseményekről jelentést tesz, mialatt az őrséghez be nem osztott jelenlévő tagok »Vigyázz« állást foglalnak el. Ha pedig — a főparancsnok vagy helyettesét kivéve, — a szolgálatban lévő őrparancsnoknál magasb rangú parancsnok egyenruhában vagy karkötővel jelenik meg az őrtanyán, — az őrparancsnok az őrségen jelenlévőket »Vigyázz!« jelszóval figyelmezteti, mire jelentését megteszi.

Az őrséget felülvizsgáló tisztnek az őrségi napló láttamozás végett mindenkor előterjesztendő.

Az éjjeli őrség idejének leteltével — sorakoztatván az őrséget — a netaláni jelentéseket átveszi, az őrségi naplót, valamint a figyelő őrség átvételét ellenőrző lapot aláírja, a kiosztott felszerelési tárgyakat beszedi, az őrséget felosztatja és az őrtanya ajtaját bezárja.

Az őrség tagjai részére tartott köpenyek és felszerelési tárgyaknak elvitele az őrtanyáról — a kivonulás esetét kivéve, — szigorúan tiltatik. Ha azonban az őrparancsnok különös eset beálltával egyeseknek a köpeny elvitelét megengedte, mely körülmény indokoltan az őrségi naplóba felveendő, köteles az illető tag a köpenyeg ugyanazon nap esti 9 órájáig az őrtanyára visszazállítani. A visszazállítás elmulasztásáért naponként egy firtnyi bírság fizetendő; a két nap alatt vissza nem szállított köpenyeg — a bírság fentartása mellett — az illető tag költségére behozatik.

26. §.

Ha a berendelt őrparancsnok a kitűzött időben meg nem jelenik, teendőit az esetleg önként jelenlévő legidősb (rangidősb) őrparancsnok, ilyenek nem létében a rendelt vagy esetleg önként jelenlévő rangidősb csővezető illetve mászó, s ezek hiányában a legidősb szivattyus teljesíti.

Ily esetekben az őrparancsnokot helyettesítő 15 percczel 9 óra után az üvegszekrénybe helyezett tartalékszekerénykulcsot az üvegtábla betörése után magához veszi, s az őrparancsnokot minden tekintetben helyettesíti. A szolgálat befejezte után pedig a tartalékkulcsot az őrtanya kulcsával együtt rendeltetési helyére teszi.

*) Szemben azon számos megkereséssel, mely a testület parancsnoksága által az ez idén kiadott és mint »harmadik módosított kiadás« megjelent szolgálati szabályrendelet iránt hozzánk érkeznek, szolgálatot vélünk tenni azzal, ha ezeket folytatóságos egymásutánban közzé tesszük. — A szabályzat elejét lásd lapunk 10-dik számában.

Az őrparancsnokot helyettesítő által az üvegszekrény betörésének ténykörülménye az őrségjelentésbe felveendő.

Ha időközben a helyettesítőnél magasabb rangú jelennek meg őrszolgálatra, köteles jelentéstétel mellett, a vezényletet azonnal átadni.

27. §.

Az esetben, ha az éjjeli őrségre a rendelt őrparancsnokon kívül rangban idősebb őrparancsnok vagy felebbvaló parancsnok önként jelenik meg, — az őrtanyán való intézkedés mindenkor a rendeltet illeti; — de kivonulás esetében köteles a rangban idősebbnek vagy felebbvalónak a vezényletet átadni.

28. §.

Az őrtanyán levő összes burorok és egyéb felszerelési tárgyak megrongálása és elveszéseért első sorban az őrparancsnok a felelős; — ugyanazért köteles az őrtanyai leltárban észlelt hiányokat — saját érdekében is — az őrségi naplóba bevezetni.

c) A figyelő őr kötelességei.

29. §.

A figyelő őr szolgálata megkezdésekor nevét az erre rendelt lapon bejegyzi, azután helyét az utcán az őrtanya előtt teljes felszerelésben elfoglalja.

A figyelő őr az őrtanya ajtajától 30 lépésnél messzebb nem távozhatik.

Órállásának ideje alatt köteles a látkörébe eső környékre éber figyelmet fordítani. Gyanus világosság észlelése esetén, nemkülönben minden feltűnést keltő esemény- vagy hozzá érkezett jelentésről tartozik az őrparancsnokot rögtön értesíteni.

Kötelessége az őrparancsnok nyugalomra tértével az őrtanyai rendre felügyelni, s a netán észlelt visszaélésekről az őrparancsnokot azonnal értesíteni.

A főparancsnok vagy főparancsnoki helyettes közeledtével »Vigyázz!« jelszóval az őrséget felébreszti, s őrhelyét ismét elfoglalja; ez 11 óráig feltétlenül, ezen idő után csak felszólításra teljesítendő.

Tűzjelzés esetében a figyelő őr az őrséget felriasztja, az őrtanya ajtóit bezárja s a kulcsot az őrparancsnoknak átadja; őrségi idejének letelte után a figyelő őrségre következő tagot felkölti, helyét az őrtanya előtt újra elfoglalja és bevárja, míg felváltatik.

Az őrhelynek önkényes elhagyása a testületből való kizáratást vonja maga után.

d) Az őrség teendői tűzjelzés esetén.

30. §.

Az őrség tagjai tűzjelzés esetén teljes felszerelésben helyökre térnek.

Az őrparancsnoknak kötelessége személyesen megtudni a vész helyének pontos hollétét, közölni a küldönczcel, ki is a vett értesülés után lámpáját meggyújtva a hetestiszt lakására siet.

A szívó oldali I-ső számú szivattyus kinyitja a szertár kapuit, meggyújtja a fáklyát (kőolajlámpát) s úgy a szerek kihuzásánál, a lovak befogásánál, valamint menet közben világít.

A nyomó oldali I. számú szivattyus a szivattyu kihuzásánál segít, s annak lámpáit meggyújtja.

A szívó oldali II. számú szivattyus a szivattyu kihuzásánál s a rudasló befogásánál segít.

A nyomó oldali II. számú szivattyus segédkezik a szivattyu kihuzásánál s a nyerges ló befogásánál.

A csővezetők beillesztik a szivattyu és szerkocsi rudjait s azokat a kihuzásnál irányítják, a mászók a tömlőkocsit a szivattyu után akasztják, a szerkocsit kitolják, annak lámpáit meggyújtják és a lovak befogásánál segédkeznek.

Az őrparancsnok kötelessége felügyelni, hogy a felkészülés a lehető leggyorsabban, de a legnagyobb rendben

és csendben történjék. Az esetleg egyenruhában jelentkezőket, a mennyiben a szereken szabad hely van, beosztja.

Miután a szerek menetre készen állanak, az őrség tagjai az azokon kijelölt helyeiket az őrparancsnok »szerekre fel« vezényszavára elfoglalják, miközben az őrparancsnoknak szigorú kötelessége felügyelni, hogy a szerekre be nem osztottak fölös számban fel ne üljenek.

e) Az őrség kötelességei menet közben.

31. §.

Az őrséget vezénylő a legelső szeren foglal helyet.

Az első szert követő szerek vezetői kivonulás alatt a vezénylőnek felelősséggel tartoznak.

Indulás előtt a vezénylő, ha kérdésére a többi szerek vezetőitől a: »készen!« feleletet kapja, a menetet megindítja. A menet fogatai 20 lépésnyi távolságban követik egymást. Sem egy menet fogatainak, sem pedig két őrségnek útközben való találkozása alkalmával egymás elé hajtaniok nem szabad.

Útközben, de különösen utcafordulatoknál a kürttel vagy jelzővel a kitérésre jel adandó.

A tűzhöz menet gyors üggetésben történik.

Az őrség tagjai kötelesek útközben a szerekre és a magukkal vitt tárgyakra felügyelni.

Tűzhöz menet a szerekre felülni egyáltalában nem, visszajövet alkalmával pedig a szertvezető engedélyével és csak azon esetben engedtetik meg, ha a szereken üres ülőhelyek vannak, s az illető a szerre való felülés által sem a saját, sem pedig a már azon ülők testi épségét nem veszélyezteti.

Polgári ruhában a szerekre felülni szigorúan tiltatik.

f) Az őrség teendői a vész helyén.

32. §.

A vész helyére való megérkezéskor a menet vezénylője leszáll, az őrség többi tagja pedig a további vezényletig a szereken ülve marad.

Ha a vész helyén magasabb rangú van jelen, vagy pedig később megjelenik, a menetet vezénylő a kivonult legénység, valamint a szerek számáról és tett intézkedéseiről annak jelentést tesz, ezzel a vezényletet átadván; ha pedig első a vész helyén, kellő körültekintés után az intézkedéseket megteszi.

A vészhelyre nem a menettel érkező tagok kötelesek a vezénylőnél jelentkezni.

Bevégzett működés után a használatban volt szerek s egyéb tárgyak visszaszerelteknek, illetőleg helyükre tételnek. A netalán hiányzó vagy megrongált szerekről vagy tárgyokról tartozik a rendelt őrparancsnok a vezénylőnek szóbeli, az őrség-naplóban pedig írásbeli jelentést tenni; köteles továbbá a parancsnokságnak jelentést tenni, a vész helyén megjelentek névsorát felvenni, s azt az őrségi naplóba bevezetni.

A vészhelyre kivonult rendelt őrparancsnok egyéb utasítás hiányában a vezénylő mellett marad.

A személyes felszerelésekben történt kárt vagy hiányt tartozik az illető tag a vész helyén a rendelt őrparancsnoknak — a naplóba leendő feljegyzés végett — azonnal bejelenteni, a rendelt őrparancsnok pedig köteles azt a vezénylőnek tudomására hozni.

Az azonnal be nem jelentett hiányzó vagy megrongált felszerelésért az illető a testület irányában kártérítéssel tartozik.

A működés befejeztével a kivonult rendelt őrparancsnok az őrtanyára való visszavonulásra a szükséges intézkedéseket a vezénylő utasítására megteszi.

g) Az őrség kötelességei visszatérés után.

33. §.

Az őrtanyára való visszatérés után — ha az még az éjjeli őrszolgálat idejének tartama alatt történik, — a szerek

a kocsiszinben elhelyezendők, s az őrszolgálat a beosztás szerint tovább teljesítendő.

Kötelessége az őrparancsnoknak a visszaérkezés után a szereket rögtön átvizsgálni, s a kisebb javításokat lehetőleg azonnal eszközölni, minden tapasztalt hiányt az őrségi naplóba bevezetni.

III. FEJEZET.

Szolgálat a tüzvész helyén.

1. Általános határozatok.

34. §.

Minden testületi tag köteles vett értesülés után azonnal, még pedig ha lakásáról indul, teljes felszerelésben, ha pedig lakásától távol lenne, karkötővel ellátva a vész helyére sietni, s ott a vezénylő parancsnoknál jelentkezvén, annak rendeleteit teljesíteni.

Polgári ruhában megjelent testületi tagok — tekintet nélkül rangjukra, — a vezénylő által szivattyus szolgálatra utasítandók.

35. §.

A fővezénylet sorrendjét Budapest főváros tűzrendészeti szabályrendelete állapítja meg.

A működés irányára nézve mindenkor a fővezénylő utasításai döntők.

36. §.

Ha működés közben magasabb rangú érkezik a vész helyre, az eddigi vezénylő köteles a működés folyamáról, valamint intézkedéseiről azonnal jelentést tenni, s a vezényletet nyomban átadni.

Ha magasabb rangú parancsnok polgári ruhában jelenik meg a vész helyén, vezényleti jogát feltétlenül gyakorolja, utasításait azonban az egyenruhában jelenlévő parancsnok vagy őrparancsnok által hajtja végre.

Egyenranguaknál a vezényletet mindig a rangban dősebb gyakorolja.

37. §.

A vezénylő szem előtt tartani köteles, hogy a vész helyén rendelkezése alatt álló szerek, de különösen a tömlők csakis az oltási műveletekhez feltétlenül szükséges számban alkalmaztassanak; ez által kerülvén a többi szerek felesleges és céliránytalan használatát.

38. §.

Utasítás nélkül senkinek a tüzoltással, vagy az a körüli munkálatokkal foglalkoznia nem szabad.

Akár szóval, akár kürtjelzés által nyert vezényletek gyorsan és pontosan teljesítendőek.

A működés ideje alatt a legnagyobb rendnek kell iralkodnia és senkinek kijelölt szolgálati helyét vezénylet vagy engedély nélkül elhagynia nem szabad.

A vész helyéről a tűz teljes eloltásáig, a vezénylő engedélye nélkül eltávozni tilos.

39. §.

Tüzoltás közben tett szolgálatokért jutalmat vagy ajándékot a tagoknak elfogadni tilos. Ajándékozni szándékozó a vezénylőhöz utasítandók, ki az ajándékot elfogadván, jelentésével a parancsnokságnak benyújtja; — az étel- vagy italneműeket azonban arra alkalmas időben a tagok között kiosztja.

40. §.

A tüzoltásnál működő más tüzoltó-testületek tagjairánt bajtársi előzékenységgel kell viseltetni, s azokat szükség esetén minden tekintetben támogatni.

41. §.

Idegen tüzoltási területen mindig az ottani tüzoltóságak a vész helyén jelenlévő legfőbb parancsnoka vezényel. A testület tagjai azonban csak saját felebbvalójuk utasításait fogadják el s teljesítik.

2. Részletes határozatok.

a) A parancsnokok kötelességei.

42. §.

A működést a főparancsnok és távollétében a főparancsnoki helyettes vezetik. Mindkettő távollétében a vezényletet rangsorozatban következő parancsnok gyakorolja.

A vezénylőn kívül jelenlévő parancsnokok tüzoltás közben minden olyan intézkedéstől óvakodjanak, mely a vezénylő-parancsnok intézkedéseit megzavarhatná vagy éppen megghiusíthatná.

Az osztályparancsnokok felügyelnek a közvetlen vezényletük alatt álló mászó és szivattyus csapat működésére. Nyert utasítás értelmében intézkedéseiket a vezényletük alatt álló mászó és szivattyus szakasparancsnokok által foganatosíttatják. Működésük színhelyén a tüzoltás szabályszerű teljesítését ellenőrzik, a rend és csend szigorú fentartására ügyelnek.

A mászó-szakasparancsnokok felügyelnek a vezényletük alatt álló csövezetők és mászók működésére, a működésük körében lévő nyomótömlők czélszerű elhelyezésére, s a szereken netalán észlelt hiányok lehető helyreigazítása tekintetében intézkednek. A nyert utasításokat szigorúan végrehajtják és a vezetésük alatt álló csövezetők és mászók személybiztonságára ügyelnek.

A szivattyus-szakasparancsnokok felügyelnek a vezényletük alatt álló szivattyus legénységre és a szivattyuk működésére, a nyert utasításokat pedig szigorú pontossággal végrehajtják. Felügyelnek a használatban lévő tömlők elhelyezésére és összeköttetésére, s a netalán észlelt hiányokat azonnal helyreigazítják. Arra ügyelnek főképpen, hogy víz elegendő mennyiségben legyen és hogy a szivattyuk működése — ellenkező parancs nélkül — pillanatra se szüneteljen. Ha a működő legénység a szivattyuzást nem győző, igyekeznek a közönségből, esetleg a rendőrség közvetítésével megszerezni a kellő munkaerőt. Működés befejeztével a tömlők és a szivattyuk visszaszereléséről gondoskodnak.

A szakasparancsnokok (őrparancsnoki vizsgát tett tisztviselők) a vész helyén beosztásuk szerinti teendőket végeznek.

b) A szivattyumesterek kötelességei.

43. §.

A szivattyumesterek kötelesek tüzvész alkalmával a szivattyukat különös felügyelet alá venni. Könnyítendőek a szivattyus szakasparancsnokok működését, főképp arra ügyeljenek, hogy a vízvezeték helyesen szerelve, a tömlők pedig jól összekapcsolva legyenek. A szivattyuknál netalán előforduló hiányokat, különösen ha azok olyanok, hogy a víz továbbítására gátlólag hatnának — lehetőségig helyreigazítják. — Vizszállító kocsik alkalmazása esetében, azok gyors és szakadatlan fordulataira figyelnek és azoknál szigorú rendet tartanak.

c) Az orvosok kötelességei.

44. §.

Az orvosok tűz helyére való megérkezük után a rendelkezésükre álló orvosi szerládát használatra kész állapotba helyezve, a vezénylő mellett foglalnak állást.

Orvosi segílyt igénylő esetekben tartoznak a segílyre szorultakat az esetleg megjelenő önkéntes mentők közbenjöttével rögtön ápolás alá venni, súlyosabb esetekben pedig hova szállításukról gondoskodni.

A tüzoltás befejezte után a felmerült esetekről a parancsnokságnak részletes jelentést tesznek.

d) A gépész-mérnök és építész kötelességei.

45. §.

A gépész-mérnök és az építész a tűz helyén a vezénylő mellett tartózkodnak és szakmájukba vágó esetekben öt tanácsukkal támogatják.

e) A legénység kötelességei.

46. §.

Az őrpáncsnokok tűzoltási szolgálatban csövezetői vagy mászói teendőket végeznek, kivéve az éjjeli őrszolgálatra berendelt őrpáncsnokot, ki a vezénylő közvetlen rendelkezése alatt áll.

A csövezetők kijelölt helyeiket elfoglalván, a nyert utasítások értelmében működnek. A szóval vagy jelzővel adott utasításokat a leggyorsabban teljesítik, és az általuk észlelteket jelzéssel vagy a melléjük rendelt mászók által közvetlen parancsnokok tudomására juttatják.

A mászók hivatása működés közben a csövezetők minden tekintetben támogatni és a működésük körébe eső tömlővezetékre felügyelni; az esetleg szükségessé vált rombolást, vagy az oltás befejezése után a takarítási munkálatokat teljesíteni.

A figyeletre kirendelteknek kijelölt helyeiket elhagyniok nem szabad.

Befejezett oltás után a gondjaikra bizott szerekről beszámolni tartoznak.

A szivattyusok kötelessége a nyert utasítás értelmében a szivattyut szerelni, azt folytonos működésben tartani és a tömlővezetékre felügyelni.

A szivattyut csak közvetlen parancsnokok külön engedélyére hagyhatják el.

A törzskürtös a vezénylő mellett foglal állást, a többi kürtösök pedig utasításhoz képest nyernek elhelyezést.

A kedvelő tagok a vezénylő parancsnoknál jelentkezvén, az attól nyert utasításokat teljesíteni tartoznak.

IV. FEJEZET.

Kiképzés.

1. Elméleti előadások.

47. §.

Téli hónapokban, midőn az időjárás miatt gyakorlatok nem tarthatók, ezek helyett szakszerű előadások vagy felolvasások tartatnak.

Az előadások helye és idejéről a tagok a szolgálat-beosztási iven értesítetnek.

Mindenki köteles az előadásokra a kitűzött időben pontosan megjelenni.

Az előadások látogatása mindenkire kötelező.

Az előadó a megjelentekről névsort vesz fel, melyet a szolgálatvezetői hivatalnak bemutat.

2. Gyakorlat.

48. §.

A parancsnokság által időről-időre meghatározandó gyakorlatokra a működő tagok a szolgálatbeosztási iven hivatnak be.

Gyakorlat rendszerint vasárnap tartatik és pedig reggel vagy délután, oly órákban, melyekben a tagok polgári foglalkozásaikban legkevésbé akadályoztatnak.

Rendkívüli esetekben tartandó gyakorlatokra a tagok a gyakorlatot három nappal megelőzőleg az őrtanyán kifüggesztendő rendelettel, sürgős esetekben pedig külön értesítés által hivatnak be.

A gyakorlatok látogatása mindenkire kötelező.

49. §.

Minden gyakorlat a kijelölt időben a fővezénylő utasítására veszi kezdetét, s az általa megállapított sorrendben folyik le. A fővezénylő által megállapított sorrend senki által meg nem változtatható.

50. §.

A gyakorlatnál megjelent tagok névsora a szolgálatvezető vagy más tiszttel által a rovatolt kimutatásba felveendő, mely a fővezénylő által aláíratik.

A megjelenésben késett tagok kötelesek a fővezénylőnél jelentkezni, s késedelmüket indokolni, ki őket a név-

sorba való felvétel végett a szolgálatvezetőhöz vagy helyettesítőjéhez utasítja.

51. §.

A fővezénylő köteles felügyelni, hogy a tagok által gyakorlat tartama alatt a rend szigoruan betartassék.

A tagok kötelesek a nyert oktatásra feszülten figyelni a parancsokat s utasításokat szigoru pontossággal teljesíteni.

Akár összműködés, akár szakaszonkinti gyakorlat alkalmával a sor vagy szakaszból való kilépés, továbbá a felszerelvények letevése csakis a vezénylő külön engedélyével történhetik.

Gyakorlat közben engedélyezett szünet alatt egyeseknek a vezérlés nélküli gyakorolgtatás szigoruan tiltatik.

A gyakorló-tér ideiglenes vagy végleges elhagyására való engedély a fővezénylőnél kérelmezendő.

52. §.

Ha a gyakorlat folyama alatt magasabb rangu parancsnok jelenik meg, a fővezénylő annak jelentést tesz.

Más tűzoltó-testületek magasabb rangu parancsnokait az őket megillető tisztelettel fogadandók.

53. §.

Ha a gyakorlat tartama alatt a fővezénylő tüzesettről értesül, a gyakorlat rögtön megszüntetése mellett sorakoztatja a legénységet és a leggyorsabban végezvén a szerekről való beosztást, a vészhelyre indul.

Ily esetekben a szereken csakis a kijelöltek foglalnia helyet, a legénység több része pedig a fővezénylő által megbízott vezetése alatt a legnagyobb rendben s a legrövidebb úton a vészhelyre siet.

54. §.

Gyakorlat alatt netalán előforduló sérülések esetén fővezénylő kötelessége a szükséges orvosi segítyről gondoskodni.

55. §.

Néző közönség a gyakorló téren csak a fővezénylő engedélyével tartózkodhatik azon helyen, hol saját biztonsága veszélyeztetve nincsen s a gyakorlat rendes menetét nem akadályozza.

56. §.

A gyakorlat befejezését a fővezénylő határozza meg, ki a szerekről rendbehozatala után sorakoztatván a legénységet, a szereken bevonulókat kijelöli, mire azok az őrtanyára visszatérnek.

A szereket vezénylők azokért felelősek, miért is ug elindulásakor, valamint megérkezésükor tartoznak azokat megvizsgálni.

57. §.

Ugy a gyakorlatra való kivonulás, mint a visszatérés alatt a főváros területén érvényben lévő hajtási szabályok betartandók.

3. Tornázás.

58. §.

Tornagyakorlatok a téli időszak alatt a szentkirályi utcai nemzeti tornacsarnokban hetenkint kétszer a szolgálatbeosztási iven kijelölt napokon s meghatározott est órákban tartatnak.

A torna-órák kötelezők, s azokon a tagok polgári ruhában is megjelenhetnek.

A tornagyakorlatokat a parancsnokság egyik megbízottja vezeti, ki intézkedéseiről a parancsnokságnak felelősséggel tartozik, — ugyan ő köteles névsort felvenni azt a szolgálatvezetői hivatalnak bemutatni.

V. FEJEZET.

Egyéb szolgálati intézkedések.

1. Felvétel.

59. §.

A testület alapszabályai értelmében a működő tago

sorába csak 18-ik életévét betöltött, fedhetetlen előéletű, ép, erős, egészséges jelentkező vétetik fel, ha az előirt 160 cm-ternyi testmagassággal bír, s az erőpróbánál 60 egységet kimutat.

60. §.

Ha utólagosan kiténik, hogy a felvett tag az előirt követelmények valamelyikének meg nem felel, vagy felvételekor olyasmit eltitkolt, mely őt a tűzoltói szolgálatra alkalmatlanná teszi, a parancsnokság őt a további szolgálat alól azonnal felmenti s a testület kötelekéből elbocsátja.

61. §.

A testület működő tagjai közé belépni kívánók az éjjeli őrség parancsnoka által az arra szolgáló lapon előjegyztetnek, s erről igazolványt kapnak. A további teendőkre, u. m. az erőpróba letételére és a felvételre, az utasítást az őrség parancsnokától veszik.

62. §.

Az erőpróba a parancsnokság egyik tagja előtt teendő le, ki az elért eredményt az előjegyzési igazolványra rávezeti.

63. §.

A tagok formszerű felvétele a parancsnokság által történik, mely czélból a felvételre előjegyzettek kötelesek az igazolvánnyal a parancsnoksági ülés előtt megjelenni, s ott magukat orvosi vizsgálatnak alávetni.

A parancsnokság megvizsgálván a letett erőpróba eredményét, az orvosi vélemény figyelembe vétele mellett a jelentkezőt felveszi vagy elutasítja.

Felvétel esetén a jelentkező felvilágosítatván kötelesei és jogai felől, az alapszabályok tiszteletben tartása, a szolgálati szabályrendelet lelkiismeretes és pontos betartása és szolgálatban felelőseiről iránt való feltétlen engedelmesre fogadalmat tenni tartozik s azt kézadás mellett be-

csületszavával erősíti meg; mire a működő tagok sorába felvettnek nyilvánítatik.

64. §.

A felvett tag tartozik az alapszabályszerű 2 frtot a pénztárnoknál nyugta ellenében lefizetni; a szolgálatvezetőnél az anyakönyvi adatokat bemondani, végre a nyugta előmutatása mellett a szertárnoknál jelentkezni, kitől a testület tulajdonát képező egyenruhát és felszerelést elismervény ellenében átveszi.

2. Előléptetés.

65. §.

Előléptetés csak eredményes vizsga alapján történik, miért is minden működő tag tartozik szakmájából elméleti és gyakorlati vizsgát tenni, melynek eredményes letétele után bizonyítványt kap. Kivételt képeznek e tekintetben a csövezetők, kiket a mászók sorából főleg tüzeseteknél tapasztalt ügyességük és hasznavehetőségük alapján a parancsnokság nevez ki.

A vizsgázás közelebbi módozatait a parancsnokság által kibocsátott vizsgaszabályzat határozza meg.

3. Szolgálati érem.

66. §.

A magyar országos tűzoltó-szövetség által 1884-ik évben alapított szolgálati éremre igényt tarthat minden testületi működő tag, ki 5, 10 vagy 15 évet megszakítás nélkül a testületben szolgált.

Az érem elnyerése iránt az erre jogosult tag folyamodását a parancsnoksághoz intézi, mely az éremalapszabályok értelmében annak kiadása iránt a magyar országos tűzoltó-szövetséghez felterjesztést tesz.

A kiadott érem értékét a testület pénztára fedezi. — Felsőbb fokozatu érem elnyerése esetén az alsóbb fokozatu a parancsnokságnak visszaadandó.

(Folytatása következik.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A fővárosi önkéntes tűzoltó-testület 8000-dik éjjeli őrsége.

A fővárosi önkéntes tűzoltó-testület, melynek alakulása 1863-ban ment végbe, tényleges működését csak 1869-ben kezdte meg és 1870. évi január 9-én tartotta legelső éjjeli szolgálatát, teljesen felszerelve a kellően begyakorolt legénységgel. Innen számítódik technikai nyilvános működése, melynek nem ugyan évfordulóját, mint inkább teljes 1000. őrségét ünnepli meg a testület, mindig akkor, ha egy újabb 1000 éjjeli őrséget telített és csatolt a multhoz, mely most már 8000. őrsége fölött vezeté el az időt.

Ez évi december hó 4-ére esvén a 8000. éjjeli őrség, ez az ősrégi szokás szerint kizárólag parancsnoksági tagok által tartatott meg, mint rendes szolgálattételre beosztott legénység által, azaz, a tiszték osztatnak be azon teendőkre, melyekre közönségesen a testület legénysége osztatik be, mely szokás által az éjjeli őrség fontosságának és jelentőségének a kellő tisztelet megadása kifejezést nyer. Ha ily őrségnek tüze támad, soha a szivattyuk szerelése, meg a tűznek megtámadása nem bizatott szakavatottabb munkakezekre, mint ezen csomó tisztre, kik ily alkalommal örömmel visszaemlékeznek legénykorukra, melylyel pályafutásukat a testületben megkezdették. De nem tart ez tovább, mint azon pillanatig, míg a valóságos legénység össze nem verődik a tűzvész helyén és bátor, meg kitartó munkájával a szokott siker elérésében közreműködik, tisztjeik vezetése alatt, kik már most, kiki a maga hatáskörét foglalja el.

Az ily újabb 1000-dik őrség rendszeren örömnappja a testületnek, mely ismét fáradozásainak újabb 3 évet érvényre juttatja és a mely ugy a testületi szellem változatlanágában.

vaiamint a kitűzött czei felé elért haladásban leli leginkább örömet. 8000 őrség bizonyára elég csinos szám, melylyel egy tűzoltó-testület dicsekedhet, mivel hogy az őrségek száma is azt jelenti, hogy hosszu időközön át becsülettel és buzgó kitartással végzi kötelességét a csapat.

A december hó 4-dikén tartott 8000. őrség tagjai voltak: *Bárany N. Ernő* főparancsnok, mint őrparancsnok, *dr. Szily József* főpar. helyettes, mint csövezető, *Hérmán Ödön* és *Szidanits Ferencz* osztályparancsnokok, mint mászók, *Groszmann Sándor*, *Hevesi Zsigmond*, *Tomcsányi Béla*, *Kálmán Géza*, *Christe Loránd*, *Tabak Lajos* szakaszparancsnokok és *Köhler István* szivattyumester, mint szivattyusok. Az őrség 9 órakor történt beosztása és az őrparancsnok az őrséget utasító figyelmeztetése után az inspectiós és a figyelő ór hátrahagyásával az őrség többi tagjai felrándultak az emeleten lévő parancsnoksági terembe, hol az ez alkalommal az őrség tiszteletére megjelent számos vendég fogadtatott. A vendégek és látogatók sora egész éjjelig tartott és számos régi bajtárs volt közöttük, kik siettek volt bajtársaikat üdvözölni. Ezek közül első sorban felemlíthetjük *Breuer Szilárd* és *Markusovszky Béla*, a hivatásos tűzoltóság tisztjeit, kik, mint a testület volt parancsnoksági tagjai, nem mulasztják el, hogy ily adott alkalmakkal bajtársi rokonszenvüknek ne adják meg élő tanujelét. A napi sajtó képviselői szintén nagy számban jelentek meg, részint baráti rokonszenvből a parancsnokság tagjai iránt, részint a 8000-dik őrség tiszteletére, midőn a sajtó ügyünk iránti érdeklődésből a testület nevezetesebb mozzanatait készséggel chronicálja. Hosszabb időtöltés után távozhattak csak a szivesen látott vendégei az őrségnek, mely jól reggel felé térhetett csak nyugalomra. Tüzeset pedig nem závarta meg nyugalmát.

Másnap, szombaton, december hó 5-én a 8000-dik őrsg emlékére 200 terítékű bankett volt a régi lövölde nagy termében, hol a testület majdnem összes tagjain kívül a meghívott vendégek nagy száma adta meg az ünnepély díszét. Azon szerencsés véletlen, hogy az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya másnapra tüzte volt ki helybeli gyülekezetét, meghozta, hogy a központi választmány meghívott tagjai képesek voltak a parancsnokság szíves meghívásának készséggel megfelelni, mi által a vendégek társasága annál fényesebben festett. A helybeli és Budapest környékbeli társtestületek részéről megjelent tisztjei és legénysége sem hiányoztak örömeire az összeseknek, mely legjobb hangulatban csoportosult az asztalok mellé. A központi választmány tagjai közül ott voltak: *Martinengo Nándor* fõp. (Pozsony), *Rösch Frigyes* fõp. (Sopron), *Hauser György* fõp. (Gyõr), *Mezey Mihály* fõp. (Nagyvárad), *dr. Pásztor Bertalan* fõp. (Eger), *Szabó Gyula* fõp. (Kismarton), *Kaczér Árpád* fõp. (Püspökladány). A helybeli és környékbeli testületek részéről ott voltak: *dr. Mauks Elek* fõp. (Soroksár), *Wagner Manó* fõp. (Rákospalota), *Mezeveczky György* elnök (Rákospalota), *Rösch Jenõ* par. (budapesti jutagyár), *Galle Antal* fõp. (Gödöllõ), *Spitz Imre* par. (Erzsébetfalva), *Szilvay M.* par. (budapesti Schlick-gyár), *Szirmai Jenõ* par. (budapesti Tarnóczy-gyár), továbbá a budapesti hengeralmi és a budapesti Zellerin Mátyás-gyár tűzoltó-testületek tisztjei. A fővárosi hivatásos tűzoltó-testület részéről *Breuer Szilárd* és *Markusovszky Béla* tiszték és hat õrparancsnok. A házigazda szerepét viselő fõv. önkéntes tűzoltó-testület részéről pedig az összes tisztikar: *Bárány N. Ernõ* fõp., *dr. Szily József* fõp. helyettes, *Hérmán Ödön* mászó osztálypar., *Szidanits Ferencz* szivattyus osztálypar., *Groszmann Sándor*, *Hevesi Zsigmond*, *Tomcsányi Béla* mászó szak-par., *Kálmán Géza*, *Christe Loránd*, *Tabak Lajos* sziv. szak-par., *Köhler István* szivattyumester, *Szeghõ István* parancsnoksági tag, a testület õrparancsnokai, esõvezetõi, mászóí, mászójelöltjei és szivattyusai. Ott volt még *Vasváry Kovács József* is, a népszínház tagja, mint veterán tűzoltó, ki a testület köreit szívesen keresi fel, visszaidézvén ez által ifjukori emlékezeteit azon működése körül, mikor még rendszeresített tűzoltóság nem létezett és õ minden tüzhöz elsõnek érkezni igyekezett, derekasan dolgozván a primitív eszközökkel.

A harmadik fogásnál *Bárány N. Ernõ* fõparancsnok mondotta az elsõ felköszöntõt a király Õ Felségére, *Szeghõ István* par. tag József főherczeg Õ Fenségére. Mindkét felköszöntõt a jelen voltak állva hallgatták meg és lelkes »éljen« kiáltásokkal illették. Erre *Mezey Mihály* fõp. a szövetség elnökére, *Czirák Béla* gróf Õ méltóságára emelte poharát általános lelkes éljenzés között. Ezekután *Bárány N. Ernõ* fõp. hosszabb beszédben emlékezett meg gróf Széchenyi Ödön Õ Exciájáról, mint a testület alapítójáról és felemelvén a testület által alapított és minden 1000-dik őrsg alkalmával a nemeslelkű alapító emlékére üritendő serleget, magasztalván Széchenyi Ödön gróf halhatatlan érdemeit a tűzoltó-ügy körül Magyarországon, neki egészséget, jólétet és boldogságot kíván. A nagy lelkesedéssel fogadott felköszöntõ után sürgöny menesztetett Õ Exciájához Konstantinápolyba következő tartalommal: »8000-dik őrsgünk alkalmával rendezett társaságban jelenlevõ számos díszes vendég, valamint az önkéntes tűzoltó-testület tisztikara és legénysége hálás érzelmekkel telt szívbõl emlékezett meg

Excellentiádról, mint nemes ügyünk bajnokáról és testületünk alapítójáról azon kívánattal, hogy a Mindenható tartsa meg számos éven át egészségben és boldogságban ügyünk dicsőségére.«

Ezt követte a további felköszöntõk egész sora. *Markusovszky Béla* — a jubiláló önkéntesek tisztikarára és a sajtóra. *Vasváry Kovács József* — gróf Széchenyi Ödönre és *Bárány N. Ernõre*. *Bárány N. Ernõ* — Vasvári Kovács Józsefre. *Köhler István* — a hivatásos tűzoltókra. *Mezey Mihály* — a fővárosi önk. tűzoltó testület fölvirágzására. *Hevesi Zsigmond* — a hivatásos tűzoltótestület altisztjeire. *Wagner Manó* — a fõv. önk. tűzoltó-testületre. *Vasváry Kovács József* — a tűzoltók nejeikre és gyermekeikre. *Bárány N. Ernõ* — Martinengo Nándorra. *Martinengo Nándor* — Bárányra és a testületre, *Breuer Szilárd* — Rösch Frigyesre. *Markusovszky Béla* — Szeghõ Istvánra. *Rösch Jenõ* — Mezei Mihályra. *Rösch Frigyes* — az egyetéstésre. *Réthy* önk. tűzoltó. — dr. Szily Józsefre. *Martinengo Nándor* — Hauser Györgyre. — *Hauser György* — Martinengóra. *Köhler István* — Mezey Mihályra. *Wagner Manó* — Dr. Pásztor Bertalanra. *Bárány N. Ernõ* — dr. Mauks Elekre. *Breuer Szilárd* — Kaczér Árpád és Szabó Gyulára. *Kaczér Árpád* — Bárány N. Ernõre. *Szabó Gyula* — Breuer Szilárdra. *Jobbágy* önk. őr. — Hérmán Ödönre. *Dr. Szily József* — Wagner Manóra. *Bárány N. Ernõ* — az önk. tűzoltó-testület legénységére.

A bankett alatt *Bárány N. Ernõ* fõp. olvasta fel azon sürgönyöket és üdvözlõ leveleket, melyek ez alkalmából beérkeztek. József főherczeg Õ fensége a következő táviratot küldötte: »8000-dik éji őrsgünk ünnepélyére fogadják legõszintebb, legbensõbb üdvözlõtemet. Viruljon hazafias és emberbaráti testületük váltig. József főherczeg.« Gróf Széchenyi Ödön basa Õ Exja sürgönye a következő: »*Bárány N. Ernõ önkéntes tűzoltó-fõparancsnok úrnak Budapest. Piros ajkam csókjával, forró kezem szorításával, lángoló szívem érzületével kérem kedves bajtársaimat, szeretett gyermekaimet legmelegebben üdvözölni. Atyjuk Széchenyi pásza altábornagy.*« A fumei tűzoltó-testület sürgönye: »*Una cordiale stretta di mano ai valorosi difensori delle vite ed averi per il festeggiamento della ottava millesima guardia notturna tenutasi allo scopo. Per vigili. volontari: Marusig.*« A pozsonyi önk. tűzoltó-testület: A 8000-dik őrsghez, a legszívelesebb üdvözlõiteit küldi a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület. *Éljen!*« Külön-külön a leglelkesebb ovációkban részesültek mindezen táviratok, valamint hogy lelkes éljenzés mellett hallgattatott meg *Kamermayer Károly* polgármesternek *Bárány N. Ernõ* fõp.-hoz intézett azon levele, melyben megköszönte a szíves meghívást, sajnálattal értesíti, hogy a banketten részt nem vehet és az ünnepély alkalmából szerencsekívánatait fejezi ki. Közöljük a levelet lapunk hivatalos rovatában. Továbbá felolvastatván, *Rausch Ferencz* a Geittner és Rausch gyári czég tulajdonosának meleg hangu levele, melylyel a 8000-dik őrsg alkalmával 100 frttal a testület alapító tagjai közé lép. A nemes szívü alapító ezen ténykedését a testület tisztikara és legénysége nagy örömmel vette tudomásul, éltetve zajos felkiáltással az adakozót. A nagybecsü átiratot lapunk hivatalos rovatában tettük közzé. Megemlitendõ még, hogy *Janicsak Andor* a hivatásos tűzoltó-testület tüzfelügyelője, midõn levélben fejezi ki szerencsekívánatait, a megjelenésben szintén akadályozva volt. Éjfélt után volt mikor a társaság legjobb hangulatban oszlani kezdett.

H I R E K.

Lapunk az 1891. évet záró példányának késedelmes megjelenését kénytelenek vagyunk azzal indokolni, hogy a jelenleg oly annyira divattá vált ujkori betegség szerkesztőségünket is felkereste, a mi által az amugy is gyér munkaerõ megesappant. Tisztelt olvasóink szíves elnézését kérjük.

Benyújtott pályamûvek. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága által f. é. december hó 31-diki határnappal kiirt pályázatra a következõ mûvek érkeztek be: »*A vízszerezés.*« (»Segits magodon és az Isten is megsegít« jelige alatt), 73 negyedrétt oldalra írott mû. »*A mászó-, bontó-szerek és egyéb segédeszközök, valamint azok ke-*

elése és kipróbálása. Vezérfonal tűzoltó-tisztek számára. Jó mester csak az lehet, a ki szerszámját tökéletesen ismeri» jelige alatt), 261 negyedrért oldalra írott, 270 ábrával ellátott mű. »*Megelőző védekezés a tűz ellen.*« (Ki a veszélyt megelőzi: nagyobb hős, mint ki legyőzi!» jelige alatt), 233 negyedrért oldalra írott, számos ábrával ellátott mű. Végül még benyújtott: »*A tűzoltók hőse.*« (Meddig szol még hazám? Míg rád nem gyúl a ház? (Petőfi) jelige alatt). Vig eposz XV énekben, 15 képpel. A testület parancsnoksága legközelebbi ülésén valószínűleg már harozni fog a fölött, hogy a pályaművek bírálói kik legyenek és a bizottságot ki fogja nevezni. Mi a pályázat eredményét számszerint nem tartjuk nagyra, mert tulajdonképpen csak 3 szakmú érkezett be, holott tavaly 10 mű benyújtott be, de a tavalyihoz képest fölöttébb becsebbek tartjuk, mert anyaga, melyet nyújt, ezt a megjegyzést öre is megérdemli. Bizonyos az, hogy a tavalyi bírálók rigorusága, melylyel csak jeles szakmú fölött nem törtek álcát, oka annak, hogy a benyújtott művek száma kevesebb, de előre láthatólag anyagukban kiválóbb. Különböző pályabírák feladata lesz a fölött döntő szót mondani.

Egy öreg tűzoltó nyugalomba vonulása. A fővárosi vártartásos tűzoltó-testület egyik régi alakja, a megöregedett *Civil Mihály*, ki 1870-ben lépett be a testület soraiba és mint gépész szolgált 21 éve, nyugalomba vonul. Akkor még a nyalka legények közé tartozott, mikor ügyesen és mindig fáradhatatlanul hozzálátott szoros munkájához, a szép rendbentartásához, mely kötelességének lelkiismerettel felelt meg az utolsó perczig. A terhes szolgálat, különösen a 70-es években, a mikor a tüzesetek a leggyakrabban voltak, őt is megviselték, belefáradt a teste is. Magaviselete mindig páratlan volt és szorgalma, kitartása, valamint kitűnő szolgálatai árvizek alkalmával meghozták hírére a kiérdemelt kitüntetést is. Megkapta az ezüst, ezután a koronás ezüst érdemkeresztet is. Lengyel származású lévén, itt honosította magát s magyar érzelmű volt mindig; bár nehezen, de mégis a magyar nyelvet is meg lehetőségen elsajátította magának. Az önkénteseknek ő volt a legelső legelő szertárnokuk.

A n.-kikindai önk. torna-tűzoltó-testület parancsnokságától értesülünk, hogy a testület f. é. november hó 15-én testületi vártahelyiségben rendkívüli közgyűlést tartott övetkező lefolyással: *Brettner Ernő* főparancsnok a közgyűlést üdvözölte, hosszabb beszédben vázolván a testület viszonyait azon időre vonatkozólag, mióta a testület élén állott. Elősorolta 10 évi főparancsnoki ténykedését és a testület figyelmébe ajánlotta a jövőben a testület érdekében szükséges teendőket, ezeketánna pedig megköszönte a testület 10 éven keresztül birt bizalmát s tisztéről — elköltözés miatt — megköszönve, meleg hangon elbucszott. A közgyűlés *Brettner Ernő* lemondását sajnálattal kénytelen volt elfogadni, azonban a testületnek 10 éven át való vezetése körül szerzett érdemei elismerésül egyhangulag s lelkesedéssel tiszteletbeli főparancsnoknak választotta meg. Az így üresedésbe jött főparancsnoki tisztségre egyhangulag az eddigi főparancsnok: *Stolz Adolf*, a parancsnoki tisztségre pedig szintén egyhangulag az eddigi mászókapitány: *Lőw Gyula* választották meg.

A mászókapitány parancsnokká történt választása és más körülmények folytán üresedésbe jött tisztségek választás útján való betöltésére *Stolz Adolf* főparancsnok elnökölte alatt f. é. november hó 22-én ismét rendkívüli közgyűlést tartott, a mikor megválasztottak szótöbbséggel a) mászókapitánynya *Kuren Fülöp* eddigi szertárnok, b) mászókapitánynya *Vajdits Mihály* eddigi mászó-szakaszvezető és c) szertárnoknak egyhangulag *Veres Endre* eddigi szertárnok.

A Pilis-Maróthi Önk. Tűzoltó-Testület küzdelmei. A nevezett testület parancsnoksága hosszabb beadványban elősorolja bajait, melyekkel emberfeletlenül kell megküzdenie

és orvoslásért, meg támogatásért folyamodik a központi választmányhoz. Ez azonban legjobb akarata mellett és sajnálkozását fejezvé ki a szomorú viszonyok fölött, nem tudván segíteni a folyamodó testület bajain, a f. hó 6-án tartott központi választmányi ülésen tárgyalta a testület kérvényét, s azt tanácsolta, hogy jogorvoslatért forduljon illetékes hatóságához. — A beadvány igen tanulságos adatokat szolgáltat arra nézve, hogy a hatóságok miként respectálják a kormányrendeletet és hogy egyes községi bírók éhhetetlensége és a felsőbb hatóság vétke közönye hogy fojtja meg a legjobb tűzoltó-testület üdvös működését. Pilis-Maróth különösen meg van áldva oly bíróval, ki saját községének javát és előnyét fel sem tudván fogni, rövid eszével és otromba, rosszakaratu modorával nem csak hogy hátrányára van a testület fejlődésének, de kárára saját polgártársainak, kiknek üdvössége felelőség mellett reá bízott. Ily kezekbe van letéve a község lakóságának érdeke és ilyen előljárával szemben küzdenie kell a tűzoltó-testületnek legvitalisabb ügyeiben oly annyira, hogy a nagy nehezen létre jött önkéntes intézmény kénytelen legott beadni a kulcsot, ha becsületét nem akarja kockáztatni. Kérdezzük, vajjon szabad-e ezt bíró uramnak büntetlenül elkövetni? A pilis-maróthiak igaz, hogy nem egyedül állanak az országban ily viszonyok között és nem egy helyről hallottunk már ugyanazon sohajtásokat, hogy: »*mily nyomasztó vajdások közt kell egyes testületnek tengődnie, első sorban az előljáróságok, további okoknál fogva a magasabb közigazgatási hatóságok vérlázító hanyagsága és csökönyös indolentiája folytán!*« Régi nóta ez, mely országszerte ajakról-ajakra száll, azért a közöny és a rosszakaratu butaság mégis győzedelmeskedik. Ez már sorsa a magyaroknak, hogy hatósága mindig száz évvel hátrább van a fölfogásban és a kötelességszerű ténykedésben, mint más nemzeté. Rövid illusztrálásként csak egy körülményt akarunk a sokféle panasz közül felhozni és mások bírálatára bizni, hogy mire érdemes az oly »érdemtelen« előljáróság, mely készakarva nehézségeket gördít annak az ügynek az útjába, melyet fejleszteni kutya kötelességévé tétetett a magas kormányrendelete által. A képviselő-testület 40 frtot szavazván meg a szükséges szerek beszerzésére, eddig, vagy is 6 hónap múltán csak 2 drb létra, 1 hordó, 2 vasvilla és 5 csáklya, körülbelül 10—15 frtnyi értékben lőn beszerelve. »A többinek békés úton való beszerzéséhez nincs semmi kilátás«, mondja a beadvány. A csak nyomoszerkezetű szivattyu szabályszerűvel leendő becserelését hasztalanul sürgetik. Tűrendészeti szempontból tett fontos javaslatai a testületnek már éppenséggel nem férnek eszébe sem a bírónak, sem a többi szárfarkodónak. Míg valahára a bíró talán a maga kárán nem fog okulni, nincs reménye a testületnek arra, hogy céljának megfelelőhessen, mert minden igyekezete a bíró rosszakaratán és hanyagságán, főleg parasztos tudatlanságán hajótörést szenved.

Az érdekes beadvány tartalmából még többet is sorolhatnánk fel, de azt hisszük, hogy ez is elég a maga meztelen mivoltában. Ajánljuk tanulmányozásra a fölöttes hatóságnak, ha majd a központi választmány tanácsára ahhoz be fog adni a testület által. Vajjon ez a fölöttes hatóság lesz-e támogatására a testületnek? Mi alig hisszük, mert ismerjük ott is a szűkkeblűséget, meg a — nembánomságot.

„A tűz és annak oltása“ és „A csövezetés“ pályanyertes mű, irta: dr. Szily József, a budapesti önk. tűzoltótestület főparancsnoki helyettese, a budapesti önk. tűzoltótestület parancsnoksága kiadásában jelent meg. Ára 30 kr. Megrendelések a parancsnoksághoz czimzendők.

Hódmezővásárhelyről veszük a hírt, hogy az ottani hivatásos tűzoltó-testület parancsnokául *iff. Kádár Henrik* csongrádi alparancsnok lett megválasztva. — Nevezett az ez évben Budapesten tartott országos szaktanfolyamon, melyet kitűnő sikerrel végezett, kitűnő tisztí minősítést nyert. Vele együtt pályázott még más 8 tűzoltó, közöttük

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület egyik szakavatott parancsnoka, *Christe Loránd* és még 3, az ez idei tanfolyamot sikeresen végzett hallgató. A kandidáció következő három szakembert jelölte ki: 1) *Christe Loránd*, 2) *Ifj. Kádár Henrik*, 3) *Lillia Zsigmond* eperjesi osztályparancsnok. *Ifj. Kádár Henrik* egyhangulag választatott meg.

Walser Ferencz tűzoltó szergyáros gyártelepén sisakgyártást rendezett be, mely a kor igényeinek megfelelőleg ezen cikk tökéletes előállítását, ez által a magyar ipar egy újabb nemének fejlesztését lehetővé tette. A gyár eddigi gyártmányának szoliditása és megbízhatósága biztosítékot nyújt arra, hogy újabb iparcikke is meg fog felelni szakmánkban mutatózott fokozottabb igényeknek.

Az országos tűzoltó-szövetség központi választmán f. hó 6-án tartott választmányi ülésében szakkönyvtár tárgyában hozott határozata alapján felkéri mindazokat, kiket illet és a kik a kitűzött cél elérésére érdeklődésünk és annak fejlesztése iránt szívesen segédkeznünk kívánnak, miszerint minden, a tűzoltás ügyé vonatkozó régebbi és újabb műveket, szabályzatokat s. a. a központi választmányhoz (VIII. kerület, Üllői-út 22 sz.) megvételekre beküldeni esetleg oly művek s. a. t. létezéséről és miként való megszerzéséről értesítést adni szíveskedjenek mi által elérhető lesz, hogy az országos tűzoltó-szövetség oly könyvtár birtokába juthasson, mely tényleg hivatva van hazánk tűzoltó terén megjelent minden irodalmi terméké magába foglalni.

IRODALOM.

„**Ünnepi Lapok**“. A magyar országos tűzoltó-szövetség X. közgyűlése és a soproni torna- és tűzoltó-testület 25 éves fennállásának ünnepélye alkalmával megjelent Sopronban, dr. Gaar Vilmos szerkesztése alatt (kiadó Litfass Károly).

Ha jól emlékszünk vissza a lefolyt két évtized alatt különböző helyeken tartott országos tűzoltó-szövetségi közgyűlésekre, a helyi sajtó vagy pedig egyesek ünnepesebb formában igyekeztek az országos jelentőségű eseményt regisztrálni s a komoly munkában s ezzel összekötött szorakozásokban letelt napokat maradandóbb emlékeztetővé tenni. Voltak a sajtó ilyen alkalmi productumai között helyi-nyelközzel igen szép és jó, néha többé-kevésbé sikerült dolgok, s csak az igazsághoz hiven járunk el, ha az 1891. évben augusztus hó 14—17-én Sopronban megtartott orsz. tűzoltó szöv. közgyűlés és az ottani torna- és önk. tűzoltó-testület 25 éves fennállása alkalmából kiadott s dr. Gaar Vilmos szerkesztésében megjelent »Ünnepi Lapok« at is az előbbiek közé számítjuk.

Az »Ünnepi Lapok« a soproni orsz. tűzoltó-közgyűlés tartama alatt 5 számban jelentek meg összesen 42 nagy terjedelmű oldalon, nemes egyszerűségű, de e mellett izléses kiállításban s igen jól olvasható nyomással, 9 szép kivitelű s szokatlanul jól sikerült arczképet s egyéb tárgyi és alkalmi felvételeket reprodukálva, szóval olyan alakban és tartalommal, melyek úgy a szerkesztőnek, mint a kiadónak dicséretére válnak, s korunk e tekintetben való fokozott igényeinek megfelelőnek.

Mielőtt a mű beltartalmának főbb mozzanataival foglalkoznánk, kedves kötelességet teljesítünk, az »Ünnepi Lapok«-ban megjelent arczképek rövid ismertetésével:

Az 1-ső szám főlapján látható a magyar önkéntes tűzoltó-intézmény legfőbb patronusának, *József főherczeg úr* ő cs. és kir. fenségének arczképe önkéntes tűzoltó főparancsnoki egyenruhában. A kép alatt néhány rövid, de annál melegebb szavakban emlékszük meg a lapok szerkesztője Ö Fenségéről, mint tűzoltóról.

A 4-ik szám czimlapján délczég diszmagyarban pillantjuk meg az országos tűzoltó-szövetség általános nagyra-becsülésnek és közszeretetnek örvendő elnökét, *gróf Cziráky Béla* urat, illetve szokatlanul jól sikerült metszetű arczképét; életrajzát s kiváló érdemeinek méltatását.

Az 5-ik szám czimlapján *Follmann Alajos* országos tűzoltó-szövetségi alelnök és *Teuffel Mihály* pápai önk. tűzoltó főparancsnok és orsz. szöv. közp. választmányi tag arczképeit és életrajzait, s ugyancsak ezen számban dr. *Kék Lajos* apatini önk. tűzoltó főparancsnok s közp. választmányi tag, valamint *Szabó Gyula* kismartoni önk. tűzoltó főparancsnok s orsz. tűzoltó-szöv. közp. választmányi tag arczképeit és biographiáit.

Az »Ünnepi Lapok« második száma a főlapon hozza *Rösch Frigyes* soproni önk. tűzoltó főparancsnok s várm. tűzoltó-szöv. elnök arczképét, s mint a jubiláris torna-tűz-

oltó-testület főparancsnokát méltatja a róla közölt életrajzban.

A 3-ik szám czimlapján *Martinengo Nándor* pozsony önk. tűzoltó főparancsnokot és az orsz. tűzoltó-szövetség közp. választmányi tagját látjuk élethű felvételen. A tűzoltó Nestora jóságos arczczal tekint az olvasókra. Életrajzában fel vannak jegyezve mindazon mozzanatok, melyek a derék bajtárs társadalmi és a tűzoltó ügy terén kiemelkednek.

A 4-ik számban foglaltatik a győri önk. tűzoltó főparancsnok és győrvármegyei tűzoltó szöv. elnök, *Hauz György* arczképe, ki az önkéntes tűzoltó intézményt két évtizede elmúlt, hogy önzetlen odaadással szolgálja. Életrajza főbb vonásokban mellékelve van.

Ezek után térjünk át az »Ünnepi Lapok« irodalmi tartalmának méltatására, illetve felsorolására.

A szerkesztő ügyessége és tolforgatásbani szakismeretére vall azon körülmény, hogy az öt külön álló lapszámba a közérdeklő dolgok helyesen és chronologikus rendbe vannak szétosztva, úgy hogy a munkát így egybekötve látva feltűnik annak egységes szerkezete és rendszere; s valóban csodálkozunk kellene a felett, ha akadna hazánkban tűzoltó-testület, mely ezt a tűzoltó-intézmény történeti fejlődésére a jövő korszaknak hasznos adalékul, a mostaniaknak pedig szíves emlékül szolgál, magának meg nem szerezni.

Történeti hűség kedvéért igen természetesen elsorolnánk az »Ünnepi Lapok« mindazon még oly csekély mozzanatot is mely habár részben csakis lokális fontossággal bírhatott még sem lehet az érdektelen az olvasóknak, mert ezekből meglátják és megtudhatják, hogy mennyi ügygyel-bajjal jár egy ilyen országos jellegű ünnepély rendezése.

Az »Ünnepi Lapok« szerkesztője először is melegen üdvözli a Sopron város falai közé érkező tűzoltó bajtársakat és vendégeket. Azután közli egész terjedelmében az ünnepi tárgysorozatot, majd áttér a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségének alapszabályai módosítási tervezetére, melyet az előterjesztés szerint szóról-szóra közöl terjedelmes és kimerítő cikket hoz a soproni torna- és tűzoltó-testület 25 éves történetéről. Szakszerű ismertetés hoz a közgyűléssel egyidejűleg rendezett tűzoltó-szer kiállításról, névszerint felsorolva betűrendben a kiállítókat és az általuk kiállított tárgyakról is referál. Hosszabb ismertetés közöl *Walser Ferencz*, budapesti első tűzoltó-gyáros személyéről és gyáráról, képekkel illusztrálva. Hiven referál az az orsz. tűzoltó segélyalap és az országos tűzoltó-szövetség X-ik rendes közgyűléseiről. Közli az orsz. tűzoltó-szövetség alapszabályainak módosítási tervezetét. A lefolyt ünnepésekről, sőt még az ezeken tartott beszédekről is beszámol az »Ünnepi Lapok« szerkesztője, s a hírek rovatában mindazt, a mi a közgyűlés ideje alatt alkalomszerű volt, sietett reprodukálni, többek közt a kiállított tárgyakkal való kísérletezéseket is; végül közli valamennyi, az országos ünne-

pélyen megjelent tűzoltó-testület s azok jelen volt tagjai neveit betürendben.

Szóval az »Ünnepi Lapok« méltán megérdemlik, hogy róluk ezen ismertést hozzuk, s valóban kívánatos volna, hogy a hazai önkéntes tűzoltó-testületek egy része a közö-

nyösséget ezuttal mellőzve, ezen munkát megrendelésével, illetve megvételével támogatná. Az »Ünnepi Lapok« teljes 5 száma díszesen kemény táblába kötve 1 firt 50 krért a szerkesztőnél Sopronban megrendelhető.

(Szerk.)

VEGYESEK.

Elektromos világító berendezések tűzbiztossága ügyében. Különösen kell óvakodni a vezető drótoknak falélczre való erősítésétől, mivel ez irányban a tapasztalat rosszról értesít. Bebizonyult, hogy az ily falélcz, különösen új épületekben, a hol a fal és földémvakolat még nem száradt meg jól, könnyen megrothadnak s e rothadás a szigetelő guttapercha-burkot is megfogja. Világos, hogy ez a burok megrongálódik, elpusztul, s a drótok aztán szabadon fekszenek; mivel a kontaktus helyreállhat s ekkor a drótok izzó állapotba jutnak, a lélcz meggyuladnak, s ilyen formán nagy tűz támadhat. A berlini városi elektromos művek egészen abban hagyták a lekötés e módját. Most kettős biztosítást alkalmaznak. Mindenütt, a hol a guttaperchával elszigetelt vezető drótok a falakon, padlókon és földemeken fa-részek fölött vonulnak el, a drótokat azonfelül még kemény gummicsovécskébe is dugják, de különben szabadon vezetik kis görgőkön a drótokat. Ily módon eleje van véve a guttaperchaburok kémiai úton való megromlásának s a lehető legnagyobb biztosság van elérve. A pinczében két légkázán van fölállítva, melyekben állandóan $2\frac{1}{3}$ atm.-nyi a nyomás. A tartók vize a hidránsokat, az eddigi, továbbá még egy, ennél magasabban alkalmazandó ily eső-berendezést fog táplálni. A városi vízvezeték nyomása nem volna elegendő, hogy a tetőzetet és a gépkarzatokat a föcskendő sugara elérje. A négy tartó fölállítására végett a gerendázatba különös vasgerendákat kellett berakni, a mit megnehezített az a körülmény, hogy a színházi előadásokat nem lehet hosszú ideig megszakítani.

Az új német elektromossági törvény. A birodalmi tanács elé az elektromos berendezések dolgában törvényjavaslatot terjesztettek a következő megokolással: Az elektromosságot újabb időben oly széles és megtáguló körben alkalmazzák, hogy szükség van törvényre, mely az elektromos telepek berendezése és üzlete alkalmával fölmerülő veszélyek elhárítása iránt intézkedik. Tekintetbe veendő az áramindító berendezések, a vezetékek, az installáló telepek és az elektrotechnikai gyárak. A veszély támadhat az emberek megsérüléséből, tűzveszélyből, a nyilvános telegraf-és telefonvezetékek megzavarásából a más célokra szolgáló elektromos vezetékek által, végül előfordulhatnak a házak és utcák fölött kifeszített drótok elszakadásából támadó balesetek. Mind e veszély elhárítása iránt gondoskodni kell. Azt javasolták, hogy vétessék föl az iparengedélyek közé minden elektromos berendezés s így előzetes rendőri engedélyektől tétessék függővé. De ettől elálltak, mert félték, hogy evvel az elektrotechnika fejlődését korlátoznák. A benyújtott törvényjavaslattal tehát oly módon szándékozzák az ügyet rendezni, hogy a törvényes és rendőri beavatkozásnak az a veszély legyen a mértéke, melylyel a berendezés össze van kötve. Az elektromos telepek beszerzésére és üzemeltetésére nézve — tekintettel a különféle körülményekre, általános rendőri szabályokat fognak közzé tenni; meg nem tartásuk büntetéssel jár. Kivételt képeznek a nyilvános forgalomnak szolgáló berendezések. Az előbbiekhöz csak előzetes rendőri engedély kell, az utóbbiaknál a forgalomnak való átadás előtt a telepnek az általános rendőri szabályokkal való megegyeztetése szükséges.

Az azbesztről. Ugy általánosságban mindegyikünk ismeri ennek az anyagnak el nem égő voltát, sőt a régiek

is ismerték már e tulajdonságát s halotti köntösöket készítettek e végből belőle. Nem egyéb, mint rostos ásvány, mely szarúcsillammal, de szerpentinnel is rokon, s melynek fő alkotó része: kovasavas magnézia. Selyemfényű, hajlékony. Jó ideje, hogy el nem égő zsinórokat készítenek belőle. A készítés veleje az, hogy kenderostokkal keverve, motollán fonállá sodorják, azután közönséges módon szövik. A kendert aztán egyszerűen kitétik belőle. Az utóbbi évtizedekben, az azbesztpapírt nagyot haladt s rajta vannak, hogy minél bőségesebb telepeket földözzenek föl. Ilyenek vannak: Kanadában, csekélyebb minőségűek Olaszországban, Spanyolországban, Portugálban, némienemü Németországban is. A most divó gyártómód az, hogy az azbeszttel elsőbb összezúzzák, kártolóval megazítják, aztán egyéb segédgépekkel kezelik. A készített fonalakat összesodorják és így kerül mint azbesztszövet a kereskedelembe; a meg nem szőhető részekből készítik az azbesztpapírost és azbesztlemez-papírost. Az azbesztpapírost oly gépeken gyártják, minőn a közönséges papírost készítik. Tűzállóságán alapszik, hogy újabb időben a gőzgépeken tömörítő szernek használják, továbbá tetőfedésre, el nem égő lámpakanócnak, színházi függönyöknek stb., sőt a tűzoltók ruháját is azbesztről akarják készíteni. Kémiai készülékeket is készítenek belőle, mert a savak nem bántják; az iparban szélűben használják mindenféle. Mivel az azbesztről való duggattyu tömörítések — mert némileg mégis laza az összefüggésük — az igen nagy gőznyomást nem igen állják, újabb időben úgynevezett azbeszt-kaucsukot használnak e célra; ez oly azbesztszövet, melyet többsorosan valamelyes gummioldattal tart össze. Mivel azonban még e készítmények sem absolute tűzállók — gyapot lévén beléjük keverve — mostanság az azbesztfonalat, drótszalakkal szövik össze s ily formán, minden tekintetben tökéletesen ellenálló, tömörítő szert készítenek. Bizonyos, hogy a technika nem fog itt megállni, hanem hogy e hálados anyagnak még nagy jövője van.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Gaar Vilmos, Sopron. Kívánságának a legnagyobb készséggel tettünk eleget. Panaszja igen alapos, hálátlan dolog az, a tűzoltóság érdekében valamire vállalkozni. Valamennyi, az ily alkalmakra megjelent kiadásokat ugyanazon sors érte. Tán sikerült mai megemlékezésünkkel a figyelmet ébreszteni a kedves bajtársak körében, kik kevés kivétellel mindent szeretnek inkább tenni, mint olvasni vagy pláne könyvet vásárolni, mely szakmánk érdekének szolgál.

Keresztes Károly, Zólyom. Hogy lapunk késedelemmel jelenik meg, annak van százféle oka. S itt eszünkbe jut ama köz-ség bírójának válasza, ki a kanonok kérdésére, hogy miért nem huzták meg a templom harangját, mikor ő bevonult a községbe, azt felelé, hogy erre van százféle ok; először nincsen harangja a templomnak, mire a kanonok a további 99 okra már nem volt kíváncsi. Így vagyunk mi is lapunk kiadásával. Van itt is százféle ok. Az első az, hogy vajmi kevés idő áll rendelkezésünkre azon polgári foglalkozásunk végén, mely mindnyájunkat a napi fáradalmai után elcsigázva ültet éjjelre irászatunk mellé, hogy sokoldalú szerkesztői teendőinket végezzük. Nem vagyunk azon helyzetben, hogy a tűzoltóságot egyedüli hivatásunknak tekintve, hivatalos teendőinkre szánt időt oly könnyen fordíthassuk nem hivatalos céljainkra. Azt hisszük, hogy a 99 további okra már nem lesz kíváncsi.

Ifj. Kádár Henrik, Hódmező-Vásárhely. Megválasztásához legőszintébb üdvözléinket, noha még érdemesnek sem találta bennünket erről tudósítani. Egészen idegen forrásból vettük a hirt. Sajátságos, hogy oly hamar birt mindenkit elfelejtani közülünk. Több barátja és tisztelője körünkben jelenleg a kifacsart citrom thé-mája fölött elméleti gyakorlatokat tesz.

Felelős szerkesztő:

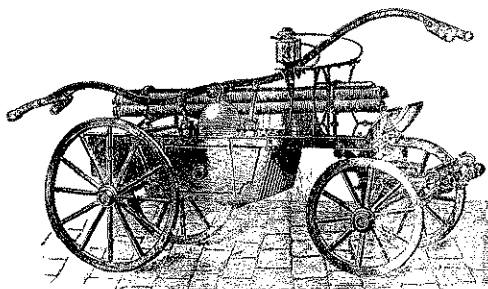
BÁRÁNY N. ERNŐ.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858. *

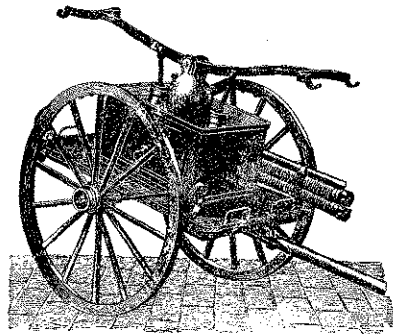

első magyar
gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előírt szerelvényekkel
felszerelt

községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek és a szervező tűzorségek részére kocsik- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-
kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzorségek és önkéntes tűz-
oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter
hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott
Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő vízszállító könyökdarab beküldése kéretik.**

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban
7000 darabnál több van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitűnő sötétkék
vagy szürkészínű posztóból készült

köpenygeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

← Árúminták →

* kívánatra ingyen és bérmentve. *

Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított biz-
nyítvány.

A TŰZ ÉS ANNAK OLTÁSA ÉS A CSŐVEZETÉS.

* PÁLYANYERTES MŰ *

Irtá

DR. SZILY JÓZSEF,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese
és az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ára 30 kr., vagy postán bérmentve 32 kr.

Kiadó-tulajdonos:

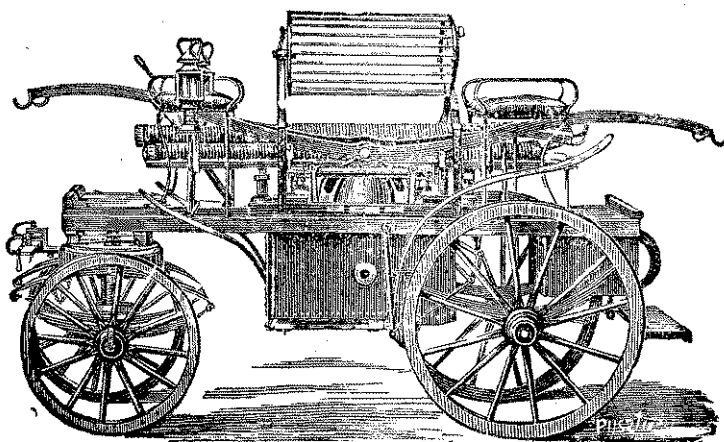
A budapesti önk. tűzoltó-testület.

Megrendelések

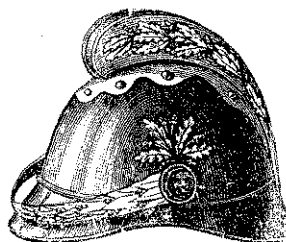
e lap kiadóhivatalánál:

VIII, Pál-utca 3. sz. a., III. em. 18. ajtó
eszközölhetők.

5 évi
jótállás!

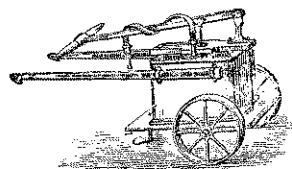
10 évi
részletfizetés mellett!

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

**Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.**

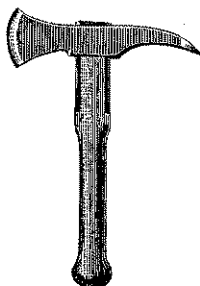
Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrende-
letileg előírt méreteekkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit, minden mellékszerelvényekkel, melyek úgy szerkezetben, mint minőségben kitűnnek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsi-fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

Kizárólag hazai gyártmány.

Nemkülönben ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

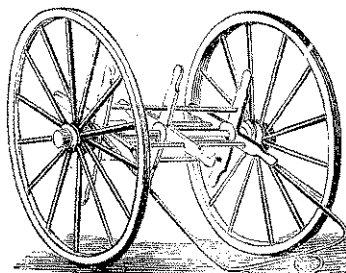
A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás
végett elfogadtatnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett.

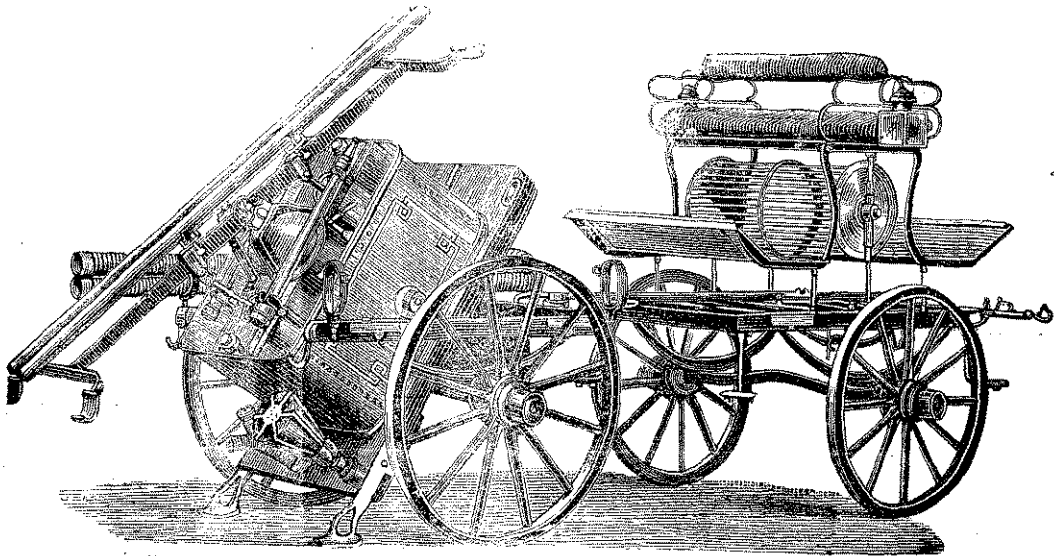
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergár: **Budapest, Nádor-utcza 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52.971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkínél csak ércszelepek s be-
csiszol érczrugattyúk alkalmaztatnak.

Fecskendőkín, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját g ártmányu szivattyuknak, ugymnt:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mézga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkín, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fánemből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS!

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és
hadsereg-szállítók.Szerb királyi udvari és
hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánltatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruházathoz szükséges felszereléseket

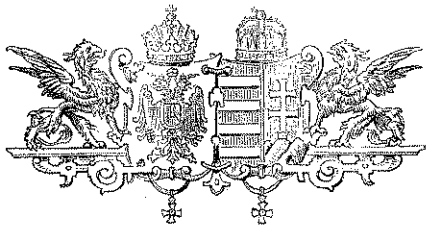
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokot stb. a legdúsabb választékban.

* Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érnek és rendjelek. *

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyu- és
kút-gyára, harang- és ércöntődeje

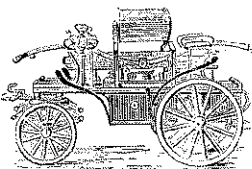
SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

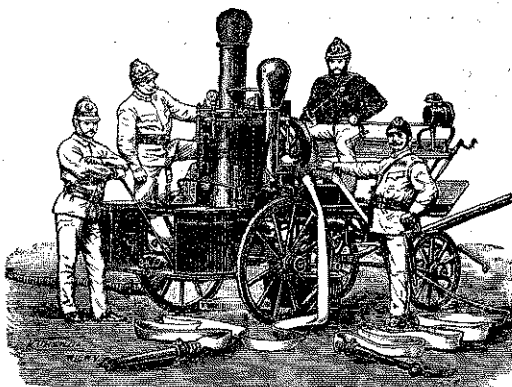

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! *

Wm. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyár: BÉCS IV. Victorgasse 22.

Gyár: BÉCS IV. Victorgasse 22.

ajánlja saját találmányu újból javított

KIS GŐZFECSKENDŐIT

(Tursfield szabadalma)

tökéletes pótlásául a városi és falusi koesi-szivattyúknak.

Ezen szivattyúk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkímélése mellett tartós üzemképességet biztosítanak.

Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kívánatra ingyen és bérmentve.

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.
 DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888. DISZOKLEVÉL ESZÉKEN 1889.

Arany érem.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

Arany érem.

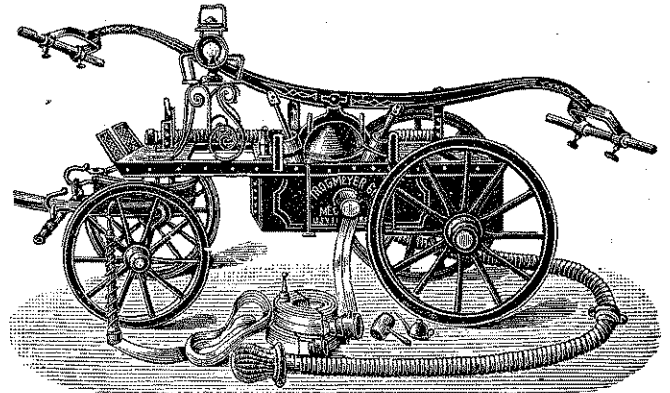
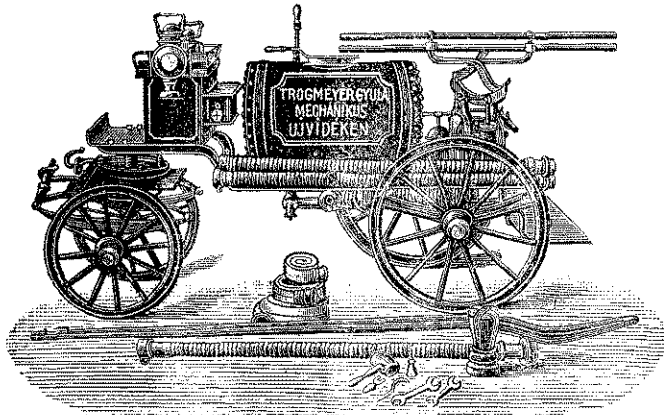
TŰZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVAYTTÚ-GYÁR TROGMAYER GYULA

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

Alapítatott 1852.

ajánlja a községi előljáráóságoknak és tűzoltó testületeknek elismert kitünőségű **tűzfecskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes oltóvonatait** (fecskendő s vízfordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltó felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak. Előnyös részletfizetés.

Ö T É V I J Ö T Á L I A S .

A SZIVATTYÚ ÉS ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 ív.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módozatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnok-ságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület volt II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál utca 3. sz. III. emelet, 18. ajtó eszközölhetők.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE
 Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós-, verő-, fa és réz fuvó-hangszerek** s azok kellékei és alkatrészei.

Mindennemű hangszerek és zenélő művek **javítása és kitalmogatása** szakszerű pontossággal eszközöltek.